

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Број 1066
Скопје, 2 декември 2013 година**

Издание на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИН

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

Бр. _____
 5.8. 2013
 Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКиМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италики формата за македонските букви ‘**ђ**’, ‘**п**’, ‘**м**’, ‘**џ**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКиМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѡ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.
 Со почит,

Проректор
Проф. д-р Коле Василевски

Изготвил:Т.Б.
 Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1066 од 2 декември 2013 година

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**Мариетка Томоска, Сузана Штерјова Тошева, Ирена Јурчева, Ваљон Мустафа, Камуран Исмаили, Семир Аљими, Александар Павлов, Фросина Стојковска, Ива Димовска, Теона Мицевска, Ема Трневска**).....9-10

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Влијание на тироидниот статус врз оксидативниот стрес и атерогенезата кај дислипидемични аполипопротеин Е дефициентни хомозиготни глувци (ApoE KO-/-**, изработена од **м-р Тони Трипуноски**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....11-18

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Тераписка ефикасност на двојната блокада на ангиотензин-II кај дијабетичната нефропатија предизвикана со стрептозотцин**, изработена од **д-р Јасмина Тројачанец**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....19-25
2. Рецензија на докторската дисертација **Алгоритам за третман на скршениците на горниот крај на бутната коска кај возрасни пациенти над 65 години**, од **д-р Симон Трпески**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....26-30

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник по групата предмети: хемиска инженерска термодинамика, индустриска екологија, вовед во рафинерско производство, технологија на преработка на нафта и гас, петрохемиски стандарди и регулатива, инженерска термодинамика, на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**д-р Загорка Конеска**).....31-39

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден соработник-асистент при одделот за математика и информатика на Машинскиот факултет во Скопје (**м-р Бојан Прангоски**).....40-44

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација со наслов **Методи за оцена на перформансите на монетарната политика, со посебен осврт на Република Македонија**, изработена од **м-р Љупка Георгиевска**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....45-52
2. Рецензија на докторската дисертација **Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и негово влијание врз продажбата и профитабилноста**, изработена од **м-р Филип Ивановски**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....53-60

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**Ирфан Аземов**).....61

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Македонската емиграција во САД меѓу двете светски војни**, од м-р **Ирена Авировиќ**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....62-65

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден професор по предметот имунологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Кочо Димитровски**).....66-77

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на соработник во звањето асистент по предметите: математика 1, математика 2, основи на компјутерското работење, вовед во програмирање, динамички системи и инженерска статистика на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**м-р Павел Димовски, м-р Александар Спироски**).....78-81

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Александра Јанковска, Божана Касаповска, Даниела Герасимова, Димче Стоименов, Слацана Митровска, Томе Миладиновски, Миле Јанакиески, Горјан Деловски, Бекри Ајдини, Мартин Тодоров, Зоран Самарџиев, Бојана Георгиевска, Кети Ангеловска, Соња Љадевиќ, Ана Трајчева, Ангела Саздова-Донева, Елена Трајаноска, Дарко Блажевски, Марија Чурлинова Јорданова**).....82-83

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Генетски полиморфизам на CYP 450 – изоензимите (CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6, CYP3A5) и неговото значење за фармакокинетиката на лековите**, изработена од д-р **Круме Јаковски**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....84-91
2. Реферат за избор на два наставника во сите звања за предметот микробиологија и паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Жаклина Цековска, д-р Гордана Јанкоска**).....92-121

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија на докторската дисертација **Промени во јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање на демократска јавност**, изработена од м-р **Климе Бабунски**, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....122-125
2. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на широкопојасниот интернет врз управувањето со иновативност во фирмите во Република македонија**, изработена од м-р **Борислав Несторовски**, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....126-132

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Управување со кредитниот ризик во комерцијалните банки** од м-р **Весна Спасевска**, поднесена на Економскиот институт во Скопје.....133-137

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Топчестата глинена флејта од Македонија-праисториски музички инструмент** од областа на етномузикологијата, изработена од м-р **Даган Даутовски**, пријавена на Факултетот за музичка уметност во Скопје.....138-154

ИНСТИТУТ ЗА КУЛТУРНО И ДУХОВНО НАСЛЕДСТВО НА АЛБАНЦИТЕ

1. Реферат за избор на научен соработник во Институтот за културно наследство на албанците во Скопје (**д-р Скендер Асани**).....155-157

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**Меглена Димитрова, Сафије Селими, Вера Кондиќ Митковска, Теодора Иванова, Снежана Карас, Елена Инадеска, Димитар Самарџиев, Софија Граовац, Дејан Василевски, Деан Ивановски, Биљана Живковска, Марија Таушанова, Магде Петровска, Александра Крстевска, Александар Кузмановски**).....158-159

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. Рецензија на докторската дисертација **Влијание на определени програми за превенција на лордотичното држење на телото кај учениците од 16 до 19-годишна возраст**, изработена од кандидатот **м-р Кенан Асани**, пријавена на Факултетот за физичка култура во Скопје.....160-164

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на докторската дисертација **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафеж на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи** од **м-р Благоја Арапиноски**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....165-168
2. Реферат за избор на еден наставник по предметите од наставно-научната област математика на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје докторската дисертација (**д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева**).....169-180

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија на докторската дисертација **Конфронтацијата во Средна Азија помеѓу глобалните актери и влијанието на меѓународните односи** од **м-р Абдулмеџит Нуредини**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....181-186

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на помлад асистент од научното поле биотехнички науки, научна област: зеленчук, на Земјоделскиот институт во Скопје (**м-р Биљана Ристовска, м-р Марија Мирчевска, м-р Дијана Василевска**).....187-191

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација на Медицинскиот факултет во Скопје (**Аџе Додевски, Андромахи Наумовска**).....192
2. Реферат за избор на три наставници во сите звања по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Никола Јанкуловски, д-р Славчо Стојменски, д-р Слободан Дамјановски**).....193-219
3. Реферат за избор на два вонредни професора по предметот анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Ники Матвеева, д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска**).....220-244

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Методологија за изработка на карти на ранливост на подземните води од м-р Златко Илијоски**, пријавена на Градежниот факултет во Скопје.....245-251
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Владо Савевски, Наташа Кузманоска, Ивана Бајкова-Шаља, Наташа Момировска, Горан Мојсовски**).....252

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Реферат за избор на наставник по предметите од наставно-научната област електрични мерења и материјали на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**д-р Живко Коколански**).....253-276

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметите основи на ликовно образование со методика за групите одделенска настава и предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, и кукларство и сценографија за предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје (**д-р Маја Рауник Кирков**).....277-301

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација **Воените аспекти на византиската дипломатија на Балканот (среди на IX до почеток на XI век)**, од **м-р Драган Ѓалевски**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....302-307
2. Реферат за избор во звањето научен соработник-доцент во Институтот за национална историја во Скопје (**д-р Габриела Топузовска**).....308-310

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Влијание на две диети со енергетска рестрикција и различен макронутритивен состав врз тироидните хормони, лептинот, адипонектинот, липидниот статус и инсулинската резистенција** од **д-р Ана Угринска**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....311-315
2. Реферат за избор на еден наставник по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Гоце Спасовски**).....316-353
3. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по предметот социјална медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Фимка Тозија**)....354-376
4. Реферат за избор на четири наставници во сите звања по предметот педијатрија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Аспазија Софијанова, д-р Лидија Карева, д-р Константина Кузевска Манева, д-р Светлана Кочева, д-р Марина Крстевска Константинова**).....377-461

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по наставниот предмет саксофон, оркестарски делници за саксофон и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Нинослав Димов**).....462-465

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник од областа организациони науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик на Економскиот факултет во Скопје (**д-р Александар Наумоски**).....466-490
2. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Влијанието на менаџментот врз успехот на спротските клубови и федерации** од **м-р Весна Јованова-Симева**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....491-499

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Социјални проблеми**, од авторот **д-р Сузана Борнарова**, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....500-506

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на асистент во научните области микробиологија и имунологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**м-р Искра Цветковиќ**).....507-517
2. Реферат за избор во соработничко звање-асистент во научните области хирургија, ортопедија и офталмологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**м-р Ксенија Илиевска, Јадранка Аврамовска-Тасевска**).....518-528

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Рецензија на докторската дисертација **Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик** од **м-р Драгана Кузмановска**, пријавена на Филолошкиот факултет во Скопје.....529-536
2. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Засведочените слова на св. Климент Охридски** од **м-р Анита Ангеловска**, пријавена на Филолошкиот факултет во Скопје.....537-545

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на Филолошкиот факултет “Блаже Конески”-Скопје

<i>Име и презиме на кандидатот</i>	<i>Наслов на тема за магистерски труд</i>	<i>Ментор</i>
Мариетка Томоска	„Фразеолошките изрази со компонента зооним во македонскиот јазик”	проф. д-р Катерина Велјановска
Сузана Штерјова Тошева	„Инференциите во рекламите на англиски и македонски јазик”	доц. д-р Марија Кусевска
Ирена Јурчева	„Културолошко преведување на “Силмарилион” од Џ. Р. Р. Толкин како предизвик за преве-дувачот”	проф. д-р Татјана Панова-Игњатовиќ
Ваљон Мустафа	„Јазичните грешки во преведените учебници на албански јазик од областа на природните науки во 9-годишното образование во Р. Македонија”	проф. д-р Аслан Хамити
Ќамуран Исмаили	“Нивото на примена на албанскиот стандарден јазик во јавна администрација во Скопје”	доц. д-р Ајтен Ќамили
Семир Аљими	“Микротопонимијата на скопските села Орланци и Мојанци”	доц. д-р Исмет Османи
Александар Павлов	“Просторна полисемија на предлогот на во македонскиот јазик и неговите англиски корелати”	проф. д-р Елени Бужаровска
Фросина Стојковска	„Поетиката на магичниот реализам (во латиноамериканскиот роман на 20-тиот век)”	акад. д-р Катица Ќулавкова
Ива Димовска	„Книжевниот канон и религиозниот идентитет: Аспекти на демитологизација на романот <i>Јосиф и неговите браќа</i> од Томас Ман”	проф. д-р Маја Бојациевска

Теона Мицевска	„Женската трансгресивна еротика: книжевни трансформации на митскиот образец ‘Деметра-Персефона’”	проф. д-р Маја Бојациевска
Ема Треневска	„Идиомите со компонента боја во македонскиот и во англискиот јазик од аспект на толкувањето”	проф. д-р Анета Дучевска

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕ НА ТИРОИДНИОТ СТАТУС ВРЗ ОКСИДАТИВНИОТ СТРЕС И АТЕРОГЕНЕЗАТА КАЈ ДИСЛИПИДЕМИЧНИ АПОЛИПОПРОТЕИН Е ДЕФИЦИЕНТНИ ХОМОЗИГОТНИ ГЛУВЦИ (*ApoE* KO/-)“, ИЗРАБОТЕНА ОД АС. М-Р ТОНИ ТРИПУНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 31.11.2013 година, по предлог на Стручниот совет на Институтот за биологија, донесе Одлука (бр. 07-578/3 од 6.11.2013 година) со која се формира Рецензентска комисија за оцена на докторската дисертација изработена од Тони Трипуноски, м-р на биолошки науки, асистент-истражувач на Катедрата за патолошка физиологија при Медицинскиот факултет во Скопје, со наслов: „Влијание на тироидниот статус врз оксидативниот стрес и атерогенезата кај дислипидемични аполипопротеин Е дефициентни хомозиготни глувци (*ApoE* KO/-)“.

Рецензентската комисија, во состав: д-р Сашо Панов, вонреден професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Јасмина Димитрова-Шумковска, доцент на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Ицко Ѓоргоски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Даниела Поп-Ѓорчева, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Невена Костовска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, сите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, по разгледувањето на доставениот текст, го поднесува до Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Влијание на тироидниот статус врз оксидативниот стрес и атерогенезата кај дислипидемични аполипопротеин Е дефициентни хомозиготни глувци (*ApoE* KO/-)“ од ас. м-р Тони Трипуноски претставува оригинална научна студија од областа на експерименталната биохемија, патофизиологија и молекуларна биологија.

Доставениот труд содржи 145 страници (пишувани со големина на фонт: 12 и со проред: 1,5) и ги содржи сите поглавја на една научноистражувачка студија: апстракт на македонски и на англиски јазик, вовед, цели на студијата, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучоци и литература. Во текстот се вклучени и 6 слики, 28 графикони, 33 табели, а литературата содржи 370 референци.

Во **воведот**, кандидатот презентира кус преглед на поновите сознанија за атеросклерозата. Имено, голем број лабораториски,

клинички и епидемиолошки студии укажуваат на фактот дека атеросклерозата е комплексна болест со плурикаузална етиопатогенетска природа. Главните фактори за атерогена предиспозиција се поделени на непроменливи (пол, возраст, генетска предиспозиција) и променливи (хиперлипидемија, гојазност, хипертензија, пушење, начин на исхрана, некои ендокрини нарушувања и други). Освен овие класични ризик - фактори, се поголемо значење се придава и на нетрадиционалните фактори, во кои се вбројуваат зголемениот оксидативен стрес, нарушената хемодинамика, ендотелната дисфункција и инфламаторните процеси. Современиот начин на живеење налага внимание и на невроендокриниот стресоген одговор како важен предиспонирачки фактор за атерогенезата, додека активирањето на симпатичкиот нервен систем и хипоталамо-хипофизарно-адреналната оска како можни механизми за иницирање на проатерогената каскада.

М-р Трипуноски наведува дека основниот супстрат на најраната атеросклеротична лезија (масна наслага) се депонираните атерогени липиди во субендотелниот простор на крвните садови. Со текот на времето, лезијата се развива во атеросклеротична плака која освен атерогените екстрацелуларни и интрацелуларни липиди содржи и пролиферирани мазни мускулни клетки, акумулиран екстрацелуларен матрикс, калциум, моноцитно/макрофагна инфилтрација и формирани пенести клетки. Во натамошниот текст од воведот, кандидатот дава осврт и кон биохемиските аспекти на атерогенезата, особено ставајќи акцент врз улогата на оксидативниот стрес. Се смета дека и ендотелната дисфункција во иницијалната фаза на атерогенезата е последица на оксидативен стрес предизвикан од познатите проатерогени ризик - фактори, а пред се хиперлипидемијата.

Влијанието на тироидниот статус врз атерогенезата е детално обработено. Намалената тироидна функција доведува до појава или го забрзува процесот кај постојна атетросклероза пред се како резултат на зголеменото количество на липиди што претставува главен иницирачки фактор за атерогенеза. Наспроти тоа, податоците за оксидативниот статус при состојбите на хипотироидизам се ограничени и контраверзни. Хиперметаболичката состојба при хипертироидизмот ја засилува продукцијата на слободни радикали во митохондриите и го намалува антиоксидантниот одбранбен систем, со што доведува до оштетување на мембранските липиди, вклучително и во васкулатурата.

Понатаму, м-р Трипуноски се осврнува на рецепторите TLR (Tool-like receptors) и нивната улога во атеросклерозата. TLR-фамилијата на трансмембрански рецептори имаат круцијална улога во активацијата на имунолошкиот систем и продукцијата на различни хемокини и цитокини чии лиганди можат да се од ендогено или егзогено потекло. Состојбите на нарушена тироидна функција (хипо- и хипертироидизам) се одликуваат со комплексна симптоматологија, последица на ендокрините и метаболичките нарушувања кои го зголемуваат ризикот за настанување на атеросклерозата. Со оглед на тоа дека дел од

продуктите при овие нарушувања се вбројуваат во групата на ендогени TLR -агонисти и лиганди, се наметнува идејата за зголемена експресија на TLR - гените и при состојбите на нарушена тироидна функција.

Кандидатот ги опишува и литературните податоци за антиатерогеното дејство на пропилтиоурацилот (PTU), како и користењето на анималните модели во проучувањето на атеросклерозата. Кандидатот ја објаснува и мотивацијата за користењето на трансгенетските глувци со knock-out на гените за ApoE KO/- и LDL-рецепторите при проучувањето на атеросклерозата. Дефицитот на аполипопротеинот E и консеквентната хиперлипидемија кај ApoE KO/- сојот, се причина за развој на сложени атеросклеротични лезии блиски на оние кај хуманата популација, веќе на возраст од 6 месеци.

Во следното поглавје, кандидатот ги дефинира следниве **цели**:

1. да се воспоставуват анимални модели на хипер- и хипотироидизам кај ApoE/- хомозиготните глувци;
2. да се евалуираат ефектите на хипер- и хипотироидизмот врз оксидативниот стрес кај ApoE/- хомозиготни глувци преку следење на маркерите за антиоксидантен статус и оксидативни оштетувања;
3. да се истражи влијанието на хипер- и хипотироидизмот врз развојот и прогресијата на атеросклерозата кај ApoE/- хомозиготни глувци;
4. да се евалуира антиатерогеното дејство на PTU независно од неговиот хипотироиден ефект кај ApoE/- хомозиготни глувци;
5. да се определи DNA-фрагментација на циркулирачките леукоцити кај експерименталните групи со методот на алкалната електрофореза на единечни клетки (comet assay);
6. да се определи фреквенцијата на апоптоза во различни ткива кои се од значење при соодветните експериментални услови;
7. да се определи генската експресија на TLR во надбубрежна жлезда при хипер- и хипотироидизам со цел да се испитаат системските ефекти врз развојот и прогресијата на атеросклерозата кај ApoE/- хомозиготни глувци.

Во поглавјето **Материјал и методи**, м-р Трипуноски истакнува дека во студијата се корситени анимални модели со ApoE-дефицитни хомозиготни глувци (ApoE KO/-) со генетска основа C57BL/6. Биле воспоставени следниве групи на експериментални животни: 1. хипотироидни хомозиготни глувци ApoE KO/- кај кои хипотироидната состојба била предизвикана со пропилтиоурацил (PTU); 2. хипертироидни хомозиготни глувци ApoE KO/- третирани со L-тироксин; 3. еутироидни хомозиготни глувци ApoE KO/- третирани со PTU и тријодотиронин (T₃); 4. еутироидни хомозиготни глувци ApoE KO/- како контролна група и 5. еутироиден изоген див сој на глувци со генетска основа C57BL/6 како контролна група.

Третманот на животните траел 12 седмици, по што тие биле жртвувани, обдуцирани и анализирани, во согласност со соодветните регулативи за работа со експериментални животни. Кандидатот

наведува дека била правена хистолошка анализа на аортните пресеци за утврдување на патохистолошки промени и споредување меѓу групите со различен тироиден статус.

Со цел да се утврди тироидниот статус на третираните групи животни се пристапило кон хистолошка морфометриска анализа на тироидната жлезда (мерење на висината на фоликуларниот епител и големината на фоликулите преку определување на два дијаметри).

Биле определувани и следниве биохемиски параметри: липидниот статус во плазмата, како и степенот на липидната пероксидна оксидација, протеинските карбонилни соединенија, дитирозински протеински соединенија во определени ткива на животните.

Покрај тоа, биле определени и повеќе параметри на антиоксидантниот статус во плазмата и ткивата (супероксид дизмутаза, глутатион редуктаза, глутатион и непротеинските сулфохирилни групи во плазмата). Определувањето на DNA-фрагментација како маркер за генотоксичниот и оксидативниот стрес во леукоцитите е вршено со методот на алкална електрофореза на единечни клетки (comet assay). Определувањето на фреквенцијата на апоптоза во различни ткива е вршено со методот на боење со етидиум бромид и акридин оранж. Определувањето на генската експресија на гените TLR2, TLR4 и TLR9 во ткивото на надбубрежната жлезда е извршено со семиквантитативна реверзно-транскриптна полимеразна верижна реакција (RT-PCR).

За статистичка анализа на експерименталните податоци била применета основната дескриптивна статистика, односно мерките на централна тенденција и варијабилитет (средна вредност и стандардна девијација). Значајноста на разликите меѓу групите била анализирана со помош на Student-овиот t-тест за независни примероци.

Добиените **резултати** од истражувањето детално се прикажани текстуално, како и со слики и табели. Резултатите од морфометриската анализа на тироидната жлезда кај експерименталните групи од оваа студија го потврдиле соодветниот тироиден статус на животните. Кај хипертироидната група биле добиени намалени вредности на SOD и GSH во аортата, без сигнификантна промена на маркерите за оксидативни оштетувања. Во црниот дроб кај оваа експериментална група биле добиени минимално смалени вредности за TBARs и AOPP во однос на контролната еутироидна AroE^{-/-} група. Кај хипотироидната група било забележано зголемување на маркерите за оксидативни оштетувања во аорта без влијание на маркерите за антиоксидантен статус.

Хистопатолошката анализа утврдила отсуство на атеросклеротични лезии кај хипертироидната група, додека во аортното ткиво на хипотироидната и групата третирана со PTU и T3 (еутироидна група), утврдени се формирани атеросклеротични лезии, карактеристични за AroE^{-/-} глумците на таа возраст.

Резултатите од спроведената едноклеточна електрофореза на леукоцити од периферна крв покажале отсуство на генотоксични ефекти во леукоцитната DNA кај сите експериментални групи од оваа студија.

Зголемување на фреквенцијата на апоптоза е забележано во хепарното ткиво кај хипертироидната група и во аортното ткиво кај експерименталните групи со развиени атеросклеротични лезии: хипотироидна група, еутироидната група третирана со PTU и T3, како и кај контролната AroE^{-/-} група.

При експерименталните услови од оваа студија забележана е зголемена експресија на испитуваните TLR - гени кај сите третирани групи, како и конститутивно зголемена експресија кај нетретираната контролна AroE^{-/-} група во однос на контролната Bb група.

Во обемната **дискусија** концизно се објаснети добиените резултати и нивното значење во контекст на темата. Коментирајќи ги резултатите од сопственото истражување, авторот истовремено ги споредува со веќе објавените резултати во литературата од оваа област. Според литературните податоци, добиените вредности од морфометриската анализа на тироидната жлезда се последица на соодветните промените во нејзината физиолошка активност. Отсуството на атеросклеротични лезии кај хипертироидната група се објаснува со соодветниот третман на возраст пред да започне формирањето на атеросклеротичните лезии кај животните. Резултатите од оваа студија го потврдуваат веќе познатиот синергистички ефект на хипотироидизмот со другите проатерогени фактори за иницијација и прогресија на атеросклерозата. Врз основа на литературните податоци се констатира дека AroE^{-/-} соевите не се соодветен анимален модел за испитување на PTU како антиатероген агенс, со оглед на тоа дека кај нив развојот на атеросклеротичните лезии е независен од клеточната сигнализација посредувана со PTEN - генот.

Отсуството на генотоксичност при соодветните експериментални услови од оваа студија, авторот го објаснува со фактот дека еритроцитите во полна крв содржат каталаза и глутатион пероксидаза кои го атенуираат ефектот на слободните радикали. Зголемената фреквенција на апоптоза во црниот дроб кај хипертироидната група се објаснува со хиперметаболичката состојба при хипертироидизам и консеквентното нарушување на хепаталната функција зависно од стадиумот и времетраењето на состојбата. Во дискусијата се објаснуваат причините за настанување на апоптозата во аортното ткиво како и ефектите врз атерогенезата во зависност од стадиумот на атеросклеротичната плака.

Врз основа на резултатите од оваа студија се укажува дека не само двете состојби на нарушена тироидна функција (хипо- и хипертироидизам), туку и самиот дефицит на AroE - липопротеинот доведуваат до зголемена експресија на TLR -гените, преку механизми кои се специфични за секоја од овие состојби.

Заклучоците се коректно формулирани и даваат прецизни одговори на целите кои се поставени во докторската дисертација:

1. Морфометриската анализа на тироидната жлезда го потврдила соодветниот тироиден статус кај експерименталните групи со што

биле утврдени условите за воспоставување анимални модели на хипер- и хипотироидизам кај АроЕ-/- хомозиготните глувци.

2. Резултатите од морфометриската анализа на тироидната жлезда укажале на конститутивно изменета функција на тироидната жлезда кај АроЕ-/- сојот.
3. Експерименталната хипертироидна состојба предизвикала ограничени ефекти врз оксидативниот стрес во аортата преку намалените вредности на SOD и GSH, без сигнификантна промена на маркерите за оксидативни оштетувања.
4. Хипертироидизмот довел до извесна адаптација на црниот дроб на хиперметаболичката состојба и оксидативниот стрес следено преку минималното намалување на вредностите за TBARs и AOPP кај хипертироидната група во однос на контролната еутироидна АроЕ-/- група. Поради тоа што вредностите на AOPP кај хипертироидната група биле повисоки во однос на тие кај дивниот сој глувци, овие адаптивни механизми на црниот дроб при хипертиреозата се недоволни да го компензираат конститутивниот оксидативен стрес кај АроЕ-/- сојот.
5. Хипотироидната состојба предизвикала зголемување на маркерите за оксидативни оштетувања во аорта без влијание на маркерите за антиоксидантен статус, што укажува дека немаат значителен протективен ефект при експерименталните услови од нашата студија.
6. Вредностите на маркерите за антиоксидантен статус и оксидативни оштетувања во црниот дроб, срцето, бубрезите и скелетната мускулатура потврдија дека хипометаболичката состојба при дефицит на тироидни хормони го намалува оксидативниот статус во организмот.
7. Хипертироидизмот имал супримирачки ефект врз развојот на атеросклеротичните лезии, карактеристични за АроЕ-/- глувците на таа возраст.
8. Хистопатолошката анализа на аортното ткиво го потврдила веќе познатиот синергистички ефект на хипотироидизмот со другите проатерогени фактори за иницијација и прогресија на атеросклерозата.
9. Не се потврдиле претпоставките за антиоксидативниот и антиатерогениот ефект на PTU. Со оглед на тоа дека антиатерогениот ефект на PTU се заснова на стимулација на експресијата на PTEN, се констатира дека АроЕ-/- соевите не се соодветен анимален модел за испитување на PTU како антиатероген агенс.
10. Не биле констатирани генотоксични ефекти во леукоцитната DNA на животните.

11. Зголемување на фреквенцијата на апоптоза било забележано во хепарното ткиво кај групата третирана со тироксин (хипертироидна група) и во аортното ткиво кај експерименталните групи со развиени атеросклеротични лезии: PTU (хипотироидна контролната ApoE-/- група во однос на контролната Bb група.
12. Забележана е зголемена експресија на испитуваните гени TLR кај сите третирани експериментални групи како и конститутивно зголемена експресија кај нетретираната контролна ApoE-/- група во однос на контролната Bb група.

Приложеното поглавје - **Литература** е оптимално селектирано, прегледно и коректно е цитирано по прифатените стандарди. Изборот на референците е соодветен и доминираат современи референци кои имаат значителен придонес во истражувањето на проблематиката која е цел и на овој научен труд.

Врз основа на извршената анализа на приложената докторска дисертација, Комисијата го донесе следниов

З А К Л У Ч О К И П Р Е Д Л О Г

Докторската дисертација под наслов: **„Влијание на тироидниот статус врз оксидативниот стрес и атерогенезата кај дислипидемични аполипопротеин Е дефициентни хомозиготни глумци (ApoE KO-/-)“** од ас. м-р Тони Трипуноски, претставува самостоен и оригинален научен труд, со мошне актуелна истражувачка вредност. Трудот ги задоволува принципите на научна работа и претставува значаен придонес во експерименталната биохемија, физиологија и молекуларна биологија на атеросклерозата кај анималните модели. Поставените цели на трудот во целост се остварени, а добиените резултати се адекватно презентирани и обработени.

Рецензентската комисија смета дека овој труд ги исполнува сите стручни и научни предуслови за докторска дисертација, има актуелен и значаен придонес во истражувањата на атеросклеротичниот процес на молекуларно-биолошко, биохемиско, хистолошко и физиолошко ниво.

Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да му овозможи на кандидатот јавна одбрана на дисертацијата.

Рецензентска комисија

Д-р Сашо Панов, вонреден професор
на Природно-математичкиот
факултет во Скопје, с.р.

Д-р Јасмина Димитрова-Шумковска,
доцент на Природно-математичкиот
факултет во Скопје, с.р.

Д-р Ицко Ѓоргоски, редовен професор
на Природно-математичкиот
факултет во Скопје, с.р.

Д-р Даниела Поп-Ѓорчева, редовен
професор на Медицинскиот факултет
во Скопје, с.р.

Д-р Невена Костовска, редовен
професор на Медицинскиот факултет
во Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ТЕРАПИСКА ЕФИКАСНОСТ НА ДВОЈНАТА БЛОКАДА НА АНГИОТЕНЗИН-II КАЈ ДИЈАБЕТИЧНАТА НЕФРОПАТИЈА ПРЕДИЗВИКАНА СО СТРЕПТОЗОТОЦИН”, ИЗРАБОТЕНА ОД Д-Р ЈАСМИНА ТРОЈАЧАНЕЦ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, по предлог на Научниот одбор, а врз основа на член 63 од Законот за високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, донесе Одлука за формирање Комисија за оценка на докторската дисертација од д-р Јасмина Тројачанец, под наслов Тераписка ефикасност на двојната блокада на ангиотензин-II кај дијабетичната нефропатија предизвикана со стрептозотоцин, во состав:

1. Проф. д-р Александар Шиколe
2. Проф. д-р Гордана Петрушевска
3. Проф д-р Никола Лабачевски.

По прегледот и анализата на доставениот труд, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставената докторска дисертација од д-р Јасмина Тројачанец под наслов „Тераписка ефикасност на двојната блокада на ангиотензин-II кај дијабетичната нефропатија предизвикана со стрептозотоцин” претставува оригинална научна студија од областа на базичната, експериментална фармакологија. Трудот ги содржи сите поглавја на еден научноистражувачки труд, и тоа: Вовед, Предмет цел и задачи, Материјал и методи, Резултати, Дискусија, Заклучок и Литература. Доставениот труд е изнесен на 133 страници, илустриран со 20 графикони, 23 табели и 18 слики.

Во **воведниот** дел е даден осврт на значењето на дијабетичната нефропатија, односно протеинурија, како една од најзначајните хронични микроваскуларни компликации на дијабетесот. Детално се разработени досега познатите факти во однос на комплексните патофизиолошки механизми вклучени во настанувањето и развојот на дијабетичната нефропатија. Посебен акцент е ставен на молекуларните

механизми на настанувањето на дијабетичната нефропатија и на најновите сознанија во однос на истите. Во однос на механизмите на оштетување на компонентите на гломеруларно-филтрационата бариера (особено на подоцитите), посебно е разработена улогата на апоптозата и каскадните механизми на нејзиното настанување, вклучувајќи ја и улогата на интрагломеруларниот трансформирачки фактор на раст (TGF- β), а посебно TGF- β 1. Понатаму, опишана е улогата и значењето на ангиотензин-II во развојот на дијабетичната нефропатија, а посебно неговото проапоптотично и антипролиферативно дејство. Со оглед на тоа што засега не постои специфична и доволно ефикасна терапија за третман на дијабетичната нефропатија, наведени се досега познатите терапевтски опции и стратегии, како и новите можни медикаментозни опции. Податоците се јасно систематизирани во логички целини и литературно се поткрепени. Врз основа на патофизиолошкиот механизам на настанување на дијабетичната нефропатија и знаејќи ја улогата на ангиотензин II во нејзиниот развој, како посебно интересни лекови за комбиниран третман на дијабетичната нефропатија се издвоени инхибиторите на ангиотензин-конвертирачкиот ензим (АКЕ) и ангиотензин рецепторните блокатори (АРБ), односно двојната блокада на ренин-ангиотензин-системот (РАС). Хронолошки се прикажани досегашните искуства со употребата на двојната блокада на РАС во други индикации, како и првичните експериментални и клинички искуства од нејзината употреба и во третманот на дијабетична нефропатија, кои покажуваат дека таа може да биде ефикасна и во третманот на дијабетична нефропатија, што, всушност, претставува и мотив за изработка на оваа докторска дисертација.

Со оглед на изнесеното, јасно и концизно се поставени следниве примарни цели:

- евалуација на терапевските ефекти на периндоприл и кандесартан, применети како монотерапија во третманот на експериментално индуцираната дијабетична нефропатија со стрептозоцин;
- евалуација на терапевските ефекти на двојната блокада на РАС со комбинацијата периндоприл и кандесартан, во третманот на експериментално индуцираната дијабетична нефропатија со стрептозотоцин;
- процена на улогата на апоптозата и експресијата на TGF- β 1 во развојот на дијабетичната нефропатија индуцирана со стрептозотоцин, посебно апоптозата во гломеруларниот компартман на бубрезите;
- процена на терапевскиот ефект на двојната блокада на РАС со комбинацијата периндоприл и кандесартан врз апоптозата и експресијата на TGF- β 1 во гломеруларниот компартман на бубрезите.

Како секундарна цел во оваа студија е дефинирана процената на безбедноста на комбинираната употреба на периндоприл и кандесартан

во третманот на експериментално индуцираната дијабетична нефропатија кај стаорци.

Делот **Материјал и методи** е конципиран во неколку целини: лабораториски животни, користени лекови, начин на администрација и дозирање на лековите, супстанции, китови, антитела и реагенси, апаратура опрема и друг материјал, мерења и анализи, експериментални протоколи, параметри за процена на ефектите и безбедноста на испитуваните лекови и методи за нивно квантифицирање. Експериментите се изведени на 125 нормотензивни стаорци од двата пола, на возраст 9-11 недели, со тежина 250-300 грама, поделени во 5 групи по 25 животни.

Студијата е изведена со поставување на *In vivo* експериментален модел на дијабетична нефропатија кај стаорците со еднократна интраперитонеална администрација на стрептозотоцин во доза од 60 mg/kg/телесна тежина.

Во делот кој ги содржи експерименталните протоколи јасно се опишани 5-те етапи на испитувањето преку кои е евалуиран развојот и прогресијата на дијабетесот и дијабетичната нефропатија, експериментално индуцирани од стрептозотоцин, како и тераписките ефекти на монотерапијата со кандесартан и периндоприл, а особено тераписките ефектите на комбинацијата на кандесартан/периндоприл применети во дози кои се за половина помали во однос на монотеријата.

Детално се прикажани методите за земање на крв од лабораториските животни и методите и тестовите за процена на бубрежната функција (серумски и уринарни), како и методите и тестовите за процена на безбедноста на испитуваните лекови. Со оглед на поставените цели кои вклучуваат и прецизирање на молекуларните механизми во развојот на дијабетичната нефропатија, како и молекуларните механизми преку кои се остваруваат тераписките ефекти на испитуваните лекови, посебен акцент е ставен на хистопатолошките испитувања и високоспецифичните имунохистохемиски испитувања на бубрежните примероци земени од жртвуваните стаорци. За сите имунохистохемиски испитувања кои вклучуваат одредување на степенот на апоптоза, индекс на пролиферација, експресија на bcl-2 и TGF- β во гломеруларниот и тубуларниот бубрежен компартман, како и во интерстициумот, во детали се опишани постапките и методите за нивно изведување и квантифицирање. Дополнително, за целосно расветлување на хистопатолошките нарушувања спроведени се и испитувања и анализи со користење на електронска микроскопија, кои се детално опишани. Во делот статистичка обработка и презентација на резултатите, опишани се користените статистички тестови и програми за компарација на добиените резултати помеѓу испитуваните групи. Во делот хистопатолошки испитувања, детално е опишан начинот на земање и

обработка на материјал за хистопатолошка анализа и негова макро и микроскопска егзаминација.

Добиените **резултати** од испитувањето детално се прикажани графички и табеларно, збогатени со слики од хистопатолошкиот наод и имунохистохемиските испитувања, проследени со соодветен коментар, што претставува добра илустрација на добиените резултати. Секој од испитуваните параметри, користени за одговор на поставените цели, е елабориран одделно.

Сумарните резултати од оваа студија го потврдуваат потенцијалот на стрептозотоцин да предизвика долготрајна хипергликемија, односно тежок дијабетес. Администрацијата на стрептозотоцин индуцирала хипергликемија од тежок карактер кај 78,74% од испитуваните животни веќе по 72 часа, кои потоа биле вклучени во испитувањето. Како резултат на оваа индуцирана хипергликемија која се одржувала во текот на целото испитување, по 4 недели од администрацијата на стрептозотоцин мошне јасно биле изразени клиничките симптоми и знаци за бубрежни нарушувања, односно дијабетична нефропатија кај сите експериментални животни.

Основни карактеристики на овие бубрежни оштетувања биле зголемените серумски вредности на уреа и креатинин, полиурија, полидипсија, пропратени со зголемена диуреза, ацидифирана урина, албуминурија, протеинурија, како и лоша општа состојба на експерименталните животни. Потврда за развојот и прогресијата на дијабетичната нефропатија претставуваат и резултатите и анализите од хистопатолошките испитувања на бубрежните примероци земани во текот на студијата (присуство на гломерулопатија карактеризирана со задебелување на базалната мембрана, експанзија на мезангијалниот матрикс, сигнификантно зголемени вредности на гломерулосклеротичниот индекс и тубулоинтерстицијалниот скор), а особено испитувањата и анализите направени со електронска микроскопија.

Во однос на терапевските ефекти на испитуваните лекови во третманот на експериментално индуцираната дијабетична нефропатија со стрептозотоцин, добиените резултати од оваа студија покажуваат дека монотерапијата со кандесартан или периндоприл почнувајќи 4 недели по администрацијата на стрептозотоцин во доза од 5 mg/kg телесна тежина, односно 6 mg/kg телесна тежина, манифестира само парцијални ренопротективни ефекти. Кај двете групи на стаорци, иако сигнификантна намалени, по 8 и 12 недели од администрацијата на стрептозотоцин, се уште биле лесно до умерено изразени клиничките биохемиски маркери, како што се вредностите на креатинин и уреа во серум, како и специфичните маркери за дијабетична нефропатија: албуминуријата, протеинурија и клиренс на креатининот. Ваквите резултати за парцијалните ренопротективни ефекти

на монотерапијата со кандесартан и периндоприл се потврдени и во деталните хистопатолошки истражувања и анализи спроведени во текот на студијата. Компаративната статистичка анализа на добиените резултати помеѓу двата третмана не покажала статистички значајни разлики помеѓу нив.

За разлика од тоа, резултатите од протоколот во кој е испитувана тераписката ефикасност на двојната блокада на РАС со кандесартан (ангиотензин рецепторен блокатор-АРБ) и периндоприл (АКЕ инхибитор) (двата лека применети во ниски дози), која овозможува двојна и покомплетна блокада на РАС, манифестира сигнификано поголеми ренопротективни ефекти во однос на монотерапијата со двата лека. Сигнификантно подобрите тераписки ефекти во третманот на експериментално индуцираната дијабетична нефропатија со двојната блокада на РАС била изразена во однос на сите испитувани параметри, вклучувајќи ги параметрите за процена на општата состојба кај испитуваните животни, нарушувањата на бубрежната функција и бубрежните оштетувања. Ваквите резултати несомнено се потврдени и во хистопатолошките истражувања, кои покажуваат значајно помали бубрежни оштетувања во однос на групите животни кои биле третирани со монотерапија со кандесартан или периндиоприл.

Резултатите од специфичните имунохистохемиски испитувања и резултатите од електронската микроскопија покажуваат дека во основата на молекуларните механизми на настанувањето на дијабетичната нефропатија едни од клучните фактори може да бидат индукцијата на апоптозата во гломерулите и тубуло-интерстициумот и стимулацијата на клеточна пролиферација во гломерулите. Добиените резултати од оваа студија покажуваат сигнификантно прогресивно зголемување на индексот на апоптоза во гломерулите и во тубуло-интерстициум и на клеточната гломеруларна пролиферација кај групата стаорци третирани само со стрептозотцин. Од друга страна, пак, испитувањата во однос на механизмите на индукција на апоптоза во состојба на дијабетес и дијабетична нефропатија, покажуваат дека еден од клучните фактори може да биде прекумерната експресија на TGF- β 1, која била за неколку пати повисока кај оваа група на експериментални животни. Истовремено, добиените резултати од овие испитувања покажуваат дека инхибицијата на апоптозата и клеточната пролиферација, како и инхибицијата на зголемената интрагломеруларна експресија на TGF- β може да бидат клучни механизми преку кои кандесартан, периндоприл, а особено нивната комбинација ги

остваруваат своите терапевски ефекти во третманот на дијабетична нефропатија. Кај овие групи на животни е регистрирано сигнификантно намалување на вредностите на овие параметри во текот на студијата, при што ова било најмногу изразено во групата стаорци третирани со комбинацијата на кандесартан/периндоприл.

Добиените резултати во однос на безбедноста на испитуваните лекови, во овие експериментални услови укажуваат на добар и прифатлив безбедносен профил, факт кој подеднакво се однесува и на комбинираната терапија со кандесартан/периндоприл и на монотерапијата со којбил од двата лека. Потврда за тоа претставуваат резултатите во однос на морталитетот, кој бил сигнификантно намален со сите три третмани во однос на групата стаорци без третман, како и останатите параметри кои се користени за процена на општата состојба на испитуваните животни и параметрите кои се од посебен интерес за безбедноста на двојната блокада, пред се нивото на калиум и хематолошките параметри.

Во обемната *Дискусија*, концизно и јасно се објаснети добиените резултати и нивното значење. Коментирајќи ги резултатите од сопственото испитување, авторот истовремено ги споредува со веќе објавени резултати во литературата од таа област. Детално се образложени предностите и супериорноста на инхибицијата на РАС со кандесартан и периндоприл во однос на монотерапијата со еден од овие два лека во третманот на експериментално индуцирана дијабетична нефропатија со стрептозотоцин. Резултатите добиени во оваа експериментална студија јасно потврдуваат дека двојната блокада на РАС со ниски дози на кандесартан (АРБ) и периндоприл (АКЕ-инхибитор) има синергистички ефект во остварувањето на ренопротективните ефекти. Таа манифестира сигнификантно поизразени ренопротективни ефекти во однос на монотерапијата со којбил од двата лека применети како монотерапија и дека би можела да претставува медикаментозна терапевска опција за третман на пациенти со дијабетична нефропатија.

Посебно е разработен делот што се однесува на молекуларните механизми во развојот на дијабетичната нефропатија, со посебен осврт на резултатите од имунохистохемиските испитувања. Имунохистохемиските испитувања несомнено покажуваат изразито зголемена интрагломеруларна експресија на TGF- β 1 како резултат на високата гликемија. Ваквите резултати потврдуваат дека TGF- β 1 може да биде еден од најзначајните фактори во развојот на дијабетичната нефропатија и дека може да има двојна улога. Како прво, со својот просклеротичен потенцијал, во значајна мера да врши индукција на гломерулсклерозата, а освен тоа, со својот проапоптолитичен потенцијал да ја стимулира апоптозата на подоцитите во гломерулите. Сето ова укажува на една интегрална улога на TGF- β 1 во патогенезата на дијабетичната нефропатија.

Во однос на молекуларните механизми на дејство на испитуваните лекови, резултатите и од оваа студија ги потврдуваат најновите сознанија и дека тие се должат предоминантно на инхибицијата на ангиотензин II, што на молекуларно ниво резултира со инхибиција на апоптозата, инхибиција на пролиферација на мезангиумот, како и преку намалување на прекумерната експресија на TGF- β 1. Сите овие ефекти многу повеќе се изразени при употреба на двојна блокада на PАС во однос на монотерапијата, пред се поради многу покомплетната блокада на ангиотензин II што се остварува со истовремена примена на АКЕ-инхибитор и АРБ.

Заклучоците се изнесени во 8 точки, коректно се формулирани и даваат прецизни одговори на целите кои се поставени во оваа докторска дисертација.

Приложената **литература** е обемна, прегледна и коректно цитирана. Изборот на литература е соодветен и опфаќа базични и современи клинички публикации од областа на трудот.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација „Тераписка ефикасност на двојната блокада на ангиотензин-II кај дијабетичната нефропатија предизвикана со стрептозотоцин“, изработена од д-р Јасмина Тројачанец, претставува самостоен и оригинален научен труд

Комисијата смета дека трудот ги опфаќа и ги обработува во целост поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд од ваков карактер. Целта е јасно дефинирана, материјалот и методите се прецизно изложени, резултатите се коректно прикажани и статистички обработени. Заклучоците се објективни и реални и даваат прецизни одговори на целите што се поставени.

Врз основа на анализата, Рецензентската комисија оценува дека докторската дисертација ги исполнува бараните критериуми и претставува придонес во научноистражувачката дејност и клиничката практика.

Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да и овозможи на кандидатката јавна одбрана на трудот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Александар Шиколе, с.р.
2. Проф. д-р Гордана Петрушевска, с.р.
3. Проф д-р Никола Лабачевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА АЛГОРИТАМ ЗА ТРЕТМАН НА СКРШЕНИЦИТЕ НА ГОРНИОТ КРАЈ НА БУТНАТА КОСКА КАЈ ВОЗРАСНИ ПАЦИЕНТИ НАД 65 ГОДИНИ ОД Д-Р СИМОН ТРПЕСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 63 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/10, 17/11, 51/11) и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 121/9 и 188/201), Наставно-научниот совет на својата I редовна седница, одржана на 7.11.2013 година, а по предлог на Научниот одбор, оформи Комисија за оцена на докторската дисертација од д-р Симон Трпески под наслов: **Алгоритам за третман на скршениците на проксималниот крај на бутната коска кај возрасни пациенти над 65 години** во состав: проф. д-р Мирче Симеонов, проф. д-р Славчо Стојменски и проф. д-р Бети Зафирова. По деталната анализа на поднесената докторска дисертација, Комисијата го донесува следниов

Извештај

Поднесените докторски труд се состои од деловите: Вовед, Цели на трудот, Материјал и методи, Резултати, Дискусија, Заклучоци и Литература

Вовед

Во воведниот дел е објаснета проблематиката на скршениците на проксималниот дел на бутната коска кај возрасни пациенти над 65 години. Изнесени се податоци за честотата на скршениците на проксимален крај на фемур, потребата од хируршки третман, како и основни насоки за определување на типот на третман. Од сето тоа произлегува дека третманот на овие пациенти претставува сложен социо-медицински проблем. Адекватниот третман е комплексен и бара ангажман на мултидисциплинарен тим кој вклучува хирург-трауматолог, анестезиолог, физијатар, кардиолог, пулмолог, нефролог, психијатар.

Императив е да се пронајде оптимален третман на повозрасните пациенти со скршеници на проксималниот крај на бутната коска, а крајна цел претставува вкупното намалување на морталитетот и

мобидитетот и побрзо враќање на извршување на секојдневните активности без особени ограничувања.

Цели на трудот

Со оглед на изнесеното, јасно и концизно се поставени следниве цели:

1. да се евалуира намалувањето на морбидитетот и морталитетот на геријатриските пациенти со скршеници на проксималниот крај на бутната коска, кои се оперативнo третирани во првите 24 часа од повредата, во временски рок од една година;
2. да се создаде алгоритам, односно шема или след на постапки според кој би се третирале пациентите над 65 годишна возраст со скршеници на проксималниот крај на фемурот;
3. следејќи го алгоритамот, да се препорача соодветен оперативен третман, но и успешна постоперативна рехабилитација и успешно функционално опоравување со цел овие пациенти побрзо и поуспешно да се вратат на состојбата пред да настане скршеницата

Материјал и методи

Во делот „Материјал и методи“ прецизно е утврдена рамката на овој научен труд. На Универзитетската клиника за трауматологија, при Медицинскиот факултет во Скопје, била направена ретроспективно-проспективна студија кај 120 пациенти со скршеници на проксималниот дел на бутната коска. Собраните, статистички обработени и анализирани податоци од оваа студија ја даваат основата за креирање на алгоритам за третман на скршениците на проксималниот крај на бутната коска кај повозрасните пациенти над 65 години.

Сите пациенти кои влегоа во оваа студија беа поделени во две групи во зависност од времето кога е извршена оперативната интервенција.

- Група А- пациенти оперирани во првите 24 часа по настанувањето на повредата кои беа проспективно евалуирани. Тие биле поделени во две подгрупи:
 - А1- без коморбидитет;
 - А2- со коморбидитет, кој што дозволува итна оперативна интервенција без долготрајна анестезиолошка подготовка.

- Група Б- пациенти, оперирани по 24 часа од настанувањето на повредата кои беа ретроспективно евалуирани, и се оперирани по моменталниот протокол за работа на Клиниката. Тие биле поделени во две подгрупи:

Б1- без коморбидитет;

Б2- со коморбидитет кој анестезиолошки дозволува оперативна интервенција.

Секоја од групите опфаќа по 60 пациенти.

Во периодот на хоспитализација биле следени следниве параметри:

- време од прием до оперативна интервенција,
- време на хоспитализација,
- тип на оперативна интервенција ,
- времетраење на оперативната интервенција,
- крвозагуба,
- рани компликации,
- смртност во првите 10 дена по повредата.

Во постоперативниот период од 12 месеци биле испитувани следниве параметри:

- доцни компликации;
- смртност во првите 12 месеци по настанување на скршеницата;
- Скорот според Merle d `Aubigne – Postel;
- Oxford hip score (за анализа на функционалните резултати).

Пациентите се контролирале по еден, шест и дванаесет месеци од оперативната интервенција.

Резултати

Резултатите од анализата како сигнификантни предикторни фактори ги потврди времето на оперирање, видот на повредата, присутниот коморбидитет, вредностите на Ng предоперативно, АСА - скорот, делириумот и општите постоперативни компликации. Пресметаните Хазардни стапки (Hazard ratio – HR) покажуваат дека ризикот од смрт е 2,079 пати поголем во групата испитаници оперирани по поминати 24 часа од повредата во споредба со групата оперирани во првите 24 часа; 3,75 пати во возрасната група над 76 години во споредба со возраста од 65 до 75 години; 3,523 пати повисок кај испитаниците со дислоцирана повреда во споредба со недислоцирана скршеница; 13,182 пати повисок кај испитаниците со придружни коморбидитетни состојби; 6,765 пати повисок во групата со АСА-скор 3 и 4 во споредба со 1 и 2 скор; 2,725 пати повисок кај пациентите со делириум; 5,466 пати повисок кај

испитаниците со општи компликации во споредба со оние без компликации; 14,355 пати повисок кај испитаниците со предоперативни вредности на Hg под 80 g/l во споредба со испитаниците со вредности над 100 g/l.

Испитаниците оперирани по ДХС-техниката и по ПФНА-техниката не се разликуваат сигнификантно и во однос на појавените општи постоперативни компликации ($p=0,3$).

Дискусија

Во научниот труд имаме дискусија во којашто се пренесуваат меѓународните искуства, а воедно тие се споредуваат со резултатите добиени во ова испитување. Испитувањата на пациентите во студијата покажуваат дека оперативната интервенција направена во првите 24 часа по повредата, секако во зависност од тоа дали тоа го овозможува општата состојба на пациентите и предоперативната коморбидитетна состојба значи поголемо преживување, помал процент на компликации во врска со хируршкиот третман и подобрување на крајниот исход од лекувањето, сметајќи го и постоперативниот функционален статус.

Во дискусијата вредностите на предоперативниот и постоперативниот хемоглобин, се опфатени и анализирани како и неговото влијание врз преживувањето и исходот на лекувањето. Воедно, анализирано е и влијанието на различните коморбидитети врз морталитетот на оваа група пациенти.

Исто така споредени се и анализирани функционалните резултати од различни оперативни интервенции.

Врз основа на целокупните резултати и нивната анализа во дискусијата, донесени се следниве заклучоци:

Заклучоци:

1. Времето на изведување на интервенцијата е значаен фактор на кој можеме да влијаеме.
Раниот оперативен третман сигнификантно го подобрува морталитетот.
Доколку не постојат коморбидитетни состојби кои би ја спречиле оперативната интервенција, таа би требало да се изведе во првите 24 часа.
Одложувањето на оперативната интервенција води кон продолжено време на хоспитализација и појава на други здравствени компликации.
2. Добиените резултати дадоа основа за изработка на алгоритам кој се однесува на оперативниот и постоперативниот третман на оваа група пациенти.

Овој алгоритам е креиран од повеќе параметри кои влијаат на вкупниот третман.

Со оглед на параметрите и варијаблите од кои е создаден, добиениот алгоритам може да се користи како појдовна база за понатамошни испитувања кои ќе придонесат за нови информации и заклучоци со кои би се унапредил вкупниот третман на оваа група пациенти.

3. Резултатите од испитувањето кои се однесуваат на постоперативните функционални резултати покажаа дека за скршеници од тип А1 според АО, оптимална оперативна интервенција би претставувала фиксација со динамички лизгачки клин (DHS). Скршениците од типот А2 покажаа исти функционални резултати на методите на оперативна фиксација со динамичен лизгачки клин (DHS), односно проксимален антиротационен лизгачки клин (PFNa). Во однос на типот А3, проксималниот антиротационен лизгачки клин (PFNa) покажа подобри функционални резултати.

Литературата што е користена во изработката на овој научен труд е уредно прикажана и правилно цитирана.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на рецензијата на поднесениот труд, Рецензентската комисија го донесе следниов заклучок

Докторската дисертација со наслов „Алгоритам за третман на скршениците на проксималниот крај на бутната коска кај возрасни пациенти над 65 години” од д-р Симон Трпески е концизно образложена со сите делови што треба да ги има една докторска дисертација, кои се од полза за подобрување на третманот на геријатриската траума.

Трудот, иако е комплексен, напишан е јасно и концизно, богато е илустриран со табели и поддржан е со 286 цитати од современи релевантни референци.

Имајќи го предвид горенаведеното, Рецензентската комисија дава позитивна рецензија и има чест да му предложи на Наставно-научниот одбор да ја продолжи процедурата за одбрана на овој докторски труд.

Рецензентска комисија;

Проф. д-р Мирче Симеонов, с.р.

Проф. д-р Славчо Стојменски, с.р.

Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ГРУПАТА ПРЕДМЕТИ: ХЕМИСКА ИНЖЕНЕРСКА ТЕРМОДИНАМИКА, ИНДУСТРИСКА ЕКОЛОГИЈА, ВОВЕД ВО РАФИНЕРИСКО ПРОИЗВОДСТВО, ТЕХНОЛОГИЈА НА ПРЕРАБОТКА НА НАФТА И ГАС, ПЕТРОХЕМИСКИ СТАНДАРДИ И РЕГУЛАТИВА, ИНЖЕНЕРСКА ТЕРМОДИНАМИКА, НА ТЕХНОЛОШКО- МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на XXX редовна седница одржана на 2.10.2013 година, именувани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања по групата предмети: хемиска инженерска термодинамика, индустриска екологија, вовед во рафинериско производство, технологија на преработка на нафта и гас, петрохемиски стандарди и регулатива и инженерска термодинамика, во состав:

д-р Светомир Хаџи Јорданов, редовен професор во пензија, Технолошко-металуршки факултет - Скопје, претседател;

д-р Славчо Алексовски, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет - Скопје, член;

д-р Драган Славков, редовен професор во пензија, Технолошко-металуршки факултет - Скопје, член.

Врз основа на пријавата и по разгледувањето на поднесената документација, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на наставник во сите научни звања објавен во весниците „Нова Македонија и „Лајм“ од 12.09.2013 година, се пријави д-р Загорка Конеска, насловен доцент на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Загорка Конеска е родена на 20.3.1958 година во с. Долгаец, Прилеп, Република Македонија.

2. ОБРАЗОВАНИЕ

2006 год. Докторска дисертација „Електрохемиски својства на циркониумот во раствори од H_3PO_4 и $NaOH$ “. Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Република Македонија.

1993 год. Магистерска работа „Електрохемиско однесување на кобалт во алкални средини“.

Технолошко-металуршки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Република Македонија.

1984 год. Дипломска работа „Црно хромирање”.
Хемиски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје,
Република Македонија.

3. РАБОТНО ИСКУСТВО

1986 - 1997 год. Демонстратор по предметот физичка хемија на
Технолошко-металуршкиот факултет, Универзитет „Св.
Кирил и Методиј” во Скопје, Република Македонија.

1987 - 1993 год. Помлад асистент по предметот физичка хемија на
Технолошко-металуршкиот факултет, Универзитет „Св.
Кирил и Методиј” во Скопје, Република Македонија.

1994 -2008 год. Асистент по предметот физичка хемија на Технолошко-
металуршкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и
Методиј” во Скопје, Република Македонија.

2008 год. Насловен доцент по предметот физичка хемија на
Технолошко-металуршкиот факултет, Универзитет „Св.
Кирил и Методиј” во Скопје, Република Македонија.

4. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Загорка Конеска, по изборот во звањето насловен доцент до денес,
континуирано е ангажирана во изведувањето на вежбите по предметот
физичка хемија. Во 2010 год. доделена и е наставата и вежбите по предметот
хемиска инженерска термодинамика, а во 2011 год. наставата и вежбите по
предметите: вовед во рафинериско производство и секундарни петрохемиски
производи.

Во 2011 и 2012 година ги изведува вежбите по предметот физичка
хемија на дисперзираните студии по металургија и метални материјали во
Кавадарци.

На постдипломските студии на Технолошко-металуршкиот факултет, на
студиската програма електрохемиско инженерство е ангажирана во
изведувањето на наставата по предметите: методи на испитување на
електрохемиски процеси (50 %) и електрохемиски индустриски процеси (50
%). На студиската програма инженерство на животна средина е ангажирана за
изведување на наставата по предметот општа екологија (33 %).

По изборот во звањето насловен доцент, д-р Загорка Конеска била
ментор на 4 дипломски работи и член на комисија за одбрана на 15 дипломски
работи. Исто така била член на комисија за одбрана на 3 магистерски труда.

5. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

По изборот во звањето насловен доцент, д-р Загорка Конеска како автор
има објавено 2 труда со оригинални научни резултати, во референтно/стручно
списание со меѓународен уредувачки одбор, 6 трудови со оригинални
научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен
сбир со меѓународен уредувачки одбор и 6 апстракти објавени во зборник на
конференција.

6. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Д-р Загорка Конеска учествувала во испитувањата на квалитетот на постапките и материјалите кои се користат во повеќе фирми во Република Македонија (РЕК Осломеј, АД Електрани на Македонија, Feni Industries).

Повеќе години е член на оценувачката комисија на МАКИНОВА, ЕКОНОВА и на оценувачка комисија од областа применета хемија за натпреварите организирани од Сојузот на здруженијата на техничка култура на град Скопје, Народна техника - Скопје.

Кандидатката д-р Загорка Конеска е член на Претседателството на Сојузот на здруженијата на техничка култура на град Скопје, Народна техника - Скопје, Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија и на Сојузот на металурзите на Македонија.

Нејзината активност на Факултетот е претставена со учество во колегиуми и факултетски комисии.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и анализата на наставно-образовната (68,36 бода), научноистражувачката (31,8 бода), како и стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес (25,9 бода), Рецензенската комисија констатира дека д-р Загорка Конеска ги исполнува формалните услови за избор во наставно-научно звање.

Од горенаведеното, а во согласност со критериумите за избор на наставник според Правилникот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со вкупно 126,06 бода, членовите на Рецензентската комисија му предлагаат на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, д-р Загорка Конеска да биде избрана во звањето вонреден професор за групата предмети: хемиска инженерска термодинамика, индустриска екологија, вовед во рафинериско производство, технологија на преработка на нафта и гас, петрохемиски стандарди и регулатива и хемиска инженерска термодинамика.

Рецензентска комисија

1. Д-р Светомир Хаџи Јорданов, редовен професор во пензија, с.р.
Технолошко-металуршки факултет - Скопје
2. Д-р Славчо Алексовски, редовен професор, с.р.
Технолошко-металуршки факултет - Скопје
3. Д-р Драган Славков, редовен професор во пензија, с.р.
Технолошко-металуршки факултет - Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ
Кандидат: Загорка Илија Конеска

(име, татково име и презиме)

Институција: Технолошко-металуршки факултет

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: технологија
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава - прв циклус студии = ч.нед. ·0,04	
	Хемиска инженерска термодинамика (3+3), 2010-2013	7,2
	Вовед во рафинериско производство (2+2), 2011-2013	3,6
	Секундарни петрохемиски производи (2+2), 2011-2013	3,6
	Проект - физичка хемија (1+2) 2012	0,6
2	Одржување на настава - втор циклус студии, последипломски студии = ч.нед. ·0,05	
	Методи на испитување на електрохемиски процеси 80 часа(50 %), 2011-2013	2,4
	Електрохемиски индустриски процеси (50 %), 2011-2013	
	Општа екологија (33 %), 2011-2013	
3	Одржување на вежби - прв циклус студии = ч.нед. ·0,03	
	Физичка хемија (3+3) 2009-2012	
	2009 год., 4 групи	5,4
	2010 год., 3 групи	4,05
	2011 год., 2 групи	2,7
	2012 год., 4 групи	5,4
	Физичка хемија (дисперзирани студии во Кавадарци) (3+3), 2011-2012	2,7
	Хемиска инженерска термодинамика(3+3), 2010-2012	4,05
	Вовед во рафинериско производство (2+2), 2011-2013	1,8
	Секундарни петрохемиски производи (2+2), 2011-2013	1,8
4	Подготовка на нов предмет	
	Предавања	
	Вовед во рафинериско производство	1
	Секундарни петрохемиски производи	1
	Хемиска инженерска термодинамика	1

	Вежби	
	Вовед во рафинериско производство	0,5
	Секундарни петрохемиски производи	0,5
	Хемиска инженерска термодинамика	0,5
5	Консултации со студенти = број · 0,002	
	од 2009 до 2013, вкупно 332 студенти	0,66
6	Ментор на дипломска работа = број · 0, 2	0,8
7	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа број · 0, 1	1,5
8	Член на комисија за оценка или одбрана на магистратура = број · 0, 2	0,6
9	Интерна скрипта од предавања = број · 4	
	Радијација и радијациона безбедност бр.02-1974 од 9.10.2012	4
	Хемиска инженерска термодинамика бр. 07-2473 од 12. 9.2013	4
10	Интерна скрипта од вежби = број · 3	
	Збирка задачи по физичка хемија бр.07-1242 од 29.4.2013	3
	Вкупно	68,36

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор = 6+и.ф.	
	1. Zagorka Koneska , Raman Spectroscopy Used for Structural Investigations of ZrO ₂ , Journal of Materials Science and Technology, Vol.21, No.1, pp. 29-35	6
	2. Zagorka Koneska , Ruzica Manojlovic, Dafinka Stoevska-Gogovska, Influence of the pretreatment of the surface on the anodic behavior of zirconium in H ₃ PO ₄ solutions, Materials Protection, 53, 3, pp. 215-219, 2012	4,8
2	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор = 3	
	1. Zagorka Koneska , Ruzica Manojlovic and Dafinka Stoevska - Gogovska, Formation of anodic oxide films on Zr in NaOH solutions, XI YUCORR International Conference pp. 283-287, Tara, 2009	2,4
	2. Zagorka Koneska , Dafinska Stoevska - Gogovska, Corrosion Behaviour of duplex plasma nitrided steel in H ₂ SO ₄ solutions, XII YUCORR International Conference, Tara 2010 (CD)	2,4

	3. R. Manojlović, A. Češnovar, Z. Koneska Karakteristike koroziono otpornih korten čeličnih limova u procesu toplog valjanja, XII YUCORR International Conference, Tara 2010 (CD)	2,4
	4. Zagorka Koneska , Ruzica Manojlovic and Dafinka Stoevska - Gogovska, Influence of the pretreatment of the surface on the anodic behavior of zirconium in H_3PO_4 solutions, XIV YUCORR International Conference, pp. 137-141, Tara 2012	2,4
	5. Ruzica Manojlovic, Andrej Cesnovar, Zagorka Koneska , Microstructural and mechanical characterization of corten steel sheets, Second National Conference with international participation "Metal science, novel materials, hydro- and aerodynamics' 2012", pp. 14-18, Sofia, 2012	2,4
	6. Zagorka Koneska , Raman Spectroscopy Used for Structural Investigations of ZrO_2 , Second National Conference with international participation "Metal science, novel materials, hydro- and aerodynamics ' 2012", Sofia, 2012 ISSN 1312-8308 (CD)	3
3	Апстрактни објавени во зборник на конференција = број-1	
	1. Zagorka Koneska , Anodic oxidation of zirconium in H_3PO_4 solutions, RSE-SEE Second Regional Symposium of Electrochemistry South-East Europe, CPA-P-24, p. 48, Belgrade, Serbia, 2010	1
	2. Zagorka Koneska , Study of corrosion resistance of low carbon steel after duplex treatment, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts, ECH-8, p. 38, Ohrid, Macedonia, 2010	1
	3. Kristijan Loncar, Zagorka Koneska , Determination of lycopene in red dried tomato by UV-VIS and FTIR spectroscopy, XXII Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts, A-26, p. 81, Ohrid, Macedonia, 2012	1
	4. R. Manojlovic, R. Ilievski, Z. Koneska , B. Rizov, J. Magdeski, Influence of deformation parameters of hot rolling on the edge waves of the manganese steel plants, XXII Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts, M-21, p. 260, Ohrid, Macedonia, 2012	1
	5. Aleksandar Jovanov, Zagorka Koneska , Dafinka Stoevska - Gogovska, Influence of the heat treatment of steel Č.1531 on the corrosion behavior in acetic acid solutions, XXII Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts, EL-14, p. 161, Ohrid, Macedonia, 2012	1
	6. Ruzica D. Manojlovic, Blagoj Lj. Rizov, Zagorka I. Koneska , Influence of chemical composition on the strength characteristics of hot rolled steel sheets, 8 th International Conference of the Chemical Societies of the South-East European Countries, Book of abstracts BS-MC P34, p. 165, Belgrade, Serbia, 2013	1

	Вкупно	31,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Експертски активности, евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија = број-1	
	1. Јован Мицковски, Загорка Конеска , Дафинка Стоевска-Гоговска, Ружица Манојловиќ, Извештај од испитувања на причините за лом на вретено од регулационен вентил на висок притисок на турбина 13к12 РЕК Осломеј, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, 2009	1
	2. Јован Гочев, Загорка Конеска , Технички извештај од извршени испитувања за причините кои довеле до експлоатационен отказ на резервоарот за HCl, лоциран во АД Електрани на Македонија - Скопје, Подружница Енергетика, Локација Железара, Машински факултет, Скопје, 2012	1
	3. Јован Гочев, Загорка Конеска , Технички извештај од извршени испитувања на квалитативната состојба на аголен заварен спој од челик P 265 GH, t = 30 mm WPQR, Feni Industries, Кавадарци, Машински факултет, Скопје, 2012	1
	4. Јован Гочев, Загорка Конеска , Технички извештај од извршени испитувања на квалитативната состојба на аголен заварен спој од челик P 265 GH, t = 25 mm WPQR, Feni Industries, Кавадарци, Машински факултет, Скопје, 2012	1
	5. Јован Гочев, Загорка Конеска , Технички извештај од извршени испитувања на квалитативната состојба на аголен заварен спој од челик P 265 GH, t = 4 mm со подложна плочка ЕПП постапка на заварување pWPS/WPQR, ДПГПУ Прототип, Машински факултет, Скопје, 2012,	1
	6. Јован Гочев, Загорка Конеска , Технички извештај од извршени испитувања на квалитативната состојба на аголен заварен спој од челик L265 F = 126 mm, t = 4 mm со подложна плочка ЕПП постапка на заварување pWPS/WPQR, ТД Krater, Машински факултет, Скопје, 2012.	1
2	Член на национална жири комисија = број-1	
	1. Член на оценувачка комисија од областа применета хемија за натпреварите организирани од Сојузот на здруженијата на техничка култура на град Скопје Народна техника - Скопје, 2009-2012	4
	2. Член на оценувачка комисија МАКИНОВА, 2009-2012	4
	3. Член на оценувачка комисија ЕКОНОВА, 2009-2012	4

	Вкупно	18

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир = број·1	
	Член на Научен одбор на IX th Congress of Chemists and Technologists for the Students of Macedonia (with international participation, Skopje, 2011	1
2	Член на комисија за избор во звање	
	Член на рецензентска комисија за избор во звање 07-1055 од 13.6.2012	0,2
3	Учество во комисии и тела на државни и други органи = број·1	
	1. Член на Претседателството на Сојузот на здруженијата на техничка култура на град Скопје, Народна техника Скопје	1
	2. Член на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија	1
	3. Член на Сојузот на металурзите на Македонија	1
4	Член на факултетска комисија = број·1	
	1. Член на Пописна комисија за парични средства и попис на побарувачка и обврски, 2009-2012	2
	2. Член на Комисија за дипломски работи	0,5
	3. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма инженерство на животна средина - втор циклус	0,5
	4. Член на Наставно-научниот колегиум за студиската програма електрохемиско инженерство	0,5
	Вкупно	7,9
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		68,36
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		31,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		18,0
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		7,9
Вкупно		126,06

Рецензентска комисија

1. Д-р Светомир Хаџи Јорданов, редовен професор во пензија, с.р. Технолошко-металуршки факултет - Скопје
2. Д-р Славчо Алексовски, редовен професор, с.р.
Технолошко-металуршки факултет - Скопје
3. Д-р Драган Славков, редовен професор во пензија, с.р.
Технолошко-металуршки факултет – Скопје

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК - АСИСТЕНТ ПРИ ОДДЕЛОТ ЗА
МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-3053/1 од 17.10.2013 година, именувани сме за рецензенти за избор на еден соработник-асистент при Одделот за математика и информатика.

На конкурсот, објавен на 4.10.2013 година во весниците “Нова Македонија” и “Коха”, се пријави кандидатот м-р Бојан Прангоски. Врз основа на поднесената конкурсна документација и личното познавање на кандидатот, до Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет го доставуваме следниот

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатот Прангоски Бојан е роден на 29.7.1984 година во Прилеп, каде што го завршил основното и средното образование. Во текот на неговото школување учествувал на сите натпревари по математика, при што на државните натпревари има освоено една прва и пет втори награди. Бил двапати член на Македонската математичка олимписка репрезентација, и тоа во 2002 година на Меѓународната математичка олимпијада во Глазгов, Велика Британија и во 2003 година на Балканската олимпијада во Тирана, Албанија, каде што има освоено бронзен медал. За постигнатите успеси на натпреварите по математика, Општинскиот совет на Прилеп во 2003 година му го доделил највисокото општинско признание “3-ти ноември”. Во учебната 2003/04 година се запишал на студии по теориска математика на Природно-математичкиот факултет во Скопје, кои ги завршил со среден успех 9,97 на 14.11.2007 година. Воедно бил избран за студент на генерацијата при Институтот за математика. Во текот на неговите студии, двапати учествувал на меѓународни математички натпревари за студенти, и тоа во Благоевград, Бугарија, во 2005 и во Одеса, Украина, во 2006 година, каде што бил високо рангиран.

За време на студирањето активно бил вклучен во реализацијата на натпреварите по математика за средношколци. Во периодот од 2004 до 2007 бил член на комисијата за предлагање, избор и координација на задачи за Македонската математичка олимпијада. Исто така, во текот на студиите бил соработник на математичкото списание “Сигма”, во рубриката подготвителни задачи за натпревари.

Од 9.7.2008 година е вработен на Машинскиот факултет како соработник - помлад асистент на Одделот за математика и информатика. Во февруари 2008 година се запишал на постдипломски студии по теориска математика на Институтот за математика на Природно -

математичкиот факултет во Скопје. На 6.11.2010 година успешно ја одбрал магистерската работа со наслов Дистрибуциони гранични вредности на аналитички функции во n -димензии, со што се стекнал со звањето магистер на математички науки.

Од 1.4.2011 година е избран за асистент на Машинскиот факултет при Одделот за математика и информатика. Моментално е во истото соработничко звање.

НАСТАВНА АНГАЖИРАНОСТ

Во текот на изминатиот период, од неговото вработување на Машинскиот факултет до сега, кандидатот ас. м-р Бојан Прангоски одржувал вежби по следниве предмети: математика 1, математика 2, инженерска математика, линеарна алгебра, компјутери и апликативен софтвер, компјутери и програмирање, и Софтверско инженерство. Посебно треба да нагласиме дека кандидатот ас. м-р Бојан Прангоски непрекинато беше ангажиран со голем број на часови и во секој од семестрите со голем број на студенти.

Крајно коректно и совесно ги исполнуваше, од Одделот, зададените наставни обврски на задоволство на бројните студенти.

НАУЧНА И СТРУЧНА АКТИВНОСТ

Во текот на изминатиот период, од вработувањето па досега, кандидатот беше активно вклучен во многу активности на математичката научна и стручна средина во Република Македонија. Учесник е во вкупниот систем на натпревари по математика за основно и средно образование во Р. Македонија. Притоа учествувал како:

- заменик-водач на Македонската олимписка репрезентација на БМО, 2010 (Кишинев, Молдавија);

- член на Комисија за задачи за натпревари по математика во основното образование во Република Македонија, 2008-2010;

- член на Комисија за задачи за натпревари по математика во средното образование во Република Македонија, 2008-2010.

- координатор на Балканската математичка олимпијада, одржана во Охрид, 2008.

Кандидатот ас. м-р Бојан Прангоски е уредник на математичките списанија СИГМА за учениците од средното образование и НУМЕРУС за учениците од основното образование.

НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ

Резултат на погоре регистрираните активности на кандидатот м-р Бојан Прангоски, се следниве научни и стручни трудови:

1. Шорт листа за ММО, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Прангоски.

2. Шорт листа за ЈММО, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Прангоски, Симона Самарџиска.
3. Шорт листа за ММО, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Прангоски.
4. Шорт листа за ЈММО, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Прангоски.
5. Шорт листа БМО 2008 година, Охрид 2008 (комитет за селекција на задачи).
6. Шорт листа за ММО, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски.
7. Шорт листа за ЈММО, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски.
8. Натпревари по математика, 2010, СММ 2010, Весна Манова-Ераковиќ, Бојан Прангоски и др.
9. Macedonian mathematical competitions, Macedonian Mathematical Society, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Бојан Прангоски и др.
10. Macedonian mathematical competitions, Macedonian Mathematical Society, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Бојан Прангоски и др.
11. Macedonian mathematical competitions, Shortlist problems with solutions for secondary school, Macedonian Mathematical Society, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Бојан Прангоски и др.
12. Дистрибуциони гранични вредности на аналитички функции во n -димензии, ноември 2010 год, магистерска работа.
13. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во основното образование 2011, Библиотека Сигма, СММ.
14. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во средното образование 2011, Библиотека Сигма, СММ.
15. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во основното образование 2012, Библиотека Сигма, СММ.
16. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во средното образование 2012, Библиотека Сигма, СММ.
17. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во основното образование 2013, Библиотека Сигма, СММ.
18. А. Малчески, В. Манова Ераковиќ, Б. Прангоски и др., Натпревари по математика во средното образование 2013, Библиотека Сигма, СММ.
19. Шорт листа за ММО, 2011, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски, Слободан Филиповски, Павел Димоски и др.

20. Шорт листа за ЈММО, 2011, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски, Слободан Филиповски, Павел Димоски и др.

21. Шорт листа за ММО, 2012, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски, Слободан Филиповски, Павел Димоски и др.

22. Шорт листа за ЈММО, 2012, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Бојан Прангоски, Слободан Филиповски, Павел Димоски и др.

23. S. Pilipovic and Bojan Prangoski, On the convolution of Roumieu ultradistributions through the ε tensor product, Monatsh.Math 2013.

24. B.Prangoski, Laplace Transform in spaces of ultradistributions,

FILOMAT 27 (5) 2013 str 747-760.

25. B. Prangoski, Pseudodifferential operators of infinite order in spaces of tempered ultradistributions, J. Pseudo-Difer. Oper. Appl., 2013.

26. I. Mircheski, T. Kandikjan and B. Prangoski, "A Mathematical Model of Non-Destructive Disassembly Process", IJMPERD (2) 4, 61-72

КОМЕНТАР НА ТРУДОВИТЕ

Трудовите со реден број од 1 до 12 се коментирани при неговиот претходен избор за асистент.

Во трудовите со реден број 13, 15 и 17, авторите ги имаат систематизирано и решено задачите од сите натпревари по математика, одржани во Република Македонија за учениците од основното образование од соодветните години.

Во трудовите со реден број 14, 16 и 18, авторите ги имаат систематизирано и решено задачите од сите натпревари по математика, одржани во Република Македонија за учениците од средното образование од соодветните години.

Во трудовите со реден број 19-22, авторите изработиле оригинални задачи, дел од кои се и натпреварувачки задачи за соодветните олимпијади.

Во трудот со реден број 23, авторите го проучуваат ε тензорскиот производ на $\tilde{B}^{\{M_p\}}$ со комплетен локално конвексен простор. Користејќи ги тие резултати покажуваат неколку еквивалентни дефиниции на конволуција на Румие ултрадистрибуции, меѓу кои се и еквивалентите на Шварцовата дефиниција и еквивалентите на дефинициите на Ширазиши.

Во трудот со реден број 24, авторот ја проучува Лапласовата трансформација на ултрадистрибуциите од Коматсу. Притоа, добиени се

услови под кои дадена аналитичка функција е Лапласова трансформација од ултрадистрибуција.

Во трудот со реден број 25, авторот најнапред дефинира глобални симбол-класи од Шубин-тип, такви што соодветните псевдодиференцијални оператори дејствуваат непрекинато на просторите од темперирани ултрадистрибуции од Берлинг и Румие-тип. За овие симбол-класи, авторот изведува симболички калкулус.

Во трудот со реден број 26, авторите даваат математички модел на неструктивен процес на демонтирање за определување на оптимална секвенца на демонтирање, поврзана со трошоците за демонтирање и приходите. Авторите, исто така, даваат пример со кој ја покажуваат примената на оваа методологија, а која е имплементирана во програмскиот пакет Visual Basic for Application, кој работи на CAD-системска платформа директно на 3D-виртуелен модел на склоп.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното во овој извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека ас. м-р Бојан Прангоски, во изминатиот период поминат на Машинскиот факултет, се покажа како совесен и коректен соработник кој веќе е длабоко навлезен во научната работа.

Па, од тие причини, Рецензентската комисија со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, кандидатот м-р Бојан Прангоски да биде преизбран во звањето асистент при Одделот за математика и информатика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Лазо Димов, Машински факултет – Скопје с.р.
2. Проф. д-р Алекса Малчески, Машински факултет – Скопје с.р.
3. Проф. д-р Никола Тунески, Машински факултет – Скопје с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ
МЕТОДИ ЗА ОЦЕНА НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА
МОНЕТАРНАТА ПОЛИТИКА, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА,
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЛЈУПКА ГЕОРГИЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно–научниот советот на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 25.10.2013 година, определени сме за Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на тема: **Методи за оцена на перформансите на монетарната политика, со посебен осврт на Република Македонија**, изработена од м-р Љупка Георгиевска.

Врз основа на извршениот преглед и деталната анализа на докторската дисертација, Комисијата во состав: проф. д-р Љубе Трпески, проф. д-р Михаил Петковски, проф. д-р Горан Петревски, проф. д-р Владимир Филиповски и доц. д-р Ѓорѓи Гоцков го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов **Методи за оцена на перформансите на монетарната политика, со посебен осврт на Република Македонија**, изработена од кандидатката Љупка Георгиевска, претставува самостоен научен труд чиј основен текст е презентирани на вкупно 259 страници. Во него се инкорпорирани 67 слики и 6 табели, како и 141 релевантни референци на користена литература. Дополнително кон основниот текст се додадени и три прилози обработени на 4 страници, во кои се презентирани 5 слики и 7 табели. Основниот текст, покрај воведот и заклучокот, структурно е систематизиран во четири тематски целини (глави) според следниов редослед:

- I. Цели, можности и ограничувања на монетарната политика***
- II. Поставеност на монетарната политика - основни монетарни стратегии***
- III. Методи за оцена на перформансите на монетарната политика - искуства од економската теорија и практика***
- IV. Оцена на начинот на водење и перформансите на монетарната политика во Република Македонија.***

Трудот започнува со **Вовед**, во кој се дадени воведни излагања во врска со проблематиката, со фокус на значењето на редовните

евалуациони анализи на монетарната политика за континуирано унапредување на нејзините перформанси. Во него, авторката ги разоткрива предметот и целта на истражувањето и укажува на актуелноста на истражувањето.

Во **првата глава**, насловена како *Цели, можности и ограничувања на монетарната политика*, кандидатката постапно нè воведува во истражуваната материја, воспоставувајќи ја најпрвин теоретската база за евалуацијата на монетарната политика. Значењето на материјата презентирана во рамките на оваа глава се поврзува со фактот што секоја евалуациона анализа како појдовна точка треба да ги има аргументите за тоа што монетарната политика може, а што не може да направи. Во тој контекст, пренесени се предностите од прифаќањето на ценовната стабилност како крајна монетарна цел, но и потребата од димензионирање на монетарната политика на начин кој би овозможил централната банка покрај за стабилизација на инфлацијата, паралелно да придонесува и за стабилизација на бизнис-циклусот. Со тоа би се исполниле „нормите“ за оптимална поставеност на монетарната политика, којашто во академските кругови, а од поново време и сè повеќе меѓу креаторите на монетарната политика се дефинира како политика што придонесува кон максимизирање на благосостојбата на економските агенти, имајќи ги предвид сите ригидности и ограничувања што произлегуваат од макроекономскиот амбиент. Во понатамошниот дел од оваа глава е даден осврт на ефективноста на монетарната политика како инструмент за стабилизација на домашната економија и ограничувањата со кои таа се соочува при остварувањето на поставените цели, анализирани низ призмата на временската неконзистентност, инфлаторната наклонетост и временските задоцнувања во спроведувањето на монетарната политика. Главата завршува со преглед на повеќе различни видувања од академската и експертската јавност за тоа кога и под кои услови поставеноста на монетарната политика може да се смета за оптимална.

Во **втората глава**, насловена како *Поставеност на монетарната политика - основни монетарни стратегии*, кандидатката прави сублимирана анализа на трите основни монетарни стратегии, кои во една или друга форма, наоѓаат најголема практична апликација од страна на централните банки, и тоа: стратегијата на монетарно таргетирање, стратегијата на таргетирање на девизниот курс и стратегијата на таргетирање на инфлацијата. Резимираниот осврт на основните монетарни стратегии има за цел потсетување на клучните импликации и ограничувања од избраната монетарната стратегија и начинот на нејзино спроведување во практиката врз перформансите на монетарната политика, што не смеат да бидат занемарени при вршењето на евалуациона анализа во историски рамки. Анализата е насочена кон обработка на клучните карактеристики, предности, слабости и ограничувања на секоја од трите монетарни стратегии што може да

имплицираат различни реакции на монетарните власти на идентични шокови, во зависност од избраниот монетарен режим.

Во **третата глава**, насловена како *Методи за оценка на перформансите на монетарната политика - искуства од економската теорија и практика*, кандидатката дава систематизиран преглед на основните принципи и најчесто експлоатираните пристапи од страна на академската и експертската јавност за евалуација на монетарната политика. Во рамките на овој дел се поставува методолошката рамка за евалуација на монетарната политика, во чиишто рамки, поставеноста и начинот на водење на монетарната политика се анализираат од четири различни аспекти, и тоа: 1) анализа на степенот на успешност на централната банка во исполнувањето на делегираниот мандат, во смисла на реализација на посредните и крајните монетарни цели; 2) анализа на квалитетот на макроекономските проекции; 3) анализа на кредибилитетот на монетарната политика; 4) анализа на транспарентноста и начинот на комуникација на централната банка. Во тој контекст, најпрвин се анализирани методите за оцена на степенот на успешност на централната банка во остварувањето на делегираниот мандат, кои вообичаено се поврзуваат со историска анализа на степенот на успешност на централната банка во остварувањето на дефинираните таргети за посредните и крајни монетарни цели. Главата продолжува со елаборација на повеќе методи за анализа на квалитетот на макроекономските проекции, кои, кандидатката ги систематизира во две широки групи - стандардни статистички методи за оцена на макроекономските проекции и економетриски методи за анализа на карактеристиките на макроекономските проекции – опсежно разработувајќи ги основните карактеристики со краток осврт и на нивната теоретска заднина. Понатаму, за анализа за кредибилитетот на монетарната политика, кандидатката разработува три пристапи, и тоа: 1) пристап на инфлациски очекувања; 2) пристап на т.н. break-even инфлација и 3) Мацкиевич – Лизијак индекс на кредибилитет, којшто интегрира седум различни аспекти на кредибилитетот на централната банка. Начинот на конструкција на Мацкиевич – Лизијак индексот на кредибилитет, како и на посебните седум подиндекси што влегуваат во формирање на истиот, се детално разработени во рамки на оваа глава. Во однос на транспарентноста на монетарната политика анализиран е познатиот Ејфингер-Гератс индекс на транспарентност, кој ја проучува транспарентноста на монетарната политика од пет различни аспекти, и тоа: политичка, економска, процедурална, оперативна и транспарентност поврзана со поставеноста и курсот на монетарната политика. Самата глава се заокружува со осврт на комуникационите стратегии на централната банка, осврнувајќи се и на FK – статистиката, како метод за анализа на јасноста и читливоста на пишаните медиуми на комуникација на централната банка.

Последната, **четврта глава** е насловена како *Оцена на начинот на водење и перформансите на монетарната политика во Република Македонија* и содржи емпириско истражување, односно врши евалуациона анализа на монетарната политика во Република Македонија во историски рамки, аплицирајќи ја методологијата презентирана во рамките на третата глава. Главата започнува со преглед на поставеноста, крајните и посредни цели на монетарната политика, како и анализа на импликациите од избраната монетарна стратегија за потребите на евалуациона анализа. Во продолжение, следејќи ги чекорите на евалуационата анализа од третата глава, најпрвин се анализира степенот на успешноста на НБРМ во остварувањето на посредните и крајни цели, односно на стабилноста на девизниот курс и ценовната стабилност, во историски рамки. Понатаму, анализиран е квалитетот на макроекономските проекции на централната банка, за што се применети стандардните статистички методи, вклучувајќи и компаративна споредба со проекциите на ММФ. Како следен чекор се анализира кредибилитетот на централната банка за што се аплицирани два алтернативни пристапа – методот на инфлациски очекувања и Мацкиевич-Лизијак индексот на кредибилитет. И како последен аспект на евалуационата анализа, кандидатката ја истражува транспарентноста и начинот на комуникација на централната банка за што конструира Ејфингер-Гератс индекс на транспарентност за НБРМ. Во тие рамки ја проучува и комуникационата стратегија на централната банка, дополнително аплицирајќи го методот на FK-статистика за анализа на читливоста на два значајни медиума за комуникација на централната банка – кварталниот извештај и соопштенијата за јавноста.

Докторската дисертација завршува со **заклучок** во кој се сублимираат посебните наоди од истражувачкиот труд, кои се оригинални по својот карактер, бидејќи се базираат на конкретните емпириски анализи кои покриваат повеќе аспекти од поставеноста и начинот на спроведување на монетарната политика во Република Македонија. Тука, кандидатката во форма на сублимиран преглед ги идентификува и ги истакнува придонесите кои ги има оваа дисертација, извлекувајќи и конкретни и прецизно дефинирани предлози и насоки за натамошно унапредување на перформансите на монетарната политика.

За изработка на дисертацијата претежно е користена најнова литература и извори од интернет, или вкупно 141 библиографски единици. Исто така, како извор на информации се користени и промените во законската регулатива која го покрива доменот на дејствување на централната банка, како предмет на истражување во оваа докторска дисертација.

Оцена и предлог

Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов **Методи за оцена на перформансите на монетарната политика со посебен осврт на Република Македонија**, изработена од кандидатката м-р Љупка Георгиевска, констатира дека се работи за научен труд кој низ единство на теоретска, нормативна и апликативна димензија доаѓа до валидни заклучоци, кои се релевантни за евалуирање на монетарната политика во Република Македонија, и тоа од повеќе различни аспекти.

Научно-методолошката конзистентност е нагласена карактеристика на докторската дисертација. Таа се манифестира во сите аспекти на научното истражување. Изборот на предметот и целите на истражување е направен со сензибилитет за актуелност и дефицитарност на експлицитната проблематика во македонската научна јавност. Имено, постои недостиг од релевантна литература, која сублимирано ја прикажува и ја анализира проблематиката поврзана со евалуационите анализи на монетарната политика, коишто во светски рамки, полека, но сигурно се втемелуваат како редовна практика на современите централни банки.

Предмет на истражување во оваа докторската дисертација е монетарната политика, како вечно актуелна тема што постојано е во фокусот на јавноста. Сепак, она по што овој труд се издвојува од морето литература на оваа тема, е критичкиот приод фокусиран на евалуација на перформансите на монетарната политика во историски рамки, придонесувајќи за детектирање на клучните предности и изолирање на поедини слабости во поставеноста и начинот на водење на монетарната политика во Република Македонија, а со тоа и градење на конкретни препораки за натамошно унапредување на нејзините перформанси. Трудот ги поставува основите на евалуационата анализа, градејќи конзистентна методолошка рамка, која понатаму може да се надградува и проширува и како таква да се користи за евалуација на монетарната политика на редовна основа. Имено, направена е детална анализа на основните аспекти значајни за функционирањето на една современа централна банка, што во голема мера ја одредуваат ефективноста во остварувањето на крајните монетарни цели. Предмет на посебна анализа во трудот се кредибилитетот, транспарентноста и комуникацијата на централната банка, како посебни аспекти од водењето на монетарната политика што добиваат на сè поголемо значење во современото централно банкарство, додека во нашата истражувачка јавност се маргинално третирали и речиси и да не се емпириски анализирани. Трудот нуди и базична евалуација на перформансите на макроекономските проекции, извлекувајќи корисни препораки за натамошно континуирано унапредување на нивните перформанси. Со својот сеопфатен пристап кон анализата на монетарната политика, трудот настојува дел од современите светски тенденции да ги прошири и

во домашни рамки, внесувајќи со тоа доза на оригиналност и иновација кон домашната литература од областа на монетарната економија. Методолошки издржан и адекватно структуриран, труот отвора повеќе истражувачки прашања од доменот на монетарната политика, коишто понатаму можат поблиску и подетално да се анализираат, како на случајот на македонската економија, така и во поширок контекст во компаративна смисла.

Анализата на материјата во дисертацијата е изведена на сосема релевантен и добро фундиран начин, што и овозможило на кандидатката извлекување на квалитетни сознанија и заклучоци. Притоа, евидентно е дека кандидатката поседува одлични познавања на теоријата, но и практични искуства, што ги надополнила со користење на богата аналитичко-документациона основа – релевантни книги, трудови во различни публикации, законски акти и други материјали. Пристапот во изработувањето на трудот е објективен, проблемски, аналитички, аргументиран и критички, а користените научни методи само ја зголемуваат вредноста и валидноста на сознанијата, заклучоците и насоките за иден развој.

Актуелноста на проблематиката која ја обработува кандидатката е особено голема во денешно време, имајќи ги предвид последиците од глобалната светска економска криза, која воспостави нова ера во водењето на монетарната политика. Случувањата и проблемите кои произлегуваат од светската економска криза ги принудиле централните банки да реагираат со конвенционални и неконвенционални мерки од досега невидени размери, продолжувајќи со политиката на иновативни пристапи во функција на поттикнување на кредитната активност и опоравување на економскиот раст. Во тие рамки, ефикасната комуникација се етаблираше на ниво на суплементарен монетарен инструмент, што особено се потврдува со воведувањето на т.н. forward guidance-стратегија од страна на повеќе централни банки. Имено, кризата ја стави во фокусот важноста од ефикасно менаџирање на очекувањата, како значајна компонента на монетарната политика, потенцирајќи ја потребата од поседување на висок кредибилитет на монетарната политика и ефикасна комуникациона стратегија со јавноста. Во тој контекст, анализата на овие и останатите клучни аспекти од водењето на монетарната политика е особено научно оправдана и актуелна тема во случајот на Република Македонија.

Анализата во дисертацијата е поставена по строго логичен редослед, започнувајќи со осврт на целите, можностите и ограничувањата на монетарната политика и анализа на основните монетарни стратегии, со што се воспоставува теоретската база за евалуација на монетарната политика. Понатаму, кандидатката детално ја разработува методолошката рамка за евалуација на монетарната политика, што е широко препорачана од страна на економската

литература и во голема мерка прифатена од страна на современите централни банки. Систематичниот и аналитичен пристап што кандидатката го применува при поставувањето на методолошката рамка му дава на истражувањето високо приемлива информативна вредност, обезбедувајќи јасни насоки за идните истражувачи во поглед на секој од презентираниите апсекти. Бидејќи дисертацијата претставува еден вид сублимирана анализа, кандидатката во посебен дел ги проучува кредибилитетот, транспарентноста и комуникацијата на централната банка, како прашања што се од особено значење за современото централно банкарство, а се на маргините на интересот во домашната истражувачка фела. Ваквото истражување кандидатката го заокружува со емпириска анализа на монетарната политика во Република Македонија, што на докторската дисертација и дава посебна аналитичка вредност.

Резимирано, основниот научен придонес на оваа докторска дисертација може да се систематизира во две клучни поенти. *Прво*, заклучоците што произлегуваат од емпириската анализа на случајот на Република Македонија придонесуваат за детектирање на клучните предности и слабости во поставеноста и начинот на водење на монетарната политика, отворајќи простор за дискусија на резултатите и активен пристап кон натамошно унапредување на нејзините перформанси. *И второ*, со овој труд се промовира значењето на евалуацините анализи, нивниот придонес кон јавната дебата за монетарната политика, како и препораките што можат да ги изнесат во прилог на континуирано унапредување на монетарниот менаџмент, што може да дејствува охрабрувачки и стимулативно за нови истражувања во областа во следниот период.

Врз основа на погоре изнесените констатации и квалитативни особености на трудот, Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Методи за оцена на перформансите на монетарната политика со посебен осврт на Република Македонија“, поднесена од кандидатката м-р Љупка Георгиевска, заклучува дека кандидатката активно владее со истражуваната материја и дека поднесениот труд ги задоволува критериумите за докторска дисертација. Со оглед на тоа, Комисијата му предлага на Наставно–научниот совет на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје:

1. да го прифати и усвои извештајот за позитивна оцена на докторската дисертација под наслов „Методи за оцена на перформансите на монетарната политика со посебен осврт на Република Македонија“;
2. да и дозволи на кандидатката м-р Љупка Георгиевска јавна одбрана на докторската дисертација.

**КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА И ОДБРАНА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА**

Проф. д-р Љубе Трпески, с.р.

Проф. д-р Михаил Петковски, с.р.

Проф. д-р Горан Петревски, с.р.

Проф. д-р Владимир Филиповски, с.р.

Доц. д-р Ѓорѓи Гоцков, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
**„ФИЗИЧКОТО ПОЗИЦИОНИРАЊЕ НА ПРОИЗВОДОТ ВО
 МАЛОПРОДАЖНИТЕ ОБЈЕКТИ И НЕГОВО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ
 ПРОДАЖБАТА И ПРОФИТАБИЛНОСТА“, ИЗРАБОТЕНА ОД
 КАНДИДАТОТ М-Р ФИЛИП ИВАНОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА
 ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со Одлука број 0202-3156/28 од 30.10.2013, а врз основа на член 120 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 64/00, 49/03, 113/05 и 51/07), членовите 56, 57, 58, 59, 60 и 61 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 7/2001) и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 2.9.2013 година, именува Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов: **„Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и неговото влијание врз продажбата и профитабилноста”**, поднесена од кандидатот м-р Филип Ивановски. По прегледувањето на трудот, Комисијата, пред членовите на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. СОДРЖИНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Докторската дисертација со наслов **„Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и неговото влијание врз продажбата и профитабилноста”**, поднесена од кандидатот м-р Филип Ивановски, е обработена на вкупно 248 страници компјутерски среден текст. Содржината на трудот, освен: вовед (стр. 7-19), апстракт и клучни зборови на македонски и на англиски јазик, заклучок (стр. 220-225), прилози (стр. 225-240) и рефернци (стр. 240-248), е систематизиран во 5 (пет) глави:

Глава 1. Модели што се користат за определување на физичката поставеност на производите во синцирите на супермаркети (стр. 19-87)

Глава 2. Влијание на физичката поставеност на производите на полиците врз нивната продажба во супермаркетите (стр. 87-109)

Глава 3. Влијание на распределбата на просторот на полиците по брендови од страна на супермаркетите, врз нивната вкупна профитабилност по категорија (стр. 109-141)

Глава 4. Однесување на потрошувачите при купување и нивна перцепција за квалитет на производот во зависност од неговата физичка поставеност на полиците во супермаркетите (стр. 141-202)

Глава 5. Анализа на студии на случај (202-220)

Во воведниот дел на докторската дисертација се елаборира важноста од физичката поставеност на производите на полиците во синцирите на супермаркети во однос на нивната продажба на истите, што, пак, од своја страна влијае врз профитабилноста на продажните објекти. Понатаму, во воведот се презентирани и методите за собирање на податоци, систематизирани како квалитативни и квантитативни методи. За обработка и анализа на добиените примарни квантитативни податоци, кандидатот користи различни компјутерски пакети со чии резултати се добива појасна претстава за испитуваниот проблем.

Во првата глава со наслов **Модели кои се користат за определување на физичка поставеност на производите во синцирите на супермаркети**, даден е хронолошки осврт на појавата и на развојот на синцирите на супермаркети во Македонија. Потоа, разгледани се одбраните стратегии на секој од поголемите ланците на супермаркети за позиционирање на пазарот; објаснети се нивните целни групи, ценовната политика и политиката во однос на асортиманот. Дискусијата за оптимизациските модели за алоцирање на просторот на полиците е започната со објаснување на поимите користени во оваа област како што: *се лице (Facing)*, *управување со просторот на полиците (Shelf space management)*, *менаџмент по категории (Category management)*, *најмала единица на некоја стока која се менаџира во продавницата (Stock-keeping unit, SKU)*, *планограм*, итн. Понатаму, во оваа глава, фокус е ставен на дискусија за моделите за алокацијата на просторот на полиците и моделите за менаџмент по категории како активности кои ги преземаат малопродажните мрежи за подобрување на бизнис резултатите. Соочени со ограничниот простор на полиците од една страна и огромниот број на производи во супермаркетите од друга, менаџерите секојдневно мораат да носат одлуки кои производи да ги набават, во кои количини и колкав простор на полиците да распределат за тие производи. Многу малопродажни мрежи за да си помогнат во носење на одлуки се свртеле кон *моделите за менаџирање на просторот на полиците*. Првите академски трудови за оптимизација на распределба на просторот на полиците се направени во 60-тите. Во последните триесет години, развиени се бројни модели кои еволуирале од почетните трудови и кои инкорпорираат некои, или, пак сите цели на малопродажните мрежи.

Понатаму, во оваа глава, направен е преглед на оптимизациски модели за алокација на просторот на полиците и моделите за менаџмент по категории, и даден е приказ на примена на оптимизациски модел како алатка во носење одлуки во менаџментот по категори. На крај од првата глава се дискутирани стратегиите кои ги користат големите малопродажни синцири во Македонија за распределба на местото на полиците; анализирани се резултатите од направеното примарно истражување на супермаркети и производители.

Во втората глава со наслов **Влијание на физичката поставеност на производите на полиците врз нивната продажба во супермаркетите**, дискутирани се тактиките на самото место на продажба како начин да се мотивираат потрошувачите да купуваат повеќе. Редоследот по кој се поставени категориите на производите во супермаркетите и брендовите во самата категорија, боите, мирисите, осветлувањето, сето е насочено потрошувачот да се задржи колку е можно подолго време во маркетот и да се мотивира да купува повеќе. Маркетинг-тактиките на местото на продажбата бараат многу финансиски средства и за супермаркетите и за производителите, па затоа се потребни ефикасни методи за нивно евалуирање. За таа цел, во истата глава е претставен пример на економетриска метода за евалуирање на менаџмент по категории.

Понатаму, дискутирани се искуствата од добавувачите и супермаркетите во Македонија за влијанието на активностите на место на продажба, т.е. на промените во поставеноста и застапеноста на производите на полиците во супермаркетите врз продажбата. Покрај економските придобивки, доброто физичко позиционирање на производите овозможува и неекономски придобивки за супермаркетите и производителите при што се креира вредност и за потрошувачите. Примарните истражувања кои се направени овозможува да се погледне и овој аспект на истражуваната тема. Неекономските придобивки се долгорочни и овозможуваат лојалност кон производите и кон супермаркетите, што детално е дискутирано во последната точка од втората глава. Производите кои се сопствени марки на супермаркетите се еден од се позначајните начини за градење лојалност на купувачите кон одреден ланец на супермаркети.

Како наука и практична дисциплина, менаџментот по категории допрва треба да се развива и супермаркетите и производителите допрва ќе треба да ги согледаат неговите бенефити, но и слабости доколку не се применува на соодветен начин. Во третата глава **Влијание на распределбата на просторот на полиците по брендови од страна на супермаркетите, врз нивната вкупна профитабилност по категорија**, разгледани се различни аспекти на неговото практикување. Менаџментот по категории има за цел да постигне максимална профитабилност од секоја категорија на производи по метар квадратен на изложбен простор на полиците за таа категорија. Тоа е комплексна стратешката структура и е софистициран процес. Следењето на бизнис - резултатите на синцирите на супермаркети што примениле менаџмент по категории и оние кои работеле со традиционално менаџирање на индивидуални брендови укажува дека е неопходно пошироко и покомплексно согледување на ефектите од менаџмент по категории за да се дефинира само во кои услови тој може да даде позитивни резултати. Резултатите од примената на менаџментот по категории зависат од односот на брендовите во самата категоријата на производи, профилот на потрошувачите, нивната лојалност кон супермаркетот и конкуренцијата.

За успешно практикување на менаџментот по категории се покажала потреба од подобро разбирање на елементите кои ја детерминираат соработката меѓу малопродажните мрежи и производителите. Унапредувањето на оваа соработка сè почесто е разгледувана од практиционерите и во академските кругови како

можност за креирање на вредност за двете страни, но и за купувачите. Потсетувајќи на основниот принцип во маркетингот дека треба купувачот да се донесе до производот или производот да се донесе до купувачот, може да се каже дека е-трговијата тука одиграла огромна улога. Трендот на постојано зголемување на онлајн - продавници е присутен и во синцирите на супермаркети. Некои иновативни идеи за виртуелно купување навистина успеале производите да ги “донесат“ во секојдневниот живот на луѓето, како што се виртуелните супер-продавници на некои големи синцир на супермаркети во метростаниците.

На честата дилема во кој обем високите трошоци за *in-store* маркетингот се оправдани, одговорите се бараат во голем број на студии за да се проучи однесувањето на потрошувачите на местото на продажба и нивната реакција на различни тактики и стимули кои супермаркетите ги применуваат. Анализирањето на улогата на социјалните норми врз одлуките за купување исто така е предмет на некои студии. Авторите на студиите се прашуваат дали позициите и количините на производите на полиците се индикатор како другите потрошувачи купуваат во таа категорија. Со цел да се намали когнитивниот напор, купувачите можеби едноставно одбираат бренд за кој нивната перцепција е дека другите го купуваат. Исто така, разгледано е влијанието на научените асоцијации “центарот е најдобар“ (златен медал, најважниот говорник на прес конференција) врз одлуките за купување по однос на позицијата на производите.

Насловот на четвртата глава е **Однесување на потрошувачите при купување и нивна перцепцијата за квалитет на производот во зависност од неговата физичка поставеност на полиците во супермаркетите**, и во неа се презентирани резултатите од примарното истражување на потрошувачите направено во супермаркети во Македонија; таму каде што беше можно направена е споредба на добиените резултати со оние од литературата.

Сопствениите брендови на малопродажните мрежи сè повеќе претставуваат сериозен удел на пазарот. Тие сè почесто се замена за водечките пазарни брендови, нудејќи им на потрошувачите еднаков или перципирано еднаков квалитет за реално пониска цена. Сопствениите брендови не се сметаат повеќе за неважни брендови и малопродажните мрежи ги нудат не само заради нивната висока профитабилност, но исто така заради нивниот јасен бренд идентитет. Производителите на познатите брендови главно не биле подготвени за предизвикот кој доаѓал од успехот на сопствениите брендови на супермаркетите. Тие, соочени со намалената продажба, морале значително да ги намалат цените на своите производи.

Во петтата глава, **Анализа на студии на случај**, разгледани се мотивите и пристапите во алоцирање на просторот на полиците на супермаркетите за сопствениите брендови (*retail brands* или *private label products*). Малопродажните мрежи им даваат предност на сопствениите брендови во распределба на просторот на полиците затоа што тие се користат како средство за постигнување на диференцијација во позиционирање на малопродажната мрежа во свеста на потрошувачите, како и заради зголемување на профитабилноста. Понатаму, дадени се примери за доминација на сопствениите брендови во

интернационални синцир на супермаркети. Домашните синцир на супермаркетите во Македонија ги следат трендовите за постојано зголемување на асортиманот на сопствените брендови. Во претпоследната точка од петтата глава, во студија на случај прикажана е стратегијата на еден македонски синцир на супермаркети за сопствените брендови.

Во **заклучокот**, како последен дел од трудот, се врши презентирање на заклучните согледувања од одделните глави. Истражувањата покажуваат дека голем процент на купувањата се непланирани и супермаркетите тука ја гледаат можноста за унапредување на продажбата, затоа интензивно се работи на развојот на маркетингот на самото место на продажба и се одделуваат сè поголеми финансиски средства за овие активности.

II. ОПШТА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Предмет на истражување на докторската дисертација со наслов **„Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и неговото влијание врз продажбата и профитабилноста”**, поднесена од кандидатот м-р Филип Ивановски, е *влијанието на физичкото позиционирање на производите на полиците, во однос на количината и во однос на позицијата, на продажбата на производот и профитабилноста на супермаркетите и производителите*. Истражено е дали поголем број на позиции (*лица*) и подобра (премиум) позиција на одреден производ влијаат на зголемување на неговата продажба. Имајќи предвид дека подобрата позиционираност на производите на полиците влијае на *вниманието како важна детерминанта при купувањето*, испитано е дали потрошувачите *подобро ги евалуираат* производите кои имаат повеќе лица и имаат премиум позиции. Целта беше да се дознае дали потрошувачите имаат подобра перцепција за имиџот на производите со подобра физичка поставеност и последователно на тоа, дали физичката позиционираност на производите влијае на нивното однесување, т.е. нивната одлука за купување. Подобриот имиџ кај купувачите би значело поголема веројатност за купување на таквиот производ, а со тоа е во директна позитивна корелација со продажбата, односно профитабилноста на супермаркетите, но и на производителите.

Паралелно со ова испитуван е *начинот на кој менаџерите на супермаркетите носат одлуки при распределување на просторот на полиците*, т.е. дали применуваат менаџмент по категории и дали при распределување на просторот на полиците се водени од постигнување на максимална профитабилност по м2 полица. За најголем број производители, политиката на распределба на просторот на полиците во дадени категории не е јасна и се смета за субјективна, а не базирана на објективни факти. Тоа создава тензија во меѓусебните односи меѓу синцирите на супермаркети и производителите.

Проблематиката, исто така, е согледана од аспект на производителите на пакувани води. Целта е да се види како различни засегнати страни гледаат на истите фази во процесот на распределба на просторот на полиците и нивното задоволство и чувство на правичност во таа постапка. Истражени се условите на

преговарање на производителите со супермаркетите за подобро позиционирање на нивните производи на полиците, трошоците кои ги имаат за добивање на подобри позиции, нивната позиција во преговарањето и нивото на задоволството во остварената соработка.

Со вака поставените цели на истражувањата се изврши проверка на хипотезите: (1) Се очекуваше резултатите од истражувањето да покажат дека повеќето од супермаркетите во Македонија *се уште не постигнуваат максимална профитабилност по м² полица* од соодветните категории поради немање оптимална поставеност на производите на полиците. (2) Се претпоставува дека супермаркетите при распределување на просторот на полиците, во практика *повеќе се водат по искуство, интуиција или симпатија* кон некој бренд или производител отколку по некаков математички и економски оправдан модел. (3) Се очекуваше наодите да покажат дека производителите/дистрибутерите *често ги плаќаат прескапо позициите во супермаркетите*, не водејќи сметка за економската логика и ефектот врз крајната профитабилност од продажбата во одреден синцир на супермаркети. (4) Како резултат на ова, се очекуваше резултатите да покажат дека *постои одреден степен на незадоволство кај производителите* поради непостоење на конзистентна политика и *јасни принципи* за распределување на просторот на полиците и практикување на модел на менаџмент по категории.

Во сегментот потрошувачи, целите на истражувањето се поставени да ги тестираат следниве хипотези: (1) Физичката поставеност на производот *влијае на перцепцијата* на потрошувачите за производот, при што се очекува потрошувачите *подобро да ги евалуираат*, т.е. да имаат подобра перцепција за производите кои се поставени на подобри позиции. (2) Согласно со ова, физичката поставеност на производот во продавниците веројатно е дека влијае на однесувањето на потрошувачите, т.е. на *нивната одлука за купување*, а со тоа и на неговата продажба.

За да се тестираат хипотезите беа направени *три примарани истражувања*, две во бизнис-сегментот, синцир на супермаркети и производители, и едно на потрошувачи во супермаркети. Како што е напоменато, истражувањето е направено во синцир на супермаркети кои генерираат над 50% од вкупната малопродажба во супермаркетите во Македонија, а опфатени се производителите на пакувана вода кои произведуваат над 70% од вкупната пакувана вода која се продава во земјава.

Заклучокот дека подобрата позиционираност на производите го зголемува вниманието при купување и *креира подобра евалуација на брендот* нè води кон заклучок дека инвестирањето во повеќе лица е финансиски најоправдано кај брендови со помал пазарен удел т.е. влијанието врз зголемувањето на продажбата е најинтензивно кај овие брендови. Во еден спроведен експеримент во најфреквентна продавница на еден синцир на супермаркети, двојното зголемување на лицата на производот кој не беше изграден бренд, придонесе за двојно зголемување на продажбата во периодот од три дена колку што беше траењето на експериментот.

Од сето горекажано, произлегува потребата од градење *отворени, долгорочни партнерски односи* меѓу супермаркетите и нивните добавувачи, со

цел идеално поставување на односите за менаџмент по категории, кое вклучува високо ниво на доверба и соработка. Клучно за градење доверба и создавање *добива-добива* ситуација во која нема да има победници и губитници при годишни/периодични преговори за условите за соработка е споделувањето на резултатите од работењето и барање заеднички начини како тоа да се подобри за бенефит на двете страни.

Супермаркетите се тие кои први можат да ги забележат промените во однесувањето на потрошувачите при купување на производите во одредена категорија. Од друга страна, произведувачите/добавувачите ги обезбедуваат производите на полиците, “суштината” поради која потрошувачите ги посетуваат супермаркетите. Партнерска комуникација со производителите може да доведе до побрзо и поевтино исполнување на очекувањата на целните купувачи. Токму затоа, супермаркетите и нивните добавувачи мора *да работат во синергија*, бидејќи единствено на тој начин ќе може да се креира *тространа доверба* (помеѓу супермаркети, производители и потрошувачи).

Менаџирањето на просторот на полиците во однос на количината и во однос на локацијата на која производите се изложени, се два потенцијални начина за зголемување на продажбата на дадените производи. Во последните две децении, академските кругови и малопродажниот сектор во светски рамки покажуваат зголемен интерес за темата алокација на просторот на полиците, публикувани се бројни академски трудови и текстови во професионални списанија. Во литературата овој проблем е обработен преку експериментални студии и студии за оптимизација.

Понатамошните истражувања треба да се насочат во анализирање на импликациите на менаџментот на просторот на полиците врз профитот со цел *пронаоѓање на правилната формула при менаџмент по категории* во кои ќе бидат задоволни двете страни и ќе се охрабрат менаџерите во Македонија да користат алатки - не како замена за искуството и одлуките на менаџерите на категории, туку како водич во процесот на носење на нивните одлуки. Иако повеќето модели, алокацијата на просторот на полиците ја гледаат како функција од побарувачката, потребно е развивање на економетриски методи за ефектно менаџирање на просторот. Ваквите модели би ги земале в предвид спецификата на самата продавница, но и активностите кои менаџерите на супермаркетите и производителите ги преземаат, како што се промените на цени, промоциите итн. Во Македонија, во областа на маркетиншките и менаџерските науки недостасуваат трудови во делот на менаџметот по категории и менаџирање на просторот на полиците во супермаркетите, кој, како што беше дискутирано, е скап ресурс. На глобално ниво, кон оваа проблематика се пристапува со изработка на оптимизациски модели за рапределување на просторот на полиците, развивање на економетриски методи за евалуација на иницијативите на местото на продажба и испитувања на однесувањето на потрошувачите на самото место на продажба и во лабораториски услови. Сите овие методи се разгледани во трудот и се земени како теоретска насока за поставување на рамките за истражувањата направени за овој труд. Добиената

слика за практиката во оваа област во Македонија претставува придонес за понатамошните научни трудови воопшто за малопродажниот сектор и за менаџментот по категории.

Според прикажаното, Комисијата е цврсто убедена дека кандидатот м-р Филип Ивановски, во целост, ги има постигнато поставените цели и тезите на оваа докторска дисертација.

Во однос на организацијата и систематизацијата на материјалот во докторската дисертација, може да се заклучи дека кандидатот м-р Филип Ивановски на логичен начин ги прикажува одделните глави и делови во рамките на трудот; при што користи јасен и разбирлив академски стил. Дополнително, при изработката на докторската дисертација, е користена обемна, современа и релевантна литературата од истражуваната област, што резултира во високо-квалитетен научен текст.

Проверката на докторскиот труд на тема под наслов **„Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и неговото влијание врз продажбата и профитабилноста”**, поднесена од кандидатот м-р Филип Ивановски, е иницирана од менторот проф. д-р Нада Секуловска, на 20.10.2013. Резултатот за документот е: документот содржи **69821** збора од кои за **876 (1,25%)** е пронајдено совпаѓање во 248 други документи. Притоа, зборовите кои се совпаѓаат се од општ карактер, врз основа на што потврдуваме дека оваа докторска дисертација претставува оригинален и самостоен труд на кандидатот.

III. ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесената кратка содржина и оцената на научниот придонес на докторската дисертација **„Физичкото позиционирање на производот во малопродажните објекти и неговото влијание врз продажбата и профитабилноста”**, поднесена од кандидатот м-р Филип Ивановски, а поаѓајќи од тоа дека овој труд ги исполнува сите критериуми на ниво на докторска дисертација, Комисијата има чест да му предложи на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

- *прво:* да донесе одлука со која ќе го прифати извештајот на Комисијата за позитивната оценка на докторска дисертација;
- *второ:* да одобри закажување на ден за јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА И ОДБРАНА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА:

Проф. д-р Нада Секуловска, с.р.
Проф. д-р Бобек Шуклев, с.р.
Проф. д-р Снежана Ристевска Јовановска, с.р.
Проф. д-р Марика Башевска Ѓорѓиовска, с.р.
Проф. д-р Татјана Петковска Мирчевска, с.р.

Преглед
на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски
науки и храна во состав на УКИМ во Скопје од VI-тата седница на Наставно-научниот
совет одржана на 8.11.2013 година

Кандидат	Наслов на труд МК	Наслов на труд ENG	Ментор
Ирфан Илјаз Аземов	Варијабилност на приносот и квалитетот на пченицата одгледувана во Р. Македонија во периодот 2002-2012	Variability of seed yield and quality in wheat grown in the R. of Macedonia in the period 2002-2012	Проф. д-р Дане Бошев

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МАКЕДОНСКАТА
ЕМИГРАЦИЈА ВО САД МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ" ОД М-Р
ИРЕНА АВИРОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ИНИ ВО СКОПЈЕ

Комисијата за оценување на докторскиот труд „Македонската емиграција во САД меѓу двете светски војни“, именувана со Одлука на Научниот совет на Институтот за национална историја број 10-433/70д 5.9.2013 година, во состав: проф. д-р Тодор Чепрегенов, проф. д-р, проф. д-р Зоран Тодоровски, проф. д-р Танас Вражиновски, проф. д-р Надежда Цветковска и проф. д-р Стефан Влахов Мицов, по разгледувањето на предадениот труд од кандидатката м-р Ирена Авировиќ, има чест на Научниот совет при Институтот за национална историја да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Во македонската историографија, прашањето за македонската емиграција и миграција го привлекувале научниот интерес на македонските како научни работници, исто така и публицисти, а и се напишани поголем број сеќавања од македонски иселеници. Одржани се и неколку научни собири на кои се третираат теми од македонската емиграција во светот. Научниот интерес е насочен, општо, кон динамиката на миграцијата и емиграцијата низ историјата од гурбетството, печалбарството па сè до современите емиграции. Објавени се повеќе трудови кои го третираат прашањето на емиграцијата од економски аспект по 1945 година, но во македонската историографија, покрај неколку сеќавања, не постои монографски труд кој во целина од историски аспект ја разгледува македонската емиграција во периодот меѓу двете светски војни во Соединетите Американски Држави. За разлика од македонската историографија, во бугарската историографија, на прашањето на бугарската емиграција во САД, е посветено поголемо внимание и во тој контекст се објавени повеќе зборници на документи и монографски дела во кои се обработуваат и прашања и за македонската емиграција. Во македонската историографија, поголем број македонски историчари (академик Катарциев, проф. д-р Зоран Тодоровски, проф. д-р Миле Михајлов, проф. д-р Тодор Чепрегенов) фолклористот и етнолог (проф. д-р Танас Вражиновски) имаат објавено научни трудови кои од различни аспекти го разгледуваат развојниот пат на македонската емиграција во САД.

М-р Ирена Авировиќ, со својот докторски труд „Македонската емиграција во САД меѓу двете светски војни“, со теоретско-интердисциплинарниот пристап и необјавени архивски документи дава едно нововидување на состојбите на македонската емиграција во САД.

Докторскиот труд на кандидатката м-р Ирена Авировиќ подгоре наведениот наслов е структуриран во предговор, вовед, четири глави со повеќе подглавја, заклучок и библиографија.

Во предговорот, кандидатката ги дава мотивите кои биле одлучувачки за да се нафати со обработка на насловената тема. И самата свесна за комплексноста на темата, која во основа треба да ја анализира македонската прекуокенаска емиграција во меѓувоенниот период, ќе истакне дека тоа претставувало „голем предизвик во однос на селекцијата на обемниот материјал посветен на македонското иселеништво“. М-р Авировиќ, во својот докторски труд, применува теоретски пристап, при разгледувањето на темата на миграцијата сè со цел да дојде до нови научни сознанија со помош на необјавената документација која, била дадена на располагање. Применетата методологија не се држи до стандардот на историска хронолошка рамка, туку во нејзиниот труд доминира тематско-хронолошкиот пристап.

Во воведниот дел, кандидатката дава теоретска рамка за дефинирање на проблематиката во прашање – миграционите движења. Посебно, и методолошки сосема коректно, ги издвојува основните принципи на кои ги темели своите истражувања за македонското иселеништво, а притоа во нејзините истражувања го применува интердисциплинарниот метод на анализа и толкување на фактите. Посебно, се осврнува на начинот на групирање на иселениците во САД и ги издвојува организациите кои ќе бидат подетално презентирани во трудот: Сојузот на македонските политички организации (МПО) и Македонскиот народен сојуз (МНС).

Првата глава е насловена „Иселувањена Македонците во САД“, и е составена од три подглави во кои се дава кус историски и статистички преглед на македонската емиграција и детално се елаборираат причините за иселување на македонското население во САД, а се дава и кус историски преглед на македонската емиграција. Во тој контекст, м-р Ирена Авировиќ ги презентира и економските и општествено-политичките прилики во Македонија кои биле една од причините за иселување. Посебно место во првата глава е дадено на американскиот емиграциски систем кој, како што истакнува кандидатката, бил еден од главните фактори за масовната прекуокеанска емиграција на Македонците. Во тој контекст, м-р Авировиќ ги разгледува сите законски акти кои се однесуваат на квотите кои ги донесува владата на САД за доселување по години и од кои причини се прави тоа. Посебно се осврнува на прашањето на квотите од Источна Европа и Балканот.

„Македонската емиграција во САД: првите години“ е насловот на втората глава, која е поделена во четири подглави. Во нив, м-р Авировиќ го елаборира пристигнувањето и животот на македонските иселеници во Америка, почетоките на нивното самоорганизирање во спомагателни друштва и нивните активности. Со право констатира дека „во првите години на доселување, македонските имигранти формираат колонии, кои најчесто претставуваат населени конгломерати од доселеници од истите села и краишта. Со зголемувањето на бројот на доселениците, се

појавува и потребата од нивно организирање, во прв момент поради морална и материјална поддршка, а потоа и од идеолошки, односно политички цели. Токму затоа, во првите децении од 20 век, во Северна Америка, се појавуваат заемно-спомогателни друштва, чии имиња најчесто го носат името на селото или крајот од кои потекнуваат нивните членови. Овие друштва ги помагале новодојденците во спојувањето на животот на новиот континент, им давале корисни информации за сместување и работа, како и парична помош во одредени случаи“. Исто така таа се осврнува и на начинот како македонските иселеници ги задоволувале своите духовните потреби. Таа потенцира дека се до формирањето на Македонската православна цркви возобновувањето на Охридската архиепископија во 1958 година, иселениците со македонско потекло биле принудени да ги посетуваат црковните општини и храмови од други православни цркви. Најчесто тоа биле храмовите на Српската, Грчката, но најмногу, поради сличноста со јазикот, на Бугарската православна црква.

Во оваа глава, кандидатката се осврнува, покрај другото, и на прашањето на македонскиот национален идентитет, односно како биле регистрирани македонските иселеници од инспекциските служби во регистрите на САД при влезот на островот Елис Ајленд и детално го објаснува процесот на инспекција на иселениците од страна на службите кој бил првата станица на сите иселеници и надеж за подобар живот во новиот свет. Кандидатот ги анализира и годините на адаптација на македонските иселеници кои трајно се населувале во САД и дава осврт на македонските колонии и организации формирани во периодот меѓу двете светски војни.

Прашањето за тоа која била „Македонската политичка организација – МПО“, кандидатката го разгледува во третата глава која го носи истиот наслов. Таа истакнува дека МПО е една од првите политички организации на Македонците во Америка која опстојува до денес. Таа е сосема во право со својот заклучок дека „политичките организации кои се формирале и дејствувале во периодот меѓу двете светски војни (некои опстанале до денес) немале исти идеолошки гледишта“. Според нејзините анализи, идејата- двигател за нивното формирање била македонската кауза, ослободувањето на нејзините територии и формирањето на обединета и самостојна македонска држава. Она во што тие се разликувале, како што истакнува м-р Авировиќ, биле „средствата“ и начинот до остварувањето на целта. Сите, во основа, се залагале за идејата за обединета, слободна и независна Македонија. Меѓутоа, едни биле под големо влијание на бугарските институции на стариот и новиот континент, и се стремеле кон обединување на Македонија со Бугарија и се чувствувале за Македонски Бугари, а други ја застапувале идејата за формирање на обединета, самостојна македонска држава со Македонци, со македонски јазик или во рамките на балканска федерација“.

Во две подглави, м-р Авировиќ ги обработува најзначајните документи и активности на МПО во меѓувоенниот период: устав, резолуции, извештаи, писма, конгреси. Третата глава вклучува и анализа

на печатениот орган на МПО, „Македонска трибуна“, за кој е направен хронолошки приказ на најзначајните теми кои весникот ги третираше од своето постоење до Втората светска војна. Она што посебно треба да се нагласи е направената анализа на, пред сè, необјавена архивска документација за МПО која се наоѓа во Државниот архив на Р. Македонија што , дало можност на кандидатката м-р Авировиќ да направи анализа и да даде свои заклучоци во однос на политиката на самата организација.

Во четвртата глава насловена „Македонски народен сојуз – антипод на МПО“, докторантката прави осврт на активноста на МНС (подоцна МАНС), која има комунистички идеолошки предзнак и голем дел од нејзините членови претходно биле дел од МПО, но поради обвинувањата за пробугарска активност на МПО се одвојуваат и дејствуваат во пропагирање на постоење на македонска нација, јазик и култура. Сето тоа кандидатката прави преку анализа на документите и објавената историска литература од дваесетгодишното постоење на МНС.

Во заклучокот на трудот, кандидатката прави еден сублимат на горенаведените теми, заокружувајќи го со сопствено мислење околу проблематиките третирани во четирите глави.

М-р Ирена Авировиќ користи лесно разбирлив стил, методолошки правилно композиран со користење на скоро сите научноистражувачки методи: компарација, анализа, наратив, актуелизација и синтеза. Сите тие елементи се составен дел на една комплексна целина која е поткрепена со богата библиографија и изворен архивски материјал.

Имајќи го предвид сето она што го обработува м-р Ирена Авировиќ во својата докторска дисертација, ни претставува особена чест и задоволство да му предложиме на Научниот совет на Институтот за национална историја да ја започне постапката за организирање на јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Ирена Авировиќ под наслов „Македонската емиграција во САД меѓу двете светски војни“.

Комисија

Проф. д-р Тодор Чепреганов с.р.

Проф. д-р Зоран Тодоровски с.р.

Проф. д-р Танас Вражиновски с.р.

Проф. д-р Надежда Цветковска с.р.

Проф. д-р Стефан Влахов Михов с.р.

Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ПРОФЕСОР ПО ПРЕДМЕТОТ ИМУНОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Законот за високото образование, Законот за научноистражувачка дејност, Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Статутот на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Факултетот, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 год. донесе решение за формирање Рецензентска комисија за избор на еден **наставник во сите звања** по предметот **имунологија**, во состав: проф. д-р Никола Пановски – претседател, проф. д-р Перко Колевски, проф. д-р Маргарета Балбанова-Стефановска, проф. д-р Милена Петровска и проф. д-р Зоран Карацов.

На конкурсот кој беше објавен во дневниот печат на 12.10.2013 год. се пријави кандидатот: вонр. проф. д-р Кочо Димитровски.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставените документи, има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот проф. д-р Кочо Димитровски е роден во Битола 1958 год. Основно и средно образование завршил во родниот град, а студиите по медицина ги завршил на Медицинскиот факултет во Скопје на 10-6-1982 год. Од 15.5.1985 год. е вработен во Републичкиот завод за трансфузиологија, сегашен Институт за трансфузиона медицина, на Одделението за трансплантациона имунологија. Специјалистички испит по специјалноста трансфузиологија положил на 5.6.1990 год., додека постдипломски студии по медицина завршил на 24.5.1991 год. со успешно одбранет магистерски труд на тема: „Детекција на антитромбоцитни антитела“ и се стекнал со звањето магистер на медицински науки. За асистент на Медицинскиот факултет по предметот трансфузиологија е избран во 1991 година. Со формирањето на предметот имунологија на Медицинскиот факултет во Скопје, избран е за асистент по предметот имунологија во 1995 год. Рефератите за избор за асистент се објавени во билтените на УКИМ бр.: 574, 625 и 705. Докторската дисертација на тема „Имуномодулација со крв и крвни

деривати” ја одбранил на 11.1.1999 год. За научен соработник по предметот имунологија е избран во јуни 1999 год. (реферат објавен во Билтен на УКИМ бр. 732, 14.5.1999), за доцент е избран во април 2004 год (реферат објавен во Билтен на УКИМ бр. 845/2004) и за вонреден професор во 2009 (реферат објавен во Билтен на УКИМ бр. 957/февруари 2009).

Кандидатот својата едукација ја завршил во земјава, но има забележителни стручни престои во странство, и тоа: во периодот јануари-мај 1994 година престојвал на стручно усовршување во Универзитетската болница во Одензе, Данска, при Одделот за клиничка имунологија кај проф. д-р Том Кристенсен, каде што работел на детекција на тромбоцитни антители со проточна цитометрија. Во учебната 1996/97 година го завршил Европскиот колеџ за трансплантација, на сесиите одржани во Минхен (1996) и Хелсинки (1997), каде што се здобил со круцијални знаења и искуства од областа на трансплантацијата. Во 1999 година има значаен стручен престој во Мадрид, во болницата „12 октомври“, каде што се запознал со најновите искуства на шпанската школа за трансплантација, која била лидер во Европа. Од овој престој излезен е и значаен труд за гените на Македонците, објавен во данското списание Tissue Antigens. Во 2001 година во Холандија, завршил интензивен курс за обука за менаџмент на квалитет во трансфузионата медицина, во траење од еден месец. Во 2004 година завршил семинар насловен „Governence principles for the blood transfusion service“, организиран и спроведен од СЗО и Пактот за стабилност. Учествовал во Комисијата за подготовка на Национална стратегија за снабдување со сигурна крв (2004 год.), а во периодот 2004-2006 год. бил проектменаџер за Република Македонија во проектот на СЗО “South East Europe Blood Safety Project”. Во 2006 година успешно ја завршил обуката и го положил испитот од областа на здравствениот менаџмент, организиран од Владата на Република Македонија (2006 год.). Во периодот 2003-2006 година бил директор на Републичкиот завод за трансфузиологија во Скопје.

Наставнообразовна дејност

Наставнообразовната дејност кандидатот ја извршува од 1991 година, со изборот за асистент активно бил вклучен во практичната настава по трансфузиологија, а подоцна по имунологија. Од 2004 година се вклучува во теоретската настава по предметот имунологија, која и сега ја остварува како професор по предметот основи на имунологија. Во последните две учебни години вклучен е и во наставата на Фармацевтскиот факултет во Скопје, како поканет предавач на напредниот курс за програмата магистер по фармација. Проф. Димитровски е современ универзитетски наставник, кој во евалуацијата на студентите по медицина секогаш бил најдобро оценуван професор по предметот основи на имунологија.

Своето богато искуство им го пренесува на колегите преку активното учество во работата на школи и работилници од областа, каде што проф. Димитровски е реномиран и признат стучњак: трансплантација на ткива и органи, имуногенетика, репродуктивна имунологија и коагулација.

Во изминатиот период активно учествува во работата на Медицинскиот факултет во Скопје и како член во комисији за подобност, оценка и одбрана на повеќе докторати и магистериуми. Во моментот е избран член во Наставно научниот совет, Наставниот одбор, Научниот одбор, Одборот за издавачка дејност и член на Советот на III циклус-докторски студии на студиската програма на медицина.

Коавтор е во книгата на Стојчески Т. со соработниците: ХЕМАТОЛОГИЈА објавена 1995, каде што ги напишал поглавијата: „Лимфогенеза, имунолошки одговор“ и „Патологија на лимфоцитите и моноцитите“.

Рецензент е универзитетскиот учебник „Анализа на случаи од имунологија“, изработен на Катедрата за имунологија.

Научноистражувачка дејност

Учесник бил во работата на три успешно завршени научни проекти: „Имунологија на малигните заболувања“; проектот „Добивање на анти Т-лимфоцитни антители од култура на клетки“ и проектот: „Добивање на деривати на фенолни соединенија и испитување на нивната цитостатска активност врз култура на малигни клетки“.

Проф. д-р Кочо Димитровски досега има публикувано повеќе од 100 трудови од кои 84 се рецензирани во билтените на Универзитетот, и тоа: Билтен бр. 574/92, Билтен бр. 625/94, Билтен бр. 705/98, Билтен бр. 732/99, Билтен 845/04, Билтен бр. 957/09.

Од последниот избор за вонреден професор до сега приложува за рецензија уште 21 труд. Од нив, 5 се со оригинални резултати, објавени во научно стручно списание, еден со оригинални резултати во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор и фактор на влијание, 8 се трудови со оригинални резултати објавени во научно-стручно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор, а останатите 8 се од учества на конгреси.

Стручноапликативна дејност

Во изминатиот период кандидатот покажува забележителна стручна активност, особено во областа на имунологијата, трансфузиологијата, трансплантологијата и репродуктивната медицина.

Има извршено 10 рецензии за научно-стручни списанија од земјава, како и рецензија на два предлог проекта: „Нови генетски биомаркери за рана дијагноза, следење и прогноза на карцином на простата“ во 2010 година, како и на предлог-проектот „Улога на молекуларната мимикрија на бактериски и хумани невронски гликопротеини во имунопосредувани невропатии и создавање на антигликопротеински антители, исто така во 2010 година.

Доминантно во неговата стручна активност е работата во тимот за бубрежна трансплантација, задолжен за трансплантационата имунологија и експертските анализи и мислења кои ги дава за: изборот на најповолен дарител за трансплантација, проценка на имуногенетската совпадливост, проценка на имунолошката реактивност на примателот кон трансплантираниот орган, како и сугестии и насоки за имуносупресивна терапија кај трансплантираните пациенти. Имунолошките експертски мислења се надополнети со трансфузиолошки и коагулациони, со што комплетно се покриваат потребите на пациентите за трансплантација.

Проф. Димитровски во последно време е се повеќе познат во стручната и пошироката јавност по неговиот пристап, дијагностика и третман на парови со стерилитет, спонатни абортуси, како и бремени со проблематична бременост, од имунолошко-трансфузиолошки аспект. Неговото богато искуство успешно го применува во репродуктивната имунологија, како нова особено актуелна област. Во рамките на оваа стручна активност има анализирано и изготвено голем број на експертски мислења во изминативе 5 години.

Учествувал во подготовка на законска регулатива од областа на трансплантацијата.

Раководител е на Одделение за трансплантациона имунологија во Институтот за трансфузиона медицина во Скопје.

Во рамките на Факултетот во последните 5 години раководи со Катедрата за имунологија, член бил и активен учесник во работата на повеќе одбори и комисии на Медицинскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изнесените податоци за наставно-образовната, научно истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејностите од поширок интерес, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот вонр. проф. д-р Кочо Димитровски е современ универзитетски наставник и научен работник, кој покажува континуиран научен и стручен напредок во областа на медицинските науки и со успех ги извршува своите наставни, стручни и научни должности.

Земајќи го предвид изнесеното, како и освоениите поени од наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да донесе одлука за избор на д-р Кочо Димитровски во наставно-научното звање редовен професор по предметот имунологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Никола Пановски – претседател, с.р.
2. Проф. д-р Перко Колевски, с.р.
3. Проф д-р Маргарета Балбанова-Стефановска, с.р.
4. Проф. д-р Милена Петровска, с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Димитровски Димитар Кочо

Институција: Институт за трансфузиона медицина, Медицински факултет - Скопје.

Научна област: медицина и имунологија

Наставно-образовна дејност

Наставна програба на предметот	Бодови	Вкупно
Одржување на настава: Основи на имунологија – настава 2009/2010 Основи на имунологија – настава 2010/2011 Основи на имунологија – настава 2011/2012 Основи на имунологија – настава 2012/2013 Основи на имунологија – настава 2013/2014 Напреден курс за програмата магистер по фармација – настава 2012/2013 (втор циклус) Напреден курс за програмата магистер по фармација – настава 2013/2014 (втор циклус)	1.8 1.8 1.8 1.8 1.8 0,2 0,2	9,4
Настава во школи и работилници како едукатор: - Кадаверична трансплантација како комплексен организациски проблем – 2012 како учесник: (x 1) - Физиотерапија кај лица со хемофилија – 2009 - Сегашност и перспективи во службата за трансфузиона медицина на РМ - 2009 - Современа антикоагулантна терапија 2010 - Едукативна работилница за персоналот на ИТМ во РМ 2011 - Актуелност во трансплантација на матични клетки 2011 - Improving organ donation and transplantation – current medical practices – 2012 - Репродуктивна медицина 2012 – противерчија и консензус. – 2012 - Witamina D – minimum, maximum, optimum – Warsaw, 2012 - IV конгрес на МЗНДТВО – 2012	1.5 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	10.5
Подготовка на нов предмет - предавања 14 (x1) - вежби (*x 0.5)	14	14
Консултации со студенти		2

Основи на имунологија – настава 2009/2010 (200*0.002)	0.4	
Основи на имунологија – настава 2010/2011 (200*0.002)	0.4	
Основи на имунологија – настава 2011/2012 (200*0.002)	0.4	
Основи на имунологија – настава 2012/2013 (200*0.002)	0.4	
Основи на имунологија – настава 2013/2014 (200*0.002)	0.4	
* формула за 1 семестар (бр.студенти x 0.002)		
Консултации со студенти во рамките на здравствената клиничка практика (x 0.2)	5	1
Член на комисија за оцена и одбрана на докторат (x 0.5) - д-р И. Пановска (комисија за: подобност; оцена; одбрана) - д-р А. Петличковски (комисија за: подобност; оцена; одбрана) - д-р Б. Камбери (комисија за: подобност; оцена; одбрана) - д-р К. Јаќоски (комисија за: подобност) - д-р Е. Велкова (комисија за: подобност) - д-р С. Ставридис (комисија за: подобност) - Н. Симоновска	0.5 x 3 0.5 x 3 0.5 x 3 0.5 0.5 0.5 0.5x2	7
Член на комисија за оценка и одбрана на магистратура (x 0.3) - д-р А. Стрезовска - д-р В. Велковска	0.3 0.3	0.6
Член на комисија за оценка и одбрана на специјалистика (x0,2)		
Научно-популарна статија во стручно-методско списание (*x1)		
Рецензент на универзитетски учебник (*x1) - Анализа на случаи од имунологија (со одлука број: 02-1153/13 од 29/3-2011)	1	1
Вкупно		45.5

Научноистражувачка дејност

	Бодови	Вкупно
Трудови со оригинални резултати, објавени во научно/стручно списание (*x4)		
- Димитровски К , Васкова О, Глигоријевски А, Видоевска А, Сандевски А. Венски тромбоемболизам – рационална дијагноза и терапија. Мак. мед преглед 2008: 62(2): 6-16.	4	20
- Тодоровска Е, Димитровски К , Митевска Л. Фибринолитички дисбаланс кај пациенти со акутен цереброваскуларен инсулт. Мак. мед преглед 2010: 64(3): 34-39.	4	
- Simonovska N, Chibishev A, Bozinovska C, Grcevska L, Dimitrovski K , Neceva V. Evaluating of Circulating Immune Complexes and Antiphospholipid Antibodies (anti Beta 2 GPI) in Heroin Addicts and their Clinical	4	

Significance. Med Arh 2011; 65(6): 321-330. - Simonovska N, Bozinovska C, Chibishev A, Crchevska L, Dimitrovski K, Neceva V. Changes of some Humoral Immunological Indicators and Clinical Manifestations of Cryoglobulinemia in heroin Addicts. Georgian Medical News 2012; 11(212): 45-52. - Masin-Spasovska J, Dimitrovski K, Staridis S et al. Acute Fulminant Hepatitis in Kidney Transplant Recipient After Repeated Sevoflurane Anesthesia – A Case Report and Literature review. Current Drug Safety 2013, 8, 1-4.	4	4
Трудови со оригинални резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (*x6-фв) - Masin-Spasovska J, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Dejanova B, Dejanov P, Hristova-Dimceva A, Dimitrovski K, Spasovski G. Can an increased nitric oxide level be accepted as non-invasive marker for sub/acute rejection of the kidney allograft? The International Journal of Arteficial Organs 2013; accepted August 2013	6+1.86	7.86
Трудови со оригинални резултати, објавени во стручно популарно списание (*x2)		
Трудови со оригинални резултати, објавени во научно/стручно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор (*x3) - Grozdinski L, Stankev M, Dimitrovski K. Efficacy of the Carotid Endarterectomy in Asymptomatic and Symptomatic Carotid Stenosis in Patients with Multifocal Atherosclerosis. Macedonian Journal of Medical Science 2009: 15; 2(1): 49-57. - Grozdinski L, Stankev M, Dimitrovski K. Ultrasound Screening of Multifocal Atherosclerosis. Macedonian Journal of Medical Science 2009: 15; 2(2): 126-136. - Симоновска Н, Божиновска Ц, Грчевска Л, Димитровски К, Чибишев А, Нецева В. Имуноглобулински алтерации асоцирани со хероинска зависност. Acta morphol. 2009; 6(2): 50-53. - Симоновска Н, Божиновска Ц, Грчевска Л, Димитровски К, Чапароска Д, Чибишев А, Нецева В, Переска Ж. Присуство на позитивен ревматоиден фактор кај хероински зависници. Physioacta 2009: 3: 23-28. - Симоновска Н, Божиновска Ц, Грчевска Л, Димитровски К, Чапароска Д, Чибишев А,	3 3 3 3 3	21

Нецева В. Промени на некои хуморални имунолошки показатели кај хероински зависници и нивното клиничко значење. <i>Physioacta</i> 2010; 4(2): 55-64. - Senev A, Dimitrovski K, Hristova-Dimceva A, Petkovska V. HLA Sharing among Couples with Recurrent Pregnancy Loss in Republic of Macedonia. <i>Physioacta</i> 2013; 7(1): 45-55. - Masin-Spasovska J, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Dimitrovski K, Spasovski G. Kidney Transplantation from Living-Unrelated and Elderly Living-Related Donors: Analysis of 5 Years Graft Survival and Outcome. <i>BANTAO Journal</i> 2013; 11(1): 24-28.	3	
Трудови со оригинални резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (*x2)		
Трудови со оригинални резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир – меѓународен уредувачки (*x3)		
Труд објавен во зборник на трудови од в.о. институција (*x2)		
Секциско предавање на научен/стручен собир (*x1)		
Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (*x3) - Dimitrovski K. Immune System as a Serious Reason for Infertility and Recurrent Pregnancy Loss. Southeast European Medical Forum (SEEMF) 2013.	3	3
Учество на научен/стручен собир со реферат (со усна или постерпрезентација) (*1/0.5)		
Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна/национална) (*1/0.5) - K Dimitrovski, J Papes, V. Petkovska, A Hristova-Dimceva, P Kolevski. HLA compatibility at patients with infertility and recurrent pregnancy loss. <i>Balkan Journal of Clinical Laboratory</i> 2009; 1: 129 (pp-117).	1	1
Коавтор во апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна/национална) (*0.9/0.8, 0.6) - Apostolovska R, Dimitrovski K, Dejanova V, Balkanov T, Neceva V, Nikoloska I. Antithrombotic therapy in atrial fibrillation in Macedonia. <i>Danuabian League against Thrombosis and Haemorrhagic Disorders. Abstract Book</i>, pp 24, Belgrade, 2009. - Apostolova R, Balkanov T, Dejanova V, Dimitrovski K, Atanasova S, Nikoloska I, Stojanoska-Trajkovska L, Neceva V. The management of elevated APL in pregnancy. <i>J Thromb Haemost</i> 2009; 7(2): pp—th-271.	0.9 0.9	6.3

- Hristova-Dimceva A, Kolevski P, Dimitrovski K, Petkovska V, Papes J et al. HLA Compatibility in 220 Patients with Renal Transplantation. Vox Sanguinis 2009; 96(1): P-307. - Todorovska E, Blagoevska M, Dimitrovski K, Makarovska-Bojadzieva T, Dukovski R. Lipid and Fibrinolytic Dysbalance between Patients with Deep Venous Thrombosis. Vox Sanguinis 2010; 99(1), P-0953 - Hristova-Dimceva A, Dukovski R, Petkovska V, Dimitrovski K. Genetic analysis of HLA class II antigens for Macedonian Kidney Registry. IVth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO). Abstract Book, 2012. - Stankov O, Stavridis S, Dohcev S, Saiti S, Josifov S, Masin J, Dimceva-Hristova A, Stankov V, Dimitrovski K, Spasovski G. Living Donor Kidney Transplantation in Jehovah's Witness Patient. Southeast European Medical Forum (SEEMF) 2013: 79. - Masin-Spasovska J, Stankov O, Dohcev S, Stavridis S, Saidi S, Josifov S, Rambabova-Busletic I, Hristova-Dimeva A, Dimitrovski K, Spasovski G. Should we transplant jehova's witness patients from a living related donors. BANTAO Journal 2013; 11 (1): PP56.	0.9	
	0.9	
	0.9	
	0.9	
	0.9	
Вкупно		59.16

Стручно-апликативна дејност

	Бодови	Вкупно
Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија (*x1)		
- рецензија за ММП – 2009 (44)	1	12
- рецензија за PHYSIOACTA - 2009 (4/2)	1	
- рецензија за PHYSIOACTA – 2009 (D-dimeri...)	1	
- рецензија за ММП – 2009 (AML ...)	1	
- рецензија за ММП – 2009 (41)	1	
- рецензија за ММП – 2009 (58)	1	
- рецензија за ММП – 2009 (65)	1	
- рецензија за PHYSIOACTA – 2010 (12/1)	1	
- рецензија Acta Morphol – 2011 (Complementation of ...)	1	
- рецензија Acta Morphol – 2011 (Type 1 DM...)	1	
- рецензија на предлог проект - „Нови генетски биомаркери за рана дијагноза, следење и прогноза	1	

на карцином на простатата“ – 2010 - рецензија на предлог проект - „Улога на молекуларната мимикрија на бакетриски и хумани невронски гликопротеини во имунопосредувани невропатии и создавање на антигликопротеински антители“ – 2010		
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за трансплантации на бубрег 2009 год x 15 x 1	15	381
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за парови со стерилитет 2009 год x 97 x 1	97	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за трансплантации на бубрег 2010 год x 12 x 1	12	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за парови со стерилитет 2010 год x 80 x 1	80	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за трансплантации на бубрег 2011 год x 6 x 1	6	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за парови со стерилитет 2011 год x 44 x 1	44	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за трансплантации на бубрег 2012 год x 24 x 1	24	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за парови со стерилитет 2012 год x 54 x 1	54	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за трансплантации на бубрег 2013 год x 32 x 1	32	
- Експретска анализа – имуногенетско и трансфузиолошко мислење за парови со стерилитет 2013 год x 17 x 1	17	
Член на Комисија за изработка на Закон за трансплантација	4	4
Раководител на внатрешна организациона единица – лабораторија	1	1
Раководител на внатрешна организациона	3	3

единица – Катедра за Имунологија		
Член на факултетска комисија (*x0.5)	5	2.5
Член на комисија за избор во звање (*x0.2) - доц Д. Трајков	0.2	0.2
Учество во комисији и тела на државни и други органи		
Вкупно		403.7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ ЗА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	45.5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	59.16
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	403.7
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
Вкупно	508,36

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Никола Пановски – претседател, с.р.
2. Проф. д-р Перко Колевски, с.р.
3. Проф д-р Маргарета Балбанова-Стефановска, с.р.
4. Проф. д-р Милена Петровска, с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА СОРАБОТНИК ВО ЗВАЊЕТО АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТИТЕ: МАТЕМАТИКА 1, МАТЕМАТИКА 2, ОСНОВИ НА КОМПЈУТЕРСКОТО РАБОТЕЊЕ, ВОВЕД ВО ПРОГРАМИРАЊЕ, ДИНАМИЧКИ СИСТМИ И ИНЖЕНЕРСКА СТАТИСТИКА НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука од XXIX редовна седница на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, одржана на 6.9.2013 година, именувани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на асистент по групата предмети: математика 1, математика 2, основи на компјутерското работење, вовед во програмирање, динамички системи и инженерска статистика, во состав:

- д-р Лилјана Стефановска, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, УКИМ, претседател;
- д-р Бети Андоновиќ, доцент, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, УКИМ, член;
- д-р Стеван Пилиповиќ, академик, Универзитет во Нови Сад, Србија, член.

По прегледот и анализата на доставената документација, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Лајм“ од 14.8.2013 година за избор во звањето асистент по групата предмети: математика 1, математика 2, основи на компјутерското работење, вовед во програмирање, динамички системи и инженерска статистика, во определениот рок се пријавија двајца кандидати, м-р Павел Димовски и м-р Александар Спироски. Кандидатот м-р Александар Спироски дипломирал на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово од областа на комуникациските науки и технологии-компјутерски науки и е магистер на економски науки (маркетинг и финансиски менаџмент) и се пријавил само за асистент по предметот основи на компјутерското работење. Согласно со Законот за високото образование, член 130, со кој се определуваат критериуми за избор во асистентско звање, е наведено: „За асистент може да биде избрано лице кое има завршено академски студии од втор циклус од соодветно научно подрачје и најмалку тригодишно работно искуство или еден мандат како помлад асистент ...“, кандидатот м-р Александар Спироски не ги исполнува условите за избор во асистентско знање на наведената група предмети. Затоа подолу ќе дадеме извештај само за кандидатот

м-р Павел Димовски, кој ги исполнува законските критериуми за избор во асистентско знање.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Име и презиме: Павел Димовски

Датум и место на раѓање: 21. 4. 1982 год. во Битола, Р. Македонија

Е-адреса: dimovski.pavel@gmail.com

Образование:

2011-	Докторски студии на Природно-математичкиот факултет, при Универзитетот во Нови Сад, Србија. Ментор: Стеван Пилиповиќ Коментор: Џејсон Виндас
2005-2010	Магистерски студии на Институтот за математика при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје . Магистерска теза: <i>S'-конволуција, хармониско проширување на дистрибуции, хармониски функции како Poisson-ови интеграл на дистрибуции</i> . Ментор: Весна Манова-Ераковиќ
2000-2005	Додипломски студии- теориска математика, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
1996-2000	Средно училиште: „Јосип Броз Тито“, Битола.
1988-1996	Основно училиште: „Климент Охридски“, Битола.

Работно искуство:

Октомври 2009- сега

Од изборот во асистентско звање на ТМФ во Скопје од 1.11 2010 год, м-р Павел Димовски изведува вежби на ТМФ по следниве предмети:

- математика 1,
- математика 2,
- вовед во програмирање,
- основи на компјутерското работење.

Во истиот период, тој изведува вежби на дисперзираните студии на ТМФ во Кавадарци по истите предмети. Тој учествува и во подготовката на колоквиумите и испитите по наведените предмети, задава домашни задачи по математика 1 и математика 2 и одржува консултации со студентите.

Септември 2006- јуни 2009 Вежби по следниве предмети на Институтот за математика при ПМФ во Скопје:

- математика со биостатистика,
- алгебра 1,
- компјутерски практикум 1,
- компјутерски практикум 2,
- проективна геометрија,
- математичка анализа за физичари 1,
- математичка анализа за физичари 2.

Учество на школи и работилници:

- октомври 2008: “*Differential Calculus, Conservation Laws and Applications in Mechanics*” Нови Сад, Србија.
- октомври 2009: “*DAAD Summer School Nonlinear Modelling Simulation and Optimization*”, Нови Сад, Србија.
- септември 2011: DAAD intensive course on “*Gabor Frames and Wavelets in Local Analysis*”, Нови Сад, Србија.
- април 2012: “*Asymptotic and Time - Frequency Analysis with Symplectic Geometry*”, Скопје, Македонија.

Учество во научно истражувачки проекти:

- 2006-2009: “*Boundary values of analytic functions and distributions and approximations in distributional sense*”, национален проект, учесник, (раководител: проф. д-р Весна Манова-Ераковиќ);
- 2011-2012: билатерален проект Македонија–Австрија, учесник, (раководител: доц. д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева)

Научноистражувачка дејност :

М-р Павел Димовски има прифатен научен труд

- Dimovski P., Prangoski B., Velinov D., *Multipliers and convolutors in the space of tempered Ultradistributions*,

кој е во постапка на објавување во NSJOM. Исто така, тој е во завршна фаза на подготвување и друг труд кој е од подрачјето на неговата докторска дисертација.

Одржани предавања:

- „*On the space of multipliers and convolutors in the space of tempered ultradistributions*”, предавање на работилницата “*Asymptotic and Time - Frequency Analysis with Symplectic Geometry*”, април 2012, Скопје;
- „*Translation invariant Banach spaces of distributions and boundary values and of integral transform*”, образложение на темата за докторска дисертација пред членовите на Комисијата за подобност на докторската дисертација, септември 2012, Нови Сад.

Учество на научни собири:

- *50 Years of Seminar for Analysis and Foundations of Mathematics*, Нови Сад, Србија, септември 2012ч
- MASSEE, MICOM 2009, Охрид, септември 2009ч
- V конгрес на математичарите на Македонија, Струга, октомври 2008.

Сручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес:

- 2006-денес: уредник на списанието НУМЕРУС;
- 2006-денес: уредник на списанието СИГМА;
- 2006-денес: член на комисија за избор на задачи за регионални и републички натпревари по математика за основно и средно образование;
- 2008-денес: член на комисија за избор на задачи за Македонска математичка олимпијада;
- 2008: организација и координација на 25-а Балканијада по математика за средношколци.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на погоре изложеното може да се заклучи дека кандидатот м-р Павел Димовски ги исполнува сите критериуми за повторен избор во звањето асистент пропишани со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Тој интезивно работи и се изградува и на наставно и на научно поле, за што сведочи изведувањето на наставата на повеќе математички предмети на ТМФ, како и подготовката на трудови (еден во печат и еден е во завршна фаза на изработка). Тој е многу активен и во популаризацијата на математиката на основно и средношколско ниво, за што сведочи неговото повеќегодишно учество во сите нивоа на натпевари по математика во Р. Македонија и стручна издавачка дејност. Затоа, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да го избере м-р Павел Димовски во звањето асистент на групата предмети: математика 1, математика 2, основи на компјутерското работење, вовед во програмирање, динамички системи и инженерска статистика.

Рецензентска комисија

1. **Д-р Лилјана Стефановска, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, УКИМ, претседател, с.р.**
2. **Д-р Бети Андоновиќ, доцент, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, УКИМ, член, с.р.**
3. **Д-р Стеван Пилиповиќ, академик, Универзитет во Нови Сад, Србија, член, с.р.**

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ
ТРУДОВИ ВО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1.	Александра Јанковска	“Кредитирањето на населението во Република Македонија-состојби и перспективи”	Д-р Климентина Попоска
2.	Божана Касаповска	“Примена на електронските јавни набавки во малите и средни претпријатија”	Д-р Зоран Јаневски
3.	Даниела Герасимова	“Современата улога на централните банки во регулирањето и контролата на работата на банките”	Д-р Климентина Попоска
4.	Димче Стоименов	“Локален економски развој на Општина Берово”	Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
5.	Слаџана Митровска	“Улогата на маркетингот во промовирање на здрав начин на исхрана”	Д-р Татјана Петковска
6.	Томе Миладиноски	“Преземање и спојување на банки-студија на случај”	Д-р Климентина Попоска
7.	Миле Јанакиески	“Значењето на услугите на е-влада и можностите за унапредување на задоволството на нивните корисници во Република Македонија”	Д-р Татјана Петковска-Мирчевска
8.	Горјан Деловски	“Рентабилноста како принцип на работење на претпријатијата”	Д-р Марија Ацковска
9.	Бекри Ајдини	“Институционална структура и инструменти на економската дипломатија на Република Македонија”	Д-р Силвана Мојсовска
10.	Мартин Тодоров	“Практики за одобрување кредити на правните лица во Република Македонија”	Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
11.	Зоран Самарџиев	“Значењето на маркетинг комуникациите во креирање свесност за марката-студија на случај на Фешн груп (Fashion group) во Република Македонија”	Д-р Татјана Петковска-Мирчевска
12.	Бојана Георгиевска	“Процесот на локално буџетирање во Република Македонија со посебен осврт на општина Бутел”	Д-р Диана Бошковска
13.	Кети Ангеловска	“Развој на брендот нектар на македонскиот пазар”	Д-р Марија Ацковска

14.	Соња Љадевиќ	“Електронската трговија и можностите за нејзино унапредување во Република Македонија”	Д-р Татјана Петковска-Мирчевска
15.	Ана Трајчева	“Управување со квалитетот на услугите во јавниот сектор-студија на случај”	Д-р Биљана Ангелова
16.	Ангела Саздова-Донева	“Управување со идентификувани ризици во контекст на безбедноста на информациите во институциите на јавниот сектор-студија на случај”	Д-р Биљана Ангелова
17.	Елена Трајаноска	“Влијанието на глобалната економска криза врз малите и средни претпријатија во Европската Унија”	Д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
18.	Дарко Блажевски	“Лизингот како извор на финансирање-студија на случај”	Д-р Климентина Попоска
19.	Марија Чурлинова Јорданова	“Промени во управувањето со ризици во осигурителните друштва-Друштво за осигурување Албсиг“	Д-р Биљана Ангелова

РЕЦЕНЗИЈА

**НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ГЕНЕТСКИ
ПОЛИМОРФИЗАМ НА CYP 450 - ИЗОЕНЗИМИТЕ (CYP2C9,
CYP2C19, CYP2D6 И CYP3A5) И НЕГОВОТО ЗНАЧЕЊЕ ЗА
ФАРМАКОКИНЕТИКАТА НА ЛЕКОВИТЕ”, ИЗРАБОТЕНА ОД Д-
Р КРУМЕ ЈАКОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, по предлог на Научниот одбор, а врз основа на член 63 од Законот за високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, донесе Одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација од д-р Круме Јаковски, под наслов „Генетски полиморфизам на CYP 450 - изоензимите (CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5) и неговото значење за фармакокинетиката на лековите”, во состав:

4. проф д-р Петар Милошевски
5. проф. д-р Кочо Димитровски
6. проф. д-р Александар Димовски

По прегледот и анализата на доставениот труд, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Доставената докторска дисертација од д-р Круме Јаковски под наслов „Генетски полиморфизам на CYP 450 - изоензимите (CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5) и неговото значење за фармакокинетиката на лековите” претставува оригинална научна студија од областа на фармакогенетиката и применетата, клиничка фармакологија. Трудот ги содржи сите поглавја на еден научноистражувачки труд, и тоа: Вовед, Предмет цел и задачи, Материјал и методи, Резултати, Дискусија, Заклучок и Литература. Доставениот труд е изнесен на 83 страници, илустриран со 18 графикони, 26 табели и 3 слики.

Во **воведниот** дел е презентиран проблемот кој се јавува при дозирање со некои лекови. Варијабилноста од пациент до пациент во одговорот кон лекови е еден од големите проблеми во клиничката практика и во развојот на лекови. проблемот како што се неочекувани одговори кон лековите, недостиг на терапевтски ефект и несакани

реакции од лековите се придружени со тешки медицински и економски последици.

Авторот укажува на поврзаноста помеѓу интериндивидуалните разлики во диспозицијата на лекот кои не можат доволно да се објаснат со фактори како што се функцијата на бубрезите и/или функцијата на црниот дроб, возраста на пациентот и коморбидитетот, начинот на живеење или лековите кои истовремено ги прима пациентот. Наведено е дека генетските варијации во регулирањето, експресијата и активноста на гените што се одговорни за ензимите кои ги метаболизираат лековите (DMEs), кои ензими се вклучени во фаза I, фаза II, можат да бидат важни одредници за ефикасноста на лекот и токсичноста.

Дефиниран е поимот генетски полиморфизам на ензимите преку кои се

метаболизираат лековите, комплетно фазите на биотрансформацијата

на ксенобиотиците, значењето на системот цитохром P450, потоа

значењето на генетскиот полиморфизам, особено на некои изоензими од

овој систем, методи за анализа на генетскиот полиморфизам, како и

значењето на фармакогенетските студии. Сите овие потточки се

разработени и поврзани со најновите светски сознанија и со соодветна

литература.

Особено внимание е посветено на цитохром P450 (CYP) ензимите кои се важни катализатори за оксидативната биотрансформација на ендогените и егзогените состојки, вклучувајќи ги и лековите. Ензимите кои припаѓаат на фамилиите CYP1, CYP2 и CYP3 ја катализираат оксидативната биотрансформација на егзогените супстанции и вклучувајќи многу лекови, проканцерогени и алкохоли.

Претставени се неколку од главните генетски полиморфизми со потенцијално клиничко значење кои ги зафаќаат ензимите кои ги метаболизираат лековите: *CYP2D6*, *CYP2C9*, *CYP2C19* и *CYP3A5*. Овие 4 изоензими се одговорни за метаболизирањето на преку 80-90% од лековите.

Дадени се поодделни објаснувања за секој изоензим кој бил цел на испитување за генетски полиморфизам (супстрати, инхибитори, индуктори на истите, како и досегашните сознанија за честотата на аленични фреквенции на гените во разни популации).

Хронолошки се прикажани досегашните искуства во генотипизирање / фенотипизирање, едноставноста на методата, нејзината репродукцибилност, безбедност, како и избегнување на можните несакани дејства, ограничување во смисла на разлики во полот, внесена храна, етички аспекти, чување на примероците, поставување на скапи

методи за одредување на лековите и метаболитите во биолошки материјал итн. Презентиран е развојот во методите за генотипизирање, како што се polymerase chain reaction-restriction fragment length polymorphism (PCR-RFLP) и conformational polymorphism (single-strand) (SSCP), кои овозможиле да се редуцира значително времето и трошоците за одредување на присуство или отсуство на мутација на гените.

Понатаму, даден е посебен осврт за значењето на фармакогенетските студии во однос на 3 значајни пристапи: индивидуализација на големината на дозите на лековите, поврзаноста на полиморфизмот на CYP450 изоензимите со поврзаноста (предикцијата) со различни типови на карциноми и влијанието на генетските полиморфизми на CYP450 - изоензимите врз фармакокинетиката на лековите.

Од сите овие логички целини, кои се наведени хронолошки, наведена е и идејата за изработка на оваа студија од фактот дека честотата на функционално важните мутации и алели на гените кои ги одредуваат ензимите, а се вклучени во метаболизмот на ксенобиотиците покажува широка расна варијабилност.

Покажано е дека во досега анализираните популации е откриена значителна генотипска варијабилност, како и разлики во фреквенцијата на фенотиповите. Различието на CYP - гените за македонската популација досега не било испитувано и не постоеле објавени податоци за фреквенциите на CYP P450 - гените и алелите во македонската популација.

Како дополнителен мотив, во дисертацијата се наведени и фармаколошките импликации на генетскиот полиморфизам на CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5, дефинирањето на дистрибуцијата на алелите како огромна помош во оптимизација на фармаколошката терапија. Една од главните идеи во овој труд е примената на лекови кај здрави доброволци во студии на биоеквивалентност / биорасположливост и нивната сигурност од една страна, а од друга страна, релевантноста на фармакокинетските параметри од добиените компаративни студии.

Со оглед на изнесеното, јасно и концизно се поставени следниве цели:

1. одредување на преваленцата на најчестите генетски алелични варијанти на полиморфните цитохром P450 - изоензими – CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5 во репрезентативен примерок од најмалку 120 здрави субјекти;
2. предвидување на честотата на фенотиповите (бавни, екстензивни, интермедиерни и ултрабрзи метаболизери) за секој полиморфизам на CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5 во репрезентативниот примерок од 120 субјекти;
3. утврдување на влијанието на различни фенотипови на CYP450 - изоензимите врз фармакокинетиката на четири од следните лекови кои се супстрат за овие изоензими: лосартан, омепразол, оланзапин, рисперидон. Селекцијата на изоензимите кои се испитувани е направена

врз основ на добиените резултати од одредувањето на генетските полиморфизми на CYP450 - изоензимите (2C9, 2C19, 2D6 и 3A5);

4. утврдување на влијанието на различните фенотипови на CYP450 - изоензимите (2C9, 2C19, 2D6 и 3A5) врз безбедноста на субјектите во фармакокинетските студии.

Делот **Материјал и методи** е конципиран во неколку целини според фазите на испитувањето. Постојат 2 фази (генотипизирање на субјектите и изведба на фармакокинетски студии).

Во делот „Генотипизирање за најчестите алелски варијанти на полиморфните 4 гена (CYP2C9, 2C19, 3A, 2D6)“, презентирани се кои субјекти се предмет на испитувањето (машки и женски пол), нивниот број (во 2 испитувања), инклузионите и ексклузионите критериуми (анамнеза, лабораториски анализи), информираната согласност во која субјектите се запознаени со целосната постапка за давање на согласност за дарување и складирање на примероците на ДНК, нивната заштита со обезличување, согласноста од Етичка комисија, потоа количината на полна крв која се зема, институциите каде што се изведувало генотипизирањето и методите според кои се изведени истите. Презентирани се 2 методи (со примена на китови и ПЦР-техника), потребната апаратура, китови, реагенси, мерења, анализи, валидација на резултатите, тестовите за статистичка обработка (Excel, Hardy-Weinberg, Ewans-Watson, Fisher, CI-интервал, χ^2 (chi-square test) со степенот на значајност при презентирањето на добиените резултати.

Во делот на изведба на фармакокинетските испитувања, презентирани се субјектите кои се вклучени според генотипот (полиморфизмот на соодветниот ген) и предвидениот фенотип. Претставени се комплетниот протокол, согласностите од Етичката комисија за секој протокол поодделно, информираната согласност за вклученост во фармакокинетско испитување, информација за лекот кој се користи и неговите дејства (ефекти и несакани дејства), информација за времињата на земање на примероци на крв, начинот на администрација и дозирање на лековите, параметри за процена на ефектите и безбедноста на испитуваните лекови.

Од друга страна, презентирани се соодветно за секој применет лек поодделно лабораториите каде што се извршило одредувањето на концентрацијата на лек/метаболит во плазма, аналитичките методи за одредување на концентрацијата во биолошки материјал (лек и негови метаболити), применетите супстанции како интерни стандарди, китови, реагенси, апаратура и друг материјал, мерења и анализи, протоколи за валидација и методи за нивно квантифицирање.

Детално е опишан методот на пресметување на фармакокинетските параметри од добиените концентрации на лековите и нивните метаболити со користење на лиценциран софтвер, Kinetica ver. 5.0. – Thermo Inc., USA. Наведени се сите параметри кои се обработени (C_{max}, AUC_{0-t}, AUC_{0-inf}, Kel, T_{max}, t_{1/2}, MRT, Cl_{tot}).

Во делот „Статистичка обработка и презентација на резултатите“, опишани се користените статистички тестови и програми за компарација на добиените резултати помеѓу испитуваните групи на субјекти според фенотипот.

Добиените **резултати** од испитувањето се дадени според целини: делот од генотипизирање за четирите гена и резултати кои се добиени од секоја фармакокинетска студија.

Во однос на резултатите што се добиени од фазата која го опфаќа генотипизирањето треба да се напомене дека биле изведени 2 испитувања: едно на 124 субјекти (машки пол) и друго на 184 субјекти (машки и женски пол). Првото испитување е изведено на Институтот за хумана генетика при Медицинскиот факултет, УКИМ - Скопје (само за CYP2C9; 2C19), а другото на нов сет на субјекти (од обата пола) за сите гени во Центарот за биомолекуларни фармацевтски анализи при Фармацевтскиот факултет, УКИМ - Скопје.

Сите испитувани параметри (алели, фреквенција на алели и алелски варијанти, предикција на фенотипови според генотипот) се детално прикажани графички и табеларно, проследени со соодветен коментар, што претставува добра илустрација на добиените резултати. Секој од испитуваните параметри, користени за одговор на поставените цели, е елабориран одделно.

Резултатите се концизни, претставени се според најновата номенклатура за прикажување на гени, алели и алелски варијанти, и наведуваат на конклузивност. Дадени се табеларно прикази во споредба со фреквенции на алелите на други европски, а во голем дел и споредба со други светски популации и етнички групи. Прикажана е и значајноста во разликите со одредени популациони групи, нивото на значајност и отстапувањето во однос на градиенти.

Во резултатите кои се однесуваат на изведените фармакокинетски студии на здрави субјекти кои биле претходно генотипизирани за најчестите полиморфни гени кои учествуваат во метаболизмот на лековите кои се супстрат за нив, се забележува прецизност и доследност во одредувањето на сите параметри (фармакокинетски, статистички) кои се предвидени со протоколот на испитувањата. Презентирани се реално сите концентрации добиени по апликација на лековите по групи на фенотипови, како што биле рандомизирани во паралелни групи. Основни карактеристики на овие испитувања е дека се изведени со вклучување на претставници од сите групи фенотипови. Во испитувањата изведени со лосартан, омепазол и оланзапин недостига група со бавни метаболизери, но и овој податок не ја намалува вредноста на направените испитувања бидејќи се должи на ниската инциденца на алелски варијанти на овие гени во нашата популација. Во изведените испитувања се добиени резултати кои се доволни за изведување на заклучоци во однос на поставените цели на студијата. Покажано е дека фенотипот на одреден изоензим има сигнификантно влијание врз фармакокинетиката на лековите кои се супстрат за тој изоензим и тоа во

правец на побавно метаболизирање и елиминација на лекот (фенотипски спори и интермедиерни метаболитери) или во правец на побрзо метаболизирање и елиминација на лекот (фенотипски ултрабрзи метаболитери).

Заклучоците од секоја студија во однос на статистичките резултати, како и фармакокинетските законитости, се во корелација со објавени трудови кои ја поткрепуваат тезата.

Добиените резултати во однос на безбедноста на испитуваните лекови, во овие услови (фармакокинетски студии), укажуваат на добар и прифатлив безбедносен профил, факт кој подеднакво се однесува на кој било од тестираните лекови. Потврда за тоа претставува отсуството или ниската инциденца на несакани дејства (лосартан, омепазол, оланзапин) кое може да се припише не само на механизмот на дејствување на лековите, туку и на еднократното дозирање, при кое не доаѓа до израз полниот ефект на лекот дури ни при покачени концентрации.

Во делот од дисертацијата насловен *Дискусија*, мора да се напомене дека и тука образложението се однесува на поодделните фази од испитувањето во целост.

Имено, во делот што се однесува на генотипизирањето, концизно и јасно се објаснети добиените резултати и нивното значење за секој поодделен испитуван ген. Бројот на субјекти кои се анализирани е задоволителен и може да се каже дека претставува репрезентативен примерок за популацијата во нашата држава.

Потврдено е постоењето на полиморфизам на гените кои се испитувани, одредените алели и фреквенции на алелите. Коментирајќи ги резултатите од сопственото испитување, авторот истовремено ги споредува со веќе објавените резултати во литературата од таа област. Добиените фреквенции на алели и алелски варијанти на гените кои биле предмет на испитувањето се предмет на статистичка споредба и дискусија во однос на предикцијата во однос на други европски или светски етнички групи и популации.

За почит е фактот дека овој дел од испитувањето претставува нов момент во популациската генетика за нашата популација. Бројот на испитувани гени и нивниот полиморфизам, како придонес кон поставувањето на основите на фармакогенетиката кај нас, е разгледуван на доволен број субјекти, кои служат како репрезентативен примерок на популацијата.

Досега, како што се коментира и во трудот, нема податоци за полиморфизмот на сите испитувани гени од оваа студија кај здрава популација; постојат поодделни податоци добиени од пациенти во однос на селективно одбран ген во однос на некоја болест или некој лек поради недоволната терапевска ефикасност или појава на неподносливост.

Во однос на тоа дека македонската популација е мешана, многу народи и етникуми живеат на ова подрачје, покажано е дека и покрај тоа што свесно не се одело во селектирање на резултатите според етницитети во нашата популација, резултатите се во Hardy-Weinberg-ов еквилибриум.

Тие одговараат на северно-јужниот градиент (CYP2D6), а за одредени гени ја следат тенденцијата за појава на дефектни-хомозиготни алелски варијанти одејќи кон исток (CYP2C9, 2C19). Би сакале да ја нагласиме вредноста од овие податоци кои можат да послужат за споредба со други популации.

Во однос на фармакокинетските испитувања, дискусијата е водена за секое испитување поодделно, согласно со очекуваните и добиените резултати. Резултатите и статистичката анализа покажуваат постоење на разлики помеѓу испитуваните групи субјекти со различни фенотипи; кај некои (лосартан, омепразол) разликата е значајна, кај оланзапинот нема разлики, најверојатно поради учеството на други ензими во метаболизмот на лекот кои се експресија на други гени, што е покажано со примери од литературата, додека со примената на рисперидон разлики постојат но поради тоа што фармакодинамските ефекти на рисперидон и неговиот метаболит може да се сумираат, укажуваат дека фармакокинетиката на рисперидон зависи од бројот на активни CYP2D6 - алели, но дека таа нема голем ефект врз фармакодинамиката.

Фармакокинетските студии што се изведени се со примена на еднократна доза, па поради тоа инциденцата на несакани дејства е пониска или без значење (за разлика од онаа при хронична примена на лек или при состојба на steady-state). Се забележува тенденција на зголемување на тежината на забележаните несакани ефекти кај спорите метаболизери, особено кај антипсихотичните лекови (рисперидон, а делумно и при примената на оланзапин), каде несаканите ефекти се најизразени.

Во согласност со светската литературата, покажано е дека овие студии кои се изведени го потврдуваат постоењето на директна поврзаност на полиморфизмот на гените со фармакокинетиката на лековите кои се супстрати за нив. Може да се констатира дека фармакокинетиката на лековите е под влијание на генетскиот полиморфизам на разгледуваните алелски варијанти, согледано во наши услови.

Заклучоците се изнесени во 8 точки, коректно се формулирани и даваат прецизни одговори на целите кои се поставени во оваа докторска дисертација.

Приложената **литература** е обемна, прегледна и коректно цитирана. Изборот на литература е соодветен и опфаќа базични и современи клинички публикации од областа на трудот.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација „Генетски полиморфизам на CYP450 - изоензимите (CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6 и CYP3A5) и неговото значење за фармакокинетиката на лековите“, изработена од д-р Круме Јаковски, претставува самостоен и оригинален научен труд.

Комисијата смета дека трудот ги опфаќа и ги обработува во целост поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд од ваков карактер. Целта е јасно дефинирана, материјалот и методите се прецизно изложени, резултатите се коректно прикажани и статистички обработени. Заклучоците се објективни и реални и даваат прецизни одговори на целите што се поставени.

Врз основа на анализата, Рецензентската комисија оценува дека докторската дисертација ги исполнува бараните критериуми и претставува придонес во научноистражувачката дејност и клиничката практика.

Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да му овозможи на кандидатот јавна одбрана на трудот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

4. Проф д-р Петар Милошевски, с.р.
5. Проф. д-р Кочо Димитровски, с.р.
6. Проф. д-р Александар Димовски, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ДВА НАСТАВНИКА ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА
ПРЕДМЕТОТ МИКРОБИОЛОГИЈА И ПАРАЗИТОЛОГИЈА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7. 11. 2013 година, формираше Рецензентска комисија за избор на 2 наставника во сите звања по предметот микробиологија со паразитологија, во состав:

1. проф. д-р Никола Пановски
2. проф. д-р Милена Петровска
3. проф. д-р Кака Поповска-Јовановска
4. проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ
5. проф. д-р Никола Лабачевски

На конкурсот објавен во весникот „Утрински весник“ на 10.10.2013 година, се пријавија кандидатите доц. д-р Жаклина Цековска и доц. д-р Гордана Јанкоска, за избор во звањето вонреден професор. Рецензентската комисија доби и документи од Таца Ванчева, од кои не може да се види за кое звање таа конкурира. По разгледувањето на приложената документација, Рецензентската комисија има чест да му го достави на Наставно-научниот совет на Факултетот следниов

ИЗВЕШТАЈ

Комисијата не изврши рецензија за Таца Ванчева (родена 1988 година) од следните причини:

Недостасува молба од која би се видело за кое звање се конкурира, туку мотивационо писмо во кое се бара работа; не ги задоволува критериумите за избор за наставник; нема завршено докторски студии; нема диплома за завршен медицински факултет ниту специјализација; нема ниту еден ден какво било работно искуство.

Доц. д-р Жаклина Цековска
Биографски податоци

Д-р Жаклина Цековска е родена во Крива Паланка на 22.5.1961 година. Основното и средното образование го завршила во родниот град со континуиран одличен успех. На Медицинскиот факултет се запишала во учебната 1979/80 година, а дипломирала на 30.5.1985 година, со среден успех 8,46. Стручен испит за лекари положила во 1987 година. Во април 1995 година го положила специјалистичкиот испит по медицинска микробиологија со паразитологија. Од јануари 1999 година е магистер, а

од ноември 2006 година, доктор на медицински науки. На Институтот за микробиологија и паразитологија при Медицинскиот факултет во Скопје е вработена од 1990 година. Во 1992 година е избрана за помлад асистент, во 1996 година е избрана за асистент, а реизбрана е во истото звање во 2000 и 2003 година. Во јуни 2009 год., д-р Цековска е избрана за научен соработник, а во 2012 година за доцент по предметот микробиологија со паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје. Од септември 2013 година е раководител на Катедрата за микробиологија со паразитологија.

Наставна дејност

По вработувањето на Институтот како лекар, помлад асистент, а подоцна и како асистент, активно е вклучена во изведувањето на практичната настава и практичниот дел на испитот за студентите по медицина, фармација и стоматологија по предметот микробиологија со паразитологија, односно микробиологија со имунологија, како и во едукацијата и изведувањето на колоквиумите за специјализантите. По изборот за научен соработник, покрај практичната настава одржува и дел од теоретските предавања, а со изборот во звањето доцент се вклучува рамноправно во теоретската настава, како и во испитите за студентите, постдипломците и специјализантите. При студентската евалуација добива оценки кои се приближуваат до највисоката. Била ментор на многу студентски теми. Две од нив имаат добиено и прва награда. Одржала неколку едукативни предавања на состаноци на лекарски здруженија. Коавтор е на „Практикум по медицинска микробиологија и паразитологија“, кој досега има четири изданија. Главен уредник е проф. д-р М. Петровска, а д-р Жаклина Цековска е автор на две поглавја. Исто така е автор на две глави во учебникот „Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел“ (главен уредник: проф. д-р Никола Пановски) и автор на две глави во учебникот „Медицинска микробиологија - општ дел“ (уредник: проф. д-р Никола Пановски). Практикумот и двата учебника се официјални учебници на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за студентите на медицина за предметот микробиологија и паразитологија 1 и 2.

Научноистражувачка дејност

Како млад истражувач или како соработник-истражувач учествувала во четири научноистражувачки проекти: „Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон *Branhamella catarrhalis*“, „Резистенција на патогените бактерии кон хемиотерапевтици во Скопје“, „Уропатогени *Escherichia coli* и факторите на вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилактиката на уринарните инфекции“ и „Процена на хроничните периапикални лезии по конзервативен и оперативен третман (2002-2003 год.)“, завршен во мај 2004 година,

финансирани од Министерството за наука. Како автор и коавтор на стручно - научни трудови учествувала на повеќе домашни и странски конгреси. Во период од 10 недели (октомври, ноември и декември) во 1995 година, како стипендист на Федерацијата на европски микробиолошки друштва (FEMS), престојувала во врвна научна установа - Faculte des Cordeliers, во Париз, во Лабораторијата за проучување на резистенцијата на бактериите кон антибиотици на молекуларно ниво, за што има добиено сертификат. По враќањето на Институтот има одржано две предавања од тамошната едукација со наслов: „Механизам на дејство на кинолоните и начини на негово докажување” како и „Полимераза верижна реакција (PCR) – суштина и перспективи”. Во јули 2001 година, во траење од три недели претстојувала во Одделот за микробиологија на Универзитетот за медицина во Будимпешта (Department of Microbiology, Semmelweis University of Medicine), за совладување на техниката за детекција на *mecA* генот-ген одговорен за „intrinsic” резистенцијата на стафилококите кон метицилинот, за да може подоцна да ја аплицира и во научната работа на Институтот. Во периодот септември-октомври 2004 година, повторно престојувала во истата институтција со цел да ја совлада техниката призната како „златен” стандард за типизација на голем број бактериски соеви: анализа на ДНК со Pulsed Field Gel Electrophoresis (PFGE). Во тој период, таа воедно работи на детекција на *nucA*, *mecA* и *coa*-генот, како и на рестрикција на *coa*-генот со помош на *AluI*-ензимот кај соеви на *Staphylococcus aureus*, изолирани од хоспитализирани пациенти од Клиничкиот центар во Скопје. Истражувањата се направени под раководство на врвниот научник од оваа област, проф. Ferenc Rozgonyi. Од оваа соработка се објавени два труда in extenso во индексирани списанија, каде што д-р Цековска е прв автор, и тоа во Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica и во Bratislava Medical Journal. Д-р Жаклина Цековска има изработено повеќе од 100 стручни и научни трудови, печатени во македонски и во странски списанија и презентирани во земјата и во странство. Нејзината научноистражувачка дејност посебно е насочена кон испитување и проучување на фенотипските и генотипските карактеристики на соевите на *Staphylococcus aureus* резистентен кон метицилин. Во јануари 1999 година со успех ја одбранила магистерската теза „Метицилин резистентниот *Staphylococcus aureus* (MRSA) во болничка средина-осетливост кон хемотерапевтици”. Во октомври 2002 година ја пријавила докторската дисертација под наслов: „Поврзаност помеѓу присуството на *mecA* генот и полиформизмот на *coa* генот со фенотипските особини кај различните антибиотипови на соевите на *Staphylococcus aureus*”, која со успех ја одбранила во ноември 2006 година.

Стучна активност

Како лекар - специјалист учествува во севкупната здравствена дејност на Институтот. Од 1996 година е раководител на Лабораторијата за

обработка на примарно стерилни примероци: обработка на ликвори и хемокултури, брисеви од око и уво. Учествува во формирање на нови, современи протоколи, како и во постапки за унапредување на дијагностиката. Во 2010 година, по долгогодишното искуство во Лабораторијата за хемокултури како нејзин раководител ја издаде стручната книга „Микроорганизмите во крвта и нивното клиничко значење. Хемокултурата како метод за нивна детекција“. Книгата беше рецензирана од проф. д-р Никола Пановски и проф. д-р Никола Јанкуловски, актуелен декан на Медицинскиот факултет.

Дејности од поширок интерес

Д-р Цековска е член на повеќе здруженија: Македонско лекарско друштво, Здружение на микробиолозите на Македонија, Европско здружение на микробиолозите. Била член на Организациониот одбор на Првиот (1997), а член на Научниот одбор на Вториот (2002), на Третиот (2006) и на Четвртиот конгрес на микробиолозите на Македонија (2009), на ФЕМС-Симпозиумот за “Laboratory diagnosis of emerging infections” (2002) и на Шестиот конгрес на микробиолозите на Балканот (2009). Добитник е на благодарница, диплома и плакета од Македонското лекарско друштво за придонеси и ангажирање во работата. Активен член е на мултисекторската комисија за следење на антимикробната резистенција во Република Македонија и еден од учесниците во подготовката на Националната стратегија за контрола на антимикробната резистенција на Република Македонија 2012-2016 год, усвоена на седница на Влада на Република Македонија на 24.04.2011. Член е на три комисии за контрола на интрахоспитални инфекции од Комплексот клиника „Мајка Тереза“: Ургентниот хируршки центар, Клиниката за торакална и васкуларна хирургија и Клиниката за неврохирургија. Д-р Цековска, од мај 2012 година, е член на Одборот за континуирана медицинска едукација при Медицинскиот факултет. Од 20 септември 2013 година е избрана за раководител на Катедрата за микробиологија со паразитологија, а од октомври 2013 година е член на Наставниот одбор на ННС при Медицинскиот факултет во Скопје. Досега била рецензент на повеќе домашни и странски научни трудови (European Journal of Clinical Microbiology & Infectious Diseases, International Journals of Scientific Research - ROAVS, Прилози, ММП, АМ, ХМСМЈ). Активно се служи со францускиот јазик и пасивно со англискиот јазик.

Рецензирани трудови:

Претходните трудови - 64 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот бр. 571/92, Анекс на бр.651/95, 748/00 и 834/03. Трудовите од бр. 65 до бр. 93 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот бр. 915/07.

Трудовите од бр. 94 до бр. 108 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот бр. 965/09.

Доц. д-р Гордана Јанкоска **Биографски податоци**

Кандидатката е родена на 15.11.1961 год. во Св. Николе. Основно и средно училиште завршила во Скопје со континуиран одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1980 год., а дипломирала во 1987, со просечен успех 8,73. Од 1990 год. е вработена на Институтот за микробиологија и паразитологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Стручниот испит за лекари го положила во 1992 год. Во учебната 1993/94 год. се запишала на постдипломски студии. Во декември 1995 год. го положила специјалистичкиот испит по специјалноста медицинска микробиологија, а во декември 1999 година го одбрала својот магистерски труд. Во јануари 2009 година со успех ја одбрала својата докторска дисертација. За помлад асистент по микробиологија со паразитологија е избрана во 1992 година, за асистент во 1996 година, а реизбрана е во истото звање во 2000 и 2003 година. За научен соработник е избрана во 2009 година, а во звањето доцент во 2012 година. Од 2011 година е претседател на Здружението на микробиолозите при МЛД.

Наставна дејност

Д-р Јанкоска, уште со самото вработување на Институтот за микробиологија и паразитологија перманентно е вклучена во изведувањето на практичната, а по изборот во научен соработник и во дел од теоретската настава по предметот микробиологија со паразитологија, односно микробиологија со имунологија за студентите по медицина, стоматологија и фармација. Како доцент успешно и солидно учествува во подготвувањето на колоквиумите, предиспитните презентации и консултации со студенти. При студентската евалуација добива оценки кои се приближуваат до највисоката. Учествовала во пишување на практикуми и учебници, издадени од Катедрата за микробиологија и паразитологија. Практикумот досега има четири изданија. Главен уредник е проф. д-р М. Петровска, а д-р Гордана Јанкоска е автор на две поглавја. Исто така е автор на две глави во учебникот „Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел“, како и автор на две глави во учебникот „Медицинска микробиологија - општ дел“. На двата учебника главен уредник е проф. д-р Никола Пановски и се позитивно рецензирани и одобрени како официјални учебници за студентите на Медицинскиот факултет за предметот микробиологија и паразитологија 2 и микробиологија 1.

Научна дејност

Активно учествува во научноистражувачката работа на Институтот. Како соработник - млад истражувач беше вклучена во три научни проекти: „Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон *Branhamella catarrhalis*“, „Резистенција на патогените бактерии кон хемиотерапевтици во Скопје“ и „Уропатогени *Escherichia coli* и факторите на вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилаксата на уринарните инфекции“, финансирани од Министерството за наука. Како автор и како коавтор, д-р Гордана Јанкоска има изработено повеќе од 100 стручни и научни трудови, печатени во македонски и во странски списанија и презентирани во земјата и во странство. Ментор е на 8 студентски теми.

Во научноистражувачката дејност посебен интерес покажува за проучување на хуманите микоплазми. Знаењата од оваа област ги дополнила и ги проширила за време на тримесечното стручно усовршување, кога, како стипендист на Федерацијата на европски микробиолошки друштва (FEMS), во 1996 година престојувала во врвната научна установа на Универзитетот “Алберт-Лудвиг” во Фрајбург, Германија. Од оваа област е и нејзиниот магистерски труд на тема: „Микоплазмите во женскиот генитален тракт и нивната осетливост кон антимикробни средства“. Последниве години нејзиниот научен интерес е свртен кон истражуања во врска со ентерококите, објавила неколку значајни трудови, вклучително и докторска дисертација под наслов: „Фенотипски и молекуларни испитувања на вируленцијата кај уропатогените бактерии од родот *Enterococcus*“.

Стручно-апликативна дејност

На Институтот за микробиологија и паразитологија е вклучена во целокупната здравствена дејност на Институтот, а раководител е на Лабораторијата за микробиолошка дијагноза на гениталните инфекции. Учествува во формирање на нови протоколи и постапки за унапредување на дијагностиката.

Дејности од поширок интерес

Д-р Јанкоска е член на Здружението на микробиолозите на Македонија (ЗММ) од вработувањето. Во периодот од 1993 до 2002 год. била секретар на ова Здружение, а од октомври 2011 е претседател на ЗММ. Истовремено е член на Федерацијата на европските микробиолошки друштва - ФЕМС. Активно учествувала во организацијата на: Првиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (Охрид, 1997 година), генерален секретар на Научниот одбор на Вториот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество и ФЕМС-симпозиумот “Laboratory diagnosis of emerging infections” (Охрид,

2002 година), на Третиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (Охрид, 2006) и генерален секретар на Организациониот одбор на Балканскиот конгрес на микробиолозите (Охрид, 2009 година). Претседател е на Организациониот одбор на претстојниот Петти конгрес на микробиолозите на Македонија. Активно учествува со презентации на меѓународни конгреси, симпозиуми и работилници во земјата и во странство. Добитник е на признанија од МЛД: благодарница, диплома и плакета. Учествува во комисии: комисија за изработка на правилници за пријава на заразни болести и етичка комисија за експерименти со животни. Активно се служи со англискиот јазик.

Рецензирани трудови:

При изборите за помлад асистент, асистент и научен соработник, рецензирани се 104 труда во Билтенот на Универзитетот: бр. 571 од 1992, бр.665 од 1996 год., бр.768 од 2000 год., бр. 795 од 2002, бр. 834 од 2003, 894 од 2006 и 965 од 2009 год.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на поднесената документација, а и според лично познавање на кандидатките од страна на членовите на Рецензентската комисија, може со задоволство да се констатира дека доц.д-р Жаклина Цековска и доц.д-р Гордана Јанкоска ги поседуваат сите квалитети и ги исполнуваат сите формални и суштински критериуми, вклучително и собраниот број на поени значително над неопходните, за избор во звањето вонреден професор по предметот микробиологија со паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје. Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, доц.д-р Жаклина Цековска и доц.д-р Гордана Јанкоска да бидат избрани во звањето вонреден професор.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Никола Пановски, с.р.
2. Проф. д-р Милена Петровска, с.р.
3. Проф. д-р Каќа Поповска-Јовановска, с.р.
4. Проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ, с.р.
5. Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: *Цековска Арсен Жаклина*

Институција: Медицински факултет, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија

Наставно-образовна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите					Поени
1	Одржување на настава во прв циклус на студии за последните 5 години (2009-2013)					5,7
	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	
	Медицински	0,5	150	0,04	3	
	Стоматолошки	0,5	37,5	0,04	0.75	
	Фармацевтски	0,5	37,5	0,04	0,75	
	Висока стручна школа	1	30	0,04	1,2	
	Вкупно				5,7	
	(бр. на часови неделно x бр. На работни недели во семестар x 0,04)					
2	Одржување на практична настава во прв циклус на студии за последните 5 години (2009-2013)					18,45
	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	
	Медицински	3	150	0,03	13,5	
	Стоматолошки	1	75	0,03	2.25	
	Фармацевтски	1	75	0,03	2,25	
	Висока стручна школа	0,5	30	0,03	0,45	
	Вкупно				18,45	
	(бр. на часови неделно x бр. На работни недели во семестар x 0,03)					
3	Консултации со студенти во последните 5 години (бр. на студенти x 0,002)					3
4	Член на комисија за одбрана на специјалистичка					0,4

	работа	
5	Член на комисија за одбрана на докторат	0,5
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	
	„Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел” (автор на 2 глави)	6
	„Медицинска микробиологија - општ дел” (автор на 2 глави)	6
6	Позитивно рецензиран практикум по микробиологија и паразитологија (автор на 2 поглавја)	3
7.	Активно учество во работилници	
	Активно учество на Работилница во организација на МЗКИХИ на 1 и 2. 4. 2012 година, Дојран, РМ. Методи за земање на примероци од воздух и правилно испраќање во микробиолошката лабораторија	1
	Активно учество на првиот курс за стекнување на вештини за микробиолошка контрола на неживата средина и персоналот со меѓународно учество, во организација на МЗКИХИ, Дојран, април 2013, РМ. Активно учество во четири работилници:	1,5
	1. Правилно одбирање и земање на примероци од воздух 2. Земање на примероци од раце на сдравствените работници 3. Одбирање и земање на примероци од неживата средина со две техники 4. Контрола на апаратите за стерилизација	
	Активно учество на Antibiotic Resistance Workshop во рамките на COMBASTE програмот, 24 и 25. 9. 2013, Приштина, Косово, организиран од Laboratory of Medical Microbiology Vaccine and Infectious disease Institute University of Antwerp, Belgija.	1,5
	Активно учество на Workshop – Surveillance on Antibiotic Resistance, Consumption and Awareness raising , 6-8. 11. 2013 , National Institute of Public Health and the Environment, (RIVM), Bilthoven, The Netherlands.	1,5
	Учество на Работилница за антимикробна резистенција (AMR), организирана од Светската здравствена организација (WHO-EURO), Jos Monen (RIVM-CAESAR	1,5

	international datamanager), Arjana Tambic (ESCMID-Medical microbiologist). 18-19 mart, Skopje, PM.	
Вкупно		50,05

Научно-истражувачка дејност

Ред бр.		Поени
1.	Учесник во научноистражувачките проекти 1. Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон <i>Branhamella catarrhalis</i> 2. Резистенција на патогените бактерии кон хемиотерапевтици во Скопје 3. Уропатогени <i>Escherichia coli</i> и факторите на вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилаксата на уринарните инфекции 4. Процена на хроничните периапикални лезии по конзервативен и оперативен третман	3 3 3 3
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание Mircevska G, Panovski N , Petrovska M , Dokic-Trajkovska E , Cekovska Z , Jankoska G , Kotevska V , Zafirovik Z , Milenkovik Z . 2011. Diagnostic aspects of identification of Trichosporon asahii in clinical specimens in our critically ill patients. Physioacta. 5(1):39-54.	2,4
3.	Трудови со оригинални/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир во странство 1. Grdanoska T, Zafirovska P, Jaglikovski B, Pavlovska I, Zafirova B, Mihajlov K, Trajkovska Dokic E, Petrovska M, Cekovska Z , Kondova-Topuzovska L, Georgievska-Ismail Lj, Panovski N. Assoatiation of Immune Response to Chlamydia pneumoniae to Inflammatory Markers of Cardiovascular	1

	Diseases. Microbiologia Balkanica 2011. 7th Balkan Congress of Microbiology· 8th Congress of Serbian Microbiologists. Belgrade, Serbia Proceeding (CD). 2. M. Jurhar Pavlova, V. Stojkova, G. Jankoska, <u>Z. Cekovska</u>, M. Petrovska. Subcutaneous Dirofilaria case report. Microbiologia Balkanica 2011. 7th Balkan Congress of Microbiology· 8th Congress of Serbian Microbiologists. Belgrade, Serbia. Proceeding (CD). 3. <u>Z. Cekovska</u>, A. Kaftandzieva, M. Petrovska, V. Stojkova, N. Panovski. Methicillin resistant Staphylococcus aureus in the University Clinics in Skopje in the last two years. Microbiologia Balkanica 2011. 7th Balkan Congress of Microbiology· 8th Congress of Serbian Microbiologists. Belgrade, Serbia. Proceeding (CD). 4. A. Kaftandzieva, E. Trajkovska – Dokic, V. Kotevska, <u>Z. Cekovska</u>, G. Jankoska, M. Petrovska, N. Panovski. Microbiologia Balkanica 2011. 7th Balkan Congress of Microbiology· 8th Congress of Serbian Microbiologists. Belgrade, Serbia. Proceeding (CD). 5. M.D. Bartels, L. Raka, D. Osmalli, G. Mijovic, <u>Z. Cekovska</u>, G. Mulliqi-Osmeni, B. Kakaraskoska, G. Bosevska, S.M. Rohde, K. Boye, H. Westh. Methicillin-resistant Staphylococcus aureus in four Balkan countries. 2012. 22 nd European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, ECCMID. March 31 -03 April, London, UK. 6. I. Jordanov, <u>Z. Cekovska</u>, V. Dimova, M. Petrovska, B. Mangovska, ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF ECO-FRIENDLY DYED COTTON BY Chamomillae flos EXTRACT, 2013. ICOSEC 8, H P19, , Book of abstracts. Belgrade, Serbia, 226. 7. Elena Trajkovska-Dokic, <u>Z. Cekovska</u>, G. Mircevska, A. Kaftandzieva, M. Petrovska, N. Panovski. Molecular-biological diagnosis of neonatal sepsis. 2013. 8th Balkan Congress of	1 1 1 1 1 1

Microbiology, Microbiologia Balkanica, Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 52.	
8. <u>Z. Cekovska</u> , E. Trajkovska-Dokic, A. Kaftandzieva, M. Petrovska, N. Panovski, G. Jankoska, N. Ristovska, A. Guidan, F. Rozgonyi Incidence and molecular characteristics of the MRSA strains isolated from patients in the University Clinics in Skopje. 2013. 8th Balkan Congress of Microbiology, Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 65.	1
9. A. Kaftandzieva, <u>Z. Cekovska</u> , V. Kotevska, M. Petrovska, N. Panovski. Susceptibility of extended-spectrum beta-lactamases-producing Escherichia coli and Klebsiella spp to antimicrobial agents. 2013. 8th Balkan Congress of Microbiology, Microbiologia Balkanica, Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 70.	1
10. Elena Trajkovska-Dokic, B. Petrovska, A. Surbevskaja, A. Kaftandzieva, <u>Zhaklina Cekovska</u> , G. Jankoska, S. Stojkovska, Nikola Panovski. Gastrointestinal colonization with vancomycin-resistant enterococci in hospitalized and outpatients 2013. 8th Balkan Congress of Microbiology, Microbiologia Balkanica, Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 71.	1
11. T. Grdanoska, Planinka Zafirovska, Elena Trajkovska-Dokic, Milena Petrovska, <u>Zhaklina Cekovska</u> , Irena Kondova-Topuzovska, Ljubica Georgievska-Ismail, Nikola Panovski. 2013. 8th Balkan Congress of Microbiology, Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 75.	1
12. G. Jankoska, E. Trajkovska-Dokic, M. Petrovska, <u>Z. Cekovska</u> , A. Kaftandzieva, L. Labacevska, N. Panovski Vancomycin-resistant enterococci in human samples 2013. 8th Balkan Congress of Microbiology, Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. V. Trnovo, Bulgaria, 64.	1
13. Lidija Popovska, <u>Zaklina Cekovska</u> , Vera Stojanovska, Ilijana Muratovska; Milena Petrovska. Antibacterial Effect of ND:YAG LASER IRRADIATION. 2013. 18 th Congress of the Balkan Stomatological Society (BaSS), Book of abstracts. Skopje, Macedonia, 78.	1+1,04=2,04
14. E.T. Dokic, <u>Z. Cekovska</u>, G. Mirchevska, A. Kaftandzieva, A. Sofijanovska, S. Naunovska. Laboratory Diagnosis of sepsis by Multiplex	

	Real-Time PCR. 2013. 31 st Annual Meeting of the European Society for Pediatric Infectious Diseases. Book of abstracts. Milan, Italy. 15. Lidija Popovska, <u>Zaklina Cekovska</u>, Vera Stojanovska, Sonja Vujasin, Vesna Korunovska Stefkovska, Vancho Spirov. Antibacterial Effects of Gaseous Ozone on Endodontic Pathogenes. 2013. International Dental Journal. Book of abstracts. Istambul, Turkey. 63 (Suppl.s 1): 297-378, 322. 16. Tatjana Grdanoska, Planinka Zafirovska, Branko Jaglikovski, Irina Pavlovska, I. Beti Zafirova, Kiril Mihajlov, Elena Trajkovska-Dokic, Milena Petrovska, Zhaklina Cekovska, Irena Kondova-Topuzovska, Ljubica Georgievska Ismail, Nikola Panovski. Cardiovascular Markers and Chlamydia pneumoniae antibodies, what does our experience show?. 2012. Seventh Meeting of the European Society for Chlamydia Research. Book of abstracts. Amsterdam, The Netherlands, p 71.	1

4.	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор или само со ИФ 1. A. Kaftandzieva, V. Kotevska, G. Jankoska, B. K. Trajkovska, <u>Z. Cekovska</u>, M. Petrovska 2009. Extended-Spectrum Beta-Lactamase-Producing E. coli and Klebsiella pneumoniae in Children at University Pediatric Clinic in Skopje. Macedonian Journal of Medical Sciences. 15; 2(1) 36-41. 2. <u>Cekovska Z</u>, Petrovska M, Jankoska G, Panovski N, Kaftandzieva A. 2010. Isolation, identification and antimicrobial susceptibility of brucella blood culture isolates. Prilozi. Jul;31(1):117-32. 3. T. Grdanoska, P. Zafirovska, B. Jaglikovski, J. Trojacanec, D. Zafirov, D. Neshov, M. Petrovska, <u>Z. Cekovska</u>, N. Panovski 2011. Assessment of Three Inflammatory Markers of Cardiovascular Diseases with a Special Accent on C-Reactive Protein. Macedonian Journal of Medical Sciences. One – line. 4. Kocsis E, Lagler H, Pesti N, Stich K, Kristóf K, Nagy K, Hermann P, Komka K, <u>Cekovska Z</u>, Graninger W, Rozgonyi F. 2009. Comparison of Austrian, Hungarian and Macedonian methicillin-resistant and methicillin-sensitive <i>Staphylococcus aureus</i> strains in relation to prevalence of cytotoxin genes. Microb Pathog. Jun; 46(6):328-36. 5. Bosilkovski M, Kirova-Urosevic V, <u>Cekovska Z</u>, Labacevski N, Cvetanovska M, Rangelov G, Cana F, Bogoeva-Tasevska S. 2013. Osteoarticular involvement in childhood brucellosis: experience with 133 cases in an endemic region. Pediatr Infect Dis J. 32(8):815-9. 6. Bosevska G, Panovski N, Kuzmanovska G, Coneva E, Memeti S, <u>Cekovska Z</u>, Celevska B, Zahariev I, Mikik V. 2012. The first survey about the antibiotic usage in the Republic of Macedonia. Med Glas (Zenica). 9(2):393-6. 7. Grdanoska T, Zafirovska P, Jaglikovski B, Pavlovska I, Zafirova B, Tosheska-Trajkovska K, Trajkovska-Dokic E, Petrovska M, <u>Cekovska Z</u>, Kondova-Topuzovska I, Georgievska-Ismail L, Panovski N. 2012. Chlamydia pneumoniae and	3,6 3,6 3,6 3,6+2,0 07=5,6 07 3,6+3,5 8=7, 18 3,6+0,0 6=3,66 3,6

	helicobacter pylori serology - importance in patients with coronary heart disease. Mater Sociomed. 24(3):151-6.	
	8. Horvath A, Rozgonyi F, Pesti N, Kocsis E, Malmos G, Kristof K, Nagy K, Lagler H, Presterl E, Stich K, Gattringer R, Kotolacsi G, Cekovska Z, Graninger W. 2010. Quantitative differences in antibiotic resistance between methicillin-resistant and methicillin-susceptible Staphylococcus aureus strains isolated in Hungary, Austria and Macedonia. J Chemother. 22 (4) :246-53.	3,6+0.8 25=4,4 25
	9. Zaklina Cekovska, Ana Kaftandzieva, Nikola Panovski, Milena Petrovska, Vesna Stojkova, Gordana Jankoska, Aspazija Sofijanova. 2012. A fatal case of <i>Listeria monocytogenes</i> sepsis in a newborn. International Research Journal of Microbiology Vol. 3 (3) : 80-85.	3,6
	10. Zhaklina Cekovska, Ana Kaftandzieva, Milena Petrovska, Nikola Panovski, Zoran Spirovski, Hamza Abdulai. 2010. Mediastinitis Due to <i>Actinomyces Naeslundii</i>. Macedonian Journal of Medical Sciences. Vol 3(2) :159-163.	3,6
	11. Ana Kaftandzieva, Zhaklina Cekovska, Igor Kaftandziev, Milena Petrovska, Nikola Panovski. 2012. Bacteriology of Wound - Clinical Utility of Gram Stain Microscopy and the Correlation with Culture. Macedonian Journal of Medical Sciences. Vol 5 (1) : 72-77.	3,6
	12. Kaftandzieva A, Peneva M, Petrovska B, Cekovska Z. 2013. Pasteurella Canis as a Cause of Soft-Tissue Infection after Dog Bite: a Case Report. Maced J Med Sci. Vol 6 (1) : 74-78.	
5.	13. Gordana Mircevska, Nikola Panovski, Milena Petrovska, Elena Trajkovska-Dokic, Kakja Popovska-Jovanovska, Zaklina Cekovska, Gordana Jankoska, Zorica Zafirovik, 2011. Zvonko Milenkovic. Susceptibility profile of Candida parapsilosis in critically ill neonates determined with VITEK-2 antifungal susceptibility method. Arhivi na javnoto zdravje. Vol 3 (1) : 34-39.	0,5

	Учество на домашен научен/стручен собир со реферат со усна и постер-презентација 1.A. Kaftandzieva, <u>Z. Cekovska</u>, N. Panovski. 2009. Etiology of infections in Traumatology and Orthopaedics. Third International Congress of Association of Orthopedics and Traumatology. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 53. <u>2. Z. Cekovska</u>, A. Kaftandzieva, L. Labacevska, G. Jankoska, V. Kotevska, M. Petrovska, N. Panovski. 2009. Review of blood cultures findings from hospitalized patients at University surgical clinics in Skopje. 2009. Third International Congress of Association of Orthopedics and Traumatology. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 31. 3. Kotevska V, Jankoska G, Kaftandzieva A, <u>Cekovska Z</u>, Petrovska M, Panovski N. 2009. Antimicrobial resistance of <i>Streptococcus pneumoniae</i> isolated from children at University Clinics in Skopje. Microbiologia Balkanica. Book of Abstracts. Ohrid Macedonia, 37-38. <u>4. Cekovska Z</u>, Kaftandzieva A, Petrovska M, Labacevska L, Panovski N, Guidan A, Rozgonyi F. 2009. Genotypic Characteristics of Staphylococcus aureus isolates in University Clinics in Skopje. Microbiologia Balkanica. Book of Abstracts. Ohrid, Macedonia, 39-40. 5. Kaftandzieva A, Kotevska V, <u>Cekovska Z</u>, Jankoska G, Curcic-Trajkovska B, Petrovska M, N. Panovski. 2009. Prevalence and spread of extended-spectrum Beta-lactamase-producing <i>E. coli</i> and <i>Klebsiella pneumoniae</i> at University Clinics in Skopje. Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 108. 6. Кафтанџиева А, Котевска В, Цековска Ж, Трајковска – Докиќ Е, Петровска М, Пановски Н. 2011. Бета-лактамази со проширен спектар кај <i>E. coli</i> и <i>Klebsiella spp</i> во Универзитетската клиника во Скопје: Преваленца, антимикробна осетливост и молекуларна типизација. Зборник на апстракти и трудови. Охрид, Македонија, 34.	1 0,5 1 0,5 0,5 1

	7. A. Kaftandzieva, <u>Z. Cekovska</u>, N. Panovski. 2009. Etiology of infections in Traumatology and Orthopaedics. Third International Congress of Association of Orthopedics and Traumatology. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 53. 8. <u>Z. Cekovska</u>, A. Kaftandzieva, L. Labacevska, G. Jankoska, V. Kotevska, M. Petrovska, N. Panovski. 2009. Review of blood cultures findings from hospitalized patients at University surgical clinics in Skopje. 2009. Third International Congress of Association of Orthopedics and Traumatology. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 31. 9. <u>Cekovska Z</u>, Kaftandzieva A, Petrovska M, Labacevska L, Panovski N, Guidan A, Rozgonyi F. 2009. Genotypic Characteristics of Staphylococcus aureus isolates in University Clinics in Skopje. Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. Ohrid Macedonia, 39-40. 10. Kaftandzieva A, Kotevska V, <u>Cekovska Z</u>, Jankoska G, Curcic-Trajkovska B, Petrovska M, N. Panovski. 2009. Prevalence and spread of extended-spectrum Beta-lactamase-producing <i>E. coli</i> and <i>Klebsiella pneumoniae</i> at University Clinics in Skopje. Microbiologia Balkanica. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 108. 11. Кафтанджиева А, Котевска В, <u>Цековска Ж</u>, Трајковска – Докиќ Е, Петровска М, Пановски Н. 2011. Бета лактамази со проширен спектар кај <i>E. coli</i> и <i>Klebsiella spp</i> во Универзитетската клиника за педијатрија во Скопје: Преваленца, антимикробна осетливост и молекуларна типизација. Зборник на апстракти и трудови. Охрид, Македонија, 34. 12. Грданоска Т, Зафировска П, Јагликовски Б, Докиќ Е, <u>Цековска Ж</u>, Петровска М, Зафирова Б, Докиќ Д, Кондова-Топузовска И, Љубица Ѓеоргиевска, Исмаил Љ, Пановски Н. 2012. Асоцираност на респираторниот патоген со коронарно срцево заболување. 5-ти Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество. Книга на апстракти. Охрид, Македонија, 31-32. 13. Igor Jordanov, <u>Zaklina Cekovska</u>, Vesna Dimova, Milena Petrovska, Biljana Mangovska. 2012. Antimicrobial activity of	1 0,5 0,5 0,5 0,5 8 3

	ec-friendly dyed cotton by curcuma longa l. extract. XXII Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, (Book of abstracts T-8), Ohrid, Makedonija, p 347. Монографија, стручна книга <u>Цековска Ж.</u> Присуство на микроорганизмите во крвта и нивното клиничко значење. Хемокултурата како метод за нивна детекција. 2010, Скопје, РМ. Учесник во изработка на програма Учесник во изработка на Националната стратегија за контрола на антимикробната резистенција на Република Македонија 2012-2016 год. усвоена на седница на Владата на Република Македонија, на 24.4.2011. Скопје, РМ. Одржани предавања на научно-стручен собир Предавања како член на мултисекторната комисија за АМР Најчести предизвикувачи на интрахоспитални инфекции во светот и кај нас. Европски ден за рационална употреба на антибиотици, 18. 11. 2010, Скопје, Република Македонија. Поканет предавач по повод одбележување на Денот на рационална употреба на антибиотиците, 18. 11. 2013, Скопје, РМ. Водичи за имплементација на EUCAST-методологијата во микробиолошките лаборатории во Македонија Поканет предавач на Нефролошка трибина: Метицилин резистентен <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA)-значаен патоген во нашата болничка средина. Клиника за нефрологија, 2009, Скопје, РМ. Поканет предавач на состанок на Здружението на неонатолозите на Македонија: Земање на крв за хемокултура и толкување на добиениот наод, јули 2011, Тетово, Македонија. Предавање одржано на Конференцијата за бруцелоза: Thematic Scientific Conference BRUCELLOSIS IN SEE AND MEDITERRANEAN REGION. Isolation, identification and	2 2 2 2 3 2 2

	antimicrobial susceptibility of Macedonian isolates of <i>Brucella</i>, noemvri, 2009, Struga, R. of Macedonia. Предавање одржано на Октомвриски лаборантски средби: „Хемокултурата како метод за брза и валидна детекција на микроорганизмите во крвта, октомври 2009, Охрид, РМ. Поканет предавач на предавање за општи лекари и специјалисти, организирано од Биотек: Докажување на присуството на микроорганизмите во крвта (хемокултури), 2009, Охрид, РМ. Поканет предавач на стручен состанок организиран од Здружението на лекари на Битола: Bact/Alert – проверен и докажан метод за валидна микробиолошка дијагноза на хемокултурите, мај 2012 година, Битола, РМ. Пленарно предавање на научен/стручен собир организирано од страна на ДСАМ (Друштво за стерилизација и дезинфекција на Македонија) со меѓународно учество (25 мај - 3 јуни), 2012, Скопје, РМ: 1. Вовед во микробиологијата Предизвикувачи на инфекции. Видови на микроорганизми. 2. Хигиена во болниците. Дезинфекција. Хигиена на раце. Практичен дел: Миене и дезинфекција на раце. Контрола на апаратот кој се употребува да се испита исправноста на постапката	2 3 3

	Вкупно	136,212

Стручно апликативна дејност

		Поени
	Завршена специјализација	2
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија - 3 рецензии за ММП, 2 X AM, 2 XMCMJ, 1x UJMD, 2X Прилози, 1X EJCMIID-D-13-00176 , 1X ROAVS	12x1
	Раководител на лабораторија	1
	Вкупно	15

Дејност од поширок интерес

		Поени
	Член на комисији и тела на државни и други органи	
	Член на Комисија за интрахоспитални инфекции на Ургентен хируршки центар	1
	Член на Комисија за интрахоспитални инфекции на торакална и васкуларна хирургија	1
	Член на Комисија за интрахоспитални инфекции на Неврохирургија	1
	Член на Мултисекторската комисија за следење на антимикробната резистенција	1
	Член на Одборот за континуирана медицинска едукација	1
	Член на Наставниот одбор на ННС при Медицинскиот факултет	1
	Учество во Комисија за јавни набавки	5

	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓ. учество, Охрид, Македонија, 2009. 2. 6th Balkan Congress of Microbiology, Ohrid, R. Macedonia, 2009. Antimicrobial susceptibility and Virulence of Clinical Clinically Import Bacteria Responsible for Community and Hospital Acquired Infection in the Region. 1st Southeast European Conference of Chemotherapy and Infection in cooperation with the Jubilee 20th Annual Assembly of IMAB and co-organizers FESCI and ISC, may, 2010, Varna, Bugaria Раководител на внатрешна организациона единица – раководител на катедра	1 1 2 3
	Вкупно	18

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	50,05
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	136,212
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	18
Вкупно	219,262

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Никола Пановски	с.р.
2. Проф. д-р Милена Петровска	с.р.
3. Проф. д-р Каќа Поповска-Јовановска	с.р.
4. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ	с.р.
5. Проф. д-р Никола Лабачевски	с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО
ЗВАЊЕ

Кандидат: *Гордана Богдан Јанкоска*

Институција: Медицински факултет, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија

Наставно-образовна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите					Поени
1	Одржување на настава во прв циклус на студии за последните 5 години (2009-2013)					5,7
	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	
	Медицински	0,5	150	0,04	3	
	Стоматолошки	0,5	37,5	0,04	0,75	
	Фармацевтски	0,5	37,5	0,04	0,75	
	Висока стручна школа	1	30	0,04	1,2	
	Вкупно				5,7	
	(бр. на часови неделно x бр. на работни недели во семестар x 0,04)					
2	Одржување на практична настава во прв циклус на студии за последните 5 години (2009-2013)					18,45
	Факултет	Бр. на часови неделно	Бр. на работни недели по бр. на семестри	Поени	Вкупно	
	Медицински	3	150	0,03	13,5	
	Стоматолошки	1	75	0,03	2,25	
	Фармацевтски	1	75	0,03	2,25	
	Висока стручна школа	0,5	30	0,03	0,45	
	Вкупно				18,45	
	(бр. на часови неделно x бр. на работни недели во семестар x 0,03)					

3	Консултации со студенти во последните 5 години (бр. на студенти x 0,002)	3
4	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа (x3)	0,6
5	Член на комисија за оцена на магистратура	0,3
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел (автор на 2 глави) Медицинска микробиологија - општ дел ((автор на 2 глави)	6 6
6	Позитивно рецензиран практикум по микробиологија и паразитологија (автор на 2 поглавја)	3
7	Работилница: - Прв курс за стекнување на вештини за микробиолошка контрола на неживата средина и персоналот, Дојран, Април, 2013 - Training seminar: ISO/IEC 17043:2010. Skopje May 2012.	1,5 1
Вкупно		45,55

Научноистражувачка дејност

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1	Ментор на докторска дисертација - 1 докторант	3
2	Учесник во национален проект 1. Етиолошка дијагноза на долните респираторни инфекции кај деца со посебен осврт кон <i>Branhamella catarrhalis</i> 2. Резистенција на патогените бактерии кон хемиотерапевтици во Скопје 3. Уропатогени <i>Escherichia coli</i> и факторите на вируленција на другите уропатогени бактерии во дијагнозата, прогнозата, терапијата и профилаксата на уринарните инфекции	3 3 3
3	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор или само со ИФ 1. Kotevska V., Trajkovska-Dokic E., Jankoska G., Kaftandzieva A., Panovski N., Petrovska M. Phenotypes and genes of resistance of pneumococci to penicillin isolated	3,6

	from children. Contributions, Sec Biol Med Sci MASA XXX 1 (2009) p. 143-154 2. Mircevska G., Panovski N., Petrovska M., Trjkovska-Dokic E., Popovska-J. K., Cekovska Z., Jankoska G., Zafirovik Z., Milenkovik Z. Susceptibility profile of <i>Candida parapsilosis</i> in critically neonates determined with Vitek 2 antifungal susceptibility method. Archives of Public health, 2011. Vol. 3 (1) : 34-39 3. Trajkovska-Dokic E, Kotevska V, Kaftandzieva A, Jankoska G, Mircevska G, Petrovska M, Panovski N. Phenotypic and genetic relationship of <i>Acinetobacter Baumannii</i> isolates. Contributions, Sec Biol Med Sci. 2011 Dec;32(2):157-68. 4. Cekovska Z., Petrovska M., Jankoska G., Panovski N., Kaftandzieva A. Isolation, identification and antimicrobial susceptibility of <i>Brucella</i> blood culture isolates. Contributions, Sec Biol Med Sci MASA XXIX. I. 1 (2010) p. 117-132 5. Cvetković D, Bobić B, Jankoska G, Klun I, Panovski N, Djurković-Djaković O. Risk factors for Toxoplasma infection in pregnant women in FYR of Macedonia. <i>Parasite</i>. 2010 Sep;17(3):183-6 6. Trajkovska-Dokic E, Kotevska V, Kaftandzieva A, Jankoska G, Mircevska G, Petrovska M, Panovski N. Phenotypic and genetic relationship of <i>Acinetobacter baumannii</i> isolates. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA, XXXII, (2011) 2, p. 157–168	3,6 3,6 3,6 3,6 +0,71 3,6
4	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание 1. Цветковиќ Д., Јанкоска Г., Пановски Н. Серопреваленца на <i>Toxoplasma gondii</i> кај жени со	3,2

	патолошка бременост и стерилитет. Acta Morphologica, 2010. Vol.7 (2): 50-53 2. Цветковиќ Д., Јанкоска Г., Пановски Н. Учество на IgG во дијагноза на токсоплазмоза кај бремени жени. Medicus, 2010. ISSN 1409-6366. UDC 60. Vol XV (1) : p176-180 3. Bauer Petrovska B., Cekovska S., Ugrinova L., Chuleva B., Jankoska G. Biochemical composition of the beverage produced by Japanese crystals. Macedonian Pharmaceutical Bulletin. 2011. suppl 57 .p 177-179 4. Mircevska G., Panovski N., Petrovska M., Trjkovska-Dokic E., Popovska-Jovanovska K., Cekovska Z., Jankoska G., Zafirovik Z., Milenkovik Z. Susceptibility profile of <i>Candida parapsilosis</i> in critically neonates determined with Vitek 2 antifungal susceptibility method. Archives of Public health, 2011. Vol. 3 (1) : 34-39 5. Bauer Petrovska B and Jankoska G. Antimicrobial activities of some traditional natural oil Extracts. 7th CMAPSEEC, Subotica. 2012. Proceeding. p. 465-468	3,2 2,4 2,4 3,6
5	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. „Update” во интерпретација на наодите и обработка на примероците од урогенитален тракт (урогинеколошка секција, 2009)	1
6	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Jankoska G., Trajkovska-Dokic E., Jurhar-Pavlova M., Grdanoska T., Cvetkovic D., Petrovska M. Current status of parasitic zoonotic infections in Macedonia. Project conference- Parasitic zoonoses in present day Europe - focus on south-east. Belgrade. 2009. Abstract book. p. 60	3

7	Пленарни предавања на научен/стручен собир 1. Jankoska G., Petrovska M., Trajkovska-Dokic E., Popovska-Jovanovska K., Curcic-Trajkovska B., Hadzi-Petruseva Meloska I., Panovski N. Enterococci as an important cause of human infections - virulence and resistance. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед. 2009. 63 (77) : 41 2. Јанкоска Г., Трифуновска Л., Јурхар-Павлова М., Петровска М. Микробиолошка обработка на примероците од урогенитален тракт. Октомвриски лаборантски средби. Охрид, Р.Македонија, 2010. 3. Јанкоска Г., Е. Трајковска-Докиќ, М. Петровска, А. Кафтанџиева, К. Поповска, Н. Пановски. Молекуларни испитувања на факторите на вируленција кај ентерококите. Симпозиум на микробиолози. 5. конгрес и 40. Октомвриски средби со меѓународно учество, Охрид, 2012.	2 2 2
8	Учество на научен/стручен собир со реферат со усна и постер- презентација 1. Детекција, идентификација и испитување на осетливост на микроорганизмите, 2009, Охрид, РМ. 2. Актуелна микробна резистенција на предизвикувачите на уринарни инфекции (нефролошка трибина, 2009) 3. Паразитските инфекции денес (стручен состанок, 2010) 4. Земање и обработка на примероци од уринарниот тракт (стручен состанок, 2012) 5. Земање и обработка на примероци од гениталниот тракт (стручен состанок, 2012) 6. Автоматизирана дијагностика во микробиологијата- Осврт на Витек автоматизиран систем. Битола, мај 2012. 7. G. Jankoska, E. Trajkovska-Dokic, M. Petrovska, Z. Cekovska, A. Kaftandzieva, L. Labacevska, N. Panovski. Vancomycin-resistant enterococci in human samples. 8th Balkan Congress of Microbiology, Veliko Tarnovo, 2013. MM27. p.64	2 2 2 1 1 1 1
9	Коавтор на апстракти печатени во зборник на конференција/конгрес 1. Mircevska G., Curcic-Trajkovska B., Jankoska G., Petrovska M., Icev K., Kotevska V., Panovski N.	0,5

	<i>Trichosporon asahii</i> in critical ill patients. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед. 2009. 63 (77) : 31. 2. Цветковиќ Д., Јанкоска Г., Пановски Н. Инфекција со <i>Toxoplasma gondii</i> во патолошка бременост. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед. 2009. 63 (77) : 32. 3. Z. Cekovska, A. Kaftandzieva, L. Labacevska, G. Jankoska, V. Kotevska, M. Petrovska, N. Panovski. 2009. Review of blood cultures findings from hospitalized patients at University surgical clinics in Skopje. 2009. Third International Congress of Association of Orthopedics and Traumatology. Book of abstracts. Ohrid, Macedonia, 31. 4. Kotevska V., Jankoska G., Kaftandzieva A., Cekovska Z., Petrovska M., Panovski N. Antimicrobial resistance of <i>Streptococcus pneumoniae</i> isolated from Children at University clinics in Skopje. Четврти Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак Мед Преглед. 2009. 63 (77) : 37. 5. Curcic-Trajkovska B., Hadzi-Petruseva Meloska I., Jankoska G., Trajkovski V., Petrovska M. Modified Hodge and EDTA disk synergy test - two simple tests for detection of MBLs production. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед. 2009. 63 (77) : 48. 6. Kaftandzieva A., Kotevska V., Cekovska Z., Jankoska G., Curcic-Trajkovska B., Petrovska M., Panovski N. Prevalence and spread of extended-spectrum B-lactamase-producing <i>E.coli</i> and <i>Klebsiella pneumoniae</i> at University clinics in Skopje. 6th Balkan Congress of Microbiology, Ohrid, 2009. Abstract book. p 108. 7. Mircevska G., Curcic-Trajkovska B., Jankoska G., Petrovska M., Icev K., Kotevska V., Panovski N. <i>Trichosporon asahii</i> in critical ill patients. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество. Мак. мед. преглед 2009. 63 (77) : 31 8. Cekovska Z., Kaftandzieva A., Petrovska M., Kotevska V., Jankoska G., Panovski N., Abdulai H., Spirovski Z., Micevska Slaninka M. Mediastinitis due to <i>Actinomyces naeslundii</i>. 6thBalkan Congress of Microbiology, Ohrid, 2009. Abstract book. p 58. 9. Trajcev, M., Popovski, Z.T., Nakov, D., Dimitrievska, B.P., Porcu, K., Petrovska, M., Jankoska G. Characterisation of resistance of <i>Streptococcus spp.</i> and <i>Staphylococcus spp.</i> isolated from cow's milk. 4-th	0,5 0,5 0,5 0,5 1 0,5 1 0,5

	international congres of microbiologist of Macedonia - Book of abstracts, Macedonian medical review. 2009. (supl. 77), pg. 87	
	2. Cvetković D, Jankoska G , Panovski N, Toxoplasmosis in pregnant women in Macedonia. Project conference-Parasitic zoonoses in present day Europe - focus on south-east. Belgrade. 2009. Abstract book. p. 22	1
	10. Kaftandzieva A., Trajkovska-Dokic E., Kotevska V., Cekovska Z., Jankoska G. , Petrovska M., Panovski N. Extended spectrum Beta-Lactamases productig <i>E. coli</i> and <i>Klebsiella pneumoniae</i> - Detectin, molecular characterization and resistance patern. 7th Balkan Congress of Microbiology, Belgrade, 2011.Proceedings (CD)	1
	11. Jurhar-Pavlova M., Stojkova V., Jankoska G. , Cekovska Z., Petrovska M. Subcutaneous dirofilariasis - case reports. 7th Balkan Congress of Microbiology, Belgrade, 2011. Proceedings (CD).	1
	11. Jurhar-Pavlova Maja, Cvetkovic D, Duma H, Kochevski Z, Jankoska G , Petrovska M) : Dirofilariasis in R. Macedonia. Preventivne medicine (DPM). Nis, 2012 Proceedings (CD).	1
	12.Z. Cekovska, E. Trajkovska Dokic, A. Kaftandzieva, M. Petrovska,, N. Panovski, G. Jankoska , N. Ristovska, A. Guidan, F. Rozgonyi. Incidence and molecular characteristics of the MRSA strains isolated from patients in the University Clinics in Skopje. 8th Balkan Congress of Microbiology, Veliko Tarnovo, 2013. p.65	1
	13. E. Trajkovska -Dokic, B. Petrovska, A. Surbevaska, A. Kaftandzieva, Z. Cekovska, G. Jankoska , S. Stojkovska, N. Panovski. Gastrointestinal colonization with vancomycin-resistant enterococci in hospitalized and outpatients. 8th Balkan Congress of Microbiology, Veliko Tarnovo, 2013. p.71	1
Вкупно		80,61

Стручно апликативна дејност

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија (4 рецензии за ММП, 2 за МЈМС, 3 за Acta Morphologica, 2 за Прилози)	11
2	Раководител на лабораторија	1
Вкупно		12

Дејности од поширок интерес

Ред. бр.	Назив на активностите	Поени
1	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, Македонија, 2009 2. 6 th Balkan Congress of Microbiology, Ohrid, R. Macedonia 2009 3. Симпозиум на микробиолози. 5. конгрес и 40. Октомвриски средби со меѓународно учество. Охрид. 2012 4. Стручни состаноци на микробиолозите на Македонија (8) 5. Antimicrobial Susceptibility and Virulence of Clinically Important Bacteria Responsible for Community and Hospital Acquired Infection in the Region. 1st Southeast Conference of Chemotherapy and Infection in cooperation with the Jubilee 20 th Annual Assembly of IMAB and co-organizers FESCI and ISC, May 2010, Varna - Bulgaria	1 2 1 8 2
2	Учество во комисии и тела на државни и др. органи 1. Комисија за изготвување правилници за пријавување на заразни болести 2. Етичка комисија за експерименти со животни 3. Член на ННС на Медицински факултет 3. Претседател на Здружението на микробиолози на Македонија 4. Учество во Комисија за јавни набавки (x9)	1 1 1 2 9
3	Член на комисија за избор во звање (1)	1
Вкупно		29

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	45,55
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	80,61
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	29
Вкупно	167,16

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Никола Пановски	с.р.
2. Проф. д-р Милена Петровска	с.р.
3. Проф. д-р Каќа Попова-Јовановска	с.р.
4. Проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ	с.р.
5. Проф. д-р Никола Лабачевски	с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРОМЕНИ ВО ЈАВНИОТ
РАДИОДИФУЗЕН СЕРВИС И НЕГОВАТА УЛОГА ВО СОЗДАВАЊЕ НА
ДЕМОКРАТСКА ЈАВНОСТ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р КЛИМЕ
БАБУНСКИ, ПРИЈАВЕНА ВО ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И
ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. (02-1306/7) на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 16. 10. 2013 година, определени сме за Комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација на тема „Промени во јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање на демократска јавност“, изработена од м-р Климе Бабунски.

Врз основа на извршениот преглед и анализата на докторската дисертација, Комисијата во состав: проф. д-р Дона Колар-Панов, проф. д-р Емилија Симоска, проф. д-р Петар Атанасов, проф. д-р Ганка Цветанова и доц. д-р Бојана Наумовска го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Докторскиот труд под наслов **„Промени во јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање на демократска јавност“** се состои од 285 страници компјутерски обработен текст (285 страници основен текст и литература). Текстот е поделен на: Вовед и 4 глави, а на крајот се дадени Заклучни согледувања и Препораки.

Воведот, авторот го започнува со проблемско димензионирање на темата, и ги посочува процесите кои во последниве 30-ина години го менуваат јавниот радиодифузен систем: дуализацијата и комерцијализацијата на радиодифузната сцена, технолошките промени, промените во односот со публиката, односно со јавноста, а и промените во управувањето со јавниот радиодифузен сервис.

Значењето на темата е лоцирано во улогата што ја има јавниот радиодифузен сервис, неговото место и улога во контекст на промените, со оглед на тоа што претставува глобално цивилизациско искуство, но локално присутно во речиси секој национален комуникациски систем.

Во овој дел се дадени и аспектите на предметот на истражувањето, почнувајќи од елементите на демократската комуникација, преку основните принципи, се до редефинирањето на јавниот радиодифузен сервис, во контекст на новите технолошки можности за остварување на неговиот мандат. Целта на трудот е научно да ги верификува принципите кои го одредуваат јавниот радиодифузен сервис и во услови на комплексни промени да ја анализира нивната општествена применливост.

Врз ваква основа, авторот ја претставува и хипотетската рамка на истражувањето, а основната теза е: јавниот радиодифузен сервис може

да биде мултиплатформен јавен форум и да има суштинско значење и централна улога во формирањето на демократската јавност, само ако е востановен и ако функционира врз основа на институционална автономија и уредувачка независност.

Во рамките на воведниот дел, авторот дава и терминологско-поимно, прецизирање, на основниот поим: јавен радиодифузен сервис, и од аспект на меѓународната, и од аспект на домашната терминологија.

Во **првиот дел** од трудот, под наслов „Демократијата: природна средина за комуникација“, авторот теоретски ги анализира и ги претставува местото и значењето на јавната комуникација во рамките на одредувањето на категоријалниот апарат на демократијата. Понатаму, одредени се чинителите на јавната комуникација во демократијата: слободата, плурализмот, моќта, како незаобиколиви елементи во институционализирањето на јавната комуникација. Демократската комуникација се анализира и од аспект на нејзината еволуција, а претставена е и формулата за нејзиниот слободарски капацитет и елементите кои го одредуваат нивото на нејзиното поопштествување. Овој дел завршува со претставување на одредувачките елементи на јавниот радиодифузен систем и со меѓународната признаеност на значењето на јавниот радиодифузен сервис.

Во **вториот дел**, насловен како „Историски почетоци и национални условености“, кандидатот претставувајќи ги почетоците на радиодифузијата воопшто, ги потенцира нејзините карактеристики, кои во зависност од политичкото опкружување (САД, Канада, Европа) се развиваат како јавна или како комерцијална радиодифузија. Анализата на современите јавни радиодифузни сервиси се темели на соодветна теоретска литература, но и на соодветни закони и програмски документи, и ја следи логиката на национални условености. Како значајни концепти и практики на националните јавни радиодифузни сервиси се претставени и анализирани јавносервисните радиодифузии во Обединетото Кралство и во Германија. Ваквиот избор се должи на развиеноста на овие јавни радиодифузни сервиси, а и на споредливоста со јавниот радиодифузен сервис во Македонија, пред сè од аспект на концептот на управувачката структура. Исто така, кандидатот споредбено ги истражува и искуствата на јавните радиодифузни сервиси во земјите од Централна и Југоисточна Европа и низ анализата ги идентификува заедничките „детски болести“ на јавните радиодифузни сервиси во регионот. Во овој дел е анализирано и востановувањето на јавниот радиодифузен сервис во Македонија, односно транзицијата на МРТ, при што се идентификувани и клучните проблеми.

„**Мисија, принципи и стандарди**“ е насловот на третиот дел. Во овој дел, авторот дава теоретско-концептуална рамка за реидентификација на јавниот радиодифузен сервис. Ги истражува и ги анализира пазарно-комерцијалниот концепт и концептот на демократска култура на јавната медиумска комуникација, и врз таква основа ги анализира и ги потврдува мандатот и задачите на јавниот радиодифузен сервис. Во овој дел, опстојно се анализирани и

принципите и стандардите на јавниот радиодифузен сервис, при што авторот упатува и на нивната меѓусебна валентност. Врз вака утврдената анатомија на јавниот радиодифузен сервис, кандидатот се фокусира на управувачката структура и финансирањето на јавниот радиодифузен сервис, како решавачки елементи за оживотворување на принципите и овозможување на демократизирачката улога на јавниот радиодифузен сервис. Во ваков контекст, кандидатот афирмира и проширување на стандардниот, нормативно-институционален аранжаман на јавниот радиодифузен сервис, за да се зајакне уредувачката независност и институционална автономија. Во овој дел, преку релевантни документи, анализирана е и улогата на наднационалните чинители на јавниот радиодифузен сервис: Европската унија и Советот на Европа.

Во **четвртиот дел**, кандидатот ја истражува иднината на јавносервисната радиодифузија, позицијата и улогата во контекст на новата дигитализирана медиумска сцена, каде што доминира конвергенцијата на медиумите. Во услови на: зајакната комерцијализација, зголемена меѓународна регулатива, комплексни промени кај публиката, но и во услови на зголемена потреба од ориентиращки медиум, авторот ги анализира суштинските аспекти, како што се: виталноста и валидноста на основните принципи, неопходноста од одредени промени, мисијата за обезбедување на слободна комуникација и демократска јавност, и врз таква основа ја засновува неопходноста на трансформацијата кон повеќе платформен јавносервисен медиум и јавносервисна комуникација. Во овој контекст, авторот споредбено ја претставува дигитализацијата на радиодифузијата и улогата на јавните радиодифузни сервиси во тој процес, во одделни земји во Западна Европа и Централна и Југоисточна Европа, а посочува и на искуства во програмата на некои јавносервисни радиодифузии. Воедно, авторот посочува и на неопходните промени за МРТ да биде современ јавносервисен медиум.

Во **заклучниот дел**, авторот ја синтетизира аргументацијата во однос на хипотетската рамка. Го нагласува постоењето на техничките предуслови за демократизација на јавната комуникација и во такви рамки проблемски ја афирмира тезата дека јавносервисниот повеќе платформен медиум може да ја остварува својата улога на создавач на демократска јавност во мера во која власта во општеството е организирана како видлива моќ.

На крајот од трудот се дадени и препораки кои треба да го насочат процесот на трансформација на МРТ во јавносервисен повеќе платформен медиум.

Врз основа на изнесеното, Комисијата едногласно го донесува следниов

З А К Л У Ч О К

Трудот „Промени во јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање на демократска јавност“, изработен од м-р Климе Бабунски, врз основа на претходно дадениот приказ и оцената за неговата теоретска, научна и практична вредност, според мислењето на Комисијата претставува самостоен научен труд со кој кандидатот дава придонес во врска со поимањето на јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање на демократска јавност. Фактот што оваа актуелна и контроверзна тема не е доволно обработена од страна на македонската научна јавност, ја потврдува научната оправданост и значењето на оваа дисертација.

Вредноста на трудот се изразува во поставувањето на проблемот и предметот, во неговата структурираност, како и во теоретскиот, нормативно-програмскиот и емпирискиот материјал кој е презентираан во функција на илустрација на клучните моменти на кои се фокусира трудот.

Во согласност со дадените оценки, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања да го прифати овој извештај со позитивна оценка и да ја закаже јавната одбрана на докторската дисертација со наслов „Промени во јавниот радиодифузен сервис и неговата улога во создавање демократска јавност“, изработена од кандидатот м-р Климе Бабунски.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Дона Колар-Панов (ментор), с.р.
2. Проф. д-р Емилија Симоска, с.р.
3. Проф. д-р Петар Атанасов, с.р.
4. Проф. д-р Ганка Цветанова, с.р.
5. Доц. д-р Бојана Наумовска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ВЛИЈАНИЕТО НА ШИРОКОПОЈАСНИОТ ИНТЕРНЕТ ВРЗ
УПРАВУВАЊЕТО СО ИНОВАТИВНОСТ ВО ФИРМИТЕ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА“,

ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р БОРИСЛАВ НЕСТОРОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ
 ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА, ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 02-1306/25 на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, донесена на 16.10.2013 година, формирана е Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација со наслов: „Влијанието на широкопојасниот интернет врз управувањето со иновативност во фирмите во Република Македонија“, во состав:

- проф. д-р Радмил Поленаковиќ, (ментор) редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Васил Поповски, редовен професор на Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
- проф. д-р Јорде Јакимовски, редовен професор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Петар Атанасов, редовен професор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- доц. д-р Марија Топозувска Латковиќ, доцент на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

По деталниот увид во докторската дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на м-р Борислав Несторовски претставува самостоен научен труд од областа на менаџментот каде што се обработуваат факторите кои влијаат на иновативноста, фокусирајќи се на широкопојасниот интернет и на стиловите на управување во претпријатијата. Врз основа на анализа на литературата и практичното истражување и анализа спроведена во две илјади мали, средни и големи претпријатија во Република Македонија, определена е зависноста на иновациите од факторите на широкопојасниот интернет, како и на типот на профил на менаџерот во претпријатието и иновативниот капацитет во него. Како клучен придонес од дисертацијата е осознавањето на факторите на интернет кој влијаат на иновативноста на претпријатијата, како и стилот на управување во претпријатијата кој е најпожелен за да има нови иновативни производи и услуги, иновации во процеси и маркетиншки и организациони иновации.

Докторската дисертација е изложена на 166 страници, и дополнување од 61 страница со прилози, со 30 илустрации и графיקони и 115 табеларни прикази. Пописот на литературата содржи 130 релевантни библиографски единици, од кои 74 референцирани во трудот и дополнителни 56 библиографски трудови кои ги користел авторот.

Содржината на докторската дисертација е композирана во 6 главни поглавја со соодветни потпоглавја, заклучок со насоки за понатамошни истражувања, библиографија и прилози. Структурата на докторската дисертација е следна:

1. Вовед
 - 1.1. Појава на истражувањето
 - 1.2. Проблематика на истражувањето
 - 1.3. Предмет на истражувањето
 - 1.4. Цели на истражувањето
 - 1.5. Корисници на истражувањето
2. Преглед на литература
 - 2.1. Досегашен третман на литературата за иновативност и интернет
 - 2.2. Стилски на менаџмент
 - 2.3. Поимно-категоријален апарат поимник
3. Хипотетска рамка
4. Методологија на истражувањето
 - 4.1. Анализа на постојната литература
 - 4.2. Избор на истражувачки методи и техники
 - 4.3. Реализација на истражувањето
5. Анализи на спроведеното истражување
 - 5.1. Анализи за типови на иновации во компаниите
 - 5.2. Анализи за интернет во компаниите
 - 5.3. Анализа на стилски на управување во компаниите
 - 5.4. Анализа на поврзаноста на променливите за интернет и типови на иновации
 - 5.5. Анализа на релациите помеѓу стилските на управување и иновации
 - 5.6. Анализа на стилски на управување и иновации преку дополнителни варијабли од прашалникот
6. Заклучок и предлози за понатамошни истражувања
7. Литература
8. Анекси

АНЕКС 1: Анкетен прашалник

АНЕКС 2: Табели со фреквенции на одговори

АНЕКС 3: Резултати од анализа за дистрибуција на варијабли

АНЕКС 4: Кодирање на варијаблите од прашалникот

Во **воведниот дел** од докторската дисертација, кандидатот ги презентира основните поставки на кои го темели своето истражување, при што се изнесени причините за потребата за реализацијата на едно вакво истражување. Авторот преку презентација на светските искуства во иновациите, метриките за иновативност, како и елаборирање на резултати од меѓународни релевантни фактори и истражувања ја презентира значајноста на иновациите во претпријатија. Тој ја презентира потребата од анализа на интернетот, бидејќи широкопојасниот интернет се смета за еден од клучните економско-социјални индикатори, кои создава иновативен потенцијал. Понатаму авторот се фокусира на иновативниот потенцијал на компаниите кој зависи од менаџерските одлуки и нивната посветеност за градење структурални услови за иновативност. На крајот од воведниот дел, авторот ги наведува целите на истражувањето и причините зошто е значајно да се осознае влијанието на интернетот и стилот на управување во компанијата врз иновативноста.

Во **второто поглавје**, авторот презентира детален преглед на литературата, во кое подлабоко навлегува во проблематиката на иновациите, интернетот и стиловите на управување. Оваа поглавје, всушност, претставува основното теоретско истражување за клучните поими во докторската дисертација. Преку анализа на литературата, авторот дава преглед на различни пристапи и теории поврзани со двата клучни предмета на истражување (интернет и стилови на управување). Сепак, фокусот е ставен на дефинирање на иновациите, нивната важност, а особено пристапот на ЕУ кон иновативноста. Авторот наведува значајни публикации од страна на неколку институции во рамките на Европската унија кои ја потенцираат огромната улога на иновациите и поврзаноста на интернетот со неа. Потоа се дадени повеќе релевантни извори кои покажуваат дека користењето на информациски технологии и интернет можат да ги подобрат перформансите на претпријатијата, како и нејзината конкурентна позиција. Ова поглавје продолжува со презентација на неколку методологии за мерење на иновативност, со фокус на европскиот иновативен семафор, кој ги мери како влезните димензии за иновативност, така и излезните димензии претставени преку апликации и интелектуална сопственост. Во понатамошниот дел од разработката на литературата, авторот се задржува и на интелектуалните средства (intellectual assets) кои се финален производ на иновативноста, т.е интелектуалната сопственост, патенти, регистрирани марки и дизајни.

Во вториот дел од ова поглавје авторот се задржува на теоријата на менаџмент, односно на повеќе стилови на управување и раководење во компаниите. Тој ги презентира следните стилови на раководење и управување со претпријатијата:

- Левинови менаџмент-стиливи;
- Ликертови стилови на управување;

- стилови на управување и улога на менаџментот според Адижес.

Авторот го продолжува прегледот на литературата и со други автори кои дават свое видување за типот и улогата на менаџментот во компаниите. Во овој дел од трудот се презентирани голем број на цитати од повеќе литературни извори кои се проследени со коментар од страна на авторот во однос на реализацијата на целите поставени пред истражувањето.

На крајот од второто поглавје даден е поимник во кој се наведени најголем дел од значајните термини од трудот со нивно објаснување. Во овој дел се дадени и целосни називи на кратенки користени во трудот.

Во **третото поглавје**, авторот ги дефинира хипотезите кои ги обработува во следното поглавје. При тоа, тој наведува две главни хипотези. Првата хипотеза се однесува на зголемениот број на иновации како резултат на користењето на интернет. Оваа хипотеза се состои од три поединечни хипотези кои се поврзани со бројот на иновации, и тоа:

- кој во компаниите користи интернет;
- колку се користи интернетот;
- брзината на интернетот.

Следната посебна хипотеза која авторот ја наведува во ова поглавје, а се обработува во четвртото поглавје, е зависноста на зголемениот број на иновации, развивање на иновативен потенцијал и стиловите на управување во компаниите.

Четвртото поглавје се однесува на методологијата на истражувањето. Генерално, методологијата што авторот ја развива и ја применува во истражувањето е опишана и презентирана преку следниве етапи:

1. Анализа на теоретски расправи од литература во однос на:
 - иновации, со посебен осврт на типови на иновации и тековни системи и форми за мерење на иновативност,
 - широкопојасен интернет, влијанието како структурален фактор за развивање на иновации,
 - стилови на управување во компаниите со посебен осврт на четирите типа на менаџери според Адижес.

Резултатите од анализата на авторот претставуваат основа за дизајнирање на истражувачките методи и техники.

2. Избор на истражувачки методи и техники:
 - подготовка, дизајнирање и формирање на анкетни прашалници;
 - избор на математичко-статистички методи и техники;
 - избор на софтверски пакет за обработка на податоците;

- тестирање на истражувачки методи и техники во пилот-организации.

3. Реализација на истражувањето

- избор на примерок за истражувањето;
- собирање на примарни податоци преку прашалници;
- собирање на секундарни податоци;
- анализа, интерпретација и коментар на резултатите добиени со истражувањето;
- верификација на добиените резултати.

Забележително е дека авторот користи широк спектар на научна литература и се повикува на голем број научни сознанија во подрачјето на методологијата на истражувањето, при што дава коментар на нив во однос на користењето за целите поставени пред истражувањето. При тоа, посебно внимание е обратено на дизајнирање на прашалникот и примерокот на испитаниците.

Самата реализација на истражувањето е од исклучителен обем, бидејќи се работи на примерок од 2000 компании.

При тоа, авторот самото истражување го дели во две фази: прва фаза или пилот-истражување на 50 компании и втора фаза на репрезентативен примерок низ целата земја.

Петтото поглавје во дисертацијата се однесува на обработката, анализата, презентирањето и интерпретацијата на резултатите од спроведеното истражување во две илјади претпријатија во Република Македонија. Авторот во ова поглавје најпрво ги наведува фазите во кои е спроведена постапката:

-прва фаза: прибирање и прелиминарно средување на информациите;

-втора фаза: квантитативна анализа на податоците со графичко презентирање на базичните одговори од прашалниците;

-трета фаза: испитување на релациите, разликите и трендовите користејќи врски меѓу променливите;

-четврта фаза: графичко прикажување на податоците, интерпретација и презентација на резултатите и на крајот, носење на заклучоци.

При тоа, во дисертацијата се анализирани четири типови на иновации:

- иновации во производи и услуги;
- иновативни процеси;
- организациони иновации;
- маркетиншки иновации.

Во продолжение авторот ги презентира на визуелен начин основните наоди од истражувањето, фреквенциите на одговорите како и базичните заклучоци по нив.

Понатаму во ова поглавје на трудот, врз основа на детална и комплексна статистичка анализа на меѓузависноста на варијаблите на интернет, како и варијаблите на стиловите на управување и дополнителните дефинирани во процесот на управување со компаниите, со погоре наведените типови на иновации, кандидатот извлекува заклучоци кои се во корелација со поставените цели на истражувањето. При тоа за проверка на релациите и статистичката значајност помеѓу варијаблите, Несторовски користи најпрво вкрстени табели, а потоа применува Хи-квадратен тест со пресметка на Пирсоновиот Хи-квадратен коефициент. Во случај на постоење на врски меѓу релациите, тој го аплицира Спирмановиот корелационен коефициент за проверка на јачината на врската помеѓу варијаблите. На крајот на ваквата анализа, врз основа на добиените резултати се извлечени резултатите за поврзаноста на варијаблите на интернет со иновациите.

Во истото поглавје се презентирани резултатите за анализата на релациите меѓу стиловите на управување во претпријатијата според Адигес и типовите на иновации. За да го провери односот помеѓу стилот на управување во претпријатијата и иновациите, авторот најпрво пресметува основни статистички показатели за варијаблите, за потоа да се пресмета Т-тест за утврдување на значајност на разлики на две променливи. Кај оние променливи кај кои е утвредена значајност потоа се пресметуваат вкрстени табели од кои произлегуваат заклучоци по однос на поставените цели на истражувањето. На крајот, повторно преку статистичка пресметка направена е анализа на стиловите на управување и иновации преку дополнителни варијабли. Со оваа анализа се потврдуваат најголем дел од претходните наоди.

Во шестото - последно поглавје, авторот ги сумира своите теоретски и практични согледувања и ги дава заклучоците по однос на основните хипотези на истражувањето. Понатаму, тој посочува определени ограничувања во однос на истражувањето, при што дава и предлози за понатамошни истражувања во оваа подрачје. Истражувањата потврдија дека во нашата држава подрачјето на истражувањето е доста комплексно и до сега слабо опфатено и научно третирано. Пристапот на вакви комплексни истражувања бара повеќеслоевитост и мултидисциплинарност за да може да се опфатат повеќе елементи кои влијаат на областа од истражувањето, што е и направено од авторот на дисертацијата.

За очекување е дека резултатите објавени во докторската дисертација ќе најдат голема употребна вредност во организациите и институциите во Република Македонија.

На крајот од докторската дисертација е поместена користената литература, додека во прилозите се дадени анкетниот прашалник и табеларните прикази на дел од резултатите од истражувањето, како и статистичките пресметки и анализи.

Врз основа на деталниот преглед и анализа на приложениот докторски труд, Комисијата го донесува следниов

ЗАКЛУЧОК

Кандидатот м-р Борислав Несторовски подготвил квалитетен и оригинален научноистражувачки труд од областа на менаџментот. Во докторската дисертација **„Влијанието на широкопојасниот интернет врз управувањето со иновативноста на фирмите во Република Македонија“**, базирајќи се на комплексно научно-теоретско истражување на светската литература од предметната проблематика и реализираното практично истражување во 2000 претпријатија во Република Македонија, м-р Несторовски презентира докази со кои се покажува како широкопојасниот интернет и стиловите на управување во претпријатијата придонесуваат за поголема иновативност во претпријатијата.

Користејќи комбинирани и комплексна научноистражувачка методологија, која вклучува анализа на литературата на битните влијателни фактори за иновации, па преку спроведеното теренско истражување и формирањето на математички модел за анализа на резултатите, авторот успеал да направи синтеза и да донесе оригинални заклучоци врз кои го темели заклучокот на поврзаноста на интернетот како значаен социо-економски фактор и иновативноста од една страна, како и влијанието на стиловите на управување врз капацитетите за иновативност во компаниите од друга страна.

Презентируваниот материјал во докторската дисертација, направените анализи и изведените заклучоци го карактеризираат м-р Борислав Несторовски, дипл. елек. инж., како упорен истражувач, со огромна работна енергија и способност да решава сложени проблеми од полето на менаџментот, со посебен фокус на полето на иновациите.

Имајќи го предвид сето горекажано, Комисијата со задоволство заклучува дека докторската дисертација на кандидатот м-р Борислав Несторовски претставува успешен, самостоен и оригинален научноистражувачки труд и му предлага на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана на дисертацијата.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, с.р.
2. Проф. д-р Васил Поповски, с.р.
3. Проф. д-р Јорде Јакимовски, с.р.
4. Проф. д-р Петар Атанасов, с.р.
5. Доц. д-р Марија Топузовска Латковиќ, с.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УПРАВУВАЊЕ СО КРЕДИТНИОТ РИЗИК ВО
КОМЕРЦИЈАЛНИТЕ БАНКИ“ ОД М-Р ВЕСНА СПАСЕВСКА, ПОДНЕСЕНА ДО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Весна Спасевска на тема „Управувањето со кредитниот ризик на комерцијалните банки“, Одлуката бр. 02-2220/1 од 19.11.2013 година, донесена на 99 седница на Научниот совет, формирана е Комисија за оцена и одбрана во состав:

- д-р Биљана Ангелова
- д-р Неда Петроска Ангеловска
- д-р Евица Делова Јолевска
- д-р Клементина Попоска
- д-р Диана Бошковска.

Членовите на Комисијата со особено внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Весна Спасевска на тема „Управувањето со кредитниот ризик во комерцијалните банки“, и до Научниот совет на Економскиот институт во Скопје го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Општи согледувања

Поднесениот докторски труд на м-р Весна Спасевска на тема „Управувањето со кредитниот ризик во комерцијалните банки“ обработува актуелна проблематика која го опфаќа кредитниот ризик во комерцијалните банки, опфаќајќи го процесот од одбрување на пласманите, следење и контрола, со анализа на трите основни категории : ризик од веројатност од неисполнување, ризик од изложеност и загуба од веројатност на неисполнување на обврските, како и модели за управување со кредитниот ризик кои се користат во банките на меѓународно ниво за утврдување на веројатноста од неисполнување во процесот на одобрување на пласманите. Во трудот, покрај теоретскиот осврт на управувањето со кредитниот ризик, направена е и анализа на влијанието на реалните фактори (макроекономски/монетарни) кои влијаат врз управувањето со кредитниот ризик, анализа на основните показатели на банкарскиот сектор преку основните индикатори на банките на меѓународно ниво, со цел да се докаже синергијата помеѓу макроекономските фактори и управувањето со кредитниот ризик во комерцијалните банки и спротивно. Посебна анализа е направена на блокираните сметки на корпоративното портфолио со цел да докаже силната спрега за постоење корелација на овој параметар со веројатноста од неисполнување на обврските во иднина.

Актуелноста на темата произлегува од фактот што управувањето со кредитниот ризик е постојано предмет на дебати како резултат на влијанието врз профитабилноста на банките, глобалната финансиската стабилност, како и раст и развој на националните економии и глобален баланс.

Во услови на глобализација на меѓународната економија и различни услови на дејствување на економиите, управувањето со кредитниот ризик е во фокусот на вниманието на националните и меѓународните финансиски институции, односно, Базелскиот комитет за банкарска супервизија, Европската централна банка и Меѓународниот монетарен фонд. Круцијалноста и актуелноста добива уште повеќе во значење и е се уште предмет на анализа поради случувањата на меѓународно ниво, односно глобалната финансиска криза. Дотолку повеќе што причината за колапсот и рецесијата на дел од националните економии во светот се поврзува токму со неадекватното управување, следење и контрола на кредитниот ризик во

комерцијалните банки, несоодветна регулатива и неповрзување на макроекономската со финансиската стабилност, односно нивно издвоено регулирање. Ова беше предизвик повеќе , да се анализира проблематиката за која, се уште законските норми и регулативи, како и изнаоѓањето на посоефицирани алатки за управување, следење и контрола, се во фокусот на вниманието од меѓународната финансиската јавност.

Управувањето со кредитниот ризик има повеќекратно влијание и корисност за нефинансиските правни лица, секторот на домаќинства, банките и националните економии, и претставува методолошка и интегрирана рамка која во себе вклучува квантитативни и квалитативни параметри на реалниот сектор, банките и компаниите, секторот на домаќинствата, однесувањето на учесниците на пазарот, како и параметрите за состојбата на макроекономијата на национален и меѓународен план. Потребата од студиозно и внимателно управување со кредитниот ризик уште повеќе се потенцира поради мерките и политиките кои ги преземаат носителите на економската и монетарната власт со цел да се изнајдат решенија за излез од светската економска и финансиска криза која ја зафати светската економија кон крајот на 2007-та и средината на 2008 –та година, која како резултат на кредитниот ризик предизвика ликвидоносен и ризик од несолвентност на финансискиот сектор и на дел од националните економии.

Финансирањето на реалниот сектор во одржливи и профитабилни проекти ја зајакнува позицијата на бизнисот, ја зголемува профитабилноста на банкарскиот сектор и води кон раст на економијата, вработеност и поголем животен стандард на населението. Кредитниот ризик вклучувајќи ги во себе, ликвидоносниот ризик, пазарниот ризик, ризикот од каматните стапки, валутниот ризик и ризикот на државата, предизвикува системски ризик кој преку трансмисионите механизми на меѓународната трговија се префрла од една на друга национална економија. Од тие причини, неговото управување, следење и контрола, бара студиозни анализи и јака законска регулатива, со цел да се избегнат загубите во кредитното портфолио на банките, високите трошоци на изворите на финансирање и нарушувањето на стабилноста на финансискиот сектор.

Банкарскиот сектор во Република Македонија, почнувајќи од 2006 година, во управувањето со кредитниот ризик, постепено се приближува кон стандардите што се применуваат во банкарските системи на ЕУ. Ова од причина што законската регулатива која е донесена од Народната банка на Република Македонија, ја следи законската регулатива на Базелската директива I , II а од скоро и директивата на Базел III, која претставува императив за почитување на критериумите кои македонските банки мора да ги спроведуваат во управувањето, следењето и контрола на ризиците. Примената на оваа директива, значи зголемување на компаративните предности во банкарскиот систем, како и негова консолидација на меѓународно ниво. Исто така на банките им се дава слобода во изборот на моделот со кој се одредува кредитниот рејтинг/ризицната категорија на кредитокорисникот. Со цел посистематично следење на процесот во управувањето со кредитниот ризик, македонските банки треба да развијат база на податоци од постојните или потенцијалните кредитокорисници од најмалку пет години. Исто така, моделите за утврдување на категорија на ризичност треба да вклучат параметри од макроекономското опкружување на националната економија во која дејствуваат комерцијалните банки, како и меѓународното опкружување (ризикот на државите). Воспоставувањето на ваков модел треба да овозможи следење на портфолиото на редовна основа, со цел веднаш да се реагира на првите знаци на влошување на портфолиото.

Докторската дисертација , преку анализата на кредитниот ризик од повеќе аспекти, банките, компаниите и секторот на домаќинствата како микросубјекти, како и влијанието на националното и меѓународното опкружување, дава можност за споредба од една страна, а од друга страна за примена на нови стратегии на македонското банкарство во управувањето со кредитниот ризик.

Притоа, посебно внимание е посветено на факторите кои влијаат врз кредитниот ризик на комерцијалните банки (интерни и екстерни), односно направена е анализа за интерактивна спрега за влијанието на макроекономските податоци во одделни национални економии врз управувањето со кредитниот ризик во комерцијалните банки и, обратно, анализа на основните показатели за банкарските достигнувања за соодветниот период 2005-2010. Притоа, врз основа на оваа анализа се даваат насоки и препораки позитивните аспекти при управувањето со кредитниот ризик да се прифатат и да се изнајдат нови излезни решенија.

II. Содржина на трудот

Според приложените тези, докторската дисертација е систематизирана во вовед, 5 дела со 5 поглавја, заклучок, библиографија и прилози. На основниот текст отпаѓаат 216 страници, 19 страници прилози и 9 страници се библиографски единици (користена литература).

Во воведот се објаснети актуелноста на темата, предметот на истражувањето, мотивите и целите на трудот, очекуваните резултати, како и методолошкиот приод, кои кандидатката ги користи во текот на истражувањето и обработката на темата.

Првата глава со наслов „Теоретски осврт за управување со кредитен ризик“ го опфаќа процесот на кредитирање и тоа од поднесување барање за одобрување пласман, анализа на барањето преку анализа на квантитативните и квалитативните показатели за оцена на кредитниот ризик, и улогата на менаџментот во управувањето со кредитниот ризик.

Втората глава со наслов “Кредитен ризик и други видови на банкарски ризици” ги опфаќа главните ризици со кои се соочуваат комерцијалните банки, со посебен осврт и анализа на кредитниот ризик и параметрите кои го сочинуваат овој ризик, веројатност од неисполнување, загуба во услови на неисполнување и изложеност во услови на неисполнување. Несоодветно управуван кредитен ризик ја доведува банката до неликвидност поради квалитетот на кредитното портфолио, па од тие причини, во дел од оваа глава се анализирани очекуваните и неочекуваните загуби како резултат на веројатност од неисполнување на обврските и нивна пресметка со цел да се управува кредитното портфолио.

Третата глава со наслов „Методи за оцена на кредитен ризик“ ги содржи методите за оцена на кредитниот ризик кои се користат во развиените банкарски системи со цел утврдување на ризичната категорија на кредитокорисникот во процесот на одобрувањето на пласманите, и понатамошно следење на кредитното портфолио. Објаснети се квалитативните, квантитативните и модерните теории и модели за управување со кредитниот ризик.

Четвртата глава со наслов “Анализа на факторите кои влијаат врз управувањето со кредитниот ризик” опфаќа анализа на макроекономските фактори и достигнувања на макроекономските податоци на банкарските системи во повеќе национални економии, вклучително и банкарскиот систем на Република Македонија, анализа на достигнувањата на одделни банкарски системи, интеракциската спрега помеѓу овие две анализи, како и анализа на блокирани компании за периодот 2005-април 2009, кој параметар цениме дека претставува првичен сигнал за веројатност од неисполнување на обврските.

Во петтата глава со наслов „Насоки и препораки за управување, следење и контрола со кредитниот ризик во комерцијалните банки во Република Македонија“ врз база на теоретските аспекти во трудот, анализите направени за макроекономските фактори кои влијаат врз управувањето со кредитниот ризик и врз база на анализите на

одделни параметри за достигнувањата на банкарскиот сектор, дадени се насоки и препораки за надминување на негативната практика во македонските банки, а за прифаќање на позитивните достигнувања од оваа област кои се во примена во развиените банкарски ситеми.

На крајот на дисертацијата се дадени заклучните согледувања при што се синтетизираат согледувањата и сознанијата добиени од истражувањето спроведено за оваа цел, при што основно е да се согледаат процесите со управувањето на кредитниот ризик на ниво на банки, влијанието на управувањето на кредитниот ризик врз банкарските достигнувања, како и врз стабилноста на националните економии.

III. Оцена и заклучок

Докторската дисертација на тема „Управување со кредитниот ризик во комерцијалните банки“, од м-р Весна Спасевска, претставува актуелен и значаен труд од областа на банкарскиот менаџмент, кој се одликува со адекватно изграден методолошки пристап кон третиралиот предмет на истражување на трудот, базиран на теоретска разработка на поставените тези, но и анализа на релевантни податоци, пред сè добиени од секундарни извори. Во трудот, преку примената на компаративна анализа и емпириско истражување, се доаѓа до соодветни сознанија од кои потоа произлегуваат адекватни заклучоци, насоки и препораки, што му дава научен придонес на трудот. Но, исто така, трудот им дава можност и на банкарскиот менаџмент како и креаторите на монетарната политика да ги користат сознанијата и анализите во трудот при управувањето со кредитниот ризик на микро и на макрониво. Корисност од добро воспоставен систем на управување со кредитниот ризик имаат нефинансиските правни лица, банките, секторот на домаќинствата и целокупната национална економија.

Значајно е исто така да се потенцира дека, при изработката на трудот, консултирана е значителна библиографска граѓа како од домашни, така и од странски автори, како и голем број документи, интернет - извори и публикации поврзани со истражуваната проблематика.

Врз основа на анализа на теоретските пристапи и дефиниции, на меѓународните методолошки практики за управување, следење, и контрола на кредитниот ризик, како и врз основа на детална структурна анализа на емпиriskите податоци за одделните фактори кои влијаат врз кредитниот ризик во анализираните национални економии и во Република Македонија, се доаѓа до сознанија, согледувања и констатации за идните насоки за посериозни анализи при управувањето со овој ризик имајќи го предвид неговото значење врз стабилноста на целокупниот финансиски систем.

Согласно со претходното, Комисијата констатира дека кандидатката м-р Весна Спасевска изработила квалитетен и сеопфатен труд и успешно се справила со поставениот предизвик за истражување и анализа на оваа проблематика и успеала да понуди сопствени ставови, мислења, заклучоци и препораки.

Врз основа на претходното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Управување со кредитниот ризик на комерцијалните банки“ од м-р Весна Спасевска;
2. на кандидатката м-р Весна Спасевска да ѝ се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Членови на Комисијата

1. Д-р Биљана Ангелова, с.р.
2. Д-р Неда Петроска Ангеловска,
с.р.
3. Д-р Евица Делова Јолевска, с.р.
4. Д-р Клементина Попоска, с.р.
5. Д-р Диана Бошковска , с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ТОПЧЕСТАТА ГЛИНЕНА ФЛЕЈТА
ОД МАКЕДОНИЈА - ПРАИСТОРИСКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ“ ОД
ОБЛАСТА НА ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈАТА, ИЗРАБОТЕНА ОД
КАНДИДАТОТ М-Р ДРАГАН ДАУТОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ ВО СКОПЈЕ

Почестени од Одлуката донесена на седницата на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, одржана на ден 20.11.2013 година, со која се донесе решение за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Томе Манчев, проф. д-р Бојан Ортаков, доц. д-р Горан Начевски, проф. д-р Драги Митревски и проф. д-р Љупчо Настовски, за оцена и одбрана на докторската дисертација од областа на етномузикологијата со наслов **„Топчестата глинена флејта од Македонија - праисториски музички инструмент“** од кандидатот м-р Драган Даутовски, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ПРИКАЗ НА СОДРЖИНАТА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Драган Даутовски претставува самостојно изработен труд, презентира на вкупно 177 страници, од кои 153 се основен текст во кој тематскиот материјал е поткрепен со 100 фотографии, 2 страници-заклучни согледувања, 3 страници-значење и употребна вредност на трудот, 11 нотни примери, 4 графикони, 8 табели и 6 страници со 129 референци на користена литература. Преостанатите 10 страници отпаѓаат на воведен дел, апстракт, содржина и благодарница.

Уште во **првото поглавје**, насловено како *Теоретски основи на истражувањето*, кандидатот ја истакнува непроценливата вредност на наодот, нагласувајќи ја потребата и целта на истражувањето, со што директно не' насочува во проблемот и предметот на докторската дисертација. Кандидатот м-р Драган Даутовски смета дека современото научно истражување на севкупната музичка култура успева да воспостави пригодни релации помеѓу историско-општествениот развој, теоретските размислувања, археолошките факти, иконографските или литерарни извори и искуствата од сè уште живата музичка практика на теренот. Кандидатот, во својата научна опсервација на археолошкиот наод, темелно се осврнува и се потпира на резултатите од истражувањата што последниве години интензивно ги изведуваше археологијата на територијата на Македонија. Поучен од искуствата и методолошките насоки од светската музичка археологија, сè поактуелна и тематски

ориентирана научна дисциплина, кандидатот не воведува во општите цели поставени во неговиот научен труд, а тоа се: веродостојност, верификација и научна издржаност во одговорот на многу од поставените прашања кои се однесуваат на артефактот-топчестата флејта од археолошкиот локалитет Мрамор-Чашка, кој од страна на м-р Даутовски, набргу е “препознаен” како праисториски музички инструмент. Процесот на прибирање на извори кандидатот го остварил преку стандардни научни и технички методи, а редицата од правила, принципи и постапки, кои по основ на некои прашања му овозможуваат усвојување на релевантни научни сознанија, со јасно, логично и прецизно толкување, тој ги става во контекст на потврдување на поставената работна хипотеза. Познавањето на научното поле, врзано и за предметот на анализа, преку примената на мултидисциплинарни методи, заедно со емпириските материјали со кои располагал кандидатот, се од суштинска важност во дефинирањето и формулирањето на хипотезата на неговата докторска дисертација.

Во формулацијата на предметот на истражувањето кандидатот се повикува на:

- постојните литературни, звучни и апликативни информации кои ни ги дава музичката историја;
- искуствата на светската музикологија, етномузикологија, музичката археологија, иконографија итн.;
- теоретското и практичното (звук и изведувачка техника) истражување на оригиналниот артефакт;
- документи-публикации од музејските архиви и депоа во Р. Македонија;
- интернет-информации кои имаат допирни точки и се од значење за неговиот научен труд.

Кандидатот со својот научен труд укажува дека еден од начините да се проучи или разбере музиката на нашите предци е проучувањето на археолошките наоди, звучни предмети, преку кои може да се бараат врските на живата музичка култура на заедницата која денес опстојува на истиот географски простор, со онаа од минатото и да се изгради слика за пра-и протоисториската музика на територијата на Р. Македонија. Некој тоа може да го доживее хипотетички и произволно, но м-р Даутовски напоменува дека треба да се имаат предвид, токму традиционалните музички инструменти, кои скоро секогаш директно се поврзани со одредени културни текови и се носители на нераскинливата звучна и материјална врска со најдалечните древни култури и цивилизации. Од достапните ресурси од историјата на археолошките истражувања на античкиот свет, кои првенствено се однесуваат на периодизацијата и хронологијата на неолитските културни групи на територијата на Македонија, произлегува и проблемот на докторската дисертација на кандидатот м-р Драган Даутовски. Емпирискиот материјал на докторската дисертација, формулацијата на општите и посебните хипотези кандидатот ја организирал низ сеопфатна синтеза на сознанијата и изворите од различни научни дисциплини применети во проучувањето на археолошкиот наод, како релевантен, физички доказ

за употребата на музичките инструменти на овие простори во античкиот период. Преку морфологијата и методологијата на материјалот (ресурс) и нејзиното дизајнирање, како и претпоставките за процесот на озвучување, кандидатот упатува на органолошки докази за изведувачката техника својствена за овој звучен предмет од праисторијата, но и за природата на музичкото практикување како свеснокреативен чин.

Преку артефактот кој е предмет на научната опсервација, кандидатот м-р Драган Даутовски својата докторска дисертација интегрално ја насочува кон проучување и на античката музика, која, како комплексен процес, во себе го вклучува звукот како акустичко-физичка категорија, однесувањето како социолошки проблем, концептот психолошки процес итн. На тој начин, преку општите и посебните хипотези на истражувањето, кандидатот не само што ја проверува, туку и ја потврдува генералната хипотеза на својот научен труд: *ТОПЧЕСТАТА ГЛИНЕНА ФЛЕЈТА ОД МАКЕДОНИЈА-ПРАИСТОРИСКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ*.

Методологијата на истражувачкиот процес, кандидатот ја започнува со прибирање на релевантни информации за музичките инструменти од праисторијата, особено за оние што се однесуваат на големото семејство на окарината (денес општо прифатен термин за сите керамички звучни предмети, пред сè елипсовидните флејти итн.) за кои смета дека можат да бидат од корист за поставената теза.

Од суштинско значење за неговата докторска дисертација е самата организација на материјалниот дел на истражувањето, тематски ориентирано кон обезбедување на релевантни извори, референци, кои недвосмислено насочуваат кон емпириски матерјали од научни трудови, публикувани книги, значајни документи и објавени статии (текстови), во кои кандидатот наидува на податоци и научни сознанија кои се однесуваат, или имаат допирни точки со предметот и поимот на неговото истражување.

Второто поглавје, насловено како *Археолошкиот наод, материјален извор за физичко-поимни анализи и научни интерпретации*, кандидатот своето истражување го насочува кон светската археологија како научна дисциплина, за која смета дека не е фокусирана само на теренските ископувања, со цел да се пронајдат сведоштва за постоењето на стари цивилизации и култури, туку како и останатите општествени науки, таа е насочена и специјализирана да ги собира, да ги обработува, да ги систематизира, да ги документира, да ги анализира, да ги реконструира и да ги интерпретира матерјалните наоди и траги од човековата еволуција.

Впрочем, како што пишува м-р Даутовски, антрополошките и лингвистичките парадигми, кон крајот на седумдесетте години од минатиот век, ја поттикнаа етномузикологијата да трасира широк спектар на истражувачки дисциплини, кои сè повеќе се фокусираа и на звучните предмети кои сами по себе конструираат свој (тонски) свет и

кој заедницата на свој начин, автентично, го доживува токму низ неговата материјална основа, а употребната функција на самите звучни предмети овозможуваше тие директно да бидат вклучени во транснационалните општествено-социјални услови што самата заедница организирано си ги создава. За да се направи некаква анализа и реконструкција на развојот на културното наследство што човекот зад себе го остава како неизбришлива трага, археологијата своето тематско истражување (се разбира и сите други општествени науки) првенствено го насочува на проучување на „преживеаните“ наоди, градби и биолошки материјали, користејќи ги притоа сите расположливи методи и техники во научниот истражувачки процес. Најчесто, археолошкиот наод и кога е дел од некоја музејска инсталација, како претставник на одредена епоха, сам по себе си ја одржува својата многустрана функција, како, на пример, надворешната експресивност, документарниот аспект, уметничко-естетскиот карактер итн., ќе напише кандидатот м-р Даутовски, со што во својата докторска дисертација одвојува место и накратко се осврнува на развојот на македонската археологија и историјата на археолошките истражувања на неолитски процеси и хронологија на културните групи на територијата на Р. Македонија.

Во потрагата по што поголем број на одговори врзани за прашањата кои се однесуваат на топчестата флејта од Македонија, кандидатот своето истражување го насочува во разгледувањето и на постојните емпириски материјали кои се однесуваат на старите музички инструменти изработени од глина, познати низ културите на старите цивилизации. Од тие причини, покрај историската наука за музиката, која преку една широка синтеза од материјали кои се однесуваат на културите на изминативе епохи го прикажува развојниот пат на музиката, Даутовски се повикува и на резултатите од истражувањата на некои понови научни дисциплини, како што е **музичката археологија**. Кандидатот го потенцира податокот дека на Калифорнискиот универзитет „Беркли“ (Berkeley), во 1977 година е направен првиот обид да се приближат двете различни научни дисциплини-музикологијата и археологијата, со цел-истражување на музичките остатоци од античките култури.

Кандидатот ја истакнува музичката археологија како особен (релевантен) истражувачки приод, која, како што вели самиот, се јавува оној момент кога некој ќе започне да ја проучува музиката и музичките инструменти, бележејќи го сето она што е поврзано со нивната појава во минатото. Многу антички музичари, поети и филозофи, како, на пример Питагора, го проучувале феноменот на звукот и музиката, како и размислувањето за можните аналогии на праисториските културни елементи на човековото опстојување, што говори за организиран ситем на истражување кој постоел далеку пред појавата на науката, ќе напише м-р Даутовски. Покрај принципот на користење на постојните органоолошки извори и изборот на техниките и методите на музичката археологија, кандидатот ја посочува и иконографијата како многу важна во истражувачкиот процес, затоа што самиот артефакт и музичките

претстави кои упатуваат на звукот како појава, првенствено се предмет на иконографско истражување.

Во таа смисла, кандидатот ги истакнува задачите и целите на музичката археологија, која како научна дисциплина за првпат наоѓа примена во Р. Македонија, иако таа сама по себе не е во состојба да изготви ефикасна анализа или соодветна хронолошка класификација на археолошките наоди без аналитичките резултати и емпириски материјали и на други науки. Едноставно, музичката археологија мора да се повика и на постојните записи, ликовните цртежи и особено важниот сегмент, директниот контакт со артефактите коишто археолошките експедиции ги обезбедиле на терен.

Понатаму, кандидатот говори за создадените услови и тенденции за развој на музичката археологија и во Р. Македонија, напоменувајќи дека контекстуалното научно знаење и искуство е финален производ на тимска работа, поточно на ефективно заедничко работење и дејствување на повеќе научни дисциплини, со што на некој начин ги поставува нејзините цели и задачи.

Третото поглавје ја третира античката (неолитска) култура на начин што кандидатот своето истражување преку методи својствени за музичката археологија директно го насочува на етнографски докази за моделирање и користење на звучните предмети (музичките инструменти) во античката музика. Иако, како што вели кандидатот м-р Драган Даутовски, истражувањето на македонската култура и механизмите на нејзиното создавање, функционирањето и еволутивните процеси во минатото, со акцент на античкиот период, претставува навистина комплексна и сложена постапка. Досегашните научни искуства, како што вели тој, покажуваат дека, утврдувањето на општите и посебните законитости во функционирањето на културите во минатото, особено во античкиот период (од перспектива на историска дистанца), претставува извонредно тежок и сложен аналитички процес. Благодарение на интензивните археолошки истражувања што последните децении беа изведени на територијата на Македонија во археолошката слика за културното минато на овие простори, сè повеќе почнуваат да доминираат материјалните остатоци од античкиот период, а како такви тие се примарни извори, како што е тоа случај со топчестата флејта, ќе напише м-р Даутовски. Освен кон археолозите, м-р Даутовски остра критика ќе упати и на антрополозите, сметајќи дека многу малку внимание посветуваат на потеклото на музиката и воопшто дарбата на човекот и неговата потреба од неа. Во самиот основ на класификацијата и именувањето на самите предмети, до толкувањето како и со која цел се користеле, каков е неговиот општествен контекст, археолозите секогаш се свртени кон денешните случувања од кои ги позајмуваат идеите кои потоа се обидуваат да ги проектираат врз минатото. Можеби ова се причините зошто за археологијата музиката е толку многу несфатлива, во дадени случаи и недостапна, а таа треба да ни обезбеди барем дел од одговорите, смета кандидатот.

М-р Драган Даутовски, во контекстот на откривање, опис и анализа на наодот, се осврнува кон текстот „Топчеста флејта“ на археологот Трајанка Јовчевска, која го пронајде и воедно го изготви првичниот опис и анализа на археолошкиот наодот од Мрамор, Чашка. Од тие причини, во знак на благодарност, кандидатот м-р Драган Даутовски својот научен труд им го посветува на македонската археологија и на Трајанка Јовчевска.

Четвртото поглавје кандидатот го дизајнирал со помош на современи органоолошко-археолошки научни методи и техники на истражување на музичките инструменти и укажувајќи на нивните перспективи. Во процесот на проучување и документирање на музичките инструменти, гледано од технолошки аспект, до неодамна органоолозите навистина беа ограничени со технички помагала за разоткривање на невидливите параметри, ќе напише м-р Даутовски. Истражувањата во минатото главно беа фокусирани на прашањата кои се однесуваат на општата класификација на музичките инструменти, терминологијата, дизајнот и процесот на изработка, алат, материјал, форма, традиционалната употреба (функција), кој, како и кога ракува со инструментот, на која социјална средина припаѓаат и инструментот и изведувачот, нивниот меѓусебен однос, филогенезата и историските деривации на музичките инструменти, нивната повеќе или помалку изразена симболика итн. Во ова поглавје, кандидатот не запознава со перспективите на таканаречените недеструктивни техники на истражувања на музичките инструменти, посочувајќи ги високо-технолошко развиените компјутери и компјутерски софтвери како CFD-Computational fluid dynamics, CT scanner (компјутезирана томографија), ендоскоп и други, кои денес својата примарна примена ја имаат пред сè во современата медицина и индустријата. Медицинска визуелизација преку скенирање е процес или постапка каде компјутерски преработените x-зраци (или рендген зраци) се користат да се произведат томографски снимки на одредени органи од човечкото тело, а во споредба со конвенционалната рендген фотографија, компјутерската томографија и 3D-скенирањето претставува посуфистициран археометрички метод за визуелизација и анализа на површини, внатрешните структури и материјалната густина на артефактот. Со помош на оваа техника м-р Даутовски ја добил можноста преку прецизен и недеструктивен увид да оствари дигитално складирање на бази на податоци, кои ќе му овозможат понатамошно и непречено истражување на наодот во секое време и во кабинетски услови.

За потребите на истражување, во април, 2008 година, м-р Драган Даутовски се обраќа до приватната клиника „Ремедика“ од Скопје каде што наидува на широко разбирање од менаџментот и особено од радиологот прим. д-р Благоја Даскалов, специјалист-радиодијагностичар, раководител на Одделот за радиологија, кој изврши високопрофесионално КТ-скенирање на топчестата флејта. Потоа на 13.2.2013 година, благодарение на несебичното залагање на проф. д-р

Надица Митреска (директор), заедно со група радиолози при Јавната здравствена установа Универзитетска поликлиника за радиологија во Скопје, е извршено второ КТ-скенирање на топчестата флејта. Преку манипулирањето со ротирачките 3D-апликации и дигиталните слики кандидатот можел од разни агли виртуелно да сирне и да ја анализира внатрешноста на топчестата флејта, од аспекти за кој ниту самиот моделатор-изработувач откако ја заокружил формата и го завршил процесот на печење, не бил во можност да ги осознае резултатите од својата работа. Во продолжение, кандидатот приложува голем број на рендгенски слики со адекватен коментар и анализа.

Во текот на 2013 година, во неколку наврати, кандидатот м-р Драган Даутовски врши ендоскопско снимање на внатрешноста на топчестата флејта. Ендоскопот е инструмент со оптички влакна кои слично на огледало овозможуваат пренос на слика. Истражувањето на внатрешноста на топчестата флејта беше единствено можно само со ендоскоп, односно флексибилен инструмент чијашто опрема е со мал дијаметар. За среќа, на таков инструмент најдовме во Универзитетската клиника за уво, нос и грло, која располага со ендоскоп со мерна единица од 2 мм, со што беа обезбедени услови со минијатурната дигитална опрема да се направи увид на внатрешноста на топчестата флејта. На тој начин кандидатот ја имал можноста да ја набљудува и анализира “анатомијата” на инструментот, „неговата душа“-звучната комора и да провери дали има некакви внатрешни оштетувања.

Во рамките на програмските активности на регионалниот проект за техничка соработка на МААЕ (Меѓународна агенција за атомска енергија), „Нуклеарни техники во заштита на културното наследство на Медитеранот“, во кој бил вклучен Националниот конзерваторски центар, остварена е експертска посета на проф. Никола Цивичи, експерт од Институтот за нуклеарна физика од Тирана, Албанија, во периодот од 16 до 21 јули 2007 г. Со примена на оваа метода направена е анализа и на топчестата флејта.

Петтото поглавје е, всушност, есенцијата на докторската дисертација на кандидатот м-р Драган Даутовски, изнесувајќи ја генералната, основната хипотеза која понатаму ќе биде теоретски ориентир во истражувањето на археолошкиот наод, со помош и преку засебни хипотези и прашања од областа на археологијата, акустиката и науката за музички инструменти да ја изврши операционализацијата на општата хипотеза: Дали археолошкиот наод е музички инструмент?

Како прво, проблемот по основ на ова конкретно прашање, кандидатот смета дека првенствено треба да се бара во генералното и неиздржано мислење на археологијата, за која, овој неспорно звучен предмет не е ништо повеќе од конкретен материјален остаток од некој антрополошки систем и којшто очигледно поседува некакви социолошко-културни компоненти. Ако археолошкиот наодот од локалитетот Мрамор се набљудува во рамките на некоја музејска

постановка или изложба на пример (што според информациите на Јовчевска, никогаш не се случило), првенствено можат да надвладаат прашања кои се однесуваат на неговата материјална, поточно пазарна вредност, ќе напише м-р Даутовски. Неатрактивниот изглед на “обичниот керамички елипсовиден предмет”, може да достигне многу ниска цена, или да се процени како безвреден, вели Даутовски. Од друга страна, наодот сам по себе не претставува никаков документ за некаква “исчезната музичка култура”, а со самото тоа нема потреба од негово понатамошно проучување, би бил ставот на археологијата. Во понатамошниот текст кандидатот се осврнува на општата дефиниција: Што е музички инструмент? За по извесно врем да го изнесе следново :

”Археолошкиот предмет е моделиран на начин што со помош на надворешна енергија, во случајов воздушен млаз во вид на лонгитудинални (надолжни) бранови, кои низ лабијалниот отвор се усмеруваат во неговата внатрешност и кои брзо и наизменично ја притискаат, односно згустуваат и разредуваат воздушната маса во звучната комора, притоа предизвикувајќи низа треперења (вибрации), процесуирани во појава којашто нашето сетило за слух ја перципира (регистра) во форма на звук”.

На крајот, кандидатот го изнесува својот заклучок :
АРХЕОЛОШКИОТ НАОД Е МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ СО УНИКАТНА АКСИОЛОГИЈА, РАЗЛИЧНА ОД КОЈ БИЛО ДРУГ ПРАИСТОРИСКИ ГЛИНЕН МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ, ПОЗНАТ НА СВЕТСКАТА МУЗИЧКА ИСТОРИЈА!

Во продолжение, кандидатот прави поимно одредување на општата терминологија на групата елипсовидни звучни предмети, на која припаѓа и неолитската топчеста флејта, која ја темели на три изворишта кои стојат на располагање: 1. преку археолошки остатоци на оригинални музички инструменти; 2. иконографски претстави на музичари и музички инструменти; 3. пишани текстови.

Освртот кон стандардизираните светски историско-географски и етимолошки аспекти врзани и за топчестата флејта кандидатот ќе го започне со цитат на авторот А.Гојковиќ: „Иако, народната терминологија во поглед на музичките инструменти, нивната форма и составни делови, во голем дел е прифатлива и правилно востановена, сепак ќе се најде на состојба кога ќе се согледаат извесни нејаснотии и противречности кои можат да доведат до конфузија која ќе бара подлабоко истражување и појаснување“. Во таа смисла, кандидатот е убеден дека многу тајни по основ и на терминологијата на музичките инструменти од подалечното минато, сè уште се скриени во многубројните археолошки локалитети во Р. Македонија (можеби и во многу музејски депоа), од тие причини засега, кандидатот не наишол на историско-географска и етимолошка трага за тоа, како тој звучен предмет изворно бил именуван на овие простори пред 6000 години. М-р Даутовски во едно е сигурен, не го именувале како флејта! Кандидатот се надева дека можеби во блиска

иднина, музичката археологија на територијата на Р. Македонија ќе најде на траги и за терминологијата врзана за такви, или слични музички инструменти од античкиот период, што претставува општ научен интерес. Кандидатот, како резултат на своите истражувања, на моменти не пренесува и на други континенти, Азија, на пример, каде што наидува на многу сличен музички инструмент на топчестата флејта кој Индијците го нарекуваат “бориндо”, што како термин означува брзо одење во транс. Овој инструмент е карактеристичен за културата по течението на реката Инд. Вниманието кое м-р Драган Даутовски му го посветува на древниот музички инструмент бориндо, традиционално присутен само за културата по течението на митската река Инд (Урду, или Sindh-Синди), во историјата позната како „Синди цивилизација“, не е само заради неговата форма, материјалот и процесот на моделирање, начинот и техниката на неговото озвучување и музицирање, туку и цврстите докази и историски показатели кои авторот на докторската дисертација го водат до фрапантна вистина за директната врска и силното влијание што античката култура и економија, преку воените походи на македонската империја, ја извршиле врз старата Инд цивилизација. За периодот кога Александар Македонски го освоил и го покорил целиот тој регион од Азија, говорат многубројни записи. Многубројните извори за неговите освојувачки походи кон Палестина, а особено Индија, одат во прилог на излагањето на кандидатот, кој е убеден дека ќе побуди поголем интерес за научно проучување на тој период од античката историја, со намера да се изнесат нови и неоткриени факти, не само за хронологијата на македонската музичка култура, туку и на историското минато на овие простори. М-р Даутовски верува дека емпирискиот материјал на неговиот научен труд ќе предизвика интерес за понатамошни научни истражувања.

Шестото поглавје ги обработува историско-органолошките аспекти на топчестата флејта од Македонија, преку проучувањето и анализата на материјалната култура на музичките инструменти, воопшто. По основ на тоа прашање кандидатот ќе напише : “Кога ќе се постави задача, преку еден комплексен и интердисциплинарен научен апарат, аналитички да се пристапи кон проучување на некој музички инструмент, со цел, да се изнајдат релевантни и издржани одговори на прашањата кои се однесуваат на неговото потекло, во кој период и под какви околности настанал, која била неговата првична функција, од каков материјал и на кој начин се изработувал, кој свирел и кога, за неговите звучни аспекти, држење при процесот на репродукција, терминологија итн., притоа гледано од позиција на една долга временска дистанца, несомнено ќе се најде на многу податоци кои се обвиткани во магла”. Интересот за општествените науки како процес има долга историја. Голем број на археомузиколошки (музичка археологија) и конзерваторски центри во склоп на музеите, а подоцна и универзитетите, преку практична настава и посебен методолошки и научен апарат, се фокусирале кон проучување

на археолошките ресурси и врската помеѓу луѓето и музичките инструменти, нивната филогенеза* и деривации низ историјата, општествена функција во определен временски период, материјал и процес на изработка, нивните акустичко-технички аспекти и тн. За таа цел било неопходно да се изнајдат научни алатки и методологија, кои покрај музичките ќе допрат и други научни дисциплини како антропологија, феноменологија, семиотика, акустика и други, но таквиот процес се одвивал многу бавно, а етномузикологијата (компаративна музикологија) како научна дисциплина долго и единствено била посветена на верификацијата на физичките аспекти на музичките инструменти, за сметка на социјалната и духовната проблематика која истите длабоко ја третирале, ќе напише Даутовски.

Во понатамошниот текст кандидатот се осврнува на ергологијата и појдовните претпоставки за технологијата (материјалот) и морфологијата на моделирање (форма) на топчестата флејта. Можноста за откривање на музички инструменти особено од подалечните епохи, е навистина ограничена, ќе заклучи кандидатот. Клучен фактор, за некој предмет физички да опстане подолг временски период, се должи пред сè на материјалот од кој е изработен. Во минатото, за моделирање на музичките инструменти најмногу се користеле материјали од органско потекло и затоа истите многу лесно се распаѓале. Сепак, керамиката како материјал иако е релативно кршлива од некои органски материјали сепак овозможува подолговечност, додека самиот пристап кон моделирање на каков било предмет кој ќе треба да извршува некаква функција, за која самиот изработувач однапред ја предвидел, е условен од неговите стекнати знаења, врзани првенствено за изборот на материјалот, пишува понатаму во својот текст Даутовски. Потоа прави темелен осврт на процесот на преработка на глината во керамика.

Кандидатот изнесува анализа на процесот, од самата селекција и обработка на земјата-глиненото тесто, до методот на моделирање на топчестата флејта. Нејзиниот креатор, очигледно, располагал со моделаторска умешност со глина, но несомнено поседувал и познавања од акустиката и изведувачката техника на инструментот што го изработил, ќе заклучи Даутовски. Како во минатото, така и денес, постојат два основни приоди во семејните искуства (мануфактурно-органски концепти) во моделирањето на керамички композиции и разни конструкции на елипсовидно-топчести, шупливи (звучни) предмети. Тој посочува на искуства кои се пренесувале од генерација на генерација. Едната техника на мануфактурно моделирање на монолитни форми (во еден дел) употребува погусто глинено тесто, додека втората техника се потпира на однапред подготвени калапи, во кои со “лиење” на разредено глинено тесто се добива монолитен производ, или, се изработуваат два идентични дела, кои потоа се лепат правејќи една шуплива целина. Сите процеси тој ги прикажува и низ фотографии, што на научниот труд му дава посебна тежина, за потоа да се зафати со методологијата на звучно-интонативната основа на топчестата флејта. Истражувањето на методологијата на звучно-интонативната основа на еден новосоздаден и

самоправски музички инструмент и од денешен аспект е навистина деликатно и комплексно прашање, кое бара внимателна и темелна анализа, а многу одговори треба да се бараат и надвор од музиката, имено во физиката (акустика), историјата, естетиката, когнитивната психологија, антропологијата, физиологијата, биологијата итн., ќе констатира Даутовски. За да може да се добие и регистрира тон на музичкиот инструмент што го моделирал, неговиот креатор мора да го изработи врз основа на еден условно-комплексен психофизички процес. Едноставно речено, ќе напише м-р Даутовски, тој мора да обезбеди посебни услови, тргнувајќи првенствено од:

1. регистратор на звукот - увото како соодветен орган од нервниот систем за перцепција на звукот;
2. моделирање на лабијален отвор - усник (француски *embouchure*-уста,) на темето на инструментот;
3. звучно тело, генератор на звучни бранови - во случајот, воздушен столб (се оформува со посебна позиција-импустација на усните).

Изработувачот на топчестата флејта очигледно силно се потпира на единствениот суд-увото и искуство-чувство за висина на тонот, како еден од психоакустичките атрибути на звукот, проверувајќи ги притоа резултатите после секој трпеливо извршен зафат, а процесот на моделирање и обработка на мелодиските отвори кај топчестата флејта очигледно најмногу е изразен во психофизичкиот осет за перцепција на тонски висини, ќе заклучи на крај Даутовски. Во продолжение на текстот кандидатот дава исцрпни информации за моделирањето на лабијалниот отвор и мелодиските отвори.

Во посебен наслов, кандидатот ги изнесува физичките аспекти на топчестата флејта, за на крај да заклучи: **Топчестата глинена флејта од Македонија, која датира од периодот на раниот неолит, физички претставува свесно конструиран (моделиран) музички инструмент со топчеста (затворена) форма, кој во време на неговото настанување (претпоставуваме) морало да има одредена физичка, уште повеќе симболично-звучна функција во рамките на некаков возвишен ритуал посветен на тријадата: дух (свест) - звук (енергија) - простор (космос).** Потоа ги изнесува надворешните димензии на топчестата флејта. Со посебно внимание, кандидатот ги изнесува резултатите од анализите на внатрешноста (внатрешните димензии) на топчестата флејта, повикувајќи се на искуствата на античката геометрија и математика.

Седмото поглавје е посветено на акустичниот дизајн (звучна основа) на топчестата флејта, во кое кандидатот укажува дека конструктивно-изработувачкиот приод на нејзиниот креатор бил фокусиран многу повеќе на акустичките аспекти на инструментот, отколку на визуелно-естетските. Природата на топчестата флејта е да создаде-генерира звук, па визуелниот аспект може да се прифати за

секундарен. Нејзиниот “едноставен” изглед, всушност, “крие” мистична и митска естетика, кој никој не би го оставила рамнодушен, иако најголемо внимание е посветено во дизајнирањето на четирите основни фактори (техничко-звучни атрибути): затворената звучна комора на инструментот и трите перфорации, каде секој на свој начин, преку воздушни бранови придонесува за раѓањето на правилна резонанца. Фреквенциите предизвикани со дување во звучната комора (дејствие кое го иницира свирачот) според законите на физиката е причината за произведување на звуци-тонови со одредена висина, пишува Даутовски, кој понатаму ќе констатира: „Естетската вредност на физичкиот дизајн на топчестата флејта од Македонија-праисториски музички инструмент, најубаво е прикажан низ направениот избор на рендгенски снимки и фотографии, додека за акустичкиот сегмент, преостанува само да се затворат очите, да се наострат ушите и сите сетила да се препуштат на „опојните звуци“ како продукт на креативната интеракција со нејзиниот озвучувач (свирач), кои непрекинато се раѓаат во „утробата“-звучната комора на овој мал праисториски глинен музички инструмент”.

Понатаму во текстот, кандидатот се осврнува на тонот и тонските парцијали - комплекси. Феноменот кој го нарекуваме музика, настанува со поврзувањето и единството од тонови кои ја создаваат формата која е предмет на слушање, што од една страна се подразбира како апстрактна субјективност, а од друга страна, тоновите се нејзината материјална страна (иако непостојана, од едноставна причина што тие се присутни само додека траат вибрациите на воздухот кои го произведуваат и одржуваат звукот), за на крајот тоновите да егзистираат единствено идеално во посебно невролошка состојба, што според јазикот на психологијата значи **помнење на содржина** која сме ја научиле или чуле, како резултат на извршени неврофизиолошки промени во структурата на нервните клетки, специјализирани за задржување на некако минато искуство, вели Даутовски.

Со тоа уште еднаш кандидатот ја поништува нултата хипотеза дека се работи за археолошки наод со непозната утилитарност, наметнувајќи ја главната хипотеза на неговата докторска дисертација:

-Археолошкиот наод од неолитскиот локалитет Мрамор-Чашка, Велешко, е древен музички инструмент! Физички и звучно добро осмислен (софистициран) и ако се земат предвид техниките на обработка на глината и естетските критериуми кои владееле пред 6000 години (за кои имаме сознанија преку бројните артефакти од културниот слој на неолитот како културно наследство на Р. Македонија), квалитетно е изработен.

Во **осмото поглавје** кандидатот ги обработува техничките аспекти на изведувачката практика на неолитската топчеста флејта, која како музички инструмент сама по себе претставува звучно-естетски предизвик за секој уметник-изведувач. Ако на тоа се додаде и неговата огромна и раритетна културно-историска вредност, тогаш тоа

подразбира и огромна одговорност од секој аспект, уметнички, безбедносен итн. Што се однесува до совладувањето на изведувачката техника и нејзината примена, солистички или камерно (во придружба од група инструменти), таа се темели на органолошко-акустичните својства на овој звучен предмет востановени пред шест милениуми, кои и покрај огромната временска дистанца остануваат непроменети, ќе констатира Даутовски, истакнувајќи ги понатаму нејзините основни музички можности. Кандидатот не известува дека практикумот за свирење на топчестата глинена флејта од Македонија, праисториски музички инструмент, како обемна теориско-практична расправа е предмет на засебна студија, а во овој труд ќе бидат изнесени само основите на изведувачката техника, што значи:

- начин на држење на топчестата флејта;
- местоположба на прстите (рацете) во репродуктивно-техничко изведувачкиот чин.

Посебен наслов кандидатот му посветува на ПРОЦЕСОТ НА ОЗВУЧУВАЊЕ НА ИНСТРУМЕНТОТ, каде уште еднаш не потсетува дека тоталитарната организираност на тоновите (музиката) директно е условена од музичкиот инструмент како сретство за производство на тонови, презентирани преку неговите три ортогонални димензии кои одговараат на неговите физички својства а тоа се: интензитет, фреквенција и времетраење, додека феноменот на тонот своето постоење го “искажува” на три природно различни нивоа. Тонот како:

1. акустички феномен;
2. парцијален;
3. музички феномен.

Како посебен фактор во изведувачката техника, кандидатот укажува на позицијата (поставеноста) на усните во однос на звучно-лабијалниот отвор. Генерално, топчестата флејта технички се озвучува на еден трансгенерациски наследен метод, својствен за голем број на топчести и попречни флејти и може слободно да се каже, тоа е прастар метод за озвучување на традиционалните-самоправски дувачки музички инструменти со слободен отвор. Методот се состои од посебна физиолошка импустација, „дизајн“ на усните (позиција на стомата слична на свирење со уста) преку умерено импулсивна организација на здивот (со адекватна топлина и брзина), формиран во воздушен млаз, кој странично се насочува кон работ од слободно моделираниот отвор кој се нарекува „**labium**“ (латински), што во превод значи усна-усник. Биолошкиот процес на дишење, е основата за стабилна интерпретација кај топчестата флејта, а свирењето на топчестата флејта претставува комплексен процес од физички проблеми (движења) и ментални аспекти, кои како резултат на активностите на сетилото за слух и мозокот, активираат голем дел на органи и екстремитети. Правилното дишење е првиот и основен фактор за озвучување на неолитската топчеста флејта и услов за стабилна и креативно-динамична интерпретација. ќе заклучи м-р Драган Даутовски.

Во осмото поглавје кандидатот ја изнесува **АПЛИКАТУРА И ТОНСКА НИЗА НА ТОПЧЕСТАТА ФЛЕЈТА**. Всушност, апликатурата е индивидуален систем од методолошко-практични правила, изградени да овозможат разни манипулативни движења на показалците од двете раце во функција на контролирано и постојано (перманентно) отворање/затворање на двата звучно-мелодиски отвори на топчестата флејта, создавајќи физичко-технички услови да се отсвират однапред одредени тонови, тонски интервали и тонски низи, како елементарно составно ткиво на разноразни мелоритмички обрасци. Музичката агогика како изразно-стилско-динамичен елемент кој има битно влијание во процесот на оформување на звучниот профил на неолитската топчеста флејта, во голем дел зависи и од добро совладаната техника на правилно користење на нејзината апликатура. Кандидатот го завзема ставот дека кај неолитската топчеста флејта останува исклучително доминантна структуралноста на нејзината тонска тријада (тројство од тонови), звучен образец-парадигма и кој е суштинскиот елемент на нејзината звучна физиономија. Во таа насока тој изготвува повеќе графикони кои ја покажуваат акустичната контура на тонот. Кандидатот изготвува и табели во кои се содржани резултатите од мерењата на фреквенцијата на определен тон. Во продолжение преку методата на апсолутна интонација, кандидатот ги изнесува техничките можности на топчестата флејта. Кандидатот во посебен наслов говори за неолитската топчеста флејта, инструмент погоден за музичко изразување и звучно пренесување на естетско-импулсивни чувства.

Деветтото поглавје ги содржи тезите на кандидатот м-р Драган Даутовски кои говорат дека научно-практичните сознанија за неолитската топчеста флејта од Македонија-праисториски музички инструмент, не само што се фундамент, базична научна тежина на емпирискиот материјал на оваа докторска дисертација, тие всушност се многу важни и за светската музичка археологија, од причини што таа до нови сознанија најчесто доаѓа врз основа на проучување на репродукции (изработени копии) на пронајдени и оштетени звучни предмети, кои честопати и не се музички инструменти. Во последните децении, археологијата преку научната теренска работа и посебниот научен приод е насочена кон интерпретативна реконструкција на проучувањето на животот во минато, а сличен научен приод може да се примени и во опишувањето на музиката и, воопшто, проучувањето на музичкиот живот во подалечното минато, особено што музичката археологија ги проучува предметите и материјалите слични, или идентични со оние што научно ги третира археологијата, а во таа смисла, како што ќе рече Даутовски, во едно од претходните поглавја и двете научни дисциплини се служат со исти или слични научни методологии. По основ на сите овие фундаментални прашања, кандидатот дава сосема прецизни и научно издржани одговори. Непрекинатата уметничко-звучна

промоција на неолитската топчеста флејта од Македонија насекаде во светот (Унеско, седиштето на Обединетите нации, Светска банка итн.) не само што ја прави убедлива и одржлива генералната хипотеза на оваа докторска дисертација, туку ги задоволува и очекувањата на познавачите и почитувачите на квалитетната музичка интерпретација на еден уметник, која директно е условена и од техничко-звучните перформанси на самиот праисториски музички инструмент.

Во **десетото поглавје, кандидатот** го изнесува своето уверување дека овој научен труд ќе поттикне поголем интерес за истражување на архивите и музејските депоа во нашата земјата со цел да се евидентираат сите наоди за кои има индикации дека се звучни предмети, но и податоци кои би биле од голема корист за идните научни истражувања од областа на **музичката археологија**. Како прв научен труд од ваков вид во Република Македонија, со емпириски материјал обликуван врз основа на споредбени научни истражувања во врска со проблемот на истражувањето, тој ќе биде основа за развојот на музичката археологија на овие простори. Покрај придонесот за историјата на музиката, етномузикологијата и македонската археолошка наука, оваа докторска дисертација има и општо културолошко значење. Според тоа, очекувањата на Даутовски се:

- да се создаде интерес за научни истражувања од областа на музичката археологија;

- да даде своевиден придонес во културната презентација на Р. Македонија во светот;

- да предизвика интерес кај археолозите за истражување со акцент и на музичкиот сегмент на движечкото и недвижечкото-духовно културно наследство;

- да се потенцираат културните и историските придобивки на овие простори;

- да се презентира на овој вреден артефакт пред македонската и светската јавност и од научен аспект итн.

Во **библиографијата** се наведени 129 библиографски единици, систематизирани како кирилична и латинична библиографија за научни трудови. Мнозинството на библиографски единици се од понов датум, но има и такви од пред 2000 и повеќе години.

На крајот на научниот труд се два прилога, во првиот прилог е прикажан уште еден многу значаен артефакт, музички инструмент од епохата на неолитот, што говори за огромното богатство со кое располага културното наследство на Република Македонија и потребата од негово перманентно научно проучување.

1. ОЦЕНА НА ТРУДОТ И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатот **м-р Драган Даутовски** со наслов **“Топчестата глинена флејта од Македонија-праисториски музички инструмент”**, несомнено претставува оригинален мулти научен прилог, особено во областа на музичката археологија, етномузикологијата и музикологијата. Дисертацијата истражува една исклучително интересна, сложена, многу значајна и актуелна проблематика. Република Македонија, како земја во подем, има насушна потреба од надарени и трудољубиви млади луѓе, кои преку научни трудови особено од областа на музичката археологија ќе даваат свој придонес во промоцијата на културното и историско наследство и ќе бидат предводници на севкупниот развој на земјата. Докторската дисертација е пишувана на разбирлив научен стил, со конкретно претставување на сите параметри кои се од важност за истражувањето. Научниот труд е прецизно систематизиран во поглавјата, особено во анализите на теоретските поставки на научното истражување, што ќе даде своевидна насока во заживувањето на музичката археологија како наука и во Република Македонија.

Секоја тема и во теоретската и во практичната анализа започнува со навестување на проблемот што ќе се обработува, со натамошна јасна експликација и прецизна анализа, повикувајќи се притоа и на релевантна литература од голем број истражувачи, но наведувајќи и потенцирајќи ги и сопствените ставови, со што уште повеќе доаѓа до израз квалитетот на докторската дисертација.

Мора да се нагласи дека кандидатот Даутовски мошне опширно и системски го претставил текот на научното истражување со сите неопходно извршени подготовки, како и постапката за добивање на резултати и изработка на база на податоци, честопати осврнувајќи се со почит кон основоположниците на светската музичка археологија, чишто искуства ги користи во истражувањето.

Кандидатот во целост одговорил на поставените тези кои се прифатени при пријавувањето на дисертацијата во оценката на Рецензентската комисија за подобност на темата. Со целосна убеденост констатираме дека докторската дисертација со наслов **“Топчестата глинена флејта од Македонија - праисториски музички инструмент”** од кандидатот м-р Драган Даутовски претставува солидно изработен научноистражувачки труд.

Врз основа на изнесените оценки за содржината и квалитетот на докторската дисертација, Рецензентската комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за музичка уметност - Скопје:

1. да донесе одлука за прифаќање на позитивната рецензија за научниот труд на кандидатот **м-р Драган Даутовски** со наслов

- “Топчестата глинена флејта од Македонија - праисториски музички инструмент”;**
2. да се одобри закажување на јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија,

1. Проф. д-р Томе Манчев, с.р.
2. Проф. д-р Бојан Ортаков, с.р.
3. Доц. д-р Горан Начевски, с.р.
4. Проф. д-р Драги Митревски, с.р.
5. Проф. д-р Љупчо Настовски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОРАБОТНИК НА ИНСТИТУТОТ ЗА КУЛТУРНО И ДУХОВНО НАСЛЕДСТВО НА АЛБАНЦИТЕ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на објавениот конкурс на 9.10.2013 год. во дневните весници „Лајм“ и „Утрински весник“ за избор на еден научен соработник во Одделот за историја на Албанците во Македонија и демографските движења, Научниот совет на Институтот за културно и духовно наследство на Албанците во Скопје, на својата редовна седница одржана на 25.11.2013 год., не избра за членови на Рецензентска комисија во состав: д-р Наим Алими (Институт за духовно и културно наследство на Албанците – Скопје), д-р Сефер Тахири (Институт за културно и духовно наследство на Албанците – Скопје) и д-р Букурије Мустафа (Институт за духовно и културно наследство на Албанците – Скопје).

Врз основа на соодветната документација на пријавените кандидати, Комисијата му го доставува на Научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

Откако Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација, констатира дека за работното место еден научен соработник за отсеког Историја на Албанците во Македонија и демографските движења, се пријавил само еден кандидат:

д-р Скендер Асани.

I.

Кандидатот д-р Скендер (Садик) Асани е роден на 7 април 1972 во Скопје, каде што завршил основно и средно образование.

Во 1994 година Скендер Асани се запишувал меѓу првите студенти на првата генерација на Филозофскиот факултет при Тетовскиот универзитет – насока: историја. Со голема упорност и посветеност дипломирал меѓу првите на горенаведениот универзитет во 1998 година. Тема на неговата дипломската работа беше „Востанието на Дервиш Цара“, под менторство на проф. д-р Рамиз Абдули. Истата година господин Асани се запишувал на постдипломските студии на Тетовскиот универзитет. Магистерската теза со тема „Сеопштото Албанско востание од 1912 година според бугарските извори“, под менторство на проф. д-р Рамиз Абдули, ја одбрани со успех во 2003 година, здобивајќи се со звањето магистер на историски науки. Во 2010 година пријавувал докторска дисертација во Институтот за национална историја во Скопје. Докторирал во 2013 година со темата „Активноста на политичката организација Џемиет во вардарскиот дел на Македонија (1919 – 1925)“, под менторство на проф. д-р Надежда Цветковска.

Скендер Асани, паралелно со подготвувањето на докторската дисертација, активно истражува во полето на историјата.

Од 2010 година и актуелно е претседател на Здружението на историчари Албанци во Македонија, а од 2008 година до ден денес работи како асистент–

истражувач во Институтот за духовно и културно наследство на Албанците во Скопје.

II.

Истражувајќи, во најголем дел во балканските архиви, Асани успеа да се докаже како етаблиран истражувач во полето на историјата во земјата и во регионот. Тоа го потврдува со учеството во многубројни научни трибини, конференции, симпозиуми и семинари внатре во земјата и надвор од неа, а што е најважно со објавување на голем број научни трудови во релевантни научни историски списанија во земјата и во регионот.

Во своите научни трудови, д-р Скендер Асани направил суштински истражувања и анализи, кои се доста корисни за историската наука. Од тука ќе даваме една малку поопширна анализа на неговиот магистерски и докторски труд.

Во неговиот магистерски труд насловен „Сеопштото Албанско востание од 1912 година според бугарските извори“, Асани дава една многу јасна слика за погледите на бугарската политика и дипломатија, за периодот пред прогласувањето на слободна албанска држава и кревањето на албанското знаме во Валона од страна на државникот Исмаил Кемали. Со овој труд се покрива доста квалитетно еден значаен период од албанската историографија.

Додека пак во неговиот докторски труд - „Активноста на политичката организација Џемиет во вардарскиот дел на Македонија (1919 – 1925)“ Асани многу сериозно истражува еден доста чувствителен период и една чувствителна политичка организација, како што беше Џемиет, во дадениот период.

Докторската дисертација припаѓа на историографските теми од областа на политичката историја, бидејќи ја обработува активноста на Џемиет, која е политичка организација на муслиманите од вардарскиот дел на Македонија, но и на муслиманите од Косово и Санџак, во периодот 1919 – 1925 година. Оваа политичка организација е формирана, односно возобновена во 1919 година, и како таква одиграла значајна улога во политичкиот живот во Кралството на СХС, во чии територијални рамки се наоѓаше вардарскиот дел на Македонија.

Докторската дисертација е работена врз основа на архивска документација (необјавена и објавена), и на историската литература од македонска, српска и албанска провениенција, печатот и периодичните списанија, објавувани во периодот меѓу двете светски војни и подоцна, што може да се констатира од богатиот научен апарат, а и од изворите и од литературата. Сето тоа дава потврда дека кандидатот извршил мошне обемни научни истражувања.

Освен магистерската и докторската теза, д-р Скендер Асани, во текот на неговата научно истражувачка дејност, успеал да издава повеќе од 10 авторски и коавторски книги, во кои главна преокупација е историјата на градот Скопје, како негов роден крај. Од објавените книги на Асани, најважни се:

- „Библиографија за Скопје“, 2011, Скопје;
- „Сеопштото Албанско востание од 1912 година, според бугарските извори“, 2011, Скопје;
- „Траги низ времето“, 2011, Скопје;
- „Националната дејност на Хасан Приштина“, 2012, Скопје;
- „Албанската преродба (Дипломат)“, 2012, Скопје;
- „Мајка Тереза“, 2012, Скопје;
- „50 години од земјотресот на Скопје“, 2013, Скопје и др.

Името на Скендер Асани се наоѓа и во многу други книги, како коавтор, односно уредник и рецензент.

III.

Од сето горенаведено и од доставената документација, а врз основа на стекнатите научни звања, како и многубројните објавени авторски и коавторски книги и научни трудови во разни списанија, Рецензентската комисија смета дека кандидатот д-р Скендер Асани ги исполнува сите услови за избор во звањето научен соработник во Одделот за историја на Албанците во Македонија и демографските движења, и му предлага на Научниот совет на Институтот за духовно и културно наследство на Албанците во Скопје, да го прифати овој извештај.

Рецензентска комисија

1. д-р Наим Алими с.р.
2. д-р Сефер Тахири с.р.
3. д-р Букурије Мустафа с.р.

Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Меглена Димитрова	Ефектите од обуките за “Тим билдинг” врз перформанските на членовите на тимот и развојот на тимскиот дух	доц.д-р. Марија Топузовска Латковиќ
Сафије Селими	Мотивација за учење и професионален развој на менаџерите за продажба	проф.д-р Мирјана Борота Поповска
Вера Кондиќ Митковска	Системска поврзаност на компонентите за професионален развој на наставниците во Република Македонија	Проф.д-р Ласте Спасовски
Теодора Иванова	Анализа на потребите од менаџерски вештини за успешно имплементирање на проектот “плаќање по учинок” во Македонските јавни здравствени установи	проф.д-р Мирјана Борота Поповска
Снежана Карас	Коучингот како начин за педагошко - инструктивно водство во училиштето	Проф.д-р Васил Поповски
Елена Инадеска	Улогата на секторот за односи со јавноста врз креирањето на корпоративниот имиџ - студија на случај- Вип оператор	проф. д-р Емилија Симоска
Димитар Самарџиев	Интернет платформите како комуникациски модел за изведба на глобални иницијативи од областа на заштитата на животната средина во Република Македонија	доц.д-р Горан Јанев

Софија Граовац	Влијанието на американските телевизиски серии врз социјалниот живот на младите во Република Македонија	проф. д-р Петар Атанасов
Дејан Василевски	Односот помеѓу радиото, интернетот и новите технолошки и комуникациски алатки и нивните можности	доц. д-р Елеонора Серафимовска
Деан Ивановски	Влијанието на видео-игрите врз комуникацијата во рамките на семејството и врсниците	доц.д-р Елеонора Серафимовска
Биљана Живковска	Влијанието на институционалните капацитети врз задоволството на внатрешната и надворешната јавност - студија на случај - Агенција за вработување на Република Македонија	проф. д-р Емилија Симоска
Марија Таушанова	Анализа на фактори кои го детерминираат руралниот развој во Република Македонија	проф. д-р Јорде Јаќимовски
Магде Петровска	Влијанието на стиловите на раководење на менаџерите врз перформансот на вработените	доц.д-р. Марија Топузовска Латковиќ
Александра Крстевска	Анализа на факторите кои влијаат врз изборната партиципација во Република Македонија	доц. д-р Бојана Наумовска
Александар Кузмановски	Односот на етницитетот и нацијата во теориите на Ернест Гелнер и Ентони Смит	проф. д-р Славејко Сасајковски

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ВЛИЈАНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОГРАМИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА ЛОРДОТИЧНОТО ДРЖЕЊЕ НА ТЕЛОТО КАЈ УЧЕНИЦИТЕ ОД 16 ДО 19 - ГОДИШНА ВОЗРАСТ, ИЗРАБОТЕНА ОД КАНДИДАТОТ М-Р КЕНАН АСАНИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, врз основа на Одлуката дел. број 0201-1439/9 од 31.10.2013 година, формира Комисија за оцена на докторската дисертација поднесена од м-р Кенан Асани, во состав:

1. ред. проф. д-р Даниела Шукова-Стојмановска (претседател), 2. ред. проф. д-р Вујица Живковиќ (ментор), 3. ред. проф. д-р Жарко Костовски (член), 4. ред. проф. д-р Ленче Алексовска - Величковска (член) и 5. ред. проф. Гино Стрезовски (член)

По разгледувањето на доставениот материјал, Комисијата го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов **ВЛИЈАНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОГРАМИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА ЛОРДОТИЧНОТО ДРЖЕЊЕ НА ТЕЛОТО КАЈ УЧЕНИЦИТЕ ОД 16 ДО 19 - ГОДИШНА ВОЗРАСТ**, од кандидатот м-р Кенан Асани, содржи 171 страница текст, подреден во еднаесет глави, и тоа: 1. **ВОВЕД**, изработена на 4 страници; **ДОСЕГАШНИ ИСТРАЖУВАЊА** изработена на 19 страници; **3.ПРЕДМЕТНА ТЕРМИНОЛОГИЈА**, изработена на 30 страници; **4. ПРОБЛЕМ, ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ХИПОТЕЗИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО**, изработена на 16 страници; **5. МЕТОДИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО**, изработена на 36 страници; **6. МЕТОДИ ЗА ОБРАБОТКА НА ПОДАТОЦИТЕ**, изработена на 1 страница; **7. РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА**, изработена на 33 страници, **8. ЗАКЛУЧОЦИ**, изработена на 8 страници; **9. ТЕОРЕТСКО И АПЛИКАТИВНО ЗНАЧЕЊЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО**, изработена на 2 страници; и **11. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА**, изработена на 10 страници (наведени се 132 библиографски единици).

Кај ваков вид истражувања, како што е докторската дисертација, во методолошко-техничка смисла и според квалитетот, обемот, пропорционалниот однос на главите и подглавите ги задоволуваат и најстрогите критериуми.

Во таа смисла, во понатамошниот текст ќе се задржиме, во најкуси можни црти, на секоја глава одделно.

Во првата глава – **ВОВЕД**, авторот дава кус осврт на ефектите од влијанието на специфично програмираниот тренажен процес кој се почесто е предмет на проучување на кинезиологијата.

За успешно анализирање на влијанието од тренажниот процес, од пресудно значење е на задоволителен начин да се решат прашањата од програмирањето и контролата на тренажната постапка како и правилната примена на методолошките процедури кои одговараат на одбраниот проблем кој се анализира.

Во втората глава– **ДОСЕГАШНИ ИСТРАЖУВАЊА**, кандидатот дава увид на истражувањата кои имаат голема блискост со предметот на ова истражување.

Од наведените актуелни досегашни истражувања, кои се во тесна врска со предметот на ова истражување, еден дел се од поранешните југословенски простори, но исто така се опфатени и истражувања од понов датум, т.е. од последните години.

Врз основа на презентираниот материјал во оваа глава може да се забележи дека изборот на досегашните истражувања во целост одговара на предметот на истражувањето и во голема мера ја расветлува опфатената проблематика во ова истражување.

Во третата глава – **ПРЕДМЕТНА ТЕРМИНОЛОГИЈА**, на соодветен начин се објаснети и дефинирани термините и поимите кои се непосредно поврзани со темата за истражување. Коректно се дадени информации и објаснувања за применетите поими кои се споменуваат во истражувањето, опфаќајќи ги општите поими, поимите од кинезитерапијата и каратето.

Во четвртата глава – **ПРОБЛЕМ, ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ХИПОТЕЗИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО**, тие се јасно и прецизно дефинирани.

Како главен проблем на ова истражување се наметнува лошото држење на телото во сагитална рамнина, феномените кои влијаат на лошото држење, дефинирањето, сознанијата и нормите за правилно држење на телото, како да се процени и одвои правилното од неправилното држење и др.

Предмет на ова истражување се антропометриските карактеристики, моторичките и функционалните способности кај учениците со лордотично лошо држење.

ЦЕЛТА, јасно, прецизно и логички е дефинирана.

Генерална цел на истражувањето е да се утврдат ефектите од 12 - неделниот третман врз лордотичните кривини на 'рбетот,

антропометриските, моторичките и функционалните варијабли, кај овој примерок на испитаници.

Врз основа на концептот на докторската дисертација, поставени се и 8 комплексни парцијални цели кои се тесно поврзани со предметот на истражувањето.

ХИПОТЕЗИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО - поставени се единаесет хипотези кои се доста комплексни и се однесуваат на секој примерок испитаници според одредената контролна група K-1 и експерименталните групи E-1 и E-2.

Тие во целост одговараат на поставениот предмет, целите и задачите на истражувањето.

Петтата глава – МЕТОДИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО, ги содржи и следниве дваесет подглави: примерок на испитаници, примерок на варијабли, примерок на варијабли за проценка на антропометрискиот простор според ЕУРОФИТ -батеријата на тестови, примерок на варијабли за проценка на базично моторичкиот простор според ЕУРОФИТ - батеријата на тестови, примерок на варијабла за проценка на функционалниот простор според ЕУРОФИТ - батеријата на тестови, примерок на варијабла за проценка на лошото лордотично држење на телото, опис на тестовите и техника на мерење, антропометриски варијабли, базично моторички варијабли, функционални способности, варијабла за проценка на лошо лордотично држење, опис на кифолордозиметарот и техника на мерење, основни карактеристики на справата кифолордозиметар, техника на мерење, општ нацрт на експериментот, *периодизација на тренинжниот процес на K-1 контролната група, E-1 експерименталната и E-2 експерименталната група, програма на експерименталниот третман*, комплекси вежби наменети за превенција на лордотично лошо држење (кинезитерапија) – преземени од Шуков (1986), комплекс вежби наменети за правилно држење од карате, редовна програма по предметот физичко и здравствено образование.

Вкупниот примерок испитаници е составен од 93 испитаници и бил поделен на 3 суппримероци. Секој суппримерок според возраста се состои од 31 испитаник.

Целокупниот примерок ученици е составен од ученици од „СУГС „8-ми септември“, од Скопје, на возраст од 16 до 19 години $\pm$ 6 месеци.

Примерокот на варијабли го сочинува батерија од *eurofit* - тестови од вкупно 17 варијабли, од кои 7 варијабли од антропометриските карактеристики, 8 варијабли од базично моторичкиот простор, 1 од функционалниот простор и 1 варијабла за проценка на лордотичното држење.

Описот и техниката на мерењето на предвидените тестови се прецизно опишани.

Во шестата глава која е дефинирана како МЕТОДИ ЗА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ, поаѓајќи од потребите на ова истражување, а врз основа на поставените цел и задачи, авторот навел и применил адекватни математичко- статистички постапки со кои се навестува коректно решавање на проблемот на истражувањето.

Во седмата глава – РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА, која е изработена на 33 страници, со помош на табеларен приказ (прикажани се вкупно 51 табела), авторот на јасен и прецизен јазик ги презентира добиените резултати.

Табелите, посебно за секој суппримерок според групата на која припаѓаат, се однесуваат на: основните дескриптивни параметри, на одредување на меѓугрупните разлики (К1-контролната, Е1-експерименталната и Е2-експерименталната група) во иницијалното и финалното мерење во однос на истражуваните антрополошки карактеристики (антропометриски, моторички, функционални), пресметана е мултиваријантната анализа на варијанса - МАНОВА и униваријантна анализа на варијанса - АНОВА, како и соодветни – LSD - тестови за секој анализиран суппростор посебно.

За одредување на меѓугрупните разлики (К1-контролната, Е1-експерименталната и Е2-експерименталната група) во иницијалното и финалното мерење во однос на вредностите на слабинската лордоза, пресметана е униваријантна анализа на варијанса - АНОВА, како и соодветни Т-тестови.

Во осмата глава – ЗАКЛУЧОЦИ, дадени се соодветни заклучоци кои се резултат од добиените резултати во истражувањето. Од нив се гледа дека авторот поседува научни квалитети за сублимирање на многу голем број резултати кои се јасно, прецизно и концизно прикажани и објаснети. Со нив е одговорено на сите поставени прашања кои се наведени во целите, задачите и хипотезите на дисертацијата, со што во целост се разјаснува и оправдува третираната проблематика во оваа докторска дисертација.

Во деветтата глава, ТЕОРЕТСКО И АПЛИКАТИВНО ЗНАЧЕЊЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО, авторот укажува на теоретското и практичното значење на истражувањето, а добиените резултати даваат нови научни информации кои се однесуваат на превенцијата и корекцијата на лошото лордотично држење на телото.

Истражувањето остава можност на истражувачите за избор на валидни и докажани програми при реализација на слични истражувања. Според тоа може успешно да се дефинира соодветна програма од кинезитерапија и карате.

Од посебно значење се табелите во кои се прикажани резултатите од иницијалното тестирање на разликите на аритметичките средини помеѓу иницијалното и финалното мерење во просторот на држењето на

телото на експерименталната група Е-1 (кинезитерапија) и Е-2 (карате), каде што имаме статистичко значајни разлики во корист на финалното мерење.

Во однос на генерализацијата на резултатите, кандидатот истакнува дека е можна и се однесува на испитаници од средните училишта кај кои би регистрирале лордотично држење на телото, а потоа со примена на предложените експериментални програми од кинезитерапија и карате би влијаеле на нејзина превенција и корекција.

Во десеттата глава – КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА, се презентирани 132 библиографски единици, согласно со препораките на Американската психолошка асоцијација (според АПА-стилот). Прикажаната литература е соодветна и во целост одговара на поставените цели, задачи и хипотези на истражувањето, а тоа говори за упатеноста и познавањето на проблематиката од страна на кандидатот, како и за неговиот сериозен приод во решавањето на проблемот во истражувањето.

Од презентираната литература може да се согледа темелниот пристап при проучувањето на литературните извори со што стручно и научно е реализирано самото истражување.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложениот труд, како и од досега изнесеното, Комисијата е на мислење дека докторската дисертација по својата содржина, обем, квалитет и значење е оригинална. Поради тоа и сето претходно изнесено, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје да ја усвои приложената докторска дисертација од кандидатот м-р Кенан Асани на тема: **ВЛИЈАНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОГРАМИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА ЛОРДОТИЧНОТО ДРЖЕЊЕ НА ТЕЛОТО КАЈ УЧЕНИЦИТЕ ОД 16 ДО 19 - ГОДИШНА ВОЗРАСТ** и на кандидатот да му се дозволи јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија

Д-р **Вујица Живковиќ** редовен професор, ментор с.р.

Д-р **Даниела Шукова-Стојмановска**, редовен професор, претседател с.р.

Д-р **Жарко Костовски**, редовен професор, член с.р.

Д-р **Ленче Алексова - Величковска** редовен професор, член с.р.

Д-р **Гино Стрезовски**, редовен професор, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА “ПРИДОНЕС КОН ОПРЕДЕЛУВАЊЕТО НА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА АСИНХРОН МОТОР СО ДВОЕН КАФЕЗ НА РОТОРОТ СО ТРИДИМЕНЗИОНАЛНА МЕТОДА НА КОНЕЧНИ ЕЛЕМЕНТИ” ОД М-Р БЛАГОЈА АРАПИНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, на својата седница одржана на 30.10.2013 година, со Одлука бр.02-2491/7, не определи за членови на Рецензентската комисија за преглед и оцена на докторската дисертација со наслов **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи**, од кандидатот м-р Благоја Арапиноски, дипломиран електроинженер. По прегледувањето на докторската дисертација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи**, од кандидатот м-р Благоја Арапиноски, печатена на 120 страници, со нормален проред, се состои од седум поглавја и список на литература со 60 референци. Во дисертацијата се изложени 49 слики, прикажани во боја, и 10 табели со резултати од истражувањата. Извршена е проверка на оригиналноста на дисертацијата со базата на трудови при Министерството за образование и наука, која потврди дека оваа докторска дисертација не е плагијат.

2. ПРЕДМЕТ НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Предмет на истражувањето во докторската дисертација, **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи**, од кандидатот м-р Благоја Арапиноски, е да се изврши продлабочена анализа на карактеристиките на двокафезен асинхрон мотор со примена на најсовремена метода на тридимензионална пресметка со методот на конечни елементи. Асинхроните мотори со двоен кафез на роторот се многу ретко применети и се употребуваат во изразито тешки услови на

работа, каде што се бара да развиваат голем почетен момент, намалена почетна струја, како што се валавниците, крановите, дробилиците, центрифугите и сл. За анализа на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот, кандидатот применил една од најсовремените методи за анализа на електромагнетните појави во двокафезниот мотор, а тоа е методот на конечни елементи во тродимензионален простор. При тоа успешно извршил генерирање на мрежата на конечни елементи во моторот, прикажувајќи ја во дисертацијата тродимензионалната слика на конечните елементи на доменот на самиот мотор. Потоа кандидатот извршил нумеричка пресметка на тродимензионалното магнетно поле на двокафезниот мотор, определувајќи ги карактеристиките на самиот мотор. Беше потребно да се изврши определување на параметрите, карактеристичните големини на моторот, како и на статичките карактеристики на двокафезниот асинхрон мотор, што кандидатот успешно го извел. Сите карактеристики на двокафезниот мотор се графички прикажани во докторската дисертација, на кандидатот. На крајот од докторската дисертација, беше потребно да се проверат добиените резултати со експериментално испитување на самиот мотор, кои резултати даваат исклучително точно поклопување со нумерички добиените резултати.

3. АНАЛИЗА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

По воведниот дел, во првата глава на својата дисертација, кандидатот м-р Благоја Арапиноски ја дава општата теорија на асинхроните мотори со двоен кафез на роторот, при што се задржува на принципот на работа на моторот, неговата конструктивна изведба, на равенките за електродинамичка рамнотежа на моторот, ги дефинира еквивалентните шеми на моторот со двоен кафез, и ги применува Парковите равенки кај двокафезен асинхрон мотор.

Во втората глава, авторот врши пресметка на конкретен асинхрон мотор со двоен кафез на роторот, при што врши опис на конкретниот мотор-производ на англиската фирма MAWDSLEY и при тоа проектирањето на овој мотор го врши со помош на софтверскиот пакет Ansof-Maxwel 14. При тоа ја дефинира геометријата на овој мотор и врши пресметка на параметрите и определување на работните карактеристики на двокафезниот асинхрон мотор.

Во третата глава, авторот Арапиноски врши нумеричка пресметка на тродимензионалното магнетно поле на двокафезниот мотор, при што изработува модел на асинхрониот мотор и ги дефинира чекорите на предпроцесирањето. Потоа врши процесирање во Maxwell 14-3D Design и врши генерирање на мрежата на конечни елементи. На крајот на оваа глава врши добивање на излезните резултати во постпроцесорскиот дел.

Во четвртата глава, авторот ги добива карактеристичните магнетни големини на асинхрониот мотор со двоен кафез на роторот. При тоа врши пресметување на магнетниот флукс во зависност од струите на оптоварување и аголната положба на роторот во однос на

статорот. Исто така, врши определување на растурните флуксеви во активните делови на статорската намотка и роторските кафези, као што се каналните растурни флуксеви во статорската намотка, растурните магнетни флуксеви во челните врски на статорската намотка, растурните флуксеви во долниот кафез на роторот како и растурните магнетни флуксеви во горниот кафез на роторот. При тоа, кандидатот ја дава и распределбата на магнетната индукција во воздушниот процеп на моторот во зависност од струите на оптоварување и аголната положба на роторот во однос на статорот.

Во петтата глава, кандидатот врши определување на параметрите на асинхрониот мотор со двоен кафез на роторот преку тродимензионалната пресметка на магнетното поле. При тоа ги дефинира методите за определување на параметрите на двокафезниот асинхрон мотор и врши пресметка на еквивалентната индуктивност во зависност од струите на оптоварување и аголната положба на роторот во однос на статорот. Исто така, во оваа глава кандидатот врши пресметка на сопствената реактанса на една фаза од статорската намотка на моторот, растурната реактанса на статорската намотка, растурната реактанса на долниот кафез, како и на растурната реактанса на горниот кафез на роторот.

Во шестата глава, м-р Арапиноски ги определува статичките карактеристики на асинхрониот мотор со двоен кафез на роторот, како што се изразите за електрична моќност на двокафезниот мотор во различни координатни системи и определување на статичките карактеристики преку нумеричко пресметување на тродимензионалното магнетно поле. Потоа, во оваа глава, кандидатот врши експериментално определување на статичките карактеристики на асинхрониот мотор со двоен кафез на роторот, како и врши снимање на работните карактеристики на асинхрониот мотор со двоен кафез.

Во седмата глава, кандидатот дава заклучок на целата своја работа при што нагласува дека при изработката на оваа дисертација имал основна цел да даде придонес кон определувањето на параметрите и работните карактеристики на асинхрониот мотор со двоен кафез на роторот со примена на најсовремени нумерички методи, при што го користи софтверскиот пакет Ansoft Maxwell 14, кој е специјализиран за проектирање и симулациони анализи на електричните машини.

На крајот од својот труд, кандидатот м-р Благоја Арапиноски дава попис на користената литература при изработката на својата докторска дисертација, при што наведува 62 референци, кои се од понов датум. Во изминатиов период, кандидатот м-р Благоја Арапиноски, дипломиран електроинженер, има публикувано 25 научни трудови од областа на електричните машини, од кои седум труда се директно поврзани за предметот на неговата дисертација. Овие трудови се презентирани во светски списанија и се презентирани на меѓународни конференции и симпозиуми.

4. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршената анализа на докторската дисертација со наслов **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи**, од кандидатот м-р Благоја Арапиноски, Комисијата со задоволство констатира дека докторската дисертација дава значаен научен придонес кон анализата на карактеристиките на двокафезен асинхрон мотор, со примена на најсовремени методи како што е програмскиот пакет Maxwell 14-3D Design. Врз база на приложената докторска дисертација, како и врз основа на приложените публикувани научни трудови од кандидатот, Комисијата заклучи дека тој успешно владее со материјалот кој е предмет на дисертацијата.

Извршена е проверка на оригиналноста на дисертацијата со базата на трудови при Министерството за образование и наука, која потврди дека оваа докторска дисертација не е плагијат.

Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и иформациски технологии во Скопје да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Благоја Арапиноски, дипл.ел.инж., да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација со наслов **Придонес кон определувањето на карактеристиките на асинхрон мотор со двоен кафез на роторот со тридимензионална метода на конечни елементи**.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Влатко Стоилков, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Милан Чундев, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Мирка Попниколова Радевска, член, с.р.
4. Проф. д-р Крсте Најденковски, член, с.р.
5. Проф. д-р Горан Рафајловски, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО- НАУЧНАТА ОБЛАСТ МАТЕМАТИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии бр. 02-2491/4, донесена на редовната седница одржана на 30.10.2013 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник по предметите од наставно-научната област математика, според конкурсот објавен во весникот „Дневник“ на 18 октомври 2013 година.

На објавениот конкурс, во предвидениот законски рок, се пријавила кандидатката доц. д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева за избор во наставно-научно звање-вонреден професор. Врз основа на поднесените документи, сопствените сознанија и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева е родена на 25 јануари 1976 година во Кочани, каде што завршила основно и средно образование. Во 1994 година се запишала на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на насоката наставна математика. Дипломирала во ноември 1998 година со просечен успех 9,15. Истата година се запишала на постдипломски студии по математика на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Предвидените испити ги положила со просечна оценка 10. На 11 февруари 2004 година го одбрала магистерскиот труд со наслов „Асимптотско однесување на дистрибутивната вејвлет трансформација“, изработен под менторство на проф. д-р Анета Бучковска. Во октомври 2006 година, кандидатката ја пријавила својата докторска дисертација со наслов „Анализа на асимптотското однесување и асимптотскиот развој на вејвлет трансформацијата“ на Природно-математичкиот факултет во Скопје, под менторство на д-р Стеван Пилиповиќ, редовен професор при Природно-математичкиот факултет во Нови Сад и член на Српската академија на науките и уметностите. На 17 март 2008 година, кандидатката ја одбрала својата докторска дисертација, со што се стекнала со научен степен-доктор на математички науки на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во декември 2000 година е избрана во звањето помлад асистент по предметите од наставно-научната област математика на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, а во звањето асистент е унапредена во декември 2004 година. На 24 септември 2008 година, д-р Хаџи-Велкова Санева е унапредена во нејзиното сегашно звање, доцент по предметите од наставно-научната област математика на Факултетот за електротехника и информациски технологии.

Од изборот во звањето помлад асистент на Факултетот за електротехника и информациски технологии, д-р Хаџи-Велкова Санева е целосно вклучена во дејноста на Институтот за математика и физика, како во наставната, така и во научноистражувачката дејност.

2. Наставно-образовна дејност

Како помлад асистент на Факултетот за електротехника и информациски технологии, д-р Хаџи-Велкова Санева спроведувала аудиториски вежби по следниве предмети на додипломските студии: математика 1, математика 2, математика 3, математика 4, математички методи во техниката, математички методи за инженери 1, нумерички методи во ЕЕ, елементи од нумеричка математика, веројатност и статистика и нумерички методи. Учествувала и во подготвување и одржување на лабораториските вежби по предметите веројатност и статистика, елементи од нумеричка математика и нумерички методи.

Како доцент, д-р Хаџи-Велкова Санева држела настава (предавања, аудиториски и лабораториски вежби) по предметите: математика 1, математика 2, математика 3, линеарни трансформации, елементи од нумеричка математика и веројатност и статистика. Д-р Хаџи-Велкова Санева е коавтор на следниве позитивно рецензирани универзитетски учебници кои се влезени во листата на наслови кои ќе се печатат, утврдена од Комисијата за издавачка дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје:

- С. Геговска-Зајкова, К. Хаџи-Велкова Санева, Диференцијално и интегрално сметање на реални функции од една реална променлива,
- С. Геговска-Зајкова, К. Хаџи-Велкова Санева, Елементи од векторска алгебра и аналитичка геометрија во простор.

Двата учебника претставуваат обемна и продлабочена научна и стручна работа, во која методолошки и детално е изложена математичката теорија која е дел од наставната програма од предметите математика 1 и математика 2 на додипломските студии на ФЕИТ. Учебниците содржат и голем број цртежи и методолошки добро избрани решени примери.

Д-р Хаџи-Велкова Санева е коавтор и на збирка решени испитни задачи од математика 2. Покрај ова, таа подготвила интерни скрипти од предавања за предметите: математика 1, математика 2, математика 3 и елементи од нумеричка математика, како и интерни скрипти за аудиториски вежби и практикуми за лабораториски вежби за предметите: елементи од нумеричка математика и веројатност и статистика.

Д-р Хаџи-Велкова Санева била вклучена и во вториот циклус студии (магистерски студии) на Факултетот за електротехника и информациски технологии, на студиската програма применета математика во областа на електротехниката и информациските технологии со предметите: применета апстрактна алгебра, диференцијални равенки, статистичка анализа на податоци и нумеричко решавање стохастички диференцијални равенки, како и на студиската програма биоинформатика на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, со предметот нумерички и вејвлет методи.

Д-р Хаџи-Велкова Санева е вклучена и во третиот циклус студии на студиската програма електротехника и информациски технологии, со предметите применета хармониска и вејвлет анализа и стохастичко моделирање, симулација и анализа, како и на студиската програма математички науки и примена, со предметот асимптотска анализа на дистрибуции и нејзина примена.

Била член на 15 комисии за оцена и одбрана на дипломски работи, член на 2 комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови, а се јавува и како ментор на еден магистерски труд.

3. Научноистражувачка и стручно-апликативна дејност

Како асистент, кандидатката д-р Хаџи-Велкова Санева објавила 3 научни труда во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, од кои 2 во меѓународни списанија со фактор на влијание, како и 1 труд во зборник од меѓународна конференција. Овие трудови се рецензирани при нејзините претходни избори во Билтенот на Универзитетот бр. 862 од 1 декември 2004 година, Билтенот бр. 925 од 31 август 2007 година и Билтенот бр. 947 од 1 септември 2008 година. Во овој период, таа била учесник во 1 меѓународен научноистражувачки проект, како и во 3 домашни научноистражувачки проекти, финансирани од Министерството за образование и наука на РМ.

Како доцент, во периодот помеѓу 2008 и 2013 година, д-р Хаџи-Велкова Санева објавила 5 научни труда во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, од кои 3 во меѓународни списанија со фактор на влијание. Покрај ова, по изборот во звањето доцент, се јавува и како коавтор на 2 научни труда во научни списанија, како и на 2 научни труда објавени во зборници на меѓународни конференции. Овие трудови на кандидатката се наброени во Образецот (Анекс 2) приложен кон овој Извештај.

Со свои соопштенија учествувала на голем број домашни и меѓународни конференции, научни и стручни семинари, како и математички школи и работилници во земјата и странство. Д-р Хаџи-Велкова Санева била рецензент на неколку научни труда од други автори за реномирани меѓународни списанија во областа на математиката.

По изборот во звањето доцент, д-р Хаџи-Велкова Санева се јавува како раководител и главен истражувач на следниве научноистражувачки проекти:

- „Асимптотики во коорбит простори“ (2011-2013, меѓународен научноистражувачки проект финансиран од МОН на РМ и Австрија),
- „Асимптотска вејвлет и Габор анализа и нивна примена“ (2011-2012, научноистражувачки проект финансиран од ФЕИТ-Скопје).

Покрај ова, била учесник и во 1 меѓународен и 3 домашни научноистражувачки проекти.

Д-р Хаџи-Велкова Санева била претседател на организацискиот комитет на работилницата “Asymptotic and Time-Frequency Analysis with Simplectic Geometry”, што се одржа од 19 до 21 април 2011 година во Скопје во рамките на билатералниот проект со Австрија “Asymptotics in coorbit spaces”. Исто така, била секретар на организацискиот комитет на MASSEE International Congress on Mathematics (MICOM 2009), што се одржа од 16 до 20 септември 2009 година во Охрид.

После изборот во звањето доцент, реализирала 3 кратки студиски престои на Универзитетот во Нови Сад, Србија, а во август и септември 2013 остварила студиски престој на Универзитетот во Ерланген-Нирнберг, Германија.

Д-р Хаџи-Велкова Санева е член на American Mathematical Society (AMS), International Association for Generalized Functions (IAGF), European Women in Mathematics (EWM) и на Сојузот на математичарите на Македонија. Од август 2012 година, таа е национален координатор на European Women in Mathematics за Македонија.

3.1. Осврт кон објавените трудови по изборот во доцент

Во трудовите [1] и [4] е анализирано граничното асимптотско однесување на краткорочната Фуриева трансформација преку обопштено асимптотско однесување на темперирани дистрибуции (обопштени функции со бавен раст). Еден вид обопштена асимптотика е квазиасимптотиката, која се покажала како многу ефективна алатка во асимптотската анализа на различни интегрални трансформации. Поради тоа, во овие два труда е направена карактеризација на квазиасимптотското однесување во нула и бесконечност на темперирани дистрибуции со помош на асимптотиката на short-time Фуриевата трансформација, при што се поставени и докажани повеќе теореми од Абелов и Тауберов тип.

Декомпозициите на функции преку атоми, досега успешно направени преку Габор рамките и Вилсон базите, предизвикаа голем истражувачки интерес меѓу математичарите и инженерите во последните неколку декади. Во трудот [2] е конструирана рамка, користејќи делови од Вилсон базите, генерирани од тесни Габор рамки со различни канонични генератор матрици. За конструираниот мулти-Вилсон систем докажано е дека важи рамка-неравенството и определена е неговата дуална рамка која нема мулти-Вилсон структура. Како резултат на ова, локалната структура на добиената рамка може да се адаптира во зависност од локалната структура на сигналот и да се добие мулти-Вилсон рамка со временско променлив квалитет. Ваквите рамки се погодни за примена на функции со променлива ширина на опсег.

Во трудот [3] е направена детална анализа на риглет трансформацијата и нејзината инверзна, наречена риглет оператор за синтеза, на различни тест функционални простори. Главни резултати во овој труд се теоремите за

непрекинатост, кои понатаму се искористени за развој на дистрибутивна теорија за риглет трансформацијата. Дистрибутивната теорија е моќна алатка во применетата математика и поради тоа, проширувањето на интегралните трансформации на обопштени функционални простори (дистрибутивни простори) е важна област на истражување со долга традиција. Покрај ова, определени се важни врски на риглет трансформацијата со Радон и вејвлет трансформациите, при што се искористени идеи од теоријата на тензорски производи на тополошки векторски простори. Исто така, изведена е формула за десингуларизација, која покажува дека риглет трансформацијата на Лизоркин дистрибуција е глатка во однос на променливата-позиција и променливата-скала.

Во трудот [5] е развиена теорија за дистрибутивен вејвлет развој во просторот од силно временски-фреквентно локализирани тест функции над реалната оска и неговиот дуален простор, поточно фактор просторот од темперирани дистрибуции по модул класата полиноми. За разлика од други автори кои наместо вејвлет развоите ги проучувале мултирезолуциските апроксимации, претпоставувајќи дека вејвлетите произлегуваат од мултирезолуциска анализа (МРА), приодот во овој труд е независен од МРА. Докажана е конвергенција на вејвлет редовите на темперирани дистрибуции и добиена е карактеризација на ограничените множества и слабо конвергентните низи преку рамномерната ограниченост на вејвлет коефициентите. Потоа, добиените резултати се применети за анализа на локалните и нелокалните асимптотски особини на Шварцовите дистрибуции преку вејвлет развоите. Покрај ова, добиени се резултати од Абелов и Тауберов тип кои го поврзуваат асимптотското однесување на темперирани дистрибуции со асимптотиката на вејвлет коефициентите.

Во трудовите [6] и [8] се анализирани локалните и не-локалните особини на вејвлет трансформацијата. За разлика од приодите на други автори базирани на класични оценки и асимптотики, во овој труд се користи теоријата на дистрибуции и нивните асимптотики, за асимптотска анализа на непрекинатата вејвлет трансформација. Во трудот [6] е проучена ограниченоста на вејвлет трансформацијата на квазиасимптотски ограничена дистрибуција. Претпоставувајќи дека дистрибуцијата е квазиасимптотски ограничена или r -квазиасимптотски ограничена во конечна точка или бесконечност во однос на непрекината и позитивна функција, добиени се резултати за локализацијата на нејзината вејвлет трансформација. Во трудот [8] е проучено асимптотското однесување на вејвлет трансформацијата во нула и бесконечност во однос на втората променлива, претпоставувајќи дека Фуриевата трансформација на темперираната дистрибуција има квазиасимптотика во бесконечност и нула, соодветно. Слични асимптотски резултати за вејвлет трансформацијата се добиени и во однос на двете променливи. Добиените резултати се применети за определување на асимптотското однесување на вејвлет трансформацијата на функции кои немаат класични (регуларни) асимптотики.

Во трудот [9] е применет вејвлет-Галеркин методот на некои специјални типови на Штурм-Лиувил диференцијалната равенка. Притоа, се применува скалирачка функција што овозможува да се определат нумеричките решенија на нехомогени диференцијални равенки каква што е широко применливата равенка на Ван дер Пол.

4. Заклучок и предлог

Според сето претходно изнесено, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева во својата досегашна професионална кариера покажала извонредни достигнувања во наставната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Од нејзината досегашна наставна работа на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, може да се заклучи дека таа е оформен учесник во наставниот процес по математика. Своите наставни обврски ги извршува одговорно и навремено, максимално залагајќи се да им ги пренесе своите знаења и искуства на студентите.

Кандидатката д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева покажала одлични резултати и во својата научноистражувачка дејност, а доказ за тоа се објавените научни трудови во меѓународни списанија и зборници од конференции во земјата и во странство. По изборот во звањето доцент, таа објавила 5 научни труда во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, 2 научни труда во научни списанија и 2 научни труда во зборници од меѓународни конференции. Како доцент раководела еден меѓународен и еден домашен научноистражувачки проект. Нејзините научноистражувачки резултати покажуваат дека кандидатката поседува инвентивност и истражувачки дух што и овозможуваат континуирано да се развива како одличен научен истражувач.

Имајќи го предвид погоре кажаното, личното познавање на кандидатката, како и фактот дека целосно ги исполнува сите потребни услови за избор во звањето за кое конкурира, Рецензентската комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да ја избере кандидатката доц. д-р Катерина Хаџи-Велкова Санева во звањето вонреден професор по предметите од наставно-научната област математика.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Бучковска, претседател, с.р.

Вонр. проф. д-р Соња Геговска-Зајкова, член,
с.р.

Вонр. проф. д-р Билјана Јолевска-Тунеска,
член, с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Катерина (Стефан) Хаџи-Велкова Санева**

Институција: **Факултет за електротехника и информациски технологии-Скопје**

Научна област: **математика**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус студии	19,8
	Математика 1 (3 часа), зимски семестар 2008	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен семестар 2009	1,8
	Математика 1 (3 часа), зимски семестар 2009	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен семестар 2010	1,8
	Веројатност и статистика (3 часа), зимски семестар 2010	1,8
	Линеарни трансформации (3 часа), зимски семестар 2011	1,8
	Веројатност и статистика (3 часа), зимски семестар 2011	1,8
	Елементи од нумеричка математика (3 часа), летен семестар 2012	1,8
	Веројатност и статистика (3 часа), зимски семестар 2012	1,8
	Математика 3 (3 часа), зимски семестар 2012	1,8
	Математика 2 (3 часа), летен семестар 2013	1,8
2	Одржување на настава од втор циклус студии	20,25
	Применета апстрактна алгебра (3 часа), зимски семестар 2008	2,25
	Применета апстрактна алгебра (3 часа), зимски семестар 2009	2,25
	Применета апстрактна алгебра (3 часа), зимски семестар 2010	2,25
	Диференцијални равенки (3 часа), зимски семестар 2012	2,25
	Статистичка анализа на податоци (3 часа), летен семестар 2013	2,25
	Нумеричко решавање стохастички диференцијални равенки (3 часа), летен семестар 2013	2,25
	Нумерички и вејвлет методи (3 часа), зимски семестар 2010	2,25
	Нумерички и вејвлет методи (3 часа), зимски семестар 2011	2,25
	Нумерички и вејвлет методи (3 часа), зимски семестар 2012	2,25
3	Настава во школи и работилници	6,5
	Раководител на работилница „Asymptotic and Time-Frequency Analysis with Symplectic Geometry”, 19-21 април 2012, Скопје	1,5
	„Теорија на веројатност”, работилница во рамките на Центарот за инженерска математика „Фрактали и вејвлети”, февруари 2013, Скопје	1

	Подготвителна настава по математика (2008, 2009, 2010, 2012)	4
4	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд)	18,45
	Математика 1 (3 часа, ауд. вежби), зимски семестар 2008	1,35
	Веројатност и статистика (4 часа, ауд. вежби), зимски семестар 2008	1,8
	Веројатност и статистика (5 часа, лаб. вежби), зимски семестар 2008	2,25
	Математика 2 (3 часа, ауд. вежби), летен семестар 2009	1,35
	Елементи од нумеричка математика (2 часа, ауд. вежби), летен семестар 2009	0,9
	Елементи од нумеричка математика (3 часа, лаб. вежби), летен семестар 2009	1,35
	Математика 1 (3 часа, ауд. вежби), зимски семестар 2009	1,35
	Веројатност и статистика (2 часа, ауд. вежби), зимски семестар 2009	0,9
	Веројатност и статистика (2 часа, лаб. вежби), зимски семестар 2009	0,9
	Елементи од нумеричка математика (2 часа, ауд. вежби), летен семестар 2010	0,9
	Елементи од нумеричка математика (3 часа, лаб. вежби), летен семестар 2010	1,35
	Веројатност и статистика (2 часа, ауд. вежби), зимски семестар 2010	0,9
	Веројатност и статистика (2 часа, лаб. вежби), зимски семестар 2010	0,9
	Елементи од нумеричка математика (2 часа, ауд. вежби), летен семестар 2012	0,9
	Математика 2 (3 часа, ауд. вежби), летен семестар 2013	1,35
5	Подготовка на нов предмет од прв циклус студии	2
	Веројатност и статистика (аудиториски вежби)	0,5
	Веројатност и статистика (лабораториски вежби)	0,5
	Елементи од нумеричка математика (аудиториски вежби)	0,5
	Елементи од нумеричка математика (лабораториски вежби)	0,5
6	Подготовка на нов предмет од втор циклус студии	2
	Нумерички и вејвлет методи (предавања)	1
	Применета апстрактна алгебра (предавања)	1
7	Консултации со студенти	4,422
	зимски 2008 (426 студенти), летен 2009 (277 студенти), зимски 2009 (358 студенти), летен 2010 (180 студенти), зимски 2010 (204 студенти), зимски 2011 (257 студенти), летен 2012 (154 студенти), зимски 2012 (218 студенти), летен 2013 (137 студенти)	
8	Ментор на дипломски работи (1)	0,2
9	Член на комисија за оценка и одбрана на магистратура (2)	0,6
10	Член на комисија за оценка и одбрана на дипломска работа (15)	1,5
11	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	12
	С. Геговска-Зајкова, К. Хаџи-Велкова Санева, Диференцијално и интегрално сметање на реални функции од една реална променлива	6
	С. Геговска-Зајкова, К. Хаџи-Велкова Санева, Елементи од	6

	векторска алгебра и аналитичка геометрија во простор	
12	Интерна скрипта од предавања за предметите	16
	Математика 1	4
	Математика 2	4
	Математика 3	4
	Елементи од нумеричка математика	4
13	Интерна скрипта од вежби од предметите	6
	Веројатност и статистика	3
	Елементи од нумеричка математика	3
14	Пакет материјали за предметите	6
	математика 1, математика 2, математика 3, линеарни трансформации, елементи од нумеричка математика, веројатност и статистика	6
	Вкупно	115,722

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Ментор на магистерска работа (1)	1
2	Раководител на национален научен проект	6
	„Асимптотска вејвлет и Габор анализа и нивна примена“ (2011-2012, проект финансиран од ФЕИТ-Скопје)	6
3	Раководител на меѓународен научен проект	9
	„Асимптотики во коорбит простори“ (2011-2013, билатерален проект со Австрија)	9
4	Учесник во национален научен проект	9
	„Карактеризација и моделирање на безжичен радио канал во затворена средина и анализа на неговото влијание врз современите безжични телекомуникациски системи“ (2006-2009, проект финансиран од МОН на РМ)	3
	„Гранични вредности на аналитички функции и дистрибуции и апроксимации во смисла на дистрибуции“ (2006-2009, проект финансиран од МОН на РМ)	3
	„Кооперативен диверзитет преку релејни фединг канали во идните мобилни мрежи“ (2010-2012, проект финансиран од МОН на РМ)	3
5	Учесник во меѓународен научен проект	5
	„Неутрикс производи и конволуции на дистрибуции и нивни примени“ (2006-2009, билатерален проект со Турција)	5
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание	6,4
[1]	K. Saneva, R. Aceska, S. Kostadinova, Some Abelian and Tauberian Results for the Short-time Fourier Transform, <i>Novi Sad Journal of Mathematics</i> , 2013, Vol. 43, No. 2, 2013, прифатен за печатење	3,2
[2]	R. Aceska, S. Kostadinova, K. Saneva, Multy-Wilson systems, <i>Advances in Mathematics: Scientific Journal 1</i> , no. 2, 2012, 107-112	3,2
7	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно списание со меѓународен	28,1021

	уредувачки одбор	
[3]	S. Kostadinova, S. Pilipovic, K. Saneva , J. Vindas, The Ridgelet Transform of Distributions, <i>Integral Transforms and Special Functions</i> , 2013, прифатен за печатење (ИФ = 0,73)	4,038
[4]	K. Saneva , R. Aceska, S. Kostadinova, Asymptotic Behavior of Distributions and the Short-time Fourier Transform, <i>Analele Universitatii "EFTIMIE MURGU" Resita</i> , ANUL XVIII, Nr. 2, ISSN 1453 – 7397, 2011, 13-24	4,8
[5]	K. Saneva , J. Vindas, Wavelet Expansions and Asymptotic Behavior of Distributions, <i>Journal of Mathematical Analysis and Applications</i> , 370, 2010, 543-554 (ИФ = 1,259)	6,5341
[6]	K. Saneva , Application of the Quasiasymptotic Boundedness of Distributions on Wavelet Transform, <i>Publications De l'institut Mathematique</i> , Nouvelle serie, tome 86 (100), 2009, 115-122	6
[7]	K. Saneva , Asymptotic Behaviour of Wavelet Coefficients, <i>Integral Transforms and Special Functions</i> , Volume 20, Numbers 3-4, 2009, 333-339 (ИФ = 0,73)	6,73
8	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен собир	3,4
[8]	K. Hadzi-Velkova Saneva , S. Kostadinova, Some asymptotic results for the wavelet transform, <i>Proceedings of the XI International Conference ETAI 2013</i> , 26-28 September 2013, Ohrid, Macedonia	1,8
[9]	S. Kostadinova, J. Veta Buralieva, K. Hadzi-Velkova Saneva , Wavelet-Galerkin solution of some ordinary differential equations, <i>Proceedings of the XI International Conference ETAI 2013</i> , 26-28 September 2013, Ohrid, Macedonia	1,6
9	Учество на научен собир со реферат	3
	Asymptotic behavior of Wavelet Transform and Wavelet Coefficients, IV Congress of Mathematicians of Macedonia, 19-22 October 2008, Struga, Macedonia (орална презентација)	1
	Orthogonal Wavelets and Asymptotic Behavior of Distributions, International Conference on Generalized Functions GF2009, 31 August–4 September 2009, Vienna, Austria (орална презентација)	1
	Wavelet Expansion and Asymptotic Behavior of Distributions, MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, 16-20 September 2009, Ohrid, Macedonia (орална презентација)	1
10	Апстракт објавени во зборник на конференција	9,5
	K. Saneva , S. Kostadinova, S. Pilipovic, J. Vindas, S-asymptotic Behaviour of Distributions and the Short-time Fourier Transform, 16 th General meeting of European Women in Mathematics, 2-6 September 2013, Bonn, Germany	1
	S. Kostadinova, S. Pilipovic, K. Saneva , J. Vindas, The Ridgelet Transform of Distributions, 9th International ISAAC Congress, 5-9 August 2013, Krakow, Poland	1
	S. Kostadinova, S. Pilipovic, K. Saneva , J. Vindas, The Ridgelet Transform of Distributions, Topics in PDE, Microlocal Analysis and Time-Frequency Analysis, 3-8 September 2012, Novi Sad, Serbia	1
	K. Saneva , R. Aceska, S. Kostadinova, Quasiasymptotic Analysis in modulation spaces, 8 th International symposium on Geometric Function Theory and Applications, 27-31 August 2012, Ohrid, Macedonia	1
	K. Saneva , R. Aceska, S. Kostadinova, Asymptotic Analysis in modulation spaces, workshop "Asymptotic and Time-Frequency Analysis with Symplectic Geometry", 19-21 April 2012, Skopje, Macedonia	1
	R. Aceska, K. Saneva , S. Kostadinova, Asymptotic and quasi-asymptotic distributional behavior via the short-time Fourier transform, 15 th general	1

	meeting of European Women in Mathematics, 5-9 September 2011, Barcelona, Spain	
	R. Aceska, S. Kostadinova, K. Saneva , Asymptotics of the Short-time Fourier transform, From Abstract to Computational Harmonic Analysis, 13-19 June 2011, Strobl, Austria	1
	K. Saneva , J. Vindas, Wavelet Expansion and Asymptotic Behavior of Distributions, MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, 16-20 September 2009, Ohrid, Macedonia	1
	K. Saneva , J. Vindas, Orthogonal Wavelets and Asymptotic Behavior of Distributions, International Conference on Generalized Functions GF2009, 31 August–4 September, 2009, Vienna, Austria	1
	K. Saneva , A. Buchkovska, Asymptotic behavior of Wavelet Transform and Wavelet Coefficients, <i>IV Congress of Mathematicians of Macedonia</i> , 19-22 October 2008, Struga, Macedonia	0,5
	Вкупно	80,4021

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
Дејности од поширок интерес		
1	Претседател на организационен одбор на меѓународен научен собир	2
	Работилница „Asymptotic and time-frequency analysis with Symplectic Geometry”, 19-21 април 2012, Скопје	2
2	Член на организационен одбор на меѓународен научен собир	1
	MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, 16-20 September 2009, Ohrid, Macedonia	1
3	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	2
	Национален координатор на European Women in Mathematics (EWM) за Македонија (од август 2012 год.)	2
4	Студиски престој во странство до 3 месеци	2
	Универзитет во Ерланген, Германија (август-септември 2013)	0,5
	Универзитет во Нови Сад, Србија (јули 2012)	0,5
	Универзитет во Нови Сад, Србија (февруари 2010)	0,5
	Универзитет во Нови Сад, Србија (ноември 2008)	0,5
5	Изготвување и пријавување на научен национален проект	3
	„Декомпозиција на функции и дистрибуции, асимптотики и примена“, 2011, МОН на РМ (носител)	1
	„Асимптотска вејвлет и Габор анализа и нивна примена“, 2010, МОН на РМ (носител)	1
	„Кооперативен диверзитет преку релејни фединг канали во идните мобилни мрежи“, 2010, МОН на РМ (соработник)	0,5
	„Асимптотско однесување на вејвлет трансформацијата и обработка на слики користејќи GRID инфраструктура“, 2008, МОН на РМ (соработник)	0,5

6	Изготвување и пријавување на научен меѓународен проект	2
	„Асимптотики во коорбит простори“, билатерален проект со Австрија, 2011 (носител)	2
7	Член на факултетска комисија	1
	Пописна комисија (2008 и 2012)	1
8	Член на комисија за избор во звање (4)	0,8
	Вкупно	13,8

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	115,722
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	80,4021
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	13,8
ВКУПНО	209,9241

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Бучковска, претседател, с.р.

Вонр. проф. д-р Соња Геговска-Зајкова, член,
с.р.

Вонр. проф. д-р Билјана Јолевска-Тунеска,
член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОНФРОНТАЦИЈА ВО СРЕДНА АЗИЈА ПОМЕЃУ ГЛОБАЛНИТЕ АКТЕРИ И ВЛИЈАНИЕТО НА МЕЃУНАРОДНИТЕ ОДНОСИ“ ОД М-Р АБДУЛМЕЏИТ НУРЕДИНИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 1.11.2013 година, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Конфронтација во Средна Азија помеѓу глобалните актери и влијанието на меѓународните односи“, од кандидатот м-р Абдулмеџит Нуредини, во состав: проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски, проф. д-р Сашо Георгиевски, проф. д-р Татјана Петрушевска, доц. д-р Елена Михајлова и доц. д-р Јулија Брсакоска – Базеркоска.

По разгледувањето на доставениот труд, Комисијата на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I

СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Докторскиот труд со наслов „Конфронтација во Средна Азија помеѓу глобалните актери и влијанието на меѓународните односи“, од кандидатот м-р Абдулмеџит Нуредини, е составен од вовед, четири дела и заклучок, обработени на вкупно 313 страници текст, со вкупно 452 фусноти. Списокот на користена литература е составен од 399 библиографски единици.

Во **воведот** кандидатот го изнесува поимното определување на регионот на Средна Азија, како нова единка на меѓународната арена. Имено, Средна Азија е регион во кој спаѓаат петте нови независни држави во центарот на азискиот континент: Казахстан, Киргистан, Таџикистан, Туркменистан и Узбекистан, чие настанување кандидатот го објаснува како создавање на нов меѓународно – политички регион кој е посебен потсистем во рамките на системот на меѓународните односи во Средна Азија, што е можеби еден од најважните настани во периодот по Студената војна.

Во текот на истражувањето на предметот, трудот се движи во историски рамки, истовремено разгледувајќи ги процесите пред и по завршувањето на Студената војна и распаѓањето на Советскиот Сојуз, конкретно на нивното влијание врз меѓународните односи помеѓу глобалните и регионалните актери во Средна Азија.

Со цел да го расветли местото и значењето на регионот на Средна Азија во однос на виталните меѓународни интереси на глобалните актери, кандидатот ја истакнува важноста на мултидимензионалната анализа на националните стратески интереси и концептуалните карактеристики на надворешните политики на Соединетите Американски Држави, Русија, Кина, ЕУ, на меѓународните организации и другите глобални актери кон Средна Азија по 1990 година.

Кандидатот во воведот ги нагласува и следните настани кои го детерминираат значењето на регионот на Средна Азија во меѓународните односи и глобалниот систем: воената интервенција во Авганистан по нападите од 11 септември 2001 година, по што меѓународната заедница најмногу се фокусираше токму на областите од Средна Азија, соседи на Авганистан; влијанието на војната во Ирак; Големiot проект за Блискиот Исток или Проширениот проект за Блискиот Исток, со кој се предвидува дека оската на реконструкција на Блискиот Исток е Ирак, што исто така му дава значење на регионот на Средна Азија.

Кандидатот во воведниот дел ја поставува контурата на темата која е предмет на истражувањето, со цел попрецизно да ја претстави генезата на формирање на динамиката на меѓународните односи на Средна Азија. Овој труд има за цел да придонесе во разјаснувањето на досега неистражуваната политика на глобалните актери во поглед на регионот на Средна Азија. Земајќи ги предвид „официјалните изјави“ од страна на глобалните актери, кандидатот тврди дека за оваа проблематика на односи владее „интегрирано“ разбирање на состојбите. Така, разоткривањето на факторите кои ги формираат политиките кон Средна Азија претставува мошне значаен сегмент на прашањето за тоа на кој начин ќе се следи линијата на долгорочните планови за регионот. Притоа, заедно со анализата на политиките кои ги следат владите на Русија, Кина и на САД во врска со регионот на Средна Азија и тамошните земји (Казахстан, Киргистан, Узбекистан, Таџикистан и Туркменистан), земени се предвид и факторите кои влијаат на формирањето на овие политики, глобалните актери, како и главните трендови за соработка помеѓу земјите од регионот. Во контекст на наведеното, кандидатот се осврнува и на внатрешните поредоци на републиките во Средна Азија, кои од прогласувањето на самостојноста се во постојана транзиција кон демократија и слободна пазарна економија трудејќи се да ја зајакнат својата независност. Сепак, поради геостратескијата положба во која се наоѓаат, при состојби на нестабилност ним им е неопходна интервенција од страна на глобалните актери. Всушност, идниот развој на настаните во Средна Азија ќе ја одреди насоката на геополитичките движења во регионот. Решавањето на секој од проблемите ќе биде долг процес, директно зависен од стратескијата еволуција на регионот на Средна Азија, како и од политичката, безбедносна, економска и стратеска реконструкција на регионот.

Во воведот, исто така, се поставени и целите на научната студија. Имајќи ја предвид должината на временскиот период на кој се однесува

трудот, во него се опфатени повеќе екстензивни цели, меѓу кои најзначајни се:

Утврдување на местото и значењето на регионот на Средна Азија во системот на националните интереси и приоритетите на надворешната политики на земјите; идните очекувања и следењето на процесот на формирање на регионалната политика на глобалните актери; анализата на меѓусебните односи на глобалните актери во Средна Азија од аспект на останатите земји и од аспект на регионот; анализирање на односите меѓу земјите од регионот и глобалните актери со критички осврт на политичките, безбедносните, социо-економските и хуманитарните аспекти на билатерално и регионално ниво.

Во првиот дел насловен како „Историска и глобална анализа на регионот и руската стратегија кон Средна Азија“, кандидатот прави поконкретна историска и глобална анализа на регионот на Средна Азија, како и на руската стратегија кон тој регион. Ваквата анализа го опфаќа значењето на културната структура и геостратегијата на Средна Азија, како и поединечните државни профили и надворешно-политички ориентации на земјите во регионот по нивното осамостојување; меѓународните односи и влијанието на традицијата на водењето на политиката во Средна Азија; политичките системи и човековите права, како и меѓународните односи на средно-азиските држави. Во истиот дел, разработена е и руската стратегија кон Средна Азија, особено во контекстот на "Блиска Околина", каде што е анализирана економската и политичката позадина на надворешната политика на Руската Федерација во поглед на средно-азискиот регион.

Во вториот дел на трудот насловен како „Стратегијата на САД кон Средна Азија“, кандидатот приложува детална анализа на Стратегијата на Соединетите Американски Држави во поглед на Средна Азија. Кандидатот ја започнува анализата од Студената војна, период во кој регионот на Средна Азија станува платформа за развој на една нова природна географска и геополитичка сфера за интересите на САД. Во анализата кандидатот особено се осврнува на неколку стратешки аспекти: значењето на регионот и процесите на формирање на политиките на САД кои се однесуваат на Средна Азија како и политичките и економските односи на САД со земјите од регионот. Кандидатот во овој дел го потенцира и влијанието на економската политика на САД врз енергетскиот потенцијал на регионот. Исто така, кандидатот дава и разјаснување за хронолошките текови на следниве процеси: државната стратегија на САД, како и анализата на државните интереси на САД, поконкретно на идејните (когнитивни) особини на надворешната политика на САД кои се фокусираат на значењето и местото на регионот во интересната структура на САД. Во овој дел, кандидатот исцрпно ги елаборира фазите на зголемување на

доминацијата на САД во Средна Азија од 1990 година до денес, осврнувајќи се исто така и на други држави од регионот и надвор од регионот кои ја насочуваат или влијаат врз средноазиската политика на САД. Во тој контекст, Русија, Кина и Европската унија се само некои од земјите на кои се фокусира кандидатот, не изоставајќи ги притоа и Индија, Пакистан, Израел, Јапонија и други држави, како и релевантните регионални и меѓународни организации.

Третиот дел насловен како „Актерите надвор од регионот и местото на регионалните организации“ е посветен на регионалната моќ која ја имаат глобалните актери какви што се Кина, Индија, Иран и Турција и воедно и влијанието и местоположбата на моќта на САД и Русија. Покрај државните актери во поглед на Средна Азија, кандидатот во овој дел детално го анализира влијанието, како и местоположбата на следниве организации: Средно-азиска економска заедница, Партнерство за мир, Заедница на средно-азиска соработка, Организација за безбедност и соработка, Заедница на независни држави, Организација на Шангајска соработка и Евроазиска економска заедница.

Четвртиот дел го носи насловот „Состојбите, проблемите и анализите во контекст на споредбената анализа на средно азиската политика“ и е посветен на стратешките влијанија врз Средна Азија предизвикани од американските воени интервенции во Авганистан и во Ирак.

Завршувањето на Студената војна придонесе да се воспостави стабилноста во светот. НАТО остана како единствена моќна безбедносна алијанса во историјата. Пред сè, Соединетите Американски Држави во свое име продолжуваат да ја обезбедуваат својата безбедност преку нападите врз Ирак, борбата против тероризмот за стабилност во регионот. Но, по војната во Ирак, САД, како единствена велесица, воочиле дека имаат потреба од помош.

По терористичките напади од 11 септември 2001 година, САД започнаа војна против глобалниот тероризам. Изјавувајќи дека се откажуваат од стратегијата која ја применуваа во текот на Студената војна, ја промовираа новата доктрина за „превентивна војна /pre-emptive war“ против терористичките и непријателските држави. Ова завршува со окупацијата на Ирак во март 2003 година. Кандидатот во овој дел ја анализира политиката на администрацијата на поранешниот американски претседател Џорџ Буш, посочувајќи и на влијанијата кои борбата против глобалниот тероризам ги создава во регионот на Средна Азија.

Во заклучокот се содржани крајните согледувања на кандидатот во форма на научни проценки за проблематиката на утврдување на стратешкото значење на регионот Средна Азија, што веќе долго време претставува предмет на интерес во меѓународната политика, во што се состои научниот придонес на оваа докторска дисертација.

Иницијативата започната од страна на глобалните актери ќе ја одреди иднината на Средна Азија во форма на глобалната политика на Русија, Кина и САД. Развојот на политиката на Соединетите Американски Држави кон Средна Азија ќе биде насочен од многу фактори и динамики, меѓу кои се и американско-руските и американско-кинеските односи, стабилноста на режимите во Средна Азија, позицијата на владејачката елита и новите антирежимски случувања во Авганистан и на Арапскиот Полуостров, кои ја имаат и одлучувачката улога во оваа смисла. Овие фактори истовремено ја формираат и гео-политичката, гео-економската и гео-стратегиската положба и насоката по која ќе се движи регионот на Средна Азија. Средна Азија е еден од најважните енергетски извори на природен гас во 21 век. Потенцијалот што го поседува Средна Азија, со приклучувањето кон Блискиот Исток, може да се трансформира во најважната конкуренција во глобалната моќ.

ЗАКЛУЧНА ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Докторскиот труд под наслов „Конфронтација во Средна Азија помеѓу глобалните актери и влијанието на меѓународните односи“, од кандидатот м-р Абдулмецит Нуредини, обработува мошне интересна тема, при што корисноста од направеното истражување и направените анализи се зајакнати со актуелноста на темата не само во поглед на средноазискиот контекст, туку и во глобалниот светски контекст, факт што влијае и врз подигнување на свесноста за нејзината не помала релевантност и во западно-балканскиот контекст.

Структурата на трудот е избалансирана. Материјата во сите главни аспекти е исцрпно, детално и мошне темелно презентирана според логичен редослед.

Во рамките на утврдениот предмет, реализираното истражување и направените анализи, кандидатот ја обработува широката проблематика не само прегледно, туку многу попродабочено, отворајќи бројни дилеми и прашања, притоа давајќи сопствени одговори и констатации, т.е сугерирајќи сопствени ставови и видувања.

Темата на докторскиот труд е обработена со употреба и комбинирање на неколку научни методи, во функција на успешно анализирање, докажување и презентирање на поставените тези. Трудот претставува самостоен стручно-научен труд во кој кандидатот, преку примена на соодветна научна методологија, изразува завидна способност за научна разработка на поставените тези, поставувајќи солидно изведени и издржани заклучоци, притоа покажувајќи завидна способност за користење на стручна и научна литература. Научно издржаниот третман на суштинскиот дел од материјата и отворените

дилеми, прашања и сугестии поместени во трудот даваат солидна основа за понатамошно комплексно истражување на прашањата поврзани со оваа тема, во што се состои и основниот научен придонес на овој докторски труд.

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за докторски труд што ги задоволува критериумите за подготвување на научни и стручни трудови од ваков вид, предвидени во соодветната законска регулатива и актите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од тие причини, на Комисијата и причинува задоволство едногласно да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да го усвои овој извештај со позитивна оценка и да му овозможи на кандидатот м-р Абдулмецит Нуредини да пристапи кон јавна одбрана на својот докторски труд.

КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Љубомир Д. Фрчкоски, с.р.**
- 2. Проф. д-р Сашо Георгиевски, с.р**
- 3. Проф. д-р Татјана Петрушевска, с.р.**
- 4. Доц. д-р Елена Михајлова, с.р.**
- 5. Доц. д-р Јулија Брсакоска–Базеркоска, с.р.**

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ПОМЛАД АСИСТЕНТ ОД НАУЧНОТО ПОЛЕ
БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ, НАУЧНА ОБЛАСТ: ЗЕЛЕНЧУК НА
ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Согласно со Одлуката на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, бр. 02-858/1, донесена на седницата одржана на 25. XI 2013 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Гордана Попсимонова, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје - претседател и членови - д-р Рукије Агич, вонреден професор на Земјоделскиот институт во Скопје и д-р Слободан Банџо, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје. По прегледот на доставената документација, Рецензентската комисија има чест и задоволство да го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

По објавениот конкурс во весниците „Утрински весник“, „Време“ и „Коџа“ од 15. XI 2013 година за избор на асистент од научното поле биотехнички науки, научна област зеленчук, се пријавиле кандидатите: (1) м-р Биљана Ристовска, (2) м-р Марија Мирчевска и (3) м-р Дијана Василевска.

(1) М-р Биљана Ристовска

М-р Биљана Ристовска е родена на 31.1.1983 година во Скопје. По завршувањето на средното медицинско училиште на насоката фармацевтски техничари, образованието го продолжила на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје на градинаро-цвекарската насока. Дипломирала во декември 2009 година, со што се стекнала со звањето дипломиран земјоделски инженер. Од академската 2010/2011 продолжува на втор циклус студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на насоката: растителна биотехнологија, модул: градинарство и цвекарство. Постдипломските студии ги завршила во декември 2012 со одбрана на тема „Калемење – перспективен начин за производство на расад од зеленчук“, со просечен успех 10,0.

Наставна дејност: Од академската 2009/2010 ангажирана е како демонстратор на Катедрата за градинарство и цвекарство при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Во период од три години (2009 – 2012) учествува во реализацијата на практичниот дел на наставата на група предмети по градинарство и цвекарство меѓу кои: општо градинарство и цвекарство, заштитени простори, цвекарство на отворено, производство на цвеќе во заштитен простор, градинарство на отворено, производство на зеленчук во заштитен простор, беспочвено производство на зеленчук и цвеќе, еко-градинарство, познавање на зеленчук и градинарство. Покрај организација на делот од вежби по предметите кои ги покрива Катедрата за градинарство и цвекарство, учествува во подготовка на предметните материјали за вежбите по

предметите: производство на цвеќе во заштитен простор и екоградинарство.

Научноистражувачка дејност: Во изминатиот период се јавува како учесник во неколку научноистражувачки и апликативни проекти: Стратешки план за зачувување и ревитализација на Аквадуктот во Скопје и неговата околина (2011) – член на работната група за природната околина, Нови сорти и нови технологии на производство на зеленчук (2012) - учесник, Овозможувачки активности за ревизија и ажурурање на Националниот имплементационен план на Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи – POPs, член на работната група за пестициди (2012), учесник во проектот „Адаптација на земјоделството кон климатските промени“ (2013), имплементиран од Мрежата за рурален развој на Република Македонија. Од септември 2013 година како стипендист на Вишеградскиот фонд работи на постмастер истражувачки проект „Биохемиски состав на локални генотипови пиперки (*Capsicum annuum* L.) од западен Балкан“ на Институтот за заштита на биодиверзитетот и биобезбедност при Словачкиот универзитет за земјоделство во Нитра, Република Словачка. Истражувањето вклучува опсежна морфолошка и биохемиска анализа на 56 локални генотипови пиперки од Република Македонија и Балканот, а активностите се одвиваат на две локации во Скопје, Р. Македонија и Нитра, Р. Словачка.

Како автор и коавтор има објавено повеќе трудови:

1) Ристовска Биљана. 2010. Развојот на цвеќарството во политиката за рурален развој во Македонија. Годишен зборник на студентски трудови на Факултетот за земјоделски науки и храна, Скопје. Година 2, стр. 5-10

2) Богевска Звезда, Давитковска Маргарита, Иљовски Игор, Ристовска Биљана. Потенцијалот на Република Македонија во создавање на бренд сорти од зеленчук, 2010. Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Р. Македонија, том 55, стр.23-29.

3) Богевска Звезда, Давитковска Маргарита, Попсимонова Гордана, Агич Рукие, Тимов Томе, Иљовски Игор, Ристовска Биљана, Георгиевски Гоце. 2011. Мерки за заштеда на енергијата во градинарското производство во заштитени простори. Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Р. Македонија, том.56, стр. 39-46.

4) Agic, R., Popsimonova, G., Ibusoska, A., Bogevska, Z., Davitkovska, M., Ristovska, B., Iljovski, I. and Georgievski, G. 2012. Perspectives of the organic production in Macedonia. Acta Hort. (ISHS) 960:263-268

5) Agic, R., Popsimonova, G., Krativalieva, S., Ibusoska, A., Davitkovska, M., Ristovska, B., Jankulovski, D., Jankulovska, M., Iljovski, I., Bogevska, Z. and Ibrahim, J. 2012. Assessment of genetic diversity among macedonian tomato (*Lycopersicon esculentum* Mill.) landraces. Acta Hort. (ISHS) 960:73-76

6) Popsimonova, G., Agic, R., Ibusoska, A., Bandzo, S., Davitkovska, M., Ristovska, B., Iljovski, I. and Georgievski, G. 2012. Greenhouse

production in Macedonia - challenges and opportunities. Acta Hort. (ISHS) 960:277-280

7) Stojkoska Dijana, Iljovski Igor, Ristovska Biljana, Bogevska Zvezda. 2012. Biological and morphological characteristics of some introduced hybrids of eggplant (*Solanum melongena* L.). International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 pp. 409-414

8) Stojkoska Dijana, Iljovski Igor, Ristovska Biljana, Bogevska Zvezda. 2012. Productive characteristics of some introduced hybrids of eggplant (*Solanum melongena* L.). International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 pp: 415-423

9) Iljovski Igor, Ristovska Biljana, Dimovska Daniela, Bogevska Zvezda, Davitkovska Margarita, Stojkoska Dijana. 2012. Effect on light and artificial lightning in the production of some flower crops. International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 pp: 431-436

10) Bogevska Zvezda, Agic Rukie, Ristovska Biljana, Ibusoska Afrodita, Davitkovska Margarita, Iljovski Igor. 2012. Agronomic traits of some newly pepper varieties and hybrids in Republic of Macedonia. International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 pp: 491-502

11) Ibusoska Afrodita, Agic Rukie, Bogevska Zvezda, Ristovska Biljana. Yield and yield components of newly tomato hybrids in Republic of Macedonia. International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 pp: 451-460

12) Ristovska Biljana, Agic Rukie, Iljovski Igor, Bogevska Zvezda, Davitkovska Margarita, Stojkoska Dijana. 2012. Overview of grafted vegetable seedlings use in the Republic of Macedonia. Book of Abstracts, p. 85. International symposium for agriculture and food. XXXVII Faculty – Economy Meeting, IV Macedonian symposium for viticulture and wine production, VII Symposium for vegetable and flower production. Skopje, Macedonia, 12-14 December, 2012 Book of Abstracts, p. 85

Стручни усовршувања: Со цел подобрување на вештините има посетено повеќе обуки и семинари меѓу кои се издвојуваат: Работилница за подготовка на предлог - проекти (2007) во рамките на програмата Сектор во организација на Регионалниот еколошки центар – РЕЦ

Скопје, Тренинг во Обединетите нации во Женева (2008) за процедурите за усогласеност со Архуската конвенција во организација на Европскиот екофорум, Тренинг за интензивна хортикултура за професионалци од Република Македонија (2013) во Израел, во организација на MASHAV (Ministry of Foreign Affairs Israel's Agency for International Cooperation) и CINADCO (Ministry of Agriculture and Rural Development, Centre for International Agricultural Development Cooperation).

Одлично го владее англискиот јазик и поседува компјутерски вештини.

Мислење на Рецензентската комисија: М-р Биљана Ристовска во целост ги исполнува условите на конкурсот.

(2) М-р Марија Мирчевска

М-р Марија Мирчевска е родена на 3. IX 1986 во Скопје. Како најдобар студент на генерацијата, дипломирала 2009 година на Факултетот за земјоделски науки и храна, на насоката преработка на земјоделски производи, со темата: „Производство и масно-киселински состав на маслиновото масло“. Магистерските студии ги завршила во Медитеранскиот институт за земјоделство, Ханија, Грција, на насоката квалитет на храна и хемија на природни производи. Магистерската теза „Евалуација на хемискиот профил и антиоксидативната активност на морските алги во Егејското и Јонското море“ (оригинален наслов: “Evaluation of the chemical profile and antioxidant activity of marine algae from the Aegean and Ionian Seas”) ја одбранила во 2011 година. Од 2011 година до сега работи како помлад истражувач во Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија при МАНУ.

Активно се служи со англискиот и германскиот јазик и има одлични компјутерски компетенции.

Кандидатката Марија Мирчевска нема доставено податоци за наставна дејност и објавени трудови.

Мислење на Рецензентската комисија: Според приложените податоци за образованието и досегашното стручно искуство на кандидатката, Комисијата заклучува дека нејзините квалификации не се соодветни за научната област зеленчук.

(3) М-р Дијана Василевска

М-р Дијана Василевска е родена на 4. VIII 1988 година, во Битола. На Факултетот за биотехнички науки при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола се запишала во учебната 2007/2008 година. Со дипломирањето се стекнала со звањето дипломиран менаџер во биотехниката. Во учебната 2010/2011 се запишала на втор циклус студии, при истиот Факултет, на насоката менаџмент на биотехнологија. Магистрирала во 2013 година со тезата под наслов: „Влијанието на социоекономските фактори врз исхраната на населението во Република Македонија“.

Наставна дејност: Во учебната 2010/2011, м-р Дијана Василевска била ангажирана како демонстратор на Катедрата за организациони науки и менаџмент во агропрехрамбената индустрија.

Научноистражувачка дејност: Освен во изработката на магистерската работа, м-р Дијана Василевска има учествувано како автор или коавтор во пет научни труда од областа на здравствените и социјалните аспекти на исхраната на населението.

Активно го користи англискиот јазик, а пасивно германскиот.

Мислење на Рецензентската комисија: Според приложените податоци за образованието и досегашното стручно искуство на кандидатката, Комисијата заклучува дека нејзините квалификации не се соодветни за научната област зеленчук.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната досегашна активност и постигнатите резултати, може да се заклучи дека единствено кандидатката м-р Биљана Ристовска во целост ги исполнува условите на конкурсот. Од приложената документација евидентна е големата ангажираност и успех што кандидатката Биљана Ристовска ја има остварено во научноистражувачката работа. Со својата досегашна работа и постигнати резултати, кандидатката Биљана Ристовска покажала дека станува збор за извонредно квалитетен научен и педагошки работник, а од особена важност се нејзините заложби за усовршување и надградување преку неколкуте престои на универзитетите надвор од земјата и остварување на нови контакти за соработка. Биљана Ристовска е еден од нашите перспективни млади кадри кои ќе дадат значителен придонес за развојот и афирмацијата на Земјоделскиот институт во Скопје.

Согласно со претходното изнесеното, а во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и врз основа на личното познавање на кандидатката и искуствата од соработката, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, кандидатката м-р Биљана Ристовска, дипл.инж.агр, да биде избрана во звањето помлад асистент при Одделението за градинарство во Земјоделскиот институт.

Рецензентска комисија

1. Д-р Гордана Попсимонова, ред. професор на Земјоделскиот институт во Скопје, с.р.
2. Д-р Рукие Агич, вонреден професор на Земјоделскиот институт во Скопје, с.р.
3. Д-р Слободан Банџо, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД

На прифатени теми за изработка на докторска дисертација на
Медицинскиот факултет во Скопје

Наставно-научниот совет на УКИМ-Медицинскиот факултет
во Скопје на својата и редовна седница одржана на 07.11.2013 година
ги донесе следниве одлуки за усвоен извештај на комисијата за оцена
на тема за изработка на докторска дисертација

Ред. бр.	Име и презиме	Наслов на тема	ментор
1.	Аце Додевски	"Морфолошки карактеристики и клиничко значење на вертебробазиларниот систем"	Проф. д-р Добрила Лазарова
2.	Андромахи Наумовска	"Влијанието на социо-емоционалното приврзување врз личноста и сликата за себе кај млади во доцна адолесценција со анксиозни растројства"	Проф. д-р Марија Ралева

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ТРИ НАСТАВНИЦИ ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, формира Рецензентска комисија за избор на три редовни професори по предметот хирургија, во состав: проф. д-р Спасе Јовковски, проф. д-р Александар Караџозов, проф. д-р Горан Кондов, проф. д-р Перица Петровски и проф. д-р Зоран Караџов.

На конкурсот за избор на три редовни професори од 12.10.2013 година, се јавија следниве кандидати: вонр. проф. д-р Никола Јанкуловски, вонр. проф. д-р Славчо Стојменски и вонр. проф. д-р Слободан Дамјановски.

По разгледувањето на доставените материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Вонр. проф. д-р Никола Јанкуловски

Биографски податоци

Д-р Никола Јанкуловски е роден на 4.3.1958 година, во Ресен. Основно и средно образование завршил во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1976/77 година и студиите ги завршил со среден успех 9,3.

Како студент повеќе години бил активен член на Научниот клуб “Академик проф.д-р Димитар Арсов” при Медицинскиот факултет во Скопје и учествува во работата на стручните состаноци и конгреси каде што презентирал трудови.

По завршувањето на Медицинскиот факултет и задолжителниот лекарски стаж на 1.5.1984 година, добил стипендија од Министерството за наука на Р.Македонија да работи на Клиниките за хируршки болести, а од 1.5.1985 година се вработил на Клиниката за дигестивна хирургија при ООЗТ-Клиники за хируршки болести при Универзитетскиот центар за медицински науки во Скопје.

Во 1988 година е избран за помлад асистент, во 1991 година за асистент по предметот хирургија, а во 1996, 1999 и 2003 година е реизбран во истото звање.

Од изборот за помлад асистент активно учествувал во изведувањето на практичната настава по општа и воена хирургија. Кон вежбите пристапувал со

ентузијазам им го пренесувал потребното знаење на студентите настојувајќи да го потенцира практичното и трудејќи се практичната настава да биде на адекватно ниво и со педагошки однос во прикажувањето на пристапот кон лекувањето на хируршкиот болен.

Специјалистички испит по општа хирургија положил во 1990 година.

Како лекар на специјализација во два наврата престојувал на Клиниката за општа и васкуларна хирургија на Воено-медицинската академија во Белград.

Учествувал на повеќе научни и стручни состаноци на Клиниката, Македонското лекарско друштво, како и на повеќе симпозиуми и конгреси во земјата и во странство.

Д-р Јанкуловски има објавено бројни научни и стручни трудови во домашни и меѓународни списанија.

Во текот на септември 1996 година имал стручен престој во Клиничкиот центар на Србија на Институтот за болести на дигестивниот систем во Белград, кај проф. д-р Р. Чоловиќ.

Во текот на март 1999 година имал стручен престој во хируршката болница Klinik in Park во Цирих.

Од 1999 до 2002 година бил хонорарен наставник по предметот хирургија во Државното средно медицинско училиште “Д-р Панче Караџов” Скопје.

Во август 2000 година престојувал на Клиниката „Johann Wolfgang Goethe“ во Универзитетскиот медицински центар во Франкфурт кај проф. Met Encke.

Во 2001 година остварил посета во Болницата „Хенри Мондор“ во Париз, а во јуни 2002 година во st. Marks Hospital и Hammer Smith (Imperial College) кај проф. Nagy Habib, во Лондон.

Во декември 2002 година д-р Никола Јанкуловски ја одбрани докторската дисертација под наслов: ***Процена на имунокомпетенцијата кај билијарната опструкција и улогата на билијарната дренажа врз прогнозата на болеста.***

Во текот на март 2004 година бил на стручно усовршување за еднодневна хирургија во Универзитетската болница „Умберто I“, кај проф. V.Pezzangora.

Во април 2004 година е избран за доцент по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје. Член е на Стручната комисија при Лекарската комора на Македонија, Комисијата за меѓународна соработка на Медицинскиот факултет во Скопје, член на Комисијата за наука на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и др.

Од изборот за доцент предава определени поглавја од воената, општата и дигестивната хирургија. Постојано се труди да ги пренесе најновите сознанија од своето искуство и од литературата и нивната можна примена во наши услови. Активно учествува во теоретската и практичната едукација на специјализантите по хирургија и сродните гранки.

Во јуни 2004 кај prof. F.Herbst на АКН Клиниката во Виена, а во мај 2008 во Клиничкиот центар во Љубљана.

Од мај 2003 година д-р Јанкуловски е член на Друштвото на колопроктолози на Југославија, од февруари 2006 е член на Американското здружение на абдоминални хирурзи (ASAS), а од ноември 2008 година е член на Европското здружение на дигестивни хирурзи.

За време на досегашната работа покажува ефикасност и студиозност кон хируршката проблематика, со постојан стремеж кон усовршување и проширување на своите знаења.

Од септември 2007 до 1 април 2009 година е избран на функцијата директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за дигестивна хирургија.

Од 1 април 2009 година е назначен за в.д. декан на Медицинскиот факултет од страна на ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а од 22 септември е единствен утврден кандидат од страна на Наставно-научниот совет за декан на Медицинскиот факултет во Скопје.

На 29.9.2009 година, Универзитетскиот сенат ја потврди Одлуката на ректорот на УКИМ за избор за декан на Медицинскиот факултет за мандатниот период 2009-2013 година.

На својата 9. седница одржана на 30.4.2013 година, Универзитетскиот сенат ја потврди Одлуката на ректорот на УКИМ за повторен избор за декан на Медицинскиот факултет за мандатниот период од 4 години, сметано од 2013 до 2017 година.

Трудови рецензирани пред овој избор се од бр. 44 до бр. 58 во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 955 од 30 декември 2008 година.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО -СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Никола Ѓорѓи Јанкуловски

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за абдоминална хирургија

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Од прв циклус студии – студенти по медицина, стоматологија, ТСС	50 часа	0,04	2
	Од втор циклус студии (специјализации)	30 часа	0,05	1,5
	Од трет циклус студии (докторски) – изборни предмети 2	2 кандидати по 15 часа=30 часа	0.06	1,8
2.	Одржување на вежби (клинички)	1120	0,03	33,6
3.	Консултации со студенти (од прв, втор и трет циклус студии)	800	0,002	1,6
4.	Ментор на дипломска работа	1	0,2	0,2
5.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат - 10 * 0,5	10	0,5	5,0
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	2	0,3	0,6
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	4	0,2	0,8
8.	Член на комисија за оцена или одбрана			

	на дипломска работа	4	0,1	0,4
9.	Рецензент на универзитетски учебник - 1 * 1	1	1,0	1,0
Вкупно:		46,9		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Ментор на докторска дисертација - Д-р Ферат Салаху: <i>Проценка на прогностичките фактори кои влијаат на конечниот исход кај пациенти со дебелоцревна опструкција поради колоректален карцином</i>	1	3	3
2.	Ментор на магистерска работа - Д-р Реџеп Селмани: <i>Рана лапароскопска холецистектомија кај акутен холецистит</i>	1	1	1
3.	Учесник во национален научен проект (1*3=3)			
	Модернизација на КМЕ на Медицинскиот факултет на УКИМ, 2011	1	3	3
4.	Учесник во меѓународен научен проект (3*5=15)			
	1. Молекуларни прогностички и предиктивни маркери за ефикасност/токсичност на терапија со капецитабин кај пациенти со кколоректален карцином 2. ERAWEB2 – Erasmus Mundus Western Balkans 2 – Strand 1- Lot 7 3. Clinical and system – omics for the identification of the molecular determinants of established chronic kidney disease – FP7 project	3	5	15
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание			
	Gastrointestinal stromal tumors: overview of molecular pathology, morphology, differential diagnosis and clinical-pathological correlation. Liljana Spasevska, Vesna Janevska, Gordana	0,6	4	2,4

	Petrusevska, Blagica Dukova, Vlado Janevski, Nikola Jankulovski Macedonian medical review 2010; (64)3: 8-15.			
	N-Acetyl-β-D as a nephrotoxicity tracer in patients with rheumatoid arthritis treated by ketoprophen and methotrexat. Dejan Spasovski, Nada Marina, Jordan Calovski, Gjorgji Bozinovski, Snezana Percinkova, Arif Ljatif, Maja Slaninka-Miceska, Petar Milosevski, Sowa Alabakovska, Jelka Masin-Spasovska, Nikola Jankulovski, Vesna Janevska, Goce Spasovski Macedonian medical review. 2010; (64)3: 21-33.	0,6	4	2,4
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			
	Methylenetetrahydrofolate reductase C677T Polymorphism and risk of colorectal cancer in the Macedonian Population Matevska N, Josifovski T, Kapedanovska A, Sterjev Z, Serafimoska Z, Panovski M, Jankulovski N, Petrusevska N, Angelovska B, Petrusevska G, Suturkova L, Dimovski AJ, Original article BJMG 2008; 11(2).	0,6	6	3,6
	A Giant incisional flank hernia-case report Rexhep Selmani, Goran Begovic, Fejsi Shehu, Astrit Saidi, Skender Saidi, Nikola Jankulovski. Medicus, 2009; 61Vol. XII (2):239 ISSN 1409-6366 UDS	0,6	6	3,6
	Iskemija Mezenteriale akute Rexhep Selmani, Goran Begovic, Aleksandar Karagjozov, Nikola Jankulovski, Vlado Janevski, Arben Karpuzi, Qemal Rushiti MEDICUS, ISSN 1409-6366, UDC 61, 2010; suppl. V: 53.	0,6	6	3,6
	Large bowel obstruction due to colon cancer in emergent surgery Sallahu Ferat, Jankulovski Nikola, Limani Dalip, Beka Fadil, Tanaj Halil, Zatriqi Skender, Shabani Skender, Plakolli Naser, Murati Skender	0,6	6	3,6

	Kosova Journal of Surgery, 2010, 4: 1.			
	Early laparoscopic cholecystectomy for acute cholecystitis-Operative time Rexhep Selmani, Goran Begovic, Aleksandar Karagjozov, Vlado Janevski, Nikola Jankulovski, Qemal Rushiti, Arben Karpuzi, Vesna Veliq-Stefanovska MEDICUS, ISSN 1409-6366, UDC 61, 2011; Vol XV(1): 273-278.	0,6	6	3,6
	The new classification of distal extrahepatic cholangiocarcinoma-morphologicak analysis and review of literature Spasevska Liljana, Dukova B, Janevski V, Shumkovski A, Jankulovski N Acta morphol 2011; Vol. 8(2): 26-29.	0,6	6	3,6
	Incidence of peritonitis as consequence of acute appendicitis in University Clinical Center of Kosova Skender Zatriqi, Ferat Sallahu, Violeta Zatriqi, Vlado Janevski, Nikola Jankulovski Kosova Journal of Surgery, 2011; Vol. 5, No 1, 26-30.	0,6	6	3,6
	Localization and surgical treatment of colorectal cancer Ferat Sallahu, Nikola Jankulovski Kosova Journal of Surgery, 2011; Vol. 5, No 1, 31-38.	0,9	6	5,4
	Presenting colorectal carcinoma cases in our department Ferat Sallahu, Nikola Jankulovski, Assani Hasani, Dalip Limani, Skender Shabani, Vlado Janevski, Aferdita Daka, Skender Zatriqi Med Arh, 2011, 65(6): 334-335.	0,6	6	3,6
	Improvement of cerebral oxygenation during laparoscopy using intermittent sequential compression of legs Kuzmanovska B, Jankulovski N, Isjanovska R. Kartalov A, Stefanovski I. Contributions-No. XXXII/2; 2011 pp. 247-257.	0,6	6	3,6
	It is worth emergency laparoscopic cholecystectomy in 72 hours Skender Zatriqi, Ferat Sallahu, Violeta Zatriqi,	0,6	6	3,6

	Vlado Janevski, Nikola Jankulovski MEDICUS, 2011; ISSN 1409-6366 UDS 61, Vol. XVI (2).			
	Acute abdomen in Emergency surgery because of colorectal cancer Ferat Sallahu, Nikola Jankulovski, Dalip Limani, Fadil Beka, Skender Shabani, Naser Plakolli, Antigona Hasani, Skender Murati, Halil Tanaj, Skender Zatriqi MEDICUS, 2011; ISSN 1409-6366 UDS 61, Vol XVI. (2).	0,6	6	3,6
	Acute symptomatic seizures following hypertonic saline irrigation of hepatic hydratid cysts Biljana Kuzmanovska, Emilija Cvetkovska, Nikola Jankulovski Epilepsy Vol. 11, Number 39/40, 2011; UDC 616.853.	0,8	6	4,8
	L-2-oxothiazolidine-4-carboxylate influence on age- and heat exposure-dependent peroxidation in rat`s liver and kidney Nikola Hadzi-Petrusev, Nikola Jankulovski, Mishko Milev, Pavlina Filipovska, Hristo Gagov, Elizabeta Gjorgievska, Dine Mitrov, Ramadan Sopi, Kiril Hristov, Mitko Mladenov Journal of Thermal Biology, doi: 10.1016/j.jtherbio.2011.12.013 (impact factor 1.5) 2012.	0,6	6*0,6+13,069=16,669	16,669
	Promoter length polymorphism in UGT1A1 and Risk of Sporadic Colorectal Cancer. Hiljadnikova Bajro M, Josifovski T, Panovski M, Jankulovski N, Kapedanovska Nestorovska A, Matevska N, Petrusevska N, Dimovski AJ Cancer Genetics and Cytogenetics 2012; 205(4):163-7.	0,6	6*0,6+1,915=5,515	5,515
	Хируршки третман на пациенти со брзо закрепнување (Fast track surgery) Nikola Jankulovski, Vlado Janevski, Svetozar Antovic, Ognen Kostovski, Kemalj Rusiti, Biljana Kuzmanovska Macedonian Medical Review, 2012; 66(1):7-12	0,6	6	3,6
	Laparoscopic versus open splenectomy: a single center 11-year experience Nikola Jankulovski, Svetozar Antovic, Gordana Petrusevska, Kemal Rusiti, Ognen Kostovski, Aleksandar Mitevski, Aleksandar Stojanovic Surgical Laparoscopy, Endoscopy & Percutaneous Techniques. Acta Clin Croat 2013; 52: 229-234.	0,6	6*0,6+0,25=3,85	3,85

	L-2-oxothiazolidine-4-carboxylate influence on age-and heat exposure-dependent peroxidation in rat`s liver and kidney Nikola Hadzi-Petrushev, Nikola Jankulovski, Mishko Milev, Pavlina Filipovska, Hristo Gagov, Elizabeta Gjorgievska, Dine Mitrov, Ramadan Sopi, Kiril Hristov, Mitko Mladenov Journal of Phys Science, 2012, 37: 361-365.	0,6	$6 \times 0,6 + 13,069 = 16,669$	16,669
	Клиничката примена на asymeric dimethyl arginine кај пациенти со ревматоиден артритис Дејан Спасовски, Ариф Љатифи, Нада Марина, Јордан Чаловски, Ирена Кафециска, Ѓорѓи Божиновски, Снежана Перчинкова, Маја Сланина Мицевска, Трајан Балканов, Бети Дејанова, Соња Алабаковска, Светлана Крстевска Балканов, Јелка Масин Спасовска, Гоце Спасовски, Стевка Богдановска Никола Јанкуловски и Весна Јаневска. Мак. мед. преглед 2012; 66(1):26-34.	0,6	6	3,6
	Body composition and body fat distribution in adults with different body mass index Elizabeta Sivevska-Smilevska, Lidija Todorovska, Vujica Zivkovic, Nikola Jankulovski, Slobodan Nikolic, Vesela Malevska-Ivanovska, Ljudmila Efremovska, Jasmina Pluncevic-Gligorovska PESH 1(2012) 2: 119-124.	0,6	6	3,6
	Predizvici na laparoskopската popravka na ingvinalna hernija Aleksandar Mitevski, Svetozar Antovic, Ognen Kostovski, Kemal Rusiti, Nikola Jankulovski Medicus 2013. ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol-18(1): 136-141.	0,6	6	3,6
	A true epidermotropic apocrine neoplasm in the form of perianal Paget`s disease: a case report Nikola Jankulovski, Liljana Spasevska, Vesna Janevska and Blagica Dukova Joynral of Medical Case Reports, 2013; 7: 162.	0,6	$6 \times 0,6 + 0,36 = 3,96$	3,96
	Splenectomy for hemathologic disorders Nikola Jankulovski, Svetozar Antovic, Biljana Kuzmanovska, Aleksandar Mitevski PRILOZI, December 2013. In press.	0,6	6	3,6
	Strategic approach for Quality Improvement of Emergencu Medical Services-from Strategic Assessment to Policy Intervention Fimka Tozija, Nikola Jankulovski	0,9	$6 \times 0,9 + 0,667$	6,067

	Arh. Hig. Rada Toksikol, 2013; 4, impact factor 2012:0.667.			
	Age and Heat Exposure-Dependent Changes in Antioxidant Enzymes Activities in Rat`s Liver and Brain Mitochondria: Role of α-tocopherol Velimir Stojkovski, Nikola Hadzi-Petrushev, Vlatko Ilievski, Ramadan Sopi, Icko Gjorgoski, Dine Mitrov, Nikola Jankulovski, Mitko Maldenov Biotechnology Journals, Physiological Research Impact Factor (IF 1,5) ISSN 0862-8408. Vol 62. In press. Will be published in December 2013.	0,6	6*0,6 + 1,531	5,131
	Multivisceral resection for advanced duodenal adenocarcinoma: A case report and review of literature Aleksandar Mitevski, Svetozar Antovic, Biljana Kuzmanovska, Nikola Jankulovski Contributions. Sec. med. Sci., XXXIV 2, 2013; ISSN 0351-3254, UDC: 616.342-006.66-089.873.	0,6	6	3,6
	Лапароскопска поправка на инцизиона хернија кај пациент со прекумерна тежина: приказ на случај Александар Митевски, Светозар Антовиќ, Биљана Кузмановска, Никола Јанкуловски. Мак Мед Преглед, 2013; 67(2):115-117	0,6	6	3,6
	Evaluation of the effects of elevated intra-abdominal pressure on the respiratory mechanics in mechanically ventilated patients. Aleksandra Gavrilovska-Brzanov, Zorka Nikolova, Nikola Jankulovski, Mirjana Sosolceva, Gordana Taleska, Maja Mojsova-Mijovska, Marija Jovanovski-Srceva, Darko Angusev, Darko Sazdov, Nikola Brzanov MJMS, 2013; 6(3):261-265	0,6	6	3,6
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир			
	Хемостаза во лапароскопијата Никола Јанкуловски I македонска конференција за алтернативи во трансфузијата кај критично болни, 2013; 92-95.	1	2	2
8.	Секциско предавање на научен/стручен собир			
	Третман на перитонитис	1		

	Никола Јанкуловски Здружение на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување, стручен состанок, Алкалоид, декември 2012, Скопје - усна презентација		1	1
9.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество			
	Акутен панкреатит Никола Јанкуловски Интензивна и ургентна медицина, крв и трансфузија на крв, Европска фондација за едукација по анестезиологија, Дојран, октомври 2013 - усна презентација	1	2	2
10.	Апстракт објавени во зборник од конференции -меѓународни			
	Blind ultrasound differentiation of rectal tumors Nenad Joksimovic, N. Jankulovski, A. Gligorievski, V. Vasilevska, University Clinic of gastroenterohepatology, FYR of Macedonia March 6 th -9 th Belgrad, Serbia, 2009.	1	1	1
	Somatic selection of the 8q24 risk allele in colorectal cancer A. Kapedanovska Nestorovska, N. Matevska, T. Josifovski, N. Jankulovski, M. Panovski, A.J. Dimovski European Journal of Human Genetics, Vol. 17, Supplement 2, 2009.	1	1	1
	Handling of entero-cutaneous fistulae. V. Janevski, T. Risteski, G. Volceski, N. Jankulovski, F. Salahu, S. Zatrici IIIrd Congress of the Surgeons of Macedonia with international participation, Book of Abstracts 2010; p.160.	1	1	1
	Current reforms in the third cycle of studies in medicine in Macedonia: National report Stojceva-Taneva O, Alabakovska S, Miladinova D, Stefanovski B, Jankulovski N. University "Sts. Cyril and Methodius", Medical Faculty-Skopje, Republic of Macedonia ORPHEUS 2010: Fifth European Conference, Vienna, Austria; 2010: 28.	1	1	1
	Involvement of Distinct Molecular Mechanisms in Development of Sporadic Proximal and Distal Colorectal Cancers Hiljadnikova Bajro M, Josifovski T, Jankulovski N, Dimovski A.J.	1	1	1

	European Conference of Human Genetics 2010, Gothenburg, Sweden. European Journal of Human Genetics 2010: Vol. 18(1): 171.			
	Rectal prolapse in a 89 years old woman: a case report Aleksandar Mitevski, Nikola Jankulovski, Ilija Milev, Alen Georgijev, Nikola Lazovski Society of Coloproctology of Yugoslavia; 7th Biannual symposium of coloproctology-October 07-09, 2010, Belgrade, Serbia.	1	1	1
	Involvement of Genetic Instability in Pathogenesis of Colorectal Cancer Among Patients from Republic of Macedonia Hiljadnikova Bajro M, Josifovski T, Jankulovski N, Dimovski AJ. 2010 Nijmegen, 12 th European Workshop on Cytogenetics and Molecular Genetics of Solid Tumors abstract book. Cancer Genetics and Cytogenetics, 2010 Vol. 203(1): 83.	1	1	1
	Legislation changes aiming towards quality improvement of the PhD studies in the Republic of Macedonia Olivera Stojceva-Taneva, Nikola Jankulovski, Sonja Alabakovska, Daniela Miladinova, Branko Stefanovski University "Sts. Cyril and Methodius", Medical Faculty-Skopje, Republic of Macedonia 6 th ORPHEUS Conference 2011: PhD Quality Indicators for Biomedicine and Health Sciences, Dokuz Eylul University, Izmir, Turkey 2011; 35.	1	1	1
	Gastrointestinal stromal tumors in Republic of Macedonia-Morphological study and epidemiological data Spasevska L, Janevska V, Dukova B, Petrushevska G, Ivkovski L, Janevski V, Karagozov A, Panovski M, Jankulovski N 1 st Macedonian Congress of Pathology with International Participation Ohrid Republic of Macedonia, October 12-16, 2011; Book of Abstract pp. 18.	1	1	1
	Surgical treatment of chronic pancreatitis and pancreatic pseudocysts Janevski V, Jankulovski N, Kostovski O, Trajkovski G 1 st Macedonian Congress of Pathology with International Participation Ohrid Republic of Macedonia, October 12-16, 2011; Book of Abstract pp. 19.	1	1	1
	Distal extrahepatic cholangiocarcinoma-Analysis of cases in a 5-year period	1	1	1

	Dukova B, Spasevska L, Janevska V, Petrushevska G, Filipovski V, Jankulovski N, Janevski V, Bogdanovska-Todorovska M 1 st Macedonian Congress of Pathology with International Participation Ohrid Republic of Macedonia, October 12-16, 2011; Book of Abstract pp. 56.			
	Colorectal carcinoma-correlation and statistical analysis in a 5-year period Dukova B, Spasevska L, Janevska V, Petrushevska G, Jankulovski N, Janevski V, Bogdanovska-Todorovska M 1 st Macedonian Congress of Pathology with International Participation Ohrid Republic of Macedonia, October 12-16, 2011; Book of Abstract pp. 58.	1	1	1
	SMAD7 rs4939827 risk variant is associated with poor outcome in colorectal cancer patients from R. Macedonia Kapedanovska Nestorovska A, Sterjev Z, Serafimovska Z, Matevska N, Josifovski T, Jankulovski N, Panovski M, Petrusevska N, Suturkova Lj, Dimovski A. European Journal of Human Genetics 2011; 19 (Suppl. 2): 201.	1	1	1
	Multiplex ligation-dependent probe amplification (MLPA) in analysis of hereditary and sporadic colorectal cancer in Republic of Macedonia Marija Hiljadnikova Bajro, Toni Josifovski, Milco Panovski, Nikola Jankulovski, Aleksandar J. Dimovski Balcan Journal of Clinical Laboratory 2011; 19(1): 123.	1	1	1
	Where do we stand regarding ORPHEUS PhD quality indicators? Olivera Stojceva-Taneva, Nikola Jankulovski, Sonja Alabakovska, Daniela Miladinova, Branko Stefanovski 7th ORPHEUS Conference, April 2012, Bergen, Norway	1	1	1
	Znacaj antropometrije za epidemiologiju, dijagnozu, terapiju i prognozu proteinsko-energetske malnutricije Todorovska Lidija, Jankulovski Nikola, Zivkovic Vujica 52. Kongres antropoloskog drustva Srbije sa megjunarodnim ucestvom, Novi Sad 05-08. jun	1	1	1

	2013: 81.			
	Adenocarcinoma in solitary Peutz-Jeghers polyp in the duodenum L. Spasevska, V. Janevska, N. Jankulovski, B. Dukova, G. Ristovski, A.T. Zrmanovska 25th European Congress of Pathology, Virchows Arch, 2013; Vol. 463. № 2, 101-352.	1	1	1
	Splenectomy for hemathologic disorders Nikola Jankulovski Macedonian Association of Pathology, 1st Macedonian Inter-Congress Meeting with International Participation, Skopje, Proceedings and Abstracts, 27-29 May 2013; 40.	1	1	1
	Association between microsatellite instability, BRAFV600E and MLH1 promoter hypermethylation in sporadic and familial colorectal cancers M. Hiljadnikova Bajro, A. Kapedanovska, A. Eftimov, N. Matevska-Geskovska, T. Josifovski, M. Panovski, N. Jankulovski, A.J. Dimovski European Journal of Human Genetics 2013; 21(2): 286.	1	1	1
	Emerging Antimicrobial Resistance in Acinetovacter Baumanii Popovska K., Zdravkovska M., Jankulovski N., Petrovska B., Jankovska G., Nikolovska Z. The 5th Eurasia Congress of Infectious Diseases; Clinical Microbiology, Infectioous Diseases, Immunology and Epudemiology, Tirana Albania 2013; 21.	1	1	1
	Impact of brain drain upon structural changes in the education policy in the Republic of Macedonia Olivera Stojceva-Taneva, Nikola Jankulovski, Sonja Alabakovska, Daniela Miladinova, Branko Stefanovski 8th ORPHEUS Conference, April 2013, Prague	1	1	1
Вкупно:		189,261		

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
Дејности од поширок интерес				
1.	Декан/ директор	1	6	6

2.	Член на универзитетска комисија	2	1	2
3	Член во факултетски комисии	6	0,5	3,0
4.	Учество во комисии и тела на државни и други ургани	6	1	6
5.	Член на комисија за избор во звање	2	0,2	0,4
6.	Студиски престој во странство			
	- До 3 месеци	1	0,5	0,5
Вкупно:		17,9		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	46,9
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	189,261
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	17,9
Вкупно:	254,061

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Спасе Јовковски, претседател
с.р.
2. Проф. д-р Александар Караѓозов, член
с.р.
3. Проф. д-р Горан Кондов, член с.р.
4. Проф. д-р Перица Петровски, член с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, член с.р.

2. Вонр. проф. д-р Славчо Стојменски

Биографски податоци:

Д-р Славчо Стојменски е роден на 15.1.1958 година во Скопје. Со основно и средно образование се стекнал во родниот град. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во 1976 година, а студиите ги завршил во 1984 година со среден успех 9,23. На 1.5.1985 година е примен на Трауматолошката клиника како приправник - стипендист на СИЗ за научни дејности, а од 1.12.1986 година стапува во редовен работен однос на Трауматолошката клиника во Скопје. Специјалистички испит по општа хирургија положил на 3.3.1992 година, а супспецијалистички испит по трауматологија на 5.6.1996 година. Од јули 2002 година ја одбрал својата докторска дисертација и се здобил со звањето доктор на медицински науки. Од септември 2006 до септември 2009 година е назначен за в.д. директор на Универзитетската клиниката за трауматологија, а од 2009 година до денес е на функцијата раководител на Клиниката за трауматологија и сè уште активно учествува во решавањето на трауматолошката и општо-хируршката проблематика. Од мај 2007 до 2009 година ја извршувал должноста претседател на Македонското друштво на ортопеди и трауматолози (МАДОТ).

Наставна дејност:

Активно учествува во изведувањето како на практичната настава по општа хирургија и трауматологија на хируршките клиници, така и во спроведувањето на теоретската настава по овие предмети, секогаш настојувајќи да им ги пренесе своите знаења на студентите на достапен начин. Учествува и во едукација на специјализантите по општа хирургија, како и на субспецијализантите по Трауматологија, настојувајќи да им овозможи совладување на оперативната техника во сите области на Трауматологијата. Наставата ја изведува солидно и стручно придржувајќи се на програмата. За доцент по предметот Општа хирургија е избран во април 2004 година. За вонреден професор по предметот Општа хирургија е избран во декември 2008 година. Член на комисијата за одбрана на докторат на Д-р. Виктор Камилоски, Д-р. Смиља Туцарова Ѓоргова, Д-р. Јуан Јаха и Д-р. Симон Трпески. Член на комисија на одрбана на магистратура на Д-р. Небојша Настов, Д-р. Константин Митев, Др. Касапинова и Др. Симон Трпески. Член на комисија на дипломска работа на Трајковска Бети и Стефан Видински. Добитник на плакета на МАДОТ 2009 И благодарница како претходен претседател на МАДОТ по повод 20 годишнина од формирање на МАНУ.

Стручно - научна дејност

Д-р Славчо Стојменски активно работи на Трауматолошката клиника по полагањето на специјалистичкиот и супспецијалистичкиот испит. Земал активно учество во работата на многу меѓународни конгреси, од кои поважни

се: Конгресот за траума и итна Хирургија во Истанбул, септември 1995; Вториот конгрес на ЕФОРТ во Минхен, јули 1996; 20. СИКОТ-конгрес во Амстердам, август 1996; 4. ЕФОРТ-конгрес во Брисел, јуни 1999; 8. Инструкционален курс на ЕФОРТ во Прага, јуни 2000 година; 9. Конгрес на БОТА, октомври 2004; Денови на итната хирургија, БОТА, октомври 2005, Велинград, Бугарија, 7. Европски Конгрес за траума, мај 2006, Љубљана, Словенија; 5. Spine Expert Group, декември 2007, Белград; 9. EFORT-конгрес во Ница, мај-јуни 2008; 6. Интернационален симпозиум Херсионисос, Крит, ноември 2008; 6. Spine Expert Group, декември 2008, Софија; 10. ЕФОРТ-конгрес, Виена, 2009 година; 7. Интернационален симпозиум за менаџирање на болката Прага, 2009; Глобал тромбозис форум, Атина, 2009; 14 ЕФФОРТ-конгрес во Истанбул 2013 и многу други.

Од локалните конгреси зел активно учество во работата 2. Конгрес на хирурзите, 2. Конгрес на анестезиолозите, 1. Конгрес на трансфузиолозите на Македонија во 2000 година, 3. Конгрес на радиолозите на Македонија во 2002 година, XVI конгрес на лекарите на Македонија во 2003 година, 3. Конгрес на МАДОТ, Охрид, мај, 2009 година, на којшто е и претседател на Организациониот комитет, 2. Балкански конгрес за артроскопија, Охрид, 2011. Форумот за траума на 10.5.2010, Скопје, одржал предавање на курсот за менаџирање на хеморагичен шок 13.12.2008 год. Во Скопје издадено во рецензиран зборник, учествувал на Spine experts group Софија Бугарија 4.10.2008 година, 6-ти Симпозиум и курс за Крањска Гора, Словенија. Учествовал и на Траума форум во Скопје, мај 2010, работилница за ендопротези, Скопје, 2010, модерна орална антикоагулантна терапија, Скопје, 2010. Член е на АО Спајн од 2010 година.

Член е на Регионалната антикоагулантна и интернационална работна група за ВТЕ -профилакса формирана во Виена во 2009 година, (втор состанок 15.10.2010 година, Виена).

Рецензент е на книгата “ Заболувања и повреди на шака” од Ѓорѓе Џокиќ, а е еден од авторите на учебникот „Специјална хирургија”, издаден од Катедрата за хирургија во 2013 година во Скопје.

Во 1995 година поминал два месеца студиски престој во Универзитетскиот клинички центар во Регензбург, Германија, а во 1997 година, 7 дена Курс за БМВ- систем за спинална фиксација во Бад-Вилдунген, Германија. Член е на Здружението на германските хирурзи “ Gerhard Kuntscher Kreis” од 1.6.1998 година.

Во септември 1998 година го завршил АО - напредниот курс за остеосинтеза во Љубљана, а во ноември 1999 бил поканет и присуствувал како предавач на Првиот АО-курс во Македонија одржан во Мајчин дом, Скопје. Во мај 2000 година присуствувал како предавач на Интернационалниот симпозиум со работилница за траума на карлица со ацетабулум во Љубљана, а во јуни 2001 година го завршил Вториот напреден курс за спинална хирургија во Блед, Словенија, АО спајн напреден курс, Портомасо, Малта, 2010, 9.

Интернационален курс за артроскопски техники, Љубљана, Словенија 2012.

Global thrombosis forum 5.9.2009 година Атина Грција. 10-ти Effort Виена 3.7-6.7.2009 година practice training course for investigators 3.10.2008 година Скопје, 7-ми International symposiums for pain management from conservative to interventional strategies Prague Czech Republic 27-28.11.2009 година.

Бил поканет и учествувал како предавач на Националниот семинар за спортска медицина во организација на Меѓународниот олимписки комитет во Белград,

1999 година. На Семинарот за проксимален фемур, Скопје, 29.3.2012 година, одржал предавање под наслов „Dabigatran eteksilate – нов персонален исмолекуларен хепарин како тромбопрофилактика кај суптотални протези на колкот“, предавање за длабока венска тромбоза и пулмонална емболија кај пациенти со повреда на грбетниот столб на spine expert group, одржан во „Александар Палас“, декември 2012 година.

Од крајот на 1998 година е во постапка на изработка на докторска дисертација под наслов:

„Евалуација на условите кои доведуваат до длабока венска тромбоза кај пациенти со скршеница на проксималниот фемур и нејзина профилактика“, која со успех ја одбрал на 9.7.2002 година.

Во ноември 2008 година потпишал на директорско ниво документ за меѓусебна научно-техничка соработка меѓу Универзитетската клиника за трауматологија во Скопје и Клиничкиот центар во Љубљана.

До последниот реизбор (Билтен број 955 од 30 декември 2008 година) објавил вкупно 89 научни труда кои се рецензирани во билтените на Универзитетот.

АНЕКС2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Славчо Љупчо Стојменски

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за трауматологија

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Од прв циклус– студенти по медицина, стоматологија, ТСС	40 часа	0,04	1,6
2.	Одржување на вежби (клинички)	320	0,03	9,6
3.	Консултации со студенти (од прв, втор и трет циклус студии)	600	0,002	1,2
4.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	760	0,06	45,6
5.	Член на комисија за оценка или одбрана на докторат	1	0,5	0,5
Вкупно:		58,5		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Монографија			
	Специјална хирургија	1	8	8
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			

	Sentinel lymph node mapping in patients with melanoma. Noveski L, Dzonov B, Stojmenski S, Angelevska M, Stojanovski S. Acta morphol, 2012; 9(2):34-37.	0,6	6	3,6
	Managment of displaced femoral neck fractures. Kostov H, Velkovski G, Kaftandziev I, Stojmenski S. MEDICUS 2011; 16(2):170-173.	0,6	6	3,6
3.	Апстрактни објавени во зборник од конференции -меѓународни			
	The effects of time-to-surgery on mortality in elderly patients following hip fractures. Trpeski S, Kaftandziev I, Stojmenski S, Arsovski O, Nikolov Lj. University Clinic for Traumatology, Medical Faculty Skopje, Treci Kongres Srpske traumatoloske asocijacije (STA 2013), Vrnjacka Banja, oktobar, 2013.	1	1	1
	Case report: treatment of multifragmental fracture of right ala ossis ilei and right SI joint (C1 type MT classification) associated with comminutive anterior wall acetabular fracture and bilateral pubis fractures with dyastasis Stojmenski S, Trpeski S, Nikolov Lj, Arsovski O. University Clinic for Traumatology, Medical Faculty Skopje, Treci Kongres Srpske traumatoloske asocijacije (STA 2013), Vrnjacka Banja, oktobar, 2013.	1	1	1
	Treatment of talar fractures on traumatology clinic in Skopje (2008-2012) Stojmenski S, Trpeski S, Nikolov Lj, Arsovski O, Merdzanovski I. University Clinic for Traumatology, Medical Faculty Skopje, Treci Kongres Srpske traumatoloske asocijacije (STA 2013), Vrnjacka Banja, oktobar, 2013.	1	1	1
4.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество			
	Case report: treatment of multifragmental fracture of right ala ossis ilei and right SI joint (C1 type MT classification) associated with comminutive anterior wall acetabular	1	2	2

	fracture and bilateral pubis fractures with dyastasis Stojmenski S, Trpeski S, Nikolov Lj, Arsovski O. University Clinic for Traumatology, Medical Faculty Skopje, Treci Kongres Srpske traumatoloske asocijacije (STA 2013), Vrnjacka Banja, oktobar, 2013.			
	Treatment of talar fractures on traumatology clinic in Skopje (2008-2012) Stojmenski S, Trpeski S, Nikolov Lj, Arsovski O, Merdzanovski I. University Clinic for Traumatology, Medical Faculty Skopje, Treci Kongres Srpske traumatoloske asocijacije (STA 2013), Vrnjacka Banja, oktobar, 2013.	1	2	2
Вкупно:		22,2		

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
Дејности од поширок интерес				
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - за првпат во државата	3	4	12
2	Член во факултетски комисији	1	0,5	0,5
Вкупно:		12,5		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	58,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	22,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12,5
Вкупно:	93,2

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Спасе Јовковски, претседател
с.р.
2. Проф. д-р Александар Караѓозов, член
с.р.
3. Проф. д-р Горан Кондов, член с.р.
4. Проф. д-р Перица Петровски, член с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, член с.р.

3. Вонр.проф.д-р Слободан Дамјановски

Биографски податоци

Роден е на 26.6.1958 год. во Скопје. Основното и средното училиште ги завршил со одличен успех, во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје се запиша во 1977 год. Студиите ги завршил во 1983 год. со среден успех 8,77. Во 1984 год. е примен во редовен работен однос на Неврохируршката клиника во Скопје. Специјализација од областа на неврохирургијата добил во 1988 год., а ја завршил во јануари 1993 год.

Наставна активност

За помлад асистент е избран во 1989 год., а за асистент по предметот хирургија е избран во 1994 год. Во 1997 и во 2001 год. е извршен реизбор за асистент. Во 2004 год. е избран за доцент по предметот хирургија, а во 2009 год. е избран во звањето вонреден професор. Континуирано и активно е вклучен во изведувањето на теоретската и практичната настава по предметот хирургија и хируршка пропедевтика. Ментор е на повеќе дипломски труда на Високата школа за медицински сестри. Учествува како член во комисији за специјалистички испит.

Стручна активност

Работи на Неврохируршката клиника и има статус на лекар-специјалист. Активно учествува во изведувањето на оперативните интервенции како оператор и како асистент. Посебен интерес и ангажман има во областа на васкуларната неврохирургија. Секојдневно е вклучен во лекувањето на болните на неврохируршкиот оддел и во Одделот за интензивно лекување. Редовно ја врши амбулантно-поликлиничката дејност. Има статус на раководител на Оддел за интензивно лекување. Во периодот април-мај 1994 год. и јануари-февруари 1996 год. престојувал на Неврохируршката клиника во Лион, Франција, на стручно усовршување. На стручно усовршување престојува во Загреб, Хрватска, во 2002 год. и во Рим, Италија, во 2005 год.

Научна активност

Со научноистражувачка работа се занимава уште од студентскиот период. Позначаен аспект таквата активност доби по вработувањето на Неврохируршката клиника. Со сопствени и заеднички трудови е присутен на повеќе конгреси и стручни состаноци во земјата и во странство.

Од 1998 год. работи на докторска дисертација од областа на васкуларната неврохирургија, за функционалниот исход кај болни оперирани од аневризми на крвните садови на мозокот. Докторската дисертација ја одбрани во 2003 год. Учествувал во создавањето на 51 стручен и научен труд, презентирани на манифестации во Република Македонија и во странство.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Слободан Тодор Дамјановски

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за неврохирургија

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Од прв циклус– студенти по медицина, стоматологија, ТСС	40 часа	0,04	1,6
2.	Одржување на вежби (клинички)	320	0,03	9,6
3.	Консултации со студенти (од прв, втор и трет циклус студии)	600	0,002	1,2
4.	Ментор на специјалистичка работа	2	1	2
5.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	760	0,06	45,6
6.	Ментор на дипломска работа	2	0,2	0,4
Вкупно:		68,4		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Учесник во меѓународен научен проект			
	Early surgery versus initial conservative treatment in patients with spontaneous supratentorial intracerebral haematomas in the International Surgical Trial in Intracerebral Haemorrhage (STICH): a randomized trial	1	5	5

	Early surgery versus initial conservative treatment in patients with spontaneous supratentorial lobar intracerebral haematomas (STICH II): a randomized trial	1	5	5
2.	Монографија			
	Специјална хирургија	1	8	8
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			
	Anurysisms of the anterior communicating artery. Chaparoski A, Damjanovski S, Jovkovski S, Kostov M. Filipce V. Acta morphol, 2012; 9(1):73-75	0,6	6	3,6
4.	Апстракт објавени во зборник од конференции -меѓународни			
	Anterior cervical discectomy and fusion for single level disc disease Chaparoski A, Damjanovski S. University Neurosurgery Clinic, Medical Faculty Skopje, First Congress of SEENS Belgrade, Serbia, 2013.	1	1	1
	Prognostic factors in the survival in patients with medulloblastoma in adult population Pangovski I, Sumkovski R, Damjanovski S, Rendjevski V, Micunovic M, Ilievski B. University Neurosurgery Clinic, Medical Faculty Skopje, First Congress of SEENS Belgrade, Serbia, 2013.	1	1	1
	Surgical treatment of meningiomas – outcome associated with type of resection, recurrence, karnofsky performance score, mitotic count. Sumkovski R, Pangovski I, Damjanovski S, Micunovic M, Ilievski B, Lazarevska M. Aliji V. University Neurosurgery Clinic, Medical Faculty Skopje, First Congress of SEENS Belgrade, Serbia, 2013.	1	1	1
Вкупно:		24,6		

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр.актив-ности	Поени од формулар	Вкупно
Дејности од поширок интерес				
1.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - за првпат во државата	3	4	12
2	Член во факултетски комисији	1	0,5	0,5
3.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	1	1	1
Вкупно:		13,5		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	68,4
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	24,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	13,5
Вкупно:	106,5

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Спасе Јовковски, претседател
с.р.
2. Проф. д-р Александар Караџозов, член
с.р.
3. Проф. д-р Горан Кондов, член с.р.
4. Проф. д-р Перица Петровски, член с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, член с.р.

З А К Л У Ч О К

По опстојно, детално и внимателно разгледување на целокупната приложена документација од кандидатите, како и по увидот во сите релевантни податоци важни за избор на наставници и соработници, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата констатира дека кандидатите вонр.проф.д-р Никола Јанкуловски, вонр.проф.д-р Славчо Стојменски и вонр.проф.д-р Слободан Дамјановски ги исполнуваат критериумите за избор во звањето за кое конкурираат.

Високо оценувајќи ги квалитетите на кандидатите, како и нивната досегашна успешна и квалитетна наставна, стручна и научна активност, Комисијата едногласно заклучи и има задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му предложи вонр.проф.д-р Никола Јанкуловски, вонр.проф.д-р Славчо Стојменски и вонр.проф.д-р Слободан Дамјановски да бидат избрани во звањето **редовен професор** по предметот хирургија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Спасе Јовковски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Александар Караџозов, член с.р.
3. Проф. д-р Горан Кондов, член с.р.
4. Проф. д-р Перица Петровски, член с.р.
5. Проф. д-р Зоран Караџов, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА ВОНРЕДНИ ПРОФЕСОРА ПО ПРЕДМЕТОТ АНАТОМИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија” број 35/2008, 103/2008, 26/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/13 и 24/13), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7. 11. 2013 година, донесе решение за избор на два наставника во сите звања по предметот анатомија и формира Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Добрила Тосовска Лазарова
2. проф. д-р Костандина Корнети Пекевска
3. проф. д-р Ангџа Стратеска Зафировска
4. проф. д-р Наташа Накева Јаневска
5. проф. д-р Марија Папазова.

На конкурсот објавен во весникот „Утрински весник” од 10.10.2013 година се пријавија кандидатите доц. д-р Ники Матвеева и доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска. По разгледувањето на доставените документи и врз основа на познавањето на пријавените кандидати, Рецензентската комисија има чест да му го достави на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доц. д-р Ники Матвеева е родена на 6.12.1961 година во Скопје, каде што завршила основно и средно училиште со одличен успех. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во јуни 1986 година со среден успех 9,65. На Институтот за анатомија е вработена во август 1988 година. По завршувањето на постдипломските студии, на 4.4.1996 година го одбрани магистерскиот труд „Морфолошки промени на вратниот сегмент на 'рбетниот столб и 'рбетниот канал во тек на процесот на стареење“, со што се здоби со звањето магистер на медицински науки. На 28.11.2005 година ја одбрани докторската дисертација со наслов „Морфоструктурни промени на лумбалниот

сегмент на 'рбетниот столб во тек на процесот на стареење“, со што се здоби со звањето доктор на медицински науки.

Наставна дејност

Како асистент, доц. д-р Ники Матвеева активно беше вклучена во подготовката и изведувањето на практичната настава по предметот анатомија на Медицинскиот факултет, Стоматолошкиот факултет, Фармацевтскиот факултет, Факултетот за физичка култура и високите стручни школи. По изборот во звањето научен соработник, кандидатката е вклучена во изведувањето на теоретската настава по предметот анатомија на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, Фармацевтскиот факултет, Факултетот за физичка култура и Високите стручни школи.

Во 1990 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот анатомија. Во 1997 година е избрана за асистент по предметот анатомија, а повторно е избрана во звањето асистент во 2001, 2005 и 2008 година. Во 2009 година е избрана во звањето научен соработник по предметот анатомија.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Ники Матвеева е вклучена во научноистражувачката работа на Институтот за анатомија од областа на хуманата анатомија и морфологија. Како посебна област на интерес, таа ги има обработувано функционалната, клиничката и радиолошката анатомија на 'рбетниот столб. Самостојно и во соработка со други автори учествува во изработка на научни трудови кои се публикувани на стручни собири, на домашни и меѓународни конгреси, како и во домашни и странски списанија. Таа е член на Здружението на анатоми и морфолози на Македонија.

Стручно-апликативна дејност

Кандидатката е автор на монографија и три учебници од областа на анатомијата:

1. Ники Матвеева. Морфоструктурни промени на лумбарниот сегмент на 'рбетниот столб во тек на процесот на стареење. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, 2011.
2. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел. МАРИВ-С, Скопје, 2011.

3. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Ники Матвеева, Јулија Живадиновиќ. Анатомија на човекот - втор дел. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2012.
4. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Ники Матвеева, Јулија Живадиновиќ. Анатомија на човекот - прв дел (дополнето издание). Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2013.

Доц. д-р Ники Матвеева е член на работната група при Македонската академија на науките и уметностите за ревизија на досега објавените билтени од терминологијата на одделни медицински дисциплини и за дефинитивно оформување на македонската медицинска терминологија со свој авторски прилог.

Доц. д-р Ники Матвеева, за потребите на Министерството за образование и наука на РМ, има направено превод и стручна редакција на следниве стручни книги:

- Human Sectional Anatomy of Body Sections, CT and MRI Images, Third Edition од авторите Harold Ellis, Bari M. Logan and Adrian Dixon
- Functional Anatomy of the Vertebrae од авторот Liem et al.

Дејности од поширок интерес

Доц. д-р Ники Матвеева е член на Научниот одбор на научно-стручното медицинско списание *Acta morphologica*.

До последниот избор во звањето научен соработник во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, рецензирани се 65 труда на кандидатката (Билтен бр. 546 /1990, 649/1995, 682/1997, 770/2001, 866/2005, 941/2008, 965/2009).

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Ники Матвеева

Институција:

Медицински факултет, Скопје, Институт за анатомија

Научна област:

медицина

Наставно-образовна дејност

					Поени
Ред. број					
1.	Одржување на настава од прв циклус на студии				28,2
	Факултет	Број на часови неделно	Број на работни недели во семестар	Поени	Вкупно
	Медицински факултет	3	90	0.04	10.8
	Стоматолошки факултет	3	45	0.04	5.4
	Фармацевтски факултет	1	75	0.04	3
	Факултет за физичка култура	3	30	0.04	3.6
	Високи стручни школи	3	45	0.04	5.4
	Вкупно				28.2
	(бр.час.неделно x бр. на работни недели во сем x 0,04)				
2.	Консултации со студенти за последните пет години (2007 - 2011) (бр.на студенти x 0,002)				3
3.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (x4)				0,4
4.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - автор 1. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија				8

	Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел. ISBN978-9989-2329-1-6	
	2. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Накева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел (дополнето издание). ISBN978-9989-2329-1-6	8
	3. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Накева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - втор дел. ISBN978-608-4596-26-4	8
	Вкупно	55,6

Научноистражувачка дејност

Ред. број		Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:	
	1. Matveeva Niki , Janevski P, Nakeva N, Zhivadinovik J, Dodevski A. Morphometric Analysis of the Cervical Spinal Canal on MRI. Contributions. 2013; 2: 97-103.	3.6
	2. Matveeva Niki , Chabukovska Radulova J, Strateska A, Bojadzieva B, Trpkovska B. Anatomic Landmarks for Save Spinal and Epidural Anesthesia. Acta morphol.2013; Vol.10(1): 10-14.	2.4
	3. Tosovska Lazarova D, Zhivadinovik J, Matveeva N , Zafirova B, Chadikovska E, Trpkovska B, Dodevski A. The Anatomy of Teaching Anatomy. Acta morphol.2013; Vol.10(1): 5-9.	2.4
	4. Bojadzieva B, Nakeva N, Zafirova B, Matveeva N , Chadikovska E. Sex Specific Differences of Morphological Characteristics and Nutrition in Adolescents at Age 16. Acta morphol.2013; Vol.10(1): 19-23.	2.4
	5. Matveeva Niki , Zivadinovik J, Zdravkovska M, Jovevska S, Bojadzieva B. Histological composition of lumbar disc herniations related to the type of herniation and to the age. Bratisl Lek Listy 2012; 113 (12):712 – 7.	3.8
	6. Matveeva Niki , Lazarova D, Nakeva N, Zhivadinovik J, Zafirova B. Cervical Spinal Canal Measurements-Indicators of Spinal Stenosis. Acta morphol.2012; Vol.9(1):20-23.	2.4
	7. Chabukovska Radulova J, Matveeva N , Poposka A. MRI Findings in Adults with Cervicobrachial Syndrome. Acta morphol.2012; Vol.9(1):27-31.	3.2

	8. Zhivadinovik J, Lazarova Tosovska D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Anatomical Features of Right Atrium. Acta morphol.2012; Vol.9(1):10-13. 9. Zafirova B, Lazarova D, Trpkovska B, Matveeva N, Joveska S, Chadikovska E. Anthropometric Parameters of Growth in Children Aged 5. Acta morphol.2012; Vol.9(1):32- 36. 10. Zhivadinovik J, Lazarova Tosovska D, Popovski V, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Anatomy and clinical importance of triangle of Koch. Acta morphol.2012; 9 (2): 11-3. 11. Matveeva Niki, Lazarova Tosovska D, Zhivadinovik J, Zafirova B, Jovevska S. Lumbar Magnetic Resonance Imaging Changes in Asymptomatic Individuals of Different Age. Acta morphol.2011; Vol.8(2):7-11. 12. Zhivadinovik Julija, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A, Zafirova B. Anatomy and Variations in the origin of the Vertebral Artery. Acta morphol.2011; Vol.8:9-13. 13. Zhivadinovik Julija, Lazarova-Tosovska D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Clinical Importance of the Anatomy of Coronary Sinus Ostium. Acta morphol.2011; Vol.8(2):12-15. 14. Bojadzieva Biljana, Papazova M, Nakeva-Janevska N, Matveeva N, Cadikovska E. Radiological Evaluation of Anterior Ethmoidal Sinus Cells. Acta morphol.2011; Vol.8(2):16-18. 16. Jovevska Svetlana, Matveeva N, Zafirova B, Bojadzieva B. Statistical Analysis of the Average Volume of Kidney During Fetal period of Gestation. Acta morphol.2011; Vol.8(2):22-5. 17. Matveeva N, Vrcakovski M. Lumbar Spinal Stenosis in Older Adults-Gender Differences. Macedonian Journal of Medical Sciences 2009. Vol2. No3 pp. 200-204.	2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 2.4 3.6
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	

	1. Matveeva N. Degenerative Disc Disease. Acta morphol.2010; Vol.7 (2): 7-11 2. Matveeva N, Zhivadinovik J. Lumbar Intervertebral Disc Herniations-Histology of the Surgiacally Obtained Material. Acta morphol.2010; Vol.7 (1): 7-10 3. Zhivadinovik Julija, Matveeva N, Bojadzieva B Morphologic Features of Atrioventricular Node. Acta morphol. 2010; Vol.7(1): 14-18. 4. Jovevska Svetlana, Matveeva N, Zafirova B, Cadikovska E. Congenital Malformations of Ureters in Human Fetuses. Acta morphol. 2010; Vol.7(1): 11-13. 5. Cadikovska Elizabeta, Bojadzieva B, Jovevska S, Matveeva N. Dermatoglyphic Three-Radii Research of Macedonian Male Population. Acta morphol. 2010; Vol.7(1): 24-27. 6. Matveeva N, Zhivadinovik J, Jovevska S. The Morphometry of the Lumbar Spinal Canal-Age Related Changes. Acta morphol.2009; Vol.6 (1): 15-18. 7. Matveeva N, Jovevska S, Zhivadinovik J, Chadikovska E. MR Findings in Young Adults with Low Back Pain. Acta morphol. 2009; Vol.6(1):7-10. 8. Jovevska Svetlana, Matveeva N, Zhivadinovik J. Anatomic Variations of Renal Artery in Human Fetuses. Acta morphol. 2009; Vol.6(2):11-14. 9. Zhivadinovik Julija, Matveeva N, Jovevska S. Anatomic Variations in the Origin of Aortic Arch Branches. Acta morphol. 2009; Vol.6(2):15-8. 10. Zhivadinovik Julija, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A, Zafirovska B, Videnova V. Contact with cadavers during medical education. Acta morphol. 2009; Vol.6(1):11-6.	4 3.6 3.2 2.4 2.4 3.2 2.4 3.2 3.2 2.4
3.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународно учество: 1. Matveeva Niki Clinical Anatomy of the Lumbar Spine-Aging Changes. III Congress of the Serbian Anatomical Society with International participation 2012, Nis, R. of Serbia Abstract Book, 39-42.	3

4.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	3
5.	Учество на научен стручен собир со реферат/усна презентација 1. Matveeva Niki Clinical Anatomy of the Lumbar Spine-Aging Changes. III Congress of the Serbian Anatomical Society with International participation 2012, Nis, R. of Serbia 2. Matveeva N, Janevski P, Zhivadinovik J, Jovevska S, Zafirova B. Morphometric Determinants of the Cervical Spine-Gender Differences. LI Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 6-9 June 2012, Nis, Serbia. Programme and Abstracts 90. 3. Matveeva N, Nakeva N, Zafirova B, Bojadzieva B, Nikovska E. Conus Medullaris Position in Adults with Normal and Transitional Lumbosacral Junction. LII Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 5-8 June 2013, Novi Sad, Serbia. Programme and Abstracts 103.	1 1 1
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна/национална) 1. Matveeva N, Zvadinovik J, Bojadzieva B. Lumbar Spinal Stenosis in Old Adult Females. 5th Congress of Radiologist of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009, Ohrid Macedonia. Book of Abstracts 52. 2. Zhivadinovik J, Bojadzieva B, Matveeva N. Variations in the Number of Branches of the Aortic Arch. 5th Congress of Radiologist of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009, Ohrid, Macedonia. Book of Abstracts 35. 3. Бојадиева Б, Папазова М, Матвеева Н, Живадиновиќ Ј. Анатомски варијации на средната носна школка. 5th Congress of Radiologist of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009, Ohrid, Macedonia. Book of Abstracts 53. 4. Lazarova D, Zhivadinovik J, Matveeva N, Dodevski A. The structure of the atrioventricular node. XIth Congress of EACA,	1 1 1 1

	Padua, Italy, 2011. Surg Radiol Anat 2011 Suppl:S 75.	
5.	Matveeva N , Zhivadinovik J, Jovevska S. MR findings in symptomatic individuals-distribution characteristics. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S130.	1
6.	Jovevska S, Matveeva N , Zhivadinovik J. Variations in origin of the intrarenal apical segment artery of the human kidney. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S107.	1
7.	Zhivadinovik J, Lazarova D, Dodevski A, Matveeva N . Anatomic variation in the origin of the aortic arch branches. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S114	1
8.	Zhivadinovik J, Lazarova D, Matveeva N , Dodevski A, Boceska Z. Variations in the origin of the vertebral artery. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:62.	0.5
9.	Matveeva N , Zhivadinovik J, Zdravkovska M, Jovevska S, Bojadzieva B. Histological composition of lumbal disc herniations related to the type of herniation and to the age. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:75.	0.5
10.	Jovevska S, Matveeva N , Zafirova B, Trpkovska B. Razvojne anatomske karakteristike volumena bubrega kod humanog fetusa za vreme fetalnog perioda.50-ti jubilarni Kongres Antropoloshkog drustva Srbije sa medzunarodnim uceshcem, Juni 1-4 2011, Jagodina, Srbija. Program i izvodi saopstenja 103.	1
11.	Jovevska S, Matveeva N , Zhivadinovik J. An Investigation of the Origin, Location and Variations of the Renal Arteries in Human Fetuses and Their Clinical Relevance. 50-ti jubilarni Kongres Antropoloshkog drustva Srbije sa medzunarodnim uceshcem, Juni 1-4 2011, Jagodina, Srbija. Program i izvodi saopstenja 137.	1
12.	Jovevska S, Lazarova D, Papazova M, Matveeva N , Zhivadinovik J, Zafirova B, Bojadzieva B. Statistical Analysis of Human Kidney Dimensions During Fetal Period. LI Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation.6-9 June 2012, Nis, Serbia. Programme and Abstracts 70.	1

13. Zafirova B, Trpkovska B, Nakeva N, Papazova M, Matveeva N , Zhivadinovik J, Cadikovska E, Jovevska S, Bojadzieva B. Anthropometric Parameters of Growth in Children Aged 5. LI Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 6-9 June 2012, Nis, Serbia. Programme and Abstracts 190.	1
14. Matveeva N , Lazarova D, Nakeva N, Zhivadinovik J, Jovevska S, Dodevski A. Degenerative Changes of the Cervical Spine on MRI. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:46.	1
15. Zafirova B, Lazarova D, Nakeva N, Papazova M, Matveeva N , Zhivadinovik J, Trpkovska B, Cadikovska E, Jovevska S, Bojadzieva B. Anthropometric Parameters of Growth in Children Aged 6. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:53.	1
16. Bojadzieva B, Papazova M, Nakeva N, Matveeva N , Zhivadinovik J, Zafirova B, Cadikovska E, Jovevska S. Paradoxical Middle Nasal Turbinate in CT Scan of Paranasal Sinuses. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:52.	1
17. Zhivadinovik J, Lazarova D, Papazova M, Matveeva N , Dodevski A, Zafirova B. Morphology of the Coronary Sinus Ostium. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:50.	1
18. Jovevska S, Lazarova D, Matveeva N , Zhivadinovik J, Zafirova B. Fetal Kidney Sizes During Development. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:47.	1
19. Dodevski A, Lazarova Tosovska D, Zhivadinovik J, Matveeva N , Lazareska M. Straight and Tortuous Course of the Vertebral Artery. Morphology in Science and Practise. 27-30 September 2012, Sarajevo, BiH, Folia Medica 47 (2) suppl.:54.	1
20. Zafirova B, Lazarova D, Nakeva N, Papazova M, Trpkovska B, Chadikovska E, Matveeva N , Zhivadinovik J, Jovevska S. Anthropometrical Indexes as Nutritional Indicators in Children. III Congress of the Serbian Anatomical Society with International Participation, 6-8 September 2012, Nis Serbia. Book of Abstracts 145.	1
21. Dodevski A, Lazarova Tosovska D, Zhivadinovik J, Matveeva N , Lazareska M. Topographic Correlation Between Vertebral Artery and Transverse Processus. III Congress of the Serbian	

	Anatomical Society with International Participation, 6-8 September 2012, Nis Serbia. Book of Abstracts 181.	1
	22. Zhivadinovik J, Lazarova D, Papazova M, Matveeva N , Jovevska S, Zafirova B. Dodevski A. Morphological Features of the Triangle of Koch. III Congress of the Serbian Anatomical Society with International Participation, 6-8 September 2012, Nis Serbia. Book of Abstracts 198.	1
	23. Zafirova B, Trpkovska B, Nakeva N, Matveeva N , Zhivadinovik J, Chadikovska E, Bojadzieva B. Anthropometrical Indexes as Nutritional Indicators in 9 Years Old Children. LII Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 5-8 June 2013, Novi Sad, Serbia. Programme and Abstracts 61.	1
	24. Bojadzieva B, Nakeva N, Zafirova B, Matveeva N , Chadikovska E. Sex - Specific Differences in Morphological Characteristics and Nutrition in Adolescents at Age 16. LII Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 5-8 June 2013, Novi Sad, Serbia. Programme and Abstracts 121.	1
	25. Chadikovska E, Lazarova D, Nakeva N, Zhivadinovik J, Matveeva N , Zafirova B, Bojadzieva B, Trpkovska B, Dodevski A. Dermatoglyphic Features in Schizophrenia. LII Congress of Anthropological Society of Serbia with International Participation. 5-8 June 2013, Novi Sad, Serbia. Programme and Abstracts 44.	1
	26. Matveeva N , Lazarova D, Strateska A, Nakeva N, Zhivadinovik J, Dodevski A. Degenerative Changes of the Cervical Spine in Symptomatic Individuals of Different Age-MR Study. XII European Congress of Clinical Anatomy, 26- 29 June 2013, Abstract Book 126.	1
	27. Dodevski A, Tosovska Lazarova D, Mitreska N, Zhivadinovik J, Matveeva N , Lazareska M. Clinical Significance of the Vertebral Artery Level of Entrance into the Transverse Foramen. . XII European Congress of Clinical Anatomy, 26- 29 June 2013, Abstract Book 110.	
	Вкупно	108

Стручно-апликативна дејност

Ред. број		Поени
1.	Стручна монографија Ники Матвеева. Морфоструктурни промени на лумбарниот сегмент на 'рбетниот столб во тек на процесот на стареење. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Скопје, 2011. ISBN 978-608-4596-09-7	8
2.	Речник или стручна енциклопедија (коавтор) Коавтор на Билтен на македонска медицинска терминологија, МАНУ.	3
3.	Експертска активност: стручна редакција на учебник x 2 1. Human Sectional Anatomy of Body Sections, CT and MRI Images, Third Edition. Harold Ellis, Bari M. Logan and Adrian Dixon 2. Functional Anatomy of the Vertebrae. Liem et al. Експертска активност: стручна ревизија на трудови од референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор x 5	1 1 5
4.	Превод: учебник	3
5	Превод: дел од учебник	1
	Дејности од поширок интерес	
1.	Член на научен одбор на меѓународно научно-стручно списание	1
	Вкупно	23

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	55,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	108
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	23
Вкупно	186,6

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Добрила Тосовска Лазарова, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Костандина Корнети Пекевска, член, с.р.
3. Проф. д-р Ангџа Стратеска Зафировска, член, с.р.
4. Проф. д-р Наташа Наќева Јаневска, член, с.р.
5. Проф. д-р Марија Папазова, член, с.р.

Биографски податоци

Доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска е родена на 12.5.1969 година во Скопје, каде што завршила основно и средно училиште со одличен успех. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во септември 1993 година со среден успех 8,9. На Институтот за анатомија е вработена во декември 1995 година. По завршувањето на постдипломските студии, на 27.10.2000 година го одбрани магистерскиот труд „Морфологија на аортниот лак кај новородени и мртвородени“, со што се здоби со звањето магистер на медицински науки. Со одлука на Советот на ООЗТ Институтути, кандидатката од 2000 година започна специјалистички студии по патолошка анатомија, кои ги заврши во 2003 година со успешно полагање на специјалистичкиот испит и се стекна со звањето специјалист по патолошка анатомија. На 1.2.2008 година ја одбрани докторската дисертација со наслов „Морфологија и клиничко значење на триаголникот на Кох“, со што се здоби со звањето доктор на медицински науки.

Наставна дејност

Како асистент, доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска активно беше вклучена во подготовката и изведувањето на практичната настава по предметот анатомија на Медицинскиот, Стоматолошкиот и Фармацевтскиот факултет, Факултетот за физичка култура и високите стручни школи. По изборот во звањето научен соработник, кандидатката е вклучена во изведувањето на теоретската настава по предметот анатомија на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, Факултетот за физичка култура и високите стручни школи.

Во 1997 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот анатомија. Во 2002 година е избрана за асистент по предметот анатомија, а повторно е избрана во звањето асистент во 2005 и 2008 година. Во 2009 година е избрана во звањето научен соработник по предметот анатомија. Во 2012 е избрана во звањето доцент.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска вклучена е во научноистражувачката работа на Институтот за анатомија од областа на хуманата анатомија и морфологија. Како посебна област на интерес, таа ги има обработувано морфологијата на аортниот лак и атриовентрикуларниот јазол од спроводниот систем на срцето. Самостојно и во соработка со други автори учествува во изработка на научни трудови кои се публикувани на стручни собири, на домашни и меѓународни конгреси, како и во домашни и странски списанија. Била вклучена во научните проекти кои се работени на Институтот за анатомија и Институтот за патолошка анатомија: проект за конгениталните срцеви малформации и придружните коронарни и аортно-лачни аномалии, како и студијата на Педијатриската клиника за одредување на дерматоглифите кај пациентите со конгенитални

малформации. Таа е член на Здружението на анатоми и морфолози на Македонија и на Здружението на патолози на Македонија.

Стручно-апликативна дејност

Кандидатката е автор на две книги и три учебници од областа на анатомијата:

1. Марија Папазова, Добрила Лазарова, Јулија Живадиновиќ. Периферен нервен систем - клиничка анатомија. МАРИВ-С, Скопје, 2009.
2. Марија Папазова, Добрила Лазарова, Јулија Живадиновиќ. Васкуларизација на мозокот. УКИМ, Медицински факултет, Скопје, 2010.
3. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел. МАРИВ-С, Скопје, 2011.
4. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Ники Матвеева, Јулија Живадиновиќ. Анатомија на човекот - втор дел. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2012.
5. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Ники Матвеева, Јулија Живадиновиќ. Анатомија на човекот - прв дел (дополнето издание). Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2013.

Доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, за потребите на Министерството за образование и наука на РМ, има направено стручна редакција на превод од англиски на стручната книга:

- The Johns Hopkins Atlas of human functional anatomy од авторите Leon Schlossberg, George D. Zuidema;

како и превод и стручна редакција на следниве стручни книги:

- Human Sectional Anatomy of Body Sections, CT and MRI Images, Third Edition од авторите Harold Ellis, Bari M. Logan and Adrian Dixon;
- Functional Anatomy of the Vertebrae од авторот Liem et al.

Дејности од поширок интерес

Доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска е член на Уредувачкиот одбор на научно-стручното медицинско списание *Acta morphologica*.

Кандидатката е координатор за прва година на Медицинскиот факултет во Скопје.

До последниот избор во звањето научен соработник, во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се рецензирани 50 труда на кандидатката (Билтен бр. 628 /1997, 793/2002, 866 /2005, 941 /2008, 965/2009).

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Јулија Живомир Живадиновиќ Богдановска

Институција:

Медицински факултет, Скопје, Институт за анатомија

Научна област:

медицина

Наставно-образовна дејност

		Поени																														
Ред. број																																
1.	Одржување на настава од прв циклус на студии <table><tr><td>Факултет</td><td>Број на часови неделно</td><td>Број на работни недели во семестар</td><td>Поени</td><td>Вкупно</td></tr><tr><td>Медицински факултет</td><td>3</td><td>90</td><td>0.04</td><td>10.8</td></tr><tr><td>Стоматолошки факултет</td><td>3</td><td>10</td><td>0.04</td><td>1.2</td></tr><tr><td>Факултет за физичка култура</td><td>3</td><td>75</td><td>0.04</td><td>9</td></tr><tr><td>Високи стручни школи</td><td>3</td><td>30</td><td>0.04</td><td>3.6</td></tr><tr><td colspan="4">Вкупно</td><td>24.6</td></tr></table> (бр.час.неделно x бр. на работни недели во сем x 0,04)	Факултет	Број на часови неделно	Број на работни недели во семестар	Поени	Вкупно	Медицински факултет	3	90	0.04	10.8	Стоматолошки факултет	3	10	0.04	1.2	Факултет за физичка култура	3	75	0.04	9	Високи стручни школи	3	30	0.04	3.6	Вкупно				24.6	24,6
Факултет	Број на часови неделно	Број на работни недели во семестар	Поени	Вкупно																												
Медицински факултет	3	90	0.04	10.8																												
Стоматолошки факултет	3	10	0.04	1.2																												
Факултет за физичка култура	3	75	0.04	9																												
Високи стручни школи	3	30	0.04	3.6																												
Вкупно				24.6																												
2.	Консултации со студенти за последните пет години (2007 - 2011) (бр.на студенти x 0,002)	3																														
3.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (x4)	0.4																														
4.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - автор 1. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел. ISBN978-9989-2329-1-6 2. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - прв дел (дополнето издание). ISBN978-9989-2329-1-6 3. Добрила Тосовска-Лазарова, Наташа Јаневска-Наќева, Марија Папазова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева. Анатомија на човекот - втор дел . ISBN978-608-4596-26-4	8 8 8																														

	Вкупно	52

Научноистражувачка дејност

Ред. број		Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:	
	1. Chadikovska E, Lazarova D, Zafirova B, Trpkovska B, Zhivadinovik J . Dermatoglyphics in patients with schizophrenia- findings in the macedonian population. Contributions 2013; 2: 91-6.	3.6
	2. Matveeva Niki, Janevski P, Nakeva N, Zhivadinovik J , Dodevski A. Morphometric Analysis of the Cervical Spinal Canal on MRI. Contributions. 2013; 2: 97-103.	3.6
	3. Tosovska-Lazarova Dobrila, Zhivadinovik J , Matveeva N, Zafirova B, Chadikovska E, Trpkovska B, Dodevski A. The anatomy of teaching anatomy. Acta morphol. 2013; 10 (1): 5-9.	2.4
	4. Matveeva N, Zivadinovik J , Zdravkovska M, Jovevska S, Bojadzieva B. Histological composition of lumbar disc herniations related to the type of herniation and to the age. Bratisl Lek Listy 2012; 113 (12):712 – 7.	3.8
	5. Noveski L, Dzokic Gj, Dzonov B, Zafirova-Ivanovska B, Zhivadinovik J . Predictors of sentinel lymph node status and onset of regional lymph nodes metastases in melanoma. Contributions 2012; 2: 131–40.	3.6
	6. Zhivadinovik J , Lazarova Tosovska D, Popovski V, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Anatomy and clinical importance of triangle of Koch. Acta morphol.2012; 9 (2): 11-3.	2.4
	7. Zhivadinovik J , Lazarova Tosovska D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Anatomical features of right atrium. Acta morphol. 2012; 9(1):10-3.	2.4
	8. Papazova M, Zhivadinovik J , Petrovska S, Jordanova O, Zafirovska B, Dodevski A Morphological characteristics of	

	circulus arteriosus cerebri - circle of Willis. Archives of public health 2012; 4(1):5-11.	2.4
9.	Papazova M, Zhivadinovik J , Petrovska S, Jordanova O, Trpkovska B, Dodevski A. Hypoplasia of polygon of Willis. Archives of public health 2012; 4(1):12-17.	2.4
10.	Papazova M, Zhivadinovik J , Trpkovska B, Dodevski A. Anatomy of middle cerebra artery. Acta morphol. 2012; 9 (1): 5-9.	2.4
11.	Matveeva N, Lazarova D, Nakeva N, Zivadinovik J , Zafirova B. Cervical spinal canal measurements-indicators of spinal stenosis. Acta morphol. 2012; Vol.9(1):20-3.	2.4
12.	Dodevski Ace, Lazarova-Tosovska D, Zhivadinovik J , Lazareska M, Stojkoski A. Morphological analysis of the fabella. Acta morphol. 2012; Vol.9(1):24-6.	2.4
13.	Zhivadinovik Julija , Lazarova-Tosovska D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Clinical Importance of the Anatomy of Coronary Sinus Ostium. Acta morphol.2011; Vol.8(2):12-15.	2.4
14.	Matveeva Niki, Lazarova- Tosovska D, Zhivadinovik J , Zafirova B, Jovevska S. Lumbar Magnetic Resonance Imaging Changes in Asymptomatic Individuals of Different Age. Acta morphol.2011; Vol.8(2):7-11.	2.4
15.	Zhivadinovik Julija , Papazova M, Matveeva N, Dodevski A, Zafirova B. Anatomy and Variations in the origin of the Vertebral Artery. Acta morphol.2011; Vol.8 (1):9-13.	2.4
16.	Zafirova Biljana, Nakeva N, Trpkovska B, Chadikovska E, Zhivadinovik J . The meaning of the upper arm anthropometry at the 7 years -old-children, from urban area and macedonian nationality for assessment of the nutritional status. Acta morphol.2011; Vol.8(2):18-23.	3.6
17.	Dodevski A, Lazareska M, Tosovska-Lazarova D, Zhivadinovik J , Aliji V. Morphological characteristics of the first part of the vertebral artery. Contributions 2011; XXXIII (1): 173-188.	3.6
18.	Dodevski A, Lazareska M, Tosovska-Lazarova D, Zhivadinovik J , Stojkoski A. Basilar artery fenestration.	

	Folia Morphol.2011; Vol.70(2):80-83. 19. Boceska Zhaneta, Kubelka-Sabit K, Zhivadinovik J. Fibromatosis (desmoid tumor) of the breast. Rev Arg de Anat Clin 2011; 3(2):99-105.	4.8
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание: 1. Bojadzieva Biljana, Chadikovska E, Zhivadinovik J Types of septal nasal deviation: evaluation of ct scan of paranasal sinuses. Acta morphol.2010; Vol.7 (1):19-23. 2. Matveeva N, Zhivadinovik J. Lumbar Intervertebral Disc Herniations-Histology of the Surgiacally Obtained Material. Acta morphol.2010; Vol.7 (1): 7-10 3. Zhivadinovik Julija, Matveeva N, Bojadzieva B Morphologic Features of Atrioventricular Node. Acta morphol. 2010; Vol.7(1): 14-18. 4. Zhivadinovik Julija Morphology and developmental anatomy of aortic arch. Acta morphol.2010; Vol.7 (2): 16-22. 5. Matveeva N, Zhivadinovik J, Jovevska S. The Morphometry of the Lumbar Spinal Canal-Age Related Changes. Acta morphol.2009; Vol.6 (1): 15-18. 6. Matveeva N, Jovevska S, Zhivadinovik J, Chadikovska E. MR Findings in Young Adults with Low Back Pain. Acta morphol. 2009; Vol.6(1):7-10. 7. Jovevska Svetlana, Matveeva N, Zhivadinovik J. Anatomic Variations of Renal Artery in Human Fetuses. Acta morphol. 2009; Vol.6(2):11-14. 8. Zhivadinovik Julija, Matveeva N, Jovevska S. Anatomic Variations in the Origin of Aortic Arch Branches. Acta morphol. 2009; Vol.6(2):15-8. 9. Chadikovska Elizabeta, Zafirova B, Zhivadinovik J. Three-radial in populational dermatoglyphic research of the macedonian female population. Acta morphol. 2009; Vol.6(2): 24-27. 10. Zhivadinovik Julija, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A, Zafirovska B, Videnova V. Contact with cadavers during medical education. Acta morphol. 2009; Vol.6(1):11-6.	3.2 3.6 3.2 4 3.2 2.4 3.2 3.2 3.2 2.4
3.	Пленарно предавање на на научен/стручен собир х3	9
4.	Секциско предавање на на научен/стручен собир х3	3

5.	Апстракти објавени во зборник на конференции (меѓународни и национални):	
	1. Dodevski A, Lazareska M, Lazarova DT, Zhivadinovik J , Cadikovska E. Clinical significans of atypical arisen of the vertebral arteries. XI th Congress of EACA, Padua, Italy, 2011. Surg Radiol Anat 2011 Suppl:S 61.	1
	2. Lazarova D, Zhivadinovik J , Matveeva N, Dodevski A. The structure of the atrioventricular node. XI th Congress of EACA, Padua, Italy, 2011. Surg Radiol Anat 2011 Suppl:S 75.	1
	3. Lazarova D, Zhivadinovik J , Zafirova B, Trpkovska B. Anteroseptal accessory pathways. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S51.	1
	4. Matveeva N, Zhivadinovik J , Jovevska S. MR findings in symptomatic individuals-distribution characteristics. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S130.	1
	5. Jovevska S, Matveeva N, Zhivadinovik J . Variations in origin of the intrarenal apical segment artery of the human kidney. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S107.	1
	6. Zhivadinovik J , Lazarova D, Dodevski A, Matveeva N. Anatomic variation in the origin of the aortic arch branches. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S114	1
	7. Dodevski A, Lazareska M, Lazarova D, Zhivadinovik J , Cadikovska E. Variable origin of the vertebral arteries. Joint Meeting of Anatomical Societies, 19-22 May, 2011, Bursa Turkey. Anatomy 2011; 5 Suppl: S97.	1
	8. Boceska Z, Zhivadinovik J , Stojmanovska B, Hadji-Nicheva B. Signet-ring cell carcinoma of the urinary bladder. Immunohistochemical study-case report. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:67.	1
	9. Zhivadinovik J , Lazarova D, Matveeva N, Dodevski A, Boceska Z. Variations in the origin of the vertebral artery. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16,	1

	2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:62.	
10.	Matveeva N, Zhivadinovik J , Zdravkovska M, Jovevska S, Bojadzieva B. Histological composition of lumbal disc herniations related to the type of herniation and to the age. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:75.	1
11.	Papazova M, Zhivadinovik J , Zafirova B, Trpkovska B, Beleva J. The morphological and topografhic characteristics of the proximal segment of the posterior cerebral artery. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:79.	1
12.	Dodevski A, Lazarova D, Zhivadinovik J , Zafirova B, Trpkovska B. Basilar artery fenestration. Ist Macedonian Congress of Pathology, October 12-16, 2011, Ohrid, R. Macedonia. Abstract book:78.	1
13.	Matveeva N, Zvadinovik J , Bojadzieva B. Lumbar Spinal Stenosis in Old Adult Females. 5 th Congress of Radiologyst of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009 Ohrid, Macedonia. Book of Abstracts 52.	1
14.	Zhivadinovik J , Bojadzieva B, Matveeva N. Variations in the Number of Branches of the Aortic Arch. 5 th Congress of Radiologyst of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009 Ohrid, Macedonia. Book of Abstracts 35.	1
15.	Бојациева Б, Папазова М, Матвеева Н, Живадиновиќ Ј . Анатомски варијации на средната носна школка. 5 th Congress of Radiologyst of Macedonia with International Participants. 20-23 September 2009 Ohrid, Macedonia. Book of Abstracts 53.	1
16.	Jovevska S, Matveeva N, Zhivadinovik J . An Investigation of the Origin, Location and Variations of the Renal Arteries in Human Fetuses and Their Clinical Relevance. 50-ti jubilarni Kongres Antropoloshkog drustva Srbije sa medzunarodnim uceshcem, Juni 1-4 2011, Jagodina, Srbija. Program I izvodi saopstenja 137.	1
17.	Dodevski A, Tosovska-Lazarova D, Mitreska N, Zhivadinovik J , Lazareska M, Aliji V, Chadikovska E. Clinical significance of 3D reconstruction of cerebral blood	1

	vessels. Symposium of clinical and functional anatomy. 13-14 2013 Novi Sad, Srbija. Abstract book: 38.	
18.	Zhivadinovik J , Tosovska-Lazarova D, Papazova M, Dodevski A. Morphologic features of the atrioventricular node. Symposium of clinical and functional anatomy. 13-14 September 2013 Novi Sad, Srbija. Abstract book: 40.	1
19.	Zhivadinovik J , Lazarova D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A, Zafirova B. Morphology of the coronary sinus ostium. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:50.	1
20.	Bojadzieva B, Papazova M, Nakeva N, Matveeva N, Zhivadinovik J , Zafirova B, Chadikovska E, Jovevska S. Paradoxical middle nasal turbinate in CT scan of paranasal sinuses. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:52.	1
21.	Zafirova B, Lazarova D, Nakeva N, Matveeva N, Zhivadinovik J , Trpkovska B, Chadikovska E, Jovevska S, Bojadzieva B. Antropometric parameters of growth in children aged 6. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:53.	1
22.	Dodevski A, Lazarova D, Zhivadinovik J , Matveeva N, Lazareska M. Straight and tortuous course of the vertebral artery. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:54.	1
23.	Matveeva N, Lazarova D, Nakeva N, Zhivadinovik J , Jovevska S, Dodevski A. Degenerative changes of the cervical spine on MRI. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:46.	1
24.	Jovevska S, Lazarova D, Matveeva N, Zhivadinovik J , Zafirova B. Fetal kidney sizes during development. Morphology in science and practice. 27-30 September 2012 Sarajevo, BiH. Folia medica 47 (2) suppl.:47.	1
25.	Dodevski A, Tosovska-Lazarova D, Zhivadinovik J ,	1

	Mitrevska N, Lazareska M, Aliji V. Frequency of intracranial aneurysms. XIth Balcan Congress of Radiology, 03-06 October, Ohrid, Macedonia 2013. Abstract book: 67. 26. Matveeva N, Lazarova D, Strateska A, Nakeva N, Zhivadinovik J, Dodevski A. Degenerative changes of the cervical spine in symptomatic individuals of different ages - MR study. XII Congress of EACA with BACA and SAP. 26-29 June 2013, Lisbon. Book of abstracts: 126. 27. Zhivadinovik J, Tosovska Lazarova D, Papazova M, Matveeva N, Dodevski A. Morphometry and clinical importance of the triangle of Koch. XII Congress of EACA with BACA and SAP. 26-29 June 2013, Lisbon. Book of abstracts: 166. 28. Dodevski A, Tosovska-Lazarova D, Mitrevska N, Zhivadinovik J, Lazareska M. Clinical significance of the vertebral artery level of entrance into the transverse foramen. XII Congress of EACA with BACA and SAP. 26-29 June 2013, Lisbon. Book of abstracts: 110. 29. Dodevski A, Lazarova-Tosovska D, Zhivadinovik J, Lazareska M. Clinical significance of the fabelle. 10th Balkan Congress of Radiology, 1-4 November 2012 Sandanski, Bulgaria. Book of abstracts 258. 30. Dodevski A, Lazarova-Tosovska D, Zhivadinovik J, Matveeva N, Lazareska M. Topographic correlation between vertebral artery and transverse process. III Congress of the Serbian Anatomical Society, Nis, Serbia, September 6-8, 2012. Book of abstracts 181. 31. Zafirova B, Lazarova D, Nakeva D, Papazova M, Trpkovska B, Chadikovska E, Matveeva N, Zhivadinovik J, Joveska S. Anthropometrical indexes as nutritional indicators in children. III Congress of the Serbian Anatomical Society, Nis, Serbia, September 6-8, 2012. Book of abstracts 145.	1 1 1 1 1
Вкупно		130

Стручно-апликативна дејност

Ред. број		Поени
1.	Книга од стручна област - автор x2	

	- Марија Папазова, Добрила Лазарова, Јулија Живадиновиќ. Периферен нервен систем - клиничка анатомија. МАРИВ-С, Скопје, 2009.	8
	- Марија Папазова, Добрила Лазарова, Јулија Живадиновиќ. Васкуларизација на мозокот. УКИМ, Медицински факултет, Скопје, 2010.	8
2.	Експертска активност: стручна ревизија на трудови x 12	12
	Експертска активност: стручна редакција на учебник x 3	3
	1. The Johns Hopkins Atlas of human functional anatomy. Leon Schlossberg, George D. Zuidema;	
	2. Human Sectional Anatomy of Body Sections, CT and MRI Images, Third Edition. Harold Ellis, Bari M. Logan and Adrian Dixon	
	3. Functional Anatomy of the Vertebrae. Liem et al.	
3.	Превод: учебник	3
4.	Превод: дел од учебник	1
	Дејности од поширок интерес	
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно-стучно списание	1
2.	Координатор на студиска програма	1
	Вкупно	37

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	52
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	130
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	37
Вкупно	219

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Добрила Тосовска Лазарова, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Костандина Корнети Пекевска, член, с.р.
3. Проф. д-р Ангџа Стратеска Зафировска, член, с.р.
4. Проф. д-р Наташа Наќева Јаневска, член, с.р.
5. Проф. д-р Марија Папазова, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК

Анализирајќи ги доставениот материјал и севкупната досегашна активност на кандидатките доц. д-р Ники Матвеева и доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, Рецензентската комисија констатира дека тие во целост ги исполнуваат условите пропишани со Законот за високото образование за да бидат избрани во звањето вонреден професор.

Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет да ги избере доц. д-р Ники Матвеева и доц. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска во звањето вонреден професор на Катедрата за анатомија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Добрила Тосовска Лазарова, с.р.
2. Проф. д-р Костандина Корнети Пекевска, с.р.
3. Проф. д-р Ангџа Стратеска Зафировска, с.р.
4. Проф. д-р Наташа Наќева Јаневска, с.р.
5. Проф. д-р Марија Папазова, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАБОТКА НА КАРТИ НА РАНЛИВОСТ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ” ОД М-Р ЗЛАТКО ИЛИЈОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет, донесена на неговата 403. седница одржана на 5.9.2013 година, беше именувана Комисија за преглед и оцена на докторската дисертација под наслов: *Методологија за изработка на карти на ранливост на подземните води*, изработена од кандидатот м-р Златко Илијовски. Комисијата беше именувана во состав: проф. д-р Милорад Јовановски, дипл. геол. инж., проф. д-р Цветанка Поповска, дипл. град. инж., проф. д-р Тодорка Самарџиоска, дипл. град. инж., проф. д-р Златко Србиноски, дипл. геод. инж. и проф. д-р Благоја Маркоски, дипл. географ.

Комисијата, по извршениот преглед на доставената докторска дисертација, на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација е заведена во архивата на Градежниот факултет со бр. 0801-501-595-1, од 15.7.2013 година. Проблематиката проучувана со дисертацијата е изложена на вкупно 209 страници, од кои 160 се основен текст, додека останатите се со прилози и анекси. Дисертацијата содржи кратко резиме на англиски и на македонски јазик. Во списокот на литература се наведени 101 библиографска единица. Во дисертацијата се презентирани и 40 табели, 19 слики и дијаграми, како и 23 картографски прилози.

1. Предмет на истражувањето

Во докторската дисертација се истражува проблемот на ранливост на подземните води, како еден од најважните аспекти при проучување на условите за нивно користење и заштита на животната средина. Поконкретно, прикажана е методологија за изработка на карти на ранливост, кои се основен документ за проценка на ризиците од загадување на подземните води и проектирање на условите за ремедијација.

Кај нас, во досегашната практика за овој проблем се користени главно квалитативни (описни) методологии за изработка на регионалните хидрогеолошки карти, каде што не е секогаш можно еднозначно дефинирање на критериумите за нивна изработка. Светските искуства укажуваат дека е потребен внимателен интердисциплинарен пристап при решавањето на овие научни и практични проблеми, при што се користат поголем број техники, кои се засновани на детална

анализа на картографски, геоморфолошки, геолошки, хидролошки, хидрогеолошки климатски и други карактеристики на теренот.

Концептот на проценка на ранливоста на подземните води е релативно нов и е презентираан во 60-тите години од 20-ти век од францускиот научник Маргат. Се поаѓа од основната идеја дека степенот на ранливост од загадување на подземните води е функција на геолошките, хидролошките и хидрогеолошките услови во опкружувањето.

Со тек на време се развиени различни концепти за анализа на овој научен проблем, а секако дека најпозната е методата DRASTIC, разработена од Aller и други автори во 1987 година. Може да се споменат и методи кои ги дефинираат условите за загадување во карстни терени, како EPIK - методата на Doerfliger и Zwahlen (1997), GOD - методата на Foster (1987) и многу други.

Поврзано со истражувањата на оваа проблематика, самиот автор има учествувало во изработката на поголем број листови од Основната хидрогеолошка карта на Република Македонија, а своите искуства ги има претставено на поголем број домашни и меѓународни научни собири.

Со оглед на фактот што светската популација се доближува до бројка од девет милијарди луѓе во средината на овој век, очигледно е значењето на самата тема која не само што е актуелна во овој момент, туку посебно значење ќе има во блиската иднина, со оглед на зголемената побарувачката за вода за пиење, во земјоделството, рударството, енергетиката и индустријата.

Овој проблем секако дека е значаен и за нашата држава, на која ѝ претстои период кога целосно и доследно треба да се имплементираат сите позитивни искуства и практики од светот, со цел да се обезбеди одржлив развој на природната средина и нејзините ресурси.

2. Содржина на дисертацијата

Обработуваната проблематика во дисертацијата е изложена во 15 поглавја. Во првото воведно поглавје, прикажан е осврт кон основните термини поврзани со геолошките хазарди, ранливоста, и други аспекти кои се значајни за методологијата на работа. Истакнато е дека во дисертацијата е разработена, анализирана и претставена сопствена методологија на поврзување на избраните влезни параметри со тежинските фактори преку аналитични врски, кои понатаму се користат при изработка на карти на ранливост на подземните води. Авторот во воведот укажува дека разработува повеќепараметарски систем за рангирање на ранливоста на подземните води кој е наречен “**MVCRS**” систем (**M**ultiparameter **V**ulnerability **C**lass **R**ating **S**ystem). Посебно е нагласено значењето на заедничкиот третман на поголем број влијателни фактори кои ја дефинираат ранливоста на подземните води како: типот и филтрационите карактеристики на изданите (аквиферите),

длабината до нивото на подземна вода, дебелината на хидроизолаторските слоеви, топографските услови, врнежите и друго.

Во второто поглавје, ОПШТО ЗА РАНЛИВОСТА, се прикажани основите за дефинирање на картите на ранливост, како значајна алатка која помага во донесување решенија при анализа на условите за загадување на подземните води. Авторот нагласува дека концептот на оцена на ранливоста се заснова на претпоставките дека: физичката и природна средина може да овозможи одреден степен на заштита на подземни води од природните и човечките влијанија, дека не постои идеално отпорна средина кон загадување и дека некои терени се поранливи од некои други. Значајно е да се истакне ставот на авторот дека картите на ранливост се живи документи и дека кај нив е потребно периодично ажурирање на влезните параметри со цел да се зголеми нивната точност и употребливост со тек на време.

Во третото поглавје, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДИСЕРТАЦИЈАТА, авторот ги класифицира целите и задачите во неколку групи, и тоа: анализа и согледување на состојбата со заштита на подземните води кај нас и во светот, согледување на светските трендови и методологии за изработка на карти на ранливост, осврт на досегашните методологија на изработка на карти на ранливост кај нас, дефинирање на најзначајни параметри за изработка на карти на ранливост, одредување на категории во рамките на дефинираните параметри и одредување на рејтингот за секоја категорија посебно, формирање на аналитички модели за воспоставување на корелативни зависности помеѓу анализираните параметри, изработка на карта на ранливост според сопствена методологија и друго.

Со цел да се појаснат целите кои се поставени, преку анализа на актуелноста на темата, прикажани се и податоци за актуелните состојби во заштитата на подземните води кај нас и во светот.

Со четвртото поглавје, ДОСЕГАШНИ ИСТРАЖУВАЊА И ИСКУСТВА, концизно се прикажани различни методологии за изработка на карти на ранливост кај нас, прикажан е осврт кон досега разработувани мултипараметерски методологии за вакви намени и, на крај, се прикажани светските искуства. Согласно со изнесеното во ова поглавје, се согледува дека кандидатот детално ја проучил оваа проблематика. Значајно е да се напомене дека имајќи го предвид и неговото практично искуство при разработка на системот наречен **VCRS (Vulnerability Classification Rating System)** тој создал добра основа за развој на нови методологии кои се споредливи со светките искуства.

Петтото поглавје, ОСНОВНИ ТЕОРЕТСКИ ПОСТАВКИ ЗА РАЗРАБОТКА НА КОНЦЕПТОТ НА РАНЛИВОСТ, е посветено на поголем број прашања поврзани со еволуцијата на концептот на ранливост од загадување, практична апликација на средствата за картирање на влезните параметри, ограничувања на постојните методи, разграничување на ранливоста и ризикот од загадување, приказ на теоретските концепти во **DRASTIC** и другите познати методологии и

слично. Сите овие анализи се основа за подетално појаснување за причината за развој на нова методологија која е скратено е наречена MVCRS - метода.

Во шестото поглавје, ПРОСТОР НА ИСТРАЖУВАЊЕ, е даден преглед на анализираното подрачје. Всушност, тоа е просторот на Република Македонија, за кој авторот поседува и голем број конкретно мерени податоци од сопствени долгогодишни истражувања и испитувања.

Подетално се објаснети морфолошките, хидрографските, климатските и геолошките карактеристики на истражуваниот регион, со оглед на тоа дека тие понатаму се и основа за развој на методологијата за изработка на карти на ранливост според предложената методологија.

Во седмото поглавје, ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ ВО МАКЕДОНИЈА, е детално прикажана распространетоста на подземните води и нивните резерви, нивното користење за различни намени и слично. Врз основа на овој приказ се изнесени податоци од постојни стратешки документации на потребите од водите кај нас за водоснабдување и во индустријата.

Посебно е значајна анализата на репрезентативните влезни параметри за анализа како: длабочината до нивото на подземна вода, врнежите, видовите на издански зони, топографијата, литологијата на надизданската зона и водопропустноста која што е прикажана во осмото поглавје насловено како: ДЕФИНИРАЊЕ НА КАТЕГОРИИ ЗА РАНГИРАЊЕ И АНАЛИЗА НА ПАРАМЕТРИТЕ ЗА ИСТРАЖУВАНОТО ПОДРАЧЈЕ.

Резултатите во рамките на ова поглавје се поткрепени со картографски прилози и табели за секој параметар одделно, при што посебно значење имаат изработениот хидрогеолошки модел на истражуваното подрачје кој како основа ги зема класите на водопропустност од Основната хидрогеолошка карта на Македонија.

Надоврзувајќи се на претходните анализи, во деветтото поглавје, ИЗРАБОТКА НА КАРТА НА РАНЛИВОСТ, всушност се преминува кон практична примена на предложениот концепт. Имено, применета е MVCRS -методата преку конкретни рангирања на сите категории карпи кои се добиени според Упатството за изработка на Основната хидрогеолошка карта. Прикажаните податоци и споредби укажуваат дека се појавуваат одредени разлики кај изгледот на картите на ранливост кога се изработуваат според две споредбени методологии.

Од ваквата анализа се согледува и предноста на новопредложената методологија, која овозможува рангирање на параметрите за која било вредност на некоја физичка големина и квантитативно дефинирање на ранливоста, за разлика од методологијата од Упатството за изработка на Основната хидрогеолошка карта, која е квалитативна.

Во десеттото поглавје, РЕЗУЛТАТИ, АНАЛИЗА И КОМЕНТАРИ НА КАРТАТА НА РАНЛИВОСТ, анализирани се резултати од примената на предложениот повеќепараметарски систем за одредување на класите на ранливост и водопропустност од Основната хидрогеолошка карта на

Македонија (ОХГК). Најевидентна е разликата на дефинираната класа на ранливост кај карстно пукнатинскиот тип издани. Според класичниот систем применуван при изработката на ОХГК, овие издани без исклучоци беа категоризирани во многу загрозени, што е највисока класа според рангирањето. Со новоразвиената метода, овие типови на издани припаѓаат во класа на многу загрозени издани со рејтинг 72, што не претставува и највисока класа на ранливост.

За илустрација на резултатите, авторот формирал и оригинални корелативни зависности помеѓу анализираните параметри. Посебно е значајно што е направена и споредба на резултатите според новопредложената методологија и DRASTIC - методологијата, со што е овозможена контрола по некоја од светски препорачаните методологии.

Врз основа на истражувањето во десеттото поглавје, авторот избира потесна зона каде што се анализира ефектот на размерот врз резултатите од истражувањето. Имено, во единаесеттото поглавје – АНАЛИЗА НА ЕФЕКТОТ НА РАЗМЕРОТ НА ИСТРАЖУВАЊЕ И ИЗРАБОТКА НА КАРТАТА, избрана е Скопската Котлина како тест – пример за контрола на методологијата.

Со цел да се дадат основи и за идни истражувања поврзани со проценка на ризиците од загадување, во дванаесеттото и тринаесеттото поглавје се прикажани податоци за изворите на загадување на територијата на Република Македонија. Применет е методот на текстуален и картографски приказ на точкестите и површинските загадувачи.

Овие анализи се искористени во четиринаесеттото поглавје насловено како ПРОЦЕНА НА РИЗИК ОД ЗАГАДУВАЊЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА. Преку синтеза на податоците од картата на ранливост и преклопување со локациите на познатите загадувачи, подготвена е посебна карта за проценка на ризик од загадување, која всушност е и **прва** карта од ваков тип кај нас.

Согледувајќи ги концизно сите теоретски и практични анализи, во последното петнаесетто поглавје - ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ, се систематизирани најзначајните сознанија од од истражувањата, а посебно е значајно што се отворени полиња и за идни анализи поврзани со овој значаен проблем.

3. Придонес на докторската дисертација

Врз основа на деталниот преглед на докторската дисертација, Комисијата оценува дека избраната тема за разработка е многу многу актуелна и предизвикувачка од научен и практичен аспект.

Придонесот на дисертацијата посебно може да се согледа од анализите кои се прикажани во петнаесет поглавја. Редоследот и начинот на излагање е добро осмислен концептуално и методолошки. Споредено со досегашните искуства при подготовка на основните хидрогеолошки карти кај нас, со ова се прави значаен исчекор кон воспоставување на научна методологија за собирање, анализа и

ажурирање на податоците за подземните води како еден многу значаен ресурс.

Согласно со преземените анализи во тезата, авторот доаѓа до заклучок дека со примена на предложената методологија за изработка на картите на ранливост се овозможува покомплексно согледување на истражуваната проблематика.

Имајќи ги предид сите анализи во рамките на докторската дисертација, со научниот и практичен придонес на трудот може да се согледа во следново:

- основниот концепт за разработка на мултипараметарска методологија (MVCRS – Multiparameter Vulnerability Class Rating System) со која се овозможува квантитативна проценка на ранливоста, преку поврзување на избраните параметри за класификација со соодветните индивидуални рејтинзи;

- можноста за дефинирање на вкупниот рејтинг на ранливост како збир на индивидуалните рејтинзи со што се дефинира класата на ранливост;

- формирањето на поголем број оригинални корелациони зависимости помеѓу параметрите за анализа и тежинските фактори (некои од нив за **прв пат**);

- формирањето на корелативна зависност MVCRS и DRASTIC-системите, со што се овозможува споредба на резултатите;

- изработените карти на ранливост за **првпат** од ваков вид кај нас, со што е овозможена споредба со слични карти од опкружувањето и од светот;

- изработената карти на **ризик од загадување** на подземните води за **прв пат** од ваков вид кај нас.

Се очекува дека со афирмација на разработената методологија, покрај теоретската вредност, таа ќе биде солидна подлога за решавање на практични задачи и тоа:

- рационално стопанисување со подземните води;
- планирање на локации за депонии на места кои не се ранливи од аспект на загадување на подземните води;
- решавање на проблеми со водоснабдување на населбите, индустријата и земјоделството и при просторното планирање;
- ажурирање на водостопанската основа;
- планирање на просторот за градба и урбанизација.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација разработува исклучително значајна и нецелосно истражена проблематика – *анализа на ранливоста на подземните водни ресурси*. Оваа проблематика е исклучително интересна и во светски рамки и кај нас, со оглед на тоа што потребата од обезбедување на квалитетни подземни води за разни намени е несомнен императив во секое општество.

Кандидатот м-р Златко Илијовски, во првиот дел на дисертацијата, ги проучил и ги систематизирал сите податоци кои се добра основа за спроведување на анализите во вториот дел на докторската дисертација.

Имајќи го предвид фактот дека кандидатот своите анализи и досега ги има претставено преку публиканувани трудови пред домашната и светската научна јавност, може да се заклучи дека докторската дисертација под наслов: МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАБОТКА НА КАРТИ НА РАНЛИВОСТ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ е успешно изработена и има соодветен научен и практичен придонес.

Посебно вреди да се истакне дека доколку се продолжи со истражувања кои се предложени во трудот, може да се добијат и натамошни сознанија на делот на проценката на ризиците од загадување на подземните води, што е мошне интересно научно поле во геотехниката, хидротехниката, хидрогеологијата и заштитата на животната средина.

Врз основа на горенаведеното, можеме да констатираме дека со докторската дисертација, изработена од кандидатот м-р Златко Илијовски, исполнети се предвидените цели и задачи и воедно презентирани се резултати кои имаат научен и практичен придонес во полето на проценка на ранливоста и заштитата на подземните води од загадување.

Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, да ја усвои позитивната оценка на Рецензентската комисија на поднесената докторска дисертација со наслов МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАБОТКА НА КАРТИ НА РАНЛИВОСТ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ, изработена од кандидатот м-р Златко Илијовски, и да ја спроведе натамошната постапка за нејзина одбрана.

Рецензенти

Проф. д-р Милорад Јовановски, Градежен факултет – УКИМ, с.р.

Проф. д-р Цветанка Поповска, Градежен факултет – УКИМ, с.р.

Проф. д-р Тодорка Самарџиоска, Градежен факултет – УКИМ, с.р

Проф. д-р Златко Србиноски, Градежен факултет – УКИМ, с.р

Проф. д-р Благоја Маркоски, Природноматематички факултет – УКИМ, с.р.

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Градежниот факултет во Скопје
на 405. седница на Наставно – научниот совет одржана на 07.11.2013 година

Р. бр.	Кандидат	Работен наслов на темата	Ментор
1	Владо Савевски, дипл.град.инж.	Регресиони модели за цената на чинење на изведба на тунелите градени со примена на Новата Австриска Тунелска Метода	проф. д-р Дарко Мославац, Градежен факултет во Скопје
2	Наташ Кузманоска, д.и.а.	Проценка на животниот циклус на одржливи објекти	проф. д-р Тодорка Самарџиоска, Градежен факултет во Скопје
3	Ивана Бајкова – Шаља, д.и.а.	Мерки и модели за проектирање, изведба и мониторинг на енергетски ефикасен објект	проф. д-р Тодорка Самарџиоска, Градежен факултет во Скопје
4	Наташа Момировска, дипл.град.инж.	Анализа на подградба за градежна јама според Еврокод 7	проф. д-р Спасен Ѓорѓевски, Градежен факултет во Скопје
5	Горан Мојсовски, дипл.геод.инж.	Примена на сателитско позиционирање во геодетските микро мрежи	проф. д-р Златко Србиноски, Градежен факултет во Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО- НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕЛЕКТРИЧНИ МЕРЕЊА И МАТЕРИЈАЛИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за електро-техника и информациски технологии, донесена на седницата одржана на 26.11.2013 година број 02-2749, одредени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник по предметите од наставно-научната област електрични мерења и материјали, а во врска со распишаниот конкурс објавен во весникот „Дневник“ од 6.11.2013 година.

На објавениот конкурс се пријави еден кандидат, Живко Коколански, доктор на технички науки.

Врз основа на поднесените документи, биографијата на кандидатот и досегашната работата на кандидатот, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Живко Коколански е роден на 21.8.1981 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со континуиран одличен успех. Дипломирал на Факултетот за електротехника и информациски технологии на насоката електроника и телекомуникации во 2007 година со дипломски труд “Микропроцесорско базиран мерно-информациски систем”, под менторство на проф. д-р Цветан Гавровски. Во 2007 година се запишал на магистерски студии на Факултетот за електротехника и информациски технологии на насоката метрологија и менаџмент на квалитет и магистрирал во 2010 година со магистерската теза “Подобрување на мерната неодреденост кај реконфигурабилни микропроцесорско-базирани мерни системи”, под менторство на проф. д-р Цветан Гавровски. Магистерските студии ги завршил со просечна оценка 10,00. Докторската дисертација со наслов “Подобрување на метролошките карактеристики кај дигитални мерни системи базирани на временско-дигитална конверзија” ја одбрани во септември 2013 година.

Во периодот од 2005 до 2013 година, на техничките универзитети во Илменау-Германија, АГХ-Краков во Полска, ЕТФ Љубљана-Словенија и во лабораториите Зиберсдорф-Австрија (IAEA) во Виена, Живко Коколански стручно се усовршува во специфични области од електротехниката.

На Факултетот за електротехника и информациски технологии, Живко Коколански од 2007 година до денес е ангажиран како демонстратор по предметите од наставно-научната област електрични мерења и електротехнички материјали.

Живко Коколански членува во професионалните организации IEEE Instrumentation and Measurement Society и Education Society. Член е на управниот одбор на Организацијата на млади инженери на Македонија и на организацискиот одбор на повеќе национални конференции:

ЕТАИ, Мако СИГРЕ и Студентската конференција за енергетска ефикасност СКЕЕОР.

Зборува и пишува англиски и германски јазик.

Професионална активност

На седниците на Наставно-научниот совет од 28.11.2007 година, Живко Коколански е избран, а на 29.9.2010 е реизбран за соработник-демонстратор по предметите од наставно-научната област електрични мерења и електротехнички материјали. Од 1.2.2008 до 15.7.2009 година работел на меѓународниот научноистражувачки проект “Истражување на потенцијалот на ветрова енергија”, под раководство на проф. д-р Владимир Димчев.

Наставно-педагошка дејност

Како демонстратор, Живко Коколански е ангажиран во одржувањето на аудиториските и лабораториските вежби по предметите: основи на мерна техника, мерења во електротехниката, процесни мерења и материјали, принципи за управување со квалитет, мерење во електроенергетиката, мерење во електроенергетските уреди и електрични мерења на неелектрични величини.

Во текот на неговиот ангажман на ФЕИТ придонесува во подготовката на аудиториските и лабораториските вежби.

Научна и стручна дејност

Во текот на својата професионална кариера, Живко Коколански како автор или коавтор објавил 45 научни трудови од кои 7 во меѓународни списанија, 23 трудови на меѓународни конференции и 15 трудови на национални конференции и советувања.

Во 2013 година, Ж. Коколански се здобива со титулата Certified LabVIEW Associated Developer. Континуирано од 2004 година до денес, тој активно учествува во повеќе научноистражувачки проекти:

- SEE-ERA.NET PLUS - ERA 78 Algorithms for time-varying harmonic analysis for power quality assessment applicable on modern digital signal processors, 01.12.2010-30.09.2012, раководител проф. д-р Димитар Ташковски;
- Tempus JEP_CD 19010-2004, „Воведување на двостепени студии во метрологија”, под раководство на проф. д-р Владимир Димчев;
- НИП 0158 08-3619/13, Иmunитет на опремата и инсталациите на напонски пропади, 1.1.2011 – 30.6.2012, раководител: проф. д-р Снежана Чундева;
- ISSNBS (Ilmenau-Skopje-Sofia-Nis-Banja Luka-Sarajevo)-Pact of Stability of Southeast Europe (DAAD), 2004-2012, раководител: проф. д-р Цветан Гавровски;

- Wind Energy Production on Selected Locations–Feasibility Study, билатерален проект со Норвешка, 2007 - 2009, под раководство на проф. д-р Владимир Димчев;
- Меѓународна агенција за атомска енергија (IAEA) - МАК/5/007, Assessing and enabling the implementation of food irradiation technologies, 2012-2013;
- Меѓународна агенција за атомска енергија (IAEA) - МАК/0/006, Expanding national capabilities for the investigation and restoration of the national cultural heritage objects, 2012-2013;
- Меѓународна агенција за атомска енергија (IAEA) - МАК/2/005, Establishing nuclear technique for the analysis and preservation of national cultural heritage objects, 2009-2010.

Публикувани трудови

[1] C.Gavrovski, Z.Kokolanski, “*Altera Analyses of Ionizing Radiation*”, International Scientific and Applied Science Conference, Sozopol, Bulgaria, 2005.

Се анализира имплементација на систем за мерење доза на јонизирачко зрачење со примена на FPGA-процесор. Анализите од експерименталните мерења се користат за одредување оптимално време на усреднување при мали дози на зрачење.

[2] M.Srbinska, C.Gavrovski, V.Dimcev, Z.Kokolanski, “*PC Based RLC Meter*”, ICEST, Ohrid, Macedonia, 2006.

Во трудот се опишува едно можно решение во групата на релаксациски осцилатори за мерење отпорност, индуктивност или капацитивност со примена на виртуелна инструментација во LabVIEW-околина.

[3] C.Gavrovski, Z.Kokolanski, “*FPGA Simulation of Pulse Ionizing Sensors and Analyzes of Descreet Floating Algorithm*”, International Scientific and Applied Science Conference, Sozopol, Bulgaria, 2006.

Нов модел за симулирање на импулсни детектори за мерење јонизирачко зрачење со примена на FPGA-процесор. Со ова решение се овозможува безбедно тестирање на различни алгоритми со цел да се одбегне изложеноста на операторите на јонизирачко зрачење.

[4] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, “*Temperature Correction Method Applied on ZigBee Measurement Data Transceiver*”, International Scientific and Applied Science Conference, Sozopol Bulgaria, 2008.

Анализирано е едно можно решение за индиректна температурна компензација применета на пасивни отпорнички атенуатор и струен шант. Решението е тестирано на безжичен примопредавател базиран на ZigBEE-протоколот.

[5] Z.Kokolanski, M.Srbinska, C.Gavrovski, V.Dimcev, “*Laboratory Stand for Power Quality Monitoring and Power Measurement by Using Virtual Instrumentation*”, INDEL, Banja Luka, Bosnia, 2008.

Во трудот се опишува реализација на лабораториска вежба во полето на квалитет на електрична енергија со примена на виртуелна инструментација. Виртуелниот инструмент го контролира вклучувањето на потрошувачот и овозможува мерење и прикажување на параметрите на квалитетот на електричната енергија.

[6] A.Simevski, Z.Kokolanski, G.Sutinovski, “*Power Device Control Over Phone Line*”, INDEL, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, 2008.

Обработено е решение за далечинско управување и проверка на статусот на различни типови дистрибуирани потрошувачи. Комуникацијата помеѓу терминалите се врши со користење на комуникациските канали на класичната телефонска линија.

[7] V.Dimcev, Z.Kokolanski, “*Virtual Instrument as a Tool for Teaching Power Quality*”, ICREPQ, Valensia, Spain 2009.

Се анализира имплементацијата на виртуелен инструмент за мерење квалитет на електрична енергија. Посебен акцент се дава на дефинирање на критичните системски параметри како: брзина на земање примероци, антиалиасинг филтер и време на осервација.

[8] V.Dimcev, K.Najdenkoski, V.Stoilkov, Z.Kokolanski, “*Wind Energy Potential Assessment in Republic of Macedonia*” ICREPQ, Valensia, Spain 2009.

Извршена е системска анализа на потенцијалот на ветровата енергија во Република Македонија. Прикажани се првични анализи од мерења на параметрите на ветерот на четири локации.

[9] Z.Kokolanski, M.Srbinska, C.Gavrovski, V.Dimcev, “*Power Quality Monitoring and Power Measurement by Using Virtual Instrumentation*”, Journal Electronics, ETFBL, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, 2009.

Се опишува виртуелен инструмент за снимање и приказ на параметрите на квалитетот на електричната енергија. Со виртуелниот инструмент се овозможува следење на параметрите на квалитетот на електричната енергија во долг временски период.

[10] Z.Kokolanski, V.Dimcev, “*System for Verification of Virtual Flickermeters*”, ICEST, V.Turnovo, Bulgaria, 2009.

Во трудот е предложен систем за верификација и тестирање на виртуелни инструменти за мерење фликер. Системот е изработен врз база на интернационалниот стандард за квалитет на електрична енергија EN50160.

[11] В.Панајотов, В.Димчев, Ж.Коколански “*Виртуелен инструмент за мерење на фликер*”, Мако Сигре, Охрид, 2009.

Се анализира интегрирано решение на виртуелен фликерметар кој ги задоволува критериумите дефинирани со стандардот EN50160.

[12] V.Dimcev, K.Najdenkovski, V.Stoilkov, Z.Kokolanski “*Сценарио за можно производство на електрична енергија од ветерни центри во РМ*”, Мако Cigre, 2009.

Во трудот се опишува сценарио за можно производство на електрична енергија на четири локации во Република Македонија на кои се поставени мерни станици за ветер. Анализите опфаќаат различни типови ветерни турбини.

[13] Ж.Коколански, Ј.Ќосев, Ц.Гавровски “*Универзален безжичен програмабилен кондиционер за отпорнички мерни сетила*”, ЕТАИ, Охрид 2009.

Опишана е реализација на безжичен мерен систем наменет за пасивни отпорнички мерни сетила. Мерниот систем има карактеристики кои овозможуваат негова универзална примена. Реализираниот систем е програмабилен и е базиран на микроконтролер од серијата MSP430.

[14] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, V.Dimcev, “*Improving the Uncertainty in Direct Sensor to Microcontroller Interface*”, ETRAN, Donji Milanovac, Serbia 2010.

Во трудот се анализираат можностите за подобрување на мерната неодреденост на директен интерфејс сетило-микроконтролер. Неодреденоста се подобрува преку намалување на шумот кој дејствува на напонот на праг со примена на компаратор и Шмитов тригер.

[15] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, V.Dimcev, “*Optimal Charging Time Interval in Direct Sensor to Microcontroller Interface*”, ICEST, Ohrid 2010.

Извршена е анализа на влијанието на времето на полнење кај директниот интерфејс сетило-микроконтролер. Во трудот се елаборира одредувањето на оптималното време на полнење во зависност од резолуцијата.

[16] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, V.Dimcev, “*Dynamic Element Matching in Direct Sensor to Microcontroller Interface*”, EPE-PEMC, Ohrid 2010.

Применет е метод на динамичкото споредување калибрациски отпорници со кој се овозможува намалување на мерната неодреденост на дадени референтни отпорници на директниот интерфејс сетило-микроконтролер. Покажано е дека факторот на подобрување на мерната неодреденост е пропорционален со бројот на калибрациски отпорници.

[17] C.Gavrovski, Z.Kokolanski: “*Dialog Meters for Smart Grids*”, International symposium ENERGETICS, Ohrid 2010.

Во трудот се елаборираат карактеристични архитектури на микропроцесорски броила за електрична енергија наменети за паметни мрежи. Даден е осврт на можностите за нивно исчитување и параметрирање од далечина, како и идеи за нивно понатамошно подобрување.

[18] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev “*Continual One Point Auto Calibration Technique in Direct Sensor to Microcontroller Interface*”, INDEL, Banja Luka, November 2010.

Се анализира континуирана автоматска калибрација во една точка применета на директен интерфејс сетило-микроконтролер. Калибрациската техника користи дигитален променлив отпорник со кој се овозможува проширување на динамичкото мерно подрачје и линеаризирање на преносната карактеристика.

[19] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev “*Continual One Point Auto Calibration Technique in Simple Sensor-Microcontroller Interface*”, Journal Electronics, ETFBL, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, 2011.

Во трудот експериментално се верификуваат карактеристиките на континуираната автоматска калибрација во една точка. Дадени се насоки за одредување на оптимален број калибрациски отпорници за дефинирана гранична грешка.

[20] Ж.Коколански, В.Димчев, Д.Ташковски, “*Прилагодување на мерните сигнали кај дигитални системи за мерење квалитет на електрична енергија*”, ЕТАИ, Охрид, 2011.

Се опишува едно можно решение на електронско коло за прилагодување на сигналите од електро-дистрибутивната мрежа кон персонален компјутер. Електронското коло е наменето за развој на виртуелен систем за мерење квалитет на електрична енергија.

[21] Ж.Коколански, Ц.Гавровски, В.Димчев “*Подобрување на брзината на мерење при директна врска сетило-микроуправувач*”, ЕТАИ, Охрид, 2011.

Во трудот се анализираат можностите за подобрување на брзината на мерење кај директниот интерфејс сетило-микроконтролер. Подобрување на брзината е постигнато со редуцирање на бројот на мерења на калибрациските отпорници. Теоретските анализи се потврдени со практична реализација.

[22] S.Cundeva, M.Bollen, Z.Kokolanski, J.Vuletic, A.Krkoleva, S.Djokic “*Immunity Against Voltage Dips – Main Recommendations to Stakeholders of the CIGRE/Cired/UIE Joint Working Group C4.110*”, International Conference on Applied Electromagnetics – PES, Nis, Serbia 2011.

Се опишуваат главните препораки на работната група C4.110 кон заинтересираните страни во поглед на имуноста од напонски длапки.

[23] S.Cundeva, M.Bollen, A.Krkoleva, J.Vuletic, Z.Kokolanski, S.Djokic “*Improved Understanding of Compatibility Issues Regarding Voltage Dips – Main Contributions of the CIGRE/Cired/UIE Joint Working Group C4.110*”, International Conference on Applied Electromagnetics – PES, Nis, Serbia 2011.

Во трудот се опишуваат напонските длапки на електро-дистрибутивната мрежа од перспектива која овозможува нивно подобро разбирање. Заклучоците во трудот се во согласност со препораките на работната група C4.110.

[24] V.Dimcev, D.Taskovski, Z.Kokolanski, “*Signal Conditioning for Power Quality*”, Electrical Power Quality and Utilization Conference, EPQU 2012, Lisabon, Portugal 2011.

Елаборирана е експериментална реализација на електронско коло за приспособување на сигналите од електро-дистрибутивната мрежа кон персонален компјутер. Овозможено е приспособување на струјните и напонските сигнали и галванско одвојување од електродистрибутивната мрежа.

[25] M.Simic, D.Denic, D.Zivanovic, G.Miljkovic, D.Taskovski, Z.Kokolanski, “*Software Supported Procedure for Recording of the Power Quality Disturbances*”, International Scientific Conference UNITECH, Gabrovo, Bulgaria 2011.

Во трудот се опишува метод за снимање на сигналите од електродистрибутивната мрежа за нивна понатамошна обработка со персонален компјутер. Меморирањето на податоците е во облик кој овозможува најголемо искористување на меморијата на компјутерот и вршење долготрајни мерења.

[26] C. Gavrovski, Z.Kokolanski, “*Distant Measurement of Dose Rate of Ionizing Radiation*”, Annual Journal of Electronics, Sozopol, Bulgaria 2011.

Предложен е метод за далечинско мерење експозициска доза на јонизирачко зрачење. Реализиран е виртуелен инструмент кој овозможува одредување, и меморирање на дозата на зрачењето, како и алармирање доколку таа надмине зададена максимална граница.

[27] В. Димчев, Ж. Коколански, М. Србиновска и К. Илијевски “*Виртуелен генератор на сигнали за анализа на квалитетот на електрична енергија*”, МАКО-СИГРЕ 7. Советување, Охрид, октомври 2011.

Прикажана е реализација на виртуелен инструмент за генерирање карактеристични бранови облици кои се користат за тестирање квалитетот на електричната енергија. Виртуелниот инструмент овозможува генерирање на напонски длапки, пренапони, прекини, хармоници и напонски треперења.

[28] Снежана Чундева, Александра Крколева, Јовица Вулетик, Живко Коколански, “*Квалитет на електричната енергија – Имуитет на опремата на напонски пропади*”, списание Пресинг, бр. 3, 2011, стр 16-22.

Опишани се различни категории напонски длапки кои се јавуваат на електро-дистрибутивната мрежа и можните влијанија на електричната опрема приклучена на мрежата.

[29] А. Крколева С. Чундева, Ј. Вулетиќ, Ж. Коколански, С. Ѓокиќ, “Имуитет на опремата и инсталациите на напонски пропади – Главни препораки од работната група - *Power quality*” до институциите за стандардизација, 7 Советување МАКОСИГРЕ, С4-089R-МК, Охрид, октомври 2011.

Се опишуваат главните препораки на работната група С4.110 кон институциите за стандардизација во поглед на имуноста од напонски длапки.

[30] Ј. Вулетиќ, С. Чундева, А. Крколева, Ж. Коколански, С. Ѓокиќ, “Имуитет на опремата и инсталациите на напонски пропади – Главни препораки од работната група - *Power quality*” до мрежните оператори и регулаторни тела, 7 Советување МАКОСИГРЕ, С4-081R-МК, Охрид, октомври 2011.

Се опишуваат главните препораки на работната група С4.110 кон мрежните оператори и регулаторни тела во поглед на имуноста од напонски длапки.

[31] V. Dimcev, K. Najdenkoski, V. Stoilkov and Z. Kokolanski, "*Wind Energy Assesment in Republic of Macedonia*", Journal of Energy and Power Engineering. ISSN 1934-8975, Vol. 5, Number 4, April 2011, pp 324-330.

Во трудот е претставена анализа на можно производство на електрична енергија од ветер на неколку карактеристични локации во Република Македонија. Сценаријата опфаќаат зони на звучно и визуелно влијание, економска анализа и проценка на годишно производство на електрична енергија за дадена ветерна турбина.

[32] Snezana Cundeva, Robert Neumann, Math Bollen, Zivko Kokolanski, Jovica Vuletic, Aleksandra Krkoleva, Sasa Djokic, Koen van Reusel, Kurt Stockman, “*Immunity against Voltage Dips – Main Recommendations to Stakeholders of the CIGRE/CIRED/UIE Joint Working Group C4.110*”, International Journal Emerging Sciences., 1(4), 555-563, December 2011.

Се опишуваат главните препораки на работната група С4.110 кон заинтересираните страни во поглед на имуноста од напонски длапки.

[33] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, “*Direct Sensor-to-Microcontroller Interfaces*”, MASFOR 2012, Istanbul, Turkey 2012.

Во трудот се врши преглед на методите за директен интерфејс сетило-микроконтролер. Опишани се начините за интерфејс на отпорнички и капацитивни мерни сетила и нивна диференцијална и мостна конфигурација.

[34] B.Gerazov, Z.Kokolanski, G.Arsov, “*Tracking of Electrical Network Frequency for the Purpose of Forensic Audio Authentication*”, Optimization of Electrical and Electronic Equipment conference, OPTIM, Romania 2012.

Во трудот се елаборира можноста за форензичка аудиоидентификација на аудиоснимка преку мерење и споредување со фреквенцијата на електродистрибутивната мрежа. Покрај методот за идентификација, во

трудот е претставено и хардверско решение со кое може да се меморира фреквенцијата на мрежата во долг временски интервал.

[35] V. Dimcev, Z.Kokolanski, M.Srbinska, “*Low Cost Virtual Flickermeter*”, Instrumentation and Measurement Technology Conference, I2MTC, Graz, Austria 2012.

Опишано е едноставно и ефикасно решение на виртуелен фликерметар. Имплементацијата на фликерметарот е во согласност со стандардот за квалитет на електрична енергија EN50160. Дадени се резултати од верификациски тестови на виртуелниот фликерметар.

[36] Z.Kokolanski, V.Dimcev, D.Taskovski, “*Platform for DSP Analysis in Power Engineering Education*”, EPE-PEMC, N. Sad, Serbia 2012.

Во трудот е претставена развојна платформа за анализа на напони, струи и моќност наменета за примена во образованието за студенти од профилите на енергетика. Програмирањето на развојната платформа е во работна околина на LabVIEW.

[37] Z. Kokolanski, V. Dimcev, M.Srbinska, D. Taskovski, “*Virtual Instrument for Power Quality Harmonic Analysis*”, ETRAN, Zlatibor, Serbia 2012.

Опишано е едно можно решение за анализа на хармонските компоненти на сигналите од електродистрибутивната мрежа. Реализираниот виртуелен инструмент овозможува хармонска анализа со примена на дискретна Фуриерова трансформација или со дискретна вејвлет- трансформација.

[38] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, V.Dimcev, M.Makraduli, “*Simple Interface for Resistive and Capacitive Sensors Based on Time Interval Modulation*”, Annual Journal of Electronics, Sozopol, Bulgaria 2012.

Во трудот е предложено решение за интерфејс на пасивни отпорнички и капацитивни мерни сетила базирано на импулсно-ширинска модулација. Предложеното решение спаѓа во групата на релаксациони осцилатори чиј излезен сигнал е во директен дигитален облик погоден за обработка со микропроцесор.

[39] Ж.Коколански, Ц.Гавровски, В.Димчев, М.Макрадули, “*Дигитална врска на пасивни мерни сетила со компјутерски систем за аквизиција на податоци*”, Летен симпозиум за електроника и обработка на сигнали, Маврово, Македонија 2012.

Се опишува директна врска на пасивни мерни сетила со компјутерско-базирана електронска картичка за аквизиција на податоци поврзана со персонален компјутер. Се разгледува можноста за имплементирање одредена калибрациска техника и се анализираат метролошките карактеристики на таквото решение.

[40] Живко Коколански, Владимир Димчев, Христина Спасевска, Маргарита Гиновска, “*Одредување концентрација на токсични елементи кај електротехнички продукти со примена на секундарна емисија*”

на X-зраци" 8 Советување МАКОСИГРЕ, D1-042R-MK, Охрид, октомври 2013.

Во трудот е предложен метод за одредување на концентрацијата на токсични елементи во електротехничките уреди. Методот опфаќа анализа на енергетскиот спектар на секундарни x-зраци од примерокот. Се овозможува квалитативна и квантитативна анализа на елементарниот состав на примерокот.

[41] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, "Improving the Single Point Calibration Technique in Direct Sensor-to-Microcontroller Interface", International Measurement Confederation - IMEKO, Barcelona, Spain, Jul. 2013.

Предложена е модифицирана калибрација во една точка со која се врши подобрување на точноста на основната калибрациска техника. Решението е со минимални хардверски модификации со што се задржува економската оправданост. Предложен е алгоритам за пресметка на вредноста на надворешните компоненти и е направена експериментална верификација.

[42] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, M. Makraduli, "Hardware Techniques for Improving the Calibration Performances in Direct Sensor-to-Microcontroller Interface", Metrol. Meas. Syst., Vol. XX (2013), No. 4, pp. 529–542.

Во трудот се дадени хардверски подобрувања на директен интерфејс сетило-микроконтролер. Со дадените модификации се подобруваат точноста, брзината и резолуцијата на мерење.

[43] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, M. Makraduli, "Simple Interface for Resistive Sensors Based on Pulse Width Modulation", IEEE Trans. Instrum. Meas., vol. 62, pp. 2983-2993, Nov. 2013.

Предложен е едноставен метод за обработка на сигналите од отпорнички мерни сетила. Решението се базира на релаксациски осцилатор на кој е применета калибрација во една точка. Анализите покажуваат дека конфигурацијата базирана на моностабилен мултивибратор има подобри метролошки карактеристики, споредено со реализација базирана на астабилен мултивибратор. Показано е решение кое е имуно на варијации во процесот, напонот и температурата.

[44] В. Близнаковски, Ж. Коколански, Ц. Гавровски, "Виртуелен мерен систем за тестирање и дијагностика на квалитетот на челични подвижни јажина", ЕТАИ, Охрид, 13.11.2013.

Во трудот се анализира виртуелен инструмент за тестирање и дијагностика на подвижни челични јажина. Реализацијата се базира на модификација на постоечки инструмент од кој е искористена електромагнетна глава.

[45] V. Bliznakovski, Z. Kokolanski, C. Gavrovski, “*Improvement of Measuring System for Monitoring of Movable Steal Rope Conditions*”, XII International Scientific Conference ELECTRONICS, Sozopol, Bulgaria 2013.

Трудот опфаќа експериментални анализи на виртуелен инструмент при мерење на квалитетот на челични подвижни јажиња на жичница (ски лифт). Реализираниот виртуелен инструмент овозможува меморирање, приказ и дополнителна дигитална обработка на сигналите со што значително се подобруваат карактеристиките на основното решение.

Експертски активности

Во текот на своето работење на Факултетот за електротехника и информациски технологии, Живко Коколански учествува во извршувањето на повеќе од 35 студии и стручни ревизии во повеќе индустриски компании во Република Македонија.

[1] В. Димчев, Ж. Коколански, Мерење на заземјување на громобранско-заземјувачка инсталација, ТДА Трејд - Скопје, април 2012

[2] В. Димчев, Ж. Коколански, Калибрирање мерни инструменти: Mastech MS8217, Metex M-4650, Неоком, мај 2012

[3] Учесник во Студијата „Анализа на можно производство на електрична енергија на локацијата Кантон, с. Коселари, о. Лозово, 2011

[4] В. Димчев, Ж. Коколански, Елаборат за мерење на квалитетот на генераторското напојување во објектот „Соравиа центар“ - Скопје, јануари, 2009.

[5] В. Димчев, Ж. Коколански, Калибрирање мерен инструмент мултиметар Fluke 189, БАС Тути фрути, Скопје, декември 2011

[6] В. Димчев, К. Најденковски, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Елаборат за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во 220MW Термоелектрана-топлана “ТЕ-ТО“, Скопје, септември 2010.

[7] В. Димчев, Ж. Коколански, Мерење на карактеристиките на струјните кругови од системот за светлосна вертикална сигнализација на А.Д. Аеродроми на Македонија, март 2010.

[8] В. Димчев, Ж. Коколански, Испитување на нисконапонската инсталација во просторијата за сервери на Хај-Тек корпорација, Скопје, август 2009.

[9] В. Димчев, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и удар на гром во рудникот „Бучим“, Радовиш, 2009, 2011 и 2013 год.

- [10] В. Димчев, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во топилница „Фени индустри“, Кавадарци, септември 2008, 2010 и 2011
- [11] В. Димчев, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во рудникот „Ржаново“ и транспортната лента на „Фени индустри“, Кавадарци, септември, 2008, 2010 и 2011
- [12] В. Димчев, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир во објектите на Агенција за цивилно воздухопловство, Аеродром Скопје, септември 2009
- [13] В. Димчев, Ж. Коколански, Љ. Глишиќ, Студија за испитување на отпор на заземјување и громобранска заштита во РЕК „Осломеј“ - Осломеј, декември 2009
- [14] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Студија за испитување на антистатички својства на примерок - текстил, "А-ЦОНИ Александар" д.о.о Скопје, 2010
- [15] Ц. Гавровски, В. Димчев, Ж. Коколански, Калибрирање мерни инструменти: FLUKE 8060A, FLUKE 787, Fluke 726, сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2008, 2009, 2010, 2012 и 2013
- [16] Ц. Гавровски, В. Димчев, Ж. Коколански, Калибрирање мултуфункционални двоканален калибратор MICROCAL 2000+ сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2008, 2009, 2010, 2012 и 2013
- [17] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Испитување на изолациските својства на пластични ребрасти црева производ на "КОКИ Д КОМПАНИ", 2010
- [18] В. Димчев, Ж. Коколански, Калибрирање мерен инструмент мултиметар Fluke 189, БАС Тути фрути, Скопје, декември 2012 и 2013
- [19] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Испитување на антистатичките својства на подни облоги во операционите сали 4, 5, 6, дневна болница сала 9 и сала 10, Клинички центар СИСТИНА, 2011
- [20] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Електромагнетна компатибилност на машина MAW 20 LS3/1 - MIKROSAM, 2010
- [21] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Мерење струја на куса врска и отпорност на јамка на мрежните приклучоци во клиничката болница "АЦИБАДЕМ СИСТИНА", 2012
- [22] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Калибрирање мерни инструменти: дигитален мултиметар ISKRA MI 7030, Витстонов мост ISKRA NL 120, сопственост на FIORD Technologies, 2009
- [23] Ц. Гавровски, Ж. Коколански, Протокол за атестно испитување на медицински уред INTERA DiaCor, сопственост на Д.О.О "Информодијагностика", 2008

Стручно усовршување

Живко Коколански учествувал на повеќе семинари, обуки и научни престои каде што се третира проблематиката на мерната техника и инструментација. Во текот на додипломските и постдипломските, студии учествувал на:

- септември – декември 2004, студиски престој на техничкиот факултет во Илменау (TU Ilmenau, Germany), каде што работел на моделирање и симулација на мерни системи, проект ISSN-B-DAAD, под раководство на проф. д-р Цветан Гавровски,
- април 2005, Електротехнички факултет во Љубљана, Словенија, Next Generation Networks, учесник на форум за нови генерации телкомуникациски мрежи;
- јуни – јули 2006, студиски престој на Техничкиот универзитет во Краков, Полска, каде што работи на примена на виртуелна инструментација за дизајнирање на лабораториски вежби на ФЕИТ; престојот е во рамките на Темпус-проектот ЈЕР_CD_19010-2004, под раководство на проф. д-р Владимир Димчев;
- јануари 2008, студиски престој на Техничкиот универзитет во Краков, Полска, безжични сензорски мрежи базирани на ZigBee протоколот; престојот е во рамките на Темпус-проектот ЈЕР_CD_19010-2004, под раководство на проф. д-р Владимир Димчев;
- септември - декември 2009, студиски престој во Интернационалната агенција за атомска енергија (IAEA) со седиште во Виена, Австрија, каде што работи на анализа на енергетски спектар при секундарна емисија на х-зраци (X-Ray Fluorescence); престојот е во рамките на проектот “Establishing Nuclear Techniques for the Analysis and Preservation of National Cultural Heritage Objects”, MAK/2/005;
- септември 2012, студиски престој во Spectro Analytical Instruments со седиште во Клеве, Германија, работи на примена на XRF-техниката за анализа на примероци од различна хемиска природа; престојот е во рамките на проектот “Establishing Nuclear Techniques for the Analysis and Preservation of National Cultural Heritage Objects”, MAK/2/005;
- ноември 2012, учество во регионалниот проект “Regional Workshop on Use of Nuclear Technology for Cultural Heritage Characterization, Dating and Preservation” PER0034, Белград, Србија;
- април 2012, учество во проектот “SEE-ERA.NET PLUS - ERA 78 Algorithms for time-varying harmonic analysis for power quality

assessment applicable on modern digital signal processors”, Грац, Австрија, под раководство на проф. д-р Димитар Ташковски.

Заклучок и предлог

Д-р Живко Коколански, дипл. ел. инж. континуирано покажува забележителен придонес во научното, едукативното, стручното и апликативното поле во областа на електротехниката. Објавил голем број трудови на меѓународни и домашни конференции и во реномирани меѓународни списанија кои поодблиску ја третираат метрологијата во електротехниката.

Врз основа на поднесените документи, анализата на приложените трудови и постигнатите резултати на кандидатот д-р Живко Коколански, Рецензентската комисија констатира дека покажал извонредни резултати и во целост ги исполнува критериумите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, научни-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од изнесеното и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да го избере д-р Живко Коколански, дипл. ел. инж., во звањето доцент по предметите од наставно-научната област електрични мерења и материјали.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Димчев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Цветан Гавровски, член, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Марија Чундева-Блајер, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: ЖИВКО ДРАГАН КОКОЛАНСКИ

(име, татково име и презиме)

**Институција: Факултет за електротехника и
информациони технологии - Скопје**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: електрични мерења и материјали

1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	Назив на активност	Поени
1	Одржување на настава (прв циклус студии)	0
2	Одржување на вежби (прв циклус студии)	29.25
	Принципи за управување со квалитет (2 ч.), летен 2010/11	0.9
	Принципи за управување со квалитет (2 ч.), летен 2011/12	0.9
	Принципи за управување со квалитет (2 ч.), летен 2012/13	0.9
	Основи на мерна техника (5 ч.), зимски 2010/11	2.25
	Основи на мерна техника (5 ч.), зимски 2011/12	2.25
	Основи на мерна техника (5 ч.), зимски 2012/13	2.25
	Мерење во електротехника (5 ч.), зимски 2011/12	2.25
	Мерење во електротехника (5 ч.), зимски 2012/13	2.7
	Мерење во електротехника (6 ч.), зимски 2013/14	2.7
	Процесни мерења и материјали (3 ч.), зимски 2010/11	1.35
	Процесни мерења и материјали (3 ч.), зимски 2011/12	1.35
	Процесни мерења и материјали (3 ч.), зимски 2012/13	1.35
	Процесни мерења и материјали (3 ч.), зимски 2013/14	1.35
	Електрични мерења на неелектрични величини летен 2011/2012	0.45
	Електрични мерења на неелектрични величини летен 2012/2013	0.45
	Електрични мерења во електроенергетски уреди летен 2011/2012	0.45
	Електрични мерења во електроенергетски уреди летен 2012/2013	0.45
	Мерење во електроенергетика летен 2011/2012	0.45
	Мерење во електроенергетика летен 2012/2013	0.45
	Основи на електротехника 1 2013/2014	1.8
	Основи на електротехника 2 2012/2013	2.25
3	Подготовка на нов предмет (прв циклус студии)	1.000
	Процесни мерења и материјали во електрониката (вежби)	0.500

	Принципи за управување со квалитет (вежби)	0.500
4	Одржување на консултации (прв циклус студии)	1.680
	Зимски 2010/11 (50 студ,) и летен 2010/11 (50)	0.320
	Зимски 2011/12 (50 студ,) и летен 2011/12(50)	0.320
	Зимски 2012/12 (260 студ,) и летен 2012/12 (50)	0.680
	Зимски 2013/14 (100 студ,)	0.360
5	Одржување на настава (втор циклус студии)	0.000
6	Подготовка на нов предмет (втор циклус студии)	0.000
7	Настава во летни школи и работилници	0.000
8	Ментор на дипломска работа (о)	0
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (о)	0
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд (о)	0
	ВКУПНО	31.930

НО	31.93
НИ	144.83
СА	37
ВКУПНО	213.76

2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Назив на активноста	Поени
1	Ментор на магистерска работа (о)	0
2	Учесник во меѓународен научен проект	43
	SEE-ERA.NET PLUS - ERA 78 Algorithms for time-varying harmonic analysis for power quality assessment applicable on modern digital signal processors, 1.12.2010-30.9.2012, раководител: проф. д-р Димитар Ташковски	5
	НИП 0158 08-3619/13, Иmunитет на опремата и инсталациите на напонски пропади, 1.1.2011 – 30.6.2012, раководител: проф. д-р Снежана Чундева	3
	DOSC, Design of Complex Systems, The Stability Pact for South Eastern Europe, DAAD Jan. 2013 – Dec. 2013, раководител: проф. д-р Владимир Димчев	5
	ISSNBS (Ilmenau-Skopje-Sofia-Nis-Banja Luka-Sarajevo) - Pact of Stability of Southeast Europe (DAAD) , 2006-20012, раководител: проф. д-р Цветан Гавровски	5

	JEP-CD-19010-2004 "Introducing two tear studies in the field of metrology", 2008, раководител Проф. д-р Владимир Димчев	5
	В. Димчев (раководител), "Wind Energy Production on Selected Locations–Feasibility Study" - funded by Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Norway - Macedonia bilateral program, 2007 - 2009	5
	International Atomic Energy Agency (IAEA) - MAK/5/007, Assessing and enabling the implementation of food irradiation technologies, 2012-2013	5
	International Atomic Energy Agency (IAEA) - MAK/0/006, Expanding national capabilities for the investigation and restoration of the national cultural heritage objects, 2012-2013	5
	International Atomic Energy Agency (IAEA) - MAK/2/005, Establishing nuclear technique for the analysis and preservation of national cultural heritage objects, 2009-2010	5
3	Раководител на меѓународен научен проект	0
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	28.83
4	(фактори 1,0; 0,8; 0,6 x 6 б.)	
	[1] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, M. Makraduli, "Simple Interface for Resistive Sensors Based on Pulse Width Modulation", IEEE Trans. Instrum. Meas., vol. 62, pp. 2983-2993, Nov. 2013 .	4.44
	[2] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, M. Makraduli, "Hardware Techniques for Improving the Calibration Performances in Direct Sensor-to-Microcontroller Interface", Metrol. Meas. Syst., Vol. XX (2013), No. 4, pp. 529–542.	4.17
	[3] Z. Kokolanski, C. Gavrovski and V. Dimcev: "Continual One Point Auto-Calibration Technique in Simple Sensor-Microcontroller Interface", Journal of Electronics, Faculty of Electrical Engineering, University of Banja Luka, ISSN 1450-5843, Volume 15, No. 1, June 2011	4.8
	[4] Z. Kokolanski, M. Srbinovska, A. Simevski, C. Gavrovski and V. Dimcev: "Power Quality Monitoring and Power Measurements by Using Virtual Instrumentation", Journal of Electronics, Faculty of Electrical Engineering, University of Banja Luka, ISSN 1450-5843, Volume 13, No. 1, June 2009.	3.6
	[5] Snezana Cundeva, Robert Neumann, Math Bollen, Zivko Kokolanski, Jovica Vuletic, Aleksandra Krkoleva, Sasa Djokic, Koen van Reusel, Kurt Stockman, Immunity against Voltage Dips – Main Recommendations to Stakeholders of the CIGRE/CIREN/UIE Joint Working Group C4.110, International Journal Emerging Sciences., 1(4), 555-563, December 2011.	4.62

	[6] V. Dimcev, K. Najdenkoski, V. Stoilkov and Z. Kokolanski: "Wind Energy Assesment in Republic of Macedonia", Journal of Energy and Power Engineering. ISSN 1934-8975, Vol. 5, Number 4, April 2011, pp 324-330	3.6
	[7] M. Srbinovska, V. Dimcev, C. Gavrovski and Z. Kokolanski: "Localization Techniques in Wireless Sensor Networks Using Measurement of Received Signal Strength Indicator", Journal of Electronics, Faculty of Electrical Engineering, University of Banja Luka, ISSN 1450-5843, Vol. 15, No. 1, June 2011	3.6
5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (фактори 1,0; 0,9; 0,8; 0,6 x 3 б.)	34.2
	[8] Z. Kokolanski, V. Dimcev, D. Taskovski, " Platform for DSP Analysis in Power Engineering Education", 15th EPE-PEMC 2012, Novi Sad, September 2012.	2.4
	[9] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev: Dynamic Element Matching in Direct Sensor-Microcontroller Interface, 14th EPE-PEMC 2010, Ohrid, September 2010.	2.4
	[10] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, "Improving the Single Point Calibration Technique in Direct Sensor-to-Microcontroller Interface", International Measurement Confederation - IMEKO, Barcelona, Spain, Jul. 2013.	2.4
	[11] B.Gerazov, Z.Kokolanski, G.Arsov, V. Dimcev, "Tracking of Electrical Network Frequency for the Purpose of Forensic Audio Authentication", Optimization of Electrical and Electronic Equipment conference, OPTIM, Romania 2012.	1.8
	[12] V.Dimcev, K.Najdenkoski, V.Stoilkov, Z.Kokolanski, "Wind Energy Potential Assessment in Republic of Macedonia" ICREPQ, Valensia, Spain 2009.	1.8
	[13] V. Dimcev, Z. Kokolanski, C. Gavrovski, M. Srbinovska: "Virtual Instrument as a Tool for Teaching Power Quality", International Conference on Renewable Energy and Power Quality - ICREPQ2009, Valencia, Spain, March 2009.	1.8
	[14] V. Dimchev, Z. Kokolanski, M. Srbinovska, D. Denic, M. Simic: "Low Cost Virtual Flickermeter", IEEE I2MTC International Instrumentation and Measurement Technology Conference 2012, Graz, Austria, May 2012.	1.8
	[15] V. Dimcev, Z. Kokolanski: "Design and Validation Testing of Virtual Flicker Meters", 15th International Symposium on Power Electronics - Ee 2009, Novi Sad, Serbia, October 2009.	3
	[16] V. Dimcev, D. Taskovski, Z. Kokolanski, D. Denic, D. Zivanovic: "Signal Conditioning for Power Quality", IEEE EPQU Electrical Power Quality and Utilization 2011, Lisabon, Portugal, October 2011.	1.8

[17] Z. Kokolanski, C. Gavrovski and V. Dimcev: "Temperature Correction Method Applied on ZigBee Measurement Data", XVII International scientific and applied science conference ELECTRONICS 2008, Sozopol, Bulgaria.	2.4
[18] C. Gavrovski, Z. Kokolanski, "Distant Measurement of Dose Rate of Ionizing Radiation", Annual Journal of Electronics, Sozopol, Bulgaria 2011.	3
[19] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev, M. Makraduli, "Simple Interface for Resistive and Capacitive Sensors Based on Time Interval Modulation", Annual Journal of Electronics, Sozopol, Bulgaria 2012.	1.8
[20] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, "Comparative Analysis of Calibration Performances in a Simple Interface for Passive Sensors", INFOTEH-Jahorina, Mar. 2013.	3
[21] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, "Direct Sensor-to-Microcontroller Interfaces", MASFOR 2012, Istanbul, Turkey 2012.	3
[22] V. Dimchev, V. Stoilkov, K. Najdenkoski, Z. Kokolanski: "Wind Measurement Campaign in Republic of Macedonia", World Wind Energy Conference & Exhibition, Istanbul, Turkey, June 2010.	1.8
Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир 6 (фактори 1,0; 0,8; 0,6 x 2 б.)	38.8
[23] Ж. Коколански, В. Димчев, Д. Ташковски, Д. Дениќ, Д. Живановиќ, М. Симиќ "Приспособување на мерните сигнали кај дигитални системи за мерење квалитет на електрична енергија", ЕТАИ 2011, Охрид, септември 2011.	1.2
[24] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev "Comparing the Classical and Alternative Resistive Bridge Signal Conditioning", INDEL, Banja Luka, November 2010.	1.6
[25] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev: "Optimal Charging Time Interval in Direct Sensor to Microcontroller Interface", ICEST 2010, Ohrid.	1.6
[26] Z. Kokolanski, V. Dimcev: "System for Verification of Virtual Flickermeter", International scientific and applied science conference ICEST 2009, Veliko Trnovo, Bulgaria.	2
[27] Zivko D. Kokolanski, Mare M. Srbinovska, Aleksandar D. Simevski, Vladimir I. Dimcev, Cvetan V. Gavrovski "Laboratory Stand for Power Quality Monitoring and Power Measurements by Using Virtual Instrumentation", International Symposium on Industrial Electronics, INDEL 2008, Banja Luka, BiH.	1.2
[28] Ж. Коколански, Ц. Гавровски, В. Димчев, М. Макрадули, "Дигитална врска на пасивни мерни сетила со компјутерски систем за аквизиција на податоци", Летен симпозиум за	1.2

електроника и обработка на сигнали, Маврово, Македонија, 2012.	
[29] M.Simic, D.Denic, D.Zivanovic, G.Miljkovic, D.Taskovski, Z.Kokolanski, "Software Supported Procedure for Recording of the Power Quality Disturbances", International Scientific Conference UNITECH, Gabrovo, Bulgaria 2011.	1.2
[30] Ж.Коколански, Ц.Гавровски, В.Димчев "Подобрување на брзината на мерење при директна врска сетило-микроуправувач", ЕТАИ, Охрид, 2011.	1.6
[31] Z. Kokolanski, C. Gavrovski, V. Dimcev "Continual One Point Auto Callibration Technique in Direct Sensor to Microcontroller Interface", INDEL, Banja Luka, November 2010.	1.6
[32] C.Gavrovski, Z.Kokolanski: "Dialog Meters for Smart Grids", International symposium ENERGETICS, Ohrid 2010.	2
[33] Ж.Коколански, Ј.Ќосев, Ц.Гавровски "Универзален безжичен програмабилен кондиционер за отпорнички мерни сетила", ЕТАИ, Охрид 2009.	1.6
[34] A.Simevski, Z.Kokolanski, G.Sutinovski, "Power Device Control Over Phone Line", INDEL, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, 2008.	1.6
[35] C.Gavrovski, Z.Kokolanski, "FPGA Simulation of Pulse Ionizing Sensors and Analyzes of Descreet Floating Algorithm", International Scientific and Applied Science Conference, Sozopol, Bulgaria, 2006.	2
[36] M.Srbinovska, C.Gavrovski, V.Dimcev, Z.Kokolanski, "PC Based RLC Meter", ICEST, Ohrid, Macedonia, 2006.	1.2
[37] C.Gavrovski, Z.Kokolanski, "Altera Analyses of Ionizing Radiation", International Scientific and Applied Science Conference, Sozopol, Bulgaria, 2005.	2
[38] S.Cundeva, M.Bollen, Z.Kokolanski, J.Vuletic, A.Krkoleva, S.Djokic "Immunity Against Voltage Dips – Main Recommendations to Stakeholders of the CIGRE/CIRED/UIE Joint Working Group C4.110", International Conference on Applied Electromagnetics – PES, Nis, Serbia 2011.	1.2
[39] S.Cundeva, M.Bollen, A.Krkoleva, J.Vuletic, Z.Kokolanski, S.Djokic "Improved Understanding of Compatibility Issues Regarding Voltage Dips – Main Contributions of the CIGRE/CIRED/UIE Joint Working Group C4.110", International Conference on Applied Electromagnetics – PES, Nis, Serbia 2011.	1.2
[40] В. Панајотов, В. Димчев и Ж. Коколански: Виртуелен инструмент за мерење фликер, МАКО-СИГРЕ 6 Советување, Охрид, октомври 2009.	1.6

[41] Ж. Коколански, С. Чундева, А. Крколева, Ј. Вулетиќ, С. Ѓокиќ, В. Димчев, Иmunитет на опремата и инсталациите на напонски пропади – Главни препораки од работната група “Power quality” до индустриските потрошувачи и производителите на опрема, 7 Советување МАКОСИГРЕ, С4-116R-МК, Охрид, октомври, 2011.	1.2
[42] Живко Коколански, Владимир Димчев, Христина Спасевска, Маргарита Гиновска, "Одредување концентрација на токсични елементи кај електротехнички продукти со примена на секундарна емисија на X-зраци" 8 Советување МАКОСИГРЕ, D1-042R-МК, Охрид, октомври 2013.	1.2
[43] Ј. Вулетиќ, С. Чундева, А. Крколева, Ж. Коколански, С. Ѓокиќ, Иmunитет на опремата и инсталациите на напонски пропади – Главни препораки од работната група “Power quality” до мрежните оператори и регулаторни тела, 7 Советување МАКОСИГРЕ, С4-081R-МК, Охрид, октомври 2011.	1.2
[44] А. Крколева С. Чундева, Ј. Вулетиќ, Ж. Коколански, С. Ѓокиќ, Иmunитет на опремата и инсталациите на напонски пропади – Главни препораки од работната група “Power quality” до институциите за стандардизација, 7 Советување МАКОСИГРЕ, С4-089R-МК, Охрид, октомври 2011.	1.2
[45] В. Димчев, В. Стоилков, К. Најденкоски и Ж. Коколански: Сценарио за можно производство на електрична енергија од ветерни центри во РМ, МАКО-СИГРЕ 6 Советување, Охрид, октомври 2009.	1.2
[46] Снежана Чундева, Александра Крколева, Јовица Вулетиќ, Живко Коколански, Квалитет на електричната енергија – Иmunитет на опремата на напонски пропади, списание Пресинг, бр. 3, 2011, стр. 16-22	1.2
[47] Z. Kokolanski, V. Dimcev, M.Srbinska, D. Taskovski, “Virtual Instrument for Power Quality Harmonic Analysis”, ETRAN, Zlatibor, Serbia 2012	1.2
[48] Z.Kokolanski, C.Gavrovski, V.Dimcev, “Improving the Uncertainty in Direct Sensor to Microcontroller Interface”, ETRAN, Donji Milanovac, Serbia 2010	1.6
[49] В. Димчев, Ж. Коколански, М. Србиновска и К. Илијевски: Виртуелен генератор на сигнали за анализа на квалитетот на електрична енергија, МАКО-СИГРЕ 7. Советување, Охрид, октомври 2011.	1.2
ВКУПНО	145

3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р.бр .	Назив на активноста	Поен и
1	Студија, физибилити студија, истражување на пазарот - одговорен проектант	0.00
2	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија	33.00
	Мерење на заземјување на громобранско-заземјувачка инсталација, ТДА Трејд - Скопје, април 2012	1
	Калибрање мерни инструменти: Mastech MS8217, Metex М-4650, Неоком, мај 2012	1
	Учесник во Студијата „Анализа на можно производство на електрична енергија на локацијата Кантон, с. Коселари, о. Лозово, 2011	1
	Елаборат за мерење на квалитетот на генераторското напојување во објектот „Соравиа центар“ - Скопје, јануари 2009.	1
	Калибрање мерен инструмент мултиметар Fluke 189, БАС Тути фрути, Скопје, декември 2011	1
	Елаборат за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во 220MW Термоелектрана-топлана “ТЕ-ТО“, Скопје , септември 2010.	1
	Мерење на карактеристиките на струјните кругови од системот за светлосна вертикална сигнализација на А.Д. Аеродроми на Македонија, март 2010.	1
	Испитување на нисконапонската инсталација во просторијата за сервери на Хај-Тек корпорација, Скопје, август 2009.	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и удар на гром во рудникот „Бучим“, Радовиш, септември 2011	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во топилница “Фени индустри“, Кавадарци , септември 2011	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во рудникот „Ржаново“ и транспортната лента на „Фени индустри“, Кавадарци, септември 2011	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во рудникот „Ржаново“ и транспортната лента на „Фени индустри“, Кавадарци, септември 2010	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир во објектите на Агенција за цивилно воздухопловство, Аеродром Скопје, септември 2009	1
	Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир во објектите на Агенција за цивилно воздухопловство, Аеродром Охрид, октомври 2009	1

Студија за испитување на отпор на заземјување и громобранска заштита во РЕК „Осломеј“ - Осломеј, декември 2009	1
Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и удар на гром во рудникот „Бучим“, Радовиш, август 2009	1
Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во топилница “Фени индустри“, Кавадарци , јули 2008	1
Студија за исполнување на условите за безопасност од високи напони на допир и чекор во рудникот „Ржаново“ и транспортната лента на „Фени индустри“, Кавадарци, јуни 2008	1
Студија за испитување на антистатички својства на примерок - текстил, "А-ЦИОНИ Александар" д.о.о Скопје	1
Калибрирање мерни инструменти: FLUKE 8060A, FLUKE 787, Fluke 726, сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2013	1
Калибрирање мултуфункционални двоканален калибратор MICROCAL 2000+ сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2013	1
Испитување на изолациските својства на пластични ребрасти црева производ на "КОКИ Д КОМПАНИ", 2010	1
Калибрирање мултуфункционални двоканален калибратор MICROCAL 2000+ сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2012	1
Калибрирање мерни инструменти: FLUKE 8060A, FLUKE 787, Fluke 726, сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2012	1
Калибрирање мерен инструмент мултиметар Fluke 189, БАС Тути фрути, Скопје, декември 2013	1
Калибрирање мерни инструменти: FLUKE 8060A, FLUKE 787, Fluke 726, сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2010	1
Калибрирање мултуфункционални двоканален калибратор MICROCAL 2000+ сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2010	1
Испитување на антистатичките својства на подни облоги во операционите сали 4, 5, 6, дневна болница сала 9 и сала 10, Клинички центар СИСТИНА, 2011	1
Електромагнетна компатибилност на машина MAW 20 LS3/1 - MIKROSAM, 2010	1
Калибрирање мерни инструменти: FLUKE 8060A, FLUKE 787, Fluke 726, сопственост на Максил А.Д - Скопје, 2008	1
Мерење струја на куса врска и отпорност на јамка на мрежните приклучоци во клиничката болница "АЦИБАДЕМ СИСТИНА", 2012	1
Калибрирање мерни инструменти: дигитален мултиметар ISKRA MI 7030, Витстонов мост ISKRA NL 120, сопственост на FIORD Technologies, 2009	1

	Протокол за атестно испитување на медицински уред INTERA DiaCor, сопственост на Д.О.О "Информодијагностика", 2008	1
Дејности од поширок интерес		
5	Раководител на внатрешна организациона единица - Институт за електрични мерења и материјали	0.00
6	Член на факултетска комисија (КОМОС, Комисија за иновирање студиски програми)	0.00
7	Член на организационен одбор на меѓународен научен собир	2.00
	EPE-PEMC 2010	1
	ETAI 2013	1
8	Член на меѓународна асоцијација која подржува / организира научноистражувачка дејност	2.00
	IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers), Instrumentation and Measurement Society, Education Society, Communications Society, Sensors Society	2.00
9	Изготвување и пријавување на научен/ образовен национален проект	0.00
	Носител (0)	0
	Соработник (0)	0
10	Изготвување и пријавување на научен/ образовен меѓународен проект	0.00
	Носител (0)	0
	Соработник (0)	0
12	Член на комисија за избор во звање	0.00
		0
	ВКУПНО	37.00
Збиен преглед:		
	Наставно-образовна дејност	31.93
	Научноистражувачка дејност	144.83
	Стручно-апликативна дејност	37.00
	ВКУПНО	213.76

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Димчев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Цветан Гавровски, член, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Марија Чундева-Блајер, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ

ОСНОВИ НА ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ СО МЕТОДИК ЗА ГРУПИТЕ ОДДЕЛЕНСКА НАСТАВА И ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК, И КУКЛАРСТВО И СЦЕНОГРАФИЈА ЗА ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје

Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, на седницата одржана на 14.11 2013 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметите: основи на ликовно образование со методика, за групите одделенска настава и предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, и кукларство и сценографија, за предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, во состав: проф.д-р Фехим Хусовик, претседател, проф.д-р Трајче Блажевски, член и проф. м-г Решат Амети, член. По разгледувањето на доставените материјали, Комисијата го донесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во дневниот весник „Дневник“ на 26 септември 2013 година, се пријави кандидатот д-р Маја Рауник Кирков, доцент на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, по предметите: основи на ликовно образование со методика, за групите одделенска настава и предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, и кукларство и сценографија за предучилишно воспитување на македонски наставен јазик.

Биографски податоци

Маја Рауник Кирков е родена во Охрид во 1966 година. Дипломирала на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, во класата на проф. Д. Малиданов, во 1990, година на графичкиот и педагошкиот оддел со оценка 9,65, како студент со највисок просек во текот на студиите.

Постдипломските студии по графика ги завршила на Факултетот за ликовни уметности во Љубљана, Словенија во 1993 година. во класата на проф. Бранко Сухи со просечна оцена 10,00.

Во 2008 година докторира на Педагошкиот факултет во Битола на тема „Методички постапки во стекнување на визуелна писменост кај ученици од 8, 9 и 10 - годишна возраст“ . Од 1999 година работи како асистент на предметите основи на ликовно образование со

методика, и кукларство и сценографија, за групите одделенска настава и предучилишно воспитување.

Во 2009 година е избрана за доцент на Педагошкиот факултет во Скопје.

Член е на Друштвото на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ) и на Друштвото на ликовни уметници на Словенија (ДЛУС).

Има изложувано во над 20 земји на преку 80 групни изложби од кои 55 се меѓународни.

Добитник е на 4 графички награди од кои 3 се меѓународни, како и Диплома за колекција на ученички ликовни творби на ниво на град Скопје. Нејзини дела се наоѓаат во следниве уметнички институции:

„Албертина“ – графичка збирка, Виена, Австрија

Музеј на современа уметност, Скопје

Долењски музеј, Ново Место, Словенија

Државен музеј, Мајданек, Полска

Уметничка галерија „Даутпашин амам“, Скопје

Музеј на град Битола

Shanghai fu Xian Zhai Exlibris Museum

Уметнички павилјон „Цвијета Зузориќ“, Белград,
Србија

Наставно-образовна дејност

Со наставна дејност започнала да се занимава во 1993 г. кога се вработува како професор по предметот ликовна уметност во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во 1996 година започнува со работа во проектот „Меѓународна матура“ како професор по предметот уметност и дизајн кој е одобрен и финансиран од Министерството за образование. За таа цел изготвува програма врз основа на меѓународни критериуми, според која се изведува наставата. Истовремено е координатор на КАС (креативност, активност, сервис) во истата програма. Учествовала на меѓународни семинари за методика на ликовната уметност во Братислава, Словачка, во 1995г. , Варшава, Полска и Рим, Италија, во 1996 г.

Учесник е во проектот „Едно училиште – еден споменик“, кој започнува во 1999 година и за која Маја Рауник Кирков ја изработува комплетната програма со педагошки и методички упатства за реализација. Проектот е финансиран од Министерството за култура на Република Македонија и италијанската фондација „Napoli nantanove“. Во 2000 г. проектот е добитник на Фордовата награда за проекти од областа на екологијата и заштитата на културното наследство.

Од 1999 година работи како асистент по предметите основи на ликовно образование со методика, за групата одделенска настава, и основи на ликовно воспитување со методик, за групата предучилишно воспитување.

Во 2009 година е избрана за доцент на Педагошкиот факултет во Скопје, каде што реализира настава по следниве предмети на првиот циклус на студии:

- **задолжителни предмети:** основи на ликовно образование со методика, основи на ликовно образование, методика на ликовно образование, кукларство и сценографија, за групите одделенска настава и предучилишно воспитување;
- **изборни предмети:** „Креативна ликовна работилница“ и „Сликарска и цртачка техники по ликовно“.

Во вториот циклус на студии на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“, д-р Маја Рауник Кирков ги реализира предметите: методско моделирање на наставата по ликовно образование, и ликовни содржини и изразување преку ликовни материјали, за групата одделенска настава, методско моделирање на воспитно –образовната работа по ликовно воспитување, и уметност во курикулум за предучилишни установи, за групата предучилишно воспитување.

Во периодот од 2009 до 2013 година, д-р Маја Рауник Кирков била ментор на 22 дипломски работи, а учествувала во комисија за одбрана на вкупно 70 дипломски работи.

Член е на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд на кандидатката: Билјана Цветкова Димов (02-516/4 од 19.6 2013 и 02-544/7 од 24.6 2013).

Член е на комисијата за оцена и одбрана на докторски дисертации на кандидатите: Билјана Цветкова Димов (02-320/15.1 од 7.5 2010) и Никола Смилков (02-104/05.1 од 17.2 2012 и 02-243/10 од 24.4 2013).

Ментор е на магистерскиот труд на кандидатот Надица Василева со наслов: „Методолошки аспекти на имплементација на играта како метод во воспитно-образовниот процес по ликовно во предучилишно воспитание“, одбранета на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје на 28.6 2013 г.

По барање на Педагошкиот факултет при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола, доц. д-р Маја Рауник Кирков била наставно ангажирана во периодот од 2010 до 2011 г. По барање на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер при УКИМ, д-р Маја Рауник Кирков реализира настава по предметот ликовно изразување со пластично обликување, од 2012 г.

Научно – истражувачка дејност:

Во периодот од 2009 до 2013 година, доц д-р Маја Рауник Кирков ги има објавено следните научни трудови:

1.Рауник Кирков М.(2009). Креативноста и наставната програма по предметот ликовно образование, Прва интернационална конференција „Надарените и талентираните креатори на прогресот “(теорија и практика), Битола, 2009: 226-233.

2.Рауник Кирков М.(2009). Методи и техники за стекнување и развој на визуелна писменост кај учениците од 8, 9 и 10 години, 5 Интернационален балкански образовен и научен конгрес, Едрене, Турција :582-584 .

3.Рауник Кирков М.(2010). Влијание на ликовното образование врз развој на хуманите вредности на учениците. 5 Меѓународен научен собир: Образование за хумано општество. Зборник на научни трудови, Охрид.

4.Рауник Кирков, М.(2009). Визуелното образование и активна перцепција. Просветно дело бр.62,4. Скопје: 75 – 81, информатично научен труд
UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711 372.874:159.937.24

5.Рауник Кирков, М. (2010). Воспитање и процес ликовног описмењавања „Воспитање за хумане односе – проблеми и перспективе“, Ниш, Србија: 467 – 471
UDK 37.016:74

6.Рауник Кирков, М. (2011). Ликовната уметност и современиот образовен курикулум. VI меѓународен Балкански конгрес за образование и наука, Охрид (во печат)

7.Рауник Кирков, М. (2011). Информатички технологии во ликовното воспитание и образование(педагошки модел за стимулирање на креативната експресија). Просветно дело, бр.5, Скопје: 61-68
37.091.3:004.738.5 UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711

8.Рауник Кирков, М. (2011). Иницијалното образование и професионалниот развој на наставниците во однос на предметот „Ликовното образование“ во 21 век. Меѓународен научен симпозиум: Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото, Институт за педагогија, Скопје: 187-194
SBN 978-608-238-012-4 (Том 2) COBISS.MK-ID 93376778

9.Рауник Кирков, М. (2011). Имплементација научних сазнања у процесу ликовне едукације. Наука и савремени универзитет, Филозофски факултет, Ниш, Србија.
ISBN 978-86-7379-232-3

10.Рауник Кирков, М. (2011). Креација „Арт-бук-а“: имплементација савремених стандарда у ликовном образовању. Зборник радова научног скупа: „Књижевност за децу и њена улога у васпитању и образовању деце претшколског узраста“, Врање, Србија (во печат)

11.Рауник Кирков, М. (2011). Истражувања во областа на образованието - искуства од неколку земји во Европа - Годишен зборник на трудови, педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје, Македонија : 41-46

37.014.5(4)

УДК37 ISSN1857-7903

12.Рауник Кирков, М. (2011). Играта како метод во стекнување на визуелне писменост во предучилишна возраст. Подготовка на наставници за предучилишно воспитание и основно образование - состојба и перспективи (во печат)

13.Рауник Кирков, М. (2012).Иновативни трендови у реализацији наставе ликовног образовања, Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности, Јагодина , Србија: 563-567

14.Raunik Kirkov, M. (2012). Computer games and Visual Art education – Models for reaching Visual Literacy. “Education in the Modern European Environment”, Opatia, Croatia, Book of Abstracts ISBN 978-953-7210-55-7

15.Raunik Kirkov, M. (2013). Visual Art Education and Cultural Identity in Primary School Education, International Conference “Inovations, Challenges and tendencies in the Post Modern Education”, trakia University, Stara Zagora, Bulgaria

Настава во школи и работилници :

УНИЦЕФ - Обука за изготвување на национална програма за професионален развој за ран детски развој. 31.08-02.09 2011, Скопје, Македонија, учесник

OSCE, Workshop for Mentoring Students of pedagogy, 17 -19 05 2013, Strumica, Macedonia – учесник

OSCE, Guidelines for Conducting Practicum Assignments for Students – Future Teachers, educators and Pedagogues, 01-03.07 2013, Strumica, Macedonia, учесник

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ**Групни изложби (од 2009 година):****2009:**

Скопје, Македонија, Минијатура, ДЛУМ, Дом на АРМ

Скопје, Македонија, Светска галерија на цртеж, Галерија „Остен“

Едрене, Турција, Ордев, Амети, Рауник, Ахмети, Меѓународен конгресен центар

2010:

Охрид, Македонија, Ордев, Амети, Рауник, Ахмети, Универзитетски конгресен центар, Научен собир

Аиуд, Романија, Интерконтинентално биенале на мали графички форми Fundația „Inter-Art” Foundation Aiud Alba, Romania

Будимпешта, Унгарија, Интернационална електрографичка изложба, Magyar Elektrográfiai Társaság/ MET(Hungarian Electrographic Art Association /HEAA)

Скопје, Македонија, Музеј на град Скопје, Годишна изложба на ДЛУМ

2011:

Скопје, Македонија, галерија „ОКО“ ДЛУМ - минијатура

Лоц, Полска, 14 Тренале на мали графички форми Polland14thInternational Triennial of SMALL GRAPHIC FORMS

Белград, Србија, Прво интернационално триенале на графика, Уметнички павиљон „Цвијета Зузориќ“

Охрид, Македонија, Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Талевски, Рауник Кирков, Универзитетски конгресен центар, 30.9-1.10 2011

Ниш, Србија, „Инспирација Пикасо“, Народни Музеј

Shanghai, China, “San Mini Cup” International exlibris Competition, Shanghai fu Xian Zhai Exlibris Museum

Скопје, Македонија, Музеј на град Скопје, Годишна изложба на ДЛУМ

Скопје, Македонија, Минијатура или мал формат, Културно – информативен центар

2012:

Bodio Lomnado, Italy, “Cinema, la macchina dei Sogni” , 6 th concorso Internazionale –Ex Libris Biblioteca di Bodio Lomnado

Књажевац, Србија, „Инспирација Пикасо“, Завичајни музеј

Алексинац, Србија, „Инспирација Пикасо“, Центар за културу и уметност

Охрид, Македонија, Годишна изложба во Завод за заштита на споменици на култура и музеј, галерија Куќата на Робевци

Будимпешта, Унгарија, Magyar Elektrográfiai Társaság/MET(Hungarian Electrographic Art Association /HEAA)

2013:

Ужице, Србија Интернационално биенале на сува игла, меѓународна графичка изложба, Градска галерија

Скопје, Македонија, Икон, уметничка асоцијација, изложба по повод празникот Велигден

Самостојни изложби (после 2009 година):

2012:

Охрид, Македонија „Светлина на Цар самоил 46“, Завод за заштита на споменици на култура и галерија Куќата на Робевци, Охрид 2012

Скопје, Македонија „Светлина на Цар самоил 46“ Музеј на град Скопје

Стручно-апликативна дејност

Д-р Маја Рауник Кирков е автор на прирачник: Смилков, Н., Рауник Кирков, М. (2010), „Прирачник за настава по ликовно образование“ за 5. одделение од деветгодишното основно образование.

Реализира и повеќе експертски активности-ревизија, супервизија:

- претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 4. одделение во деветогодишното основно образование 2010.
- Претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 7 одделение во деветогодишното основно образование 2010.
- Претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 6 одделение во деветогодишното основно образование 2011.

Анализа на дел од научните и стручни трудови на кандидатката

Рауник Кирков М.(2009). Методи и техники за стекнување и развој на визуелна писменост кај учениците од 8, 9 и 10 години 5. Интернационален балкански образовен и научен конгрес. Едрене, Турција :582-584

Трудот претставува сегмент од реализираната докторска дисертација во кој се презентира комплексен систем на реализација на одредени постапки со кои им се овозможува на учниците адекватно стекнување на визуелна писменост, преку интеракција, евалуација и ликовна креација.

Рауник Кирков, М.(2009). Визуелното образование и активна перцепција. Просветно дело бр.62,4. Скопје: 75 – 81, информатично научен труд UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711 372.874:159.937.24

Главна тема на трудот е одредување на улогата и задачите на современата настава по ликовно образование во 21 век. Авторката ги дефинира основните параметри кои се неопходни за стекнување на визуелно образование како неопходна компонента во современiot наставен процес. Преку теоретска анализа на современите истражувања и практична потврда во реализираниот наставен процес, авторката

потенцира дека стимулацијата на активната перцепција е неопходна за да се обезбеди разбирање и ликовна креација.

Рауник Кирков, М. (2011). Информатички технологии во ликовното воспитание и образование (педагошки модел за стимулирање на креативната експресија). Просветно дело, бр.5, Скопје: 61-68 37.091.3:004.738.5 UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711

Во овој труд авторката упатува на фактот дека информатичката технологија е длабоко навлезена во секојдневниот живот на учениците, анализирајќи ги притоа карактеристиките на визуелните медиуми, нивното значење и нивното влијание врз свеста и креативното однесување на учениците. Авторката истакнува дека дигиталната визуелна технологија, содржи огромен креативен потенцијал, кој треба да се употреби, да се насочи и да се развива, па во тој контекст посочува постапки кои тоа го овозможуваат.

Raunik Kirkov, M. (2013). Visual Art Education and Cultural Identity in Primary School Education, International Conference “Inovations, Challenges and tendencies in the Post Modern Education”, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria

Авторката ги презентира предизвиците кои во следниот период се актуелни во современата настава од визуелно обликување и визуелна култура. Наведува дека културното ниво на учениците го детерминира нивниот идентитет, им овозможува полесна адаптација и разбирање на светот во целост.

Заклучок

После сеопфатна анализа на доставената документација, Комисијата констатира дека кандидатката доц. д-р Маја Рауник Кирков презентира активен ангажман во повеќе академски области: наставно-образовна дејност, научноистражувачка дејност, стручно-уметничка дејност и стручно-апликативна дејност. Претставените резултати укажуваат на кандидат кој ги исполнува сите услови за избор во повисоко звање поставени со конкурсот, со што Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ да ја избере доц. д-р Маја Рауник Кирков во звањето вонреден професор по предметите основи на ликовно образование со методика, за групите одделенска настава и предучилишно воспитување на македонски наставен јазик, и кукларство и сценографија, за предучилишно воспитување на македонски наставен јазик.

проф. д-р Фехим Хусковик, претседател, с.р.

проф. д-р Трајче Блажевски, член, с.р.

проф. м-г Решат Амети, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: доц д-р Маја Рауник Кирков

Институција: Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје

Научна област: основи на ликовно образование со методика
 кукларство и сценографија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност	поени
1.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 1 за одделенска настава (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,04	1.8
2.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 1 за – предучилишно воспитание: (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,04	1.8
3.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 2 за одделенска настава (6 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,04	1.8
4.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 2 за – предучилишно воспитание: (6 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,04	1.8
5.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 3 за одделенска настава (7 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x x 15 x 0,04	1.8
6.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 3 за – предучилишно воспитание: (7 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,04	1.8

7.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 4 за одделенска настава (8 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,04	3.6
8.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 4 за – предучилишно воспитание: (8 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,04	3.6
9.	Предавања – прв циклус на студии: Кукларство и сценографија за предучилишно воспитание (4 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,04	3.6
10.	Предавања – прв циклус на студии: Кукларство и сценографија за одделенска настава (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,04	3.6
11.	Предавања – прв циклус на студии: Креативна ликовна работилница за предучилишно воспитание (6 семестар, 2012 / 2013) 2 x 15 x 0,04	1,2
12.	Предавања – прв циклус на студии: Сликарски и цртачки техники по ликовно за предучилишно воспитување (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 15 x 0,04	1,2
13.	Предавања – прв циклус на студии: Сликарски и цртачки техники по ликовно за одделенска настава (6 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 15 x 0,04	1,2
14.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование за одделенска настава (5 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,04	1,2
15.	Предавања – прв циклус на студии: Основи на ликовно воспитание за предучилишно воспитание (5 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,04	1,2
16.	Предавања – прв циклус на студии: Методика на ликовно образование за	1,2

	одделенска настава (6 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,04	
17.	Предавања – прв циклус на студии: Методика на ликовно воспитание за предучилишно воспитание (6 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,04	1,2
18.	Предавања – втор циклус на студии: за одделенска настава Методско моделирање на наставата по ликовно бразование (2 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,05	1,2
19.	Предавања – втор циклус на студии: за одделенска настава Ликовни содржини и изразување преку ликовен материјал (2 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,04)	1,2
20.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 1 за одделенска настава (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 1 x 15 x 0,03	2.7
21.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 1 за – предучилишно воспитание: (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 1 x 15 x 0,03	2.7
22.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 2 за одделенска настава (6 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 1 x 15 x 0,03	2.7
23.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 2 за – предучилишно воспитание: (6 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 1 x 15 x 0,03	2.7
24.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 3 за одделенска настава (7 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 2 x 15 x 0,03	5.4

25.	Вежби– прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 3 за – предучилишно воспитание: (7 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 2 x 15 x 0,03	5,4
26.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 4 за одделенска настава (8 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x 3 x 2 x 15 x 0,03	5,4
27.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование со методика 4 за – предучилишно воспитание: (8 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 2 x x 2 x 15 x 0,03	5,4
28.	Вежби – прв циклус на студии: Кукларство и сценографија за предучилишно воспитание (4 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,03	2,7
29.	Вежби – прв циклус на студии: Кукларство и сценографија за одделенска настава (5 семестар, 2009/10, 2010/11, 2011/12) 3 x 2 x 15 x 0,03	2,7
30.	Вежби – прв циклус на студии: Креативна ликовна работилница за предучилишно воспитание (6 семестар, 2012/13) 1 x 15 x 0,03	0,45
31.	Вежби – прв циклус на студии: Сликарски и цртачки техники по ликовно за предучилишно воспитување (5 семестар, 2012/13) 1 x 15 x 0,03	0,45
32.	Вежби – прв циклус на студии: Сликарски и цртачки техники по ликовно за одделенска настава (6 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,03	0,45
33.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно образование за одделенска настава (5 семестар, 2012/13) 3 x 2 x 15 x 0,03	2,7
34.	Вежби – прв циклус на студии: Основи на ликовно воспитание за	1,35

	предучилишно воспитание (5 семестар, 2012/13) 3 x 1 x 15 x 0,03	
35.	Вежби – прв циклус на студии: Методика на ликовно образование за одделенска настава (6 семестар, 2012/13) 3 x 2 x 15 x 0,03	2,7
36.	Вежби – прв циклус на студии: Методика на ликовно воспитание за предучилишно воспитание (6 семестар, 2012/13) 3 x 1 x 15 x 0,03	2,7
37.	Вежби – втор циклус на студии: за одделенска настава Методско моделирање на наставата по ликовно бразование (2 семестар, 2012/13) 2 x 15 x 0,05	1,5
38.	Вежби – втор циклус на студии: за одделенска настава Ликовни содржини и изразување преку ликовен материјал (2 семестар, 2012) 2 x 15 x 0,05	1,5
39.	Настава во школи и работилници : УНИЦЕФ - Обукаљ за изготвување на национална програма за професионален развој за ран детски развој. 31.08-02.09 2011, Скопје, Македонија, учесник	1
40.	Настава во школи и работилници: OSCE, Workshop for Mentoring Students of pedagogy, 17 -19 05 2013, Strumica, Macedonia – учесник учесник	1
41.	Настава во школи и работилници: OSCE, Guidelines for Conducting Practicum Assignments for Students – Future Teachers, educators and Pedagogues, 01-03.07 2013, Strumica, Macedonia, учесник	1
42.	Подготовка на нов предмет – „Креативна ликовна работилница“ (предавања)	1
43.	Подготовка на нов предмет - „Креативна ликовна работилница“ (вежби)	0,5
44.	Подготовка на нов предмет – „Цртачки и сликарски техники полоковно“ (предавања)	1
45.	Подготовка на нов предмет - „Цртачки и сликарски техники полоковно“ (вежби)	0,5

46.	Подготовка на нов предмет – „Ликовни содржини и изразување преку ликовен материјал“ (предавања)	1
47.	Подготовка на нов предмет – „Ликовни содржини и изразување преку ликовен материјал“ (вежби)	0,5
48.	Подготовка на нов предмет – „Методско моделирање на наставата по ликовно бразование“ (предавања)	1
49.	Подготовка на нов предмет – Методско моделирање на наставата по ликовно бразование (вежби)	0,5
50.	Консултации 2009-2013 (1034 x 0,002)	2,68
51.	Ментор на дипломска работа 22 x 0,2	4.4
52.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 70 x 0,1	7
53.	Член на комисија за оцена на магистерска теза 02-516/4 од 19.6 2013	0,3
54.	Член на комисија за одбрана на магистерска теза 02-544/7 од 24.6 2013	0,3
55.	Член на комисија за оцена на докторска теза 02-320/15.1 од 7.5 2010	0,5
56.	Член на комисија за одбрана на докторска теза од 25.06 2010	0,5
57.	Член на комисија за оцена на докторска теза 02-104/05.1 од 17.2 2012	0,5
58.	Член на комисија за одбрана на докторска теза 02-243/10 од 24.4 2013	0,5
59.	Рецензент на универзитетски учебник „Методика на Ликовно образование“ од проф. д-р Фехим Хусковиќ (2013), факултет за ликовни уметности, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	1
	ВКУПНО	114,28

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор :	3

- Рауник Кирков М.(2009). Креативноста и наставната програма по предметот Ликовно образование, Прва интернационална конференција „Надарените и талентираните креатори на прогресот (теорија и практика)“ Битола, 2009: 226-233.	
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков М.(2009). Методи и техники за стекнување и развој на визуелна писменост кај учениците од 8,9 и 10 години, 5-ти Интернационален балкански образовен и научен конгрес. Едрене, Турција :582-584.	3
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Рауник Кирков М.(2010). Влијание на ликовното образование врз развој на хуманите вредности на учениците. 5. Меѓународен научен собир: Образование за хумано општество. Зборник на научни трудови, Охрид.	3
Труд со оригинални резултати, објавен во стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Рауник Кирков, М.(2009). Визуелното образование и активна перцепција. Просветно дело бр.62,4. Скопје: 75 – 81, информатично научен труд. UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711 372.874:159.937.24	6
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2010). Воспитање и процес ликовног описмењавања „Воспитање за хумане односе – проблеми и перспективе“, Ниш, Србија: 467 – 471. UDK 37.016:74	3
Труд со оригинални резултати , објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2011). Ликовната уметност и современиот образовен курикулум. VI меѓународен Балкански конгрес за образование и наука, Охрид (во печат)	3
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2011). Информатички технологии во	6

ликовното воспитание и образование(педагошки модел за стимулирање на креативната експресија). Просветно дело, бр.5, Скопје: 61-68, 37.091.3:004.738.5, UDK= 37 – ISSN 0350 – 6711	
Труд со оригинални резултати , објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2011). Иницијалното образование и професионалниот развој на наставниците во однос на предметот „Ликовното образование“ во 21 век. Меѓународен научен симпозиум: Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото, Институт за педагогија, Скопје: 187- 194 SBN 978-608-238-012-4 (Том 2) COBISS.MK-ID 93376778	3
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2011). Имплементација на научних сазнања у процесу ликовне едукације. Наука и савремени универзитет, Филозофски факултет, Ниш, Србија. ISBN 978-86-7379-232-3	3
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2011). Креација „Арт-бук-а“: имплементација на савремени стандарди у ликовном образовању. Зборник радова научног скупа: „Књижевност за децу и њена улога у васпитању и образовању деце претшколског узраста“, Врање, Србија (во печат)	3
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови: Рауник Кирков, М. (2011). Истражувања во областа на образованието - искуства од неколку земји во Европа - Годишен зборник на трудови, педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје, Македонија : 41-46 37.014.5(4) УДК37 ISSN1857-7903	2
Труд со оригинални резултати, објавен во зборник на трудови: Рауник Кирков, М. (2011). Играта како метод во стекнување на визуелна писменост во предучилишна возраст. ПОДГОТОВКА НА НАСТАВНИЦИ ЗА ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ И ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ - СОСТОЈБА И ПЕРСПЕКТИВИ (во печат)	3

Труд со оригинални резултати , објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Рауник Кирков, М. (2012). Иновативни трендови у реализацији наставе ликовног образовања , Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности, Јагодина , Србија:563-567	3
Труд со оригинални резултати: Raunik Kirkov, M. (2012). Computer games and Visual Art education – Models for reaching Visual Literacy. “Education in the Modern European Environment”, Opatia, Croatia, Book of Abstracts ISBN 978-953-7210-55-7	3
Труд со оригинални резултати , објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор : Raunik Kirkov, M. (2013). Visual Art Education and Cultural Identity in Primary School Education , International Conference “ Inovations, Challenges and tendencies in the Post Modern Education”, trakia University, Stara Zagora, Bulgaria	3
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Рауник Кирков М.(2009). Методи и техники за стекнување и развој на визуелна писменост кај учениците од 8. 9 и 10 години , 5-ти Интернационален балкански образовен и научен конгрес. Едрене, Турција 2009 :582-584	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Рауник Кирков, М. (2010).Васпитање и процес ликовног описмењавања „Васпитање захумане односе – проблеми и перспективе“, Ниш, Србија	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Рауник Кирков М. (2010). Влијание на ликовното образование врз развој на хуманите вредности на учениците , 5 Меѓународен научен собир: Образование за хумано општество. Зборник на научни трудови, Охрид, Македонија	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Рауник Кирков, М. (2011). Ликовната уметност и современиот образовен курикулум . Балкански конгрес, Охрид, Македонија	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Рауник Кирков, М. (2011). Иницијалното образование и професионалниот развој на наставниците во однос на предметот „Ликовното образование“ во 21 век . Меѓународен	1

научен симпозиум: Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото, Институт за педагогија, Скопје	
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Raunik Kirkov, M. (2011). IMPLEMENTATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE IN VISUAL ART EDUCATIONAL PROCESS , First international conference SCIENCE AND THE CHALLENGES FOR THE MODERN UNIVERSITY, Filosofic faculty Nis, Serbia, 10,11. 11 2011	1
Учество на меѓународен научен собир со реферат и презентација: Raunik Kirkov, M. (2011). CREATION OF ART BOOKS – IMPLEMENTATION OF CONTEMPORARY STANDARDS IN VISUAL ART EDUCATION , SCIENTIFIC CONFERENCE, Vranje, Serbia	1
ВКУПНО	57

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Јавно изведено или претставено уметничко дело: Самостојна изложба „Светлина на Цар самоил 46“, Завод за заштита на споменици на култура и галерија Куќата на Робевци, Охрид, 2012	5
Јавно изведени или претставено уметничко дело: Самостојна изложба Музеј на град Скопје, Скопје, Македонија, 2012	5
Групно јавно претставување: MINIJATURA, DLUM, Dom na ARM, Skopje. Makedonija, 2009	2
Групно јавно претставување : SVETSKA IZLO@BA NA CRTE@, galerija Osten Skopje, Makedonija, 2009	4
Групно јавно претставување: Edrine, Turcija, ORDEV, AMETI, RAUNIK, AHMETI, Me unaroden kongrsen centa , 2009	4
Групно јавно претставување: Аиуд Романија,(2010). Fundația „Inter-Art” Foundation Aiud Alba, Romania	4
Групно јавно претставување Будимпешта, Унгарија.(2010). Magyar Elektrográfiai Társaság/ MET(Hungarian Electrographic Art Association /HEAA) H -1116 Budapest, 8 Adony u. V/24. HUNGARY	4

Групно јавно претставување Музеј на град Скопје, (2010). Годишна изложба на ДЛУМ. Македонија	2
Групно јавно претставување 2 Галерија Око, Минијатура,(2011). Скопје	2
Групно јавно претставување: Polland14thInternational Triennial of SMALL GRAPHIC FORMS,(2011). POLAND - ŁÓDŹ' 11	4
Групно јавно претставување: First International Print triennial, 2011, Belgrade, Serbia, Cvijeta Zuzoric Art Pavillon .	4
Групно јавно претставување: Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Рауник Кирков , Универзитетски конгресен центар, мај, 2010	2
Групно јавно претставување: Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Талевски, Рауник Кирков, Универзитетски конгресен центар, Охрид, Македонија 30.09-01.10 2011	2
Групно јавно претставување : „Инспирација Пикасо“, Народни Музеј, Ниш, Србија, 2011	4
Групно јавно претставување: “San Mini Cup” International exlibris Competition, Shanghai fu Xian Zhai Exlibris Museum, Shandhai, China, 2011	4
Групно јавно претставување: „Инспирација Пикасо“, Завичајњи музеј , Књажевац, Србија, јануар 2012	4
Групно јавно претставување: „ Инспирација Пикасо“, Центар за културу и уметност, Алексинац, Србија, 2012	4
Музеј на град Скопје, (2011). Годишна изложба на ДЛУМ. Македонија	2
Минијатура или мал формат, Културно – информативен центар, Скопје, Македонија, 2011	2
Групно јавно претставување: “Cinema, la macchina dei Sogni” , 6 th concorso Internazionale –Ex Libris Biblioteca di Bodio Lomnado, 2012	4
Групно јавно претставување: Годишна изложба во Завод за заштита на споменици на култура и музеј, галерија Куќата на Робевци, Охрид, 2012	2
Групно јавно претставување Magyar Elektrográfiai Társaság/ MET(Hungarian	4

Electrographic Art Association /HEAA) Budapest, HUNGARY, 2012	
Групно јавно претставување: Интернационално биенале на сува игла, Градска галерија, Ужице, Србија, 2013	4
Групно јавно претставување : Икон, уметничка асоцијација, изложба по повод празникот Велигден, Скопје, Македонија, 2013	2
ВКУПНО	80

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација: Skopje, Makedonija, MINIJATURA, DLUM, Dom na ARM, Skopje, 2009	1
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација: Skopje, Makedonija, SVETSKA IZLO@BA NA CRTE@, galerija Osten, 2009	2
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација 2009: Edrine, Turcija, ORDEV, AMETI, RAUNIK, AHMETI, Megunaroden kongrsen centar	2
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација: Музеј на град Скопје, (2010). Годишна изложба на ДЛУМ. Македонија	1
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација: Галерија Око, Минијатура,(2011). Скопје	1
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација Аиуд Романија,(2010). Fundația „Inter-Art” Foundation Aiud Alba, Romania	2
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација Будимпешта, Унгарија.(2010). Magyar Elektrográfiai Társaság/ MET(Hungarian Electrographic Art Association /HEAA) H -1116 Budapest, 8 Adony u. V/24.	2

HUNGARY	
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација: Polland14thInternational Triennial of SMALL GRAPHIC FORMS,(2011). POLAND - ŁÓDŹ' 11	2
Објавено делово каталог на меѓународна ликовна манифестација: Прво интернационално трјенале графике, Белград, Уметнички павиљон Цвијета Зузориќ (2011)	2
Објавено дело во каталог на ликовна манифестација Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Рауник Кирков, Универзитетски конгресен центар, мај, 2010	1
Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Талевски, Рауник Кирков, Универзитетски конгресен центар, Охрид, Македонија 30.09-01.10 2011	1
Објавено делово каталог на меѓународна ликовна манифестација „Инспирација Пикасо“, народни Музеј, Ниш, Србија 2011	2
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација Музеј на град Скопје, (2011). Годишна изложба на ДЛУМ. Македонија	1
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација Културно –информативен центар, Минијатура или мал формат (2011). Скопје	1
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација: „Инспирација Пикасо“, Завичајни музеј , Књажевац, Србија, (јануар 2012)	2
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација манифестација: „Инспирација Пикасо“, Алексинац, Србија (2012)	2
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација: “San Mini Cup” International exlibris Competition (2011). Shanghai fu Xian Zhai Exlibris Museum, Shandhai, China : 111	2
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација : Самостојна изложба „Светлина на Цар Самоил 46“, Завод за заштита на споменици на култура и галерија Куќата на Робевци, Охрид, 2012	1

Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација: Самостојна изложба „Светлина на Цар сСмоил 46“, Музеј на град Скопје, 2012	1
Објавено дело во каталог на национална ликовна манифестација: Годишна изложба во Завод за заштита на споменици на култура и галерија Куќата на Робевци, Охрид 2013	1
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација: Будимпешта, Унгарија.(2012). Magyar Elektrográfiai Társaság/ MET(Hungarian Electrographic Art Association /HEAA) H -1116 Budapest, 8 Adony u. V/24. HUNGARY	2
Објавено дело во каталог на меѓународна ликовна манифестација Интернационално биенале на сува игла, Градска галерија, Ужице, Србија	2
Смилков, Н., Рауник Кирков, М. (2010).„Прирачник за настава по ликовно образование“ за 5 одделение од деветгодишното основно образование	4
Експертски активности-ревизија, супервизија: Претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 4. одделение во деветогодишното основно образование 2010	1
Експертски активности-ревизија, супервизија: Претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 7. одделение во деветогодишното основно образование 2010	1
Експертски активности-ревизија, супервизија: Претседател на Рецензентска комисија на учебници за одделенска настава 6. одделение во деветогодишното основно образование 2011	1
Член на редакциски одбор за уредување на списание то „Педагошка ревија“ 02-249/1 од 7 .5 2009	0,5
Член на организационен одбор на меѓународен научен собир	1
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	

Член на комисија за избор во соработнички звање со одлука бр. 02-479/7 од 17.8 2009	0,2
Член на комисија за избор во сите звања со одлука бр. 02-790/2 од 12 11 2010	0,2
Член на комисија за избор во соработничко звање со одлука бр. 02-146/1 од 12 3 2010	0,2
Член на комисија за избор во сите звања со одлука бр. 02-217/5 од 12.3 2013	0,2
Дизајн на насловна страна на списанието „Педагошка ревија“, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје, Македонија	0,5
Дизајн на лого на списание „Педагошка ревија“, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје, Македонија	0,5
Дизајн на Информатор за група: предучилишно воспитување, 2010	0,5
Дизајн на Информатор за група: одделенска настава, 2010	0,5
Член на организационен одбор на 5. Меѓународен научен собир	1
Дизајн на насловна страна на научен собир зборник на трудови, 6. Балкански конгрес за образование и наука, „Современото општество и образованието“, Охрид, Македонија 2011	0,5
Дизајн на плакат за научен собир, Охрид 2011,	0,5
Дизајн на плакат Балканска асоцијација на педагошки факултети, Охрид, 2011	0,5
Дизајн на каталог за изложба; Ордев, Амети, Запров, Ахмети, Талевски, Рауник Кирков, Универзитетски конгресен центар, Охрид, Македонија 30.9-1.10 2011	0,5
Организација и отварање на изложба во склоп на на 6.Балкански конгрес за образование и наука, „Современото општество и образованието“, Охрид, Македонија 2011	0,5
Дизајн на информатор за додипломски студии по библиотекарство	0,5
Дизајн на насловната страна на Годишен зборник на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“, во Скопје, 2011	0,5
Комисија за реализација на конкурс за запишување на студенти во 1 година во учебната 2010/11 од 17.8 2010	0,5

Комисија за реализација на конкурс за запишување на студенти во 1 година во учебната 2012/2013 03.9 2010	0,5
ВКУПНО	50,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	114,28
НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	57
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	80
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	50,8
ВКУПНО	302,08

Рецензентска комисија:

проф. д-р Фехим Хусковик, претседател, с.р.

проф. д-р Трајче Блажевски, член, с.р.

проф. м-р Решат Амети, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ВОЕНИТЕ АСПЕКТИ НА ВИЗАНТИСКАТА ДИПЛОМАТИЈА
НА БАЛКАНОТ (СРЕДИНА НА IX ДО ПОЧЕТОК НА XI ВЕК)“
ОД М-Р ДРАГАН ЃАЛЕВСКИ,
ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА
ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје, на својата редовна седница од 12.9. 2013 година, нè избра за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација „Воените аспекти на византиската дипломатија на Балканот (средина на IX до почеток на XI век)“, поднесена од кандидатот м-р Драган Ѓалевски. По прегледот на доставениот труд, Комисијата во состав: проф. д-р Митко Б. Панов, проф. д-р Милан Бошкоски, проф. д-р Ирена Стефоска, доц. д-р Драган Зајковски и доц. д-р Катерина Младеновска, има чест на Научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторска дисертација под наслов „Воените аспекти на византиската дипломатија на Балканот (средина на IX до почеток на XI век)“ има за цел да понуди нови научни сознанија за интеракцијата помеѓу дипломатската активност и воената агенда на византиската централна власт, што имало силна рефлексивност врз воено-политичкото рекомпонирање на Балканскиот Полуостров во периодот помеѓу средината на IX и почетокот на XI век. М-р Драган Ѓалевски како предмет на истражувањето го поставува значењето на дипломатијата за политичката и црковната елита во Константинопол, како моќно средство за реализирање на поставените универзални аспирации во воено-политички и идеолошки контекст, применети низ конкретни примери

во регионот на Балканот. Преку компаративната анализа на расположливиот изворен материјал и обемената научна продукција, кандидатот ги дефинира спецификите на принципите и средствата на византиската дипломатијата, проследени низ призмата на воените планирања и конципирањето и реализацијата на воено-стратегиската агенда на Балканот.

Темата на докторската дисертација, во концепциско-содржинска смисла, содржи три поглавја и девет подглавја, со вкупно 316 страници текст, во кои се опфатени различни сегменти од проблематиката поврзана со воените аспекти на византиската дипломатија.

Во предговорот, м-р Драган Ѓалевски дава опсежен преглед на историографската продукција, елаборирајќи ги научните сознанија кои ја засегнуваат византиската дипломатија содржани во оригиналната изворна документација и модерната научна литература. Притоа, кандидатот констатира дека иако се истражени повеќе сегменти на византиската дипломатија на Балканот, сепак отсуствува интегрално научно проследување на оваа проблематика за конкретниот регион во третиралиот хронолошки опсег, што посебно се однесува на влијанието на дипломатијата врз определувањето и имплементирањето на византиската воена стратегија.

Во воведниот дел, м-р Ѓалевски дава кратка историска реконструкција на настаните и процесите кои го засегнале регионот на Балканот во првата половина од IX-от, во функција на разјаснувањето на стратегиската визија на Византија за реставрирање на изгубените територии и предизвиците за нејзината имплементација.

Првото поглавје насловено „Византиската дипломатија на Балканот (средина на IX до почеток на XI век), содржи опсежен историски преглед на византиската воено-политичка состојба на Балканот. М-р Ѓалевски како посебни истражувачки прашања ги поставува дипломатските релации на Византиската империја со регионалните и политичките ентитети на Балканот. Во тие рамки, тој ја елаборира византиската воено-дипломатската активност на територијата

на Македонија, посебно рефлектирана низ дејноста на солунските браќа светите Константин-Кирил и Методиј. Во фокусот на истражувањето се и многубројните пратеништва и дипломатски преписки помеѓу византискиот и бугарскиот двор, детерминирани од судирот за превласт на Балканот, кој кулминирал за време владеењето на бугарскиот владеец Симеон. Кандидатот ги проследува и дипломатските активности на Византија и Бугарија со останатите средновековни ентитети во регионот на западен Балкан, посебно со Хрватска и Дукља, коишто не само што ги детерминирале византиско-бугарските односи, туку влијаеле и врз општата констелацијата на балканскиот регион. Поглавјето е заокружено со анализата на дипломатските средства кон кои прибегнувала Византија во судирот со Самуиловото царство за воено-политичка доминација на Балканот. Во тие рамки е истакната идеолошката компонента како моќно средство во дипломатијата, а во функција на одржувањето на концептот за универзалната империјална доминација на Византија во христијанската екумена.

Во второто поглавје, „Византија, заддунавските народи и импликациите на Балканот (среди на IX до почеток на XI век)“, м-р Ѓалевски својот истражувачки фокус го насочува кон дипломатските релации на Византија со државите и племињата лоцирани во областите северно од реката Дунав и во регионот на Црното Море. Главната цел на ова поглавје е компаративно истражување на примената на методите на византиската дипломатија во однос на различните ентитети, од аспект на влијанието на дипломатските релации врз воено-политичките прилики на Балканот. Кандидатот посебно ги анализира воено-дипломатските односи на Византија со Унгарија, како растечка сила и моќен фактор чиешто делување имало значителни импликации за балканскиот регион. Притоа детално се анализираат и дипломатските контакти на византиските императори со Печенезите, кои во конкретниот период се позиционирале како мошне важен стратегиски сојузник на Константинопол во проценките и калкулирањето со офанзивната и дефанзивната воено-политичка агенда на Балканот. На

крајот на ова поглавје, кандидатот ги анализира дипломатските односи на византискиот двор со Киевска Русија, од аспект на реализацијата на воено-политичките и економските интереси, како и обезбедувањето на културните влијанија на Константинопол. Притоа, м-р Ѓалевски ја демонстрирана комплексноста на дипломатските односи, особено од аспект на нивниот променлив карактер, којшто зависел од конкретните околности и проценки при реализацијата на сопствените интереси.

Во третата глава, „Воените и невоените методи на византиската дипломатија и стратегија и нивната примена на Балканот (среди на IX до почеток на XI век)“, кандидатот прави компаративна анализа на дипломатските методи кои византиските императори ги применувале кон средновековните политички елити, во функција на остварување на стратегиските интереси на Балканот. Фокусот е даден на анализата на сложените воени и невоени дипломатски средства кои византиската централна власт умешно ги користела при реализацијата на стратегиската агенда преку примената на „мека моќ“ и привлечноста на византискиот идеолошки концепт, во функција на наметнувањето на сопствената доминација во регионот. Притоа, кандидатот се зафаќа со исклучително сложената анализа на теоретските аспекти на византиската воена стратегија во функција на дефинирањето на методите коишто ги детерминирале дипломатските средства при оформувањето на византискиот стратегиски концепт, односно замислата за „голема стратегија“. Воената стратегија е проследена во директна корелација со византиската дипломатија, што овозможува презентирање на интегрирана целина за комплементарната примена на дипломатијата и воената стратегија на Византија во регионот на Балканот. Во таа смисла, кандидатот ги истражува паричните средства и подароци, доделувањето на разни византиски дворски титули, пратеништвата, кореспонденцијата и династичките бракови, презентирајќи ги како ефективни дипломатски методи во функција на вклучувањето на средновековните ентитети на Балканот во опфатот на византиската сфера на влијание. Тематски ова поглавје се заокружува со улогата и

влијанието на византиската идеологија, како важен сегмент при наметнувањето и демонстрирањето на цивилизацискиот престиж на Византија во христијанската екумена.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Драган Ѓалевски претставува самостоен и исклучително комплексен труд кој обработува оригинална тематска и истражувачка проблематика од областа на византиската дипломатија на Балканот. Кандидатот мошне успешно ги реализира основните цели на докторскиот труд, што резултира со продлабочени и систематизирани научни резултати кои посебно ја третираат комплементарноста на дипломатската активност со имплементацијата на воената агенда на Византија во балканскиот регион. Притоа, кандидатот дава темелна анализа на начелата, методите, механизмите и средствата на византиската дипломатија, непосредната интеракција и заемно влијание при планирањето на воената стратегија, како и принципите врз коишто се засновале и дејствувале овие две базични алатки на византиската надворешна политика во рекомпонирањето на воено-политичката констелација на Балканот и наметнувањето на идеолошкиот концепт и хегемонија. Ваквиот сепфатен приод му овозможува на кандидатот да даде оригинален научен придонес во проучувањето на комплексната проблематика поврзана со византиската дипломатија како еден од феномените на Византија. Имајќи ја предвид обработената сложена и динамична проблематика, вредноста на овој труд се состои во фактот што кандидатот успева сеопфатно и интегрално да ја истражи византиската дипломатија низ призмата на тесната корелација со византискиот воено-стратегиски концепт на Балканот, што во себе го инкорпорира и политичко-идеолошкиот концепт на Византија. Притоа, треба посебно да се истакне фактот дека оригиналните ставови изнесени во докторската дисертација се засновани на користењето на оригиналната изворна документација во корелација со обемиот фонд на домашна и странска литература, што му овозможува на кандидатот да презентира значајни научни сознанија за конкретната тема. М-р

Ѓалевски методолошки издржано, јасно, концизно и систематски ги поставува и ги елаборира истражувачките проблеми, изнесувајќи сопствени оригинални ставови и заклучоци засновани на критичката анализа на оригиналните извори и интерпретацијата на модерната историографска продукција. Оттаму, Комисијата заклучува дека докторската дисертација претставува исклучително вредно научно дело, коешто значително ќе го збогати научниот опус во Република Македонија од областа на византологијата.

Врз основа на погоре изнесеното, заблагодарувајќи се за довербата, членовите на Комисијата со особено задоволство му предлагаат на Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје да го прифати овој извештај и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Драган Ѓалевски под наслов „Воените аспекти на византиската дипломатија на Балканот (средина на IX почеток на XI век)“.

Членови на Комисијата

- 1.проф. д-р Митко Б. Панов с.р.
- 2.проф. д-р Милан Бошкоски с.р.
- 3.проф. д-р Ирена Стефоска с.р.
- 4.доц. д-р Катерина Младеновска с.р.
- 5.доц. д-р Драган Зајковски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО НАУЧЕН СОРАБОТНИК – ДОЦЕНТ ВО ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за национална историја во Скопје, на седницата одржана на 3.10.2013 година (со Одлука бр. 02-424/2 од 7.10.2013 година), нè именува за членови на Рецензенската комисија во состав: проф.д-р Силвана Сидоровска-Чуповска, проф.д-р Марјан Димитријевски и проф.д-р Нада Јурукова. По прегледаните документи приложени од страна на кандидатката д-р Габриела Топузовска, Комисијата до Советот на Институтот на национална историја го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Габриела Топузовска е родена на 3.1.1972 година во Скопје. На Филолошкиот факултет - Катедра за Руски јазик и книжевност со македонски јазик дипломираше во 1997 година. Во 2001 година е поставена за постојан судски преведувач од македонски на руски и од руски на македонски јазик од страна на Министерството за правда во Основниот суд I - Скопје.

Кандидатката Топузовска е дел од првата генерација на интердисциплинарните постдипломски студии по јавно здравје на Медицинскиот факултет во Скопје во академската 2003/2004 година.

Во јули 2007 година го одбрала трудот на тема: „Квалитет на животот кај пациентите на хемодијализа“ со кој се стекнала со звањето магистер од областа на јавното здравје. Следната, 2008 година била избрана за едукатор по предметот јавно здравство на Медицинскиот факултет на студиските програми за тригодишните стручни студии. Под покровителство на Министерството за образование, д-р Топузовска како учесник била вклучена и во работата на Летната школа во Охрид. Интересот за јавното здравје го збогатува и со присуства на курсеви и конгреси во странство. Во ноември 2007 година учествувала на курсот за јавно здравје „Applied Public Health“, одржан во Хаг (Холандија).

Во периодот 2009-2010 година е поставена за координатор на тригодишните стручни студии и раководител на Одделението за настава и студиски прашања при Медицинскиот факултет.

Докторската дисертација на тема „Здравствената заштита во Македонија 1945-1991 година“ ја одбрала во 2012 година во Институтот за национална историја во Скопје. Во 2013 година, д-р Топузовска ја објавила монографијата со истоимениот наслов.

Кандидатката има објавено повеќе коавторски трудови поврзани со нејзината специјалност: „Влијанието на новата стратегија на третман на астма кај децата со инхалациони кортикостероиди врз висината на

болничките трошоци-парцијална економска евалуација“, во списанието *Македонски Медицински преглед* (Скопје, 2004); „Употребата на одделни контрацептивни методи помеѓу средношколците од Скопје, Р Македонија“, во списанието *Македонски Медицински преглед* (Скопје, 2007); „Влијанието на полот врз квалитетот на живот кај пациентите на хемодијализа“, во *Физиоакта*, 2 (2), (Скопје, 2008); „Влијание на дијализната терапија врз физичкото и менталното здравје кај пациентите на хемодијализа“, во *Физиоакта* 1(2), (Скопје, 2008); „Мобинг-како да се препознае мобингот“, во *Медикус* 9 (1), (Тетово, 2008); „Влијание на социоекономскиот статус на родителите врз преваленцата на сексуалната активност на адолесцентите во Р. Македонија“ во *Физиоакта* 1(4), (Скопје, 2010); „Основни разлики и бенефит на слухните задушни амплификатори и кохлеарниот имплант кај сензонеуралните слухни оштетувања“, во списанието *Акта - морфологија* 1(9), (Скопје, 2012); „The role of age in development of speech and auditory perception in children with cochlear implants“, во меѓународното стручно списание *Специјална педагогика* (София, 2012); „Проценка на говорниот развој со примена на Monosyllabic Words - open-set - тест кај децата со кохлеарен имплант“, во стручното списание за јавно здравје - *Социјална медицина* (Скопје, 2013)

Од самостојните трудови се издвојуваат: „Развој на Стоматолошкиот факултет во Скопје“, во списанието *Историја, техника и медицина* (Скопје, 2012); Републички завод за здравствена заштита „*Историја, техника и медицина*“ (Скопје, 2012) „Меѓународен комитет на Црвениот крст и Црвената полумесечина – историја и развој, *Историја, техника и медицина*“ (Скопје, 2013); „Здравствената заштита во Македонија меѓу двете светски војни“, *Зборник на апстракти* (Скопје 2013); Статутите на Медицинскиот факултет во Скопје (1960-1991), во списанието *Социјална медицина* (Скопје, 2013).

Кандидатката д-р Габриела Топузовска во изминативе години учествувала во подготовката на елаборатот за акредитација на студиските програми за општа медицина (ОМ), стручни физиотерапевти (СФ), стручни логопеди (СЛ), стручни радиолошки технолози (СРТ), стручни медицински сестри/техничари (СМС/Т), како и во подготовката на систематизацијата на Медицинскиот факултет. Во периодот 2010-2013 година учествувала и во работата на Комисијата за упис на студенти на Медицинскиот факултет. Во 2011 година со работа била вклучена во Комисијата за изработка и дизајнирање на информатичкиот систем за евиденција на студенти на споменатиот Факултет. Во изминативе три години (2010-2013), била активна во организацијата, одржувањето и постирањето на интернет-страницата (www.medf.ukim.edu.mk) и изработката на распоредите за настава на студиските програми за општа медицина, стручни физиотерапевти, стручни логопеди, стручни радиолошки технолози и Стручни медицински сестри/техничари на Медицинскиот факултет.

Во моментов работи како раководител на внатрешната организациона единица - Одделение за настава и студенски прашања.

Од изнесенiot извештај, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Габриела Топузовска ги исполнува критериумите и му предлага на Советот на Институтот за национална историја да ја избере во звањето научен соработник - доцент.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф.д-р Силвана Сидоровска - Чуповска, научен советник с.р

Проф.д-р Марјан Димитријевски, научен советник с.р

Проф.д-р Нада Јурукова, научен советник с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕ НА ДВЕ ДИЕТИ СО ЕНЕРГЕТСКА РЕСТРИКЦИЈА И РАЗЛИЧЕН МАКРОНУТРИТИВЕН СОСТАВ ВРЗ ТИРОИДНИТЕ ХОРМОНИ, ЛЕПТИНОТ, АДИПОНЕКТИНОТ, ЛИПИДНИОТ СТАТУС И ИНСУЛИНСКАТА РЕЗИСТЕНЦИЈА ” од д-р Ана Угринска, пријавена на медицинскиот факултет во Скопје.

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, по предлог на Научниот одбор на Медицинскиот факултет, формира комисија за оцена на докторската дисертација изработена од д-р Ана Угринска, м-р сци, со наслов: **Влијание на две диети со енергетска рестрикција и различен макронутритивен состав врз тироидните хормони, лептинот, адипонектинот, липидниот статус и инсулинската резистенција**, во следниов состав:

1. проф. д-р Оливија Васкова
2. проф. д-р Тања Миленковиќ
3. проф. Д-р Соња Алабаковска

Согласно со законот за високото образование на Република Македонија и Правилникот за условите и постапките за постдипломски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а по разгледувањето на доставената докторска дисертација, рецензентската комисија до Наставно–научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација од д-р Ана Угринска под наслов: **Влијание на две диети со енергетска рестрикција и различен макронутритивен состав врз тироидните хормони, лептинот, адипонектинот, липидниот статус и инсулинската резистенција** претставува оригинална, самостојно изработена научна студија од областа на патофизиологијата. Дисертацијата ги содржи сите потребни елементи на научно истражувачка студија: вовед, мотив, цели, материјал и методи, резултати, заклучок и литература. Доставениот труд е изнесен на 152 страници, а резултатите се презентирани во 39 табели и 53 графици. Во литературата се цитирани 220 референци.

Воведниот дел започнува со осврт на гојноста како глобален проблем во современото општество кој е асоциран со низа кардиоваскуларни и ендокринолошки заболувања. Ваквата улога на гојноста наметнува потреба од детално истражување на нејзината патофизиологија и патофизиолошките збиднувања при енергетската рестрикција како еден од применуваните модалитети за лекување на ова нарушување. Во овој дел од дисертацијата авторката ги изнесува карактеристиките на двата основни типа на гојност–централен и периферен, како и методите со кои

може да се одреди дистрибуцијата на телесното мрсно ткиво. Воведниот дел опфаќа и осврт кон поврзаноста на гојноста со намалената чувствителност на дејството на инсулинот, при што централно место во патофизиологијата на инсулинската резистенција има дисрегулацијата на функцијата на мрсното ткиво. Гојноста, исто така, условува промени и во липидниот профил, при што кај афектираните често настануваат неповолни промени на липидите кои имаат проатерогени својства и со тоа го зголемуваат ризикот од кардиоваскуларни болести. Покрај сознанијата за важната улога на тироидните хормони во одржување на енергетската хомеостаза, во научната литература, улогата на тироидната оска во патофизиологијата на гојноста долго време била потценета. Авторката ги наведува резултатите од најновите студии кои укажуваат на повисок ТСХ во нормалниот опсег кај испитаници со поголем индекс на телесна маса. Студиите кои ја истражувале улогата на тироидната оска кај висцералната гојност се помалубројни, но некои од нив укажуваат на можна дисрегулација на тироидната оска кај овој тип на гојност. Механизмите кои условуваат неповолен липиден профил, инсулинска резистенција и дисрегулација на тироидната оска кај гојните индивидуи се последица од дисрегулацијата на ендокрината функција на мрсното ткиво. Авторката дава детален осврт на улогата на адипонектинот и лептинот во патофизиологијата на гојноста. Покрај патофизиологијата на гојноста, во воведниот дел се изнесени и диетите со различен степен на енергетска рестрикција и со различен макронутритивен состав. При тоа подетално се обработени диетите со ниска застапеност на масти и диетите со висок удел на мононезаситени масни киселини. Дел од воведот е посветен на најбогатите извори на мононезаситени масни киселини како маслиновото масло и јаткастите плодови. Во последниот дел од воведот е обработено дејството на енергетскиот дефицит и макронутритивниот состав врз инсулинската чувствителност, липидниот профил, тироидната оска и адипокините. Податоците од литературата говорат дека покрај енергетската рестрикција и макронутритивниот состав може да има влијание врз параметрите кои се иследувани во анализираните студии. При тоа најголемо позитивно влијание на диетите со висок удел на мононезаситени масти е забележан врз инсулинската резистенција и липидниот профил. Неколку студии говорат за подобрена инсулинска чувствителност и повисоки вредности на липопотеините со голема густина, кај испитаниците кои консумирале диета богата со мононезаситени киселини иако постојат соопштенија кои не ги потврдуваат овие резултати. Студиите кои го истражувале влијанието на макронутритивниот состав на диетата врз тироидниот статус и адипокините се малубројни и контроверзни. Од досега објавените податоци достапни во литературата може да се заклучи дека исхраната има комплексно влијание врз ендокрините оски и метаболичките процеси, при што покрај енергетскиот внес од особено значење е макронутритивниот состав.

Мотив

Од податоците изнесени во воведот произлегува и мотивот за изработка на докторската дисертација која, покрај енергетскиот дефицит, го иследува и влијанието на макронутритивниот состав врз дистрибуцијата на мастите, функцијата на тироидната оска, адипокините, инсулинската резистенција и липидниот профил.

Цели

Во докторската дисертација јасно и концизно се поставени следниве цели:

1. следење на губењето на телесната тежина и промена на распоред на мастите помеѓу двете диети;
2. следење на тироидните хормони во текот на двете диети и нивната поврзаност со губењето на телесната тежина и промена на распоред на мастите;
3. следење на лептинот и адипонектинот во текот на двете диети и нивна поврзаност со губењето на телесната тежина и промена на распоред на мастите;
4. следење на инсулинската резистенција во текот на двете диети и утврдување на поврзаност со губењето на телесната тежина и промена на распоред на мастите;
5. следење на липидниот статус во текот на двете диети и негова поврзаност со губењето на телесната тежина и промена на распоред на мастите;
6. корелација на тироидните хормони, лептинот, адипонектинот, инсулинската резистенција и липидниот статус во тек на студијата.

Материјал и метод

Студијата е дизајнирана како проспективна интервентна студија во која се вклучени 60 испитаници со индекс на телесна маса над 25 кг/м² кај кои е интервенирано со две изоенергетски диети со умерена енергетска рестрикција и различен макронутритивен состав. Првата група конзумирала диета сиромашна со масти, а втората група диета богата со мононезаситени масти. Прецизно се дефинирани инклузионите и ексклузионите критериуми, начинот на постигнување на умерена енергетска рестрикција кај секој испитаник, и добро дефиниран состав и продукти кои смеат или не смеат да се конзумираат кај диетата сиромашна со масти и диетата со висок удел на мононезаситени масни киселини. Во овој дел на дисертацијата авторката има јасно дефиниран протокол за работа според кој испитаниците се следат во тек на еден месец. Детално се објаснети начинот на мерење на антропометриските параметри и ултразвучниот метод за одредување на висцералното и супкутаното мрсно ткиво. Опишани се лабораториските методи со кои се одредувани нивоата на инсулинот, лептинот, адипонектинот, гликемијата, липидниот статус и тироидните хормони. Инсулинската

чувствителност е одредувана со ХОМАмоделот. Во делот на статистичка обработка опишани се користените статистички тестови.

Резултати

Делот „Резултати” е конципиран така што за секој иследуван параметар се прикажани почетните вредности, вредностите во тек и на крај на студијата, промената на вредностите и корелацијата со антропометриските параметри и ултразвучно мерените мрсни депоа, како и корелацијата со останатите испитувани параметри. Резултатите се прикажани во табели и графици под кои стои соодветен коментар кој јасно ја отсликува природата на добиените резултати. Здруженото влијание на повеќе параметри врз некоја варијабла е иследувано со мултипна регресиона анализа која овозможува подобар увид во комплексната меѓузависност на иследуваните варијабли. Резултатите покажуваат просечна загуба од $2,5 \pm 1,38$ kg при што не постои статистички сигнификантна разлика помеѓу двете групи на иследувани. Кај испитаниците од двете групи забележан е пад на инсулинемијата, подобрување на инсулинската резистенција, намалување на тоталниот холестерол и липопротеинот со ниска густина. Покомплексни промени се констатирани кај адипокините, при што лептинот покажал пад кој во првата недела зависи од енергетската рестрикција, а на крај на студијата од губењето на мрсното ткиво, во насока на фаворизирање на губењето на телесната тежина кај испитаниците со висцерална дебелина. Тироидните хормони покажале пад на слободната фракција на тријодтиронинот во првата недела, по почетокот на енергетската рестрикција и негово враќање на првобитните вредности на крајот на диетата. Кај повеќето иследувани параметри не е забележана разлика во промените во зависност од макронутритивниот состав на диетата.

Дискусија

Дискусијата е систематизирана во шест поголеми целини во кои концизно и јасно се коментирани добиените резултати и е објаснето нивното значење во контекст на темата. Коментирајќи ги резултатите од сопственото истражување, авторката истовремено ги споредува со веќе објавените резултати од литературата во оваа област. При тоа дел од резултатите како подобрување на инсулинската чувствителност, нивото на липопотеините со ниска густина, тоталниот холестерол, падот на лептинот и намалување на повеќето антропометриски параметри се очекувани и во согласност со повеќе објавени студии. Варијациите на адипонектинот, отсуството на промена на липопротеинот со голема густина при диетата богата со мононезаситени масти, не беа очекувани резултати и се толкувани во рамките на можно постоење на генетски полиморфизам кај испитаниците во студијата, а со тоа и различно нутригенетско дејство на макронутритивните компоненти. Ваквото објаснување е потврдено кај некои популации во дел од поновите студии. Особено големо внимание е посветено на толкувањето на меѓусебната

поврзаност на промената на различните параметри во тек на студијата кај двете групи со цел да се фрли дополнително светло на комплексниот патофизиолошки механизам на регулација на губењето на телесна тежина и промената на различните параметри при умерен енергетски дефицит и различен макронутритивен состав на користената диета.

Заклучоци

Заклучоците се прецизно формулирани и даваат јасен одговор на целите поставени во оваа докторска дисертација.

Литература

Приложената литература е обемна, оптимално селектирана, прегледно и коректно цитирана по прифатените стандарди. Изборот на референци е соодветен, при што доминираат современи референци кои имаат значителен придонес во истражувањето на проблематиката која е цел на оваа дисертација.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација **ВЛИЈАНИЕ НА ДВЕ ДИЕТИ СО ЕНЕРГЕТСКА РЕСТРИКЦИЈА И РАЗЛИЧЕН МАКРОНУТРИТИВЕН СОСТАВ ВРЗ ТИРОИДНИТЕ ХОРМОНИ, ЛЕПТИНОТ, АДИПОНЕКТИНОТ, ЛИПИДНИОТ СТАТУС И ИНСУЛИНСКАТА РЕЗИСТЕНЦИЈА**, изработена од д-р Ана Угринска м-р сци, претставува самостоен и оригинален научен труд. Комисијата смета дека трудот ги опфаќа и ги обработува во целост поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд од ваков карактер. Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно – научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да и овозможи на кандидатката јавна одбрана на трудот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Оливија Васкова с.р.
2. Проф. д-р Тања Миленковиќ с.р.
3. Проф. Д-р Соња Алабаковска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, формира рецензентска комисија за избор на еден редовен професор по предметот интерна медицина, во состав: проф. д-р Стевка Богдановска, проф. д-р Оливера Стојчева-Танева, проф. д-р Викторија Чаловска-Ивановска, проф. д-р Оливер Каранфилски и проф. д-р Сашко Кедев.

На конкурсот за избор на еден редовен професор објавен во весникот „Дневник“ од 12.10.2013 година, се јави следниов кандидат: вон.проф. д-р Гоце Спасовски.

По разгледувањето на доставените материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Вонр. проф. д-р Гоце Спасовски

БИОГРАФИЈА

Проф. д-р. Гоце Спасовски е роден 1962 г. во Скопје. На Медицинскиот факултет се запишал во учебната 81/82 г. Дипломирал во јануари 1988 г., со просечен успех 8,84. Истата година се запишал на постдипломски студии – отсек нефрологија. Во редовен работен однос на Клиниката за нефрологија е од 1990 г.

Специјализирал во областа на интерна медицина во периодот 1992-1996 г.

Магистрирал со просек 9,5 во 1998 г. на тема "Улога на железото при терапија со еритропоетин кај пациенти со терминална бубрежна инсуфициенција лекувани со дијализа", под менторство на проф. М. Поленаковиќ.

Докторската дисертација ја одбрал во февруари 2002 г. под менторство на проф. Марк де Бру и Патрик ДХесе (и на англиски јазик) "Ренална остеодистрофија – застапеност кај пациенти кои започнуваат со дијализа и корелација меѓу хистоморфометриската анализа и биохемиските дијагностички параметри".

Супспецијалист – нефролог е од ноември 2005 г.

Наставна дејност

Асистент по предметот интерна медицина е од октомври 1993 г., по што успешно ја остварува практичната настава за студентите по медицина и стоматологија. Исто така учествува во континуираната обука на лекари за водење на акутна и хронична дијализа, лекари-стажанти и специјализанти, како и на лекарите од примарното здравство за рационално препишување на уроантисептици.

Ментор е на 1 завршен докторанд на Клиниката од областа на реналната остео дистрофија и васкуларните калцификати. Во новиот циклус е ментор е на 3 докторанди.

Досега е избран во следните звања на Медицинскиот факултет во Скопје: **научен соработник** во октомври 2002 г., за виш научен соработник во октомври 2007 г. и мај 2009 г. за **вонреден професор**.

Стручна и научна активност

Од 1990 до 1997 г. работел на Одделот за дијализа, а потоа на Одделот за трансплантација. ЕХО-сонографија работи од 1996 г., биопсија на трансплантиран бубрег од 2002 г., а пункција на аквирирани цисти на бубрег од 2008 г.

Методата на транслијачна коскена биопсија за процена на коскениот и минерален метаболизам на Клиниката за нефрологија ја има етаблирано во интернационални рамки од 1998 г. со учество во повеќе меѓународни студии и бројни публикации во реномирани светски журнаи.

Активно партиципира во изработка на повеќе домашни, како и во 15 интернационални мултицентрични студии, во 1 акција фондирана од ЕУ – за промоција на кооперација во полето на науката и технологијата (COST). Исто така, неколку од проектите се фондирани од Министерството за наука на Р. Македонија, Македонската академија на науките и уметностите, како и FP7- програмата од Комисијата за наука на ЕУ. Во најголем број од студиите е номиниран како главен истражувач.

1. Safety and efficacy of erythropoietin beta (Recormon®) in dialysis patients, 1990/92
2. Increased silicon levels in dialysis patients – epidemiological, multicenter study, 1993/94
3. Analgesic nephropathy - epidemiological, multicenter study, 1994/95
4. Treatment of anemia with erythropoietin omega (Epomax™) in dialysis patients, 1997/98
5. The use of Mofetil mycophenolate (Cell Cept®) and Daclizumab (Zenapax®) in the prevention of acute postransplant rejection episodes, 1998/99
6. Treatment of hyperphosphatemia with non-calcium containing phosphate binder Lanthanum carbonate (Fosrenol®) in end-stage renal disease (ESRD) patients, 2000/01, 2003 (главен истражувач)
7. Efficacy and safety of Cholestilan™ as a phosphate binder in ESRD, 2003 (главен истражувач)
8. Hemopharm's research project: Adynamic bone disease – clinical outcome of the treatment with different dialysate calcium concentration, 2003 (главен истражувач)

9. A correlation between histological findings of the blood vessels in patients with chronic renal failure and serum uremic toxins and its diagnostic performance in the assessment of the cardiovascular morbidity and mortality, 2006/09 (главен истражувач во интернационален проект финансиран од Министерството за наука и образование)
10. A Phase III, Multi-centre, Double-blind, Randomised, Placebo controlled, Multiple Fixed-dose Study of MCI-196 versus Placebo in Chronic Kidney Disease Stage V Subjects on Dialysis with Hyperphosphataemia and Dyslipidaemia (Incorporating Two Parallel High Dose Groups), 2007/09 (главен истражувач)
11. A Phase III, Double-blind, Multi-centre, Randomised, Parallel Group Design, Placebo-controlled, Flexible Dose Study of MCI-196 in Combination with a Calcium based Phosphate Binder in Chronic Kidney Disease Stage V Subjects on Dialysis with Hyperphosphataemia, 2007/09 (главен истражувач)
12. A Phase III, multicentre, open label, flexible dose, long term safety study of MCI-196 in chronic kidney disease stage V subjects on dialysis with hyperphosphataemia (incorporating a comparison with sevelamer), 2007/09 (главен истражувач)
13. **EuroKUP** (*Urine and Kidney Proteomics*) (BM0702) - Action sponsored by **COST** (*European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research*) focusing on facilitating translational proteomic research in kidney diseases by bringing together and promoting interactions between basic scientists and clinicians working in the broader areas of kidney and urine proteomics 2008-2012 (раководител на работната група 1 за клиничка стандардизација)
14. Bone Histomorphometry Assessment For Dialysis Patients with Secondary Hyperparathyroidism of End Stage Renal Disease (BONAFIDE), 2009/11 (главен истражувач)
15. Randomized, double-blind, placebo-controlled, single-centre, phase IV study on the efficacy and tolerability of Proctoial, a gel medical device, for topical treatment of haemorrhoids and anal fissures (ко-истражувач во национален проект)
16. Регистер на бубрежни биопсии во Р. Македонија 2008/11 (коистражувач во национален проект)
17. Proteomic prediction and Renin angiotensin aldosterone system Inhibition prevention Of early diabetic nephropathy In Type 2 diabetic patients with normoalbuminuria (PRIORITY) - FP7-HEALTH.2011.2.4.3-1 - 2012 (коистражувач – координатор преку УКИМ)
18. Clinical and system -omics for the identification of the MOlecular DEterminants of established Chronic Kidney Disease. FP7-PEOPLE-2013-ITN: iMODE-CKD – 2013 (коистражувач – координатор преку УКИМ)

Стручно и научно се усовршува при повеќекратни престои во:

- **Катовице, Полска, 1993 г.** (1 месец - кај проф. Ф. Кокот) на Клиниката за нефрологија, ендокринологија и болести на метаболизмот - за работа во научноистражувачка лабораторија и клиничка практика.
- **Антверпен, Белгија, 1994/97** (периодично во должина од 1,5 година - кај проф. М. де Бру) - работа на локален проект со лабораториски животни, едукација за изведување на коскена биопсија и хистоморфометриска анализа, како и следење на клиничката работа во институцијата на Универзитетот -

Клиниката за нефрологија и хипертензија како и лабораторијата за морфометриска анализа.

- **Атина, Грција, 2003** (3 месеци - кај проф. Х. Статакис) на Клиниката за нефрологија и трансплантација за доусовршување во изведбата на бубрежни биопсии со специфики за трансплантиран бубрег, како и следење на работата во амбулантата за трансплантирани болни.

Член е на: МЛД и Лекарската Комора на Р. Македонија, International Transplantation Society, ESOT - European Society of Organ Transplantation, ESAO – European Society for Artificial Organs, EUTox – European Uremic Toxin group, ERA -ЕДТА - European Renal Association-European Dialysis and Transplantation Association и ASN - American Society of Nephrology.

Секретар е на МЗНДТВО (Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи) 2005/11, а од 2011 е претседател на МЗНДТВО.

БАНТАО (Balkan Cities Association of Nephrology, Transplantation and Artificial Organs) **секретар** е во периодот 2005-2007, а член е и на **Советот на БАНТАО** од 2007.

Редовен член е на **Советот на Европската ренална асоцијација**, 2006/2009.

Раководител е на ERA-EDTA комитетот за континуирана медицинска едукација 2009/2014 со годишна организација на околу 30 курса за континуирана медицинска едукација низ Европа, Балканот, Турција и соседните средоземни држави од африканскиот континент.

ЕРА-ЕДТА номиниран претставник е во ЕУТокс Бордот 2013.

Член е на групата за продукција на препораки во нефрологијата - European Best Practice Guidelines (EBPG) 2007/13.

Раководител е на групата за продукција на препораки во областа на хипонатремија во нефрологијата, ендокринологијата и медицината во интензивната нега - European Best Practice Guidelines (EBPG) group for hyponatremia 2010-2013.

Член е на ISN - COMGAN комитетот за Источна и Централна Европа на Интернационалното нефролошко здружение во периодот 2007/2012.

Претседател е на работната група 1 на EuroKUP (European Kidney and Urine Proteomics - WG1), иницирана преку ФП7-програмата COST (European COoperation in the field of Scientific and Technical Research), 2008-2012.

Номиниран е и од Министерството за здравство за **национален експерт** за донација и трансплантација на органи при Регионалниот развоен центар за донација и трансплантација – Загреб, Хрватска (РРЦХ), при здравствената мрежа на Југоисточна Европа во периодот 2010-2013 г.

Интернационален советник е во РРЦХ за мрежата на ЈИЕ - (2012-)

Лидер е за имплементација на KDIGO-препораките во Источна и Централна Европа – 2013.

Заменик-уредник на BANTAO Journal е од 2005 до 2009 година, а негов главен уредник е од 2009.

Коуредник е на Македонски медицински преглед (МЛД) од 2008 година, а негов главен уредник е од 2010 година.

Член е на Уредничкиот одбор на:
Nephrology Dialysis and Transplantation,
International Urology and Nephrology,

Прилози (Македонска академија на науките и уметностите)

Member of the Advisory Committee of the Hippokratia Journal (Thessalonika) и
 The Journal of Medical Science (Albania).

Рецензент е на повеќе реномирани светски журнаи:

Expert Review of Endocrinology and Metabolism; Therapy; International Urology and Nephrology; Kidney International; Nephrology, Dialysis and Transplantation; Hemodialysis International; Medicinski Pregled; Renal Failure; Journal of Nephrology; Transplant International; Kidney & Blood Pressure Research; Therapeutic Apheresis and Dialysis; Clinical Medicine: Urology; Prilozi; Therapeutics and Clinical Risk Management; American Journal of Kidney Disease; Open Hematology Journal; Clinical Nephrology; General Physiology and Biophysics, Nature Clinical Practice.

Награди и признанија

Трета награда за најдобра усна презентација: "The distribution of renal osteodystrophy in uremic patients not yet in dialysis", V BANTAO, 2001, Thessalonika, Greece.

Втора награда за најдобра постер-презентација: Second poster award: "The beneficial effect of lanthanum carbonate on low turnover bone disease in dialysis patients" XXX ESAO Congress, 2003, Aachen, Germany.

Избор за екселентен постер: Prospective, unselected, cross sectional bone biopsy study of all ESRF patients recruited within 9 months in one country before entering dialysis, World Congress of Nephrology - Berlin (40th ERA/EDTA, 17th ISN) 2003.

Втора награда за најдобар предлог-проект: Adynamic bone disease – clinical outcome of the treatment with different dialysate calcium concentration, Hemopharm's grant for scientific research in the field of dialysis, 2003.

Има добиено награда за истакнат лекар и научник од Форумот на Југоисточна Европа. Добитник е на голем број плакети, дипломи, повелби, благодарности и ордени од повеќе нефролошки асоцијации на Балканот и Европа за својата научна работа, едукациски презентации и поддршка во организацискиот развој на нефрологијата во соодветната регија.

Во периодот 2009 - 2013 г. има реализирано 84 поканети предавања на конгреси, симпозиуми и едукациски курсеви.

Конгресни и организациски активности

2001 - секретар е на Третиот конгрес по нефрологија во Р. Македонија со меѓународно учество во организација на МЗНДТВО (Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи) во Скопје, Р. Македонија.

2005 - секретар е на Седмиот конгрес на БАНТАО (Балканска нефролошка асоцијација) во Охрид, Р. Македонија.

2010 - секретар е на Првиот конгрес на СЕЕМФ (SouthEast European Medical Forum) во Варна, Бугарија.

2011 - секретар е на Вториот конгрес на СЕЕМФ (SouthEast European Medical Forum) во Несебар, Бугарија.

2011 - член е на професионалниот комитет и локален организатор на Вториот интернационален состанок за кадаверична трансплантација при здравствената мрежа на Југоисточна Европа, Скопје, Р. Македонија.

2012 - секретар е на Научниот комитет на Третиот конгрес на СЕЕМФ (SouthEast European Medical Forum) во Белград, Србија.

2012 - Претседател е на Четвртиот конгрес по нефрологија во Р. Македонија со меѓународно учество во организација на МЗНДТВО во Охрид, Р. Македонија.

2012 - член е на Интернационалниот комитет на европскиот конгрес за донација на органи, Дубровник, Хрватска.

2012 - член е на Интернационалниот комитет за состанокот за ретки болести во Југоисточна Европа - Скопје, Македонија.

2013 - секјретар е на Научниот комитет на Четвртиот конгрес на СЕЕМФ (SouthEast European Medical Forum) во Порторож, Словенија.

Шест курсеви за КМЕ поддржани од Европската ренална асоцијација - локален организатор, организирани во 2005 - Охрид (BANTAO), 2006 - Скопје (МЗНДТВО), 2009 - Скопје (МЗНДТВО), 2010 - Скопје (ERA-EDTA - ESAO), 2011 (ERA-EDTA & EUTox групата), 2012 - Охрид (МЗНДТВО).

Научни трудови

- 1. Досега рецензирани трудови:** До последниот избор објавил 229 (90 цели + 139 апстракти) трудови; прв автор е на 80 (33 цели и 47 апстракти).
Трудовите се рецензирани во Билтенот на УКИМ: 600/93, 690/97, 802/02, 811/02, 927/07, 938/08 и бр. 960/09.
- 2. Трудови цитирани на Медлајн = 84 + 4 во печат**
- 3. Цитати од трудовите од други автори на Медлајн = 1860 на 22.10.2013**
- 4. Публикации вкупно - 359 (интернационални, национални, едиторијали, поглавја во книга, и апстракти)**
- 5. Hirsch index 21**
- 6. За тековниот избор приложува 130 труда.**

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАСТАВНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Кандидат: Гоце Благоја Спасовски

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за нефрологија

Научна област: интерна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Од прв циклус (период 2009-2013) – студенти по медицина, стоматологија, ТСС (интерна медицина, ургентна медицина, диетологија) Вкупно 10 часа годишно	5 години * 10 часа = 50 часа	0,04	2
	Од втор циклус (специјализации)	2 часа годишно * 5 години = 10 часа	0,05	0,5
	Од трет циклус студии (докторски)	еден предмет по 48 часа (24 часа по семестар) – вкупно 48 часа	0.06	2,88
2.	Настава во работилници и школи			
	Раководител (КМЕ)			
	ERA/EDTA – MSNDTAO CME Course: Diagnostic and Treatment Options in Chronic Kidney Diseases in the New Millennium, 25 April, 2009, Skopje, Macedonia	1	1,5	1,5
	ERA-EDTA supported CME course of the EUTox working group: An update on uremic toxicity: from bench to bedside - September 11, 2010, Skopje, Macedonia	1	1,5	1,5
	ERA-EDTA supported CME course of the EUTox working group: Progression in CKD and management of risk factors in dialysis patients -	1	1,5	1,5

	October 22, 2011, Skopje, Macedonia			
	ERA/EDTA – MSNDDAO CME Course: Improving organ donation and transplantation - current medical practices, 23 June, 2012, Ohrid, Macedonia	1	1,5	1,5
	Учесник (КМЕ)			
	Workshop on Organ Donation and Transplantation Medicine Collaboration in South Eastern Europe on 22/02/2011 – Zagreb, Croatia	1	1	1
	South Eastern Europe Initiative in Deceased Donation, May 26-28, 2011, Skopje, Macedonia	1	1	1
	First regional conference on organ donation and transplantation “Heart to the region” – beating towards self sufficiency – Zagreb, Croatia, 4 th June 2012	1	1	1
	Development of deceased donation programs in SEEHN Countries- Technical Requirements for Donation and Procurement of Organs – TAIEX workshop, 21-22 June, Ohrid, Macedonia	1	1	1
	2 nd Multi-country Workshop: Workshop on Brain Death Diagnostics – TAIEX, Ljubljana, Slovenia, 30 August – 1 September 2012	1	1	1
	SEEHN-RHDC Croatia Meeting In Conjunction with ETCO-EDC Congress: Initiative in Deceased Donation: Where Are We Today? Dubrovnik, Croatia, October 4 – 5 th , 2012	1	1	1
	Multi-Country – Workshop on Deceased Donation and Transplantation – Zagreb, Croatia, 17-18 July 2013	1	1	1
3.	Одржување на вежби (клинички) - изработка на семинарски теми за трет циклус студии			
	Во период од 2009 до 2013 година - Семинарски теми од трет циклус	вкупно 75	0,03	14,4
4.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса - Клиничко испитување (од 2010 до 2013)	По 2 вежби во семестар по 40 часа = 80 часа x 8 семестри = 640	0,06	38,4
5.	Подготовка на нов предмет			
	Пријавување на научноистражувачки проект (трет циклус) – теорија и пракса	1+0.5		1,5
6.	Консултации со студенти (од прв, втор и трет циклус студии)			
	Од прв циклус студии *0,002 Од втор и трет циклус вкупно за 5 години 50	20 годишно * 5 години = 100	0,002	0,2 0,1
	Консултации во рамките на здравствена клиничка пракса 2010-2012	12 * 0,2		2,4

7.	Ментор на дипломска работа		0,2	
8.	Ментор на специјалистичка работа - Вкупно 15 кандидати	15	1	15
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат - 3 * 0,5	3	0,5	1,5
10.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура		0,3	
11.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	6	0,2	1,2
12.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	1	0,1	0,1
13.	Рецензент на универзитетски учебник - 1 * 1	1	1,0	1,0
14.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание			
	Ќе успее ли на Балканот кадаверичната трансплантација. Спасовски Г. Лекарски весник, год 2, бр.18.2011	1	1	1,0
	Четврти Конгрес на МЗНДТВО, Охрид, 21-24 Јуни 2012. Спасовски Г. Лекарски весник, год 3, бр.30.2012	1	1	1,0
	Што треба да се знае за бубрежната трансплантација. Спасовски Г. Лекарски весник, год 3, бр.30.2012	1	1	1,0
	Реална трансплантација на бубрези и црн дроб во Македонија. Спасовски Г. Лекарски весник, год 3, бр.36.2012	1	1	1,0
	Трансплантацииска програма во Македонија – каде сме во споредба со регионот и можеме ли подобро? Спасовски Г. Лекарски весник, год 3, бр.40.2013	1	1	1,0
Вкупно:		99,18		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Ментор на докторска дисертација Д-р Сашо Гелев: Артериски калцификати кај пациентите на хемодијализа, застапеност, асоцирани фактори, клиничко значење.	1	3	3
2.	Ментор на магистерска работа		1	
3.	Учесник во национален научен проект			

	(2*3=6)			
	Randomized, double-blind, placebo-controlled, single-centre, phase IV study on the efficacy and tolerability of Proctoial, a gel medical device, for topical treatment of haemorrhoids and anal fissures.	1	3	3
	Регистер на бубрежни биопсии во Р. Македонија 2008/2011 (проект - МАНУ)	1	3	3
4.	Национален координатор на меѓународен научен проект (4*6=24)			
	EuroKUP (Urine and Kidney Proteomics) (BM0702) - Action sponsored by COST (European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research) focusing on facilitating translational proteomic research in kidney diseases by bringing together and promoting interactions between basic scientists and clinicians working in the broader areas of kidney and urine proteomics, 2008-2012 – Un. St. Cyril & Methodius	1	6	6
	Bone Histomorphometry Assessment For Dialysis Patients with Secondary Hyperparathyroidism of End Stage Renal Disease (BONAFIDE), 2009/11	1	6	6
	Proteomic prediction and Renin angiotensin aldosterone system Inhibition prevention Of early diabetic nephropathy In Type 2 diabetic patients with normoalbuminuria (PRIORITY) - FP7-HEALTH.2011.2.4.3-1 – 2012 – Med. Faculty, Un. St. Cyril & Methodius	1	6	6
	Clinical and system –omics for the identification of the MOlecular DEterminants of established Chronic Kidney Disease. FP7-PEOPLE-2013-ITN: iMODE-CKD – 2013 - Med. Faculty, Un. St. Cyril & Methodius	1	6	6
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (4)			
	Grivceva Stardelova K, Dimitrov G, Spasovski G. Mallory-Weis syndrome in a patient with advanced cervical carcinoma (PVU) complicated with obstructive nephropathy and acute renal failure. Physioacta 2008; 2 (2): 195–200.	0,6	4	2,4
	Јаковски К, Петров С, Сланинка-Мицеска М, Балканов Т, Атанасовска Е, Ѓорѓиевска К, Костова Е, Димитровска М, Цековска С, Спасовски Г. Експериментален модел на нефротоксичност при третман со Циклоспорин и истовремена администрација на	0,6	4	2,4

	Ренопротективни лекови. Мак. мед. преглед 2008; 62(2): 22-29.			
	Милованчева-Поповска М, Џикова С, Николов В, Спасовски Г , Масин-Спасовска Ј, и сор. Корелација на индексот на резистенција со другите клинички параметри кај болни со дијабетична нефропатија. Мак. мед. преглед 2010; 64(1): 326-34.	0,6	4	2,4
	Спасовски Д, Марина Н, Чаловски Ј, Божиновски Ѓ, Перчинкова С, Љатифи А, Сланинка-Мицеска М, Милошевски П, Алабаковска С, Масин-Спасовска Ј, Јаневска В, Јанкуловски Н и Спасовски Г . N-ACETYL- β -D глюкозаминидаза како маркер за нефротоксичност кај пациенти со ревматоиден артрит третирани со кетопрофен и метотрексат. Мак. мед. преглед 2010; 64(3): 21-33.	0,6	4	2,4
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (72)			
	Spasovski G and Polenakovic M. Renal best practice guidance/guidelines and implementation controversy. BANTAO Journal 2008; 6 (2): 1-2.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Dzikova S, Malevska V, Dejanova B, Petrusevska G, Popov Z, Lekovski Lj, Ivanovski N. Impact of the endothelial factors following ischemia/reperfusion injury on the allograft function and histology at 1 and 6 months after renal transplantation. BANTAO Journal 2008; 6 (2): 28-33.	0,6	6	3,6
	Ristoska Bojkovska N, Kuzmanovska D, Tasic V, Sahpazova E, Spasovski G . Recurrent focal segmental glomerular sclerosis after kidney transplantation. BANTAO Journal 2008; 6 (2): 41-43.	0,6	6	3,6
	Spasovski G . Celebrating the 70th Birthday of Prof. Momir Polenakovic. BANTAO Journal 2009; 7(1): 1-2. Editorial.	1,0	6	6,0
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Dzikova S, Dejanova B, Maleska-Ivanovska V, Petrusevska G, Lekovski Lj, Popov Z and Ivanovski N. Ischemia-Reperfusion Injury and Acute Rejection - Effects on Nitric Oxide Levels and Allograft Function and Histology at 1 and 6 Months after Kidney Transplantation. BANTAO Journal 2009;	0,6	6	3,6

	7(1): 31-37.			
	Dimkovic N, Resic H, Barbullushi M, Kiperova B, Spasovski G . Clinical Trials in the Balkan Region: Still Under-Discovered Potential? BANTAO Journal 2009; 7 (2): 1-3. Editorial .	0,6	6	3,6
	Joksimovic N, Andreevski V and Spasovski G . The onset and prognosis of Hepatorenal Syndrome - three year single center experience. BANTAO Journal 2010; 8 (2): 59-62.	0,8	6	4,8
	Masin-Spasovska J, Popov Z, Ivanovski N and Spasovski G . Unusual clinical presentation of colorectal cancer in a kidney transplant recipient. BANTAO Journal 2011; 9 (1): 46-48.	0,6	6	3,6
	Petrushevska G, Kostadinova-Kunovska S, Jovanovic R, Grevska L, Masin-Spasovska J, Spasovski G , Polenakovic M. Immunohistochemical Study of the Inflammatory Infiltrate and the Proliferative Index in the Tubulointerstitium in Human Glomerulonephritides. BANTAO Journal 2012; 10 (1): 13-20.	0,6	6	3,6
	Boletis J, Goumenos D, Polenakovic M, Spasovski G . A Tribute to Charalambos Stathakis. BANTAO Journal 2012; 10 (1): 46.	0,6	6	3,6
	Spasovski G , Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Josifov S, Saidi S, Rambabova-Busletic I, Masin-Spasovska J. Improvement in Kidney Transplant Program in the Republic of Macedonia - What Might be the Clue? BANTAO Journal 2012; 10 (2): 47-48.	0,6	6	3,6
	Polenakovic M, Spasovski G . In Memoriam - Prof. Dr. Gjorgji F. Masin (1930-2013). BANTAO Journal 2012; 10 (2): 93-94.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Polenakovic M and Spasovski G . XI Congresses of the Balkan Cities Association of Nephrology, Transplantation and Artificial Organs - Bantao, Timisoara, 26 - 29 September 2013. BANTAO Journal 2013; 11 (1):1-3.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Dimkovic N, Kes P, Basic-Jukic N, Buturovic-Ponikvar J, Covic A, Goumenos D, Arici M and Spasovski G . Editors' observation: scientific research and publication opus of the Balkans' nephrologists is worth mentioning. BANTAO Journal 2013; 11 (1):4-6.	0,6	6	3,6
	Masin-Spasovska J, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Dimitrovski K and Spasovski G . Kidney Transplantation from Living-Unrelated and Elderly Living-Related	0,6	6	3,6

	Donors: Analysis of 5 Years Graft Survival and Outcome. BANTAO Journal 2013; 11 (1):24-28.			
	Дејанов П, Дејанова Б, Ончевски А, Масин-Спасовска Ј, Стојчева-Танева О, и Спасовски Г . Бубрежна заместителна терапија во услови на криза. Мак Мед Преглед 2011; 65(2): 86-95.	0,6	6	3,6
	Спасовски Д, Љатиџи А, Марина Н, Чаловски Ј, Кафеџиска И, Божиновски Ѓ, Перчинкова С, Сланинка-Мицеска М, Балканов Т, Дејанова Б, Алабаковска С, Крстевска-Балканов С, Масин-Спасовска Ј, Спасовски Г , Богдановска С, Јанкуловски Н и Јаневска В. Клиничката примена на асиметричниот диметиларгинин кај пациенти со ревматоиден артрит. Мак Мед Преглед 2012; 66(1): 26-34.	0,6	6	3,6
	Спасовски Г , Дохчев С, Станков О, Ставридис С, Јосифов С, Саиди С, Мојсова-Миовска М и Масин-Спасовска Ј. Програм за трансплантација во Р. Македонија – реалност за постигнатите извонредни резултати во 2012. Мак Мед Преглед 2012; 66(3): 129-130.	0,6	6	3,6
	Josifov A, Simeonova A, Masin-Spasovska J, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Rambabova-Busletic I, Lazarevska L, Mojsova-Miovska M and Spasovski G . Iliac-renal Bypass Surgery with Saphenous Vein Graft in Kidney Transplant Recipient. Mac Med Review 2013; 67(2): 123-125.	0,6	6	3,6
	Spasovski D, Ljatif A, Marina N, Calovski J, Kafedziska I, Bozinovski G, Percinkova S, Slaninka-Micevska M, Balkanov T, Dejanova B, Alabakovska S, Krstevska-Balkanov S, Сотирова Т, Masin-Spasovska J, Spasovski G , and Janevska V. Association between Asymmetric Dimethylarginine and Anti-CCP antibodies of second generation in patients with rheumatoid arthritis. Mac Med Review 2012; 66(3): 158-165.	0,6	6	3,6
	Dohcev S, Stankov O, Masin-Spasovska J, Stavridis S, Rambabova-Busletic I, Josifov S, Saidi S, Mojsova-Miovska M, Stankov V and Spasovski G . A lymphocele after kidney transplantation can resemble the clinical condition of renal artery kinking or stenosis. Mac Med Review 2012; 66(3): 187-190.	0,6	6	3,6
	Spasovski G . Strategies to manage low-bone turnover. Nefrologia 2009; 29(4):295-297.	1,0	6 + и.ф 1,0	7,0

Locatelli F, Covic A, Eckardt KU, Wiecek A, Vanholder R; ERA-EDTA ERBP Advisory Board. Anaemia management in patients with chronic kidney disease: a position statement by the Anaemia Working Group of European Renal Best Practice (ERBP). Nephrol Dial Transplant 2009; 24(2):348-54.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
Locatelli F, Dimkovic N, Pontoriero G, Spasovski G , Pljesa S, Kostic S, Manning A, Sano H, Nakajima S. Effect of MCI-196 on serum phosphate and cholesterol levels in haemodialysis patients with hyperphosphataemia: a double-blind, randomized, placebo-controlled study. Nephrol Dial Transplant 2010; 25(2):574-81.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
Goldsmith DJ, Covic A, Fouque D, Locatelli F, Olgaard K, Rodriguez M, Spasovski G , Urena P, Zoccali C, London GM, Vanholder R. Endorsement of the Kidney Disease Improving Global Outcomes (KDIGO) Chronic Kidney Disease-Mineral and Bone Disorder (CKD-MBD) Guidelines: a European Renal Best Practice (ERBP) commentary statement. Nephrol Dial Transplant. 2010; 25(12):3823-31.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
Locatelli F, Aljama P, Canaud B, Covic A, De Francisco A, Macdougall IC, Wiecek A, Vanholder R; Anaemia Working Group of European Renal Best Practice (ERBP). Target haemoglobin to aim for with erythropoiesis-stimulating agents: a position statement by ERBP following publication of the Trial to reduce cardiovascular events with Aranesp therapy (TREAT) study. Nephrol Dial Transplant. 2010; 25(9):2846-50.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
Molina F, Dehmer M, Perco P, Graber A, Girolami M, Spasovski G , Schanstra JP, Vlahou A. Systems biology: opening new avenues in clinical research. Nephrol Dial Transplant. 2010; 25(4):1015-8. Editorial comments.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
Spasovski G , Vanholder R. Is combined calcium/magnesium phosphate binder really noninferior to sevelamer hydrochloride? Nephrol Dial Transplant 2011; 26(4):1442-3.	0,9	6 (0,9*6=5.4) + и.ф 3,396	8.796
Heemann U, Abramowicz D, Spasovski G , Vanholder R; for the European Renal Best Practice (ERBP) Work Group on kidney transplantation. Endorsement of the Kidney Disease Improving Global Outcomes (KDIGO) guidelines on kidney transplantation: a European Renal Best Practice (ERBP) position statement.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996

	Nephrol Dial Transplant. 2011; 26(7):2099-2106.			
	Locatelli F, Dimkovic N, Spasovski G . Evaluation of colestilan in chronic kidney disease dialysis patients with hyperphosphataemia and dyslipidaemia: a randomized, placebo-controlled, multiple fixed-dose trial. Nephrol Dial Transplant. 2013; 28(7):1874-88.	0,8	6 (0,8*6=4.8) + и.ф 3,396	8.196
	European Renal Best Practice (ERBP) Transplantation guideline development group. Guideline. Nephrol Dial Transplant. 2013; 28 Suppl 2:ii1-ii71.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
	Ad-hoc working group of ERBP, Fliser D, Laville M, Covic A, Fouque D, Vanholder R, Juillard L, Van Biesen W. A European Renal Best Practice (ERBP) position statement on the Kidney Disease Improving Global Outcomes (KDIGO) clinical practice guidelines on acute kidney injury: part 1: definitions, conservative management and contrast-induced nephropathy. Nephrol Dial Transplant 2012; 27(12):4263-72.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
	Spasovski G , Busic M, Pipero P, Sarajlić L, Popović AS, Dzhaleva T, Codreanu I, Ratković MM, Popescu I, Lausević M, Avsec D, Raley L, Ekberg H, Ploeg R, Delmonico F. Current status of transplantation and organ donation in the Balkans--could it be improved through the South-eastern Europe Health Network (SEEHN) initiative? Nephrol Dial Transplant 2012; 27(4):1319-23.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,396	6.996
	Vanholder R, Argilés A, Beige J, Brunet P, Drüeke TB, Fliser D, Herget-Rosenthal S, Hörl WH, Jörres A, Perna A, Rodriguez-Portillo M, Spasovski G , Stegmayr B, Stenvinkel P, Wanner C, Wiecek A, Massy ZA. Conservative treatment of the uremic syndrome. Semin Dial 2009; 22(4):449-53.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 2,265	5.865
	Spasovski G , Massy Z, Vanholder R. Phosphate metabolism in chronic kidney disease: from pathophysiology to clinical management. Semin Dial 2009; 22(4):357-62.	0,8	6 (0,8*6=4.8) + и.ф 2,265	7.065
	Vanholder R, Abou-Deif O, Argiles A, Baurmeister U, Beige J, Brouckaert P, Brunet P, Cohen G, De Deyn PP, Drüeke TB, Fliser D, Glorieux G, Herget-Rosenthal S, Hörl WH, Jankowski J, Jörres A, Massy ZA, Mischak H, Perna AF, Rodriguez-Portillo JM, Spasovski G , Stegmayr BG, Stenvinkel P, Thornalley PJ, Wanner C, Wiecek A. The role of EUTox in	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 2,265	5.865

	uremic toxin research. Semin Dial 2009; 22(4):323-8.			
	Vanholder R, Abramowicz D, Cannata-Andia J, Cocchi V, Cochat P, Covic A, Eckardt KU, Fouque D, Heimbürger O, Jenkins S, MacLeod A, Lindley E, Locatelli F, London G, Monros AM, Spasovski G , Tattersall J, Van Biesen W, Wanner C, Wiecek A and Zoccali C. The future of European Nephrology 'Guidelines' - a declaration of intent by European Renal Best Practice (ERBP). NDT Plus 2009; 2: 213–221. Special Feature.	0,6	6	3,6
	Vlahou A, Allmaier G, Attwood T, Bongcam-Rudloff E, Charonis A, Frokiaer J, Mischak H, Schanstra J, Spasovski G , EuroKUP. 2nd Combined Working Group and Management Committee Meeting of Urine and Kidney Proteomics COST Action 29-30 March 2009, Nafplio, Greece. Proteom Clin Appl 2009; 3: 1017–1022.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,97	5.57
	Julian BA, Suzuki H, Spasovski G , Suzuki Y, Tomino Y and Novak J. Application of proteomic analysis to renal disease in the clinic. Proteom Clin Appl 2009; 3: 1023–1028.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,97	5.57
	Julian BA, Suzuki H, Suzuki Y, Tomino Y, Spasovski G and Novak J. Sources of urinary proteins and their analysis by urinary proteomics for the detection of biomarkers of disease. Proteomics Clin Appl 2009; 3: 1029–1043. Review.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,97	5.57
	Spasovski G , Ortiz A, Vanholder R, El Nahas M. Proteomics in chronic kidney disease: The issues clinical nephrologists need an answer for. Proteom Clin Appl. 2011; 5(5-6):233-40.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,97	5.57
	Spasovski G . Treatment of hyperphosphataemia and relationship with the KDOQI CKD-MBD guidelines. Port J Nephrol Hypert 2009; 23(4): 293-297. Editorial.	1,0	6	6,0
	Saidi S, Georgiev V, Stavridis S, Petrovski D, Dohcev S, Lekovski L, Popov Z, Banev S, Spasovski G . Does prostate specific antigen density correlates with aggressiveness of the prostate cancer? Hippokratia. 2009; 13(4):232-236.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 0,525	4.125
	Stavridis S, Saidi S, Lekovski Lj, Dohcev S, Spasovski G . Screening for prostate cancer: a controversy or fact. Hippokratia. 2010;14(3):170-	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф	4.125

	5. Review.		0,525	
	Spasovski G , Masin-Spasovska J, Gjurchinov D. Successful treatment of severe secondary hyperparathyroidism (Brown tumor) by kidney transplantation and pulses of oral calcitriol. Clin Transplant. 2009; 23(3):426-30.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,667	5.267
	Spasovski G . Can we decrease organ trafficking in the Balkans? Clin Transplant. 2011; 25(3):E223-4.	1,0	6 + и.ф 1,667	7.667
	Mischak H, Allmaier G, Apweiler R, Attwood T, Baumann M, Benigni A, Bennett SE, Bischoff R, Bongcam-Rudloff E, Capasso G, Coon JJ, D'Haese P, Dominiczak AF, Dakna M, Dihazi H, Ehrlich JH, Fernandez-Llama P, Fliser D, Frokiaer J, Garin J, Girolami M, Hancock WS, Haubitz M, Hochstrasser D, Holman RR, Ioannidis JP, Jankowski J, Julian BA, Klein JB, Kolch W, Luider T, Massy Z, Mattes WB, Molina F, Monsarrat B, Novak J, Peter K, Rossing P, Sánchez-Carbayo M, Schanstra JP, Semmes OJ, Spasovski G , Theodorescu D, Thongboonkerd V, Vanholder R, Veenstra TD, Weissinger E, Yamamoto T, Vlahou A. Recommendations for biomarker identification and qualification in clinical proteomics. Sci Transl Med. 2010; 2(46):46ps42.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,667	5.267
	Spasovski G . A review of Sevelamer Hydrochloride in End-Stage Renal Disease patients on dialysis. Clinical Medicine Insights: Therapeutics. 2011; 3:51–55. Open access (http://www.la-press.com/clinical-medicine-insights-therapeutics-journal-j133) Review	1,0	6	6,0
	Spasovski G , Beck BB, Blau N, Hoppe B, Tasic V. Late diagnosis of primary hyperoxaluria after failed kidney transplantation. Int Urol Nephrol. 2010; 42(3):825-9.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,471	5.071
	Resic H, Masnic F, Kukavica N, Spasovski G . Unusual clinical presentation of brown tumor in hemodialysis patients: two case reports. Int Urol Nephrol. 2011; 43(2):575-80.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,471	5.071
	CengiĆ B, Resić H, Spasovski G , Avdić E, Alajbegović A. Quality of sleep in patients undergoing hemodialysis. Int Urol Nephrol. 2012; 44(2):557-67.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,471	5.071
	Spasovski G , Zdravkovska V, Zabzun M, Antarov R, Ivanovski K, Janakievska P, Neskovski J, Karceva-Sarajlia E, Panova B,	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф	5.071

	Petrovska T, Zulfeari L, Masin-Spasovska J, Taleska-Matovska N, Gelev S. Achievements in CKD-MBD guidelines targets: is there a progress in the implementation practice? Int Urol Nephrol 2012; 44(6):1791-8.		1,471	
	Rroji M, Seferi S, Cafka M, Petrela E, Likaj E, Barbullushi M, Thereska N, Spasovski G . Is residual renal function and better phosphate control in peritoneal dialysis an answer for the lower prevalence of valve calcification compared to hemodialysis patients? Int Urol Nephrol. 2013 Apr 17. [Epub ahead of print]	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 1,471	5.071
	Spasovski D, Masin-Spasovska J, Nada M, Calovski J, Sandevska E, Osmani B, Sotirova T, Balkanov S, Dukovski D, Ljatif A, Spasovski G . Diagnostic value of brush border enzymes of the proximal renal tubules in rheumatoid arthritis. Clin Lab. 2011; 57(5-6):305-14.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 0,904	4.504
	Selim G, Stojceva-Taneva O, Spasovski G , Georgievska-Ismail L, Zafirovska-Ivanovska B, Gelev S, Dzekova P, Trajcevska L, Trojancanec-Piponska S, Sikole A. Brain Natriuretic Peptide between Traditional and Nontraditional Risk Factors in Hemodialysis Patients: Analysis of Cardiovascular Mortality in a Two-Year Follow-Up. Nephron Clin Pract. 2011; 119(2):c162-c170.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 2,038	5.638
	Joksimovic N, Spasovski G , Joksimovic V, Andreevski V, Zuccari C, Omini CF. Efficacy and tolerability of hyaluronic acid, tea tree oil and methyl-sulfonyl-methane in a new gel medical device for treatment of haemorrhoids in a double-blind, placebo-controlled clinical trial. Updates Surg 2012; 64(3):195-201.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
	Mischak H, Ioannidis JP, Argiles A, Attwood TK, Bongcam-Rudloff E, Broenstrup M, Charonis A, Chrousos GP, Delles C, Dominiczak A, Dylag T, Ehrich J, Egido J, Findeisen P, Jankowski J, Johnson RW, Julien BA, Lankisch T, Leung HY, Maahs D, Magni F, Manns MP, Manolis E, Mayer G, Navis G, Novak J, Ortiz A, Persson F, Peter K, Riese HH, Rossing P, Sattar N, Spasovski G , Thongboonkerd V, Vanholder R, Schanstra JP, Vlahou A. Implementation of proteomic biomarkers: making it work. Eur J Clin Invest 2012; 42(9):1027-1036.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 3,018	6.618
	Duranton F, Cohen G, De Smet R, Rodriguez M, Jankowski J, Vanholder R, Argiles A; Normal and pathologic concentrations of uremic toxins.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф	13.263

	European Uremic Toxin Work Group. J Am Soc Nephrol 2012; 23(7):1258-70.		9,663	
	Spasovski G , Vanholder R. Kidney transplantation in emerging countries: do we know all issues? Minerva Urol Nefrol 2012; 64(3):183-9.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Mitic K, Popovska M, Pandilova M, Jovanovic R, Spasovski G , Nikolov V. The role of inflammation and apoptosis in cyclosporine A - induced gingival overgrowth. Bosn J Basic Med Sci. 2013; 13(1):14-20.	0,6	6 (0,6*6=3.6) + и.ф 0,489	4.089
	Spasovski D, Latifi A, Marina N, Calovski J, Kafedziska I, Bozinovski G, Percinkova S, Slaninka-Micevska M, Balkanov T, Dejanova B, Alabakovska S, Krstevska-Balkanov S, Spasovski G , Janevska V. Symmetric dimethyl arginine and N-acetyl- β -Dglucosaminidase lysozuria of proximal renal tubules as a target for nephrotoxicity in patients with rheumatoid arthritis treated with disease modifying antirheumatic drugs. J Nephropathology 2013; 2(1): 36-52.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
	Raley L, Spasovski G , Zupan J. The South Eastern Europe Health Network (SEEHN) and the work of the regional health Development center (RHDC) croatia on Organ donation and transplant medicine – Networking regional professionals to increase Donation and transplantation efforts. Organs, tissues & cells 2013; (16), 131-136.	0,8	6 (0,8*6=3.6)	4.8
	Masin-Spasovska J, Dimitrovski K, Stavridis S, Stankov O, Dohcev S, Saidi S, Jakovski K, Balkanov T, Labacevski N, Stankov V, Lekovski L, Spasovski G . Acute fulminant hepatitis in kidney transplant recipient after repeated sevoflurane anesthesia--a case report and literature review. Curr Drug Saf. 2013; 8(2):141-4.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
	Belazelkovska A, Popovska M, Spasovski G , Belazelkovska Z, Minovska A, Mitic K. Oral changes in patients with chronic renal failure. Romanian Journal of Oral Rehabilitation. 2013; 5(2):104-111.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
	Belazelkovska A, Popovska M, Spasovski G , Radojkova-Nikolovska V, Minovska A, Belazelkovska Z, Mitic K. Oral clinical findings in patients with chronic renal failure. Balk J Stom.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6

	2013; 17:37-43.			
	Spasovski G. Report from the European Continuous Medical Education Course: diagnostic and treatment options in CKD in the new millennium. Prilozi. 2010; 31(1):361-3.	1,0	6	6.0
	Polenakovic M, Spasovski G. EUTOX CME course: Progression in CKD and management of the risk factors in dialysis patients (Meeting Report). Prilozi 2011; 32(2):359-60.	0,8	6 (0,8*6)	4,8
	Masin-Spasovska J, Spasovski G. Biopsy of the transplanted kidney - role of protocol biopsies. Prilozi 2012; 33(1):79-92.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Spasovski G, Polenakovic M. Congress Report: Fourth congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, 21-24 June, 2012. Prilozi 2012; 33(2):283-4.	0,9	6 (0,9*6)	5,4
	Spasovski G, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Josifov A and Masin-Spasovska J. The improvement in kidney transplant program in R. Macedonia – what are the clues? Prilozi. 2013; 34(2):9-13.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
	Polenakovic M, Nenov D, Basci A, Dukanovic Lj, Tsakiris D, Nesic V, Schiller A, Spasovski G, Klinkmann H, Vienken J, Falkenhagen D, Ivanovich P. 20 years since the establishment of the BANTAO association (Balkan cities association of nephrology, transplantation and artificial organs) Eleven Congresses of BANTAO. Prilozi. 2013; 34(2):181-213.	0,6	6 (0,6*6=3.6)	3.6
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (1)			
	Spasovski G. Vascular calcifications and cardiovascular disease morbidity and mortality. Second International Medical Congress of SEEMF, Nesebar, Bulgaria, 7-11 September, 2011; Proceedings: 95-99.	1	3	3
8.	Секциски предавања на научен/стручен собир (9)			
	Спасовски Г. Фактори на ризик за настанување на кардиоваскуларните заболувања кај пациентите со ХББ. Светски ден на бубрезите 2011, ГОБ 8-ми септември, Скопје	1	1	1

	Спасовски Г. Трансплантација на бубрези во Р. Македонија во споредба со Балканот и Европа - перспективи за натамошен развој Светски ден на бубрезите 2012, – Сала за седници на Филозофски факултет, Скопје	1	1	1
	Спасовски Г. Трансплантација на бубрези во Р. Македонија – компаративна анализа со земјите од Југоисточна Европа. Светски ден на бубрезите 2012, ГОБ 8-ми септември, Скопје	1	1	1
	Спасовски Г. Подготовка на реципиенти за жива и кадаверична трансплантација и водење на листа за чекање. МЗНДТВО. Скопски саем - мај 2012, Скопје	1	1	1
	Спасовски Г. Полугодишен преглед на програмот за трансплантацијата на бубрези во Р. Македонија – воведна реч. МЗНДТВО. Скопски саем – септември 2012, Скопје	1	1	1
	Спасовски Г. Трансплантација на бубрег во земјите на ЈИЕ. Годишен преглед на програмот за адултна трансплантација на Универзитетската клиника за урологија, Деканат на Медицински факултет-Скопје, декември 2012, Скопје	1	1	1
	Спасовски Г. Акутна бубрежна инсуфициенција кај трансплантирани пациенти. Светски ден на бубрезите 2013, ГОБ 8-ми септември, Скопје	1	1	1
	Spasovski G. The current situation of Kidney transplantation in the Balkans – future perspectives. Florence Nightingale meeting, November 2012, Skopje, Macedonia	1	1	1
	Спасовски Г. Припрема на преддијализните пациенти за преемтивна трансплантација. МЗНДТВО. Скопски саем – април 2013, Скопје	1	1	1
9.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество (84)			
	Spasovski G. Strategies to manage low-bone turnover. V th International Symposium - Advances in Bone and Mineral Disorders in CKD, March 2009, Oviedo, Spain.	1	2	2
	Spasovski G. Management of hyperphosphatemia in dialysis patients. 5 th National Congress of Nephrology and Dialysis, April 2009, Bucharest, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. Treatment of hyperphosphatemia, benefit and/or hazard, ERA/EDTA – MSNDDAO CME Course, April 2009, Skopje, Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Vascular calcification prevention options in chronic kidney diseases patients with mineral and bone disorder. WCN & ERA/EDTA	1	2	2

	Congress, May 2009, Milan, Italy.			
	Spasovski G. Bone disease and rheumatological problems complicating the end-stage renal disease in elderly patients. ERA/EDTA CME Course, June 2009, Zagreb, Croatia.	1	2	2
	Spasovski G. Mineral and bone disorders in CKD - MBD patients. REENA, September 2009, Varna Sofia, Bulgaria.	1	2	2
	Spasovski G. Update in treatment of hyperphosphatemia - what is the reality? First Congress of the Mediterranean Kidney Society, October 2009, Taormina, Italy.	1	2	2
	Spasovski G. New strategies in treatment of mineral and bone disorders and associated cardiovascular disease in CKD patients. ERA/EDTA CME Course, October, Opatija, Croatia.	1	2	2
	Spasovski G. Implementation of CKD-MBD guidelines: What is the reality? 9th Congress of BANTAO-ERA/EDTA CME Course, November 2009, Antalya, Turkey.	1	2	2
	Spasovski G. CKD - MBD guidelines, what is the implementation reality? First MSNDTAO in conjunction with the Albanian and Kosovo Society of Nephrology regional meeting, February, 2010, Skopje, Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. The advantage of hyperphosphatemia treatment with non calcium based binders - sevelamer benefits. First meeting of the National Societies of Nephrology from Macedonia, Albania and Kosovo, February 2010, Skopje, Macedonia.	1	2	2
	Spasovski G. Short and long term problems in kidney transplant recipients - what can be still improved? World Kidney Day, March 2010, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. Mineral & Bone Disorders as most frequent problem in CKD patients - where do we stand today? World Kidney Day, March 2010, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. Perioperative, short and long-term related difficulties in Kidney transplantation. ERA/EDTA CME Course, April 2010, Nish, Serbia.	1	2	2
	Spasovski G. Mineral and bone disorders and anemia in CKD - what is the possible link? 6 th National Congress on Nephrology, Dialysis,	1	2	2

	Transplantation and Vascular Access, April 2010, Bucharest, Romania.			
	Spasovski G. Calcification in dialysis patients. ERA/EDTA CME Course at the 3 rd Congress of Nephrology of Bosnia and Herzegovina with International Participation, Sarajevo, May 2010	1	2	2
	Spasovski G. The reversibility of Adynamic bone disease-is it possible? 3 rd Congress of Nephrology of Bosnia and Herzegovina with International Participation, Sarajevo, May 2010	1	2	2
	Spasovski G. Treatment Options for Chronic Kidney Disease: Metabolic Bone Disease. The 17th Budapest Nephrology School, August 2010, Budapest, Hungary.	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD KDIGO Guidelines on hyperphosphatemia treatment – what is the evidence based recommendation? XXXVII ESAO Congress, Sept 2010, Skopje, R. Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Treatment of hyperphosphatemia according to the new KDIGO CKD-MBD guidelines - what is the reality? XXXVII ESAO Congress, Sept 2010, Skopje, R. Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Calcium and Phosphate Metabolism in Uremia. ERA/EDTA CME Course by EUTox group at XXXVII ESAO Congress, September, 2010, Skopje, R. Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. What is the link between mineral and bone disorders and anemia in CKD? REENA with ERA-EDTA & ISN/COMGAN CME course September 2010, Jurmala, Latvia.	1	2	2
	Spasovski G. Bone disease in CKD - what are the treatment modalities? REENA with ERA-EDTA & ISN/COMGAN CME course September 2010, Jurmala, Latvia.	1	2	2
	Spasovski G. Patient Safety in Clinical Trials – GCP. The First SEEMF Congress, September 2010, Varna, Bulgaria	1	2	2
	Spasovski G. Calcium & Phosphate Metabolism and CKD progression. ERA/EDTA CME Course, January 2011, Prague, Czech Republic	1	2	2
	Spasovski G. Mineral & Bone Disorders, the heart and survival in CKD patients. ERA/EDTA CME Course, March 2011, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. Modern concept of kidney transplantation and differences among the adopted transplant practice in different countries due to the Istanbul Declaration on organ sales. ERA/EDTA	1	2	2

	CME Course, March 2011, Kiev, Ukraine			
	Spasovski G. Impact of Ca/P metabolism disturbances in pathogenesis of heart failure in CKD. 7 th National Congress on Nephrology, Dialysis, Transplantation and Vascular Access, April 2011, Bucharest, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD in dialysis and transplanted patients. ERA/EDTA CME Course, May 2011, Bled, Slovenia	1	2	2
	Spasovski G. Management of CKD complications - Bone disease. ERA/EDTA CME Course, June 2011, Istanbul, Turkey	1	2	2
	Spasovski G. Management of CKD complications - Hypertension & Hyperlipidemia. ERA/EDTA CME Course, June 2011, Istanbul, Turkey	1	2	2
	Spasovski G. Treatment Options for Chronic Kidney Disease: Metabolic Bone Disease. The 18th Budapest Nephrology School, August 2011, Budapest, Hungary	1	2	2
	Spasovski G. Patient Safety in Clinical Trials – GCP. The Second SEEMF Congress, September 2011, Nesebar, Bulgaria.	1	2	2
	Spasovski G. Vascular calcifications and cardiovascular disease morbidity and mortality. The Second SEEMF Congress, September 2011, Nesebar, Bulgaria.	1	2	2
	Spasovski G. Kidney transplantation practice in various Balkan countries. The School of transplantation – Novi Sad, September 2011, Serbia	1	2	2
	Spasovski G. Can we decrease organ trafficking in the Balkans-where do we stand today. 10 th Congress of BANTAO, October 2011, Chalkidiki, Greece.	1	2	2
	Spasovski G. Current status in transplantation and organ trafficking in the Balkans. V Croatian Macedonian - Nephrology Meetings, October 2011, Split, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Mineral and Bone Disorders in Chronic Kidney Disease. ERA/EDTA CME Course, October 2011, Split, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Calcium & Phosphate Metabolism – is there influence on CKD progression. ERA/EDTA CME Course by EUTox group, October 2011, Skopje, R. Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Calcium-phosphate metabolism and cardiovascular disease in CKD patients. 7 th National Congress of Nephrology, October 2011,	1	2	2

	Timisoara, Romania.			
	Spasovski G. Transplant practices in various Balkan countries - where do we stand today? Second meeting of the National Societies of Nephrology from Macedonia (MSNDTAO), Albania and Kosovo, November 2011, Struga, Macedonia.	1	2	2
	Spasovski G. Kidney transplantation in R. Macedonia - Current status and future perspectives. Symposium: Kidney transplantation from marginal donors, November 2011, Zagreb, Hrvatska	1	2	2
	Spasovski G. New treatment options in CKD-MBD, Symposium Genzyme, November 2011, Pristina, Kosovo	1	2	2
	Spasovski G. Phosphate binders: selection factors. ERA/EDTA CME Course, February 2012 Marsa Alam, Egypt	1	2	2
	Spasovski G. Prevention and management of adynamic renal bone disease. 30th annual meeting of the Egyptian Society of Nephrology and Transplantation (ESNT), February 2012 Marsa Alam, Egypt	1	2	2
	Spasovski G. Vascular calcifications in CKD-MBD – MK experience, Symposium Genzyme, March 2012, Zagreb, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Current practice in treatment of CKD-MBD in R. Macedonia, Symposium Genzyme, March 2012, Zagreb, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Importance and technique of bone biopsy in CKD patients. 8 th National Congress on Nephrology, Dialysis, Transplantation and Vascular Access, April 2012, Bucharest, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD syndrome – An overview. ERA/EDTA CME Course, May 2012, Krakow, Poland	1	2	2
	Spasovski G. Creating National Donation and Transplantation Programs for Prevention of Transplant Tourism and Organ Trafficking. First regional conference on organ donation and transplantation – June 2012, Zagreb, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Kidney transplant patient follow up and review – TAIEX - June 2012, Ohrid, Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Implementation of the CKD-MBD guidelines into clinical practice. IV th Congress of	1	2	2

	the MSNDTAO, June 2012, Ohrid, Macedonia			
	Spasovski G. The use of generics in kidney transplantation. IV th Congress of the MSNDTAO, June 2012, Ohrid, Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Current status of transplantation in the Balkans – future perspectives. ERA/EDTA CME Course, June 2012, Ohrid, Macedonia	1	2	2
	Spasovski G. Metabolic Bone Disease in CKD. The 19th Budapest Nephrology School, August 2012, Budapest, Hungary	1	2	2
	Spasovski G. Proteomics in clinical practice – can we prevent diabetic nephropathy. The Third SEEMF Congress, September 2012, Belgrade, Bulgaria	1	2	2
	Spasovski G. The Current Situation of Kidney Transplantation in the Balkans. 8 th Romtransplant Congress, September 2012, Bucharest, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. Evaluation of kidney transplant recipients and follow up. Third meeting of the National Societies of Nephrology from Kosovo, Macedonia and Albania, September 2012, Pristina, Kosovo	1	2	2
	Spasovski G. Challenges and Solutions Under European Union Directive 2010/53/EU from South Eastern Europe Country Perspectives. ETCO-EDC Congress, October 2012, Dubrovnik, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Mineral and bone disease in CKD patients. ERA/EDTA CME Course, October 2012, Plovdiv, Bulgaria	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD: before and after kidney transplantation. ERA/EDTA CME Course, October 2012, Opatija, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. How to improve regional collaboration in South-Eastern Europe (SEE)? Can we do better? ERA/EDTA CME Course, October 2012, Opatija, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Ca balance and negative impacts of calcium load on calcification. DiaTransplant 2012, October 2012, Opatija, Croatia	1	2	2
	Spasovski G. Vitamin D treatment in transplanted and CKD patients. 5 th Slovenian Congress of Nephrology, October 2012, Bled, Slovenia.	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD in dialysis and transplanted patients. Second Serbian Nephrology Congress, October 2012, Belgrade,	1	2	2

	Serbia.			
	Spasovski G. Implementation of the CKD-MBD guidelines into clinical practice. 29 th TSN National Congress, November 2012, Antalya, Turkey.	1	2	2
	Spasovski G. Proteomics in diabetic nephropathy, early diagnosis and prevention of CKD development. NefroCarDia, November 2012, Sobiu, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. The current situation of Kidney transplantation in Macedonia – future perspectives. Regional transplantation meeting, March 2013, Belgrade, Serbia	1	2	2
	Spasovski G. Adynamic bone diseases and osteoporosis – can we prevent its development in CKD? ERA/EDTA & ISN GO CME Course, April 2013, Nish, Serbia	1	2	2
	Spasovski G. Do we know most appropriate therapy in CKD-MBD? 9 th National Congress on Nephrology, Dialysis, Transplantation and Vascular Access, April 2013, Bucharest, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. Update in the treatment of CKD-MBD. ERA/EDTA CME Course, April 2013, Tirana, Albania	1	2	2
	Spasovski G. KDIGO clinical practice guideline for dyslipidemia. VII Volga Region CME Conference of Russian Dialysis Society, April 2013, Samara, Russia	1	2	2
	Spasovski G. Clinical overview of BMD CKD. 50 th ERA-EDTA Congress, May 2013, Istanbul, Turkey	1	2	2
	Spasovski G. Achievements in CKD-MBD guidelines targets. 50 th ERA-EDTA Congress, May 2013, Istanbul, Turkey	1	2	2
	Spasovski G. The management of the donor and recipient of kidney transplant. ERA/EDTA CME Course, June 2013, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. How to improve kidney transplant program – SEEHN initiative. ERA/EDTA CME Course, June 2013, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD – what are the treatment modalities? ERA/EDTA CME Course, June 2013, Kiev, Ukraine	1	2	2
	Spasovski G. How to improve kidney transplantation in SEEHN countries? ERA/EDTA CME Course and XX th Danube Symposium of Nephrology, June 2013, Varna, Bulgaria.	1	2	2
	Spasovski G. CKD-MBD-update. Renal Failure Academy, July 2013, Constanta, Romania	1	2	2
	Spasovski G. Current status of transplantation	1		

	and organ donation in the Balkans through the SEEHN initiative. Renal Failure Academy, July 2013, Constanta, Romania		2	2
	Spasovski G. Kidney Transplantation in Emerging Countries – Macedonian Experience for Improvement of the Program. The 20th Budapest Nephrology School, August 2013, Budapest, Hungary	1	2	2
	Spasovski G. CMV related problems in Renal Transplantation and how to deal with? The Fourth SEEMF Congress, September 2013, Portoroz, Slovenia	1	2	2
	Spasovski G. The options to prevent paid kidney transplantation – what have we learnt through SEE Health Network? 11 th Congress of BANTAO - ERA/EDTA CME Course, September 2013, Timisoara, Romania.	1	2	2
	Spasovski G. Is there a possibility to use generics in kidney transplantation? ERA/EDTA CME Course, October 2013, Belgrade, Serbia.	1	2	2
10.	Апстрактни објавени во зборник од конференции - меѓународни (53)			
	Severova-Andreevska G, Popov Z, Masin-Spasovska J, Spasovski G , Lekovski Lj, Antov S, Rambabova-Busletic I, Ivanovski N. Long term outcome of transplant artery stenosis in living donor kidney recipients-single center experience. World Congress of Nephrology 2009, www.abstracts2view.com/wcn/view.php?nu=WCN09L_3227 .	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Tosev S, Amitov V, Sikole A. The relationship between K/DOQI guidelines for bone and mineral disorder attainment and QT interval (ECG) dispersion in hemodialysis patients. World Congress of Nephrology 2009, http://www.abstracts2view.com/wcn/view.php?nu=WCN09L_509 .	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Tosev S, Amitov V, Sikole A. The association of K/DOQI guidelines for mineral and bone disorder achievement and ankle brachial systolic pressure index in hemodialysis patients. World Congress of Nephrology 2009, http://www.abstracts2view.com/wcn/view.php?nu=WCN09L_512 .	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Dzikova S, Dejanova B, Petrusevska G, Popov Z, Lekovski Lj, Ivanovski N. Nitric oxide production following ischemia-reperfusion injury and acute rejection in	1	1	1

	kidney transplantation. World Congress of Nephrology 2009, http://www.abstracts2view.com/wcn/view.php?nu=WCNo9L_829 .			
	Gelev S, Spasovski G , Tosev S, Trajceska L, Selim G, Amitov V, Sikole A. The relationship of the QT interval (ECG) dispersion with ankle brachial systolic pressure index levels and thrombosis of arteriovenous fistula in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2009; 32(7): 437.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Dzikova S, Trajkovski Z, Trajcevska L, Pusevski V, Selim G, Amitov V, Sikole A. Association between thrombosis of arteriovenous fistula and the type of arterial calcification in non-diabetic hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2009; 32(7): 437.	1	1	1
	Pavlevska-Kuzmanovska S, Popov Z, Masin-Spasovska J, Spasovski G , Rambabova-Busljetic I, Sikole A, Ivanovski N. Cyclosporine A - associated hyperkalemia in renal transplant recipients: report of two cases. Int J Artif Organs 2009; 32(7): 441.	1	1	1
	Rambabova-Busljetic I, Popov Z, Masin - Spasovska J, Spasovski G , Dohcev S, Sikole A, Ivanovski N. Custodiol versus eurocollins: effect on early graft recovery and 12-month follow-up after living renal transplantation. Int J Artif Organs 2009; 32(7): 443.	1	1	1
	Masin Spasovska J, Spasovski G , Popov Z, Lekovski Lj, Petrusavska G, Sikole A, Ivanovski N. Risk Factors for Chronic Allograft Nephropathy after Renal Transplantation: A Protocol Biopsy Study. BANTAO Journal 2009; 7(Suppl 1): 13.	1	1	1
	Spasovski G , Zdravkovska V, Zabzun M, Antarorov R, Ivanovski K, Janakievska P, Neskovski J, Karceva Sarajlija E, Panova B, Petrovska T, Zulbeari Lj. Epidemiology of CKD-MBD Guidelines Implementation in R. Macedonia. BANTAO Journal 2009; 7(Suppl 1): 15.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Oncevski A, Tosev S, Trajceska L, Amitov V, Selim G, Sikole A. Is There Association between the QT Interval (Electrocardiograms) Dispersion and Thrombosis of the Arterio-Venous Fistula in Hemodialysis	1	1	1

	Patients. BANTAO Journal 2009; 7(Suppl 1): 25.			
	Zdravkovska VS and Spasovski G . Are Vascular Calcifications More Prevalent in Hypo versus Hyperparatiroidism. BANTAO Journal 2009; 7(Suppl 1): 28.	1	1	1
	Spasovski G , Masin-Spasovska J, Oncevski A, Dejanov P et al. Risk factors for vascular calcification in a selected CKD population. NDT Plus 2010; 3 (suppl 3): iii229.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Mladenovska D et al. Health related quality of life in hemodialysis patients with various types of arterial calcification. NDT Plus 2010; 3 (suppl 3): iii412.			
	Pavleska S, Gelev S, Spasovski G , et al. Is there a relationship between QT interval dispersion and different type of arterial calcification in hemodialysis patients? Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 441.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Trajkovski Z. The importance of k/doqi guideline for intact parathyroid hormone achievement on areterial calcification presence in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 460.	1	1	1
	Pavleska S, Gelev S, Spasovski G , et al. Relationship between thrombosis of arterio-venous fistula and carotid atherosclerotic lesions in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 461.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Trajkovski Z, et al. Anti-hepatitis C virus antibody positivity and relationship with arterial calcification presence in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 461.	1	1	1
	Dejanov P, Dejanova B, Petrusevska G, Spasovski G , Sikole A. Blood vessel damage markers in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 466.	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Dzikova S, et al. The impact of donor age on early post-transplant events and 1-year graft outcome in living related kidney transplantation. Int J Artif Organs 2010; 33 (7): 475. (best poster - award)	1	1	1
	Pavleska-Kuzmanoska S, Ivanovski N, Spasovski G , Masin-Spasovska J, et al. Noncompliance in patients with renal transplantation – a case report. Int J Artif Organs	1	1	1

	2010; 33 (7): 476.			
	Dejanov P, Oncevski A, Masin-Spasovska J, Dejanova B, Spasovski G . Renal replacement therapy in developing countries in economical crisis condition – what strategy should be adopted? First International Medical Congress of SEEMF, Varna, Bulgaria, 22-24 September, 2010; Abstract book p65.	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Petrusevska G, Lekovski Lj, Popov Z, Ivanovski N. Delayed graft function in renal transplantation: risk factors and short and long-term significance. First International Medical Congress of SEEMF, Varna, Bulgaria, 22-24 September, 2010; Abstract book p133.	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Ivanovski N. Graft survival and outcome from living-unrelated kidney donors compared to elderly living-related donors: is there any advantage? 1 st Congress of the Serbian Nephrologists, 2010. Abstract Book p26.	1	1	1
	Rambabova-Busljetic I, Popov Z, Masin J, Spasovski G , Severova- Andreevska G, Sikole A, Ivanovski N. Blood pressure, anti-hypertensive treatment and graft survival in renal transplant recipients using elderly living kidney donors. Int J Artif Organs 2011; 34 (8): 652.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Mladenovska D, Trajkovski Z, Trajceska L, Selim G, Sikole A. Health-related quality of life in hemodialysis patients with different type of arterial calcification finding. Int J Artif Organs 2011; 34 (8): 675.	1	1	1
	Gelev S, Spasovski G , Mladenovska D, Trajceska L, Andreevska-Severova G, Selim G, Sikole A. K/DOQI guidelines attainment of bone and mineral metabolism markers and relationship with health-related quality of life in hemodialysis patients. Int J Artif Organs 2011; 34 (8): 675.	1	1	1
	Spasovski G . Impact od Ca/P metabolism disturbances in pathogenesis of heart failure in CKD. Nephrol Vasc Access 2011; 8: 43.	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Petrusevska G, Popov Z, Ivanovski N. Impact of donor age on graft function and survival in living related kidney transplantation. ERA-EDTA Congress 2011 NDT Plus (2011) 4(suppl 2): doi: 10.1093/ndtplus/4.s2.60	1	1	1

	http://www.abstracts2view.com/era/view.php?nu=ERA11L_1810			
	Locatelli F, Dimkovic N, Spasovski G . A Multi-Centre, Double-Blind, Randomised, Placebo-Controlled, Multiple Fixed-Dose Study of Colestilan (MCI-196) Versus Placebo in Chronic Kidney Disease Stage 5 Subjects on Dialysis (CKD 5D) with Hyperphosphatemia and Dyslipidemia (DL): Efficacy Results. J Am Soc Nephrol 2011; 22: 45A.	1	1	1
	Gruev T, Biljali S, Nikolovski G, Spasovski G , Cakalaroski K, Ivanovski N, Dimitrov S. Urinary subclasses of glutathione-S-transferase (α and π) as an indicators of early tubular damage in human kidney. Fourth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p34.	1	1	1
	Spasovski G . Implementation of the CKD-MBD guidelines into clinical practice. Fourth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p40.	1	1	1
	Spasovski G . The use of generics in kidney transplantation. Fourth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p44.	1	1	1
	Spasovski G . Current status of transplantation in the Balkans – future perspectives. Fourth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p46.	1	1	1
	Rambabova Bushljetikj I, Masin-Spasovska J, Spasovski G , Popov Z, Sikole A, Ivanovski N. Use of expanded criteria living donors: possible solution of severe organ shortage in the Balkans. Nephrol Dial Transplant 2012; 27(Suppl 2): ii535.	1	1	1
	Peneva M, Zogovska E, Damevska L, Noveski L, Dzonov B, Dohcev S, Stavridis S, Srceva M, Damevski A, Janchulev J, Masin-Spasovska J, Spasovski G . Soft tissue cover for an exposed transplanted kidney-a case report. Fourth Congress of the Macedonian Society of	1	1	1

	Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p48.			
	Zdravkovska V, Soleva E, Saltanovska H, Dimitrievska SC, Stanojevska S, Stojceva-Taneva O, Spasovski G . Does increased fluid intake protect kidney function-a pilot study. Fourth Congress of the Macedonian Society of Nephrology, Dialysis, Transplantation and Artificial Organs (MSNDTAO), Ohrid, R. Macedonia, 21-24 June, 2012; Abstract book p49.	1	1	1
	Spasovski G , Masin Spasovska J, Rambabova Busletic I, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Josifov S. Improvement in the national kidney transplant program through the South-Eastern European Health Network (SEEHN) initiative. European Organ Donation Congress, 24th ETCO-EDC, Dubrovnik, Croatia, 5-7 October, 2012. http://www.esot.org/Files/Content_Files/cpjw92012%20ETCO-EDC%20Abstracts%20Book.pdf	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Spasovski G , Petrushevska G, Dejanova B, Malevska V, Dejanov P, Popov Z, Grchevska L, Ivanovski N. Association between nitric oxide production following ischemia-reperfusion and acute rejection in kidney transplantation. First Macedonian congress of pathology, Ohrid, R. Macedonia, 12-16 October, 2011; Abstract book p025.	1	1	1
	Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Josifov S, Masin-Spasovska J, Spasovski G . Changing patterns in the urological postransplant care for an increased turnover of kidney graft recipients in R. Macedonia. Fourth International Medical Congress of SEEMF, Portoroz, Slovenia, 11-15 September, 2013; Abstract book: 64-65.	1	1	1
	Spasovski G . CMV related problems in Renal Transplantation and how to deal with. Fourth International Medical Congress of SEEMF, Portoroz, Slovenia, 11-15 September, 2013; Abstract book: 70-71.	1	1	1
	Josifov A, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Rambabova-Busletic I, Lazarevska M, Stankov V, Masin-Spasovska J, Spasovski G . Improved Hemodynamic and Graft Function Through Bypass Surgery in a Living Donor Kidney Transplant Recipient. Fourth International Medical Congress of SEEMF, Portoroz, Slovenia, 11-15 September, 2013; Abstract book: 77-78.	1	1	1

Stankov O, Stavridis S, Dohcev S, Saidi S, Josifov S, Masin-Spasovska J, Hristova-Dimceva A, Stankov V, Dimitrovski K, Spasovski G . Living Donor Kidney Transplantation in Jehovah's Witness Patient. Fourth International Medical Congress of SEEMF, Portoroz, Slovenia, 11-15 September, 2013; Abstract book: 79-80.	1	1	1
Behets G, Spasovski G , Spiegel DM, Sterling L, Goodman WG, De Broe M, D'Haese P. Bone histomorphometry before and after 12 months of treatment with cinacalcet among dialysis patients with secondary hyperparathyroidism (SHPT). ISN Nexus Symposium 2012, Copenhagen, Denmark, 20-23 September, 2012; Abstract book p43.	1	1	1
Spasovski G , Behets G, Spiegel DM, Sterling L, Goodman WG, D'Haese P, De Broe M. Relationship between parathyroid hormone (PTH) levels and bone histopathology in dialysis patients with biochemical evidence of secondary hyperparathyroidism (SHPT). ISN Nexus Symposium 2012, Copenhagen, Denmark, 20-23 September, 2012; Abstract book p46.	1	1	1
Spasovski G . Is there a possibility to use generics in kidney transplantation. ERA-EDTA CME course, Belgrade, Serbia, 12 October, 2013; Abstract book p19.	1	1	1
Spasovski G . Proteomics in clinical practice – can we prevent diabetic nephropathy. Third International Medical Congress of SEEMF, Belgrade, Serbia, 12-15 September, 2012; Abstract book pp12-13.	1	1	1
Spasovski G . CKD-MBD in dialysis and transplanted patients. Second Nephrology Congress, Belgrade, Serbia, 11-14 October, 2012; Abstract book p10.	1	1	1
Spasovski G . Do we know most appropriate therapy in CKD-MBD? Nephrol Vasc Access 2013; 10: 33.	1	1	1
Selim G, Stojceva-Taneva O, Spasovski G , Tozija L, Dzekova-Vidimliski P, Trajcevska L, Gelev S, Mladenovska D, Sikole A. Timing of dialysis initiation: early referral but not early start of dialysis. BANTAO Journal 2013; 11 (Suppl 1): 29.	1	1	1
Dejanov P, Spasovski G , Dejanova S. Ethical obligation of nephrologists to increase use of	1	1	1

	arterio-venous fistula. BANTAO Journal 2013; 11 (Suppl 1): 30.			
	Masin-Spasovska J, Josifov S, Dohcev S, Stankov O, Stavridis S, Saidi S, Rambabova-Busletic I, Lazarevska M, Spasovski G . Slow recovery of the graft function because of an insufficient renal blood flow resolved through a bypass surgery. BANTAO Journal 2013; 11 (Suppl 1): 33.	1	1	1
	Masin-Spasovska J, Stankov O, Dohcev S, Stavridis S, Saidi S, Josifov S, Rambabova-Busletic I, Hristova-Dimceva A, Dimitrovski K, Spasovski G . Should we transplant jehova's witness patients from a living related donors. BANTAO Journal 2013; 11 (Suppl 1): 57.	1	1	1
Вкупно:		646.74		

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Поглавје во книга			
	Spasovski G . Bone Low Turnover Disease: Diagnosis and Management (Enfermedad de bajo recambio óseo: diagnóstico y tratamiento). In: Cannata JB (edit.). Alteraciones del metabolismo oseo y mineral en la enfermedad renal cronica: avances en patogenia, diagnostico y tratamiento. Barcelona: Wolters Kluwer Health Espana, S.A., Lippincott Williams & Wilkins, 2010, 257–264.	1	3	3
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија			
	COST евалуатор – Biomedicina – 2012	1	1	1
	Рецензент на Прирачникот за нефрологија и хипертензија – 2011	1	1	1
3.	Член на национална жири-комисија			
	За награда „Св. Климент Охридски“ -2012	1	1	1
4.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството			
	Интерна медицина	1	2	2
5.	Завршена супспецијализација во областа на медицинските науки и здравството			
	Нефролог	1	1	1

6.	Член во комисија за изработка на измени и дополнувања на закон и изработка на подзаконски акти			
	Закон за трансплантација на ткива и органи (2010-2013)	1	2	2
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС				
1.	Уредник на научно/стручно списание			
	Македонски медицински преглед (2010-)	1	2	2
2.	Уредник на меѓународно научно/стручно списание			
	BANTAO Journal (2009-)	1	3	3
3.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание			
	<i>Nefrologia (the official journal of The Romanian Society of Nephrology)</i>	1	0,5	0.5
	The Journal of Medical Science (Albania)	1	0,5	0.5
4.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание			
	Nephrology Dialysis and Transplantation	1	1	1
	International Urology and Nephrology	1	1	1
	Prilozi	1	1	1
	Hippokratia Journal (Greece)	1	1	1
5.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир			
	4. Конгрес на МЗНДТВО, Охрид, 2012 година	1	2	2
6.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир			
	4 пати секретар на Конгрес и Научен одбор	4	1	4
	3 пати член на научен одбор	3	1	3
7.	Награда за научни постигнувања од струкова организација			
	Истакнат лекар и научник од Медицинскиот форум на ЈИЕ	1	3	3
8.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност			
	Претседател на Комитетот за КМЕ на Европската ренална асоцијација (2009-2013)	1	4	4
	Лидер за Централна и Источна Европа за имплементација на КДИГО-препораките во клиничката практика (2013-)	1	4	4
	Член на телото за изготвување на препораки при Европската ренална асоцијација (ЕРБП)	1	2	2
	Член на Управниот одбор на мрежата на ЈИЕ при Регионалниот развоен центар за орган донација и трансплантација	1	2	2
9.	Член на факултетска комисија			

	Супспецијализација	1	0,5	0.5
	Поткомисија за самоевалуација на студиска програма за општа медицина	1	0,5	0.5
	Етичка комисија за истражување на луѓе	1	0,5	0.5
10.	Член на комисија за избор во звање			
	Во сите звања по предметот интерна медицина - 2011	1	0,2	0.2
11.	Национален координатор на одредена стручна област			
	Орган донација и трансплантација при мрежата на Југоисточна Европа (ЈИЕ) - 2010-2013	1	3	3
Вкупно:			49,7	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	99,18
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	646,74
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	49,7
Вкупно:	795,62

Членови на Комисијата

с.р. Проф. д-р Стевка Богдановска, претседател

Проф. д-р Оливера Стојчева-Танева, член с.р.

член с.р. Проф. д-р Викторија Чаловска-Ивановска,

Проф. д-р Оливер Каранфилски, член с.р.

Проф. д-р Сашко Кедев, член с.р.

З А К Л У Ч О К

По опстојно, детално и внимателно разгледување на целокупната приложена документација на кандидатот, како и по увидот во сите релевантни податоци важни за избор на наставници и соработници, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата констатира дека кандидатот вонр. проф. д-р Гоце Спасовски ги исполнува критериумите за избор во звањето за кое конкурира.

Високо оценувајќи го квалитетот на кандидатот, како и неговата досегашна успешна и квалитетна наставна, стручна и научна активност, Комисијата едногласно заклучи и има задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да му предложи вонр. проф. д-р Гоце Спасовски да биде избран за **редовен професор** по предметот интерна медицина.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Стевка Богдановска, претседател
с.р.

Проф. д-р Оливера Стојчева-Танева, член с.р.

Проф. д-р Викторија Чаловска-Ивановска,
член с.р.

Проф. д-р Оливер Каранфилски, член с.р.

Проф. д-р Сашко Кедев, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ

СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на чл. 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011, 123/2012, 15/13 и 24/13), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања, на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 г., донесе решение за избор на 1 наставник во сите звања по предметот социјална медицина во согласност со конкурсот од 12.10.2013 г. и формираше Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Моме Спасовски
2. проф. д-р Снежана Симиќ
3. проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска
4. проф. д-р Драган Ѓорѓев
5. проф. д-р Драган Даниловски.

На конкурсот за избор на еден редовен професор по предметот социјална медицина се јави само еден кандидат, вонр. проф. д-р Фимка Тозија.

Рецензентската комисија по разгледувањето на приложената документација и личното познавање на кандидатката, до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Вонр. проф. д-р Фимка Тозија е родена на 29.11.1958 г. во Скопје, каде што завршила основно и средно образование. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во 1986 г. со просечна оценка 9,3. Специјализацијата по социјална медицина и организација на здравствената дејност ја завршила во 1995 г., а во 2002 г. ја одбрала докторската дисертација со наслов: “Социјално-медицински аспекти на сообраќајниот трауматизам кај децата и младите во Република Македонија”.

Вонр. проф. Тозија има дополнителна меѓународна едукација во областа на јавното здравство, здравствениот менаџмент, здравствениот маркетинг, реформите во здравствениот сектор и одржливото финансирање на здравствениот сектор, економијата во здравството, менаџментот на здравствените ресурси, здравствената промоција, здравствената политика и истражувањето на повреди и промоција на безбедност, со реализирани професионални посети и повеќенеделни курсеви и студиски престои во реномирани институции во САД, Шведска, Израел, Австрија, Англија, Норвешка, Франција, Белгија, Холандија, Словенија, Хрватска, Грција,

Виетнам, Јужноафриканска Република, Кина, Мексико, Финска, Шпанија и Португалија.

Вонр. проф. Тозија е редовно вработена во Институтот за јавно здравје на Република Македонија и Медицинскиот факултет во Скопје, со следнава хронологија на професионална ангажираност:

2010 –	Медицински факултет - Скопје
2009 -	Советник во ИЈЗ
2007-2008	Претседател на Управен одбор на РЗЗЗ
2006-2009	Раководител на Сектор за социјална медицина, РЗЗЗ
2004-	Началник на Одделение за контрола и превенција на повреди и насилство, РЗЗЗ
2002-2004	Проектна подготвителна единица - Министерство за здравство - здравствен специјалист
1997-2002	Меѓународна проектна единица - Министерство за здравство - координатор на компонента 2: основни здравствени услуги
1989-1997	Републички завод за здравствена заштита - Скопје
1988-1989	Средно училиште за спорт и физичка култура
1987	Македонска академија на науките и уметностите, во Центарот за биотехнолошки истражувања.

Наставно – образовна дејност

Активно е вклучена во наставно-образовната дејност на Медицинскиот факултет во Скопје и други факултети, со следнава хронологија:

2009 –	Вонреден професор на Катедрата за социјална медицина, учество во настава од прв циклус на Медицинскиот факултет за општа медицина и тригодишните стручни студии и Стоматолошкиот факултет, од втор циклус на постдипломските студии по јавно здравство (одговорен наставник по економика во здравството, стратешко планирање и контрола и превенција на повреди) и учество во настава од трет циклус на докторските студии по јавно здравство и медицина
2007	Наставник во Проект за едукација за менаџмент на здравствени работници, во соработка со Project Hope
2006-2009	Одговорен наставник за економика во здравството во програмата „Лидерство и менаџмент за здравство”
2003-2009	Доцент на Катедрата за социјална медицина, учество во додипломските и постдипломските студии на Медицинскиот факултет, додипломските студии на Стоматолошкиот факултет, Високата школа за медицински сестри и техничари, Институтот за социјална работа и социјална политика при Филозофскиот факултет во Скопје. Учество во настава на постдипломски студии по јавно здравство, одговорен наставник за економика во здравството, стратешко планирање и раководење за здравје и учество во настава по здравствен менаџмент и здравствени системи.
1996-2002	Асистент на Катедрата за социјална медицина
1994-1998	Секретар на Катедрата за социјална медицина
1993-1995	Помлад асистент на Катедрата за хигиена, социјална медицина и медицина на трудот

Вонр. проф. Тозија учествувала во настава на бројни школи и работилници во земјата и во странство. Ментор е на 8 дипломски труда, 1 специјалистички труд, 9 магистерски труда и три докторски дисертации и член на повеќе комисии за одбрана на дипломски трудови, како и оцена и одбрана на магистерски трудови и докторски дисертации.

Автор е на позитивно рецензиран универзитетски учебник „Социјална медицина“, како и на поглавја во 5 учебници по јавно здравје издадени и во употреба на универзитети во странство. Рецензент е на двата учебника по предметот хигиена: „Хигиена и здравствена екологија“ и „Хигиена и безбедност на храна и нутриција“.

Научноистражувачка дејност

Вонр. проф. Тозија учествувала во многу проекти и на меѓународни семинари, конгреси и конференции, со стручни и со научни трудови од областа на јавното здравство, реформите на здравствениот систем, економијата во здравството, здравствениот менаџмент, здравствената промоција, а особено во областа на истражување на повреди и насилство и промоција на безбедност.

Вонр. проф. Тозија има големо искуство во соработката со меѓународни организации, во позиција на национален соработник, контакт-лице и експерт, и тоа со: Светска банка, Светска здравствена организација, УНИЦЕФ, Совет на Европа, Институт отворено општество, Центрите за контрола на болести, УНДП, УНФПА, РАНД, Project Nore, Каролинска институт и др. Вонр. проф. Тозија е СЗО - национален соработник за контрола и превенција на повреди и безбедност на патиштата.

Вонр. проф. Тозија е координатор и главен истражувач во следниве научноистражувачки проекти во соработка со:

Светска здравствена организација: Проект за документирање на програми за превенција на насилство (2005), Проект за Извештај за насилство и здравје (2006), Евалуација на службите за итна медицинска помош и ургентна медицина (2007), Блумберг-проект - Глобален статус на безбедност на патиштата (2008-2009), проект: Истражување на повреди во заедницата (2008-2009), проект: TEACH – VIP (2008-2012), Глобален статус на безбедност на патиштата (2011), Декада за акција за безбедност на сообраќајот на патиштата (2011-), Глобален извештај за превенција на насилство (2012-2013);

УНИЦЕФ: проект: Воспоставување информациона систем за адолесцентно здравје (2008-2009), Глобално истражување на здравјето на адолесцентите (2008), Проект за намалување на доенечка и перинатална смртност (2008-2010), Градење капацитети за децентрализирано планирање и имплементирање на превентивни програми за мајки и деца (2009-2010), Зајакнување на здравствениот систем и имплементација на ефикасни докажани стратегии на локално ниво на општина (2010-2011), МИКС 4 (2012)

УНФПА: проект: Контрацепција и абортус во Македонија - Стратешка проценка на тековните политики, програми и податоци, и недостатоци на информации (2008-2009). Стандарди за абортус (2009-2010), Студија за сексуално и репродуктивно здравје кај млади (2010-2011)

Глобален фонд: Проекти за ХИВ/СИДА и туберкулоза (2007-2011,) Проект ДОТС интервенции на Република Македонија – Социјални детерминанти за здравје кај пациенти со туберкулоза во РМ – дали сме сите еднакви? (2013 -).

УНДП: консултант и одговорен експерт за подготовка на здравствените цели 4, 5 и 6 во Извештајот за Милениумските развојни цели за Македонија (2005г.) и (2009г.), како и за подготовка на делот за здравство во Синиот извештај (2008).

Институт Отворено општество: Проект за права на пациенти (2007-) и Проект за управување на јавните сервиси (2007-2009).

Project Nore: Проект за едукација за менаџмент на здравствени работници (2007)

CDC Атланта - Програма за обука за здравствен менаџмент, едукатор во проектот „Раководење и управување за здравје - здрави општини“ (2003-2009),

COST: HOME - Health and Social Care for Migrants and Ethnic Minorities in Europe (2010-2012), ADAPT (2012-), Enhancing the Role of Medicine in the Management of European Health Systems – Implications for Control, Innovation and User Voice (2010-2013)

Каролинска институт: Безбедни заедници (2012-), Зајакнување на глобалната соработка во здравствените системи и социјалните детерминанти за истражување во здравството (2013 -).

Вонр. проф. Тозија има публикувано бројни стручни и научни трудови во домашни и меѓународни списанија од кои 9 со импакт фактор, и е автор на поглавја во учебници за јавно здравство, стручни и научни монографии, извештаи и други публикации.

Во досегашните избори вонр. проф. Тозија има 180 труда рецензирани во Билтенот на Универзитетот: “Св. Кирил и Методиј”: бр. 584 од 12. XI 1992 г., бр. 654 од 15. II 1996 г., бр. 765 од 31. X 2000 г., бр. 811 од 30. IX 2002, бр. 828 од 15. 05. 2003 г., бр. 942 од 15. 05. 2008 г. и бр. 955 од 30.12.2008г.

Стручно-аполикативна дејност и дејности од поширок интерес

Вонр. проф. Тозија е член на Здружението на специјалистите по социјална медицина при Македонското лекарско друштво и е добитник на благодарница, диплома и плакета од Македонското лекарско друштво за активностите во областа на социјалната медицина. Во 2007 г. на д-р Тозија и е доделено звањето примариус.

Вонр. проф. Тозија активно е вклучена и во активностите на следниве меѓународни професионални асоцијации: Европска асоцијација за јавно здравје (EUPHA), Светска асоцијација за јавно здравје (WFPHA), International Association of Health Policy in Europe, BENA, Open Society Institute Public Health Expert Committee network, ECOSA, Safe Community network, Eurosafe, WHO focal points for injury and violence prevention network, Child Safety Alliance. Член е на Steering Committee на Children Public Health Alliance for child health, како и рецензент на трудови од областа на акцидентологијата за Bulletin of the World Health Organization.

Член е на уредувачкиот одбор на списанието „Архиви за јавно здравје” и на издавачкиот совет на „Социјална медицина”, а рецензент на Прилози, Архиви на јавно здравје и Vox Medici.

Вонр. проф. Тозија е член на организационен или програмски одбор на бројни меѓународни собири и конференции, како и член во меѓународни организации кои поддржуваат научноистражувачка дејност: FP7 – контакт лице (2008-), член на Управувачки комитет на COST Action IS0903 (2010-), COST Action IS0603 (2010-2012), COST Action ADAPT (2012-), RTIRN – Road Traffic Injury Research Network-Member of the Board of Directors (2011-2013), WHO Member of European Advisory Committee on Health Research (EACHR) (2011-2014) и Council of Europe – Committee of Experts on migrant health (2008-2010).

Вонр. проф. Тозија е раководител на Катедрата за социјална медицина од 2009 г., а член е на следните работни групи и комисии на Медицински факултет: работна група за формирање на Школата за јавно здравство од 2003 г., член на Кадровскиот одбор од 2005 г., а од 2006 г. е член на Одборот за јавно здравство и на Одборот за ПЗЗ на Медицинскиот факултет. Од 2009 г. е член на Одбор за меѓународна соработка, од 2011 г. на Совет за докторски студии за јавно здравство и Комисија за елаборат за Центар за јавно здравје – 2011, од 2013 г. на Центар за КМЕ, а од 2013 г. на Поткомисија за самоевалуација на студиска програма од втор циклус студии .

Вонр. проф. Тозија е ангажирана како експерт и е номинирана за член на бројни национални комисии и работни групи за изготвување на стратегии, закони и други акти: Национална стратегија за незаразни болести на РМ, Акционен план за борба против злоупотреба на алкохол кај млади, Закон за евиденции во здравството – подготовка на обрасци, Стратегија за развој и здравје на младите, Стратегија за унапредување на здравјето на младите и адолесцентите, Национална стратегија на РМ за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата 2009-2014, РГ за акционен план за Национална стратегија на РМ за унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, Национална стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2011, Акционен план за стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2011,

НПАА Поглавје 28 Јавно здравје, Стратегија за ТБЦ 2013-2016, Стратегија за намалување на стигма на лица заболени од ТБЦ, Национална здравствена политика и развој на стратегија, Акционен план за декада на Ромите 2005-2015, Подготовка за апликација за грант од Глобален Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија во Рунда 10, Стандарди за абортус, Заеднички Меморандум за инклузија, Стратегија за демографски развој 2008-2015 г. и др.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Фимка Георги Тозија

Институција: Медицински факултет - Скопје, ЈЗУ Институт за јавно здравје на РМ

Научна област: социјална медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава	55,5
	Од прв циклус студии: Медицински факултет: Општа медицина (социјална медицина 12 часа), семејна медицина (2 часа). Тригодишни стручни студии: јавно здравство МС (30 часа), здравствен менаџмент МС, РТ, ЛГ, ФТ) (76 часа). Стоматолошки факултет: социјална медицина (7 часа). 127 часа x 5г.= 635x0,04	25,4
	Од втор циклус студии: Магистерски студии по јавно здравство: 92x5= 460, Специјализанти социјална медицина 1x10=10. Вкупно 470x0,05	23,5
	Од трет циклус студии (докторски студии по јавно здравство) 3x30+2x10=110x0,06	6,6
2.	Настава во школи и работилници	34,0
	НОРЕ Continuing professional development program for senior health care managers in Macedonia. June 2007 R. Macedonia – lecturer	1,5
	МЛД Здружение на гинеколози и обстетричари. Статешка проценка на политиката за абортус. 10 октомври 2008, Скопје – предавач	1,5
	Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку TEACH VIP – СЗО, наставни програми за високо образование. Охрид, 16-18 декември, 2008 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку TEACH VIP – СЗО. Охрид, 26-27 мај 2009 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку TEACH VIP – СЗО, наставни програми за високо образование – Обука на обучувачи за превенција на насилство. Скопје, 3-5 ноември 2009 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	Утврдување методологија и план за имплементација на Законот за евиденции во областа на здравството. Републички завод за здравствена заштита. Скопје. 11 јуни 2009 – предавач	1,5
	Работилница на Здружение на специјалисти по социјална медицина – Квалитетна здравствена статистика во ПЗЗ. Струмица, 29-30 мај 2009 – предавач/презентер (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	Preparation of standards and guidelines for comprehensive abortion care in Macedonia. WHO/Institute of Public health. Struga, Macedonia. 26-27 August 2009 – предавач	1,5
	TEACH VIP работилница Обука на обучувачи за превенција на насилство “ Јакнење на капацитетите за превенција на насилство преку ”, обука, едукација, унапредување во здравството, наставна	1,5

	програма за превенција на насилство за високо образование на Светска здравствена организација. Скопје, 12-14 октомври, 2010 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	
	TEACH VIP работилница во Центар за семејна медицина 2011 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	Работилница за протокол за семејно насилство Струмица, Куманово, Штип, Скопје 2011-2012 – предавач	1,5
	Работилница за евиденции на насилство во Центар за семејна медицина 2012 – предавач (акредитирана од ЛКМ)	1,5
	IANPHI Course and Visitors Programme. 9-13 June 2008, Helsinki	1
	GSHS Survey Implementation Workshop. CDC 2009	1
	Training the Trainer workshop in violence prevention in SEE, Salzburg, Austria, 2009	1
	IDB National Data Administrators Meeting, Luxemburg, 5–6 October 2009	1
	EC Green Paper on Pensions Conference, European Commission. Brussels, Belgium. 28 October 2010	1
	Работилница за испитувачи на специјалистички испит за семејна медицина – Медицински факултет Скопје, Министерство за здравство, Медицински факултет Љубљана, 2010	1
	Работилница за Обука за човекови права и родово базиран пристап, и Мониторинг и евалуација за членовите на Националното координативно тело за имплементација на Националната стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2011. 17-20 мај 2010. Министерство за здравство и УНДП	1
	Работилница за Политики за оддржлив и здрав урбан транспорт во ЈИ Европа – Да работиме заедно за остварливост на нештата. Скопје, 7-8 јуни 2010. Европска економска комисија и ОН и СЗО	1
	Certificate of participation for the workshop Benchmarking in Higher Education of the 2010-2011 CEU Higher Education Policy and Management Workshop Series. Central European University. Budapest, Hungary, 27-29 August 2010	1
	JAMIE NDAs Meeting. Eurosafe, Vienna, Austria, 15-16 September 2011	1
	Отворени денови: Индустриска хигиена, здравствена екологија професионално здравје, 24-25.02.2011, Скопје	1
	Focus Balkan 1 st Open Seminar, 2 nd February 2011, Belgrade	1
	JAMIE/NDAs Meeting Eurosafe, Vienna 10 & 11 May, 2012	1
	TAIEX European Commission Workshop on Rights of Persons with Disabilities in Health Settings. 27-28 September 2012, Skopje, Macedonia	1
	SEEHN meeting: Capacity building on Equity in HIAP in the SEEHN member states, Moravske Toplice 7-8 November 2012	1
	Erasmus University/Medical School Skopje. Workshop Principles of Research in Medicina and Public Health. 6-9 June 2013, Ohrid, Macedonia	1
3.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса 80x3x0,06	14,4
4.	Подготовка на нов предмет	11
	Предавања: изборен предмет за оценка за здравје за општа медицина, јавно здравство, здравствен менаџмент и изборен предмет оценка на здравје за тригодишни стручни студии, економика во здравство за постдипломски по јавно здравство, 2 изборни предмети за постдипломски студии по ЈЗ, 2 изборни предмети за докторски студии ЈЗ, 2 задолжителни предмети за докторски студии по јавно здравство заеднички	
5.	Консултации со студенти 400x5x0,002	4
6.	Ментор на дипломска работа 8 кандидати x 0,2	1,6

7.	Ментор на специјалистичка работа 1 кандидат x 1,0	1
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат - 13 комисии x 0,5	6,5
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура – 64 комисии x 0,3	19,2
10.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 6 комисии x 0,2	1,2
11.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа – 13 комисии x 0,1	1,3
12.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	
	Уредник и автор на учебник: Донеv Д., Спасовски М., Тоziја Ф. , Косевска Е., Гудева Никовска Д., Касапинов Б., Кишман Христовска М., Лазаревик В., Симоновска В. „Социјална медицина”. Медицински факултет Скопје, рецензиран во Билтенот на Универзитет „Св .Кирил и Методиј” бр. 1032 од 31.05.2012	8
13.	Учебник издаден и во употреба на универзитет во странство	74
	- автор	
	Tozija F. , Butchart A. Interpersonal Violence and Public Health. In: Health Determinants in the Scope pf New Public Health. Georgieva L, Burazeri G. Eds. Health Determinants in the Scope of New Public Health. PH-SEE, Sofia 2005: 201-219	10
	Tozija F. , Spasovski M., Karadzinska-Bislimovska J., Gjorgjev D., Kosevska E. Violence and Injury prevention – Challenges for Health Promotion in Macedonia. In: Donev D, Pavlekov G, Zaletel Kragelj L. Eds. Health Promotion and Disease Prevention. PH-SEE-A Handbook for Teachers, Researching, Health Professionals and Decision Makers; Skopje, Macedonia, 2007:651-69. http://www.snz.unizg.hr/ph-see/Documents/Publications/FPH-SEE_Book_on_HP&DP.pdf	10
	Tozija F. , Gjorgjev D., Gudeva Nikovska D. Measurement, Monitoring and Evaluation of Public Health Systems. Assessment of Essential Public Health Functions. In: Methods and Tools in Public health. Editors: Zaletel Kragelj Lj, Bozиков J., Bardehle D., Kovacic L. Hans Jacob Publishing Company, Germany, 2010:831-848	10
	Tozija F. Butchart A. Violence a global public health problem and universal challenge. In: Forum for Public Health in Southeastern Europe. A Handbook for Teachers, Researchers and Health Professionals (2nd edition). Volume I Health: Systems – Lifestyle – Policies. Editors: Burazeri G., Zaletel Kragelj Lj Jacobs Verlag, 2013:420-434 http://www.seejph.com/documents/Volume-I-Health-Systems-Lifestyle-Policies.pdf	10
	Tozija F. , Gjorgjev D., Gudeva Nikovska D. Strengthening Public Health Services - Evaluation of Essential Public Health Operations. In: METHODS AND TOOLS IN PUBLIC HEALTH A Handbook for Teachers, Researchers and Health Professionals. Editors: Burazeri G., Zaletl-Kragelj. LJ. In print 2013	10
	- коавтор	
	Karadzinska-Buislimovska J., Tozija F. Development of the Strategy in Public Health Education. Challenge and lessons learned from Macedonia. In: Scintee SG, Galan A. Eds. Public Health Strategies: A Tool for Regional Development. PH-SEE, Hellweg, Germany, 2005: 493-508.	8
	Kosevska E., Karadzinska Bislimovska J., Tozija F. , Gjorgjev D., Kocubovski M., Kendrovski V., Cicevalieva S. Health Promotion activities in the Republic of Macedonia. In: Donev D, Pavlekov G, Zaletel Kragelj L. Eds. Health Promotion and Disease Prevention. PH-SEE-A Handbook for Teachers, Researching, Health Professionals and Decision Makers; Skopje, Macedonia, 2007:177-187. http://www.snz.unizg.hr/ph-	8

	see/Documents/Publications/FPH-SEE_Book_on_HP&DP.pdf	
	Gjorgjev D., Kendrovski V., Tozija F. Enviromental Health Risk Assesment Studies. In: Methods and Tools in Public health. Editors: Zaletel Kragelj Lj, Bozиков J., Bardehle D., Kovacic L. Hans Jacob Publishing Company, Germany, 2010:525-546	8
14.	Интерна скрипта од предавања (социјална медицина)	4
15.	Научно-популарна книга	
	Тоџија Ф. и .соработници. Стандарди за абортус. Институт за јавно здравје. 2010	6
16.	Рецензент на универзитетски учебник	2
	1. Хигиена и здравствена екологија, издаден во Скопје, 2008 година, рецензиран во Билтенот на Универзитет „Св .Кирил и Методиј” бр.937 од 29.02.2008 2. Хигиена на храна и исхрана, издаден во Скопје, 2008 година, рецензиран во Билтенот на Универзитет „Св .Кирил и Методиј” бр.937 од 29.02.2008 2x1	
17.	Пакет материјали за одреден предмет	3
	изборен предмет за оценка за здравје за општа медицина, јавно здравство и изборен предмет оценка на здрависки стручни студии, 3x1	
	Вкупно	246,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поеини
1.	Ментор на докторска дисертација 3 Кандидати x3	9
2.	Ментор на магистерска работа 9 Кандидати x 1	9
3.	Раководител на национален научен проект	12
	Студија за сексуално и репродуктивно здравје кај млади во Република Македонија, Институт за јавно здравје/УНФПА 2010-2011	6
	Проект ДОТС интервенции во Република Македонија Социјални детерминанти на здравје кај пациенти со туберкулоза во РМ – дали сме еднакви?. Институт за јавно здравје/Министерство за здравство/Глобален фонд 2013	6
4.	Раководител на меѓународен научен проект	9
	TAIEX Multicountry workshop on evidence in health in SEE Skopje, 2011	9
5.	Национален координатор на меѓународен научен проект	132
	Setting up an Information system for adolescent health. UNICEF. 2008-2009	6
	Community Injury Survey in Republic of Macedonia. WHO. 2008-2009	6
	Global Status Report on Road Safety, National Data Collection. WHO. 2008-2009	6
	Millennium Development Goals Report for Macedonia – expert for health section UNDP. 2009	6
	Contraception and Abortion in Macedonia - Strategic Assessment of Current Policies, Programmes and Data and Knowledge Gaps. UNFPA/WHO. 2008-2009	6
	Capacity Building for Decentralized Planning, Budgeting and Implementation of Mother and Child Health Preventive Health Programs – UNICEF 2009-2010	6
	Support to evidence based regional and local level planning of public health programmes – UNICEF pilot phase 2010-2011	6
	Contraception and Abortion in Macedonia – Developing standards for	6

	abortion services in Macedonia UNFPA/WHO. 2009-2010	
	IDB Project. National Administrator. European Commission DG Sanco. 2009-2011 – Collaborating Partner	6
	ASSIP – Analytical Support of the Socio Economic Impact of the Social prevention Reforms. European Commission – 2008-2010	6
	COST HOME Action ISO603 – Health and Social Care for Migrants and Ethnic Minorities in Europe. 2010-2012	6
	COST Action ISO903 – Enhancing the Role of Medicine in the Management of European Health Systems – Implications for Control, Innovation and User Voice 2010-2013	6
	COST ADAPT 2012-	6
	OSI Academic fellowship program – Higher Education Support Program 2010-2013 - coordinator	6
	JAMIE Project. National Administrator. European Commission DG Sanco. 2011-2013	6
	Multidrug-Resistant Tuberculosis and Health System Failures Project. London School of Hygiene and Tropical Medicine. London. 2011-2012	6
	Project for Global Status Report on Road Safety, WHO. 2011- National Data Coordinator	6
	Decade for Action for Road Safety 2011-2020. WHO – 2011- National focal point and coordinator	6
	Project for modernization, increased efficiency and improved management of public health programs for mother and child health in the Republic of Macedonia. UNICEF. 2012-2013	6
	UNFPA/UN Joint Program for Domestic Violence prevention. Guidance and training of the health workers and PH specialists for domestic violence data collection system, 2012	6
	Global Status Report on Violence Prevention. WHO 2012-2013 – National Data Coordinator	6
	Enhancing Global Collaboration in Health Systems and Social Determinants for Health Research 2013-2015. Swedish Research link grant. Division of Global Health (IHCAR), Karolinska Institutet, Sweden	6
6.	Учесник во национален научен проект	3
	Проект за модернизација, зголемена ефикасност и подобрување на раководењето со јавно-здравствените програми во РМ – Министерство за здравство, Уницеф, УНФПА, УНАИДС, СЗО – 2012	3
7.	Учесник во меѓународен научен проект	60
	European Survey on National response to Violence and injuries. WHO. 2006 – contributor and respondent	5
	PHASE - Public Health Action for a Safer Europe. InterPersonal Violence. WHO. 2003-2010 – Partner	5
	ASPHER Health Promotion and Prevention Working Group - 2007	5
	Committee of Experts on Mobility, migration and access to health care. Council of Europe: 2008-2010 – Committee member	5
	Regional Health Developmental Center for Public Health Services (RHDCPHS) in the Institute of Public Health in the Republic of Macedonia - The SEE Health Network – 2010 - Associate Coordinator	5
	Hospital management Training program. World Bank/MOH/MF. 2009-2010	5
	WHO. Health and Environment in Europe: Progress Assessment, 2010	5
	WHO Health Evidence Network (HEN) and European Observatory on Health Systems and Policies (OBS). 2011-2012	5
	Data collection and data analysis for the requested available indicators for mortality, morbidity, and costs related to outdoor pollution in Skopje for the period 2010-2011 - (Macedonia Green Growth Air Pollution) – World	5

	Bank, 2012	
	UNICEF, MICS4 Study 2012 – Consultant - National Expert for MICS4 Final Report, 2012	5
	An Afellate Safe Community Support Centre. Institute of Public Health. 15 June 2012 - Coordinator	5
	WHO. European Observatory on Health Systems and Policies monitoring the policy response to the financial crisis. 2012-2013 – survey country expert	5
8.	Монографија	
	Тоџија Ф. , Микиќ В., Кузмановска Г. Бихевиорална студија за сексуално и репродуктивно здравје кај млади на возраст од 15 до 24 години. Скопје: Институт за јавно здравје/УНФПА. 2011	8
9.	Монографија објавена во странство	86.4
	Hajioff S, Pecelj G, Tozija F. Health Care Systems in Transition-The former Yugoslav republic of Macedonia. Observatory, 2000	7.2
	Rechel B., McKee M. et al. Tozija F. , Gjorgjev D. Healing the Crisis: A Prescription for Public Health Action in South Eastern Europe. London School of Hygiene and Tropical Medicine/Open Society Institute. 2003 http://r4d.dfid.gov.uk/PDF/Outputs/HealthSysDev_KP/Inf_review.pdf	7.2
	Tozija F. , Gjorgjev D., Cicevalieva S. National Report on Violence and health in Macedonia and guide for prevention. Institute of Public Health/WHO. Skopje, 2006 – chief editor and author	7.2
	Tozija F. , Davoli E, Panovska N, Nedelkovska V., Kishman A, Kasapinov B. Evaluation Report of Emergency medical services in Republic of Macedonia – situation, challenges and perspectives. Ministry of health/WHO. Skopje, 2007	7.2
	Tozija F. et al. Global School-based Student Health Survey Results – Institute of Public Health/WHO/CDC/UNICEF. Skopje 2008	7.2
	Tozija F. et al. Strategic Assessment of Policy, Quality and Access to contraception and abortion in the Republic of Macedonia. Ministry of health/ Institute of Public Health/WHO/UNFPA. Skopje 2008	7.2
	Kuzmanovska G., Kendrovski V., Tozija F. Report on bio-behavioral study among youth and populations at highest risk for HIV/AIDS infection in Republic of Macedonia in 2007. Global Fund/Institute of Public Health/Ministry of health, Skopje, 2008 – author	7.2
	Kuzmanovska G., Kendrovski V., Tozija F. Report on bio-behavioral study among youth and populations at highest risk for HIV/AIDS infection in Republic of Macedonia in 2008. Global Fund/Institute of Public Health/Ministry of health, Skopje, Macedonia, 2008 – author	7.2
	Tozija F. Gudeva-Nikovska D., Gjorgjev D. Community Injury Survey. WHO/Institute of Public Health, 2008 – chief editor and author	<u>7.2</u>
	Tozija F. , Apostolska Z., Lozanoska J. Annual National Report 2009 Pensions, Health and Long Term Care, FYR Macedonia, European Commission. ASISP Social Inclusion Project. May 2009 - (http://www.socialprotection.eu/files_db/331/asisp_ANR09_FYROM.pdf)	<u>7.2</u>
	Tozija F. Apostolska Z. Annual National Report 2010 Pensions, Health and Long Term Care, FYR Macedonia, European Commission. ASISP Social Inclusion Project. June 2010 (http://www.socialprotection.eu/files_db/903/asisp_ANR10_FYR_Macedonia.pdf)	7.2
	Kuzmanovska G., Mikik V., Tozija F. , Memeti S. Ttechnical Report from HIV/AIDS related risk behavioral survey among young people aged 15-24 years in Macedonia, Skopje Institute of Public Health/Global Fund: 2011	7.2
10	Дел од монографија	4

.		
	Гудева Никовска Д., Тоџија Ф. , Ѓорѓев Д., Арников А., Кишман А. Систем на јавно здравство. Во: АНАЛИЗА на потенцијалот за добро управување во Република Македонија. Скопје Фондација „Институт отворено општество” - Македонија, 2009: 45-54 (достапен на www.gg.org.mk .)	4
11.	Дел од монографија објавена во странство	61,2
	Tozija F. Gjorgjev D. MDG4, MDG5 and MDG6 in the REPORT of the Republic of Macedonia on Millennium Development Goals. Government of the Republic of Macedonia. Skopje, June 2005	3,6
	Preventing Injuries and Violence/ A Guide for Minsitries of health. WHO. 2008 – Tozija F. coauthor	3,6
	Progress in Preventing Injuries in the WHO European Region. WHO. 2008	3,6
	Tozija F. Millenium Development Goal 4, 5 and 6. In: Report on the Progress towards the millennium development goals. United Nations Development Program, Skopje, 2009:45-66	<u>3,6</u>
	Tozija Fimka et all. Blue Ribbon Report. UNDP, 2008 – expert and coauthor) http://www.willamette.edu/~fthompso/UNDPMacedonia.pdf	<u>3,6</u>
	European Public Health Core Competencies, Programme (EPHCC) for Public Health Education. Association of Schools of Public Health in the European Region (ASPHER) publication No. 2,2009 - Tozija F. Work group member http://www.asph.org/userfiles/GH_RG-for-Workgroups-Section-3.pdf	3,6
	European Status Report on road safety. Towards safer roads and healthier transport. WHO. 2009 - project participant – Tozija F. respondent http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0015/43314/E92789.pdf	3,6
	Еуропеан Status Report on Road Safety: WHO, 2009 – Tozija F. Contributor	3,6
	European report on Preventing Violence and Knife Crime among Young People. WHO: 2010 - Tozija F. Contributor:	3,6
	Preventing Injuries in Europe. From International collaboration to local implementation. WHO 2010 – project participant – Tozija F. respondent	3,6
	Contributors: Gjorgjev D., Kendrovski V., Kocubovski M., Ristovska G., Tozija F. WHO. Health and Environment in Europe: Progress Assessment, 2010	3,6
	European report on preventing elder maltreatment. WHO, 2011 – Tozija F. Contributor http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0010/144676/e95110.pdf	3,6
	UNECE 2 nd Environmental Report Performance Review The Former Yugoslav Republic of Macedonia. 2011 - Tozija F. Contributor http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/epr/epr_studies/the_former_yugoslav_republic_of_macedonia_II.pdf	3,6
	Tozija F. , Gjorgjev D., Cichevalieva S. HIAP in TFY Republic of Macedonia. In: Koller T., Brown C., Tozija F. , Gjorgjev D. Opportunities for scaling up and strengthening the health-in-all-policies approach in South-eastern Europe. WHO, 2012	3,6
	Policy Summary 5 on Health policy responses to the financial crisis in Europe. WHO Regional Office for Europe and European Observatory on Health Systems and Policies. 2012 Tozija F. Contributor and respondent (http://www.euro.who.int/en/who-we-are/partners/observatory/policy-briefs/joint-hen-obs-policy-summaries)	3,6
	Summary. Health, health systems and economic crisis in Europe. Impact	3,6

	and policy implications. European Observatory on Health Systems and Policies monitoring the policy response to the financial crisis. WHO. 2013 Tozija F , Contributor http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0011/186932/Health-and-economic-crisis-in-Europe4.pdf	
	WHO Global Status Report on Road Safety. 2013 – Tozija F . Contributor http://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2013/report/en/index.html	3,6
12	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	32,4
	Фимка Тозија. Социјална инклузија на Ромите во здравството - состојби, предизвици и можности. Ревиија за социјална политика. Рев. за соц. пол. Год. 1 Бр. 1 Стр. 58-67 Скопје, јуни 2008 http://fzf.ukim.edu.mk/files/srsp/spisanie/Revija_za_socijalna_politika.pdf	4
	Тозија Ф., Ѓорѓев Д. Проценка на влијанието на глобалната финансиска криза врз социо-економските детерминанти и здравјето на населението во Република Македонија. Ревиија за социјална политика. Рев. за соц. пол. год. 2 бр. 4 стр. 319-338, Скопје, декември 2009	3,6
	Tozija F. Violence and injury prevention and safety promotion in Macedonia: evidence-based policy intervention. Institute of public health of the Republic of Macedonia. <i>Архиви за јавно здравје</i> Vol.1, No. 1 2009 pp.39-46	4
	Фимка Тозија. Втор меѓународен конгрес по социјална медицина на Србија Предизвиците на социјалната медицина во 21-от век. Рев. за соц. пол. Год. 3 бр. 5 стр. 505-506, Скопје, јули 2010	4
	Тозија Фимка, Касапинов Блашко. Интервенција базирана на докази за подобрување на безбедноста во сообраќајот на патиштата. <i>Архиви за јавно здравје. Vol 3, No. 1 2011: 47-53</i>	3,6
	Шапуриќ Мери, Тозија Фимка. Стратегија за орално здравје кај возрасни лица над 65 години – јавно здравствен приоритет во Република Македонија. <i>Архиви за јавно здравје Vol 3, No. 1 2011: 54-61</i>	3,6
	Роберт Величковски, Фимка Тозија. Состојба и предизвици во социјалната и здравствената заштита на лицата со инвалидност во Република Македонија: служби во заедницата и нивниот придонес. Ревиија за Социјална Политика год. 4 бр. 8, декември 2011:стр. 61-80	3,6
	Тозија Ф., Касапинов Б. Однесувањето на децата и младите во сообраќајот – фактори на ризик и превенција. <i>Мак Мед Преглед 2011;65(3):154-160</i>	3,6
	Shopova R., Kokaleska Petrushevska A., Tozija F. , Gjorgjev D., Isjanocska R. Knowledge, attitudes and beliefs about the human papiloma viruses with the young population in the Republic of Macedonia. <i>Physioacta Vol. 7 No.1 2013:27-37</i>	2,4
13	Трудови со оригинални научни резултати објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор	73,964
	Jeffery HE, Kochova M, Tozija F , Gjorgjev D, Pop-Lazarova M, Foster K, Polverino J, Hill DA. The impact of evidence-based education on a perinatal capacity-building initiative in Macedonia. Blackwell Publishing Ltd Medical Education 2004: doi:10.1046/j.1365-2923.2004.01785, 1-13. (if 3,18)	3,6+3,18=6,78
	Peabody JW, Tozija F , Munoz JA, Nordyke RJ, Luck J. Using Vignettes to Compare Quality of Clinical care Variation in Economically Divergent	3,6+2,16=5,76

	Countries. Journal of Health Services Research 39:6, Part II:1937-1956 (August 2004) (if 2,16)	
	Gjorgjev D, Tozija F. Reducing perinatal mortality in FYR Macedonia. In Health Challenges in South Eastern Europe. Eurohealth: Vol 10 No 3-4:28-30, 2004	5,4
	Simons N, Brborovic O, Tozija F. Robie DB., Bull LD., Spasovski M., Baker LE. Public Health Capacity Building in Southeastern Europe: A Partnership Between the Open Society Institute and the US Centers for Disease Control and Prevention. Journal of Public Health Management and Practice. Volume 11 Number 4: 351-6, July-August 2005 (if 0,96)	3,6+0,96=4,56
	Tozija F. Gjorgjev D, Jordanova-Peshevska D, Raleva M. Violence against women in Former Yugoslav Republic of Macedonia: the burden and challenges for prevention. in Responding to violence against women. Entre Nous the European Magazine for Sexual and Reproductive Health. No 61: 24-26, UNFPA/WHO, Geneva, November 2005	3,6
	Peabody J, Tozija F. Munoz JA, Nordyke R, Luck J, Sunderland A, DeSalvo K, Ponce N, McCulloch C. Quality of Care and Its Impact on Population Health: A Cross Sectional Study from Macedonia. Social Science&Medicine. 2005 (if 2,70)	3,6+2,70=6,30
	Tozija F. Gjorgjev D. Environmental health aspects of the roads safety and injuries in Macedonia. Environmental Protection and Ecology. Official Journal of the Balkan Environmental Association. Vol.7 No 4 2006:786-93 (if 0,178)	5,4+0,178=5,578
	Karadzinska-Bislimovska J, Tozija F. New public health education in the Republic of Macedonia: expectations, experiences and perspectives. Journal of Public Helth Publisher: Springer Berlin/Heidelberg, 2006, 14: 217-223 dostapno na https://getinfo.de/app/New-Public-Health-education-in-the-Republic-of/id/BLSE%3ARN192694277 (if. 2,06)	5,4+2,06=7,46
	Tozija F. Decade of Action for Road safety 2011-2020 and Road Safety Policy in Macedonia. MD-Medical Data 2011;3(4): 349-354	6
	Shosholcheva M, Gjorgjev D, Tozija F. Attitude of the Macedonian Intensivists Regarding Withdrawal of therapy in Intensive Care Patients: Curriculum for Policy Development . Med Arh. 2011; 65(6): 339-342. doi:10.5455/medarh.2011.65.33	4,8
	Tozija F. Gjorgjev D, Kochubovski M. Violence and maltreatment of elderly – applied ecological model in risk assessment and policy intervention. Journal of Environmental Protection and Ecology. Official Journal of the Balkan Environmental Association. Vol.13 No 4 2012:2173-2185 (impact factor 0,178)	4,8+0,178=4,978
	Tozija F., Jankulovski N. Strategic Approach for Quality Improvement of Emergency Medical Services. Arh Hig Rada Toksikol (in print will be published in issue 4/2013,) (if 0,674)	5,4+0,674=6,074
	Tozija F. "South East Europe Health Network – Policy Dialog for Evidence in Health" Arh Hig Rada Toksikol (in print will be published in issue 4/2013,) (if 1,048)	6+0,674=6,674
14	Трудови со оригинални научни резултати објавени во стручно/научно популарно Списание	4
	Тоџија Ф. Социјално медицински ресурси, ЈЗУ Републички завод за здравствена заштита Скопје. Социјална медицина. Година 2, број 3, 2009:16-17	2
	Тоџија Ф. Глобално истражување за здравјето на адолесцентите во Република Македонија. Социјална медицина. Година 2, број 3, 2009:18-21	2
15.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно списание со меѓународен	21

	уредувачки одбор	
	Tozija F. Social Medical aspects of traffic accident traumatism in children and youth in the Republic of Macedonia. Road Research – The Newsletter of the Road Traffic Injuries Research Network November 2009: 4	3
	Tozija F. Safety in Macedonia, Eurosafe Alert. Eurosafe Vol. 5 issue 1, January 2010	3
	Tozija F. Message from the RTIRN Board. The Newsletter of the Road Traffic Injuries Research Network July-September 2011: 3-4	3
	Tozija F. Elderly and Road Safety in Macedonia. The Newsletter of the Road Traffic Injuries Research Network October-December 2011: 3-4	3
	Tozija F. Health System Response to Legislation in Road Traffic Injury in Republic of Macedonia. RTIRN April-June 2012:3-4. The Newsletter of the Road Traffic Injuries Research Network April-June 2012: 3-4	3
	Tozija F. Behaviors of young road users in Republic of Macedonia . RTIRN October-December 2012:4. The Newsletter of the Road Traffic Injuries Research Network October-December 2012:	3
	Tozija F. New Affiliate Safe Community Support Centre, South East Europe. Safe Community Monthly News. Issue 60. July 2012	3
16 .	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	11.7
	Tozija F., Nordyke R. Quality of Primary Care in Macedonia – Assesment and Policy Implication.. Challenges for Public Health at the Dawn of the 21 st Century. 9 th International Congress of the World Federation of Public Health Associations. Beijing, 02-06 September 2000: Selected proceedings:p184-186	2,7
	Tozija F. Injuries as a global public health problem – injury prevention as a national, regional and global priority for action. I Macedonian Congress of Occupational health with international participation. 17-19 June 2004, Ohrid, Macedonia, Proceedings: 168-72	3
	Tozija F. Institutionalization of the National Campaign against violence in Macedonia. WHO/Ministry of Health, Welfare and Sport of the Netherlands Joint meeting of the European National Focal Points for Violence and injury prevention. NIH Leeuwenhorst, Noordvijkerhout, NET-17-18 November 2005. Contributions from member states - Mini papers 504, 6196-06:57	3
	Tozija F. How to make violence prevention a European Public Health problem – the Case of Macedonia. Domestic Violence and women's human rights in the Western Balkans. Regional Conference. Skopje. 2006:89-101	3
17.	Пленарно предавање на научен/стручен собир	6
	Тозија Ф. Насилство кај адолесценти. Трибина Превенција на семејно насилство предизвикано од злоупотреба на алкохол и дроги. Хоризонт Македонија и Здружение на клубови на алкохоличари на РМ. 14 мај 2009	2
	Тозија Ф. Оптовареноста со меланом на кожата – предизвик за јавно здравствен одговор во Македонија. Прва национална конференција за меланом на кожата, Скопје, 26 април 2010	2
	Тозија Ф. Безбедноста на пешаците во сообраќајот во Република Македонија – состојба и идни предизвици за јавноздравствен одговор. СЗО Втора ОН Недела за глобална безбедност на сообраќајот на паштиштата 6-12 Мај 2013, Скопје, 10 мај 2013	2
18 .	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	45

	Fourth Annual Network Meeting of the European Ministry of Health Focal Persons on Violence And Injury Prevention. November 10 - 11th 2008, Helsinki – Tozija F. presenter	3
	Balkan Forum for public health. MOH/Institute of Public health. SEEHN. Ohrid. 05-07 March 2009 - Tozija F. presenter	3
	Social Protection and Social Inclusion Reforms in Republic of Macedonia - Health and Long term care. ASSIP Annual network meeting. Brussels. 2-3 April, 2009 - Tozija F. presenter	3
	Tozija F. Violence and Data Collection – competences, practice and challenges. Expert meeting on Collecting and using data to Demand effectiveness of policies against violence against women, Sarajevo, Nov 23-24 2009 UNIFEM	3
	Tozija F. European Report on child injury prevention – national launch and Global and status report on Road safety – National launch. Fifth Annual Network Meeting of the European Ministry of Health Focal Persons on Violence And Injury Prevention. October 16 - 17th 2009, Bonn	3
	Tozija F. Global Status Report on Road Safety in Republic of Macedonia. Fifth Annual European meeting of violence and injury prevention national focal persons of the Ministries of health. 16-17 December 2009, Bonn, Germany	3
	Tozija F. Capacity Building TEACH VIP Experience from Macedonia. European meeting of Ministry of health focal points for injury and violence prevention. 21 September 2010, London, UK	3
	Tozija F. , Gjorgjev D. Regional health development Center on Public Health Services for SEE: Achievements and challenges. 24 th Meeting of the South-eastern Europe Health Network. 24 th meeting. 10-11.11.2010, Tirana, Albania	3
	Tozija F. Child injury prevention in Macedonia Sixth Network Meeting of the European Ministry of Health Focal Persons on Violence And Injury Prevention. October 11th and 12th 2011, Oslo	3
	Tozija F. Decade for Roma Inclusion Health Action Plan – implementation and challenges. WHO Workshop on improving the health of Roma and other populations experiencing poverty and social exclusion 20-21 January 2011, Skopje – Plenary session and moderator	3
	Tozija F. , D-r Zambon Francesco, D-r Sethi Dinesh Jordanova-Peshevska Dimitrinka. Road Safety Initiative in Macedonia: National plan development, institutional capacity and co-operation. 3 RD European Conference on injury prevention and safety promotion. Budapest, Hungary, 2011	3
	Tozija F. Health Data Management in Macedonia. Sub-Regional Cooperation and Exchange of Data. TAIEX Multicountry workshop on evidence in health SEE Skopje, Oct 26-27 2011	3
	Tozija F. WHO TEACH VIP Sub-regional training workshop for alcohol related violence for South Eastern Europe Health Network. 19-20 June 2012, Skopje – Plenary session and moderator	3
	Tozija F. Road safety in Macedonia – achievements and challenges. Seventh Network Meeting of the European Ministry of Health Focal Persons on Violence And Injury Prevention. October 17th and 18th 2012, Antalya, Turkey	3
	Tozija F. Injury surveillance in Republic of Macedonia. SEE Health Network sub-regional workshop on Injury Surveillance for Prevention, Belgrade, 15-16 October 2013	3
19	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	2
	Програма за посета на стручни лица од Холандскиот Институт за јавно здравје (RVIM) на ИЈЗ на 13 април 2010 – Тозија Фимка –Public	2

	Health functions, challenges, needs and perspectives – одговорен предавач	
20 .	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	15
	Tozija F. Access for all to high quality services in a sustainable system – reality or fiction. The Struggle for Health. Aristotle University. 4-10 May 2009, Thessaloniki, Greece	3
	Tozija F., Gjorgjev D. Capacity building for research planning, budgeting and implementation of mother and child health preventive health programs on local community level in Republic of Macedonia. COST meeting in Sevilla, April 29th – 30th 2010: Community-based research Hosted by the University of Sevilla.	3
	Gjorgjev D., Tozija F., Spiroski I. Health risks in Roma population in Republic of Macedonia- Challenges for policy interventions. COST-MEETING 15-07-2010 to 16-07-2010, University of Bielefeld, Germany.	3
	Tozija F. Millennium Development Goals in Macedonia: Achievements and Challenges. Workshop ASPHER Public Health Core Competencies Programme. ASPHER, Center School of Public Health of Serbia and Institute of Public Health of Serbia. 22 October 2010, University of Belgrade, Serbia (http://www.aspher.org/pliki/pdf/Belgrade_ASPHER_WG_Report.pdf)	3
	Tozija F. Gjorgjev D. Roma women and children health and social inclusion in Macedonia - what can be done?. COST Meeting COST Meeting “Health of migrant and ethnic minority women and girls”. 24-25.03.2011, University of Lisbon, Portugal	3
21 .	Учество на научен/стручен собир со реферат	7,5
	Орална презентација	
	Тоџија Ф. Ѓорѓев Д., Лековска-Стоицовска Т. Оптовареноста со белодробен карцином предизвик за јавно-здравствен одговор во Македонија. Конгрес на Македонско респираторно здружение со меѓународно учество. 27-30 септември 2008. Охрид. Македонија. Книга на абстракти: 147-148	1
	Tozija F., Gjorgjev D. Access for all to high quality services in a sustainable system in Macedonia – reality or fiction? Drugi Kongres Socijalne medicine Srbije za mejunarodnim ucescem. 9-12.06.2010, Zlatibor, Srbija. Proceedings of papers and abstracts. P.54	1
	F Tozija, Gjorgjev D., D Sethi, D Gudeva Nikovska, B Kasapinov, D Sosolceva M. Injuries in Macedonia: burden and post injury impact. Safety 2010 World Conference. Injury Prevention. September 2010. BMJ Journals Vol 16, Supplement No 1, p.A83, 2010	1
	Dance Gudeva Nikovska, Tozija F., D. Gjorgjev. Human Resources in Health As Indicator of Good Governance – the Case of Republic of Macedonia. 13 th World congress on Public Health 23-27 April 2012, Addis Ababa, Ethiopia (oral presentation). Book of abstracts:97	1
	Gudeva Nikovska D., Tozija F. Is there equity in provision of the health care in Republic of Macedonia-analysis of catastrophic health care expenditures 2006-2010.European Journal of Public Health , Vol 22, Supplement 2, 2012, p 138-139	1
	Velickovski V., Tozija F. Human rights for persons with disabilities in healthcare - the case in Macedonia. 22 nd Congress of the International Academy of Legal medicine (IALM 2012, http://ialm2012.org), Istanbul, Turkey, 5-8 July	1

	2012: http://www.abstractagent.com/av2/afpr.asp?pdire=2012ialm&plng=eng&au=0698&afu=92136	
	A. Milenkovska A., F. Tozija . Road Traffic Injuries in Republic of Macedonia. Blut alcohol. Vol. 50 No. 3 – Maj 2013 – Jahrgang 2013: Sep 1 – 24 – Sep 1 – 25	1
	Посмет	
	Memeti Sh., Gjorgjev D., Tozija F. , Kendrovski V., Kasapinov B., Spiroski I. Regional Health Development Center for strengthening of public health services in SEE. Third Health Ministries Forum - Health in All Policies in South-Eastern Europe Banja Luka, Republic of Srpska, Bosnia & Herzegovina, 13-14 October, 2011	0,5
22	Абстракти објавени во зборник од Конференција	14
	Tozija F. , Gjorgjev D. Interpersonal Violence in Macedonia - characteristics, trends and policy implications. 1 st European Conference on Injury Prevention and Safety Promotion 25-27 June 2006, Vienna Austria. Boook of abstracts: p. 121	<u>1</u>
	Tozija F. , Gjorgjev D., Gudeva-Nikovska D. Community Injury Survey in Macedonia. The 1 st Regional SouthEastern Europe Conference on Safe Communities. Novi Sad, Serbia. 22-25 June 2009. p. 67	1
	Gudeva-Nikovska D, Gjorgjev D, Tozija F. Development and application of instrument for measurement, monitoring and evaluation of 10 essential public health functions in Republic of Macedonia. The 8 th International Conference on Urban Health. 18-23 October 2009. Conference Contributions, p.164	1
	Gudeva-Nikovska D., Tozija F. , Gjorgjev D. Public health Research in Republic of Macedonia as an essential public health function. European Journal of Public health. Volume 19 Supplement 1 2009 p.92 www.eurpub.oxfordjournals.org	1
	Tozija F. , Gjorgjev D., Gudeva-Nikovska D., Research Case Study: Assessment of good governance in public health in Republic of Macedonia. Health Services Research in Europe – Where Research and Policy meet. Hague, Netherlands, 8-9 April 2010 Conference Contributions, p.95	1
	Gudeva-Nikovska D, Tozija F. , Gjorgjev D. Development and application of instrument for measurement, monitoring and evaluation of 10 essential public health functions in Republic of Macedonia. Health Services Research in Europe – Where Research and Policy meet. Hague, Netherlands, 8-9 April 2010. Conference Contributions, p.26-28	1
	Tozija F. , Gjorgjev D., Kasapinov B., Gudeva Nikovska D. Youth injury risk behavior and safety in Macedonia. Safety 2010 World Conference. Injury Prevention. September 2010 BMJ Journals Vol 16 Supplement No 1: A83, 2010	1
	Kasapinov B., Tozija F. , Gudeva Nikovska D., Gjorgjev D Ethnic differences in injuries in children and youth in Macedonia. BMJ Journals Vol 16 Supplement No 1: A244, 2010	1
	Tozija F. , Spasovski M., Gjorgjev D. Public Health Training on local community level in Republic of Macedonia-from assessment to policy development. <i>European Journal of Public Health</i> , Vol. 20, Supplement 1, 2010, p. 252	1
	D. Gudeva Nikovska, F. Tozija , D. Gjorgjev. Eating disorders among youth aged 13-14 in Republic of Macedonia – what do students eat and how do they behave? <i>European journal of Public Health</i> . Vol 19, supplement 1, p.252. 2010	1

	Jordanova Pesevska D., Filov I., Sethi D., Tozija F. Strengthening National Capacities to Prevent Family Violence. 3 RD European Conference on injury prevention and safety promotion. Budapest, Hungary, 2011, p.28.4	1
	Tozija F. , Gjorgjev D. Improving Roma health in Republic of Macedonia – policy dialog for intervention. 4th Conference on Migrant and Ethnic Minority Health in Europe. Milan, Italy, 21-23 June 2012 (CD of contributions)	1
	M. Dimovska, D. Gjorgjev, F. Tozija . Are schools in Macedonia ready to achieve children's environmental and health policy priority goals? <i>Inj Prev</i> 2012;18:A105 doi:10.1136/injuryprev-2012-040590d.30 http://injuryprevention.bmj.com/content/18/Suppl_1/A105.3	1
	Стикова Е., Тоџија Ф. Професионален белодробен карцином во Република Македонија. Конгрес на Македонско респираторно здружение со меѓународно учество. 27-30 септември 2008. Охрид. Македонија. Книга на абстракти: 145-146	0,5
	Tozija F. Violence among adolescents a major public health problem in Macedonia. Congress of psychiatrists of Macedonia. Ohrid 2009	0,5
	Вкупно	626.164

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Стручна монографија	44.8
	Тоџија Ф. , Косевска Е. и сор. Здравјето на населението во Република Македонија. Републички завод за здравствена заштита. Скопје, 2008	4,8
	Тоџија Ф. , Стамболиева В. Информација за состојбата со болестите на урнарниот систем во Република Македонија во период 2000-2006. Републички завод за здравствена заштита. Скопје, 2008	7,2
	Мемети Ш., Касапинов Б., Тоџија Ф. Болести на мускулоскелетниот систем – оптовареност и превенција. Институт за јавно здравје, 2009	6,4
	Кочубовски М., Шутиновски Ж.... Тоџија Ф. и сор. План за подготовка и одговор на здравствениот систем при вонредни/кризни состојби во Република Македонија. Министерство за здравство. Скопје јуни 2009	4,8
	Косевска Е., Тоџија Ф. и сор. Здравјето на населението во Република Македонија. Републички завод за здравствена заштита. Скопје, 2010	4,8
	Тоџија Ф. , Касапинов Б. Повреди кај децата – оптовареност, ризици и превенција. Институт за јавно здравје, 2010	7,2
	Косевска Е., Тоџија Ф. и сор. Здравјето и здравствената заштита на населението во Република Македонија. Институт за јавно здравје. Скопје, 2010	4,8
	Косевска Е., Тоџија Ф. и сор. Здравјето и здравствената заштита на населението во Република Македонија. Институт за јавно здравје. Скопје, 2011	4,8
2.	Стручна монографија објавена во странство	7.2
	Bislimovska Karadzinska j., Danovic J., Chicevalieva S., Milevska Kostova N., Krusarovska N, Cakar Z., Donev D., Tozija F. , Ljuma N., Bacanovic A., Zdraveva N., Gerovski F., Tasevska T., Kasapinov B., Stojkovic A. Human Rights in Patient Care> A Practitioner Guide Macedonia. Faculty of Medicine Skopje, Studiorum, Open Society Institute, 2010	7.2
3.	Речник или стручна енциклопедија	6
	Јавно здравство Толковник. Медицински факултет. Скопје, 2006. Уредници: Бислимовска-Караџинска Ј., Ѓорѓев Д., Кендровски В.,	

	Кочубовски М., Милевска-Костова Н., Поповска-Ивановска К., Спасовски М., Стикова Е., Таушанова Б., Тозија Ф.	
4.	Експертски активности: Стручна рецензија	6
	Рецензија на Ситуациона анализа од превенцијата и контролата на незаразните болести во Република Македонија. Донеv Д. Министерство за здравство, 2009	1
	Review of Health System in Transition. The Former Yugoslav Republic of Macedonia-Health system review. Gjorgiev et al. European Observatory on Health System and Policies. Vol.8, No.2 2006	1
	Новото јавно здравство, Тед Тулчински, Елена Варавикова, Студентски збор, Скопје, 2000 (стручна рецензија на превод)	1
	Рецензент во Vox Medici, Прилози, Архиви за јавно здравје	3
5.	Превод	7
	Прирачник за документација на програмите за превенција на интерперсоналното насилство. СЗО. 2004 (превод и стручна рецензија) 2006)	3
	Превод 5 постери за Декадата за акција 2011-2020, Превод на 2 брошури и 1 информативен документ за Втора недела на ОН за глобална безбедност на патиштата 06-12 мај 2013: Република Македонија (факти од ГИБСП), Безбедност на пешаците:прирачник за безбедност на патиштата за носители на олдуки и практичари, Европски факти и глобален извештај за состојбата на безбедноста на патиштата 2013	4
6.	Автор на брошура за пациенти во областа на медицинските науки	5
	Прва недела на ОН за глобална безбедност на патиштата 23-29 април 2007, Национален инфо сервер за јавно здравство, Препознај и спречи го семејното насилство, Светски ден за сеќавање на жртвите од сообраќајни несреќи, Декада за акција за безбедност на патиштата 2011-2020	
7.	Завршена специјализација по социјална медицина со организација на здравствена дејност и одбранет специјалистички труд 1	2
8.	Член на комисија за изработка на закон	4
	Комисија за Закон за евиденции во областа на здравството	

Дејности од поширок интерес

Ред. бр.	Назив на активнoста	Поени
9.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	1
	Архиви за јавно здравје (Уредувачки одбор), Социјална медицина (Издавачки одбор)	1
10.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1
	Уредник на зборник на трудови Трет превентивен конгрес на РМ со меѓународно учество 2006 г.	
11.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	2
	Генерален секретар на Трет превентивен конгрес на РМ со меѓународно учество 2006г.	
12.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен Научен/стручен собир	8
	Member of International organizing committee of The 1st Regional Southeastern Europe	1
	Conference on Safe Communities „Safe Children in Safe Communities“, June 22-25, 2009, Novi Sad Serbia	1

	Член на научен одбор на Други Конгрес Социјалне медицине Србије са меѓународним учешќем. 9-12.06.2010, Златибор, Србија	1
	Член на Меѓународен програмски одбор за злоупотреба на деца и стари (International Programme Committee Member – Child and Elder Abuse) Safety 2010 World Conference 21-24 September London 2010	1
	Член на Комисија за евалуација на абстракти I Член на Комисија за доделување стипендии за Safety 2010 World Conference 21-24 September London 2010	1
	3rd European Conference on Injury Prevention and Safety Promotion, Budapest, June 2011: Advisory Committee of new and candidate EU countries – Member	1
	3rd European Conference on Injury Prevention and Safety Promotion, Budapest, June 2011: Advisory Committee of new and candidate EU countries – Vulnerable Road Users Session - Comoderator	1
	Safety 2012 Advisory Group (International Programme Committee) – member, New Zeland 2012	1
13.	Награда за научни постигнувања од струкова организација	4
	Благодарница, Диплома и Плакета од Здружение за социјална медицина МЛД, Промариус (4x1)	
14.	Студиски престој во странство	5
	- до три месеци (10 x 0,5)	
•	- Flagship Course o Health Sector Reform and Sustanable Financing, Washington, USA, 2000 – 6 weeks - International Health Course Management, Naval Postgraduate School, Monterey, USA, 2001 - 2 weeks - PhD Course on Safety Promotion Research. Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden, 2001 – 2 weeks - Management for International Public Health, Emory University, Rollins School of Public Health, Atlanta, USA, 2003 – 6 weeks - Odgovorna Uprava i rukovodjenje zdravljem. Skola Narodnog zdravlja Andrija Stampar, Zagreb, CDC Atlanta. 2004 – 160 casovi - Developing New Schools of Public Health. Braun School of Public Health. Jerusalem, Israel, 2005 – 2 weeks - Statistics in Poverty Policies. SIDA, Stockholm, 2007 – 2 weeks - Training-the-trainer Workshop in Violence Prevention in South-Eastern Europe. Salzburg, Austria, 24-28 November, 2009 4th Meeting of the Committee of Experts on Mobility, migration and access to health care, Strazburg, November, 2009 - RVIM, 1 седмица 12-18 03 2011, Утрехт, Холандија	
15.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (FP7, COST, ICGEB, EAE и сл.) (9x 2)	18
	- член : FP7 –Focal point MOH/ IPH Macedonia 2008-, - COST Action ISo903 Management Committee Member – 2010- - COST Action ISo603 Management Committee Member – 2010-2012, - COST Action ADAPT Management Committee Member – 2012-, - RTIRN – Road Traffic Injury Research Network- Member of the Board of Directors – 2011-2013, - WHO Member of European Advisory Committee on Health Research (EACHR) – 2011-2014 - Council of Europe – Committee of Experts on migrant health – 2008-2010 - RHDC SEE – Associate Coordinator – 2010 –	

	• IPH, VIP Department - Safe Community Affiliate Support Center – Coordinator – 2012 -	
16.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	1
	МОН: Проект: Лабораторија за истражување на здравствени политики, економика во здравство и здравствен менаџмент. Медицински факултет - Скопје	1
17.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	1
	- соработник JAMIE 2011-	
18.	Раководител на внатрешна организациона единица	6
	Раководител на Катедра за социјална медицина / 2009 – 2013 Раководител на Катедра за социјална медицина / 2013 – (2 x 3)	
19.	Член на факултетска комисија (15 x 0,5) • Работна група за формирање на Школа за јавно здравство – 2003 • Одбор за ПЗЗ – 2006 • Одбор за јавно здравство – 2009, 2013 – (x 2) • Кадровски Одбор - 2009, 2013 – (x 2) • Одбор за меѓународна соработка - 2009, 2013 – (x 2) • Совет за докторски студии за јавно здравство – 2011, 2013 – (x 2) • Комисија за елаборат за Центар за јавно здравје – 2011 – • Центар за КМЕ – 2012 – • Комисија за настава за специјализација за семејна медицина – 2009 - • Комисија за проверка на рецензии – 2009- • Поткомисија за самоевалуација на студиска програма од втор циклус студии – 2013 -	7,5
20.	Член на комисија за избор во звање (8 x 0,2)	1,6
	Асистенти (4), доценти (2), вонреден професор (1), 1 соработник	
21.	Координатор на студиска програма (2 x 1)	2
	Координатор за семејна медицина / 2009 – Член на Координативно тело за имплементација на Програмата за специјализација по Семејна медицина. Медицински факултет. Скопје, 2010г.	
22.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони, акциони планови и сл.) (15 x 2)	30
23.	Учество во комисии и тела на државни и други органи (39 x 1)	39
24.	Национален координатор за одредена стручна област (6 x 3)	18
	СЗО коор. за контрола и превенција на повреди од 2003	3
	СЗО коор. за безбедност на патиштата од 2006	3
	СЗО коор. за податоци за безбедност на патиштата од 2008 и 2012	3
	СЗО коор. за Декада за безбедност во сообраќајот од 2012	3
	Координатор за Милениумски развојни цели – за здравство / 2006-	3
	СЗО коор. за податоци за Извештај за Глобален статус за превенција од насилство 2012	3
25.	Учество во изработка на национална програма од одредена област (5 x 3)	15
	Програма за јавно здравје (секоја година)	3
	Заеднички Протокол за постапување во случај на семејно насилство – 2009 -	3
	Програма за менаџмент и лидерство во здравството – 2006-2009	3
	Програма за одржлив курс за болнички менаџмент – 2010	3
	Програма за превенција на насилство и повреди TEACH VIP – 2009 – 2010	3

Вкупно	242.1
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	246,7
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	626.164
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	242.1
Вкупно	1114,964

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Моме Спасовски, с.р.
- 2 Проф. д-р Снежана Симиќ, с.р.
3. Проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска, с.р.
4. Проф. д-р Драган Ѓорѓев, с.р.
5. Проф. д-р Драган Даниловски, с.р.

ЗАКЛУЧОК

По увидот во севкупната стручна, наставна и научноистражувачка ангажираност на вонр. проф. д-р Фимка Тозија, Рецензентската комисија утврди дека кандидатката ги задоволува формалните и суштинските барања за избор во наставно-научното звање редовен професор, вкупниот број на бодови и нивната квалитативна застапеност.

Се работи за активен и плоден стручњак, наставник и научник со бројни стручни и научни трудови од потесната и пошироката област на дејствување, со особено значаен придонес во унапредувањето на едукацијата во јавното здравје, научноистражувачката и стручно-апликативната работа за унапредување на организацијата на здравствената заштита во Република Македонија, преку работа во повеќе важни стратешки проекти, кои се покажале како успешни во нивната имплементација и одржливост.

Имајќи го сето ова предвид, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет да ја избере вонр. проф. д-р Фимка Тозија во звањето редовен професор.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Моме Спасовски, с.р.
- 2 Проф. д-р Снежана Симиќ, с.р.
3. Проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска, с.р.
4. Проф. д-р Драган Ѓорѓев, с.р.
5. Проф. д-р Драган Даниловски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЧЕТИРИ НАСТАВНИЦИ ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ПЕДИЈАТРИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр 250/2013), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата I редовна седница одржана на 7.11.2013 година, донесе решение за избор на 4 наставници во сите звања по предметот педијатрија и ја формираше Рецензентската комисија во состав: проф.д-р Мирјана Кочова, проф.д-р Дафина Кузмановска, проф.д-р Катица Пиперкова, проф.д-р Гаврил Тодоровски и проф. д-р Ката Мартинова.

На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ од 10.10.2013 година, се пријавија кандидатите: д-р Аспазија Софијанова, д-р Лидија Карева, д-р Констандина Кузевска Манева, д-р Светлана Кочева, д-р Марина Крстевска Константинова. По разгледувањето на доставените документи на кандидатите, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Науч. сор. д-р Светлана Кочева

Биографија

Науч. сор. д-р Светлана Кочева е родена во Штип во 1963 година. Студиите по медицина ги завршила на Медицинскиот факултет во Скопје, во 1989 година. Во 1991 година била примена во Центарот за генетско инженерство и биотехнологија при Македонската академија на науките и уметностите како млад истражувач. На Клиниката за детски болести е вработена од 1998 година до денес. Специјализација по педијатрија ја завршила во 2001 година и од тогаш работи на Одделот за хематологија и онкологија на Клиниката за детски болести.

Стручно-апликативна дејност

Од 2001 работи на Одделот за хематологија и онкологија на Клиниката за детски болести и е раководител на Отсекот за леукемии. Поле на нејзин научен и клинички интерес е детската хематологија и онкологија, посебно генетиката на канцер. На Клиниката за детски болести ги воведува молекуларните техники за дијагноза на малигните хемопatii. Била на повеќе студиски престои: Италија, Шпанија, Загреб, Салцбург.

Наставно – образовна дејност

Вклучена е во практичната настава од 1993 година како помлад асистент во Центарот за генетско инженерство. Учествува во организирањето и изведувањето на Интернационалните теоретско-практични курсеви во ИЦГИБ при МАНУ за примена на методите на рекомбинантна ДНК-технологија во медицината.

Од 1998 до 2003 година учествувала во теоретската и практичната настава на Интердисциплинарните постдипломски студии по молекуларна биологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 2003 година е избрана за асистент по предметот педијатрија и е вклучена во изведувањето на практичната настава по предметите педијатрија и генетика за студентите по медицина, стоматологија и фармација. Учествува, исто така, и во едукацијата на лекарите на специјализација по педијатрија на Клиниката за детски болести. Во јуни 2012 е избрана за научен соработник на Катедрата за педијатрија.

Научно-публицистичка дејност:

Активно е вклучена во научните истражувања за молекуларната генетска основа на наследните болести. Магистерски студии завршила на Медицинскиот факултет во Скопје. Од 1991 до 1998, како вработена во Центарот за генетско инженерство и биотехнологија (ИЦГИБ), активно била вклучена во научните истражувања за молекуларната генетска основа на наследните болести. Магистерскиот труд од областа на молекуларната генетика го завршила во 1997 година, а докторирала со тема за молекуларната генетика на Дишеновата и Бекеровата мускулна дистрофија во 2009 година. Била вклучена во повеќе научно - истражувачки проекти, реализирала стручни претстои во странство и учествувала на повеќе научни собири.

Научно - истражувачката работа на науч.сор. д-р Светлана Кочева е презентирана во многубројни научни трудови, од кои значаен дел се објавени во странски стручни списанија и се презентирани на стручни собири во земјата и во странство.

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Светлана Андон Кочева**

(име татково име и презиме)

**Институција: Универзитетска клиника за детски болести -
Скопје**

(назив на факултетот/ институтот)

Научна област: педијатрија**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

	Назив на активностa	Број на часови	Поени од формулар	Вкупни поени за една година	Вкупно поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)				
	Педијатрија за студенти по медицина, 2003-2008 (1 гр. во семестар) (15 x 3 x 0.03)	45 + 45	0.03	2.7	16.2
	Педијатрија за студенти по медицина, 2009-2012, (2 гр. во семестар)	90 + 90	0.03	5.4	21.6
	Педијатрија за студенти по медицина, 2гр. 2013 (летен семестар -2 гр.	90 + 90	0,03	5.4	5.4
	Клиничко испитување – медицина, 2009, 2010 2011(летен семестар), 2013 (летен семестар)	16	0.03	0.48	1.92
	Ургентна медицина - 2009 -2012	4	0.03	0.12	0.48
	Педијатрија – менторска настава за клиничка практика 2011 2x15 дена x2 часа=60 x0,06=3,6 6 x3 консултации=18 x0,2=3,6			3,6 3,6	7,2
	Педијатрија – менторска настава за клиничка практика 2012 2x15 дена x2 часа=60 x0,06=3,6 6 x3 консултации=18 x0,2=3,6			3,6 3,6	7,2
	15dx2 часа=30,06=1,8 3x3 консултации=9x0,2=1,8			3,6	3,6
	Хумана генетика–медицина 2006-2013	8 x 2	0.03	0.48	3.84
	Хумана генетика – логопеди 2008-2009	4 x 2	0.03	0.24	0.48
	Хумана генетика – стоматолози	4 x2	0.03	0.72	0. 72
	Педијатрија – за студенти по	15	0.03	0.45	4.5

	стоматологија, 2003-2012				
	Педијатрија за фармацевти – вежби, 2007 – 2009	3x3	0.03	0.27	0.27
	Ментор на специјализанти за семејна медицина	10x8x3	0.06		7.2
	Подготовка на нов предмет – вежби-генетика	1		0.5	0.5
	Интердисциплинарни постдипломски студии по молекуларна биологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј,, Скопје; (1998-2003) Практична настава	5 x 5	0.03		0.75
	Семинар за специјализанти – хематологија, 2003, 2010 1. Генетска дијагноза и можности за пренатална дијагноза – семинар 2003 2. Наследни анемии – семинар 2010 3. Дијагноза на малигни болести – семинар 2010	3	0.05		0.15
2	Настава во школи и работилници:- раководител учесник		1.5 0.5		
	Евалуација на периферна размаска и размаска од коскена срцевина – раководител 2011-2012				1.5
	Како да се препознае Thalassaemia trait раководител - акредитирана 2013				1.5
	1 st ”Genomics and Proteomics Workshop”, учесник				0.5
	Работилница – жолто бебе (учесник)				0.5
	Inhibitors – how to manage the most serious complication in haemophilia. Octapharma Academy Haemophilia education - May 2010 Budapest				0.5
	Национална научна и едукативна работилница – Април 2012 Анемија и исхранетост кај бремени жени и деца до 5 години				0.5
	Работилница- Препораки за квалитетен живот кај лицата со хемофилија и новини од Центарот за хемофилија-Скопје				0.5
	Работилница – Хемофилија и				0.5

	инхибитори-клинички импликации и современ пристап. Скопје, 28.Мај 2013				
	“Workshop on Molecular Biology for Nephrologyst” held in Prague, Czech republic, March 25-29, 1998				0.5
3	Интерна скрипта од вежби				
	Генетика - прирачник за вежби за студенти		3		1.8
	Nucleic Acid based Methods in Human and Veterinary Medicine, Laboratory Manual 2 nd Edition. ICGEB affiliated Centre Cours, RCGEB, MANU Skopje May 25-31, 1998. Ефремов Г Д, Димовски А Ј, Плашеска-Каранфилска Д, Симјановска Л, Сукарова Е, Кочева С, Поповски З Т.				1.8
	“PCR based methods in the detection and characterization of inherited, infectious and malignant diseases” Laboratory Manual 3rd Edition. FEBS Advanced Theoretical/practical Course. RCGEB, MANU Skopje 1999. Ефремов Г Д, Димовски А Ј, Плашеска-Каранфилска Д, Симјановска Л, Шукарова Е, Кочева С.				1.8
	Вкупно				93,91

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност	Поени	Вкупно поени
1	Учесник во национален научен проект		
	"Study of cystic fibrosis in Yugoslavia" (1990-1992), YU-USA Joint Funds for Science;	3	3
	"Molecular basis of the diseases in the population of Republic of Macedonia" (1998-2000), Ministry of Science of the R. Macedonia	3	3
	„Capacity building for help care for peoples with Hemophilia in Republic Macedonia,, Novonordisc	3	3
	“ Структурни и функционални промени на структурни и функционални промени на Y хромозомот кај малигни болести”,- Министерството за образование и наука на Р. Македонија (2010-2012).	3	3
2	Учесник во меѓународен научен проект		
	MACPROGEN - National Reference Centre for Genomics and Proteomics 2009-04-01 – 2012-03-31) . FP7-REGPOT-2008-2012	5	5

	ISET (Интернационална студија за ембрионални тумори), под покровителство на WHO, раководена од интернационална агенција за истражување на рак во Лион, Франција (2007-2009 год.)		5
	Lifelong Learnig Program - Национална агенција за европски образовни програми и мобилност – 2013 NASTAVA	0,5	0,5
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научно стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор		
1	<i>Hb Volga [327(89)ALA->ASP]: Detection of a de novo mutation by AVA II digestion of PCR – amplified DNA. Hemoglobin, 17(3), 209-215 (1993).</i> D. Plaseska, S. Koceva, N. Rasovic, and G.D.Efremov	6 + 0.89	4.13
2	Identifikation of two new mutations (711+3A->G and V1397E) in CF chromosomes of Albanian and Macedonian origin. Hum.Molec.Genet, 1994, 3: 999L Petreska, S Koceva, A Gordova-Muratovska, R Nestorov and G.D.Efremov. -1000	6 + 4.52	5.8
3	A new polymorphism in exon 7 of the cystic fibrosis transmembrane regulator (CFTR) gene. Hum.Genet.1995, 95:465-466.L Petreska, S Kочева, A Gordova-Muratovska, and G.D.Efremov	6 + 2.55	5.13
4	Two new mutations (1811+1G->C and Y569C) identified in the CFTR gene in patient of Macedonian and Croatian origin. Actamed.Croatia,1996, 50:125-127.L Petreska, D Plaseska SKoceva, A Stavljenic-Rukavina and G.D.Efremov.	6	3.6
5	<i>A donor splice site mutation (1811+1G->C) in intron 11 of the CFTR gene identified in patient of Macedonian origin. Hum.Mut.1996, 7:375.</i> Petreska L, Koceva S, Efremov G.D.	6 + 2.64	6.88
6	A novel mutation in exon 12 (Y596C) of the CFTR gene identified a patient of Croatian origin. Hum.Mut. 1996, 7:374.Petreska L, Plaseska D, Koceva S, Efremov G.D.	6 + 2.64	5.16
7	<i>Molecular basis of cystic fibrosis in Republic of Macedonia. Clin Genet 1998, 54:203-209.</i> Petreska L, Koceva S, Plaseska D, Chernick M, Gordova-Muratovska A, Fustic S, Nestorov R, Efremov GD	6 + 1.64	4.28
8	Characterization of a novel 21-kb deletion, CFTRdele2,3(21kb), in the CFTR gene: a cystic fibrosis mutation of Slavic origin common in Central and East Europe. Hum Genet (2000) 106:259-268Thilo Dork, Milan Macek Jr.,.....Svetlana Kocheva., Georgi Efremov ...et al.	6 + 3.42	5.64
9	Liver disease in cystic fibrosis. Contributions Sec.Biol.Med.SciXXI 1-2(2000) 29-40. S. Fustic, T. Josifovska N. Pop-Jordanova, N. Slavevska, I.Tadzer, S. Koceva, G.D. Efremov.	6	3.6
10	<i>Metabolic alkalosis with hypoelectrolitemia in infant with cystic fibrosis. Pediatrics International (2002) 44:289-292.</i> S Fustic, N Pop-Jordaniva, N Slavevska, S Koceva and G D	6 + 0.51	3.9

	<i>Efremov</i>		
11	<i>Cystic Fibrosis in Macedonia – An Update. BJMG (2002) 4: 47-51</i> Koceva S, Plaseska-Karanfilska D, Fustic-Naceva S, Caparevska M and Efremov G D.	6	3.6
12	<i>Molecular Analysis of Huntington Disease in Macedonia. BJMG (2002) 5: 384-387</i> S Koceva, A J Dimovski, D Plaseska – Karanfilska, S Vlaski-Jekic and G D Efremov.	6	3.6
13	<i>Angiotenzinogen polymorphism M235T in patients with essential hypertension from the Republic of Macedonia. BJMG 6:1&2 (2003)</i> Najdenivska N, Kocheva S, Zafirovska K, Blagoevska M, Kocova M	6	3.6
14	Hypomagnesemia with hypercalciuria and nephrocalcinosis: case report and a family study. Pediatric nephrology 2005; 20 (7).Velibor Tasic ¹ , Donco Dervisov ² , Svetlana Koceva ¹ , Stefanie Weber ³ and Martin Konrad	6 + 1.62	4.57
15	Molecular analysis of survival motor neuron and neuronal apoptosis inhibitory protein genes in Macedonian spinal muscular atrophy patients. BJMG 2007; 10(2): 55-60. Kocheva S.A , Vlaski-Jekic S., Kuturec M., Efremov G.D	6	3.6
16	Prenatal diagnosis of Spinal Muscular Atrophy in Macedonian families. Genetic Testing 2008; 12 (3): 391-393. Svetlana A Kocheva , Dijana Plaseska-Karanfilska, Svetlana Trivodalieva, Marija Kuturec, Snezana Vlaski-Jekic and Georgi D.Efremov.	6 + 1.1	4.36
17	Molecular analysis of Friedreich's ataxia in Macedonian patients. BJMG 2008; 11(1):61-64. Kocheva S. , Trivodalieva S., Vlaski-Jekic S., Kuturec M., Efremov GD.	6	3.6
18	Prenatal diagnosis in Macedonian Duchenne muscular dystrophy families . BJMG 2008; 11 (2): 59-63. Kocheva S.A, Trivodalieva S., Plaseska-Karanfilska D, Vlaski-Jekic S., Kuturec M., Efremov GD.	6	3.6
19	Screening for liver disease in cystic fibrosis: analysis of clinical and genetic risk factors for <i>its development</i> . <u>Turk J Pediatr. 2008 Nov-Dec;50(6):526-32.</u> <u>Fustik S, Trajkovska M, Jakovska T, Spirevska L, Josifovska T, Koceva</u>	6 + 0.4	3.84
20	Friedreich Ataxia (FA) Associated with Diabetes Mellitus Type 1 and Hypertrophic cardiomyopathy: Analysis of FA family. Med Arh 2009; 63(2): 110-111. Zoran Gucev, Velibor Tasic, Aleksandra Jancevska, Nada Pop-Jordanova, Svetlana Koceva , Marija Kuturec, Vesna Sabolic.	6	3.6
21	Protein–energy malnutrition as the first manifestation of cystic fibrosis in infancy. Pediatric International 2009; 51(5): 678-	6 + 0.7	4.0

	683.Stojka Fustik, Tanja Jacovska, Lidija Spirevska, and Svetlana Koceva		
22	Analysis of the SRY gene in Turner syndrome patients from the Republic of Macedonia. <i>BJMG</i> 2008; 11 (2): 31-38.Papazovska-Cherepnalkovski A, Koceva S , Kocova M	6	3.6
23	Molecular diagnosis of Beta Thalasssemia BJMG 2012; 15: 61-65 Atanasovska B, Bozinovski G,Chakalova Ly, Koceva S ,Karanfilski O, PLaseska-Karanfilska D..	6+ 0.077	3.6
24	Rapid and non invasive prenatal diagnosis BJMG 2012; 15: 39-43 Madjukova S, Sukarova - Stefanovska E, Kocheva S , Maleva I, Novevski P	6+ 0.077	3.6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	2	
	Таласемија- минато, сегашност и иднина Светлана Кочева, Педијатрија – годишна ревија 2013		2
	Апстракти објавени во зборник на конференција -меѓународен -национален	1.0 0.5	
1	<i>PCR vo identifikacijata na monogenski bolesti. Prv kongres na medicinskite biohemicari na Republika Makedonija. Oktomvri 1993, Struga, R.Makedinija.Jankovi} L, Petreska L, Koceva S, Efremov G. D.</i>		0.5
2	Prenatalna dijagnoza na monogenski bolesti, nase iskustvo. Prv kongres na medicinskite biohemicari na Republika Makedonija. oktomvri 1993, Struga, R.Makedinija. Jankovic L, Petreska L, Koceva S, Efremov G. d.		0.5
3	<i>Molecular characterization of cystic fibrosis in Former Yugoslavia, Secand Meeting of Clinical Laboratory Federation. September 21-24, 1994, Istambul, Turkey.</i> Petreska L, Koceva S, Efremov G.D.		1.0
4.	<i>The spectrum of cystic fibrosis mutation in Macedonia. XXI International Congress of Pediatrics, September 10-15, 1995, Cairo, Egypt</i> Petreska L, Koceva S , Fustic S, Nestorov R,EfremovG D		1.0
5	Molecular characterization of Duchenne/Becker muscular dystrophy in Republic of Macedonia. Third Meeting of the Balkan Clinical Laboratory Federatin, October 5-7 1995, Struga, Macedonia S Kocheva, S Vlaski-Jekic G.D.Efremov		1.0
6	<i>CFTR gene polymorphism found in the population of Macedonia. Third Meeting of the Bajkan Clinical Laboratory Federatin, October 5-7 1995, Struga, Macedonia.</i> Petreska L, Koceva S, Efremov G.D.		1.0
7	The molecular basis of Duchenne/Becker muscular dystrophy in Republic of Macedonia. XVI World Congress of Neurology, September 14-19, 1997,		1.0

	Buenos Aires-Argentina. S Kocheva, S Vlaski-Jekic and G D Efremov.		
8	<i>Prenatal diagnosis of chromosomal aberrations and monogenic diseases in the Republic of Macedonia. 2nd PECO-EUROMIC Congress, June 1-4, 1997 Budapest, Hungary.</i> S Kocheva, L Petreska, E Sukarova, L Simjanovska, Z Dzikov and G D Efremov.		1.0
9	Molecular analysis of seven patients with Friedreich's ataxia from the Republic of Macedonia. XXII International congress of pediatrics, Amsterdam, August 1998 S Kocheva, S Vlaski-Jekic, V Petrova and G D Efremov.		1.0
10	<i>Primary Hyperoxaluria Typ I complicated by Systemic Oxalosis, Chronic Hepatitis B and C Virus Co-infection. 5Th Workshop on Primary Hyperoxaluria, March 12-13, 1999, Kappel/Zurich.</i> V. Tasic, S Kocheva, M. Zabzun, N. Blau.		1.0
11	<i>Cystic fibrosis in Macedonia - Molecular characterization and prenatal diagnosis. 4th International symposium for Cystic fibrosis. Budapest, December 2000.</i> S Kocheva, D Plasevska-Karanfilska, G. D. Efremov		1.0
12	<i>Mutation Analysis of CFTR Gene by DGGE in CF Patients from West Ukraine. 4th International symposium for Cystic fibrosis. Budapest, December 2000</i> H Makukh, S Kocheva, O Hnateyko, G Efremov		1.0
13	<i>The Molecular Cystic Fibrosis Genetic Database. 5th International symposium for Cystic fibrosis. Tallinn, Estonia 9-10 November, 2001</i> S Kocheva, D Plasevska-Karanfilska, S Fustic, M Caparevska and G. D. Efremov.		1.0
14	A case report of a female carrier of Becker muscular dystrophy with manifesting disease. 10th International Congress of Human Genetics, Vienna, May 2001. S A Kocheva , A J Dimovski, S Vlaski-Jekic, G D Efremov		1.0
15	<i>Molecular Analysis of Huntington Disease in the Republic of Macedonia. 5th Balkan Meeting on Human Genetics. August, September 29-01, 2002</i> S Kocheva , A J Dimovski, D Plaseska – Karanfilska, S Vlaski-Jekic and G D Efremov		1.0
16	HCV Infection as a risk factor for early liver cirrhosis in cystic fibrosis patients. 5th Balkan Meeting on Human Genetics. August, September 29-01, 2002. Kocheva S , Stefanovska A-M, Fustic S, Dimovski A J, Efremov G D.		1.0
17	<i>Clinical Diagnosis of Cystic Fibrosis in Macedonia: Corelation with Genetic Diagnosis. 6th International Symposium for Cystic Fibrosis, November 2, 2002</i> S Fustik, N Slavevska, T. Jakovska, V. Lukarovska S. Kocheva , G.D.Efremov		1.0
18	Association of angiotensinogen polymorphism M235T and essential hypertension in patients from the Republic of Macedonia. European Human genetics conference 2003, May 3-6, 2003 Birmingham, England Najdanovska N, Kocheva S , Zafirovska K, Blagoevska M, Bogdanovska S,		1.0

	Kocova M.		
19	Genetic Counseling and prenatal Diagnosis of Cystic Fibrosis in Macedonia. 7 th International Symposium for Cystic Fibrosis, September 2003 Bratislava Slovakia. S.A.Kocheva , D.Plaseska-Karanfilska, S.Fustic-Naceva and G.D.Efremov		1.0
20	Protein – Energy Malnutrition in Infants with Cystic Fibrosis: The Clinical Characteristic and Molecular basis. 7 th International Symposium for Cystic Fibrosis, September 2003, Bratislava, Slovakia S Fustik, N. Pop-Jordanova, N Slavevska, T. Jakovska, S. Koceva , G.D.Efremov.		1.0
21	Aplastic Anemia in Children: Treatment with antithymocyte globulin and methylprednisolone with cyclosporine. The Hematology Journal (2003) 4: supp., 2, 2003 S.G.Glamocanin, O. Muratovska, K.Martinova, Z.Antevska, B.Conevska, S.Koceva , Lj.Rajicic.		1.0
22	Prognostic Classification in Children with Acute Lymphoblastic Leucemia and Bone marrow Relapse. The Hematology Journal (2003) 4: supp., 2, 2003 K.Martinova, O.Muratovska, S.Glamocanin, Z.Antevska-Trajkova, B.Conevska, S.Koceva		1.0
23	Etiologija i tretman na ferideficientna anemija vo predškolska vozrast. III Kongres na Pedijatrija na Makedonija. Septemvri 2003, Ohrid, Republika Makedonija K. Martinova, S.Glamocanin, O.Muratovska, Z.Antevska-Trajkovska, B.Conevska, S.Koceva , A.Papazovska, S.Spasevska		0.5
24	Hipohromni hiposideremični anemii kaj deca nad šest godini na vozrast vo periodot 1990-2002 godina. III Kongres na Pedijatrija na Makedonija. Septemvri 2003, Ohrid, Republika Makedonija Z.Antevska-Trajkovska, S.Glamocanin, O.Muratovska, K. Martinova, B.Conevska-Jovanova, S.Koceva		0.5
25	Incidenca na abdominalna kolika kaj Purpura Henoch Schoenlein. III Kongres na Pedijatrija na Makedonija. Septemvri 2003, Ohrid, Republika Makedonija B.Conevska, S. Glamocanin, O.Muratovska, K. Martinova, Z.Antevska-Trajkovska, S.Koceva		0.5
26	Rizikot od kardiotoksičnost kaj decata so ALL lekuвани so ALL-BMF-90 protokol. III Kongres na Pedijatrija na Makedonija. Septemvri 2003, Ohrid, Republika Makedonija		0.5

	S. Glamo~anin, O.Mutarovska, K. Martinova, Z.Antevska-Trajkovska, A. Jan~evska B.^oneska, S.Koceva , R. Kacarska		
27	The impact of infectious events in morbidity and mortality in children with ALL treated with ALL-BMF-90 Protocol. EJC Copenhagen 21-25 September 2003 S.Glamocanin, O.Muratovska, K. Martinova, Z.Antevska, A.Jancevska, B. Conevska, S.Koceva		1.0
28	<i>Supportive care of children treted by ALL-BFM -90 Protocol</i> <i>Medical and Pediatric Oncology, Vol.41, No 4, October 2003</i> S.Glamocanin, O.Muratovska, K. Martinova, Z.Antevska, B. Conevska, S.Koceva , A.Jancevska and V. Milenkov		1.0
29	Idiopatic thrombocytopenic purpura in chilhood – clinical presentation and management. The Hematology Journal, 9 th Congress of the European Hematology Association, 10-13 June 2004, GenevaSwitzerland K.Martinova, O.Muratovska, S.Glamo~anin, Z.Antevska-Trajkova, B.Coneska, S.Koceva .		1.0
30	Haemophilia and inhibitors: Succesifal treatment of repeated haemorrhage in m.illeopsoas with rFVII. XXVI Meeting of the World Federation of Hemophilia, Bangkok, Thailand, 17-21 October 2004. Z.Antevska-Trajkova, O.Muratovska, S. Glamo~anin, K.Martinova, B. Coneska, S.Koceva , Z. Trajkovski and K. Kostovska		1.0
31	Deletion analysis of Macedonian SMA families. European Journal of Human Genetics,:12-Suplement 1, European Human Genetics Conference, June 12-15, 2004 Munich, Germany S.Kocheva , S.Vlaski-Jekic, M.Kuturec and G.D.Efremov		1.0
32	The prevalence and risk factors for the development of cystic fibrosis relatedliver disease. Journal of Cystic Fibrosis, 28 th European Cystic Fibrosis Conference, Hersonissos, Crete, Greece, 22-25 June, 2005 S.Fustic, M.Trajkovska, N.Slavevska, T.Josifovska, S.Koceva , G.Efremov		1.0
33	Prenatal diagnosis of spinal muscular atrophy I (Werdning Hoffman disease). European Journal of Human Genetics,:12-Suplement 1, European Human Genetics Conference, May 6-9, 2006 Amsterdam, The Netherlands S.Kocheva ,M.Kuturec, S.Vlaski-Jekic and G.D.Efremov		1.0
34	Dyskeratosis congenita: Unusuak presentation with thrombocytopenia in		1.0

	early age. 11 th Congress of the European Hematology Association, Amsterdam, the Netherlands, June 15-18, 2006 S Kocheva , M.O.Muratovska, G.S.Glamocanin, M.K Martinova, A.Z.Antevska B. Conevska		
35	Idiopathic thrombocytopenic purpura in childhood: Review of 160 cases. <i>11th Congress of the European Hematology Association, Amsterdam, the Netherlands, June 15-18, 2006</i> K.Martinova, O.Muratovska, S.Glamocanin, Z.Antevska-Trajkova, B.Coneska, S.Kocheva .		1.0
36	The effectiveness of preoperative erythropoietin in pediatric surgery 11 th Congress of the European Hematology Association, Amsterdam, the Netherlands, June 15-18, 2006 S.Glamocanin, R.Kacarska. P.Petrevki, O.Muratovska, K.Martinova, Z.Antevska-Trajkova, B.Coneska, S.Kocheva .		1.0
37	Detection of CYP21 mutations in congenital adrenal hyperplasia 7 th BMHG, 2006 Skopje, Macedonia, BJMG Vol 9, 3&4, 2006. V.Anastasovska, S.Kocheva and M.Kocova		1.0
38	Genetic counseling and prenatal diagnosis in Macedonian DMD/BMD families. 7 th BMHG, 2006 Skopje, Macedonia, BJMG Vol 9, 3&4, 2006 S.A.Kocheva , D.Plaseska-Karanfilska, S.Vlaski-Jekic, M.Kuturec, G.D.Efremov		1.0
39	Idiopathic Pulmonary hemosiderosis in childhood – review of 43 cases. 16 th ERS Annual Congress - European Respiratory Journal, V 28 (sup.50) Munich, Germany, September 2-6, 2006.		1.0
40	Nutritional status in children with malignancies at the time of diagnosis. 40 th Congress of the international Society of Pediatric Oncology Berlin, Germany, October 2-6, 2008 Biljana Coneska-Jovanova, Olivera Muratovska, Sofijanka Glamocanin, Kata Martinova, Zorica trajkova-Antevska, Svetlana Kocheva , Lidija Spirevska		1.0
41	Identification of deletions and duplications of the DMD gene in Macedonian patients using Multiplex- Ligatin-dependent Probe Amplification (MLPA). Europ.Jour,of Hum.Genet. Vol.15, Supl. 1 June 16-19 2007 Nice, France. S.A.Kocheva , S.Trivodalieva, S. Vlaski-Jekic, M.Kuturec and G.D.Efremov		1.0
42	Cardio toxic effects of anthracycline therapy in children with acute		1.0

	lymphoblastic leukemia E J C, Berlin 20-25 September 2009. B Conevska Jovanova, O. Muratovska, S. Glamocanin, K.Martinova, Z.trajkova-Antevska, S.Koceva, R.Kacarska, K.Kuzevska-Mneva		
43	Detection of heterozygous <i>SMN1</i> deletions in SMA families using a simple fluorescent multiplex PCR method. European Human Genetic Conference. Gothenburg Sweden, June 12-15. 2010. S Kocheva ^{1,2} , S Trivodalieva ¹ , and G. D. Efremov ¹		1.0
44	Pulmonary abscessus in child with acute lymphoblastic leukemia successfully treated with metronidazol – case report. 21 st Congress of the Hellenic Society of Haematology, Thessaloniki 12 November 2010. K Martinova, O.Muratovska, S.Glamocanin, Z.Antevska-Trajkova, B.Conevska-Jovanova, S.Koceva, T.Vojnovska.		1.0
45	Acute Leukemia in children with Down syndrome. 16 th Congress of European Hematology Association London, UK, June 9-12, 2011 O Muratovska, K Martinova, S Glamocanin, S Kocheva , Z Antevska, B Conevska.		1.0
46	Idiopathic pulmonary hemosiderosis a retrospective study from a pediatric hematology-oncology center. 16 th Congress of European Hematology Association London, UK, June 9-12, 2011 K. Martinova, S Stankovic O Muratovska, S Glamocanin, Z Antevska-Trajkova, B Conevska-Jovanova, S Kocheva, O Karanfilski		1.0
47	Hepatoblastoma – Diagnosis ant Treatmen – case presentation: Salzburg CHOP Seminar, Pediatruc Hematooncology & Oncology September 2011. Svetlana Kocheva		1.0
48	Mediterranea visceral leishmaniasis: Diagnosis and treatment experience. 5 th Congress of Pediatrics of Macedonia, October 05-09, 2011. Trajkova-Antevska Z, Glamocanin S, O Muratovska, Martinova K, B Conevska-Jovanova, S Kocheva .		0.5
49	Assesment of nutritional status by antropometric parameters in children with malignant disease.5 th Congress of Pediatrics of Macedonia, October 05-09, 2011.Conevska-Jovanova B, Spirevska L, Muratovska O, Glamocanin S, Martinova K, Trajkova-Antevska Z, Kocheva S .		0.5
50	Severe congenital neutropenia – case report. 5 th Congress of Pediatrics of Macedonia, October 05-09, 2011. Mironska K., Kareva L., Stavric K., Peova., Kocheva S .		0.5
51	Fanconi anemia founder mutation in Macedonian patients 17th Congress of the European Hematology Association, Amsterdam June 14-17 2012.S. Madjunkova ¹ , S. A. Kocheva ^{1,2} and D. Plaseska-Karanfilska ¹ .		1
52	Infectious complications during primoiunduction treatment in children with acute lymphoblastic leukemia and lymphoblastic lymphoma 7 th Regional Central-Eastern/South European		1

	Pediatric Oncohematology Meeting and 3th Pediatric CELG Meeting, Varna (Bulgaria) September 20-22. 2012 K Martinova, O Muratovska, S Glamocanin, Z Trajkova-Antevska, B Coneska-Jovanova, SKocheva , E Bojadgieva.		
53	ORAL IRON CHELATION WITH DEFERASIROX IN PATIENTS WITH THALASSAEMIA MAJOR – OUR EXPERIENCE- First Macedonian Hematology Congress and the Seventh Balkan Day of Hematology, Skopje, Macedonia October 4-7 2012 <i>Martinova K, Muratovska O, Glamocanin S, Antevska-Trajkova Z, Conevska-Jovanova B, Kocheva S</i>		1
54	DYSCERATOSIS CONGENITA: CLINICAL FEATURES AND GENOTYPE ANALYSIS IN MACEDONIAN PATIENT Rare Disease in South-Eastern Europe November 15-17, 2012 Skopje, Macedonia Svetlana Kocheva , O Muratovska, S Glamocanin, K Martinova, Z Antevska-Trajkova, B Coneska – Jovanova		1
55	Thalassemia in Macedonia: Clinical issues Surrounding patients Karanfilski O. ¹ , Martinova K. ² , Kocheva S. ² , Stojanovic A. ¹ ¹ University Clinic for Hematology, ² University Clinic for Pediatrics Skopje, Macedonia. Zdruzenje hematologov Slovenije in Zdruzenje za Transfuzijsko Medicino Slovenije. April 2013, Terme Olimia, Slovenia		1
56	Clinical and molecular finding in Macedonian family with Numegen Breakage syndrome. S. Kocheva , K Martinova, S Glamocanin, Z Antevska, B Coneska, A Eftimov and A Dimovski . 18th Congress of the EHA 2013, Stockholm , Sweden, June 13-16 th		1
57	Infections during induction of remission in children with acute lymphoblastic leukemia and lymphoblastic lymphoma – comparative study <i>Kata Martinova; Biljana Coneska; Svetlana Kocheva; Aleksandra Jovanovska; Evica Bojadgieva.</i> 18th Congress of the EHA 2013, Stockholm , Sweden, June 13-16 th		1
	Пленарно предавање на научен стручен собир со меѓународно учество	3	
1	Hereditary Anemias in Childhood: Diagnosis, Prevention and Treatment. 5 th Congress of Pediatrics of Macedonia, October 05-09, 2011. Svetlana Kocheva, Plenary lecture.		2
	Учество на научен стручен собир со реферат -усна презентација		
1	Leukemia in infants – oral presentation First Macedonian Hematology Congress and the Seventh Balkan Day of Hematology, Skopje, Macedonia October 4-7 2012 Svetlana Kocheva , O Muratovska, S Glamocanin, K Martinova, Z Trajkova-Antevska, B Coneska-Jovanova		2
	Секциско предавање на научен/стручен собир	1	
	1. Трансплантација на хематопоетски матични клетки во		1

	детска возраст – Светлана Кочева-- усна презентација Стручен состанок на Здружението за хематологија на Македонија, септември 2013. 2. Ретки анемии во детска возраст- Светлана Кочева- Стручен состанок на Здружението за хематологија на Македонија, октомври 2012		1
	Вкупно		183.07

СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени	Вкупно поени
I	Воведување на лабораториска, клиничка или јавно- здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството -прв пат воведена метода во државата -прв пат воведена метода во институцијата	4 2	
	Молекуларна дијагноза на спинална мускулна атрофија		4
	Молекуларна дијагноза на Fridreich-ова атаксија		4
	Молекуларна дијагноза на Duchenne/Becker-ова мускулна дистрофија		4
	Молекуларна дијагноза на Hantingtonova –ова болест		4
	Детекцијана BCR/ABL генот на молекуларно ниво		2
	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2	
1	Специјализација - педијатрија		2
	Раководител на отсек за леукемии		1
	Секретар на Здружението за хематологија на Македонија 2011-2014		1
	Превод : книга, дел од книга -статија (брошура)	0.25	
1	Хемофилија во слики		0.25
2	Упатства за водење на хемофилија		0.25
3	Прирачник за цистична фиброза – пациенти и нивните родители		0.25
4	Wintrobe's Clinical Hematology 12th Edition. Поглавје 90- Молекуларно генетски аспекти на развој на не- Хочкинов лимфом		0.25
	Престој во странство		
1	European School of Haematology, Focus of pediatric haematology, October, 2005, Sestri Levante Italy.		0.5
2	European School of Haematology, Focus of pediatric haematology, October 2007, Sitges Spain.		0.5
3	ESH-EBMT Training Course Haematopoietic Stem Cell Transplantation,		0.5

	May 2008, ZagrebCroatia.		
4	Salzburg CHOP Seminar – Pediatric Hematology and Oncology , September 18-September 24, 2011		0.5
Вкупно			25.0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

I	Член на организационен или програмски одбор на научен стручен/стручен собир		
	Конгрес на педијатрија на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2011- член на научен одбор		0.5
	Прв конгрес на Здружението за хематологија на Македонија, 7-ми Балкански хематолошки ден, 4-7 октомври 2012, Скопје-Македонија - член на организационен одбор		0.5
	Актуелности во педијатријата 1999 – член на редакциски одбор		0.5
II	Државна награда за научни постигивања -самостоен -учесник во тим	2	
	Државна награда „11 Октомври“, во 2008 година за највисоко признание за животното дело од јавен интерес на Р. Македонија во областа на науката и образованието е доделена од Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија (бр. 477/08 – 24.9.2008)		2
	Благодарница од Македонското лекарско друштво 7.4.2006		1
	Диплома од Македонското лекарско друштво 7.4.2013		1
	Награда за најдобра презентација -Pediatric Hematology and Oncology, Salzburg, September 18-September 24, 2011		1
Вкупно			6.5

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
Наставно - образовна дејност	93,91
Научно - истражувачка дејност	183.07
Стручно - апликативна дејност	25.0
Дејности од поширок интерес	6.5
ВКУПНО	308,48

Членови на Рецензентската комисија,

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р
3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

2.Констандина Кузевска-Манева

Биографија

Науч. сор. д-р Констандина Кузевска-Манева е родена 1964 год. во Скопје. Медицинскиот факултет го завршила во 1988 год., со просечен успех 9,57. Од 1990 година работи на Клиниката за детски болести во Скопје. Во 1996 год. го положила специјалистичкиот испит по педијатрија. Од тогаш е распределена на одделот за детска ревмокардиологија. Во 2005 год. е назначена за шеф на Холтер ЕКГ-лабораторијата, а во 2009 за раководител на Одделот за неинвазивна дијагностика при амбулантскиот сектор на Одделот за кардиологија. Во 2000 год. го одбрала магистерскиот труд, а во 2007 год. докторската дисертација.

Стручна активност

Од вработувањето на Клиниката за детски болести активно е вклучена во стручната работа на Клиниката со срцеви и ревматолошки заболувања. Потесна област на нејзина работа се ехокардиографијата и холтер ЕКГ-дијагностиката. Се усовршувала на Клиниката за детска кардиологија и кардиохирургија во Софија, Бугарија и на Институтот за срцеви заболувања во Скопје. Во 1998 год. ја воведува методата за првпат на Клиниката. Била на краткотрајни престои во странство: на Детската кардиолошка и кардиохируршка клиника „Vambino jezu“, во Ватикан, Рим, Италија, во Салцбург, Австрија. Во јуни 2000 год. ја одбрала магистерската теза под наслов „Компаративна студија на олигоелементите кај деца со различни заболувања и состојби“. Во април 2007 год. ја одбрала докторската дисертација со наслов „Евалуација на нарушувањата на срцевиот ритам кај деца оперирани од вродени срцеви мани со употреба на Холтер 24 ч ЕКГ-мониторинг“. Активно учествувала со свои презентации на семинари и конгреси во земјата и во странство.

Наставно - научна дејност

Активно е вклучена во изведувањето на практичната настава по педијатрија. За асистент е избрана во 1998 год., а во истото звање е реизбрана во 2003, 2007 и 2010 година. Ја остварува практичната настава по предметите: педијатрија за медицинари и стоматолози, како и фармацевти; клиничко испитување, ургентна медицина и клиничко испитување, практика и семинар за студентите по медицина.

Научно - истражувачка дејност

Била соработник во научно - истражувачкиот проект „Неинвазивна дијагностика и лонгитудинално следење на вродени срцеви мани 1996-2000 и 2000-2003 г.“ Има објавено бројни научни трудови презентирани на конгреси во земјата и во странство.

**ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО - СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Констандина Никола Кузевска-Манева

Институција: Медицински факултет - Скопје

Научна област педијатрија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активности	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии (вежби)	
	Медицина-педијатрија	
	1999 2x45=90	2,7
	2000 2x45=90	2,7
	2001 2x45=90	2,7
	2002 2x45=90	2,7
	2003 2x45=90	2,7
	2004 2x45=90	2,7
	2005 2x45=90	2,7
	2006 2x45=90	2,7
	2007 2x45=90	2,7
	2008 2x45=90	2,7
	2009 2x45=90	2,7
	2010 2x45=90 x 1x45=135	4,05
	2011 2x45=90	2,7
	2012 2x45=90x2 гр=180	5,4
	2013 2x45=90x2 гр=180	5,4
	Стоматологија-педијатрија	
	1999 1x15=15	0,45
	2000 1x15=15	0,45
	2001 1x15=15	0,45
	2002 1x15=15	0,45
	2003 1x15=15	0,45
	2004 1x15=15	0,45
	2005 1x15=15	0,45
	2006 1x15=15	0,45
	2007 1x15=15	0,45
	2008 1x15=15	0,45
	2009 1x15=15	0,45
	2010 1x15=15	0,45
	2011 1x15=15	0,45
	Фармација-клиничка практика	
	2009 3x3=9	0,27
	2010 3x3=9	0,27
	Медицина- клиничко испитување	
	2009 2x16=32	0,96

	2010	2x16=32	0,96
	2011	2x16=32	0,96
	2012	2x16=32	0,96
	2013	2x16=32	0,96
	Медицина –ургентна медицина		
	2011	1x3=3	0,09
	2012	2x3=3	0,18
	2013	2x3=3	0,18
2	Одржување на менторска настава за клиничка практика по педијатрија		
	2011	2x15dx2 часа=60x0.06=3.6 6x3 консултации=18x0.2=3.6	7.2
	2012	2x15dx2 часа=60x0.06=3.6 6x3 консултации=18x0.2=3.6	7.2
		15dx2 часа=30x0.06=1.8 3x3 консултации=9x0.2=1.8	3.6
3	Консултации со студенти (1998-2013) 20 x 0,002=0,04 x 15 години		0,6
4	Ментор и едукатор на здравствена едукација 1. Специјализација по семејна медицина-турнус педијатрија 2011, 2012 (3) 8 часа x 10 дена x 0.08=6,4 x 3		19,2
5	Одржување на настава од втор циклус на студии -семинар по кардиологија за специјализанти 3x2 x0,05=0,3		0,3
7	Член на комисија (2 члена) за полагање на колоквиуми по детска кардиологија и детска ревматологија Вкупно 2 x 10 кандидати=20 x 0,05		1
8	Учесник во школи и работилници- - Курс по ехокардиографија 1988 4x0,5 -Работилница жолто бебе (учесник) -Работилница за матични клетки (учесник) -Школа за 3 Д - ехокардиографија (учесник)		2
	Вкупно		100,44

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	Назив на активноста	Број на акти	Поени од форму	Вкупн о поени

		внос ти	лар	
1	Учесник во меѓународен научен проект-	2		
	Неинвазивна дијагностика и лонгитудинално следење на вродени срцеви мани, 1996-2000 и 2000-2003 г.		5	3
	Неонатална кардиохирургија, март 2013-март 2017 (Министерство за здравство и Baby heart international foundation)		5	1
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно- стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	2		
1	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjarkova B. Arrhythmias and conduction abnormalities in children after repair of tetralogy of Fallot. Vojnosanit. Preg., Vol. 62, Br.2, pp 97-102, 2005	1	6x0,8 +0,199	4,94
2	Кузевска-Манева К , Кацарска Р, Ѓуркова-Ангеловска Б, Јовановска В. Улогата на електрокардиографските методи -12 канален ЕКГ и Холтер 24 часовен ЕКГ во дијагнозата, третманот и следењето на вентрикуларните аритмии во детската возраст. Архиви на јавното здравје, Вол.4 Бр.2, стр.16-20,2012	1	6X0,6	2.4
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	13		
1	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј. Инфективен ендокардит во детската возраст, клинички и ехокардиографски карактеристики-наши искуства. Мак.мед. преглед год. 53, 1999, стр. 284-288,бр.5-6	1	4x0,6	2,4
2	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј. Клиничка и ехокардиографска дијагноза и следење на деца со атрезија на пулмоналната артерија. Мак.мед. преглед год.54,2000, стр. 9-12, Бр.1-2.	1	4x0,6	2,4
3	Кацарска Р., Кочова М., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Дугановска С. Конгенитални срцеви грешки кај деца со трисомија 21 (Синдром на Даун). Мак.мед. преглед, год 55, 2001, стр.115-119, Бр.3-4.	1	4x0,6	2,4

4	Гучев З., Кузевска-Манева К., Спасова Л., Лековска О., Тасиќ В. Синдромот на Бардет-Бидел кај претшколско дете. Год. зб. Мед. фак. 1994, Скопје, 40(2):121-124.	1	4x0,6	2,4
5	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј, Мицевска В., Милев И. Cor triatriatum sinistrum -приказ на случај. Мак. мед. преглед, год. 55, 2001, стр.192-195, Бр. 5-6.	1	4x0,6	2,4
6	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В. Анализа на нарушувањата на срцевиот ритам кај деца оперирани од септални дефекти-користејќи Холтер 24 часовен ЕКГ. Мак.мед. преглед, год. 56,2002, стр.124-128, Бр.3-4.	1	4x0,6	2,4
7	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Ѓуркова Б. Холтер 24 часовен ЕКГ кај деца оперирани од атријален септален дефект-тип секундум-наши искуства. Мак.спи.мед. 2003; 44 (1-2):63-70.	1	4x0,6	2,4
8	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В. Стекнат атриовентрикуларен блок од III степен по операција на вродена срцева малформација-атријален септален дефект. Мак.мед. преглед, год. 56,2002, стр.240-243, Бр.5-6.	1	4x0,6	2,4
9	Мицевска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К. Асимптоматска фамилна ехо и електрокардиографска промена кај дете со хипертрофична миокардиопатија. Мак.мед. преглед, год. 57, 2003, стр.323-327, Бр.5-6.	1	4x0,8	3,2
10	Krstevska-Blazevska S., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Jovanovska V., Isjanovska R. Mother subjective risk factors in arising congenital heart malformations. Acta Morpholog, Vol.(5), 2008, p.38	1	4x0,6	2,4
11	Крстевска-Блажевска С.,Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б., Јовановска В. Комплексна конгенитална кардиопатија асоцирана со нарушување во атрио-вентрикуларното спроведување-приказ на случај. Physioacta Vol. 3(2), 2009:87-91.	1	4x0,6	2,4
12	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Крстевска-Блажевска С., Јовановска В. Дијагноза, третман и следење на пациентите со транспозиција на големите крвни садови во периодот 2000/2008 година. Physioacta	1	4x0,6	2,4

	Vol. 3(1), 2009:43-51.			
13	Крстевска-Блажевска С., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова-Ангеловска Б. Синдроми и малформации асоцирани со конгенитални кардиопатии. Acta Morhol. Vol. 6(2), 2009:58-60.	1	4x0,6	2,4
4	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен стручен собир.	6		
1	Кузевска-Манева К. Олигоеlementи кај деца со различни клинички состојби. Педијатрија-годишна ревија бр. 4, 1998.	1	2	2
2	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Анастасовска Ј. Современи методи за дијагноза и следење на нарушувањата на срцевиот ритам во детската возраст. Педијатрија - годишна ревија бр.6, 2002.	1	2x0,8	1,6
3	Анастасовска Ј., Писевска Ц., Кацарска Р., Кузевска-Манева К. Примена на имуномодулаторната терапија кај системските болести за сврзното ткиво. Медицина 2002, Зборник на стручни активности, Скопје, април 2002.	1	2x0,6	1,2
4	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Нови ехокардиографски техники во детската кардиологија. Новини на саем за медицина, Скопје, 2005.	1	2x0,8	1,6
5	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б. Long QT Syndrome. Педијатрија годишна ревија 2008.	1	2x0,8	1,6
6	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjurova-Angelovska B., Jovanovska V., Neskovska M. Radiofrequency catheter ablation for malignant arrhythmias in childhood. Reviews in pediatrics 2010.	1	2x0,6	1,2
5	Апстракт објавени во зборник на конференции -национален -меѓународен			
1	Kuzevska-Maneva K., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Micevska V. Neurological accidents in children with cyanotic congenital heart defects. 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1

2	Pisevska C., Kacarska R, Anastasovska J., Kuzevska-Maneva K. Clinical and echosonographic evaluation of our patients with atrioventricular canal. 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1
3	Pisevska C., Kacarska R, Anastasovska J., Simovic V., Micevska V., Kuzevska-Maneva K. Non-invasive echocardiographic diagnosis of congenital heart defects and cardiac surgery without catheterization-our experiences. 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1
4	Kacarska R., Pisevska C., Anastasovska J., Kuzevska-Maneva K, Micevska V. Diagnostical criteria and therapy of coarctation of the aorta. 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1
5	Anastasovska J., Pisevska C., kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Micevska V. Our experience with ACE –inhibitors (Captopril) in children with primary and secondary miocardiopathy.1 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1
6	Micevska V., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Kuzevska-Maneva K. Innocent murmurs in pediatric practice-10 years experience. 5 th Balcan congress for pediatric cardiology and cardiosurgery, Belgrade 1997, 25-27 September.	1	1	1
7	Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Мицевска В., Кузевска-Манева К. Фетална ехокардиографија-наши искуства на мал број на болни. Југословенски педијатриски дани, март 1997, Ниш, Србија	1	1	1
8	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Мицевска В. Евалуација на интервентни (катетеризациони) терапевтски процедури кај деца со вродени срцеви мани. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	0,5+0,5	1
9	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Мицевска В. Ретка	1	0,5	0,5

	асоцијација на голема аневризма на интератријалниот септум со атријален септален дефкт тип секундум-приказ на случај. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998			
10	Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К. Фетална ехосонографија и вродени срцеви малформации-наши искуства. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид , 15-19 септември 1998	1	1	0.5
11	Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Корнети-Пеќевска К., Мицевска В., Кузевска-Манева К. Клиничка и ехосонографска студија на комплексна срцева малформација-single ventricle. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	1	0.5
12	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Мицевска В. Коарктација на аортата адултен тип, дијагноза и терапија. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	1	0.5
13	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Мицевска В. Тетралогија Фало наши искуства во дијагнозата и терапијата. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	1	0.5
14	Анастасовска Ј., Писевска Ц., Кацарска Р., Кузевска К. Системски лупус еритематодес – приказ на случај во детска возраст. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	0,5	0.5
15	Анастасовска Ј., Писевска Ц., Кацарска Р., Кузевска К. Етиолошка диференцијација на синдромот артралгија-артрит во детската возраст. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со	1	0,5	0,5

	меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998			
16	Мицевска В., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Кузевска К. Стрептококни инфекции и постстрептококов артралгичен синдром-дијагноза и третман во примарната заштита. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 Септември 1998	1	0,5	0,5
17	Лазароска Л., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К. Mb Epstein со АСД секундум и СВПТ –приказ на случај. 2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид 15-19 септември 1998	1	0,5	0,5
18	Kuzevska-Maneva K., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Micevska V. Analysis of our patients children with pacemaker. I st International Symposium Progress in cardiac pacing and management of cardiac arrhythmias, Ohrid 1998, October 1-4.	1	0,5+0,5	1
19	Anastasovska J., Pisevska C., Kacarska R., Maneva K., Micevska V. Change of the rhythm and the pacing at children with acute and chronic rheumatic diseases. I st International Symposium Progress in cardiac pacing and management of cardiac arrhythmias, Ohrid 1998, October 1-4.	1	0,5	0,5
20	Micevska V., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Maneva K. Pharmacotherapy of the cardiac arrhythmias in the childhood. I st International Symposium Progress in cardiac pacing and management of cardiac arrhythmias, Ohrid 1998, October 1-4.	1	0,5	0,5
21	Anastasovska J., Pisevska C., Kacarska R., Maneva K. A family and a sporadic form of the Holt-Oram syndrome with variable expression of cardiac and limb deformities. VI Balkan pediatric cardiology and cardiac surgery congress, 1998 Antalia, November 3-5.	1	1	1
22	Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Kuzevska-Maneva K, Micevska V. Clinical and echocardiographic evaluation of children undergoing operation for single ventricle. VI Balkan pediatric cardiology and cardiac	1	1	1

	surgery congress, 1998 Antalia, November 3-5.			
23	Kacarska R., Pisevska C., Anastasovska J., Maneva K. Disseminated echinococcosis involving heart. 4 th world congress of echocardiography, Kairo 2000, January 19-21.	1	1	1
24	Kuzevska-Maneva K., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J. Primary pulmonary hypertension-cases report. Europaediatric 2000, Rome, March 14-19.	1	1	1
25	Kacarska R., Pisevska C., Kocova M., Anastasovska J., Maneva K., Angelova E. Congenital heart disease in Down Syndrome. VII Balkan Meeting of pediatric Cardiology and Pediatric cardiac Surgery, Athens 2000, November 24-25.	1	1	1
26	Pisevska C., Pota Lj., Kacarska R., Anastasovska J., Kuzevska-Maneva K., Bojadgieva S. Hereditary familiar methemoglobinaemia with cytochrome B-5 reductase deficiency – a case report. VII Balkan Meeting of pediatric Cardiology and Pediatric cardiac Surgery, Athens 2000, November 24-25.	1	1	1
27	Kuzevska-Maneva K., Pisevska C., Kacarska R., Anastasovska J., Micevska V., Milev I. Clinical and echocardiographic evaluation in children with pulmonary atresia-our experiences. VII Balkan Meeting of pediatric Cardiology and Pediatric cardiac Surgery, Athens 2000, November 24-25.	1	1	1
28	Anastasovska J., Pisevska C., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K. Our experiences with echocardiography in the early detection of rheumatic carditis in children. VII Balkan Meeting of pediatric Cardiology and Pediatric cardiac Surgery, Athens 2000, November 24-25.	1	1	1
29	Pisevska C., Srbinovska E., Kacarska R., Anastasovska J., Kuzevska _Maneva K., Micevska V. Clinical and echocardiographic evaluation of reoperated children with serious congenital heart defects. World Pediatric Cardiological Congress, Toronto, Kanada 2001, May 27-31.	1	1	1
30	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Мицевска В. Коарктација на аортата адултен-тип дијагнозата и терапијата.	1	1	0.5

	2 Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид , 15-19 септември 1998			
31	Мицевска В., Писевска Ц., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Манева К. Стрептококни инфекции и постстрептококен артралгичен синдром и третман . Втор конгрес на лекарите на Македонија, Охрид, октомври 6-10, 1999	1	1	0.5
32	Писевска Ц., Кацарска Р., Поп-Ѓорчева Д., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Мицевска В., Милев И. Атријален септален дефект –неинвазивна дијагноза и хируршко лекување во детската возраст. Втор македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид, јуни 26-29, 2002	1	0,5	0,5
33	Писевска Ц., Кацарска Р.,Србиновска Е., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Милев И. Клиничка и ехокардиографска евалуација кај деца со реоперирани тешки конгенитални срцеви дефекти. Втор македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид, јуни 26-29, 2002	1	0,5	0,5
34	Кацарска Р, Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Следење на деца оперирани од атријален септален дефект. XVI конгрес на лекарите на Македонија со меѓународно учество, Охрид , 4-7 јуни, 2003	1	0,5	0,5
35	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б. Дијагноза и ургентен третман на суправентрикуларните пароксизмални тахикардии во детската возраст. XVI Конгрес на лекарите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2003	1	0,5+0.5	1
36	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К. Пациенти со конгенитална кардиопатија и ризик за појава на бактериски ендокардит во постоперативниот период. XVI конгрес на лекарите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2003	1	0,5	0,5
37	Кузевска-Манева К., Шикова В., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Гламочанин С., Антевска З. Вентрикуларна пароксизмална тахикардија	1	0,5+0.5	1

	(ВПТ)-приказ на случај. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2002			
38	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В. Суправентрикуларна пароксизмална тахикардија (СВПТ) во детската возраст-етиологија, дијагноза и лекување. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2002	1	0,5	0,5
39	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Муратовска Р. Инфекции кај пациенти со вродена срцева мана во постоперативниот период. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2002	1	0,5	0,5
40	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Папазовска А., Муратовска Р. Митрален валвуларен репласман кај две деца оперирани од <i>canalis atrioventricularis</i> . Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2002	1	0,5	0,5
41	Мицевска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Асимптоматска фамилна ЕКГ-ска промена кај дете со хипертрофична миокардиопатија-приказ на случај. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 4-7 јуни, 2002	1	0,5	0,5
42	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В. Тромб во левата комора кај дете со секундарна хипокинетичка миокардиопатија-ехокардиографски приказ. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид, 14-16 септември, 2003	1	0,5+0.5	1
43	Мицевска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Асимптоматска фамилна ехо и ЕКГ промена кај дете со хипертрофична миокардиопатија. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид 14-16 септември, 2003	1	0,5	0,5
44	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б.,	1	0,5+0.5	1

	Мицевска В. Улогата на ехокардиографијата во дијагнозата и следењето на деца со комплексни цијаногени вродени срцеви мани. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид, 14-16 септември, 2003			
45	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Мицевска В. Постперикардиотомен синдром кај оперирани пациенти со вродена срцева мана. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид, 14-16 септември, 2003	1	0,5	0,5
46	Kacarska R., Kocova M., Kuzevska-Maneva K., Gjrkova B. Down syndrome. XIV Kongres kardiologa Srbije I Crne Gore sa internacionalnom ucescem, Beograd 2003, October 12-15.	1	0,5	0,5
47	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjrkova B. Supraventricular tachycardia in children-etiology and treatment. IX National congress of cardiology, Sofia 2004, October 28-30.	1	1	1
48	Gjrkova B., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Micevska V., Krstevska S. Children with heart disease and risk of infective endocarditis. IX National congress of cardiology, Sofia 2004, October 28-30.	1	1	1
50	Gjrkova B., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Micevska V., Krstevska S. Operated patients with congenital heart disease and risk of emergence of bacteriemias, sepsis and bacterial endocarditis in post operative period. IX National congress of cardiology, Sofia 2004, October 28-30.	1	1	1
51	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjrkova B. Ventricular arrhythmias in children. X National pediatric congress with international participation, Sofia 2005, June 2-4.	1	1	1
52	Kacarska R., Kuzevska-Maneva K, Gjrkova B. Blazevska S., Kocova M. Pericardial effusion as a presenting sign in a girl with hypothyroidism. X National pediatric congress with international participation, Sofia 2005, June 2-4.	1	1	1
53	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Крстевска С., Мицевска В. Евалуација на	1	1	1

	педијатриски пациенти третиран со Амиодароне. 3 македонски конгрес по кардиологија, Охрид 21-24, јуни 2006			
54	Крстевска-Блажевска С., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б., Мицевска В. Аритмија кај деца и адолесценти со пролапс на митралната валвула. Трет Македонски конгрес по кардиологија, Охрид, 21-24, јуни, 2006	1	0,5	0,5
55	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjrkova B, Krstevska S., Micevska V. Arrhythmias in children after repair of congenital cyanotic heart diseases. X National congress of cardiology with international participation, Sofia 2006, October 27-29.	1	1	1
56	Gjrkova B., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K. Atypical Kawasaki disease with coronary artery involvement. X National congress of cardiology with international participation, Sofia 2006, October 27-29.	1	1	1
57	Kacarska R., Kuzevska-Maneva k., Gjrkova B. Clinical and echocardiographic evaluation of children undergoing operation for single ventricle. X National congress of cardiology with international participation, Sofia 2006, October 27-29.	1	1	1
58	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Крстевска С., Јовановска В., Мицевска В. Примена на метотрексат кај деца болни од јувенилен идиопатски атритис. IV конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид , 18-22, септември 2007	1	0,5	0,5
59	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Крстевска С., Јовановска В., Мицевска В. Резултати од анатомската корекција на транспозиција на големите крвни садови. IV Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид, 18-22, септември 2007	1	0,5	0,5
60	Јовановска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б., Крстевска С. Дилатациона миокардиопатија со тромб во лев вентрикул- приказ на случај.	1	0,5	0,5

	IV Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид, 18-22, септември 2007			
61	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В., Крстевска С., Јовановска В. Нарушувања на срцевиот ритам по операција на комплексни срцеви мани. IV Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество, Охрид, 18-22, септември 2007	1	0,5+0.5	1
62	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Мицевска В., Крстевска С., Јовановска В. Синус нодус дисфункција во детската возраст. IV Конгрес на педијатрите на македонија со меѓународно учество Охрид, 18-22, септември 2007	1	0,5	0,5
63	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjurkova B., Micevska V. Echocardiography in the diagnosis of complex cyanotic congenital heart diseases. Prvi kongres Jugoslovenskog udruzenja za ehokardiografiju, Beograd 2004, October 21-23.	1	1	1
64	Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Gjurkova B., Micevska V. Echocardiographic methods in the identification of patients with hypertrophic cardiomyopathy. Prvi kongres Jugoslovenskog udruzenja za ehokardiografiju, Beograd 2004, October 21-23.	1	1	1
65	Gjurkova B., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K. 5-months old child with anomalous coronary artery from the pulmonary artery (ALCAPA). Prvi kongres Jugoslovenskog udruzenja za ehokardiografiju, Beograd 2004, October 21-23.	1	1	1
66	Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Gjurkova B., Krstevska-Blazevska S., Jovanovska V. Neonatal cardiac surgery. XI National congress of Bulgarian cardiology, 2008, Sofia, November 20-22.	1	1	1
67	Kuzevska-Maneva K., Kacarska R., Gjurkova B., Krstevska-Blazevska S., Jovanovska V. Outcome of ventricular arrhythmias in children. XI National congress of Bulgarian cardiology, 2008, Sofia November 20-22.	1	1	1
68	Krstevska-Blazevska S., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Gjurkova B., Jovanovska V. Mother risk factors in arising congenital heart malformation	1	1	1

	XI National congress of Bulgarian cardiology, 2008, Sofia November 20-22.			
69	Нешковска М., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова- Ангеловска Б., Јовановска В., Манџуковска Х. Single ventricle: Дијагноза и третман- искуство на одделот за кардиоревматологија во периодот 2005-2010. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
70	Ѓуркова-Ангеловска Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Јовановска В., Нешковска М, Манџуковска Х. Дијагноза, третман и следење на пациентите со транспозиција на големите крвни садови во периодот од 2000-2010г. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
71	Јовановска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова- Ангеловска Б., Нешковска М., Манџуковска Х. Коарктација на аортата и руптура на церебрална артерија: приказ на случај. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
72	Ѓуркова-Ангеловска Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Јовановска В., Нешковска М, Манџуковска Х. Интраартикуларна примена на кортикостероидни инјекции кај олигоартикуларната форма на хроничен јувенилен артритис. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, 2011, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
73	Јовановска В., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова- Ангеловска Б., Нешковска М., Манџуковска Х. Атрезија на трикуспидалната валвула: приказ на случај. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
74	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова-Ангеловска Б., Јовановска В., Нешковска М., Бицевска Х. Вентрикуларна тахикардија	1	0,5+0.5	1

	5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011			
75	Нешковска М., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова- Ангеловска Б., Јовановска В., Манџуковска Х. Јатрогена тромбоза- компликација по реализирана ангиопластика на аортна стеноза кај доенче. 5-ти Конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 октомври, 2011	1	0,5	0,5
76	Coneska-Jovanovska B., Muratovska O., Glamocanin S., Martinova K., Trajkovska-Antevska Z., Kocheva S., Kacarska R., Kuzevska-Maneva K. Cardio toxic effects of anthracycline therapy in children with acute lymphoblastic leukemia.Joint ECC) 15-34 th ESMO Multidisciplinary Congress, Berlin 2009, September 20-24.	1	1	1
77	Kacarska R., Kuzevska-Maneva K., Gjirkova B., Krstevska S. Operative treatment of congenital heart disease in first year of life. XII National Congress of cardiology with international participation, Albena 2010, October 7-10.	1	1	1
78	Jovanovska V, Kacarska R,Kuzevska-Maneva K, Gjirkova-Angelovska B. Anomalous origin of the left coronary artery from the pulmonary artery (ALCAPA): A case report. Rare disease in South-Eastern Europe, Skopje 2012, MASA, November 15-17.	1	0.5	0.5
6	Учество на научен стручен собир со реферат - усна презентација	28		
1	Поп-Јорданова Н., Богданова М., Кузевска К. Изоензими на алкална фосфатаза(АФ) кај доенчиња со рахит. 1-ви Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга 8-10 Јуни 1994,	1	0,5	0,5
2	Поп-Јорданова Н., Богданова М., Кузевска К. Олигоеlementи (Цинк, бакар, железо) кај деца со малнутриција. 1-ви Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга 8-10 јуни, 1994	1	0,5	0,5
3	Манев М., Бојациев И., Пеова С., Кузевска К.	1	0,5	0,5

	Профилактички период во исхраната на вонбрачните доенчиња во Скопје во периодот од 1991-1993 г. 1-ви Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга 8-10 јуни, 1994			
4	Манев М, Баланчевски Б, Гркова В., Кузевска К. Димитровска-Кипровска С., Божиновски З. Физички развој и рано откривање на вродените аномалии на локомоторниот систем кај вонбрачни доенчиња во Скопје во периодот од 1990-1994 г. 1-ви Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга 8-10 јуни, 1994	1	0.5	0.5
5	Манев М., Гркова В., Манева Д., Видоевски Г., Кузевска К. Физички развој и рано откривање на вродените аномалии на локомоторниот систем кај вонбрачни доенчиња во Скопје во периодот од 1990-1996 г. Прв конгрес на МАОТ, Скопје 3-6 Јуни 1997 .,	1	0.5	0.5
6	Pisevska C., Vasileva A., Kacarska R., Anastasovska J, Kuzevska-Maneva K., Micevska V. Clinical application of 24 hour Holter ECG in management of children with cardiac arrhythmias. I st International Symposium Progress in cardiac pacing and management of cardiac arrhythmias, Ohrid 1998, October 1-4.	1	0,5	0,5
7	Kacarska R., Pisevska C., Anastasovska J., Maneva K., Micevska V. The value of 24- hour ambulatory ECG monitoring in children with cardiac arrhythmias due to operation of Tetralogy of Fallot. I st International Symposium Progress in cardiac pacing and management of cardiac arrhythmias, Ohrid 1998, October 1-4.	1	0,5	0,5
8	Анастасовска Ј., Писевска Ц., Кацарска Р., Манева К., Мицевска В., Демерџиева А. Бруцелоза како причина за артрити во детската возраст. Прв конгрес на Инфектолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 16-19 јуни, 1999	1	0.5	0.5
9	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј.,	1	0.5	0.5

	Манева К., Ѓуркова Б. Echinococcosis cordis-septi interventricularis echinococcosis generalisata hepatis et pulmonum. Прв конгрес на Инфектолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 16-19 јуни, 1999			
10	Кузевска-Манева К., Писевска Ц., Добркович Л., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Мицевска В., Милев И. Анализа на 24 часовен Холтер ЕКГ мониторинг кај деца оперирани од атријален септелен дефект-тип секундум. Втор Македонски Конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	1	1
11	Кацарска Р., Писевска Ц., Кочова М., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К. Следење на деца со вродени срцеви мани кај Дауновиот синдром. Втор Македонски Конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	0.5	0.5
12	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К., Милев И. Тетралогија Фало- наши искуства во дијагнозата и следењето. Втор македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	0.5	0.5
13	Кацарска Р., Писевска Ц., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К. Ехографски наод кај пациентите со коарктација на аортата. Втор Македонски Конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	0.5	0.5
14	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Анастасовска Ј., Кузевска-Манева К. Оперирани пациенти со конгенитална кардиопатија и ризик од појава на бактериемија, сепса и бактериски ендокардит во раниот постоперативен период. Втор македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	0.5	0.5
15	Анастасовска Ј., Писевска Ц., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Мицевска В. Ехокардиографски промени на валвулите како ран знак на акутен ревматски кардит-наши искуства. Втор македонски конгрес по кардиологија со меѓународно учество, Охрид 26-29 јуни, 2002	1	0.5	0.5
16	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б.	1	0.5	0.5

	Ургентни состојби во неонаталната кардиологија. Трет конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 4-7 јуни, 2002			
17	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Дуктус зависни БСМ-ургентни состојби во неонаталната кардиологија. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид 14-16 септември, 2002	1	0.5	0.5
18	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. Ехокардиографска дијагноза на септалните дефекти во детската возраст. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид 14-16 септември, 2002	1	0.5	0.5
19	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б., Јовановска В., Лазаров С. Оперирани и катетеризирани деца со вродени срцеви мани во период од 2003-2006г. 17 Конгрес на лекарите на Р.Македонија со меѓународно учество, Охрид 10-13 октомври, 2007	1	0.5	0.5
20	Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б. М. Ebstein- наши искуства во клиничката и ехокардиографската дијагноза. Прв интернационален симпозиум за ехокардиографија, Охрид 14-16 септември, 2003	1	0.5	0.5
21	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова Б., Крстевска-Блажевска С., Јовановска В. Дијагноза и исход на сериозните ритамно спроводни нарушувања кај новородените. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид 17-20 септември 2008	1	1	1
22	Крстевска-Блажевска С., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Ѓуркова Б., Јовановска В. Синдроми и малформации асоцирани со конгенитални кардиопatii. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид 17-20 септември 2008	1	0.5	0.5
23	Ѓуркова Б., Кацарска Р., Кузевска-Манева К., Крстевска-Блажевска С., Јовановска В. Евалуација на новородените со	1	0.5	0.5

	транспозиција на големите крвни садови во периодот од 2003-2007. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид 17-20 септември 2008			
24	Kuzevska-Maneva K, Kacarska R, Gjrkova-Angelovska B, Jovanovska V , Neshkovska-Shumenkovska M. Cardiomyopathy due to noncompacted myocardium in children. XIII National congress of cardiology with international participation, Sofia 2012, 4-7 October.	1	1	1
25	Kacarska R, Kuzevska-Maneva K, , Gjrkova-Angelovska B, Jovanovska V . Syndromes and malformations associated with congenital heart diseases. XIII National congress of cardiology with international participation, Sofia 2012, 4-7 October.	1	1	1
26	Jovanovska V, Kacarska R, Kuzevska-Maneva K, Gjrkova-Angelovska B , Neshkovska-Shumenkovska M. Coarctation of aorta and rupture of the cerebral artery aneurism. XIII National congress of cardiology with international participation, Sofia 2012, 4-7 October.	1	1	1
27	Гламочанин С, Антевска З, Чонеска Б, Мартинова К, Кочева С, Кузевска К. Langerhans cell histiocytosis in children-treatment of patients with reactivation of disease. Haematologica 2010;95 (s2),pp 691.	1	1	1
28	Ѓуркова-Ангеловска Б, Кацарска Р, Кузевска-Манева К, Нешковска-Шуменковска М. Јувенилен дерматомиозитис- приказ на три случаи. Втор македонски ревматолошки конгрес со меѓународно учество, Охрид ,2-5 Октомври.	1	0.5	0.5
7	Пленарно предавање	1		
	Кузевска-Манева К., Кацарска Р., Ѓуркова-Ангеловска Б., Јовановска В., Нешковска М. Аритмии кај пациенти со вродени срцеви мани. 5-ти конгрес на Педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 5-9 Октомври, 2011		2	2
8	Секциско предавање на научен/стручен собир	3		
1	Струга, 1999 -Педијатриско-кардиолошка	1	1	1

	секција, Тема : Бактериски ендокардитис			
2	Скопје, 2001 -Педијатриско-кардиолошка секција, Тема : Употреба на Холтер 24 Ч ЕКГ кај деца	1	1	1
3	Скопје , 1999, Кардиолошка секција, тема: Комплексни кардиопатии	1	1	1
	Вкупно			133.54

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупни броеви
1	Книга од стручна област- коавтор Розана Кацарска и сор. Одбрани поглавја од детската кардиологија (ед) Логос А Скопје, 2003	1	4	4
2	Поглавје во книга- автор Chapter VI- Kuzevska-ManevaK, Kacarska R, Gjirkova B.Heart rhythm disturbances in Children after Repair of Congenital heart diseases with Cyanosis. In:Birth Defects: New Research (ed) Nova Science Publish Inc 2006, New York pp 129-145	1	3	3
3	Воведување нова лабораториска/клиничка метода во областа на медицинските науки и здравството: Холтер 24- часовен ЕКГ-мониторинг и толкување во детска возраст	1	4	4
4	Раководител на лабораторија За Холтер 24- часовен ЕКГ-мониторинг	1	1	1
5	Завршена специјализација во областа на здравството	1	2	2
6	Раководител на внатрешна организациона единица	1	3	3

	Шеф на Оддел за неинвазивна дијагностика во кардиологијата			
7	Член на Европската асоцијација по кардиологија	1	1	1
				18
	Дејности од поширок интерес			
1.	Студиски престој во странство			
	1. Клиника по детска кардиологија и кардиохирургија, Софија, Бугарија, октомври 1997- 15 дена	1	0,5	0,5
	2. Болница Бамбино Џезу-Оддел за педијатриска кардиологија и кардиохирургија, Рим ,Италија 15 дена	1	0,5	0,5
	3. Салцбург семинар за педијатриска кардиологија, Салцбург, Австрија, 9- 16 јануари 2003.	1	0,5	0,5
2	Член на научен одбор на Конгрес по педијатрија со меѓународно учество , Охрид 2011, Октомври 5-9	1	0,5	0,5
3	Член на научен одбор - Новини во педијатријата 2012 и 2013 г.	2	0,5	1
4	Плакета од Македонско лекарско друштво	1	3	3
5	Благодарница од Македонско лекарско друштво	1	1	1
6	Рецензент на трудови	3	1	3

	во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			
7	Член на болнички терапевтски комитет за лекови 2009	1	1	1
8	Учество во изработка на национални програми од одредена област Учесник во тимот за изработка на: Упатства за практикување на медицина заснована на докази; Педијатрија: Кардиологија, Ревматологија	1	3	3
	Вкупно			14

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	100,44
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	133.54
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	18
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	14
Вкупно	265,98

Членови на Рецензентската
комисија,

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р
3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

3.Д-р Аспазија Софијанова

Биографија

Аспазија Софијанова е родена во Скопје, во 1965 година. Медицинскиот факултет во Скопје го завршила во 1990 година со просечна оценка 9,46. На ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести во Скопје е вработена од 1991 година. По завршувањето на специјализацијата по педијатрија во 1997 година, работи на Одделот за интензивна терапија и лекување. За асистент по предметот педијатрија е избрана во 1998 година. Магистрирала во 2004, а докторирала во 2012 година. Во 2011 година е назначена за раководител на Одделот за интензивна терапија и лекување. Во март 2012 година е именувана за директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести - Скопје, и оваа функција се уште ја извршува.

Стручна дејност

Учествува во стручното унапредување на службата за интензивна нега и терапија преку воведување на современи методи за дијагностика и третман на критично новородени и предвремено родени новороденчиња. Од 2002 година активно учествува во неонаталниот транспорт на критично болни деца од целата земја и регионот. Во повеќе наврати релизира стручни престои во странство: во 1999 год. на Одделот за интензивна терапија при Клиничкиот центар во Љубљана, во Универзитетската клиника во Грац-Австрија, во периодот јануари-јули, се усовршува во **Prince Royal Alfred Hospital in Sydney-Australia, Department of Gynecology and obstetrics and neonatology University**, а потоа својата едукација ја продолжува со едногодишен престој (2002-2003 година) во **Department of Pediatric Intensive Care** на **George Washington University** во **Washington, DC, USA**. Во 2005 година е прогласена за национален едукатор за континуирана медицинска едукација во областа на перинатологијата-неонатологијата. Во 2012 година го завршува курсот за здравствен менаџмент на јавни здравствени установи.

Наставна дејност

За асистент по предметот педијатрија е избрана во 1998 година. Активно учествува во практичната едукација на студентите по медицина, стоматологија и фармација. Учествува во студентските испити и колоквиуми по предметот интензивна нега. Учествува во едукацијата на специјализантите по педијатрија. Предавач е на континуираната постдипломска едукација по анестезија и реанимација, втор курс-трет циклус КЕЕА. Активен предавач е на повеќе работилници и секции на педијариското и неонатолошкото здружение. Ментор е на научни студенски трудови презентирани на национални и меѓународни конгреси.

Научноистражувачка дејност

Д-р. Аспазија Софијанова е активен истражувач со посебен интерес во областа на детската интензивна нега и терапија и неонатологија.

Магистерскиот труд под наслов “Евалуација на методи со брз одговор за докажување на инфекции, од областа на неонатологијата и интензивната нега и терапија” го одбранила во 2004 година. Докторската дисертација под наслов “Рана детекција на церебралното оштетување-С100Б протеин во биолошките течности - нов метод во неонаталната медицина” ја одбранила во 2012 година. Главен истражувач-раководител е на национален научно - истражувачки проект “Рано дијагностицирање и психолошки третман на деца со развојни растројства и психолошки компликации при хронични заболувања”, финансиран од Министерството за образование и наука.

Учествува на многубројни национални и меѓународни конгреси со свои усни и постер презентации, а како поканет предавач учествува на повеќе национални и странски стручни собири.

Член е на Здружението на педијатрите и неонатолозите на Р. Македонија.

Автор и коавтор е на голем број стручни и научни трудови објавени во земјата и во странство.

**ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-
НАУЧНО,
НАУЧНО И НАСТАВНО ЗВАЊЕ**

**Кандидат: Аспазија Никола Софијанова
Институција: Медицински факултет - Скопје
Научна област: педијатрија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Вкупно бодови
1	Одржување на вежби од прв циклус на студии 1. Општа медицина: Педијатрија (1998/2008) $3 \text{ часа неделно} * 15 \text{ недели} * 0.03 = 1.35 \text{ поени} * 2 = 2.7$ $\text{годишно} * 11 \text{ години} = 29.7$ 2. Стоматологија Педијатрија (1998/2013) $1 \text{ час неделно} * 15 \text{ недели} * 0.03 = 0.45 * 2 = 0.9$ $\text{годишно} * 14 = 13.5$ 2. Фармација Педијатрија (2010/2013) $1 \text{ час неделно} * 15 \text{ недели} * 0.03 = 0.45 * 2 = 0.9 \text{ поени}$ $\text{годишно} * 4 \text{ години} = 3.6$	46.8
2	Одржување на вежби од втор циклус на студии Едукација на специјализанти Интензивна нега и лекување и реанимација: Педијатрија (2006/2013) $2 \text{ часа неделно} * 15 \text{ недели} * 0.05 = 1.5 * 2 = 3 \text{ бодови}$ $\text{годишно} * 7 \text{ години} = 21$	21.0
3	Консултации со студенти $20 * (2 \text{ семестри}) * 0.002 * 10 \text{ години} = 0.08$ Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка пракса 2006/2013 $16 * 2 \text{ часа} = 32 * 0.2 = 6.4$	7.2
4	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса	0.06
6	Учесник на XXIX хрватска педијатриска школа 2012 година	1
7	Учесник на XXX хрватска педијатриска школа 2013 година	1
8	Учесник на XVI педијатриска школа на Србија 2013 година	1
9	Учесник на ESPGHAN Eastern European School – Косово 2013 година	1
10	Учесник на 2 nd workshop on brain death diagnostics - Словенија	1

		5
		ВКУПНО 80.06

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Реден број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	БРОЈ НА АКТИВНОСТИ	Поени од формулар	Бодови
1	1. Главен истражувач-раководител на национален научноистражувачки проект: “Рано дијагностицирање и психолошки третман на деца со развојни растројства и психолошки компликации при хронични заболувања” 2. Учесник во меѓународен научен проект “Влијание на G6PDH на појавата на неонатална жолтица во Р Македонија, и популацијата на хрватското јадранско крабрежје”	1 1	6 5	6 5 <u>11</u>
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Sofijanova A. Piperkova K. Jordanova O. Developmnet and congenital characteristics of embryonic and fetal CNS in correlation with production of S100B protein as a biological marker for brain injury, Acta morphologica 2012; vol 9(1):60-8; 2. Sofijanova A. Piperkova K. Jordanova O. S100B Protein in	80% од 6 80% од 6	4.8 4.8	

	Serum as a Prognostic Marker for Brain Injury in Term Newborn Infants with Hypoxic Ischemic Encephalopathy - New Strategy for Early Brain Damage. Macedonian Journal of Medical Sciences 2012; vol5(4):416-422; 3. Sofijanov A. Piperkova K., Jordanov O. The efficacy of S100B protein as a biological marker for brain injury-our clinical experience. Physioacta 2012, vol 6(1):7-17; 4. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanov O. S100B протеин во серум нова метода во рана детекција на мозочна повреда кај критични новородени и предвремено новородени. Архиви на јавно здравје 2012, vol 4(2):18-23; 5. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanov O. Проценка на билошките маркер со брз одговор кај ризични новородени со хипосурфактоза, Архиви на јавно здравје 2012, vol 4(2):24-30; 6. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanov O. S100B protein vo serum as a reliable indicator of a brain lesion for detection of brain distress in intrauterine growth-retarded (IGUR) fetuses and neonates born with neurological deficit. Medicus 2012, Vol XVIII(2): 7. Sofijanov A. Sabolich-Avramovska V. Bojadzieva S. Krstevska S. Tolovska M. Tasic V. Kostovski A. Propionic Acidemia- Case report with fatal outcome. Macedonian Journal of Medical Sciences 2009; vol2(2):153-156; 8. Sofijanov A. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Audit of premature infants and critically ill neonates requiring ex-utero transfer by the first Macedonian neonatal emergency	80% од 6 80% од 6 80% од 6 80% од 6 60% од 6 60% од 6	4.8 4.8 4.8 4.8 3.6 3.6	

	transport servise. Macedonian Journal of Medical Sciences 2009; 15 vol2(2):145-48; 9. Sofijanov A. Piperkova K., Jordanova O. S100B protein level in normothermic and hypothermic infants, after perinatal asphyxia- starting new era of selective cooling as a biological marker for brain injury-our clinical experience. Physioacta 2012, vol 7 (1): 10. Cekovska Z. Kaftandzieva A. Panovski N. Petrovska M. Stojkova V. Jankoska G. Sofijanov A. A fatal case of Listeria monocytogenes sepsis in a new born. International Research Journal of Microbiology 2012, vol 3(3):80-5; 11. Dukovska V. Sofijanov A. Duma F. Juzevski Z. Asphyxia and developmental outcome in high risk infants. Journal of Special education and Rehabilitation 2010 ,vol (11):25-38; 12. Sofijanov N. Kuturec M. Duma F. Sabolic-Avramovska V. Sofijanov A. Hyperactive child's disturbed attention as the most common cause for light forms of mental deficiency. Journal of Special education and Rehabilitation 1998, vol (2):14-9; 13. Cherepnalkovski-Papazovska A. Piperkova K. Angelkovska –Sukarova E. Sofijanov A. Najdanovska-Aluloska N. Ilieva G. Trisomy 18, Clinical characteristics and possibilities for prenatal prevention-case report. MEDICUS 2009. Vol XI(1) 14. Бојациева С. Грујовска С. Тодоровски Г. Костовски А. Софијанов А. Мемети Ш. Бојациева И. Старделова К. Малнутриција кај деца со инфламаторна болест на превата – фреквенција и методи на рутинска нутритивна проценка. Архиви на јавно здравје	80% од 6 60% од 6 60% од 6 60% од 6 60% од 6 60% од 6 60% од 6 60% од 6	4.8 3.6 3.6 3.6 3.6 3.6 3.6	

	2013, vol 4(2):20-24 15. Јорданова О. Софијанова А. Пиперкова К. Јорданова Р. Корелација помеѓу CRP и П-6 кај бактериски инфекции кај предвремено новородени и ризично новородени. Архиви на јавно здравје 2013, vol 4(2) 16. Јорданова О. Софијанова А. Пиперкова К. Јорданова Р. Хипоксично-исхемична енцефалопатија интракранијална хеморагија кај предвремено и ризично новородени. Архиви на јавно здравје 2013, vol 4(2)	60% од 6	3.6	<u>66</u>
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно 1. Софијанова А. Пиперкова К. Тројачанец С. Митрески А. Јорданова О. С100Б протеин специфичен маркер за мозочна повреда кај критични новородени и предвремено новородени со и без мехабичка вентилација. Vox medicі 2012; XXI (75) 2. Софијанова А. Јорданова О. Пиперкова К. Процена на биолошките маркер со брз одговор кај ризични новородени со хипосурфактоза. Vox medicі 2012; XXI (76)	60% од 2 80% од 2	1.2 1.6	<u>2.8</u>
4.	Трудови објавени во зборник на трудови на високо образовна институција 1. Софијанова А. Сајковски А. Фидановски Д. Христовски А. Којиќ Љ. Дуковска В. Наунова С. Спасовска С. Кома-состојби на нарушена свест во детската возраст, предизвик за преживување или смрт. Новини во педијатрија 2009, vol (11):117-33; 2. Софијанова А. Јорданова О. Третман на педијатриски и неонатален пациент по	60% од 2	1.2	

	извршена кардиохирушка интервенција на Одделот за интезивна нега и терапија на ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести, Скопје. Новини во педијатрија 2013, vol (14):7-33; Пленарно предавање на научен стручен собир со меѓународно учество	90% од 2	1.8	
5.	1. Национална фондација за трансплантација-Интернационална работилница за биотехнологија и трансплантација – 22 септември 2012 год., хотел „Холидеј ин“ LIFE-SAVING TREATMENT FOR NEWBORN-Cord blood stem cells save live- Aspazija Sofijanova 2. Континуирана постдипломска едукација по анестезија и реанимација втор курс-трет циклус КЕЕА, 2-4 ноември 2012 год. ПОСТОПЕРАТИВЕН ТРЕТМАН НА ПЕДИАТРИСКИ И НЕОНАТАЛЕН КАРДИОХИРУШКИ ПАЦИЕНТ-Аспазија Софијанова, Оливера Јорданова 3. Slovenia-transplat, Institute for transplantation of organs and tissues of the Republic of Slovenia 2nd Workshop 31st of august and 1st of September 2012y, BRAIN DEATH DIAGNOSTICS-Aspazija Sofijanova	1	3	3
6.	Секциски предавања на научен/стручен собир 1. Здружение на доктори по медицина - специјалисти по медицинска биохемија, 26 октомври 2012 година -Аспазија Софијанова 2. Здружение на педијатрите на Македонија, 18 март 2011 година-Аспазија Софијанова 3. Здружение на неонатолозите на Македонија, 17 јуни 2011 година-Аспазија Софијанова 4. Здружение на педијатрите на Македонија, 15 јануари 2011 година-	1	3	9
		1	1	
		1	1	
		1	1	

7.	Аспазија Софијанова 5. Здружение на педијатрите на Македонија, 19 декември 2008 година-Аспазија Софијанова 6. Здружение на педијатрите на Македонија, 28 ноември 2008 година-Аспазија Софијанова 7. Здружение на педијатрите на Македонија, 16 декември 2005 година-Аспазија Софијанова 8. Здружение на педијатрите на Македонија, 27-28 март 2009 година-Аспазија Софијанова Учество на научен стручен собир со реферат-усна презентација 1. Sofijanova A. Jordanova O. Piperkova K. Using S100B protein as a biological marker for predictin outcome after severe brain injury in risk neonates. Takim professional mjekesor Permbledhje e abstrakteve Tetor,26-27, Shkup, Hotel holiday Inn 2. Sofijanova A. Piperkova K. S100B protein concentrations in pretem infants: correlations with gestational age and preterm deliveries. Takim professional mjekesor Permbledhje e abstrakteve Gostivar,28-29 Tetor,2011 3. Sofijanova A. Jordanova O. Evaluation of biological markers of inflammatory disease in the asphyxiated preterm infants. 5 Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 Охрид, 2012	1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1	8 3
8.	Апстракт објавен во зборни на конференција-меѓународна 1. Sofijanova A. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Audit of premature infants and critically ill neonates requiring ex-utero transfer by the first Macedonian neonatal emergency transport servise (NETS)- A	1	1	

	retrospective descriptive study. 1st UENPS Congress Global Neonatology and Perinataology November 17-19 2008, Rome, Italy Abstract book:148; 2. Sofijanov A. Piperkova K. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Nikolovski L. Intercorrelation between inflammatory markers in the asphyxiated premature infants. 16th ESPNIC Medical and nursing annual congress September 15-17, 2005 Antwerp, Belgium, Final program and abstract book:65; 3. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanova O. Initial experience of the importance of the creation of protein S100b in the fetal and newborn brain as a biological marker for brain injury. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:152; 4. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanova O. Serial protein S100B, in the serum levels in term and in preterm neonates with perinatal asphyxia-marker for brain damages. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:154; 5. Софијанова А. Пиперкова К. Јорданова О. Корелација помеѓу биолошките маркери кај новородени со хијалиномембранска болест. IV конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество 03-06 мај 2012, Охрид, Р.Македонија, Зборник на резимеа:47; 6. Софијанова А. Пиперкова К. Јорданова О. Проценка на биолошките маркери со брз	1 1 0.5 1 0.5 1	1 1 0.5 1 0.5 1	

	одговор кај новородени со докажана инфекција. Конгрес на Инфектолозите на Македонија со меѓународно учество Мај 03-06, 2012 Охрид, Р.Македонија, Зборник на резимеа:48; 7. Sofijanova A. Piperkova K. Al Khalili D. Predicting outcome after severe brain injury in risk neonates using the serum S100B biomarker: results using single (24h) time point. 5th Congress of Pediatric Association of Macedonia with international participation, October 06-09, 2011 Ohrid, R.Macedonia, Proceedings and abstracts:80-6; 8. Sofijanova A. Neurology in the NICU, what is new? Whould I do? KEPPRA as a new anticonvulsive therapy in severe and critically ill infants and children. 5th Congress of Pediatric Association of Macedonia with international participation, October 06-09, 2011 Ohrid, R.Macedonia, Proceedings and abstracts:500-4; 9. Sofijanova A. Piperkova K. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Infantil colic: Aetiology, prognosis and criteria for diagnosis. European Academy of Paediatrics October 7-10, 2006 Barselona, Spain, Book of abstracts:218; 10. Sofijanova A. Piperkova k. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Il-6, CRP and Elastase in preterm infants. European Academy of Paediatrics October 7-10, 2006 Barselona, Spain, Book of abstracts:328; 11. Sofijanova A. Juzevski Z. Dukovska V. Etnical dilemmas and disagreement in the newborn intensive care unit. First National Neonatology days of R.Macedonia with international participation, September 17-20, 2008 Ohrid, R.Macedonia, Book of abstracts and lectures:19-24;	0.5 1 1 1 0.5	0.5 1 1 1 0.5	

	12. Papazova M. Zivadinovic J. Petrovska S. Jordanova O. Sofijanov A. Hypoplasia of the Willis polygon. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:191; 13. Zivadinovic J. Papazova M. Petrovska S. Jordanova O. Sofijanov A. Morphological characteristics of the circulus arteriosus cerebri-Willis. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:192; 14. Papazova M. Nakeva N. Zivadinovic J. Jordanova O. Sofijanov A. Anatomical features of middle cerebral artery. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:193; 15. Gligorova M. Sofijanov A. Gucev Z. Jancevska A. Ristovska-Bojkovska N. Tasic V. Cakut in a father and his child born after in vitro fertilization. European Academy of Paediatrics October 7-10, 2006 Barselona, Spain, Book of abstracts:190; 16. Piperkova K. Sofijanov A. Sajkovski A. Fidanovski D. Hristovski A. Kojic L. Neonatal sepsis – Correlation between IL-6, Elastase and CRP in preterm infants. 16th ESPNIC Medical and nursing annual congress September 15-17, 2005 Antwerp, Belgium, Final program and abstract book:66; 17. Jordanova O. Sofijanov A. Piperkova K. Papazova M. Incidence and risk factors for infantile colic. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29,	0.5 0.5 1 1 0.5 0.5 0.5	0.5 0.5 1 1 0.5 0.5 0.5	

	2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:194; 18. Jordanova O. Sofijanov A. Piperkova K. Papazova M. Evaluation of decive markers in inflammation diagnosis-our clinical experience. III Congress of GP/FM doctors of Republic of Macedonia with international participation April 26-29, 2012 Ohrid, R.Macedonia, Book of Abstracts:135; 19. Dukovska V. Sajkovski A. Sofijanov A. Kojic L. Naunova S. Muratovska R. Duma F. Najdanovska-Alulovska N. Very low birth weight premature infant-problem or challenge. 5th Congress of Pediatric Association of Macedonia with international participation, October 06-09, 2011 Ohrid, R.Macedonia, Proceedings and abstracts:92-3; 20. Piperkova K. Papazovska-Cerepnalkovski A. Sofijanov A. Alternation in thyroid function in critically ill newborns and its prognostic significance. 1st UENPS Congress Global Neonatology and Perinataology November 17-19 2008, Rome, Italy Abstract book:119; 21. Lozanovski V. Jancevska A. Sofijanov A. Gucev Z. Tasic V. Bilateral renal anomalies in a baby with congenital cardiopathy. First National Neonatology days of R.Macedonia with international participation, September 17-20, 2008 Ohrid, R.Macedonia, Book of abstracts and lectures:158; 22. Nikcevska N. Abazi N. Sofijanov A. Kojic L. Naunova S. Voinovska T. Hristovska B. Congenital left diaphragmatic hernia with bilateral pulmonary hypoplasia-case report , 5th Congress of Pediatric Association of Macedonia with international participation, October 06-09, 2011 Ohrid, R.Macedonia,	1 0.5 0.5 0.5 0.5	1 0.5 0.5 0.5 0.5	

	Proceedings and abstracts:90-1; 23. Lozanovski V. Sofijanova A. Ristovska-Bojkovska N. Jancevska A. Gucev Z. Tasic V. Renal coloboma syndrome in a baby from risk pregnancy for interferon embriopathy. First National Neonatology days of R. Macedonia with international participation, September 17-20, 2008 Ohrid, R.Macedonia, Book of abstracts and lectures:160; 24. Дуковска В. Софијанова А. Дума Ф. Сајковски а. Фидановски Д. Христовски А. Којиќ Љ. Развојно следење кај недоносените, ран ехосонографски наод. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања :28; 25. Наумовска-Тимовска С. Сајковски А. Фидановски Д. Христовски Т. Софијанова А. Којиќ Љ. Перинатална инфекција со klebsiela aerogens i air leak синдром, Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество Септември 17-20, 2008 Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања:132; 26. Којиќ Љ. Бојациева С. Сајковски А. Фидановски Д. Христовски А. Софијанова А. Наумова С. Спасевска С. Муратовска Р. Тешка форма на меконијален аспирационен синдром третирана со сурфактант и конвенционална вентилација кај три новородени-прикази на случаи. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања:121; 27. Пиперкова К. Софијанова А.	0.5 0.5 1 0.5 0.5	0.5 0.5 1 0.5 0.5	

	Клинички и некои дијагностички особености на рани генерализирани инфекции кај новороденчињата. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања:58-9; 28. Смутреска С. Мишевска Л. Томиќ В. Тодоровска С. Софијанова А. Тасиќ В. Дуоденална атрезација- приказ на случај, Перинатална инфекција со <i>klebsiella aerogens</i> i air leak синдром. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања:159; 29. Муратовска Р. Сајковски А. Пиперкова К. Фидановски Д. Христовска А. Софијанова А. Којиќ Љ. Спасевска С. Алуловска Н. Нозокомијални инфекции (НИ) кај хирушки третирани. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања:134; 30. Спасевска С. Сајковски А. Фидановски Д. Христовски А. Софијанова А. Којиќ Љ. Муратовска Р. Алуловска Н. Асоцијација на варијацијата на серумското ниво на гликемијата (СТ) со асфиксијата и инфекцијата кај новородени. Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија , Зборник на апстракти и предавања :134-5; 31. Kimovska-Hristovska M. Sofijanovska A. Sajkovski A. Krstevska S. Naunova S. Muratovska R. Kojic L. Memedi R.	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5	0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5	

	Voinovska T. Isolated right heart hypoplasia, resulting in ARDS-case report. 5th Congress of Pediatric Association of Macedonia with international participation, October 06-09, 2011 Ohrid, R.Macedonia, Proceedings and abstracts:92-3; 32. Никчевска Н. Дума Ф. Пиперкова К. Сајковски А. Софијанова А. Кимовска М. Јовановска А. Ултразвучна дијагностика на постасфиктична дифузна малација кај новородено со асфикција-приказ на случај. Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008 Охрид, Р.Македонија, Зборник на апстракти и предавања :168-9; 33. Нешковска М. Софијанова А. Сајковски А. Фидановски Д. Христовска А. Којиќ Љ. Инфантилни колики: Етиологија, прогноза и критериум за дијагноза. Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р. Македонија, Зборник на апстракти и предавања :171-2; 34. Кимовска М. Софијанова А. Пиперкова К. Сајковски А. Фидановски Д. Никчевска Н. Примарен и секундарен дефицит на сурфактант- приказ на случај. Први национални денови по неонатологија на Р. Македонија со меѓународно учество 17-20 септември 2008, Охрид, Р.Македонија, Зборник на апстракти и предавања:173-4; 35. Jordanova O. Sofijanova A. Piperkova K. S100Bprotein-potential biomarkers for hypoxic-ischemic brain injury. Folia Medica CASSOVIENSIA Tomus 67, N.1 , Suppl.1, 2012. 4th International Student Congress Kosice June 26-29 2012,	0.5 1 1 1 1 1	0.5 1 1 1 1 1	

	Kosice, Slovakia, Abstrack book: 108; 36. Jordanova O. Bojkovski V. Petrovski M. Simeonov R. Sofijanov A. Efficacy of laparoscopic cholecystectomy in the pediatric population, Folia Medica CASSOVIENSIA Tomus 67, N.1 , Suppl.1, 2012. 4th International Student Congress Kosice June 26-29 2012, Kosice, Slovakia, Abstrack book: 132-3; 37. Jordanova O. Bojkovski V. Petrovski M. Simeonov R. Sofijanov A. Laparoscopic cholecystectomy efficacy and safe treatment in children, 12th International Congress of Young Medical Scientists May 11-12 2012, Poznan, Poland, Abstract book: 8; 38. Jordanova O. Petrovski M. Simeonov R. Sofijanov A. Bojkovski V., Initial experience of mortality, morbidity and functional outcome of congenital diaphragmatic hernia in newborns, 8th International CROatian Student Summit March 28-30 2012, Zagreb, Croatia, Abstrack book: 51; 39. Jordanova O. Petrovski M. Simeonov R. Sofijanov A. Bojkovski V. Minimally invasive abdominal pediatric surgery-increasing implementation in daily practice, 8th international CROatian Student Summit March 28-30 2012, Zagreb, Croatia, Abstrack book: 55; 40. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanova O. Investigate of S100B Protein in Serum as a Prognostic Marker for brain injury in Term Newborn Infants with Hypoxic Ischemic Encephalopathy. 4th Congress of the European Academy of Paediatric societies October 05-09 2012 Istanbul, Turkey 41. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanova O. Initial experience of effect of selective head cooling in Normothermic and Hypothermic	1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1	

	Infants. 4th Congress of the European Academy of Paediatric societies October 05-09 2012 Istanbul, Turkey 42. Sofijanov A. Jordanov O. Evaluation of inflammatory markers in the asphyxiated premature infants. 31 Annual Meeting of the ESPID May 28-June 1 2013 Milan,Italy:352 43. ET. Dokic,Z.Cekovska, A. Sofijanov etc. Laboratory diagnosis of sepsis by multiplex Real time PCR31 Annual Meeting of the ESPID May 28-June 1 2013 Milan,Italy:184 44. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanov O. Duma F. Measurement of serum levels of S100B in asphyxiated full term newborns as a useful tool for early detection of post asphyxia brain damage 3 International congress UENPS November 14-17 Porto 2012:199 45. Sofijanov A. Piperkova K. Jordanov O. Duma F. S100B protein as a reliable indicator of a brain distress in intrauterine growth retarded IUGR fetuses as well as in neonates born with neurological deficit 3 International congress UENPS November 14-17 Porto 2012:198-199 46. Duma F. Sofijanov A. Basics of brain ultrasound for neonatal Intensive Care Unit and neonatologist 3 International congress UENPS November 14-17 Porto 2012:198-199 47. Papazovska A. Sofijanov A. Piperkova K. And etc.Atypical Clinical Manifestation of vascular ring in premature baby 3 International congress UENPS November 14-17 Porto 2012:216-217 48. Sofijanov A. Jordanov O. S100B protein marker for detection of brain distress in	1 1 1 12	1 1 1 12	<u>38</u> <u>12</u> Вкупно 152.0

	intrauterine growth-retarded fetuses and neonates born with neurological deficit. WCPM June 19-22, Moscow 2013 49. Sofijanova A. Jordanova O. S100B protein concentrations in cord blood, correlations with gestational age in term and preterm infants. WCPM June 19-22, Moscow 2013 Монографија објавена во странство “S100B Protein as a New Method for Early Detection of Cerebral Damage” LAP LAMBERT Academic Publishing ISBN-10: 3659390135 ISBN-13: 978-3659390135			

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Поени од формулар	Вкупно поени
1	1.Завршена специјализација по педијатрија 2. Доделено звање примариус	2 2	4
2	Поглавје во книга-автор “Pediatric cardiomyopathies” во CARDIOMYOPATHY ISBN 980-953-307-884-2 In Tech 2013, Sofijanova Aspazija, Jordanova Olivera	4	4
3	Воведување на клиничка метода во областа на медицинските науки и здравството 1.Еритропоедин и неонатален мозок: од невроразвојно до невропротективно безбедно и ефикасно дејство-нов метод во третирање на мозочните трауми кај прематурни и критични новородени 2. Хипотермија- нов метод во третирање на мозочните трауми кај прематурни и критични новородени 3. Неонатален и педијатриски ургентен медицински транспорт на витално загрозени деца	4 4 4	12
4	Студиски престој во странство 1. Во 1999 год. едномесечен престој на Одделот за интензивна терапија при	0.5	

	Клиничкиот центар во Љубљана, 2. Во 2000 год едномесечен престој во Грац-Австрија, на одделот за педијатриска интензивна во Универзитетската клиника 3. Во 1998 и 2000 год. престој на Одделот за интензивна терапија при Клиничкиот центар во Салцбург 4. Во 2001 година шестмесечен престој, во Prince Royal Alfred Hospital in Sydney-Australia, Department of Gynecology and obstetrics and neonatology University 5. Во 2002-2003 година едногодишен престој на George Washington University in Washington, DC, USA, Department of Pediatric Intensive Care. 6. Во 2013 година - двомесечен престој, St Mary Hospital Fukuoka Japan	0.5 0.5*2 1 2 0.5	1 5.5
5	Член во комисија за изработка и дополнување на закон;изработка на подзаконски акт -ЗА ТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА ТКИВА И ОРГАНИ ВО Р.МАКЕДОНИЈА	2	<u>2</u>
			ВКУПНО : <u>28.5</u>

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Реден број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Директор ЈЗУ Универзитетска клиника за детски болести - Скопје	6	<u>6</u>
2	Раководител на внатрешна организациона единица Раководител на Оддел за интензивна нега и терапија	3	3
3	Учество во комисии и тела на државни и други органи 1. Член на Комисија за изготвување на стратегија за дијагностицирање и лекување на лица заболени од ретки болести 2. Член на Комисијата за оцена на здравствената состојба на децата без родители и родителска грижа и определување надоместок	1 1	

4	3. Член на стручниот тим за утврдување на трајни контраиндикации и поствакцинални компликации	1	10 7 години*1=7	7
	4. Член на второстепена комисија при ФЗОМ	1		
	5. Член на Комисијата за трансплантација на ткива и органи	1		
	6. Член на Национален комитет за безбедно мајчинство	1		
	7. Член на Национален комитет за промоција, заштита и поддршка на доењето во РМ	1		
	8. Член на работна група за изработка на Национални стандарди за акредитација на здравствените установи кои вршат болничка дејност	1		
	9. Член на координативното тело за унапредување на здравјето на децата и улогата на лекарот- специјалист - педијатар во севкупниот здравствен систем	1		
	10. Лиценца за вештачење од областа на педијатријата-Министерство за правда			
	Координатор на студиска програма			
	Национален координатор за континуирана медицинска едукација			
	Перинатална програма			
	2005/2012=7години*1=7поени			
			ВКУПНО	26

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	80,06
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	152,0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	28,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	26
Вкупно	286,56

Членови на Рецензентската
комисија,

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р

3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

4. Д-р Лидија Карева **Биографија**

Лидија Карева е родена во Скопје во 1959 година, каде што има завршено основно и средно образование. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирала во 1984 година со просечен успех 9,08. Од 1985 година е вработена на Клиниката за детски болести, каде што и ја завршила специјализацијата во 1992 година.

Стручна дејност

По завршувањето на специјализацијата работи на Одделот за имунологија при Клиниката за детски болести, каде што е вклучена е во дијагностиката и лекувањето на деца со примарни и секундарни имунодефицити, деца со рана појава на атопија и врши консултативни прегледи на деца со несакани поствакцинални компликации. Од 1999 година е раководител на Отсекот за клеточни имунодефицити при споменатиот Оддел, а од 2012 година е назначена за раководител на Одделот за амбуланско-поликлиничка дејност при Клиниката. Оствалила повеќе стручни престои во странство во Белград, Рим и во Royal Free Hospital во Лондон каде што е обучена за скорирање на децата со атописки дерматит и орални провокативни тестови пред имунизација, како и за лабораториска проценка на примарни имунодефицити. Има активно учество во работата на консултативниот тим по имунологија на Клиниката. Од 2002 година го има звањето примариус.

Наставна дејност

За асистент по предметот педијатрија за студентите по медицина, стоматологија и фармација е избрана во 1995 година и реизбрана е повеќе пати. Активно е вклучена во стручните презентации, предавања, семинари по имунологија и вакцинации за лекари на специјализација по педијатрија и лекари од примарната здравствена заштита.

Научно - истражувачка дејност

Заедно со тимот на своите соработници промотор е на научно - истражувачката работа поврзана со примарните имунодефицити во Р.Македонија. Докторската дисертација под наслов „Одредување на лимфоцитните популации во периферната крв во проценка на клеточниот имунитет во детската возраст” ја одбранила во 2002 година.

За научен соработник по предметот педијатрија е избрана во 2012 година. Активно учество има во интернационалниот J - проект чија цел е промоција и запознавање на јавноста со проблемите поврзани со примарните имунодефицити и јакнење на соработката помеѓу имунолошките центри во источна и централна Европа.

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО - НАУЧНО ,
НАУЧНО, НАСТАВНО - СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат:****Лидија Киро Карева****Институција: Медицински факултет Скопје****Научна област: педијатрија****НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

РЕД.БРОЈ	Назив на активнoста	поени
1	Настава втор циклус семинар педијатрија 5 год.х3часа=15	0,75
2	Настава втор циклус предавања високи сестри 2 часа	0,10
3	Вежби педијатрија 18,5годх90часа=1665часа	49,95
4	Вежби стоматологија 16годх15ласа=240часа	7,20
5	Вежби фармација 3годх10часа=30часа	0,90
6	Вежби клинички основи 5 годх10часа=50часа	1,50
7	Здравствена клиничка практика семејна4х80часа=320часа	19,20
8	Консултации со студенти 18,5годх10=185	0,74
9	Пакет материјали за имунологија3х	3,00
	Работилници 2 х	3
	Семинарски работи 24	0,72
	Одржување на менторска настава за клиничка практика по педијатрија	
	2011 2х15дх2 часа=60х0.06=3.6 6х3 консултации=18х0.2=3.6	7.2
	2012 2х15дх2 часа=60х0.06=3.6 6х3 консултации=18х0.2=3.6	7.2
	15дх2 часа=30х0.06=1.8 3х3 консултации=9х0.2=1.8	3.6
	Вкупно	105.06

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

РЕД.БРОЈ	Назив на активнoста	поени
2	Учесник во национален научен проект	3
3	Учесник во меѓународен научен проект	5
	Трудови објавени во научно списание	
	1.Л.Карева, Н.Поп-Јорданова:Дистална ренална тубуларна ацидоза. Македонски медицински преглед, Јубилеен број, 50 години. 2.К. Миронска,К.Ставрик,С.Пеова,Л.Карева:Хумора	60% од 4 поени=2,4

	лен имун одговор кај малнутритивни деца.Македонски медицински преглед,2000,1/2,п41-44. 3. Миронска К,Пеова С,Карева Л,Ставриќ К.ХИБ - вакцина за превенција на инфекции предизвикани со Hemofilus influenza во детската возраст.Македонски медицински преглед год.60,2006,п40-44 4. Lidija Kareva, Sonja Peova, Kristina Mironska, Katerina Stavrik. Effects of vitamin D therapy on cellular immunity in children with rickets. MEDICUS, Vol.XVII.Qershor 2012 5.Лидија Карева. Инфекции кај примарни имунодефицити. Зборник на трудови, Новини во педијатријата Струга,2012	
		13,2
4	Трудови објавени во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	1.Ставри К, Пеова С, Миронска К, Карева Л:Асоцијација гастроезофагеалног рефлукса и ИгГ2 дефицита. Дечја пулмологија 2000. Београд: вол 8,број 1, р69. 2.Л.Карева,С.Пеова,К.Пиперкова, К.Миронска, К.Ставриќ:Алфа1 антитрипсин дефицит у детета. Дечја пулмологија 2001. Београд: вол 9,број 1/2, р83_85. 3.К.Stavrik,S.Peova, К.Mironska,L.Kareva,M.Jurhar Pavlova,M.Spiroski: Serum vitamin A retinal binding protein in children with acute respiratory infections.Clin.Appl.of Immunol Invest. Vol.1,2001 p 107-110. 4.Toth B, Volokha A,Рас М,Bernatovska E,Kareva L, Marodi L et al.; Genetic and demografic features of X-linked agammaglobulinemia in Eastern and Central Europa :a cohort study.Mol.Immunol,2009 Jun ;46(10) :2140-6Epub2009 May5	3,6+3,6+5,18+5,52
		17,9
5	Апстракти објавени во зборник на трудови (домашен)	
	1. С.Пеова, , И Бојациев, К. Миронска,	0,5 поени по

	Л.Карева: Малнутриција и имун одговор. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 35. 2. Л.Карева, К. Миронска, С.Пеова , И Бојациев:Значење на одредувањето на ЦИК кај деца со малнутриција и салмонелна инфекција. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 142 3. К. Миронска, И Бојациев, Л.Карева, С.Пеова:Стрептококни инфекции и имунитет. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 422. 4. С.Пеова, , И Бојациев, К. Миронска, Л.Карева:Медитеранска треска. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 423. 5. И Бојациев, Л.Карева, С.Пеова, К. Миронска:Современо лекување на рахит. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 3. 6. К. Миронска, И Бојациев, С.Пеова, Л.Карева:Примарен имун дефицит-М. Брутон. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 412. 7. К.Ставриќ, И.Бојациев, С.Пеова, К.Миронска, Л.Карева, М.Константиновиќ; Хиповитаминоза А во детската возраст. Македонски мед. преглед, супл: 15, Зборник на резимеа на 7. конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 1994: 59. 8. Л.Карева, С.Пеова, И Бојациев,К. Миронска:Хиперплазија на тимус во детска	апстракт+0,5 за учество

	возраст.Македонски медицински преглед,супл.23.Зборник на апстракти. Прв Македонски имунолошки конгрес,Охрид,1996,73. 9.С.Бојациева, С.Пеова ,И Бојациев ,К. Миронска, Л.Карева: Значење на одредување на ЦИК во ликвор. Македонски медицински преглед,супл.23.Зборник на апстракти. Прв македонски имунолошки конгрес,Охрид,1996,34. 10. К. Миронска, И Бојациев, С.Пеова, Л.Карева:Изохенаглутинини-параметар за проценка на хуморалниот имунитет. Македонски медицински преглед,супл.23.Зборник на апстракти. Прв македонски имунолошки конгрес,Охрид,1996,37 11. С.Пеова, И Бојациев, К. Миронска, Л.Карева: Примарни имунодефицити. Македонски медицински преглед,супл.23.Зборник на апстракти. Прв македонски имунолошки конгрес,Охрид,1996,222. 12.Ставрик К,Пеова С, Миронска К, Карева Л. Витамин А статус кај деца со рецидивни респираторни инфекции. Македонски медицински преглед, супл 31. Зборник на апстракти на 2. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,1998,И/034 13.Миронска К, Пеова С, Карева Л, Ставрик К: Употреба на локален имуностимулатор во терапија на малксиларен синусит. Македонски медицински преглед, супл 31. Зборник на апстракти на 2. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,1998,И/094 14.Карева Л, Ставрик К, Пеова С, Миронска К, Бојациева С: Имунолошки аспекти на акутно воспаление на средното уво кај доенче и мало дете. Македонски медицински преглед, супл 31. Зборник на апстракти на 2. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,1998,И/091	

	15..Бојациева С, Пеова С, Миронска К, Карева Л, Ставриќ К:Конгенитална рубеола приказ на случај. Македонски медицински преглед, супл 31. Зборник на апстракти на 2. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,1998,И/086 16. Ставриќ К, Пеова С, Миронска К, Карева Л: Виатмин А суплементација кај доенчиња и мали деца со нарушен витамин А статус. Македонски медицински преглед, супл 31. Зборник на апстракти на 2. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,1998,Н/031 17.Карева Л: Клеточен имун одговор во функција на возраста.Македонски медицински преглед, супл. 443.2 Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 2000Л44. 18. Ставриќ К, Пеова С, Миронска К, Карева Л, Јурхар М, Петличковски А, Спироски М:Имуноглобулин Г супклази кај деца со рецидивни респираторни инфекции. Македонски медицински преглед, супл 43.2 Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 2000 П191 19.С.Пеова,Л.Карева,К.Миронска,К.Ставриќ:Ре вакцинација на деца со претходна нескана поствакцинална реакција. Македонски медицински преглед, Зборник на апстракти и трудови на 3. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,2003,Р/010. 20. К.Ставриќ,С.Пеова,К.Миронска,Л.Карева:Корелација на серумски витамин А со времетраењето на доењето.Македонски медицински преглед, Зборник на апстракти и трудови на 3. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,С/013. 21К.Миронска,С.Пеова,Л.Карева,К.Ставриќ:Фагоцитоза кај малнутритивните деца. Македонски медицински преглед, Зборник на апстракти и трудови на 3. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество,Охрид,2003,С/150. 22.Карева Л, Пеова С,Миронска К, Ставриќ К, Можни етиолошки фактори во развојот на	

	еритема мултиформе.Зборник на апстракти и трудови на 4. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, Охрид,2007,п362 23.Пеова С,Миронска К,КареваЛ, Ставриќ К, Регистер на примарни имунодефицити кај деца во Р.Македонија. Зборник на апстракти и трудови на 4. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, Охрид,2007,153 24.Ставриќ К, Пеова С, Карева Л, Миронска К, Автоинфламаторни заболувања. Зборник на апстракти и трудови на 4. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, Охрид,2007,п154 25. Карева Л, Пеова С,Миронска К, Ставриќ К,Зглобни проблеми кај пациенти со Х врзана агамаглобулинемија. Зборник на апстракти и трудови на 4. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, Охрид,2007,п155 26.Миронска К,Пеова С,Карева Л,Ставриќ К, Wiskott-Aldricx Sindrome, приказ на случај. Зборник на апстракти и трудови на 4. Конгрес на педијатрите на Македонија со интернационално учество, Охрид,2007,п156 27. Миронска К,Пеова С,Карева Л,Ставриќ К, Апликација на ХИБ - вакцина за превенција и редукција на горно респираторни инфекции предизвикани со Hemofilus influenza.Зборник на абстракти на 1 Конгрес на оториноларинголозите на Македонија, Охрид,2005,п57 28.Peova S,Mironska K, KarevaL, Stavric K, PID diagnosed in childhood at University childrens hospital Skopje in period 1976-2006.MJMS 5 Balkan Congress of Immunology,Ohrid,2008,p18 29.StavricK,Peova S,Kareva L,Mironska K,Familial mediterranean fever-case report. MJMS 5 Balkan Congress of Immunology,Ohrid,2008,p48 30.S.Peova,K Stavric,L Kareva,K.Mironska:Hyper IgD syndrome.BJMG Vol9,No 3&4 2006, pp129 31.S.Peova,K.Mironska,L.Kareva,K.Stavric.Mutation analysis of the BTK gene in patients with X-linked aggamaglobulinemia in Macedonia. BJMG Vol9,No 3&4 2006, p130 32.Карева Л,Пеова С,Миронска К,Ставриќ	

	К:Неонатален скрининг за тешка комбинирана имунодефицитност.Зборник на апстракти и трудови на 5. Конгрес на педијатрите на Македонија,Охрид,2011,469 33.Миронска К, Карева Л, Ставриќ К, Пеова С: Тешка вродена неутропенија. Зборник на апстракти и трудови на 5. Конгрес на педијатрите на Македонија,Охрид,2011,473 34.Ставриќ К, Пеова С, Миронска К, Каревал, Ангелкова Н: Валпроична киселина како тригер фактор на херeditарен ангиоедем. Зборник на апстракти и трудови на 5. Конгрес на педијатрите на Македонија,Охрид,2011,474 35.Ставриќ К, Карева Л, Миронска К, Пеова С, Христоманова С, Трајков Д, Спировски М: ИгЕ сензибилизација кај деца со тешка форма на atopиcки дерматитис.Прилог, Вокс Медици,октомври 2011, бр. 72	
		20.0
6	Арстракти објавени во зборник на трудови (интернационален)	
	1.К. Миронска, И Бојациев, С.Пеова, Л.Карева:Ацелуларна вакцина против Пертусис. Зборник на трудови од 1. Конгрес на педијатрите на СР Југославија со меѓународно учество, Ниш,1994,302-303 2. И Бојациев, К. Миронска, Л.Карева С.Пеова:Современи сфаќања во водењето на стрептококните инфекции. Зборник на трудови од 1. Конгрес на педијатрите на СР Југославија со меѓународно учество, Ниш,1994,314-315 3. Л.Карева С.Пеова, К. Миронска, И Бојациев: Значење на одредувањето на ЦД-маркерите кај деца со рецидивни инфекции. Зборник на трудови од 1. Конгрес на педијатрите на СР Југославија со меѓународно учество, Ниш,1994,440-441. 4. Л.Карева, И Бојациев, С.Пеова, К. Миронска:Тешка форма каренцијалног рахитиса.Зборник радова,Југословенски педијатриски дани, Ниш,1996. 5. Л.Карева, И Бојациев, С.Пеова, К. Димитровски,К. Миронска: Витамин Д терапија кај бебиња со рахитис-ефекти на лимфоцитните супопулации.Зборник на абстракти, Прв Балкански имунолошки	1 поен по труд

	конгрес, Белград,1995,314. 6. С.Пеова, И Бојациев, Л.Карева, К. Миронска: Масивна интракранијална хеморагија изазвана недостатком витамина К. Зборник радова,Југословенски педијатриски дани, Ниш,1996. 7. К. Миронска, , Л.Карева ,И Бојациев, С.Пеова:Учесталост малформација и инфекција уринарног тракта код деце са имуним дефицитом. Зборник радова,Југословенски педијатриски дани, Ниш,1996. 8. С.Пеова, И Бојациев,Ц. Писевска,В.Милев, Л.Карева, К. Миронска: Аномалија на Ди Георги-приказ на случај. Зборник на абстракти, Прв балкански имунолошки конгрес, Белград,1995,162. 9.Peova S, Mironska K, Kareva L, Stavric K:Clinical spectrum of Kawasaki Disease. 3 Balcan Congress of Immunology, Athens, 2001 Programme and Book of Abstracts.P99 10.K. Stavric, G.Kondov, S.Peova, K.Mironska, L.Kareva: Upper sternal cleft in an infant, case report. XXII International Congress of Pediatrics, Book of abstracts, Amsterdam , 1998, P548 11.K.Mironska,S.Peova. K.Stavric, L.Kareva:Protection of immunodeficient children from haemophullus influenzae infections. European academy of paediatrics, Book of abstracts.Barcelona , Spain,,2006 p149 12.S.Peova, K.Stavric, K.Mironska, L.Kareva:A retrospective clinical and immunological survey of children with X-linked agamaglobulinemia in R.Macedonia.12th Meeting of the ESID, Budapest, 2006, p102, B8 13. K.Mironska S.Peova, L.Kareva K.Stavric,:Primary immunodeficiency deseases in childhood in Macedonia. 12th Meeting of the ESID, Budapest, 2006, p223, L5 14. K.Stavric, S.Peova ,K.Mironska, L.Kareva :Intravenous immunoglobulin treatment in primary and secondary immunodeficiency. 12th Meeting of the ESID, Budapest, 2006, p206, I5 15.Mironska K, Peova S,Kareva L, Stavric K, Diagnosed patients with primary	

	immunodeficiency disorders in Macedonia. Book of abstracts, 13 Congress of Polish society of experimental and clinical immunology, Krakow, 2008p.156	
		15,0
7	Труд објавен во зборник	
	1. Карева Л: Клеточен имун одговор во функција на возраста. Македонски медицински преглед, супл 443.2 Македонски имунолошки конгрес, Охрид, 2000Л44.	2,0
	Учество на научен/стручен собир со постер - 20	10,0
8	Учество на научен/стручен собир со реферат - 20	10,0
9	Секциско предавање - 4	4,0
10	Секциско предавање меѓународно - 2	4,0
11	Пленарно предавање - 3	9,0
	Вкупно	111,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

РЕД.БРОЈ	Назив на активноста	поени
1	Воведување на нова метода - СКОРАД индекс	4
2	Воведување на нова метода -орален провокативен тест на јајце пред имунизација со МПР - вакцина	4
3.	Специјализација педијатрија	2
4	Стручен престој во странство до 3 месеци 2х	1
5	Стручен престој во странство над 3 месеци 2х	2
	Вкупно	13
Дејности од поширок интерес		
1	Постигнувања и награди-примариус	3
2	Постигнувања и награди-Благодарница од Македонско лекарско друштво	3
3	Член на одбор на науче/стручен совет 2х	1
	Вкупно	7
	Вкупно	20

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	посени
НАСТАВНО ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	105,06
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	111,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	13,00
Дејности од поширок интерес	7.0
Вкупно	236,16

Членови на Рецензентската
комисија,

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р
3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

5.Д-р Марина Крстевска Константинова **Биографија**

Д-р Марина Крстевска Константинова е родена на 31.1.1961 година во Скопје, Република Македонија. Медицинскиот факултет го завршила во Скопје со просечен успех 9.48. Од 1988 година работи на Клиниката за детски болести. Специјалистичкиот испит го положила во 1994 година и од тогаш работи на Одделот за ендокринологија и генетика.

Во 1997 година го одбрала магистерскиот труд под наслов: „Фреквенција и карактеристики на Трисомија 21 на територијата на Република Македонија”, а докторирала во 2003 година.

Стручна активност

Посебна активност покажува во дијагностиката и лекувањето на пубертетските нарушувања, како и на другите ендокринолошки заболувања.

Наставно - образовна дејност

Во 1994 година престојувала на усовршување во Children's Hospital на Универзитетот во Питсбург, САД. Во 1997 година ја добила клиничката стипендија по педијатриска ендокринологија, доделена од страна на Европското здружение за детска ендокринологија (ESPE), и престојувала две години (1997-1999) во Лиеж, кај проф. Jean Pierre Bourguignon.

Активно ја остварува практичната настава за студенти и учествува во едукација на специјализанти.

Научно - истражувачка дејност

Посетува повеќе семинари, стручни состаноци и конгреси со сопствени трудови, од кои по општа педијатрија во Салцбург, Австрија, по детска ендокринологија во Варшава, Полска, Копенхаген, Данска, Париз, Франција, Марбеља, Шпанија, Корзика, Брисел, Белгија, Стокхолм, Шведска, Њујорк, Америка.

Учествува во неколку клинички студии водени на Одделот за ендокринологија и генетика. Во јули 2007 година ја одбрани својата докторска дисертација со наслов: „Евалуација на растот и пуберталниот развој кај здрави женски деца и деца со функционално предвремено сексуално зреење: компарација помеѓу клинички и ауксолошки параметри со нивото на ксеноестроген, IgF1 и IgFBP3”.

Учесник е на бројни конгреси во земјата и во странство. Автор и коавтор е на многубројни трудови печатени во домашни и меѓународни списанија и зборници.

Во 2007 година се стекнала со звањето примариус.

Во 2012 година е избрана за научен соработник на Медицинскиот факултет во Скопје.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО - НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО - СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ
Кандидат: Марина Григорије Крстевска-Константинова
Институција: Медицински факултет – Скопје
Научна област: педијатрија
НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	Назив на активности	Поени
2.	Одржување на настава од прв циклус студии (вежби)	
	Медицина-педијатрија	2,7
	1996 2x45=90	2,7
	2000 2x45=90	2,7
	2001 2x45=90	2,7
	2002 2x45=90	2,7
	2003 2x45=90	2,7
	2004 2x45=90	2,7
	2005 2x45=90	2,7
	2006 2x45=90	2,7
	2007 2x45=90	2,7
	2008 2x45=90	2,7
	2009 2x45=90	2,7
	2010 2x45=90 +45=135x0.03=4.05	4,05
	2011 2x45=90	2,7
	2012 90+45=135x0.03=4.05	4,05
	2013 2x45=90x0.03=2,7	2,7
	Стоматологија-педијатрија	
	1996 1x15=15	0,45
	2000 1x15=15	0,45
	2001 1x15=15	0,45
	2002 1x15=15	0,45
	2003 1x15=15	0,45
	2004 1x15=15	0,45
	2005 1x15=15	0,45
	2006 1x15=15	0,45
	2007 1x15=15	0,45
	2008 1x15=15	0,45
	2009 1x15=15	0,45
	2010 1x15=15	0,45
	2012 1x14=15	0,45
	Фармација-клиничка практика	
	2009 3x3=9	0,27
	2010 3x3=9	0,27
	Медицина- клиничко испитување	

	2009	2x16=32	0,96
	2011	1x16=16	0,48
	2012	2x16=32	0,96
	2013	2x16=32	0,96
	Медицина –ургентна медицина		
	2012	1x8=3	0,09
	2013	1x3=3	0,09
	Консултации за студенти 20 x 0.002=0.04 x 15 години		0,6
	Ментор и едукатор на здравствена едукација		
	2013		0,08
2	Одржување на менторска настава за клиничка практика по педијатрија		
	2011	2x15dx2 часа=60x0.06=3.6 6x3 консултации=18x0.2=3.6	7.2
	2012	2x15dx2 часа=60x0.06=3.6 6x3 консултации=18x0.2=3.6	7.2
		15dx2 часа=30x0.06=1.8 3x3 консултации=9x0.2=1.8	3.6
3	Настава во работилници		
	Нарушување на растот		1,5
	Учесник x4		4,0
	Вкупно		87,02

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред бр.	Назив на активноста	Број на активности	Пое од формулар	Вкупно поени
1	Апликација на локални стимулаторни супстанции за стимулација на локален клеточен имунитет .И. Бојаџиев, М. Крстевска- Константинова, К. Миронска, С. Пеова, Југословенски педијатриски дани, Ниш , 1992	1	2x0,6	1
2	Конгенитални аномалии на бели дробови А. Саздовски, В. Старова, М. Христова, Љ. Николовски, М. Влашки, М. Крстевска- Константинова Македонски медицински преглед, Книга на апстракти на 6. Педијатриски денови, 1991.	1	0,5	0,5

3	Активност на Антитромбин 3, кај новородени деца. Т. Николова, И. Дејанов, И. Бојациев, С. Пеова, М. Крстевска-Константинова 1. Интернационален конгрес на неонатолози, Истанбул, Турција, 1990.	1	1	1
4	Раст код деца са ИДДМ М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, В. Лукаревска, Б. Чоневска Југословенски Педијатриски Дани, Ниш, Зборник радова, 129-132, 1995.	1	2x0, 6	1
5	Предвремени пубертет централног порекла-дијагноза и терапија М. Кочова, М. Константинова, Б. Чоневска, В. Кировска Југословенски Педијатриски Дани, Ниш, Зборник радова, 158-159, 1995.	1	2x0, 6	1
6	Фамилијарна појава конгениталне адреналне хиперплазије М. Кочова, М. Крстевска-Константинова Југословенски Педијатриски дани, Ниш, Зборник радова, 160-161, 1995.	1	2x0, 9	1
7	A cold spot of IDDM incidence in Europe-Macedonia М. Kocova, М. Trucco, М. Konstantinova, J. Dorman Diabetes Care, 16:9, Sept. 1993	1	6+1, 57	4,54
8	Detection of CYP 21 B gene mutations in Republic Macedonia М. Kocova, М. Krstevska-Konstantinova, S. Siegel, М. Btгоеvska, М. Trucco 8th Balcan Congress of Endocrinology, Book of Abstracts, Turkey, 1995	1	1	1
9	Коскена матурација кај децата со КАХ М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, З. Трајковски 1. Македонски конгрес на радиолози, Книга на апстракти, Охрид, 1995.	1	0,5	0,5
10	Коскена старост кај децата со дефицит на хормон на раст М. Кочова, М. Крстевска-Константинова, З. Гучев, З. Трајковски 1. Конгрес на радиолози, Книга на апстракти, Охрид, 1995.	1	0,5	0,5
11	Феохромоцитом кај деца М. Кочова, Д. Кузманска, В. Тасик, М. Крстевска-Константинова 1. национален турски конгрес за педијатриска ендокринологија, Книга на апстракти, Анталија, мај, 1996	1	1	1
12	Конгенитална адренална хиперплазија, форма со касен почеток М. Кочова, М. Крстевска-Константинова 1. Турски национален конгрес за педијатриска ендокринологија, Книга на апстракти, Анталија, мај, 1996	1	1	1
13	Вредности на гликозилиран хемоглобин (HbA1C) кај децата со ИДДМ М. Кочова, М. Крстевска-Константинова, В. Лукаревска Балкански журнал на клиничка лабораторија, 2:2, 1995	1	1	1
14	Абнормална сексуална диференцијација, дијагностичке процедури М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, И. Милев Југословенски Педијатриски дани, Ниш, Зборник радова, 404-406, 1996	1	1	1
15	Акутни супуративни тироидит код детета М. Крстевска-Константинова, М. Кочова Српски Архив, стр. 38-42, 1997	1	3x0, 9	2,7
16	15. Тироидни параметри код деца са Тарнеровим синдромом третиране хормоном раста М. Крстевска-Константинова, Г. Весов, М. Кочова, З. Гучев, Е. Шукарева Југословенски Педијатриски дани, Ниш, Зборник радова, стр. 53, 1997	1	2x0, 6	1
17	Incidence of DQB1 molecular typing in Macedonian IDDM children М. Kocova, J. Dorman, М. Blagoevska, М. Bogcev, М. Ivanovski, М. Krstevska-Konstantinova, М. Trucco In "Standardization of Epidemiologic Studies for Host Susceptibility", Plenum press, Nato, ASI series, New York, 1994	1	4x0. 6	2.4
18	Treatment of growth hormone deficient children in the Republic of Macedonia М. Kocova, Z. Gucev, М. Konstantinova Abstracts, Cairo 1995	1	1	1
19	Klinefelter-ов синдром у децјем узрасту М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, Е. Шукарова, Г. Убовик, З. Гучев Југословенски Педијатриски дани, Ниш, Зборник радова, 45, 1997	1	2x0, 6	1
20	Конгенитална адренална хиперплазија и нефротски синдром-приказ на случај Д. Кузмановска, М. Кочова, В. Тасик, М. Константинова, Е. Шахпазова, Н. Ристовска-Бојковска, И. Милев Конгрес на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи. Мак. мед. преглед (супл. 30), 1997	1	0,5	0,5

21	Клипел-Фајл синдром асоциран са мултицистичном бубрежном дисплазијом М. Кочова, В. Тасик, М. Константинова , Е. Шукарева, Г. Убовик, З. Гучев, Д. Кузмановска, Е. Шахпазова, Н. Ристовска-Бојковска; Југословенски педијатриски дани, Ниш Зборник радова, 46, 1997	1	1	1
22	Клипел-Фајл синдром у првој години живота Е. Шукарева, М. Крстевска-Константинова , М. Кочова, З. Гучев, В. Тасик Југословенски Педијатриски дани, Ниш, Зборник радова, 33, 1997	1	1	1
23	Insulin-like growth factor (IgF) системот во настанувањето на интраутериниот заостанок на раст и развојот З. Гучев, М. Кочова, М. Константинова , Е. Шукарева Абстракти, Маврово, 1996	1	0,5	0,5
24	Синдромот на Russel-Silver-приказ на случај З. Гучев, М. Кочова, М. Константинова , Е. Шукарева Мак. Мед. Преглед. 1997 (во печат)	1	2x0, 6	1,2 ?
25	Синдромот на Rubinstein-Taybi-приказ на случај З. Гучев, Т. Николова, М. Кочова, М. Константинова , Е. Шукарева, З. Трајковски, Н. Лабан -Гучева, Н. Блажевска-Крстевска, Д. Фидановски, Г. Весов Мак. Мед. преглед 1997 (во печат)	1	2x0, 6	1,2 ?
26	Исхрана кај деца со дијабетес мелитус М. Кочова, М. Крстевска-Константинова , О. Ѓорѓевиќ, Г. Ристевска Маринг, стр. 31, Скопје 1997	1	0,5	0,5
27	HLA class II molecular typing in an European Slavic population with a low incidence of insulin-dependent diabetes mellitus М. Kocova, М. Blagoevska, М. Konstantinova, J. Dorman, М. Trucco Tissue Antigens 45:216-219, 1995	1	6+1.f .2.75 x0,6	5.25
28	Лекување на деца со идиопатски дефицит на хормонот за раст М. Кочова, З. Гучев, М. Крстевска-Константинова Год. 36. Мед. Фак. (во печат), 1997	1	4x0, 8	3,2
29	Карцинома папиларе на тироидната жлезда во детска возраст М. Кочова, М. Крстевска-Константинова , Б. Чоневска, С. Лазеска Мак. Мед. Преглед (супл. 20), 534, 1995	1	4x0, 6	2,4
30	Congenital Adrenal hyperplasia in the Republic of Macedonia М. Kocova, М. Krstevska-Konstantinova, В. Conavska 4th Asian Symposium of Childhood and Juvenile Diabetes, Chiang Mai, Thailand, Abstracts, 68, 1997	1	1	1
31	Low incidence of IDDM during 1985-1995 in the Republic of Macedonia М. Kocova, М. Konstantinova, А. Demardzieva 16th IDF Congress- Helsinki, Abstracts, 1997	1	1	1
32	Microalbuminuria in diabetic children М. Kocova, М. Konstantinova, Z. Gucsev, А. Demirdzieva ESFE, Stockholm, Hormone Research 48 (Suppl. 2), 646:141, 1997	1	1	1
33	Incidence of insulin dependent diabetes mellitus in children under 4 years of age in R. Macedonia М. Kocova, М. Krstevska-Konstantinova, Lj. Kojic ISPAD (international Society of Pediatric and Adolescent Diabetes), Abstracts, 1998	1	1	1
34	Incidence of trisomy 21 in the Republic of Macedonia М. Krstevska-Konstantinova, М. Kocova The IPA World Congress of Pediatrics, 9-14 August, Amsterdam, Abstract Book, 371, 1998	1	1	1
35	Epidemiologic characteristics of trisomy 21 in Macedonia М. Krstevska-Konstantinova, М. Kocova The IPA World Congress of Pediatrics, 9-14 August, Amsterdam, Abstract Book, 371, 1998	1	1	1
36	Diabetes duration and the quality of metabolic control are positively correlated with the development of late diabetic complications in children with type 1 diabetes mellitus Z. Gucsev, М. Kocova, Е. Sukarova, М. Krstevska-Konstantinova The IPA World Congress of Pediatrics, 9-14 August, Amsterdam, Abstract Book, 109, 1998	1	1	1
37	Евалуација на индикациите за хромозомска анализа во периодот 1989-1998 М. Кочова, Е. Шукарева, З. Гучев, М. Крстевска-Константинова 2 Конгрес на педијатрите на Македонија, Книга на апстракти, 71-72, 1998	1	0,5	0,5

38	Вредности на HbA1C во детската популација во Република Македонија Н. Ангелкова, М. Кочова, М. Крстевска-Константинова , В. Лукаревска 2 Конгрес на педијатрите на Македонија, Книга на апстракти, 154, 1998	1	0,5	0,5
39	Дијагностички пристап кај инсипидниот дијабет во детската возраст Б. Гуркова, М. Кочова, И. Милев, Н. Зисовски, З. Гучев, О. Муратовска, С. Гламочанин, М. Крстевска-Константинова 2 Конгрес на педијатрите на Македонија, Книга на апстракти, 158, 1998	1	0,5	0,5
40	Примена на МРИ во откривање на тумори во хипоталамо-хипофизарната регија И. Милев, М. Кочова, М. Врчаковски, З. Гучев, Е. Шукарева, Б. Гуркова, М. Крстевска-Константинова 2 Конгрес на педијатрите на Македонија, Книга на абстракти, 155, 1998	1	0,5	0,5
41	Конгенитална адrenalна хиперплазија (21 хидроксилаза дефицит) кај новородените , рана детекција и лекување М. Кочова, М. Крстевска-Константинова , З. Гучев, Е. Шукарова, Е. Зисовска, Ј. Враготеров , Е. Гуковик 1 Конгрес на гинеколози и опстетичари на Македонија, 25-27.10.1998, Зборник на абстракти, 197, 1998	1	0,5	0,5
42	Treatment of growth hormone deficiency in the Republic of Macedonia M. Kocova, Z. Gucev, M. Krstevska-Konstantinova The IPA World Congress of Pediatrics, 9-14 August, Amsterdam, Abstract Book, 250, 1998	1	1	1
43	Treatment with growth hormone in the Republic of Macedonia, indications, results, dilemmas M. Kocova, Z. Gucev, M. Krstevska-Konstantinova , D. Kuzmanovska, E. Sukarova, E. Sahpazova, V. Tasic, V. Micevska Slov. Pediatr 5:53-59, 1998	1	3x0, 6	1,8
44	Central Precocious Puberty in adopted girls: Comparison of Belgian, Italian and Swedish experience M. Krstevska-Konstantinova, M. Craen, D. Backers, L. Doods, C. Heinrichs, M. Maes, J. De Schepper , M. Du Caju, G. Thiry-Counson, F. de Zegher and J.P. Bourguignon Croissance endocrinologie de l'enfant, Seminaires Pierre Royer, Hopital des Enfants Malades, Paris, 18-19 Janvier, 1999, 128-133.	1	3x0, 6	1,8
45	Puberte precoce centrale chez les fillettes adoptees d'origine etrangere M. Krstevska-Konstantinova, M. Craen , D. Beckers, L. Doods, C. Heinrichs, M. Maes, J. de Schepper , M. Du Caju, G. Thiry-Counson, F. de Zegher, J.P. .Bourguignon Association des Pediatres Liege-Luxembourg, L'enfant etranger adopte en Belgique, 8 mai, 1999, 1-6	1	3x0, 6	1,8
46	La puberte precoce centrale et son traitement: L' experience du B.S.G.P.E. M. Krstevska-Konstantinova, D. Beckers, M. Craen, J. DE Schepper , F. de Zegher, M. Du Caju, I. Francois, C. Heinrichs, K. Lagrou, M.'Maes, P. Malvaux, D. Xhrouet-Heinrichs, J. P. Bourguignon Journal du Pediatre Belge, vol 1; 4: 1999, 186-190	1	3x0, 6	1,8
47	Ефекти на фитоестрогените и ксеноестрогените во исхраната на возрасни и деца М. Крстевска-Константинова Годишна Педијатриска ревија, бр. 4, Скопје, 1998	1	2	2
48	Growth pattern in neurofibromatosis and evaluation of a possible relationship with Noonan phenotype M. Krstevska-Konstantinova, J.P. Misson, A. Verloes, J. P. Bourguignon 26-iemes Journees Annuelles, Societe Belge de Pediatric, Book of Abstracts, Gent, 1998	1	1	1
49	Growth pattern in Idiopathic Central Precocious Puberty (CPP): A comparison between Belgian native and adopted girls M. Krstevska-Konstantinova , M. Craen, D. Beckers, L. Doods, C. Heinrichs, M. Maes, J. de Schepper , M. Du Caju, G. Thiry-Counson, J.P. Bourguignon Horm Res 1998; 50 (suppl. 3): 130	1	1	1
50	Precocious puberty in adopted and non-adopted foreign girls moving to Belgium: a role for environmental factors independent of recovery from deprivation M. Krstevska-Konstantinova, M. Craen, D. Beckers, L. Doods, C. Heirichs, M. Maes, J. de Schepper , M. Du Caju, G. Thiry-Counson, J. P. Bourguignon Horm Res 1999; 51 (suppl. 2): 71	1	1	1
51	Central precocious puberty in adopted girls from developing countries and Belgian native girls	1	1	1

	M. Krstevska-Konstantinova, M. Craen, D. Beckers, L. Dcoms, C. Heinrichs, M. Maes, J. de Schepper, M. Du Caju, G. Thiry-Counson, J. P. Bourguignon La puberte feminine et ses desordres, Montpellier 17-18 decembre, 1998,			
52	Precocious puberty in girls from developing countries after moving to Belgium: occurrence independent of earlier deprivation and adoption M. Krstevska-Konstantinova , M. Craen, D. Beckers, L. Doms, C. Heinrichs, M. Maes, J. de Schepper, M. Du Caju, J. P. Bourguignon The 5th International Conference on the Control of the Onset of Puberty, Liege, Septemeber 26-28, 1999, 66	1	1	1
53	Clinical characteristics of premature breast development in Macedonian girls M. Krstevska-Konstantinova , M. Kocova, Z. Gucev, E. Sukarova Horm Res 2000; (suppl. 2): 94	1	1	1
54	Magnetic resonance imaging in the diagnosis of growth deficiency in children M. Kocova, M. Vrcakovski, M. Krstevska-Konstantinova , Z. Gucev, E. Sukarova, S. Netkov Horm Res 2000; (suppl. 2): 38	1	1	1
55	Sex hormones and the onset of puberty J. P. Bourguignon, M. Krstevska-Konstantinova RH Workshop, Hormones and Endocrine Disrupters in Food and Water: Possible Impact on Human Health, Copenhagen 27-30 may, 2000, 25	1	1	1
56	Thyroid function in children with Down syndrome in the Republic of Macedonia E. Sukarova-Angelovska, M. Krstevska-Konstantinova , M. Kocova Europediatrics 2000, Rome, March 18-21, 105	1	1	1
57	Прематурна пубарха кај девојчиња М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, З. Гучев, Е. Шукарева-Ангеловска Прв македонски конгрес по ендокринологија и метаболни нарушувања, 18-21 Окт. 2000, Охрид, Зборник на апстракти, 103	1	0,5	0,5
58	Лекување со хормон за раст во Република Македонија- петнаесетгодишно искуство М. Кочова, З. Гучев, М. Крстевска-Константинова, Д. Кузмановска, Е. Шахпазова, Г. Весов, Е. Шукарева-Ангеловска Прв македонски конгрес по ендокринологија и метаболични нарушувања, 18-21 окт. 2000. Охрид, Зборник на апстракти, 94	1	0,5	0,5
59	Питуитарна хиперплазија поради примарен хипотиреоидизам М. Кочова, С. Нетков, Е. Шукарева-Ангеловска, Н. Симова, М. Крстевска-Константинова Прв македонски конгрес по ендокринологија и метаболични нарушувања, 18-21 окт. 2000, Охрид, Зборник на апстракти, 130	1	0,5	0,5
60	Клинички карактеристики на прематурна теларха кај македонските женски деца М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, З. Гучев, Е. Ангеловска Мак. мед преглед, 2001, 34,108-112	1	4x0,6	2,4
61	Sexual precocity after immigration from developing countries to Belgium: evidence of previous exposure to organochloride pesticides M. Krstevska-Konstantinova , C. Charlier, M. Craen, M. Du Caju, C. Heinrichs, C. De Beaufort, G. Plomteux, J. P. Bourguignon Hum Reproduction, Vol 16, 2001, 1020-1026	1	6+i.f .4x0 .6	6
62	Effects of body weight reduction in girls with hyperadrogenism M. Kocova, M. Krstevska-Konstantinova , R. Muratovska, B. Krstevska LWPES/ESPE 6 th Joint Meeting, 2001, Montreal, Canada 135a	1	1	1
63	Endocrine disrupter contribution to sexual prexocity: suggestive detection of pesticide derivates in patients immigrant to Belgium and estradiol stimulation of GnRH pulsatility in rat hypothalamus	1	1	1

	A.S. Parent, M. Krstevska-Konstantinova , V. Matagne, Gerard A, Lebrethon MC, Charlier C, J. P. Bourguignon LWPES/ESPE 6 th Joint Meeting, 2001, Montreal, Canada, 139a			
64	Infantile mammaplasia associated with serosanguinous discharge M. Krstevska-Konstantinova , M. Kocova, Z. Gucev, E. Sukarova-Angelovska LWPES/ESPE 6 th Joint Meeting, 2001, Montreal, Canada, 142a	1	1	1
65	IGF-1, IGFBP-3 водијагнозата на дефицитот на хормонот за раст З. Гучев, М. Крстевска-Константинова, В. Малевска, Г. Јованов, Л. Нежковска, А. Треневска 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на Апстракти и трудови, 2003, 145-149	1	0,5	0,5
66	Крипторхизам-терапевтски пристап М. Петровски, А. Димов, П. Петровски, М. Крстевска-Константинова 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на Апстракти и трудови, 2003, 146	1	0,5	0,5
67	Прематурна теларха-клиничка презентација и ауксолошки карактеристики М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, З. Гучев, Е. Шукарова-Ангеловска 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на Апстракти и трудови. 2003, 238	1	0,5	0,5
68	Дизморфични стигмати и ауксолошки параметри кај пациентите со Марфанов синдром Е. Шукарова-Ангеловска, М. Кочова, М. Крстевска-Константинова, Н. Ангелкова 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на апстракти и трудови, 2003, 238	1	0,5	0,5
69	Превенција на прекумерната тежина кај школски деца Т. Баевска-Вучковска, С. Чомовска-Мадевска, М. Крстевска-Константинова, М. Кочова 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на апстракти и трудови, 2003, 238	1	0,5	0,5
70	Гинекомастија-диференцијација и следење С. Чомовска-Мадевска, М. Крстевска-Константинова, С. Богданчевска, М. Кочова 3. Конгрес на педијатрите на Македонија, Зборник на апстракти и трудови, 2003, 239	1	0,5	0,5
71	Еволуција и карактеристики на раниот пубертет кај македонските девојчиња М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, З. Гучев Acta Morphologica, Vol 3 (2), 2006, 60-62	1	4x0,8	3,2
72	Скрининг за предвремен пубертетски развој кај женски деца од школска возраст во општина Карпош-Скопје М. Крстевска-Константинова, М. Кочова, С. Чомовска, З. Гучев, Д. Георгиевски, И. Крстевска, Х. Лескаровска, М. Маленков Мак. мед. преглед, бр.1-2, год. 60, 2006, 80-83	1	4x0,6	2,4
73	Organochloride pesticides in Macedonian girls with premature sexual development M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova, C. Charlier, J.P. Bourguignon Balcan Journal of Medical Genetics (во печат)	1	6x0,6	3,6
74	Thyroid function, in Down Syndrome in the Republic of Macedonia E. Angelovska-Sukarova, M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova International Congress of Pediatrics, Rome, 2000, 105	1	1	1
75	74. Фамилијарна форма на полидактилија. Е. Шукарова-Ангеловска, М. Кочова, М. Крстевска, З. Гучев Втор конгрес на радиолозите на Македонија, 2000, Охрид, 110	1	0,5	0,5
76	Значењето на магнетната резонанца (МР) со дијагностиката на процеси во хипоталамишно-хипофизарната регија кај децата М. Кочова, М. Врчаковски, Е. Шукарова-Ангеловска, З. Гучев, М. Крстевска Втор конгрес на радиолозите на Македонија, 2000, 15	1	0,5	0,5
77	Фреквенција на ренални малформации кај децата со Тарнеров синдром М. Кочова, Е. Шукарова-Ангеловска, Ѓ. Весов, М. Крстевска-Константинова Трет конгрес по нефрологија на Р. Македонија, 2001, 122	1	0,5	0,5
78	77. Microalbuminuria in diabetic children and adolescents М. Кочова, М. Krstevska-Konstantinova, D. Kuzmanovska, E. Sukarova Трет конгрес по нефрологија на Р. Македонија, 2001, 116	1	0,5	0,5
79	Precocious puberty in adopted and non-adopted foreign girls moving to Belgium: a role for environmental factors independent of recovery from deprivation.	1	1	1

	M. Krstevska-Konstantinova, M. Craen, D. Beckers, L. Dooms, C. Heinrichs, JP. Bourguignon Horm Res 51 (Suppl 2): 71			
80	Endocrine disrupter contribution to sexual precocity: suggestive detection of pesticide derivatives in patients immigrant to Belgium and estradiol stimulation of GnRH pulsatility in rat hypothalamus AS. Parent, M. Krstevska-Konstantinova, V. Matagne, A. Gerard, MC. Lebrethon, C. Charlier, J.P. Bourguignon, the Belgian Study Group for Pediatric Endocrinology. PediatrRes 49: 139A	1	1	1
81	Evolution and characteristics of early puberty in Macedonian girls M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova, Z. Gucev Horm Res. 64 (Suppl 1), 2005, 217	1	1	1
82	Body mass index and insulinemia in obese children and adolescents M. Kocova, V. Lukarevska, M. Krstevska-Konstantinova, E. Sukarova Horm Res. 64 (Suppl 1), 2005, 391	1	1	1
83	Partial monosomy 22q11 associated with velo-cardio-cutaneous syndrome due to a de novo translocation (15;22) (p11; q11) E. Sukarova-Angelovska, M. Kocova, M. Krstevska-Konstantinova, G. Ubovic, V. Anastasovska European Human Genetics Conference 2002, Strasburg, France, P0355	1	1	1
84	Expression of the features of Treacher Collins syndrome in members of two unrelated families E. Sukarova-Angelovska, M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova European Human Genetics Conference 2004, Munich, Germany, 107	1	1	1
85	Turner girls with spontaneous puberty should regularly be checked for XX cell line M. Kocova, G. Ubovic, M. Krstevska-Konstantinova, E. Sukarova, R. Jankova, D. Toncheva European Human Genetics Conference 2004, Munich, Germany, 140	1	1	1
86	86. Нови индикации за третман со хормон за раст (XP) З. Гучев, А. Јанчевска, М. Крстевска-Константинова, Г. Јованов, З. Алексовски. Зборник на апстракти и трудови, 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, 18-22 Септември 2007, Охрид, стр. 131-135	1	2x0, 6	1,2
87	87. Потреба од следење на децата со синдромот на Вилијамс. Е. Шукарова-Ангеловска, М. Кочова, М. Крстевска-Константинова, Н. Николовска, Шахпазова Е, Т. Зорче. Зборник на апстракти и трудови, 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, 18-22 Септември 2007, Охрид, стр. 202	1	0,5	0,5
88	88. Следење на биохемиските параметри кај деца со фамилијарна предиспозиција за метаболен синдром. С. Спасеска, М. Танасковска, Е. Шукарова-Ангелова, М. Крстевска-Константинова, М. Кочова. Зборник на апстракти и трудови, 4. Конгрес на педијатрите на Македонија, 18-22 Септември 2007, Охрид, стр. 210	1	0,5	0,5
89	The endocrine mechanisms of growth and the epigenetic alteration of the imprinting control region (ICR1) of the H 19 gene. Z. Gucev, A. Jancevska,, M. Krstevska-Konstantinova. Македонски конгрес по ендокринологија, Книга со апстракти. Охрид 2008, стр. 48	1	0,5	0,5
90	Diagnosis of growth hormone deficiency (GHD) and indications for growth hormone (GH) treatment. A. Gucev, A. Jancevska, M. Krstevska-Konstantinova, Gj. Jovanov, D. Pavlovski, S. Velickovski. 3 rd Posdtgraduate Course in Clinical Endocrinology Ohrid 22-24 March 2007, pg 29.	1	0,5	0,5
91	Characteristics of central precocious puberty and treatment in the Republic of Macedonia. M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova, Z. Gucev. Abstracts, ESPE, Istanbul, Turkey, 2008, Hormone Research, p. 244	1	1	1
92	The degree of H 19 hypomethylation in children with Silver-Russel syndrome (SRS) is not associated with the clinical severity score (CSS) and the response to growth hormone (GH) treatment. Z. Gucev, M. Krstevska-Konstantinova, A Todorovska, A. Jancevska, K. Bogoevska. Abstracts, LWPES/ESPE 8 th Joint meeting, New York, USA. Hormone research 2009, p. 92	1	1	1
93	Childhood craniopharyngeoma in Macedonia: incidence and outcome. Z. Gucev, D. Danailovski, V. Nastova, M. Krstevska-Konstantinova, A. Jancevska, I. Kirovski, J. Ugrinovski. Abstracts. LWPES/ESPE 8 th Joint meeting, New York, USA, Hormone Research 2009, p.	1	1	1

	251			
94	Evolution or coincidence of long-term gonadotropin-releasing hormone agonists treatment for central precocious puberty in girls. M. Krstevska-Konstantinova, A. Jancevska, M. Kocova, Z. Gucev. Abstracts. LWPES/ESPE 8 th Joint meeting, New York, USA, Hormone Research 2009, p. 495	1	1	1
95	Congenital lipomatous overgrowth, vascular malformations, and epidermal nevi (CLOVE) syndrome: Cns malformations and seizures may be a component of this disorder. Z. Gucev, V. Tasic, A. Jancevska, M. Krstevska-Konstantinova, N. Pop-Jordanova et al. Am Jour of Med Genet, 2008; 146 A (20): 2689-90	1	6+i.f .4x0 ,6	6
96	Premature thelarche in Macedonia: a three-year follow-up. M. Krstevska-Konstantinova, M. Kocova, Z. Gucev, E. Sukarova-Angelovska. Brat Med Journal 2007; 108(8).p. 340-342	1	6x0, 6	3,6
97	Two novel IGF1R gene alterations in short small for gestational age (SGA) children Z. Gucev. M. Krstevska Konstantinova. A. Janchevska, H. Stoobbe, M. Schliche, J. Cuchse, J. Klammt, R. Pfaffle. Horm. Res. Abstracts 50 th annual meeting of ESPE, Glasgow, United Kingdom, September 2011	1	1	1
98	Trombocytopenia in a girl with idiopathic central precocious puberty treated with long term gonadotropin hormone agonists (GnRHa). M. Krstevska Konstantinova, A. Janchevska, Z. Gucev Horm. Res. Abstracts 50 th annual meeting of ESPE, Glasgow, United Kingdom, September 2011	1	1	1
99	The prevalence of overweight-obesity and underweight children in a suburban and rural "MA. Cento" area in Skopje, R. Macedonia. K. Zdraveski, A. Janchevska, M. Krstevska Konstantinova, Z. Gucev. Southeast European medical forum (SEEMF), First international medical congress, September 2010, Varna, Bulgaria.	1	1	1
100	Obesity in childhood and adolescence Z. Gucev, A. Janchevska, M. Krstevska Konstantinova, V. Tasic Southeast European medical forum (SEEMF), First international medical congress, September 2010, Varna, Bulgaria	1	1	1
101	Four generations in a family with neurofibromatosis 1 - Precocious puberty and optic nerve tumor (OPT). Z. Gucev, M. Krstevska Konstantinova, V. Tasic, A. Janchevska, I. Kirovski, N. Pop-Jordanova Прилози, XXXI 2, Скопје 2010.	1	6x 0,6	3,6
102	McCune Albright Syndrome (MAS) - Early and extensive Bone Fibrous Dysplasia Involvement and "Mistaken Identity" Oophorectomy Z. Gucev. V. Tasic. A. Janchevska, M. Krstevska Konstantinova, N. Pop-Jordanova. Journal of pediatric Endocrinology and Metabolism, 23, 837-842(2010).	1	6+1. 15x0 ,6	4,24
104	Childhood craniopharyngeoma in Macedonia: incidence and outcome after subtotal resection and cranial irradiation. Z. Gucev, D. Danilovski, V. Tasic, J. Ugrinovski, V. Nastova, A. Jancevska, M. Krstevska-Konstantinova, N. Pop-Jordanova, I. Kirovski World J Pediatr 2011; (1): 74-78	1	6+1, 5x0, 6	4,29
105	Нови индикации за третман со хормон за раст З. Гучев, А. Јанчевска, М. Крстевска-Константинова, Г. Јованов, Ж. Алексовски Зборник на абстракти и трудови, IV Конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид 2007	1	1	1
106	Weight, Height and Puberty in a cohort of Macedonian girls M. Krstevska-Konstantinova, A. Jancevska, M. Kocova, Z. Gucev Med. Arch. 2009; 63(2) 80-81	1	6x0, 6	3,6
107	Mutational analysis of KISS1 and KISS1R genes in idiopathic central precocious puberty Gucev Z., Jancevska A., Jovanovska J., Montenegro L.R., Beneduzzi D., Gontijo Silveira L.F., Krstevska-Konstantinova M. Abstract 51 st Annual Meeting of the European Society for Pediatric Endocrinology (ESPE), Leipzig, Germany, September 2012; HormRes p.235	1	1	1
108	Adrenocortical Insufficiency in a child due to topical application of corticosteroids. Krstevska-Konstantinova M., Slaveska N., Jancevska A., Gucev Z., Caca N., Starova A. Abstract 51 st Annual Meeting of the European Society for Pediatric Endocrinology (ESPE), Leipzig, Germany, September 2012; HormRes p.250	1	1	1

109	Central diabetes insipidus in a 3,5 month old male infant Slaveska N., Krstevska-Konstantinova M. Abstract 51 st Annual Meeting of the European Society for Pediatric Endocrinology (ESPE), Leipzig, Germany, September 2012; HormRes p.304	1	1	1
110	Duplication of the SOX3 gene in a SRY negative 46,XX male hypoplasia of the right kidney and hypospadias Gucev Z., Riepe F., Krstevska-Konstantinova M., Jancevska A., Gharavi A.G., Sanna-Cherchi S., Tasic V. Abstract, 9 th Joint Meeting of Pediatric Endocrinology, Milan, Italy, September 2013; p.182	1	1	1
111	Infantile malignant osteopetrosis: case report Slaveska N., Krstevska-Konstantinova M., Trajkovski Z. Abstract, 9 th Joint Meeting of Pediatric Endocrinology, Milan, Italy, September 2013; p.379	1	1	1
112	Growth hormone treatment in children with cystic fibrosis born small for gestational age Krstevska-Konstantinova M., Fustic S., Slaveska N., Seckova L., Jancevska A., Gucev Z. Abstract, 9 th Joint Meeting of Pediatric Endocrinology, Milan, Italy, September 2013; p.399	1	1	1
113	Mutational analysis of KISS1 and KISS1R in idiopathic central precocious puberty. Krstevska-Konstantinova M., Jovanovska J., Tasic V., Montenegro L.R., Beneduzzi D., Silveira L.F., Gucev Z. J Pediatr Endocrinol Metab. 2013 Aug 15:1-3. doi: 10.1515/jpem-2013-0080	1	6+1. 15x0 ,6	4,24
	Учесник во национален научен проект: „Конгенитална адренална хиперплазија”			3
	Пленарни предавања			3
	Секциско предавање на меѓународно ниво – белгиска студиска група за детска ендокринологија, 1997-1999	2x 2		4
			Вкупно	160,5

СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред бр	Назив на активността	Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки - педијатрија	2
2	Студиски престој во Америка	0,5
3	Студиски престој во Лиеж – Белгија	2
4	Студиски престој во Лиеж – Белгија (гинеколошка ехосонографија)	0,5
	Членство во меѓународни организации (ESPE)	2
	Вкупно	7
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		79,
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		160,
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		7,
ВКУПНО		246,

Членови на Рецензентската
комисија,

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р
3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на извршениот увид во доставената документација и бодирањето согласно со образецот кон извештајот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250/2013), Рецензентската комисија утврди дека сите кандидати ги исполнуваат условите и критериумите за избор во наставно - научно звање по предметот педијатрија. Земајќи ги предвид вкупниот број на бодови, нивната квалитативна застапеност и потребите на Катедрата, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи да бидат избрани во наставно - научно звање - доцент следниве кандидати:

1. д-р Светлана Кочева
2. д-р Аспазија Софијанова
3. д-р Костадина Кузевска-Манева
4. д-р Лидија Карева

Членови на Рецензентската
комисија

1. Проф.д-р Мирјана Кочова, претседател с.р.
2. Проф.д-р Дафина Кузмановска, член с.р
3. Проф.д-р Катица Пиперкова, член с.р
4. Проф.д-р Гаврил Тодоровски , член с.р.
5. Проф.д-р Ката Мартинова, член с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА
ПО НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ САКСОФОН, ОРКЕСТАРСКИ
ДЕЛНИЦИ ЗА САКСОФОН И КАМЕРНА МУЗИКА ЗА ДУВАЧКИ
ИНСТРУМЕНТИ
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ-СКОПЈЕ, БЕЗ
ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, на својата седница одржана на 4.7.2013 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Билјана Јакимовска, проф. м-р Васо Ристов и проф. м-р Страшо Темков. На конкурсот објавен на 14.6.2013 година во дневните весници „Дневник“ и „Коха“, за избор на еден наставник во сите звања по наставниот предмет саксофон, оркестарски делници за саксофон и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност-Скопје, се пријави кандидатот доц. м-р Нинослав Димов.

Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Нинослав Димов е роден во Скопје, Р. Македонија.

Со основно музичко образование се здобил во музичкото училиште „Илија Николовски-Луј“, инструмент-пијано, во класите на Б. Костиќ и Љ. Романова. Крајот на основното образование е и почеток за неговиот конечен избор на инструментот со кој се дружи од најмала возраст-саксофонот.

Нинослав ги завршува додипломските студии со оценка 10 – Sum Laude во 2004 г., и постдипломските студии во 2006 г. на Факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, во класата на проф. Стојан Димов.

Во 2004 г. Нинослав Димов е примен на Universität der Künste (UdK) – Берлин, на Одделот за саксофон во класата на проф. Детлеф Бенсман и проф. Јоханес Ернст, каде што и дипломира во 2006 г. Во 2009 г. ги завршил постдипломските „Konzertexamen“ студии на UdK во класата на проф. Детлеф Бенсман.

Нинослав е учесник на многу натпревари и master-класи за саксофон, каде што неговите квалитети се приметени и адекватно наградени.

На државниот натпревар во Битола, во 2000 г., ја добил специјалната прва награда (100 бода). Во јуни 2001 г. учествувал на двонеделниот семинар по саксофон во Кршко, Словенија, под менторство на проф. на C.N.S.M.-Paris Клод Делонг, каде што на интерниот интернационален натпревар го освоил високото четврто место. Истата година, во јули, зел учество на семинарот на проф. Клод Жоржел во Нанси, Франција. Во 2002 г. е добитник на трета награда на Интернационалниот музички натпревар „Земјата и народот“ во Софија, Бугарија. Во јуни истата година активен учесник е на семинарот по саксофон во Кршко, овојпат под менторство на професор на Универзитетот во Версај, Винсент Давид. Во 2003 година ја освоил првата награда на Интернационалниот музички натпревар „Охридски бисери“ во Охрид, Македонија.

Нинослав Димов, покрај рециталите во: Скопје, Куманово, Охрид, Ниш, Нови Сад, Копер, Кршко, Берлин, Потсдам, Бајројт, бележи и повеќе солистички настапи со Македонската филхармонија, Косовската филхармонија, „Lietzeorchester“ од Берлин. Од почетокот на студиите на ФМУ во Скопје, тој е водач на саксофон-квартетот „Димов“, со кој настапувал во Дубровник, Сараево, Белград, фестивалите „Скопско лето“ и „Охридско лето“, итн. Во 2006 г. свирел неколку концерти со "Berliner Saxophon Quartet", светски реномиран ансамбл од овој вид, кој зад себе има богата дискографија од преку триесет носачи на звук. Од 2007 г. тој е член и коосновач на „Bensmann Saxophon Quartet“. Покрај богатата концертна активност, што во изминативе години ја имаше како член на овој квартет: Берлин, Бранденбург, Дуисбург, Франкфурт, Буко, Битерфелд..., во ноември 2010 г. бележат значајни настапи на фестивалите во Куксхафен и Марбург, високо оценети од страна на критиката, особено за изведбата на "Kunst der Fuge" од Ј.С.Бах. Во истиот период, настан вреден за одбележување во досегашната музичка кариера на Нинослав, секако се концертите со симфонискиот оркестар "Staatskapelle" од Берлин, во концертната сала на "Berliner Philharmoniker" и "Das Konzerthaus".

Во моментов, Нинослав е слободен уметник, член на Биг-бенд оркестарот при МРТ и наставник по саксофон на ФМУ - Скопје.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Настава-1. циклус студии индивидуална настава по предметот саксофон, 4 студенти((2008/9).

Настава-1. циклус студии индивидуална настава по предметот саксофон, 6 студенти(2009/10).

Настава-1. циклус студии индивидуална настава по предметот саксофон, 7 студенти(2010/11).

Настава-1. циклус студии индивидуална настава по предметот саксофон, 8 студенти(2011/12).

Настава-1. циклус студии индивидуална настава по предметот саксофон, 12 студенти(2012/13).

Живко Чиртовски соло-настап со Македонската филхармонија
30-5-2012, Скопје

Валентин Видовиќ-саксофон-вечер на Хиндемит
25-4-2013-ФМУ-Скопје

Одржување на настава - втор циклус студии, 2009-2013

Магистрирани студенти:

Дардан Гјиноли-2011 год.

Горан Трајковски-2011 год.

Горан Кавраков-2012

Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура

Студентите на доцент м-р Нинослав Димов земаат активно учество на сите концерти со Биг-бендот при ФМУ и Биг-Бендот при Македонската радио - телевизија.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ментор на магистерска работа - Горан Кавраков.

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Солистички рецитал - Скопје - 14.5.2002

Квартет Саксофони Димов - Охридско лето - 16.7.2002

Квартет Саксофони Димов - Скопје - 31.5.2002

Прв дувач на симфониски орк. 6.6.2002

Солистички концерт со Македонска филхармонија 5.6.2003

Солистички концерт со Македонска филхармонија 27.05.2004

Солистички рецитал - Скопје - 18.6.2004

Солистички рецитал - Скопје - 4.4.2005

Квартет Саксофони Димов - Скопје - 9.4.2005

Солистички рецитал - Скопско лето, Скопје - 28.7.2006

Солистички рецитал - Скопје - 28.12.2006

Солистички полурецитал - Берлин - 9.12.2007

Прв дувач на симфониски орк.-29.12.2007

Бенсман саксофон квартет - Курт Ваил Фестивал, Десау - 8.3.2008

Солистички дуо рецитал - Скопје - 21.4.2008

Солистички концерт со Косовска филхармонија - 29.4.2008

Бенсман саксофон квартет - Буко - 22.6.2008

Солистички рецитал - Копер, Словенија - 22.10.2008

Бенсман саксофон квартет - Берлин - 5.6.2009

Бенсман саксофон квартет - Берлин - 6.6.2009

Бенсман саксофон кваретет - Берлин 19.9.2009

Солистички рецитал "SaxoRhapsody" 24.11.2009

Бенсман саксофон квартет - 19.6.2010

Бенсман саксофон квартет - Берлин - 27.6.2010

Бенсман саксофон квартет 28.11.2010

Бенсман саксофон кuartет - Магдебург - 2.12.2010
 Солистички концерт со Македонска филхармонија 20.1.2011
 Прв дувач на симфониски орк.-3.2.2011
 Солистички рецитал - Гевгелија - 8.2.2011
 Прв дувач на симфониски орк.-24.11.2011
 Солистички рецитал "Saxodanza" 15.12.2011
 Бенсман саксофон кuartет 19.2.2011
 Прв дувач на симфониски орк.-17.1.2012
 Солистички рецитал - Скопје - 4.12.2012
 Солистички рецитал - Кавадарци - 5.12.2012 (реприза)
 Прв дувач на симфониски орк.-25.4.2013
 Солист со Биг Бенд оркестарот на ФМУ - Скопје - 13.5.2011

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Учество во работа на комисији за државни натпревари-април 2013.

Студиски престој во странство - повеќе од 6 месеци

АКТИВА РЕФЕРИРАНА ВО БИЛТЕН БР.954 од 15 декември 2008 год. за избор во звањето доцент

1. Награди од натпревари /
2. Меѓународни концертни претставувања = 11
3. Солистички концерти со оркестар = 3
4. Целовечерни рецитали = 6
5. Саксофон – соработки = 9

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на доставените материјали, како и врз основа на личниот увид во уметничките резултати и достигнатите педагошки резултати на кандидатот, на Наставно-научниот и уметнички совет му предлагаме да го избере доц. м-р Нинослав Димов за наставник по наставниот предмет саксофон, оркестарски делници за саксофон и камерна музика за дувачки инструменти во звањето вонреден професор на Факултетот за музичка уметност-Скопје, без засновање работен однос.

Рецензентска комисија

с.р.	Проф м-р Билјана Јакимовска
с.р.	Проф м-р Васо Ристов
с.р.	Проф м-р Страшо Темков

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ОД ОБЛАСТА ОРГАНИЗАЦИОНИ НАУКИ И УПРАВУВАЊЕ (МЕНАЏМЕНТ) ПО ПРЕДМЕТОТ МЕНАЏМЕНТ НА РИЗИК НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правилникот за условите, критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 29.11.2013 година, донесе одлука со број 0202-3615/3, за формирање на Рецензентска комисија за избор на наставник од областа на организационите науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Методија Несторовски, проф. д-р Сашо Арсов и проф. д-р Кирил Постолов, по разгледувањето на пристигнатите пријави, согласно со распишаниот конкурс, го изготви рефератот во согласност со член 45 и член 48 од Правилникот за условите, критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во врска со тоа го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за избор на наставник на Економскиот факултет во Скопје од областа организациони науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик, објавен на 5.11.2013 година во дневниот весник „Вечер“, се јави само еден кандидат, д-р Александар Наумоски, вработен на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје како асистент по група предмети по инвестиции и финансиски менаџмент (економија на инвестиците, инвестиционен менаџмент, финансиски менаџмент, проектен менаџмент и менаџмент на ризик).

1. БИОГРАФИЈА

Кандидатот д-р Александар Наумоски е роден во Охрид, на 18 јуни 1981 година. Основно образование завршил во родниот град, каде што исто така го завршил и средното образование во УСО „Св. Климент Охридски“, економска струка, со највисок успех. Во 2000 година за запишал на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св.

Кирил и Методиј“ на депарتمانот за финансиски менаџмент. Дипломирал во септември 2004 година со просечен успех 9,74. Како најдобар студент во завршната година на студии му е доделена наградата “Frank Harkord Maning“ од ректорот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј“. Во последната година од студиите бил демонстратор по предметот математика за бизнис и економија на Економскиот факултет во Скопје, каде што иницијално ги покажува своите афинитети кон наставно-научната професија и волјата за натамошно професионално усовршување.

Веднаш по дипломирањето се запишал на постдипломските студии по монетарна економија на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет - Скопје. Во декември 2007 ги завршил испитите со просечен успех 10,00 и го пријавил магистерскиот труд со наслов *Управување со ризиците во инвестициите*, под менторство на проф. д-р Методија Несторовски. Со јавната одбрана на магистерскиот труд во ноември 2009 се стекнал со титулата магистер на економски науки од областа на монетарната економија.

Во септември 2011 година пријавил докторска теза под наслов *Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал инвестиран во компаниите во Република Македонија*, на Економскиот факултет во Скопје, под менторство на проф. д-р Методија Несторовски. Со јавната одбрана на докторската дисертација на 25 јуни 2013 година се стекнал со научното звање доктор на економски науки (PhD).

Во поглед на неговото работно искуство, од почетокот на јануари до декември 2005 година работел во Народна банка на Република Македонија во секторот за банкарска супервизија, банкарска регулатива и финансиска стабилност, каде што извршувал анализа на банкарскиот систем и стабилноста на целиот финансиски систем и изготвувал периодични извештаи за банкарскиот систем на Република Македонија и низа други тековни активности.

Во јануари 2005 година е избран за помлад асистент на Економскиот факултет во Скопје по предметите економија на инвестиции, инвестиционен менаџмент, финансиски менаџмент и проектен менаџмент. Во јануари 2010 година е избран за асистент по група предмети по инвестиции и финансиски менаџмент (економија на инвестиции, инвестиционен менаџмент, финансиски менаџмент, проектен менаџмент и менаџмент на ризик) и повторно е реизбран во јануари 2013 година. Неговиот научен интерес е фокусиран во сферата на финансиите, особено во доменот на финансискиот менаџмент, инвестициите и менаџмент на ризикот.

Активно се служи со англискиот јазик, а од компјутерските вештини активно се служи со MS Office, MS Project, COMFAR III Expert, Dreamweaver.

Од почетокот на 2009 е член на Светската асоцијација на професионални управувачи со ризици (PRMIA).

Во периодот од јануари до мај 2009 година остварил студиски престој на George Washington University, School of Business, Washington

DC, USA, во рамките на програмата на Владата на САД за развој и усовршување на млад научен кадар (JFDP). Во текот на петмесечниот престој во САД постигнал исклучително професионално усовршување во сферата на финансискиот менаџмент и инвестициите преку перманентно присуство на настава на департманот за финансии на овој Факултет, како и преку присуство на низа семинари и работилници кои се реализирале во рамките на Меѓународниот монетарен фонд, Светската банка и Универзитетот “George Washington”.

Д-р Александар Наумоски покажува особен интерес и успех во доменот на научноистражувачката работа, при што има објавено повеќе оригинални научни трудови во домашни и меѓународни списанија и учества на меѓународни конференции.

Од 2010 година е овластен тренер на Институтот за јавни финансии и сметководство од Лондон – CIPFA. Тој бил предавач на неколку предмети во обуката на сметководители во јавниот сектор и ревизори во јавниот сектор во Република Македонија, спроведена преку Центарот за развој на финансиите од Љубљана, Република Словенија според програмите на CIPFA од Лондон, и тоа предметите *финансиски менаџмент, финансиско сметководство, основи на сметководство и сметководство во јавен сектор*.

Бил предавач по финансиски менаџмент во обуката на инвестиционите советници, спроведена од Комисијата за хартии од вредност, и обуката на актуарите во Република Македонија, спроведена од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Работел како изготвувач на повеќе физибилити-студии, од кои позначајни се: студијата за можноста за основање на Банка на општините во Република Македонија; физибилити-студија за основање на заедничка јавна институција за заштита на зелените појаси „Директорат на заштитениот појас Осогово“ и Друштво „Заштитен појас Осогово“; физибилити-студија *Проект за развој на Голак во туристички центар: кост – бенефит анализа* во координација со Одделението за локален економски развој на општина Делчево.

Исто така работел и на голем број други проекти кои подетално се наведени во анексот 2 (прилог: табела Анекс 2 на рецензентскиот извештај).

2. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Александар Наумоски има осумгодишно работно искуство како асистент во областите по финансиски менаџмент, инвестиции и менаџмент на ризик. Тој својата наставно – педагошка активност ја започнува веднаш по вработувањето на Економскиот факултет во Скопје. Во рамките на своето осумгодишно работно искуство, од 2005 година, прво како помлад асистент, а од 2010 како асистент, покажува особен интерес за професионално усовршување во својата кариера. Тој пристапува со најголема сериозност кон спроведувањето на тековните работни активности секојдневно и со огромна волја за градење како иден наставник. Тој редовно ги одржува

вежбите по предметите на кои е избран како за помлад асистент. Кандидатот секојдневно е присутен на наставата по предметите заедно со своите матични професори каде што црпи од нивното долгогодишно искуство како наставници. Во тој контекст од исклучително значење е и неговиот студиски престој на Универзитетот “George Washington“, што дополнително придонесе за стекнување на современи и уште поусовршени наставни методи и практики. Покрај континуираното следење на предавањата, тој повремено учествува и во изведување на одредени секвенци на наставата како начин за тренинг и постепено градење како иден наставник. Исто така, активно учествува во организирањето на наставата, испитите и колоквиумите, изведување на квиз – прашања во текот на часовите на настава, доделување на кратки проектни задачи, евиденција на присуство на настава, менторство на семинарски трудови и нивно прегледување и оценување, менторство на дипломски трудови, секојдневни консултации со голем број студенти и гради најкоректен професионален однос со студентите.

Кандидатот д-р Александар Наумоски покажува забележителна сериозност и посветеност во извршувањето на доделените задачи. Секогаш настојува преку суштински приод да оствари максимални резултати користејќи иновативни методи познати во современата домашна и странска наставно – образовна практика. Тоа е резултат на неговата волја за постојано истражување, продлабочување и иновирање на методите и техниките за водење на настава, за интеракција со студентите и изнаоѓање на примери за доближување на апликативните димензии на наставната материја. Тој покажува особен интерес и длабоко навлегува во наставната материја по предметите за кои е избран, а особено за развивање во доменот на менаџментот на ризиците која за првпат се воведува како формална наставна дисциплина на универзитетско ниво на нашите простори. Тој постојано го следи современиот тренд на научната мисла во наставните области во кои се избира. Евидентно е дека секојдневно стануваше сè покомпетентен за овие наставни дисциплини кои го означуваат неговиот сериозен научен пристап и перспективите за негово натамошно напредување во овие сфери.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Покрај во наставно-образовната дејност, кандидатот д-р Александар Наумоски за релативно краток период има навлезено во научноистражувачката дејност, што се изразува преку објавување на научни трудови и со учество на конференции и научно-стручни собири. Покрај неговиот магистерски и докторски труд, има објавено бројни трудови во домашни и странски списанија, како и трудови презентирани на врвни признаени меѓународни конференции и конгреси:

1. Наумоски А., (2013), „Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал со примена на Гордоновиот модел на дисконтирана дивиденда“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 48, стр. 317 – 330.

2. Наумоски А., (2013), „Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија“, докторска дисертација, јавно одбранета на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 25 јуни 2013.
3. Nestorovski M. and Naumoski A. (2013), “Economic Crisis and the Equity Risk Premium” in the Proceedings of the 9th International Conference of ASECU: “Systemic economic crisis: current issues and perspectives”, Ss Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Economics – Skopje, May 30-31, 2013.
4. Nestorovski M. and Naumoski A. (2013), “Economic Crisis and the Equity Risk Premium”, во Ирена Кикеркова, главен уредник, Монографија на трудови *Systemic economic crisis: current issues and perspectives*, Ss Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Economics – Skopje, стр. 259-279.
5. Naumoski A. (2012), “Estimating the Country Risk Premium in Emerging Markets : the Case of the Republic of Macedonia”, Financial Theory and Practice Journal, No. 36 (4), pp. 413-434
6. Наумоски А. (2012), „Аверзија на ризик и алокација на капитал во ризични средства: случајот на Република Македонија“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 47, стр. 369-378.
7. Наумоски А. (2011), „Квантификација на ризикот на земја во Република Македонија“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 46, стр. 503 – 518.
8. Наумоски А. (2010), „Вредноста при ризик на индексирано портфолио на Македонската берза на долгорочни хартии од вредност“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 45, стр. 485 – 496
9. Наумоски А. (2009), „Макро-финансиска анализа на ризикот во финансискиот сектор и интеграција на ризикот на финансискиот сектор во моделите на монетарната политика“, *работен труд*.
10. Наумоски А. (2009), „Управување со ризиците во инвестициите“ - магистерски труд, јавно одбранет, Скопје, 12 ноември 2009 година.
11. Наумоски А. (2009), “Политичкиот ризик и странските директни инвестиции“ – Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 44, страна 495 – 504.
12. Наумоски А. (2008), “Декомпозиција на ROE на најуспешните компании во Македонија” – Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 2008, том 43, стр. 605 – 617.
13. **Наумоски А. (2007), “Перспективите на пазарот на хартии од вредност преку шалтер во Република Македонија” Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 42, Скопје, 2007, стр. 409-419.**
14. **Наумоски А. (2006), “Мотиви на интеграциските активности на компаниите: поглед на Европскиот пазар на преземања” - Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 41, Скопје, 2006, стр. 481-488.**

Во продолжение ќе дадеме подетален осврт на некои од позначајните трудови, особено на трудовите објавени во меѓународни списанија.

Најпрво ќе дадеме осврт кон *докторската дисертација* на кандидатот д-р Александар Наумоски, на тема **„Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал инвестиран во компаниите во Република Македонија“**. Без сомнение, во својата дисертација, кандидатот истражува една исклучително значајна, актуелна, сложена, но и интересна проблематика. Во развиените пазарни економии со долга историја на берзите на акции, процената на премијата за ризик е поедноставна и се врши на перманентна основа. Во тие економии постојат голем број финансиски сервиси кои во секој момент даваат ажуриран податок за големината на премијата за ризик. Но, кај пазарите во подем, како што е Република Македонија, со неразвиен пазар на капитал и со мала историја на берзата на акции, навистина е тешко да се изврши прецизна проценка на премијата за ризик. Премијата за ризик на акционерскиот капитал е цената на ризикот која треба да му даде награда на инвеститорот за вложување во акции наспроти безризичните инвестиции како што се државните записи и државните обврзници.

Кандидатот д-р Александар Наумоски во својата докторска дисертација дал сеопфатен пристап во истражувањето на оваа клучна компонента на цената на капиталот на корпорациите. Значењето на овој научен труд може да го истакнеме во два значајни аспекта, т.е. теоретски и емпириски:

Прво, кандидатот извршил *сеопфатно теоретско истражување* на проблематиката на премијата за ризик, како цена на ризикот и најзначајна компонента на цената на акционерскиот капитал. Кандидатот успеал да продере до најстарите пионерски трудови кои го дадоа зародишот на истражувањето на оваа проблематика, па сè до најсовремениот пристап на портфолио теоријата и моделите за вреднување на средствата кои се применуваат во финансискиот менаџмент на современите корпорации. Тука се акцентира централното место и улогата на пазарната премија за ризик во најпознатиот и денес сè уште ненадминат класичен CAPM-модел, и неговите надградби (нула-бета модел, CAPM базиран на средства кои не се тргуваат, CAPM базиран на потрошувачката (CCAPM), ликвидносно приспособен CAPM). Исто така, кандидатот дава поглед на премијата за ризик кај останатите алтернативни модели на CAPM, како што се повеќе факторскиот CAPM, теоријата на арбитражно вреднување, трифакторскиот модел на Fama и French. Кандидатот користи најсовремена литература која е публикувана во последните неколку години. Тој успеал да направи разлика на четирите концепти на премијата за ризик: историска, очекувана, барана и имплицитна премија за ризик, што укажува на темелноста на теоретското истражување кое дава основа за емпириското истражување во неговата докторска дисертација.

Второ, кандидатот во својата дисертација направил *сеопфатно емпириско истражување* во процената на премијата за ризик со примена на најсовремени и софистицирани статистичко-економетриски модели и модели од доменот на корпоративните финансии, како и анкетен пристап на истражување. Всушност, кандидатот во својата докторска дисертација извршил не само едно, туку серија од повеќе емпириски истражувања кои опфаќаат: процена на аверзијата на ризик кај инвеститорите во Република Македонија, процена на безризичната стапка на принос, процена на ризикот на земја во Република Македонија и процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија преку пристапите на историска, имплицитна и очекуваната премија за ризик.

Кандидатот најпрво извршил процена на премијата за ризик со анализа на историската временска серија на берзанските приноси и приносот на безризичното средство. Тука започнал со комплексна анализа на историската премија за ризик во случајот на 36 земји, класифицирајќи ги во два сегмента: развиени земји и земји во подем. Процената на премијата за ризик токму кај пазарите во подем е најтешката задача за финансиските истражувачи. Во ова истражување кандидатот дава дескриптивна статистичка анализа, тестирање на статистички хипотези и проста праволиниска регресија во тестирањето на валидноста на класичниот CAPM-модел и дава значајни заклучоци за натамошната анализа.

Во понатамошното истражување на историската премија за ризик, кандидатот својата анализа ја сконцентрирал на случајот на Република Македонија, која исто така претставува земја со пазар во подем. Со користење на историски податоци за остварените приноси на МБИ10 и безризичното средство, најпрво е дадена дескриптивна статистичка анализа на остварената премија за ризик, а потоа вниманието го насочува кон влијанието на светската финансиска криза врз остварената премија за ризик. Најзначајниот акцент во истражувањето е ставен на процената на идната премија за ризик преку анализа на историската временска серија со користење на комплексни економетриски модели: повеќекратна праволиниска регресија, ARIMA-моделот, ARCH-моделот, GARCH-моделот и останатите модели од фамилијата на GARCH моделите како што е TGARCH-моделот.

Во контекст на пристапот на историската премија за ризик, кандидатот уште спровел истражување за процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал преку пристапот на ризик на земја. Во ова истражување, кандидатот најпрво извршил процена на премијата за ризикот на земја за случајот на Република Македонија, а потоа со нејзино додавање кон базичната премија за ризик на зрел пазар на акции врши процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија. Премијата за ризик е концепт кој гледа во иднината, па не секогаш историските податоци се добар репрезент на иднината. Затоа, кандидатот, наспроти пристапот на историската премија за ризик, базирана на остварени приноси во минатото, во

следните истражувања ги воведува пристапите за процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал врз базирана на податоци за приноси кои се очекуваат во иднината, односно имплицитната и очекуваната премија за ризик.

Тука, кандидатот спроведува емпириската анализа на имплицитната премија за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија со примена на Гордоновиот модел и со голема прецизност успеал да ја процени бараната премија за ризик кај инвеститорите во акции.

На крај, во серијата на емпириски истражувања, кандидатот со примена на методот на анкетирање извршил процена на идната, т.е. очекуваната премија за ризик кај инвеститорите во акции во Република Македонија. Имено, на почетокот на март 2013 по електронски пат беше испратена анкета до исклучително внимателно селектиран број на познавачи на состојбите на пазарот на капитал во Република Македонија (професори, аналитичари, инвеститори, финансиски менаџери и други професионалци во областа). Преку синтетизирање на индивидуалните очекувања, со примена на соодветна методологија извршил процена на генералните очекувања, кандидатот извршил процена на очекуваната премија за ризик во Република Македонија за 2013 година и за премијата за ризик по изминувањето на следните десет години.

Магистерскиот труд на кандидатот д-р Александар Наумоски со наслов **„Управување со ризиците во инвестициите“** претставува компактна целина која ја третира проблематиката на квантификација и интегралниот пристап на управување со инвестиционите ризици. Трудот проникнал во најсофистицираните пристапи за анализа на ризиците во инвестирањето кои се последен дострел во доменот на финансискиот инженеринг. Авторот ги зафатил во анализата сите четири клучни чекори: идентификација, мерење, евалуација и соодветен третман на ризиците. Истражувањето, покрај проучувањето на теоретска подлога на процесот на управување со ризиците, даде квалитетни одговори на следниве прашања:

- Каков е соодносот помеѓу ризикот и приносот, т.е. како ризикот го детерминира приносот од инвестирањето?
- Која е користа и дали е оправдано управувањето со ризиците во инвестициите?
- Каква е врската помеѓу управувањето со ризиците и корпоративното управување?
- Како да се квантифицираат одделните видови ризици: пазарен, кредитен, оперативен, како и ризиците специфични за капиталните вложувања?
- Кои се стратегиите за управување со ризиците со примена на деривативните финансиски инструменти?
- Каква е ситуацијата во Македонија со примената на управување со ризиците во инвестициите и кои се неопходните чекори за имплементација на овој концепт?

Трудот „**Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал со примена на Гордоновиот модел на дисконтирана дивиденда**“, објавен е во годишник на Економски факултет во Скопје, 48, стр. 317 – 330. Овој труд е фокусиран на пристапот на имплицитна премија за ризик на акционерскиот капитал каде што премијата за ризик се проценува со примена на еден од широко употребуваните модели за вреднување на акции. Имено, кога инвеститорите го вреднуваат средството, тие имплицитно кажуваат колкава е нивната барана стапка на принос. Таа стапка, намалена за безризичната стапка, ја покажува премијата за ризик. Во овој труд кандидатот ја развил токму оваа интуиција и сака да докаже дека тековната пазарна цена на акцијата, поврзана со очекуваните готовински текови, треба да продуцираат проценка на премијата за ризик на акционерскиот капитал. Тука тој го применил Гордоновиот модел на стабилен раст на дивиденда преку емпириската анализа на имплицитната премија за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија. Трудот е составен од пет дела. Првиот дел дава вовед на проблемот на имплицитната премија за ризик. Вториот дел дава преглед на резултатите од истражувањата со примена на пристапот на имплицитна премија за ризик кај повеќе автори. Третиот дел дава поглед на методологијата на истражувањето. Четвртиот дел е истражувањето во случајот на Република Македонија. Петтиот дел дава заклучни согледувања.

Трудот „**Economic Crisis and the Equity Risk Premium**“ е објавен во Монографија на трудови со наслов „Systemic economic crisis: current issues and perspectives“, во издание на Универзитетот Св. Кирил и Методиј, економски факултет – Скопје, и е презентираан на истоимената 9. Меѓународна конференција на АСЕКУ. Трудот дава краток преглед на премијата за ризик заработени во развиените пазари наспроти пазарите во појава. Во него е покажано дека просечниот принос на акциите е двојно поголем во пазарите во развој, но исто така, двојно поризичен. Пазарите во појава им овозможуваат на инвеститорите да се постигне 4,3 пати повисока компензација за ризикот во форма на премија за ризик, која во пазарите во развој изнесува 10,78 %, додека во развиените пазари изнесува 2,49 %. Мерено со соодносот на Sharpe, се докажува дека инвеститорите во берзите во појава постигнале драстично подобар сооднос ризик - принос. Целта на овој труд е да се набљудуваат премијата за ризик на акционерскиот капитал во развиените и неразвиените пазари низ историјата (т.е. историската премија за ризик). Тука се докажува дека економските циклуси, макроекономските шокови, глобалната ликвидност и другите макрофеномени (т.е. интеграциите кон глобалниот финансиски пазар) има големо влијание врз премијата за ризик на акционерскиот капитал. Голем акцент се става на влијанието на економската криза врз премијата за ризик на акционерскиот капитал во пазарите во развој.

Трудот „**Estimating the Country Risk Premium in Emerging Markets : the Case of the Republic of Macedonia**“ е објавен во меѓународното списание *Financial Theory and Practice*, No. 36 (4). Со

оглед на тоа што пазарите во појава, каков што е и во Република Македонија, се волатилни и со кратка историја, процената на премијата за ризик е доста тешка задача. Затоа, кандидатот во овој свој труд дава приказ како да се процени трошокот на капиталот преку процена на премијата за ризик на земја. Тој користи широка палета на пристапи меѓу кои: каматна маргина на домашна државната обврзница во однос на обврзница на развиена земја, маргина во однос на суверениот рејтинг на земјата, релативна стандардна девијација на пазарот на акции, кредитна маргина плус релативна стандардна девијација и сл. Со компаративна анализа на резултатите добиени од различните пристапи кандидатот врши успешна процена на премијата за ризик на земја во Република Македонија.

Трудот **„Аверзија на ризик и алокација на капитал во ризични средства: случајот на Република Македонија“** е објавен во Годишникот на Економскиот факултет во Скопје, 47. Целта на трудот е да го истражи нивото на ризик кај инвеститорите во Република Македонија преку определување на коефициентот на аверзија на ризик со примена на функцијата на корисноста базирана на критериумот просек - варијанса. Трудот е составен од два дела. Во првиот дел е даден осврт кон финансиската литература која ја третира оваа проблематика, како и методскиот пристап на критериумот просек - варијанса. Најраните дискусии и апликации на оваа проблематика во доменот на портфолио - оптимизацијата ги направија Harry Markowitz, James Tobin, William Sharpe кои што останаа со ненадминливо значење и денес во финансиската теорија и практика. Врз овие принципи во овој труд, базирана е функцијата на корисноста, во која централен момент има аверзијата кон ризик. Во вториот дел од трудот, базирајќи се на пасивата стратегија на инвестирање, преку примена на податоци за големината на богатството на македонските домаќинства инвестирано во ризична актива и функцијата на корисност од првиот дел, кандидатот го изведува коефициентот на аверзија кон ризик. Тој проценил дека македонските инвеститори најголемиот дел од својата финансиска актива ја чуваат во нискоризични средства, а само околу 22,75% во ризични средства. Но, коефициентот на аверзија кон ризик кај македонските инвеститори не се разликува од генералните просеци.

Од погореизнесеното може да се заклучи дека кандидатот успешно навлегол во научно – истражувачката работа. Покажува јасност во третирањето на проблематиката на истражување, доволно голема длабина во истражувањето и примена на методологија на истражување соодветна на комплексноста на проблематиката. Тој со тоа потврдува дека поседува изразит потенцијал за натамошни уште покомплексни истражувања, кои ќе придонесат за натамошно негово развивање како вреден научен работник.

Покрај наведените научноистражувачки трудови, тој учествувал и во подготовката на следниве дела:

1. Несторовски М., Арсов С., Наумоски А. (2012), **„Инвестиционен менаџмент“**, второ издание, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“

во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје (во процес на печатење).

2. Несторовски М., Арсов С., Наумоски А. (2011), „**Управување со ризици**“, студентска скрипта, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје.

Учество во проекти: Кандидатот има остварено значајни успеси во неговиот ангажман во повеќе научноистражувачки и апликативни проекти, подетално наведени во неговата кратка биографија. Особено значајни се неговите ангажмани како предавач низ повеќе обуки низ бизнис-секторот и јавниот сектор и изготвувањето на повеќе физибилити-студии.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатот д-р Александар Наумоски покажал исклучителни активности и во стручно-апликативната дејност, односно работел на повеќе полиња од поширок академски и општествен интерес.

Во продолжение даваме преглед на некои од позначајните активности кои кандидатот ги има извршувало досега:

Кандидатот д-р Александар Наумоски се јавува како рецензент на преводот на Меѓународните сметководствени стандарди во јавниот сектор - IPSAS, и рецензент на преводот на учебникот „Финансиско сметководство“ во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија, за Обука и сертифицирање на сметководители во јавниот сектор, програма: РАСТ во Република Македонија.

Работел како изготвувач на повеќе физибилити-студии, од кои позначајни се: (1) студијата за можноста за основање на Банка на општините во Р. Македонија; (2) физибилити-студија за основање на заедничка јавна институција за заштита на зелените појаси „Директорат на заштитениот појас Осогово“ и Друштво „Заштитен појас Осогово“; (3) физибилити-студија *Проект за развој на Голак во туристички центар: кост – бенефит анализа* во координација со Одделението за локален економски развој на општина Делчево.

Се јавува како коавтор на брошурата „Прирачник за активно учење во големи студентски групи“, 2010.

Бил член во следниве уредувачки одбори на домашни и меѓународни списанија: (1) Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 42, 2007 година; (2) Збирка трудови од Меѓународната конференција по корпоративно управување: перспективи и предизвици во динамично и комплексно деловно опкружување, одржана на Економскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје; (3) Монографија на трудови од 9. Меѓународна конференција на ASECU: „СИСТЕМСКИ ЕКОНОМСКИ КРИЗИ: ТЕКОВНИ СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ“, Економски факултет во Скопје.

Бил член на организационен и програмски одбор на меѓународни конференции одржани на Економскиот факултет во Скопје: (1) 9. Меѓународна конференција на ASECU: „СИСТЕМСКИ ЕКОНОМСКИ КРИЗИ: ТЕКОВНИ СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ“, Економски факултет

– Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 30-31 мај 2013;
 (2) Меѓународната конференција по корпоративно управување: перспективи и предизвици во динамично и комплексно деловно опкружување, одржана на Економскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 6-9 ноември 2012.

Остварил повеќе стручни усовршувања:

- 1) завршена Летна школа за основи на економетрија, организирана од *European Center for Research in Economics and Business (ECREB)*, Faculty of Economics and Business Administration, West University of Timisoara, Romania, 24-28 Септември, 2012;
- 2) обука за обучувачи спроведена од страна на *Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA)* од Лондон, во соработка со *Центарот за развој на финансии (CEF)* од Љубљана, Словенија за проектите за обука и сертифицирање на *внатрешни ревизори во јавниот сектор (TIAPS)* и меѓународен сертификат и диплома во јавниот финансиски менаџмент (ICDPFM) во јануари и ноември 2012 година;
- 3) студиски престој како Visiting Scholar на George Washington University, School of Business Washington DC, USA, на депарتمانот за финансии во периодот 6.1.2009 - 21.5.2009, каде што ги следи предметите: Options, International Business Finance, International Portfolio Management, Financial Mangement, Fixed-Income Security Valuation, Financial Engineering.

Член е на *Professional Risk Managers International Association* од март 2009 година.

МИСЛЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените конкурсни материјали, Рецензентската комисија констатира дека единствен пријавен кандидат на конкурсот објавен во весникот „Вечер“ од 5.11.2013 година, за избор на наставник од областа организациони науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик, е д-р Александар Наумоски. Кандидатот ги исполнува сите законски и нормативни критериуми за избор во звањето доцент од областа на организациони науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик. По проучувањето на приложената документација од кандидатот и увидот во неговите објавени трудови, Комисијата е едногласна во мислењето дека:

- Кандидатот д-р Александар Наумоски поседува високи наставно – образовни, научноистражувачки и стручно-апликативни квалитети. Со неговата осумгодишна работа како асистент кандидатот докажа исклучителна сериозност и посветеност кон професионално извршување на доверените задачи, голема трудољубивост и насоченост кон остварување на максимални резултати. Тоа е резултат на неговата волја за постојано истражување, продлабочување и иновирање на методите и

техниките на настава. Тој покажа особен интерес за сè подлабоко совладување на наставната материја во областа на финансискиот менаџмент и анализата на инвестициите, а особено во доменот на менаџментот на ризикот. Тој постојано го следи современиот тренд на научната мисла во наставните области во кои се избира и пошироко во доменот на финансите. Евидентно е дека секојдневно стануваше сè покомпетентен за овие наставни дисциплини, кои го означуваат неговиот сериозен научен пристап. Со неговите квалитети тој е прифатен како солиден член на наставните тимови на предметите на кои асистира. Во овој контекст треба да се истакне дека станува збор за млад, квалитетен и одговорен наставно-научен кадар пред кого стои можност за уште поголемо напредување во кариерата и унапредување на наставните предмети и матичниот факултет во целина како врвна високообразовна институција во земјата.

- Напишал и одбрал докторска дисертација со наслов „Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија“, која е со натпросечен научно истражувачки квалитет и особено третира проблематика со која длабоко навлегува во доменот на анализата на ризикот во современите корпоративни финансии и инвестициите.
- Учествовал во подготовката на универзитетскиот учебник „Инвестиционен менаџмент“ и интерната скрипта „Менаџмент на ризик“ за подготовка на испитот на истоимениот предмет на Економскиот факултет во Скопје.
- Забележителна е научноистражувачката активност на кандидатот д-р Александар Наумоски која се гледа од бројните трудови објавени во домашни и меѓународни конференции и списанија. Ова го претставува кандидатот како солиден и афирмиран научен работник и како самостоен истражувач од областа на менаџментот со ризик.
- Кандидатот континуирано од својот избор во звањето помлад асистент до денес се доусовршувал во земјата и во странство. Тука, особено е значаен неговиот престој на реномираниот George Washington University во Вашингтон, САД.
- Преку неговите ангажмани во обуките за широката деловна заедница и во јавниот сектор се истакнал како исклучително квалитетен предавач на повеќе предмети од доменот на финансите, за што доказ се највисоките оценки за него добиени од слушателите на тие курсеви.
- Особено треба да се истакне ангажираноста на кандидатот д-р Александар Наумоски во широк спектар на научни и стручни активности кои опфаќаат учество на меѓународни конференции, семинари, работилници и летни школи. Кандидатот бил член и на организациони и издавачки одбори на меѓународни конференции, како и во издавањето на домашно и меѓународно списание на Факултетот. Исто така, со голема посветеност и целосен ангажман

со најголем квалитет има одговорено и на активностите во однос на сите факултетски комисии и активности кои му биле доверени. Кандидатот д-р Александар Наумоски е ангажиран и во широк спектар на стручно-апликативни активности и дејности од поширок интерес и надвор од Факултетот.

- Во поткрепа на горенаведеното одат и податоците за остварените вкупни 147,21 бод на кандидатот за неговиот досегашен ангажман во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност (прилог: табела Анекс 2 на рецензентскиот извештај).

Врз основа сè што погоре беше истакнато, Комисијата со полна увереност и задоволство му предлага на Наставно – научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, кандидатот **д-р Александар Наумоски да биде избран во звањето доцент од областа организациони науки и управување (менаџмент) по предметот менаџмент на ризик.**

Скопје, 30.11.2013

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Методија Несторовски, с.р.
2. Проф. д-р Сашо Арсов, с.р.
3. Проф. д-р Кирил Постолов, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Драган Наумоски
 (име, татково име и презиме)
Институција: Економски факултет – Скопје
 (назив на факултетот/институтот)
Научна област: организациски науки и управување (менаџмент)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби Статистика за бизнис $6 \cdot 15 \cdot 0,03 = 2,7$ Менаџмент на ризик $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 3 = 2,7$ Економија на инвестиции $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 9 = 8,1$ Економија на инвестиции, паралелка Штип $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 3 = 2,7$ Економија на инвестиции, паралелка Струга $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 2 = 1,8$ Инвестиционен менаџмент $2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 9 = 8,1$	26,1
2.	Консултации со студенти Економија на инвестиции $600 \cdot 0,002 \cdot 9$ Економија на инвестиции, паралелка Штип = $30 \cdot 0,002 \cdot 3$ Економија на инвестиции паралелка Струга = $30 \cdot 0,002 \cdot 3$ Инвестиционен менаџмент = $150 \cdot 0,002 \cdot 8$ Финансиски менаџмент = $1000 \cdot 0,002 \cdot 8$ Проектен менаџмент = $50 \cdot 0,002 \cdot 5 + 20 \cdot 0,002 \cdot 2 +$ $5 \cdot 0,002 \cdot 1$ Менаџмент на ризик = $200 \cdot 0,002 \cdot 3$	29,81
3.	Подготовка на нов предмет Управување со ризик/Менаџмент на ризик	1
4.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник (коавтор) • Несторовски М., Арсов С., Наумоски А. (2013), „Инвестиционен менаџмент“, второ издание, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје (во процес на печатење)	6
5.	Интерна скрипта од предавања • Несторовски М., Арсов С., Наумоски А. (2011),	4

	„Управување со ризици“, студентска скрипта, Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје, Економски факултет – Скопје, Скопје	
6.	Настава во школи и работилници • Раководител (лидер на тимот предавачи) предавач на предметот сметководство во јавен сектор, во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија, по овластување и во соработка со Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA), финансиран од USAID и Министерството за финансии на Република Македонија во проектот за Обука и сертифицирање на внатрешни ревизори во јавниот сектор (TIAPS) во Република Македонија, април – јуни 2013, спроведени при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, (повеќе информации на http://www.cef-see.org/index.php?location=1092) • Раководител (лидер на тимот предавачи) и предавач на предметот основи на сметководство, <i>воведна работилница</i>, во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија, по овластување и во соработка со Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA), финансиран од USAID и Министерството за финансии на Република Македонија во проектот за Обука и сертифицирање на внатрешни ревизори во јавниот сектор (TIAPS) во Република Македонија 12-16 ноември, одржан при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, (повеќе информации на http://www.cef-see.org/index.php?location=1092) • Копредавач на модулот менаџмент со инвестиции и средства, во програмата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Македонија во Проектот за сертифицирање на актуари, 17-19 октомври 2012 • Предавач на предметот финансиско сметководство, во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија, по овластување и во соработка со Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA), финансиран од Светска банка и Министерството за финансии на Република Македонија, во проектот за Обука и	9

	сертифицирање на сметководители во јавниот сектор програма РАСТ во Република Македонија, мај – јуни 2012, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје (повеќе информации на http://www.cef-see.org/index.php?location=1091) • Предавач на предметот финансиски менаџмент (IM5), во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија по овластување и во соработка со Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (CIPFA), финансиран од Светска банка и Министерството за финансии на Република Македонија, во проектот за Обука и сертифицирање на сметководители во јавниот сектор, програма за Јакнење на капацитетите во јавното сметководство (CBIPA) во Република Македонија, мај – јули 2012, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје (повеќе на http://www.cef-see.org/index.php?location=1818) • Копредавач на модулот корпоративни финансии – финансиски менаџмент, во програмата на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија за сертифицирање на <i>Инвестициони советници</i>, Скопје, јануари – февруари 2011 • Консултант и обучувач во работилницата „Активно учење во големи студентски групи: невозможност или предизвик?“, во проектот Teach Don't Preach: Adoption of Active Learning and Student Engagement Strategies, финансиран со грант од Американскиот совет за меѓународно образование ASTR/ACCELS и Програмата за развој на млади наставни кадри (JFDP) на Бирото за образование и култура на Соединетите Американски Држави, октомври – декември 2010 (повеќе на http://www.maaa.com.mk/content/adoption-active-learning-and-student-engagement-strategies) • Работилница “Project on Financial Stability” одржана во Народна банка на Република Македонија, во соработка со National Bank of Poland, октомври 2005	
	Вкупно	75,91

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Монографија • Наумоски А., (2013), „Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал во Република Македонија“, докторска дисертација, јавно одбранета на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 25 јуни 2013. • Наумоски А. (2009), „Управување со ризиците во инвестициите“ - магистерски труд, јавно одбранет, Скопје, 12 ноември 2009 година.	16
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор 15. Naumoski A. (2012), „Estimating the Country Risk Premium in Emerging Markets : the Case of the Republic of Macedonia“, Financial Theory and Practice Journal, No. 36 (4), pp. 413-434 (2012)	3
3.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 16. Nestorovski M. and Naumoski A. (2013), „Economic Crisis and the Equity Risk Premium“, во Ирена Кикеркова, главен уредник, Монографија на трудови <i>Systemic economic crisis: current issues and perspectives</i>, Ss Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Economics – Skopje, стр. 259-279	1,8
4.	Трудови објавени во зборник на трудови во в.о. институција • Наумоски А., (2013), „Процена на премијата за ризик на акционерскиот капитал со примена на Гордоновиот модел на дисконтирана дивиденда“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 48, стр. 317 – 330. • Наумоски А. (2012), „Аверзија на ризик и алокација на капитал во ризични средства:	16

	случајот на Република Македонија“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 47, стр. 369-378. • Наумоски А. (2011), „Квантификација на ризикот на земја во Република Македонија“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 46, стр. 503 – 518. • Наумоски А. (2010), „Вредноста при ризик на индексирани портфолио на Македонската берза на долгорочни хартии од вредност“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје, 45, стр. 485 – 496. • Наумоски А. (2009), „Политичкиот ризик и странските директни инвестиции“ – Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 44, стр. 495 – 504. • Наумоски А. (2008), „Декомпозиција на ROE на најуспешните компании во Македонија“, Годишник на Економскиот факултет во Скопје 2008, том 43, стр. 605 – 617. • Наумоски А. (2007), „Перспективите на пазарот на хартии од вредност преку шалтер во Република Македонија“ Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 42, Скопје 2007, стр. 409-419. • Наумоски А. (2006), „Мотиви на интеграциските активности на компаниите: поглед на Европскиот пазар на превземања“ - Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 41, Скопје 2006, стр. 481-488.	
5.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество: • Универзитет во Белград, Факултет за организациони науки, Белград, Република Србија, 11 октомври 2013 – во рамките на меѓународниот проект за претприемништво финансиран од Alumni Engagement Innovation Fund (AEIF). Име на проектот: Отворен пристап за доживотно учење од доменот на претприемништвото за луѓе со инвалидитет приспособено за луѓето со оштетен вид (eng. Open access to the entrepreneurship lifelong learning (LLL) education for Persons with Disabilities (PwDs) adjusted for visually impaired persons (VIPs)). Тема за дискусија: <i>Претприемачките можности во Република Македонија и пристапот до нив на луѓето со инвалидитет.</i> http://www.lll4business.com	4

	• Универзитет во Сплит, Економски факултет – Сплит, Сплит, Република Хрватска, 30 октомври 2013 – во рамките на меѓународниот проект за претприемништво финансиран од Alumni Engagement Innovation Fund (AEIF). Име на проектот: Отворен пристап за доживотно учење од доменот на претприемништвото за луѓе со инвалидитет приспособено за луѓето со оштетен вид (eng. Open access to the entrepreneurship lifelong learning (LLL) education for Persons with Disabilities (PwDs) adjusted for visually impaired persons (VIPs)). Тема за дискусија: <i>Претприемачките можности во Република Македонија и пристапот до нив на луѓето со инвалидитет приспособено за луѓето со оштетен вид.</i> http://www.lll4business.com	
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество • “Economic Crisis and the Equity Risk Premium” 9. Меѓународна конференција на ASECU: “Системски економски кризи: тековни состојби и перспективи”, Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 30-31 мај 2013.	1
7.	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна) “Economic Crisis and the Equity Risk Premium” 9^{та} Меѓународна конференција на ASECU: “Системски економски кризи: тековни состојби и перспективи”, Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 30-31 мај 2013.	1
Вкупно		42,8

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Вкупно	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности • Рецензент на преводот на Меѓународните сметководствени стандарди во јавниот сектор во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија, за Обука и сертифицирање на сметководители во јавниот сектор програма: РАСТ во Република Македонија, мај – јуни 2013 • Рецензент на преводот на учебникот по финансиско сметководство во проектот на Центарот за развој на финансии од Љубљана, Словенија за Обука и сертифицирање на сметководители во јавниот сектор програма РАСТ во Република Македонија, јули – август, 2013.	2
2.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот • Член на тимот во проектот за изработка на ФИЗИБИЛИТИ-СТУДИЈА за можноста и оправданоста за основање на „ЗЕЛС – Банка на општините“ како правно лице за вршење на банкарски активности, за потребите на Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија (ЗЕЛС), Скопје, ноември 2012 • Изготвувач на физибилити-студија во проектот на Македонското еколошко друштво: Осоговските Планини во балканскиот зелен појас; назив на студијата: Економско – финансиска анализа за основање на заедничка јавна институција „Директорат на заштитениот појас Осогово“ и друштво „Заштитен појас Осогово“ • Иницијатор и менаџер на проектот: “Проект за развој на Голак во туристички центар: кост - бенефит анализа” и носител на истоимената студија во координација со Одделението за локален економски развој на	4

	општина Делчево, октомври – декември 2007	
3.	Автор на брошура • Наумоски А., и др., (2010), Прирачник за активно учење во големи студентски групи, група автори, Магнаскен, декември 2010	1
4.	Учество на промотивни активности на Факултетот – 8 години	4
	Дејности од поширок интерес	
5.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание • Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 42, 2007 година стр. 1-422, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 2007	0,5
6.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание • Збирка трудови од Меѓународната конференција по корпоративно управување: перспективи и предизвици во динамично и комплексно деловно опкружување, одржана на Економскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје • Монографија на трудови од 9. Меѓународната конференција на ASECU: “СИСТЕМСКИ ЕКОНОМСКИ КРИЗИ: ТЕКОВНИ СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ”, Економски факултет – Скопје	2
7.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир • 9. Меѓународна конференција на ASECU: “СИСТЕМСКИ ЕКОНОМСКИ КРИЗИ: ТЕКОВНИ СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ”, Економски факултет – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 30-31 мај 2013 • Меѓународна конференција по корпоративно управување: перспективи и предизвици во динамично и комплексно деловно опкружување, одржана на Економскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 6-9 ноември 2012	2
8.	Студиски престој во странство	1,5

	До 3 месеци - Летна школа за основи на економетрија, организирана од <i>European Center for Research in Economics and Business (ECREB)</i>, Faculty of Economics and Business Administration, West University of Timisoara, Romania, 24-28 Септември, 2012; предавач: Dimitrios Asteriou, PhD.; Asteriou, D. and Stephen G. Hall се автори на книгата <i>Applied Econometrics</i>, Palgrave Macmillan, Hampshire, 2011 До 6 месеци - Студиски престој како Visiting Scholar на George Washington University, School of Business Washington DC, USA, на департманите за финансии и менаџмент во период 06.01.2009 до 21.05.2009	
9.	Член на факултетска комисија - Член на Комисија за шифрирање на поднесените пријави за упис на нови студенти во I година во учебните 2005/2006, 2007/2008, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014 година – 3,5 поени Одбор за техничка поддршка за издавање на Годишник на Економскиот факултет во Скопје, том 47, 2012 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје, 2012 - Член на Комисијата за подготовка и издавање на Водич низ студиите 2013-2014 за студентите на прв, втор и трет циклус студии на Економски факултет - Член на Комисијата за подготовка и издавање на Предметни програми за прв циклус студии 2013/2014 на Економскиот факултет во Скопје - Член на Комисијата за подготовка и издавање на Водич низ студиите 2012-2013 за студентите на прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет - Член на Комисијата за подготовка и издавање на Предметни програми за прв циклус студии 2012/2013 на Економскиот факултет во Скопје - Член на Комисијата за подготовка и издавање на Водич низ студиите 2011-2012 за студентите на прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет во Скопје - Член на Комисијата за подготовка и издавање на	10,5

	Предметни програми за прв циклус студии 2011/2012 на Економскиот факултет во Скопје • Член на Комисијата за подготовка и издавање на Водич низ студиите 2007-2008 за студентите на прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет во Скопје • Член на комисијата за изготвување на елаборат/усогласување на студиските програми на прв циклус студии на Економскиот факултет во Скопје согласно законските измени, Скопје, 2012 • Член на комисијата за изготвување на елаборат за организирање на трет циклус студии, 2012 година • Член на комисијата за изготвување на елаборат/усогласување на студиските програми на прв циклус студии на Економскиот факултет во Скопје согласно законските измени, Скопје, 2012 година • Член на Комисијата за изготвување на елаборат/усогласување на студиските програми на втор циклус студии на Економскиот факултет во Скопје согласно законските измени, Скопје, 2013 година • Комисија за организирање и претставување на Економскиот факултет во Скопје на саемот на образование и наука, април 2008 • Член на Комисија за попис на основните средства и инвентарот на Економскиот факултет во Скопје, со Одлука број 02-3532/2 од 12.11.2010 • Член на Комисијата за утврдување на вредноста на книжниот фонд на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет во Скопје, со Одлука бр. 02-682/1 од 10.3.2010	
10.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 1. Надворешен член на комисијата за котација при Македонската берза на хартии од вредност, www.mse.com.mk	1
	Вкупно	28,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	75,91
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	42,8
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	28,5

	Вкупно	147,21

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Методија Несторовски, претседател,
с.р.
2. Проф. д-р Сашо Арсов, член, с.р.
3. Проф. д-р Кирил Постолов, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ
„ВЛИЈАНИЕТО НА МЕНАЏМЕНТОТ ВРЗ УСПЕХОТ
НА СПОРТСКИТЕ КЛУБОВИ И ФЕДЕРАЦИИ“
ОД КАНДИДАТКАТА М-Р ВЕСНА ЈОВАНОВА-СИМЕВА,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 120 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 64/00, 49/03, 113/05 I 51/07), членовите 56, 57, 58, 59, 60 и 61 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 7/2001) и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а според Одлуката на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, под бр. 0202-3320/2 од 30.10.2013 година донесена на седницата одржана на 25.10.2013 година, определени сме за членови на комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА МЕНАЏМЕНТОТ ВРЗ УСПЕХОТ НА СПОРТСКИТЕ КЛУБОВИ И ФЕДЕРАЦИИ**, поднесена од кандидатката м-р Весна Јованова-Симева.

По внимателното и опстојно проучување на содржината на докторската дисертација, Комисијата му го поднесува на Наставно-научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

ОПФАТ И СОДРЖИНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Докторската дисертација содржи вкупно 386 страници текст, 5 страници користена литература (123 релевантни изворно користени библиографски домашни и странски единици) и 20 страници прилози. Трудот претставува комплексна научноистражувачка материја од доменот на спортскиот менаџмент. Концепциски погледнато, содржината на дисертацијата е логично систематизирана, во согласност и во функција на јасно поставената цел, а се состои од:

Вовед
(10-26)

Глава I Специфичности на менаџментот во спортот
(27-95)

Глава II Планирањето како функција на менаџментот во спортот
(96-154)

Глава III Организирањето како функција на менаџментот во спортот
(155-227)

Глава IV Контролата како функција на менаџментот во спортот
(228-269)

Глава V Анализа на менаџментот во македонските спортски
клубови и федерации
(270-339)

Заклучни согледувања
(340-351)

Прилози
(352-371)

Литература
(372-376)

Во воведот на дисертацијата се дефинирани актуелноста на истражувањето, предметот, целта, задачите, хипотезите, како и методологијата на изработката на дисертацијата. Предмет на истражување на докторската дисертација претставува влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации. Цел на истражувањето во докторската дисертација претставува утврдување на поврзаноста и влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации, како и создавање на единствена заокружена теоретско-апликативна основа за соодветна примена на спортскиот менаџмент.

Во првата глава „Специфичности на менаџментот во спортот“, м-р Весна Јованова-Симева на почетокот од трудот вниманието го насочува на теоретско определување на поимот менаџмент и дава неговиот еволутивен развој сè до денешни дни. Во понатамошното објаснување дали менаџментот е професија или не, тргнува од структурата и суштината на професијата, и дава објаснување за мислењето на голем број автори дали менаџментот спаѓа во уметност или наука, од каде што произлегуваат четири вида на ставови. Потоа кандидатката укажува на важноста на принципите за научниот пристап на менаџментот во спортот, затоа што тие го трасираат патот на менаџерската акција. Во рамките на дефинирањето на развојот на спортот составен дел на оваа глава се спецификите на спортските игри, кои тесно се поврзани со тренажните и натпреварувачки процеси, а се насочени кон постигнување на што подобри резултати. Во продолжение на оваа глава, посебен акцент се става на дефинирање на поимот спортски менаџер, во која се укажува на неговото значење и улогата во спортските организации. Како секоја организација, така и спортската им апотребна од поделба на менаџерската работа. Врвните менаџери во спортските организации се одговорни за успешноста во работата на целата спортска организација. Функционалните менаџери во спортската организација, како самостојни одлучувачи, ја водат и ја организираат работата за која се задолжени (маркетинг, финансии, објекти, администрација и друго). Оперативните менаџери во спортската

организација се самостојни и со големи слободи во донесувањето на своите одлуки, кои во голема мера се одлучувачки во понатамошниот развој на спортската организација. Во продолжение, м-р Весна Јованова-Симева укажува дека спортската организација за да биде ефективна и ефикасна на кратки и долги патеки, таа мора да обезбеди тимска работа. На крајот од оваа глава, кандидатката зборува за лидерот, пред сè, како човек со посебен авторитет и високи вредности, кој луѓето многу брзо ги придобива и истовремено ги насочува кон целите на организацијата, за да укаже дека екипните спортови не можат да се замислат без лидер. Во завршниот дел од оваа глава, кандидатката се задржува на назначењето на образовниот процес за спортските менаџери. Потоа, се укажува на добивањето на соодветни знаења на спортските менаџери, преку образовни институции и преку тренажните и натпреварувачките процеси во клубовите. Во оваа глава е пренесено искуството од професионалните спортски клубови, кои први увиделе потреба од спортски менаџмент како клучен фактор во успешниот развој на врвниот, комерцијалниот и професионалниот спорт.

Втората глава е со наслов „Планирањето како функција на менаџментот во спортот“. Оваа глава започнува со теоретско определување на терминот планирање во менаџментот, и укажува на тоа дека планирањето е една од најважните функции на спортскиот менаџмент. Потоа се укажува на специфичностите на планирањето во дефинирањето на условите за реализација на стратешките и оперативните цели на спортската организација, на систематската работа, како и избор на насока и начин на решавање на спортскиот проблем. Кандидатката во продолжение укажува за значењето на планирањето во избегнувањето или намалувањето на грешките, како и во однапред предвидување на ризикот и неизвесноста, што е посебно значајно во кризни ситуации за избегнување на најлошото. Составен дел на оваа глава се и карактеристиките на планирањето, каде што тие се прикажани во седум точки. Во продолжение, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева аргументирано укажува дека голем број на менаџери во спортските клубови го одбегнуваат планирањето од причина што не им е јасно што добиваат со него, а истовремено го губат и своето најсилно „оружје“. Исто таа, кандидатката укажува за значењето и придонесот на стратешкото и оперативното планирање. Понатаму, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева нагласува дека процесот на планирање во спортската организација треба да ги опфати сите значајни сегменти кои придонесуваат во постигнувањето на целите, со таа разлика што акцентот во тренажните и натпреварувачките процеси се става на активностите кои имаат најголем придонес во постигнувањето на целите. Во завршниот дел од оваа глава, особено внимание е посветено на фазите и процесите на стратегијата во спортскиот менаџмент, каде што фазата на дефинирање на стратегијата е во висока корелација со

визијата и мисијата на спортската организација, како и со утврдување на целите. Во заклучниот дел од оваа глава се укажува на основните и најзастапени форми на работа во оперативното планирање кои претставуваат клуч за успех на секоја спортска организација, а тоа се поделбата на оперативното планирање на периоди и тренажните форми на оперативно планирање.

Во третата глава, под наслов „Организирањето како функција на менаџментот во спортот“, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева најпрво врши дефинирање на спортската организација и на процесот на организирање на спортските активности. Исто така, го објаснува поимот спортска организација како процес и како форма. Посветува значајно внимание на еволутивниот пат на спортската организација и менаџментот, како и на нивната висока поврзаност. Потоа ги обработува теориите за организацијата и, посебно, теоријата на организацијата на Адигес, кој го споредува животниот циклус на луѓето со организацијата. Овде е истакнато дека секој вид на организација, како и луѓето, така и организацијата се раѓа, расте, созрева и умира. Во продолжение, кандидатката укажува дека современата теорија ги поврзува и ги надградува традиционалните правци. Одлика на современата теорија е времето во кое таа дејствува, а тоа е XXI век со застапеност на статистиката, кибернетиката и информациските системи, како и воведувањето на нови високи технологии и техники. Потоа се укажува на природата и карактерот на спортската организација која настојува да ги задоволи физичко-физиолошките, духовните, а во последните неколку децении, и материјалните потреби. Во продолжение, кандидатката значајно внимание посветува на дефинирање на поимот спортска организација, потоа на систематскиот и ситуацискиот пристап во спортската организација, како и на нејзината поделба на државен или јавен сектор, на непрофитен или доброволен сектор и на сектор на професионални или комерцијални организации. Во понатамошното анализирање на спортската организација се укажува на карактеристиките на спортската организација, на трансформацијата на ресурсите во спортската организација и на нематеријалниот капитал на спортската организација. Ресурсите се прикажани како материјални и нематеријални средства кои имаат своја моќ да помогнат во постигнувањето на зацртаните цели. Како ресурси на спортската организација се анализираат: човечките, материјалните, информациските, финансиските и други ресурси. Суштината на нематеријалниот капитал на спортската организација се гледа во знаењето и способностите на човечките ресурси, во постигнатите спортски резултати, квалитетот на спортските услуги и производи. Потоа се укажува на процесот на организирање, каде што организирањето како една од функциите на менаџментот, која овозможува ефикасно реализирање на тоа што е дефинирано во планирањето. Во продолжение, кандидатката подробно и детално ја обработува организациската структура на спортската организација, која е претставена како збир на организациски единици со кои се управува

постигнувањето на зацртаните цели на организацијата. Понатаму се укажува на тоа дека секоја структура се карактеризира со свои специфични особини кои во голема мера влијаат врз однесувањето и ефективностa во работата. Според неа, во спортот најприменувана е функционалната структура, како не многу сложен систем е прифатен и применуван од најдобрите спортски организации - клубови. Во завршниот дел на оваа глава се укажува дека нема шаблони во изборот на организациската структура, бидејќи секоја организациска целина има свои специфичности кои ја издвојуваат од другите и ја прават оригинална. Исто така, сеукажува дека туѓите искуства не треба слепо да се прифаќаат и применуваат во спортските организации. Во изборот на организациската структура треба да се тргнува првенствено од: воспоставување на компатибилност во внатрешните и надворешните окружувања на спортската организација и од воспоставување на најефикасни вертикални и хоризонтални координациски поврзувања. На крајот од оваа глава се укажува дека дизајнирањето на организациската структура во одредувањето на нејзиниот вид е голем предизвик за секој менаџер, посебно кога е во прашање изборот на концепт. Видот на организациската структура првенствено треба да зависи од сопствениот развој и потребите на спортската организација. Во завршниот дел од оваа глава се укажува дека најзастапена форма на организирање на спортот во светот и кај нас се спортските клубови. Тоа се самостојни и автономни спортски организациски целини, независни во поставувањето на целите на својата спортска организација и самите ја избираат стратегијата и планирањето во постигнувањето на целите. Ниедна спортска организација не може да ги постигне своите цели без соодветни ресурси, кои постојано се подготвени на трансформации.

Во четвртата глава, под наслов „Контролата како функција на менаџментот во спортот“, авторката го определува поимот контрола во спортот, а потоа укажува на значајноста и потребата од контрола. Во рамките на оваа глава, м-р Весна Јованова-Симева аргументирано укажува дека голем број на менаџери воопшто не вршат контрола, а како причина ги наведува незнаењата за придонесот на контрола истрагот да не излезат на виделина слабостите на работењето. Потоа, таа нагласува дека контролата најголема примена има во професионалниот спорт каде што постојано се контролираат тренажните и натпреварувачките процеси. Во продолжение на оваа глава се укажува дека ефективностa и ефикасноста на работата е во висока корелација со наведените општи карактеристики на контролата. Кандидатката посебно укажува на значењето на фазите во процесот на контролата, па затоа посебен акцент се става на следниве фази: утврдување на стандардите за контрола, мерење на постигнатите резултати, споредување на постигнатите резултатите според стандардите и преземањето на корективни мерки. Поради значењето на контролата за спортската организација, м-р Весна Јованова-Симева од големиот број видови контроли во спортот предлага доминантно место во спортските игри да имаат: превентивната контрола, едновремената контрола, контролата со повратна врска,

визуелната контрола и научната контрола. Во завршниот дел од оваа глава, се укажува на контролата на финансиското и материјалното работење на спортската организација.

Петтата глава носи наслов „Анализа на менаџментот во македонските спортски клубови и федерации“. Во почетниот дел од оваа глава се зборува за општата поставеност и организираност на спортот во Република Македонија. Потоа, дадена е слика за состојбата во која се наоѓа македонскиот спорт во транзицискиот период. Акцент во оваа глава е ставен на истражувањето кое го спровела со највисоко позиционираните менаџери во четирите најпопуларни и најатрактивни спортски игри (фудбал, ракомет, кошарка и одбојка) во Република Македонија. За да ја констатира состојбата на менаџментот во спортските клубови и федерации во Македонија и да ја докаже поврзаноста и влијанието на третираните индикатори врз критериумските варијабли спроведено е истражување во периодот јануари - мај 2013 година. Популацијата од која е извлечен овој примерок на испитаници е дефинирана како популација на активни високопозиционирани спортски менаџери, носители на функциите на менаџментот во спортските клубови и федерации. Во истражувањето се опфатени вкупно 90 менаџери, од кои 82 од спортските клубови и 8 од спортските федерации. Примерокот на третираните предикторски варијабли се окарактеризирани како индикатори и се извлечени од третираните менаџери. Во истражувањето се користени четири вида на анкетни прашалници. Добиените податоци од истражувањето, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева ги има дадено по оној редослед за кој смета дека на најсликовит начин ќе дадат одговор на поставените хипотези од кои се произлезени добиените заклучоци. Во истражувањето се користени следниве статистички методи: факторската анализа, регресионата анализа, методата „чекор по чекор“ и непараметриската корелација, за добивање на одговори на поставените хипотези. Составен дел на оваа глава е утврденото влијание на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации. Од добиените резултати на истражувањето произлезени се моделите на спортски менаџери за спортските клубови и федерации.

Во рамките на заклучокот, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева ги сумира заклучоците кои произлегуваат од целиот труд, потенцирајќи ги најбитните сознанија за теоријата и практиката од влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ И ПРЕДЛОГ

Трудот на кандидатката м-р Весна Јованова-Симева, под наслов „Влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации“, претставува сеопфатна, комплексна, научно издржана и целосно насочена дисертација, која низ теориско и емпириско истражување третира една мошне современа и актуелна материја од

областа на спортскиот менаџмент во Република Македонија. Интересот за истражување во оваа област драстично се зголеми, по појавата на професионализацијата, комерцијализацијата и глобализацијата на спортот. Практиката покажала дека спортските организации кои немаат развиено механизми и клима за учење и примена на интелектуалниот капитал многу брзо заостануваат и за кратко време ги снесуваат од врвната спортска сцена.

Научниот и стручниот придонес на кандидатката се огледа во успешниот мултидисциплинарен пристап на проучување и осознавање на сложените аспекти на третирањето на спортскиот менаџмент, како и утврдувањето на состојбата на спортскиот менаџмент во Македонија. Исто така, добиените резултати од ова истражување имаат одредено теоретско, практично и општествено значење, поради тоа што тие овозможуваат да се добијат научни сознанија за влијанието на спортскиот менаџмент врз успехот на спортските клубови и федерации. Уникатниот карактер на трудот посебно е нагласен со добиените резултати и сознанија од самото истражување во трудот. Во него се утврдува дека спортскиот менаџмент во спортските клубови во Македонија е застапен на многу ниско ниво, додека професионалната и комерцијалната застапеност на спортот скоро и да не постојат. Воедно, се констатира дека спортските организации и структурата на организациската поставеност е на многу ниско и аматерско ниво, а таму каде што има на хартија подобра поставеност на структурата на спортската организација таа воопшто не функционира. Исто така, можеме да констатираме дека тимската работа скоро да не постои во спортските организации, ако на ова се додаде дека таму каде што постои формална тимска работа, таа е составена од некомпетентни и нестручни спортски менаџери. Денешниот традиционален начин со кој се управува во македонските спортски клубови е на прениско ниво менаџирањето за да изврши значајни промени. Од наведените причини се наметнува неодољната потреба за трансформација на спортските клубови и федерации и коренити промени.

Докторската дисертација се одликува со методолошки приод кој е оригинален, продлабочен, со критички и аналитички однос кон научно-теоретските и апликативни истражувања на оваа материја од областа на спортскиот менаџмент. Основниот проблем кој е предмет на истражувањето на дисертацијата, влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации, е мошне прецизно определен, интегрално заокружен со неговите составни елементи и целосно истражен, според опфатноста и длабочината на утврдените заклучоци на кандидатката м-р Весна Јованова-Симева.

Со примена на современи статистички методи, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева предлага модел на врвен и оперативен менаџер, произлезен во транзициски период и со аматерски начин на работа (со ниско ниво на спортски менаџмент). Благодарение на спортскиот менаџмент кој е револуционерен во развојот на спортот, акцентот во постигнувањето на врвни резултати го гледа во моделите кои

овозможуваат ефикасен и ефективен начин на работа. Во создавањето на модел за врвни и оперативни менаџери применета е регресивна анализа на методата „чекор по чекор“ и регресија во латентен простор на методот „чекор по чекор“.

Научниот и стручниот придонес е до толку поголем што, кандидатката м-р Весна Јованова-Симева врз основа на проучуваната литература, досегашното истражувачко искуство и добиените сознанија од добиените модели, врши модификација на добиениот модел и дава предлог-модел на современ врвен и оперативен спортски менаџер. Ова истражување треба да послужи како повод и патоказ за понатамошни истражувања, кои веројатно ќе бидат вршени во блиска иднина, а ќе помогнат за потврдување на добиените резултати и добивање нови сознанија.

Посебно постигнување во истражувањето на кандидатката претставува изолирањето на значајни предикторски варијабли и фактори од кои се формираат модели за врвен и оперативен менаџер. Врз основа на научно добиените модели и заклучоци може да се заклучи дека оваа докторска дисертација може да биде од голема корист за спортскиот менаџмент во Македонија.

Општата архитектоника на ракописот (глави, точки, потточки, нивните пропорции по обем и взаемна поврзаност на деловите, табелите и сликите) е јасна. Техничкото оформување на докторската дисертација е на високо ниво, а приодот кон материјата е селективен. Текстот во дисертацијата е одлично компјутерски обработен, лектуриран и отпечатен на хартија со висок квалитет.

Литературата која е користена за ова истражување опфаќа 123 релевантни библиографски единици, во најголем број од странски автори, а дел од домашни автори. Користената литература во поголем дел е објавена по 2000 година, со исклучок на одделни капитални дела објавени пред тоа.

Поаѓајќи од фактот дека докторската дисертација во целост е работена според претходно дефинираните предмет, цел и задачи на истражувањето, со употреба на најсовремени и најсоодветни статистички методи, како и користење на најрелевантна литература од областа на спортскиот менаџмент, како и сознанието дека анализираните и истражуваните концепти се потврдија како теоретски и практично релевантни, ни претставува особена чест да констатираме дека докторската дисертација во целост ги остварува очекуваните резултати од неа.

Оригиналноста на докторскиот труд на кандидатката м-р Весна Јованова-Симева, под наслов „Влијанието на менаџментот врз успехот на спортските клубови и федерации“ беше проверена од менторот преку софтверскиот пакет за проверка на плагијати на Министерството за образование и наука на 19.11.2013 година при што е констатиран степен на совпаѓање од 3,12 %.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на сето претходно истакнато, Комисијата има посебно задоволство да констатира дека м-р Весна Јованова-Симева изработила труд од врвна научна и практична вредност, кој ги задоволува високите нивоа на научно-методолошките и апликативни стандарди за изработка на докторска дисертација. Оттаму, Комисијата има особена чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет:

1. да донесе одлука за прифаќање на рецензијата за успешно и квалитетно изработена докторска дисертација на кандидатката м-р Весна Јованова-Симева, под наслов: „Влијанието на спортскиот менаџмент врз успехот на спортските клубови и федерации“;
2. да определи комисија за одбрана на докторската дисертација;
3. да одобри закажување на датум за јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија
за оцена на докторската
дисертација

1. Проф. д-р Љубомир Дракулевски,
с.р.

2. Проф. д-р Бобек Шуклев, с.р.

3. Проф. д-р Димитар Бојациоски,
с.р.

4. Проф. д-р Ленче Алексовска
Величковска, с.р.

5. Доц. д-р Леонид Наков, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА УЧЕБНИКОТ „СОЦИЈАЛНИ ПРОБЛЕМИ“, ОД АВТОРОТ Д-Р СУЗАНА БОРНАРОВА

Со Одлука на 41. редовна седница на Наставно-научниот совет при Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 13.9.2013 година, определена сум за рецензент на учебникот. По разгледувањето на ракописот го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот за кој станува збор е напишан од страна на мошне плодна авторка, позната во научната јавност со импозантен број на публикации и книги. Во овој случај го континуира тоа што на нашите простори го започнале проф. д-р Љ. Арнаудовски (1983), проф. д-р З. Сулејманов и проф. д-р Н. Стојаноски (2002), како и проф. д-р М. Милосавлјевич (2000) од Белград, автори на бројни публикации и книги по социјална патологија.

Ова не значи дека учебникот на д-р Сузана Борнарова е компониран на ист начин. Додека претходните книги повеќе се ориентирани кон правен или социолошки аспект, авторката користи пристап заснован на методолошки услови кои ги поставува теоријата на социјалната работа. Тоа се должи на фактот дека социјалните проблеми влегуваат во составот на поимните категории околу кои се концентрира оваа научна дисциплина (освен проблемите, основни категории на теорија на социјалната работа се социјалните потреби и социјалната акција).

Социјалните проблеми се разликуваат од останатите проблеми поради нивниот близок однос со нормативниот и институционалниот систем. Вообичаениот состав на проблеми посочувани во социјалната патологија, авторката го збогатува со невработеноста, сиромаштијата и други, кои се предмет на проучувања во социјалната политика. Сите проблеми кои ги анализира ги дели според Ј. Девис (Мартиновиќ М-1987) на:

-проблеми поврзани со социјалниот развој, како негови негативни придружници (сиромаштија, просење, невработеност, проблеми со семејството, социјални болести, популациони проблеми, конфликти, еколошки проблеми);

-социјални проблеми поврзани со девијантно однесување (криминал, малолетничко престапништво, коцкање, самоубиства и обиди за самоубиства, зависност од дроги, алкохолизам и проституција);

-социјални проблеми поврзани со еколошки процеси (природни катастрофи: поим, видови, последици).

Во Македонија, за жал, мал е бројот на монографски презентирани социјални проблеми, посебно тие кои се засновани врз истражувања. Освен книги за болести на зависности (проф. д-р Ј. Јовев), проституција (проф. д-р Љ. Арнаудовски), сиромаштија (проф. д-р М. Донева и други, проф. д-р М. Геровска), конфликти (Институт за мировни студии), семејно насилство (проф. д-р В. Чачева) и во скроман број други монографии, темелна теоретска и истражувачка анализа на поединечни проблеми не е предизвик за претставници на општествени науки. Токму книгата на д-р Борнарова ја пополнува оваа празнина, заснована врз богата странска литература, солиден методолошки пристап и интересна графичка форма. Посочувајќи одредени проблеми, авторката отвора простор за проучување на досега неистражувани појави. Во секое поглавје можеме да најдеме богат состав на идеи за научна анализа.

Проблемот разработуван во книгата е важен, бидејќи укажува на елементи кои негативно го формираат општествениот живот, кои се децидни во однос на голем број социјални и културни мостри, посебно денес во постмодерен, либерален и глобализиран свет, каде што доминира феноменот на хаосот на вредностите и нормите.

Согласно со потребите на социјалната работа, секоја глава завршува со предлози на мерки за санирање на одреден социјален проблем. Тоа претставува значаен придонес на авторката, која како претставник на социјалната работа за разлика од социолозите не само што ги анализира проблемите, но и дава предлози за нивното решавање.

Вреди да се подвлечат две најважни обележја на оваа книга: умешност да се формулираат најважните теоретски компоненти на секој проблем (што претставува силна страна на книгата) и логична, консеквентна структура, а која посебно за студентите (а за нив е наменета) е многу важна.

Учебникот има над 200 страници текст. Поделен е на 2 дела, од кои првиот дел авторката поставува општи прашања во однос на дефинирање на социјалните проблеми, односите помеѓу нив и социјалните девијации и дезорганизации.

Во вториот дел се презентирани социјалните проблеми според гореспоменатата класификација на Ј. Девис.

Учебникот, слично на другите трудови на авторката, сведочи за нејзината ерудиција, одличната ориентација во социолошката, антрополошката и политолошката литература и вештините во дескрипција и интерпретација на теоретски содржини. Трудот е одличен пример за беспрекорно и сестрано познавање на дисциплината која ја проучува авторката. Според мене, трудот треба да се користи не само за студентите по социјална работа. Се надевам дека ќе добие признание меѓу педагозите, психолозите, социолозите и други професии. Верувам дека ќе најде голем број читатели во Македонија.

КОНСТАТАЦИЈА И ПРЕДЛОГ

Од нотираните содржини на трудот и неговата анализа може да се потенцираат неколку квалитативни карактеристики:

-*прво*, станува збор за прво издание на учебникот во Република Македонија;

-*второ*, учебникот е наменет за студентите на студиските програми социјална работа и социјална политика при Филозофскиот факултет во Скопје;

-*трето*, учебникот се однесува на предметната програма *социјални проблеми*, каде што фондот на часови за настава изнесува 4+2 и носи 6 кредити;

- *четврто*, учебникот е во согласност со усвоените предметни програми на Факултетот.

Поаѓајќи од изнесените констатации и оценки за квалитетот на трудот, со особено задоволство му предлагам на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, да одобри публикување на трудот *Социјални проблеми* во форма на универзитетски учебник.

Рецензент

Проф. д-р Марија Донева, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА УЧЕБНИКОТ "СОЦИЈАЛНИ ПРОБЛЕМИ" ОД Д-Р СУЗАНА БОРНАРОВА

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, донесена на 41. редовна седница одржана на 13.IX 2013 година, избрани сме за рецензенти на учебникот "Социјални проблеми" на проф. д-р Сузана Борнарова. Со особена чест за укажаната доверба, на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Авторката на учебникот, д-р Сузана Борнарова, вонреден професор на Филозофскиот факултет во Скопје, преку нејзините досегашни научно-стручни изданија, покажала дека ги има сите потребни компетенции и квалификации за пишување учебници од областа на социјалната работа и социјалната политика.

Проф. д-р Сузана Борнарова во првото издание од учебникот „Социјални проблеми“ ја има разработено во целост оваа област која на нашето поднебје е досега обработувана претежно во социолошката литература, посебно во рамките на социјалната патологија каде што социјалните проблеми се анализираат согласно со предметот на проучување на социјалната патологија како наука за општествените девијации. Придонесот на авторката се состои во проширување на фокусот во досегашната теоретска разработка на социјалните проблеми. Имено, авторката во анализата на социјалните проблеми приоѓа од поширок аспект, односно се третираат не само социјалните проблеми кои истовремено претставуваат и општествени девијации, туку и класичните социјални проблеми кои вообичаено не се обработуваат во литературата од областа на социјалната патологија, какви што се: сиромаштијата, невработеноста, социјалната нееднаквост, популационите промени, проблемите на семејството, еколошките проблеми, како и социјалните проблеми кои настануваат како последица на природни непогоди. Во основа, учебникот ги третира социјалните проблеми во поширока смисла, како општествени проблеми. Притоа, авторката успешно прави дистинкција меѓу класичните социјални проблеми и оние што спаѓаат во категоријата на општествени девијации и дезорганизации.

Имајќи предвид дека учебникот е наменет за студенти по социјална работа во текот на првата година од студиите, на мислење сме дека тој ќе послужи како солидна основа за стекнување базични теоретски сознанија за социјалните проблеми кои се во основата на социјалната работа и социјалната политика. Ова дотолку повеќе што авторката на крајот од секое поглавје во кое ги разработува социјалните проблеми, нуди и краток приказ на улогата и местото на социјалната

работа и социјалната политика како организиран општествен одговор на конкретниот социјален проблем што се разработува.

Оттука, учебникот „Социјални проблеми“ претставува важно научно дело, но и едукативен научен труд кој ќе служи за потребите на едукацијата на студентите на Институтот за социјална работа и социјална политика. Учебникот е предвиден како основна литература во рамките на предметната програма за предметот социјални проблеми кој се реализира во I семестар со фонд на часови 4+2, 6 кредити, во рамките на студиската програма на додипломски студии на Институтот. Од содржински аспект, учебникот е целосно во согласност со наведената програма. Заради тоа сметам дека учебникот има подеднакво голема како теоретска, така и практична важност.

Анализа на учебникот

Учебникот „Социјални проблеми“, изработен на околу 250 страници, е подготвен и приспособен за студентите – идни социјални работници, но поради својата теоретска ориентација, и за поголем број други сродни профили од областа на општествените науки. Учебникот е солидно методолошки структуриран во глави, поглавја и потпоглавја меѓу кои има логичка поврзаност и редослед. Поделен е на четири дела во рамките на кои темите се обработени во вкупно 24 поглавја.

Во првиот дел од учебникот, авторката ги дефинира основните поими. Најпрвин го дефинира поимот социјален проблем и презентира неколку различни типологии на социјалните проблеми. Во ова поглавје се укажува на потребното разграничување меѓу поимите социјален проблем и социјален случај. Во второто поглавје од првиот дел теоретски се разработени општествените девијации и дезорганизации како и нивни типологии, користејќи се пред сè со сознанијата од социолошката литература. На ова поглавје логично се надоврзува следното поглавје во кое авторката прави обид да ги разграничи трите основни поими: социјални проблеми, девијации и дезорганизации, да го објасни односот како и сличностите и разликите меѓу нив. На крајот од првиот дел, авторката заклучува дека независно од разликите, она што ги обединува социјалните проблеми, девијации и дезоганизации е пред сè нивната општествена етиологија, негативните последици и интересот на општеството соодветно да реагира за надминување на овие појави.

Во вториот дел, авторката преминува на теоретска разработка на првата група социјални проблеми поврзани со социјалниот развој. Во овој дел се обработени вкупно 9 социјални проблеми. Анализата ги опфаќа проблемите како сиромаштија и просење, со посебен акцент на проблемите на уличните деца/деца на улица и невработеност. Исто така, разработени се и проблемите на семејството, при што авторката избира да се фокусира на неколку актуелни проблеми какви што се бракоразводите и насилството во интимните партнерски и семејните односи. Во поглавјето за социјалните болести, акцентот е ставен на менталните социјални болести како и на СИДА-та како актуелна болест

на денешницата со бројни социјални последици. Посебно внимание е посветено на социјалната нерамноправност која авторката многу сеопфатно ја разработува преку различните основи за нерамноправност во општеството: пол, возраст, расна и етничка припадност, образование, припадност на општествена класа, материјален статус и сексуална ориентација. Седмото поглавје е посветено на популационите промени изобилува со податоци за глобалните трендови на пораст и стареење на населението, урбанизацијата и миграциите. Во следното поглавје се анализирани конфликтите како негативни општествени појави на микро и макроопштествен план, во кое значително внимание е посветено на војните и тероризмот. Овој втор дел од учебникот авторката го заокружува со преглед на глобалните еколошки проблеми. Придонесот на овој дел од учебникот се состои во тоа што покрива теми за кои во досегашната литература не постои задоволителна теоретска разработка, односно за поголем дел од социјалните проблеми претежно се достапни само анализи од спроведени истражувања.

Третиот дел од учебникот е особено значаен бидејќи на своевиден начин разработува едно цело подрачје на социјалната работа – социјална работа во услови на природни непогоди. Во овој дел авторката нè запознава со видовите природни катастрофи, но и со последиците од природните катастрофи со кои се соочуваат граѓаните, а кои се особено важни за социјалните работници.

Во рамките на четвртиот и последен дел од учебникот разработена е последната група социјални проблеми поврзани со девијантното однесување, во која спаѓаат: криминалот и малолетничкото престапништво, коцкањето, самоубиствата, проституцијата како и зависностите од алкохол и дроги. И во овој дел од учебникот, како и во претходните, авторката посебен осврт дава не само на социјалните причинители на анализираниите проблеми, туку и на негативните последици од истите.

Анализата на сите социјални проблеми во учебникот е дополнета со содржини кои се однесуваат на социјалните програми и мерки за секој социјален проблем поединечно, што е од особена важност не само за студентите по социјална работа, туку и за сите други помагателни професии кои во практиката се упатени на помош и поддршка на лица кои се соочуваат со некој социјален проблем.

Учебникот содржи и прилози (3) во кои авторката ги надополнува содржините обработувани во учебникот, а кои се однесуваат на криминалот, алкохолизмот и зависноста од дроги како социјални проблеми.

Од приложената цитирана литература на крајот од учебникот може да се заклучи дека авторката користела богата и релевантна, пред се странска литература, што говори за пристапот до квалитетни извори на современи сознанија и информации од областа на социјалните проблеми.

Мислење на рецензентот

На мислење сум дека ракописот на трудот со наслов „Социјални проблеми“ од авторката проф. д-р Сузана Борнарова ги исполнува сите неопходни критериуми предвидени за изработка на учебници и ги содржи сите карактеристики на висококвалитетен учебник од аспект на содржината и структурата. Поради тоа, посебна чест и задоволство ми е да му предложам на Наставно-научниот совет објавување на учебникот „Социјални проблеми“.

Рецензент

Проф. д-р Нелко Стојаноски,с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ

ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ МИКРОБИОЛОГИЈА И

ИМУНОЛОГИЈА

ПРИ ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО

СКОПЈЕ

Врз основа на Одлуката бр. 0201-3352/5 на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје од 4.9.2013 година, со која сме избрани за членови на Рецензентската комисија за избор во соработничкото звање асистент во научните области микробиологија и имунологија, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија” и „Коха” од 22.8.2013 година се пријавија кандидатките м-р Искра Цветковиќ, ДВМ, асистент по предметот микробиологија со имунологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и Јадранка Тасевска Аврамовска, ДВМ.

1. Ас. м-р Искра Цветковиќ

1.1. Биографски податоци

Ас. м-р Искра Цветковиќ е родена на 9. II 1981 година во Скопје. По завршувањето на основното и средното образование (1999 година) во Државното средно медицинско училиште „Д-р Панче Караѓозов” во Скопје, во учебната 1999/2000 се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје на кој дипломирала на 23. VI 2005 со просечен успех на студирање 9,83. Како резултат на постигнатиот успех во текот на студирањето, во декември 2003 година ѝ е доделена награда од УКИМ за најдобар студент на Факултетот за ветеринарна медицина за генерацијата 2002/2003.

Во доставените биографски податоци се наведуваат следниве професионални активности: присуство на научно-стручни собири (Денови на ветеринарна медицина 2010 и Работилница за здравствена заштита на животните, Охрид, Р. Македонија, 28-30.10.2010; Денови на ветеринарна медицина 2011, Охрид, Р. Македонија, 9-11.9.2011; Денови на ветеринарна медицина 2012, Охрид, Р. Македонија,

2-4.9.2012), учество во работилници во земјава и во странство (FAO “Emergency assistance for early detection, prevention and control of avian influenza in the Balkan region”, Inception Workshop, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 2007; FAO “Emergency assistance for early detection, prevention and control of avian influenza in the Balkan region”, Workshop on Laboratory Diagnosis of HPAI, Veterinary Scientific Institute Kraljevo, Kraljevo, Serbia, 2007; FP6 Project “FLUTRAIN” – Diagnosis of Avian Influenza training workshop, IZS Venezie, OIE and National Reference Laboratory for Newcastle disease and Avian Influenza, Legnaro, (PD), Italy, 2008; FP6, SSA Project - PCVD: Towards Improved Food Quality and Safety Within New Member States and Associated Candidate Countries, Workshop, Budapest, Hungary, 2008; European Society of Veterinary Virology, Central – European Workshop “Application of Molecular-Genetic Methods in Veterinary Diagnostic Virology”, Kosice, The Slovak Republic, 2008; Workshop on the FP6 project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Ohrid, R. Macedonia, 2010; 4th workshop on Rabies NRLs, EURL for rabies, Anses, Nancy, France, 21st September 2011), како и обуки/курсеви за обука и дијагностика на заразни заболувања (Програма за обука на ФВМС и НИВ НС – курс за лабораториска дијагностика на вирусни заболувања, Нови Сад, Р. Србија, 2006; FP6 SSA Project - PCVD: Towards Improved Food Quality and Safety Within New Member States and Associated Candidate Countries, Training course for laboratory diagnostic techniques for porcine circoviruses, Queens University of Belfast, Belfast, Northern Ireland, UK, 2007; FP6 Project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Training on laboratory diagnostic methods for AI, National Veterinary Institute, Technical University of Denmark, Aarhus, Denmark, 2008; FP6 Project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Training on laboratory diagnostic methods for FMD, Institute for Animal Health, Pirbright, UK, 2008; курс за обука за бактериолошка и молекуларна дијагностика на туберкулоза кај говедата, Хрватски ветеринарен институт, Загреб, Р. Хрватска, 29-31.8.2011; курс за обука за класични вирусолошки методи за дијагностика на беснило, EURL for rabies, Anses, Nancy, 19-23.9.2012).

На Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје е редовно вработена од 2006 година, каде што ги изведува лабораториските вежби и колоквиумите по предметите микробиологија и имунологија.

Покрај редовните обврски на Факултетот за ветеринарна медицина, ангажирана е и во Микробиолошката како и Лабораторијата за беснило на Ветеринарниот институт каде што работи на проблематиката на дијагностицирање на заразните заболувања.

2.1. Наставно-научна дејност

Во 2006 година, ас. м-р Искра Цветковиќ се запишала на магистерски студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на групата микробиологија, епизоотиологија, хигиена на сточарството и болести кај живината и свињите, подгрупа: микробиологија, епизоотиологија и имунологија, при што ги положила сите испити во предвидениот рок со просечен успех 10,00.

На 27.3.2006 година е избрана во соработничко звање - помлад асистент по предметот микробиологија со имунологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 892 од 1.3.2006 година), а во истото звање повторно е избрана на 16.3.2009 година (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 957 од 2.2.2009 година).

На 23.9.2010 година успешно го одбрала магистерскиот труд „Епидемиологија на авијарни инфлуенца вируси во Република Македонија“, со што се стекнала со степен - магистер на ветеринарни науки од областа микробиологија, епизоотиологија и имунологија.

На 24.2.2011 е избрана во соработничко звање - асистент во научните области микробиологија и имунологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1001 од 1.2.2011 година).

На 26.10.2011 година, кандидатката поднела пријава (бр. 03-3972 од 27.10.2011 година) за изработка на докторска дисертација под работен наслов „Изолација, молекуларна идентификација и типизација на микобактерии од *Mycobacterium tuberculosis* комплексот изолирани од говеда во Република Македонија“. Со Одлука на ННС при ФВМС бр. 0201-4219/6 од 22.11.2011 година се формирала Комисија за утврдување на подобноста на темата и оспособеноста на кандидатката за научна работа. Комисијата поднела реферат кој бил усвоен од страна на ННС на ФВМС со Одлука бр. 0201-653/4 од 29.2.2012 година, и бил објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1025 од 15.2.2012 година.

Кандидатката била учесник и во неколку научноистражувачки проекти:

- Sixth Framework Programme, Priority SSP/5.4.6. Specific Support Action (SSA) Project (Project No.: 513928) - PCVD: Towards Improved Food Quality and Safety Within New Member States and Associated Candidate Countries, 01 Dec 2004 - 31 May 2008;

- Sixth Framework Programme (Project No.: 043653) - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia (TRANSB_DIS_ANIM_MK), 01 May 2007 - 31 Oct 2009;

- Синтеза на нови кумарински деривати со потенцијална биолошка активност и детерминација на нивната структура, проект финансиран од страна на Министерството за образование и наука на

Република Македонија и Министерството за образование и наука на Република Бугарија, 2007-2009;

- IPA 2008, EuropeAid/124586/C/SER/MK, Capacity Building of Veterinary Services in Republic of Macedonia for Implementation of EU Acquis, 2010-2012;

- EDENext - Biology And Control Of Vector-Borne Infections in Europe, 2011-2014;

- Молекуларна епидемиологија на туберкулозата кај говедата во Република Македонија, проект финансиран од страна на УКИМ, 2012-2013.

3.1. Научни трудови

Кандидатката има објавено вкупно 25 научни и стручни трудови. Покрај трудовите рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 957 од 2.2.2009 година и бр. 1001 од 1.2.2011 година, кандидатката ас. м-р Искра Цветковиќ ги објавила и следниве трудови:

1. Evelyne Picard-Meyer, Slavcho Mrenoshki, Vesna Milicevic, Darinka Ilieva, Iskra Cvetkovikj, Aleksandar Cvetkovikj, Kiril Krstevski, Igor Dzhadzhovski, Emmanuelle Robardet, Emil Gagnev, Emil Iliev, Budimir Plavsic, Toni Kirandjiski, Florence Cliquet (2013) ***Molecular characterisation of rabies virus strains in the Republic of Macedonia*** Arch virol 158 (1), pp. 237-40.

Во овој труд, авторите ја прикажале генетската карактеризација на осумте изолати на вирусот на беснило од Р. Македонија, изолирани од лисици и волци во периодот 2011-2012 година. За таа цел, тие биле секвенционирани и била направена филогенетска анализа користејќи го NJ - методот и MEGA - софтверот. Во анализата биле користени и изолати од Србија и Бугарија (период 2010-2012), со што добиените резултати посочиле на фактот дека изолатите од сите три соседни земји се вируси од див сој кои припаѓаат на изолатите од источноевропската група, со висок процент на идентичност на нуклеотидните секвенци. Овој факт ги довел авторите до заклучок дека дивите животни се одговорни за ширењето на беснило меѓу соседните земји.

2. Krstevski K., Dzadzovski I., Mitrov D., Mrenoski S., Acevski S., **Cvetkovikj I.**, Naletoski I. (2012) ***Comparison of results obtained with two different ELISA kits for detection of antibodies against classical swine fever virus.*** Days of

Veterinary Medicine, Proceedings, Ohrid, R. Macedonia, 2-4.9.2012, pp. 59-60.

Ова истражување имало за цел споредување на резултатите добиени со ELISA - китови од два различни произволителя, а со цел детекција на антитела против вирусот на класична свинска чума (КСЧ). За таа цел биле анализирани 308 серуми од свињи вакцинирани со атенуирана вакцина, кои потекнувале од 34 комерцијални свињарски фарми. Двата комерцијални кита дале идентични резултати за 280 (90,9%) примероци и карпа вредност од 0,811, што подразбира одлична усогласеност меѓу двата теста.

3. Stefanovska J., Kochevski Z., **Cvetkovikj I.**, Farkas R., Naletoski I., Mrenoshki S. (2012) ***Serological evidence of Erlichia canis and Leishmania infantum co-infection in naturally exposed dogs on the teritory of Republic of Macedonia*** (2012) Days of Veterinary Medicine, Proceedings, Ohrid, R. Macedonia, 2-4.9.2012, pp. 38-39.

Целта на овој труд била детекција на присуството, дистрибуцијата и фреквентноста на коинфекцијата со *Erlichia canis* и *Leishmania infantum* кај кучињата од различни региони од Р. Македонија. Вкупно биле испитани 144 кучиња. За детекција на антитела против *Erlichia canis* бил користен ELISA (SNAP 4Dx) кит од компанијата IDEXX, додека за детекција на антитела против *Leishmania infantum* бил користен методот на индиректна имунофлуоресценција. Резултатите од истражувањето укажуваат на тоа дека кај 29 (18,7%) кучиња се детектирани антитела против *Erlichia canis*, додека серолошки одговор над cut-off-от за инфекција со *Leishmania infantum* е детектиран кај 50 (34,7%) кучиња. Коинфекција со двата патогена е детектирана кај 13 кучиња (16,4%) низ целата територија на Р. Македонија.

4. Cvetkovikj A., Radeski M., Mrenoski S., Kirandjiski T., Krstevski K., Djadjovski I., Gjurovski I., Angjelovski B., **Cvetkovikj I.**, Cliquet F. (2012) ***Monitoring bait uptake through tetracycline presence and age structure of foxes in oral vaccination against rabies campaigns in R. Macedonia.*** Days of Veterinary Medicine, Proceedings, Ohrid, R. Macedonia, 2-4.9.2012, pp. 30-33.

Целите на овој труд биле да се прикаже преваленцата на присуство на тетрациклин во забите и вилиците од оралновакцинираните лисици на територијата на Р. Македонија, како и нивната возрастна структура по две спроведени кампањи за орална вакцинација во 2011 година. Детекцијата на тетрациклин се базирала на флуоресцентна микроскопија врз фини секции од забите и долните вилици, додека возрастната структура се детерминирала според присуство/отсуство и број на годишни

линии на раст во цементот. Позитивни на тетрациклин биле 60,9% од испитаните мостри, додека 69,5% испитани примероци потекнувале од лисици постари од три години.

5. Djadjovski I., Krstevski K., Mitrov D., Mrenoski S., Acevski S., **Cvetkovikj I.**, Celeska I., Kirandjiski T, Naletoski i. (2012) ***Evaluation of vaccination coverage against Classical Swine Fever in farm pigs in Macedonia and possible reasons for the poor results.*** Days of Veterinary Medicine, Proceedings, Ohrid, R. Macedonia, 2-4.9.2012, pp. 28-29.

Авторите во овој труд ја прикажуваат успешноста на вакцинацијата против класична свинска чума кај фармски одгледуваните свињи во Р. Македонија. За мониторинг на вакцинацијата биле испитани 2002 серуми од кои 1001 (50,00%) биле позитивни, 67 (3,35%) биле сомнителни додека 934 (46,65%) биле негативни. Испитувањето било направено со ELISA - методот користејќи CHEKIT CSF-Sero Ab ELISA од производителот IDEXX. Можните причини за слабите резултати авторите ги лоцираат во квалитетот на вакцините, неадекватната манипулација со нив и/или невакцинирањето на тестираните животни.

6. **Cvetkovikj I.**, Dodovski A, Naletoski I, Mrenoski S, Mitrov D, Krstevski K, Dzadzovski I, Cvetkovikj A. (2012). ***No evidence of avian influenza viruses in backyard poultry from risk areas in R. Macedonia (Virological and molecular surveillance 2009).*** Slov Vet Res 49 (1), pp.5-12.

Целта на овој труд била да се прикажат резултатите од вирусолошкиот и молекуларниот надзор за авијарна инфлуенца (АИ) во Р. Македонија во 2009 година. За таа цел биле испитани 2151 примерок од домашна живина од ризичните региони во земјата. Испитувањето било насочено на изолација на вирусот на ембрионирани кокошкини јајца, и негова детерминација со хемаглутинација, инхибиција на хемаглутинација како и qRT-PCR за М-генот. Сите испитани примероци дале негативен резултат за присуство и вирусите на АИ, а четири примероци биле позитивни на присуство на авијарен парамиксовирус 1. На крајот, авторите заклучуваат дека во програмата за надзор и мониторинг на АИ мора да бидат вклучени и дивите птици кои како резервоар на ова заболување мора да бидат испитани, со што би се овозможила рана детекција и навремен одговор во случај на појава на АИ.

7. T. Kirandjiski, S. Mrenoski, I. Celms, D. Mitrov, I. Dzadzovski, A. Cvetkovikj, K. Krstevski, E. Picard-Meyer, P. Viviani, D. Malinovski, J.

M. Demerson, **I. Cvetkovikj**, K. Davcheva, E. Nakova, S. Tomeska Mickova, F. Cliquet (2012). ***First reported cases of rabies in the Republic of Macedonia***. Vet Rec 170:12, 312.

Во овој труд авторите ги опишуваат првите пријавени случаи на беснило во Р. Македонија во 2011 и 2012 година. Се работи за четири примероци од диви животни (две лисици од околината на Велес и два волци од околината на Винаца) кои биле анализирани со FAT и конвенционален PCR во лабораторијата за беснило на Ветеринарниот институт при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, а потоа биле потврдени и секвенционирани во Европската референтна лабораторија за беснило во Нанси, Франција. Притоа било утврдено дека македонските изолати покажале 100% идентичност со изолати од Србија.

8. Mrenoski S., Naletoski I., Mitrov D., **Cvetkovikj I.**, Krstevski K., Dzadzovski I., Markic Z. (2011). ***Klasicna kuga svinja u Republici Makedonii, stanje i izazovi***. Deveti simpozium zdravstvene zastite selekcija i reprodukcija svinja. Zbornik Radova, Srebrno jezero, Srbija, 26-28.5. 2011, pp. 42-51.

Целта на овој труд била да се прикаже состојбата со класичната свинска чума во Р. Македонија, која како контагиозно вирусно заболување е присутна во земјата од 1927 година. Притоа, авторите ја опишуваат контролата на заболувањето која подразбира задолжителна вакцинација иако, како што и тие потенцираат, целта на земјите - членки на ЕУ, па и на Р. Македонија како кандидат е ерадикација на заболувањето и политика на невакцинирање. Затоа авторите на крај заклучуваат дека е потребна заедничка акција од страна на државата одн. Агенцијата за храна и ветеринарство на Р. Македонија, Националната референтна лабораторија (ФВМС) и теренските ветеринари, одн. фармери, со цел да се подобри контролата врз заболувањето и циркулацијата на вирусот во популацијата свињи, и болеста да се искорени во блиска иднина.

9. Djadjovski I., Krstevski K., Acevski S., Mitrov D., Mrenoski S., **Cvetkovikj I.**, Kiranjiski T. (2012) ***Current Classical Swine Fever (CSF) situation in domestic pigs and wild boars and report of the first sequence of CSF isolate from Macedonia***. Fourth European Symposium of Porcine Health Management, Book of Abstracts, Bruges, Belgium, 25-27.4.2012, p. 219.

Авторите на овој труд имале за цел да ја прикажат состојбата со класичната свинска чума (КСЧ) кај дивите свињи во Р. Македонија. За таа цел, како резултат од мониторингот на КСЧ

кај дивите свињи од 2009 до 2011 година биле испитани 200 примероци органи и 40 примероци серум од диви свињи. Органите биле испитани со молекуларна метода (qRT-PCR, 5' NTR протокол) и тие дале негативен резултат за присуство на вирусот на КСЧ. Од 40 испитани примероци серум, 4 дале позитивен резултат за присуство на антитела против вирусот на КСЧ што доведува до заклучок дека најверојатно постои циркулација на вирусот на КСЧ во дивата популација на свињи. Исто така авторите во трудот го прикажале и позитивниот резултат од една домашна свиња кај која бил детектиран вирусот на КСЧ, кој потоа е секвенциониран и била направена филогенетска анализа. Притоа, авторите утврдиле дека се работи за сој 2.3, најблизок со изолатот HQ148061.1 со потекло од Хрватска.

10. Mrenoshki S., **Cvetkovikj I.**, Cvetkovikj A., Krstevski K., Radevski M., Djadjovski I., Gjurovski I., Kirandjiski T., Mitrov D. (2012) ***Rabies diagnosis and vaccination monitoring in Republic of Macedonia in 2011 and 2012.*** 5th Workshop for Rabies, Book of Abstracts, Nancy, France, 26-27.9.2012, p.12.

Во оваа стручна презентација, авторите ја претставуваат состојбата со беснило во Р. Македонија од аспект на присуство на заболувањето и проценка на успешноста на оралната вакцинација кај лисиците. Трудот има информативен карактер за постигнувањата на лабораторијата во надоградбата на дијагностичките капацитети и имплементација на нови методи за детекција на вирусот на беснило, како и мониторинг на вакцинацијата на лисици.

11. Mrenoski S., Mitrov D., **Cvetkovikj I.**, Cvetkovikj A., Krstevski K., Djadjovski I (2011). ***Update of Rabies situation in Republic of Macedonia***, 4th workshop for Rabies, Rabies Scientific presentations, Nancy, France, 21.9.2011, p.18.

Овој стручен приказ претставува презентација на новонастаната ситуација со беснилото во Р. Македонија во 2011 година, по период од 11 години отсуство на болеста кога беснило било дијагностицирано кај една мачка. Авторите на овој труд ја опишуваат стратегијата за надзор на беснило во земјата, која по нејзиното подобрување и зголемување на бројот на анализирани примероци го дала својот резултат во смисла на детекција на два случаја на беснило кај лисици во околината на Велес во јули и август 2011 година.

12. Dzadzovski I., Krstevski K., Naletoski I., Mitrov D., Acevski S., Mrenoski S., **Cvetkovikj I.**, Janevski A. (2011) ***First results on the situation with CSF in wild boars in R. Macedonia.*** Days of

Veterinary Medicine, Proceedings,
11.9.2011, pp. 84-85.

Ohrid, R. Macedonia, 9-

Целта на овој труд била да се прикажат резултатите од мониторингот на класична свинска чума кај популацијата на диви свињи во 2011 година во Р. Македонија. За таа цел биле испитани 98 примероци (слезини, мандибуларни лимфни јазли и тонзили) со потекло од 77 диви свињи. Испитувањето било извршено со молекуларната метода qRT-PCR. Сите примероци дале негативен резултат. Авторите сугерираат дека иако резултатот од испитувањето бил негативен, бројот на испитани примероци е мал и тој не може да се земе како репрезентативен примерок од кој може да се заклучи дека заболувањето одн. вирусот не е присутен во популацијата на диви свињи. Затоа, тие сугерираат поголема активност во ова поле со цел да се добие вистинска слика за циркулацијата на вирусот во оваа популација на свињи.

13. Krstevski K., Dzadzovski I., Naletoski I., Mitrov D., Acevski S., Mrenoski S., **Cvetkovikj I.**, Janevski A. (2011) ***Implementation of molecular assay for detection of bluetongue virus.*** *Days of Veterinary Medicine, Proceedings,* Ohrid, R. Macedonia, 9-11.9.2011, pp. 91-92.

Целта на овој труд била да се прикаже имплементацијата на молекуларните методи за детекција на вирусот на синиот јазик. За таа цел биле воведени два протокола на молекуларната метода PCR кои дале задоволителни резултати за ефикасноста на реакцијата, коефициентот на детерминација и стандардните криви кои се во дозволените граници за добро оптимизиран PCR-тест. Заклучокот на авторите е дека со имплементираниите методи се овозможува брза детекција на сомнителните случаи со што се подобрува ефикасноста на контролните програми и се редуцираат економските загуби поврзани со појавата на заболувањето.

14. Mrenoski S., **Cvetkovikj I.**, Krstevski K., Dzadzovski I., Naletoski I., Mitrov D., (2011) ***Epidemiology of clostridial infection of small ruminants and cattle in R. Macedonia in period 1992-2010,*** *Days of Veterinary Medicine, Proceedings,* Ohrid, R. Macedonia, 9-11.9.2011, p. 93.

Авторите во овој труд даваат преглед на клостридијалните заболувања кај животните во Р. Македонија, одн. прикажуваат ретроспективни податоци за двете најчести клостридијални заболувања - ентеротоксемија и шуштавец. Податоците се собирани во тек на 18 години како резултат на бактериолошките испитувања направени во ФВМС на примероци од говеда и мали преживари.

15. **Cvetkovikj I**, Dodovski A, Naletoski I, Mrenoski, S., Mitrov D, Krstevski K, Dzadzovski I, Cvetkovikj A. (2010) *Survey of the avian influenza viruses in farmed poultry in 2009 in Republic of Macedonia*. Mac Vet Rev 33 (1), 19-24.

Целта на овој труд била да се утврди присуството и дистрибуцијата, одн. отсуството на вирусите на авијарна инфлуенца кај фармски одгледувана живина во системите за одгледување 1 и 2 од сите осум статистички региони во Р. Македонија. За таа цел биле испитани вкупно 1215 клоакални брисеви од живина со класични вирусолошки и молекуларни методи. Сите примероци дале негативен резултат. Авторите заклучуваат дека комерцијалните системи за продукција во живинарството имаат соодветни биосигурносни мерки кои го превенираат влезот на патогените, што резултира со отсуство на вирусите на авијарна инфлуенца кај фармски одгледуваната живина во Р. Македонија.

2. Јадранка Тасевска Аврамовска

2.1. Биографски податоци

Јадранка Тасевска Аврамовска е родена на 13.7.1983 година во Скопје. По завршувањето на основното и средното образование (2002 година) во Државното средно медицинско училиште „Д-р Панче Караџов“ во Скопје, во учебната 2002/2003 се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје на кој и дипломирала на 23.12.2010 со просечен успех на студирање 8,22. Поседува лиценца за работа издадена од Ветеринарната комора на Македонија со важност до 27.7.2016 година.

Во доставените биографски податоци се наведуваат следниве активности:

- 2011-2012 – волонтер во Зоолошка градина-Скопје, на работно место-водич-едукатор;
- 1.2011-7.2011 – стажант во Ветеринарна болница-Скопје;
- 1.2004-7.2005 – стажант во село Арачиново;
- 1.2011-1.2012 – стажант во стационар Вардариште;
- 2012-2013 – стажант во Клинички центар „Мајка Тереза“.

За наведените активности како волонтер и стажант кандидатката нема приложено соодветна документација.

2.1. Наставно-научна дејност

Кандидатката Јадранка Тасевска Аврамовска не приложила документи за наставно-научна дејност.

3.1. Научни трудови

Кандидатката Јадранка Тасевска Аврамовска нема доставено научни трудови.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на поднесените документи и изнесените податоци за научните и стручните активностите на кандидатките ас. м-р Искра Цветковиќ, ДВМ и Јадранка Тасевска Аврамовска, ДВМ, а водени од членот 24 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје (Универзитетски гласник бр. 250 од 25.7.2013), Комисијата заклучува дека критериумите за избор во звањето асистент во научните области микробиологија и имунологија ги исполнува само кандидатката ас. м-р Искра Цветковиќ.

Врз основа на исполнетите критериуми и досегашните резултати во наставната, научноистражувачката и стручно - апликативната дејност, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје да ја избере кандидатката ас. м-р Искра Цветковиќ во звањето асистент во научните области микробиологија и имунологија.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Славчо Мреношки, вонреден професор с.р.
2. Проф. д-р Милена Петровска, редовен професор с.р.
3. Проф. д-р Дине Митров, вонреден професор с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ХИРУРГИЈА,
ОРТОПЕДИЈА И ОФТАЛМОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ
ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје со Одлука бр. 0201-3352/6, донесена на седницата одржана на 4.9.2013 година, во врска со конкурсот распишан во весниците „Нова Македонија“ од 22.8.2013 и „Коха“ од 21.8.2013 година, формира Рецензентска комисија за избор на еден асистент од научната област хирургија, ортопедија и офталмологија, во состав: проф. д-р Пламен Тројачанец, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, проф. д-р Ацо Димов, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Славчо Мреношки, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

На распишаниот конкурс за избор на асистент се пријавија кандидатите ас. м-р Ксенија Илиевска и Јадранка Аврамовска-Тасевска.

По разгледувањето на поднесените документи приложени од страна на кандидатите, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

а) Податоци за кандидатката Ксенија Илиевска

1. Кратка биографија

Ксенија Илиевска е родена на 29.5.1978 година во Скопје. По завршувањето на основното образование во 1992 година, се запишала во Државното средно ветеринарно училиште „Браќа Миладиновци“ во Скопје, кое го завршила во 1996 година. Во учебната 1996/1997 се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на кој дипломирала на 12.11.2004 година со просечна оценка 8,19.

Од мај 2006 година е вработена на Факултетот за ветеринарна медицина, како помлад асистент на *Катедрата за хирургија, ортопедија и офталмологија*. Истата година била вклучена во наставата по предметот *амбулаторна клиника*.

Во доставените биографски податоци наведени се и следните активности:

- учество на Деветтото регионално советување за клиничка патологија и терапија на животните, *Clinica veterinaria* 2007, во Палиќ, Србија, во периодот 19. 6.-22. 6.2007 година;
- во периодот 2.6.-30. 6.2008 година-учество во клиничката работа на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Австрија, во рамките на Vet-Nest мрежата (CEEPUS II CII-AT-0107—02-0708), програма за размена;
- учество на научно-стручниот собир *Veterinarska znanost i struka*, на Факултетот за ветеринарна медицина во Загреб, Хрватска, во периодот од 1 до 2.10.2009 година;
- учество на научно-стручниот собир и работилницата за здравствена заштита на животните во рамките на *Денови на ветеринарна медицина*, Охрид, Македонија, во периодот 28-

- 30.10.2010, организиран од страна на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;
- во периодот 25-28.05.2011 година-учество на 19. Меѓународен медитерански бујатрички конгрес FEMESPRUM во Белград, Србија;
 - учество на научно-стручниот собир *Денови на ветеринарна медицина*, Охрид, Македонија, во периодот 9-11.9.2011, организиран од страна на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;
 - учество на научно-стручниот собир *Денови на ветеринарна медицина*, Охрид, Македонија, во периодот 3-4.9.2012, организиран од страна на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;
 - учество на Симпозиумот на ветеринари од малата практика “СИВЕМАП 2012” во периодот 26-28.10.2012 година во Белград, Србија;
 - учество на Едукативниот стручен собир „Анестезиологија во ветеринарната медицина” одржан на 7 март 2013 година, на Меѓународниот славјански универзитет Г.Р. Державин-Свети Николе, Р. Македонија;
 - учество на Едукативниот стручен собир „Трауматологија во ветеринарната медицина”, одржан на 16 мај 2013 година, на Меѓународниот славјански универзитет Г.Р. Державин-Свети Николе, Р. Македонија.

2. Наставно-научна и апликативна дејност

Кандидатката м-р Ксенија Илиевска од мај 2006 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот хирургија, ортопедија и офталмологија на Катедрата за хирургија, ортопедија и офталмологија при Факултетот за ветеринарна медицина (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 895 од 14.4.2006) и истата година била вклучена во наставата по предметот амбулаторна клиника. Во учебната 2006/2007 година се запишала на постдипломските студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на секторот хирургија, при што ги положила испитите од наставниот план во предвидениот рок. На 26.9.2010 година успешно го одбрала својот магистерски труд со наслов **Протеини на акутна фаза – индикатори на патолошки процеси на акроподиумот кај млечни крави.**

На 24.2.2011 година е избрана во соработничко звање-асистент во научните области хирургија, ортопедија и офталмологија на Факултетот за ветеринарна медицина, согласно со рефератот за избор објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 1001 од 1.2.2011 година. На 22.3.2012 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина, со Одлука бр. 0201-911/2 го усвоил Извештајот за подобност на пријавена тема и оспособеност на кандидатката м-р Ксенија Илиевска за изработка на докторски труд под наслов **Застапеност, можности за рана дијагностика и терапија на заболувањата на чапунките кај млечните крави**, објавена во

Билтенот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” бр. 1030 од 2.5.2012 година.

Покрај редовните активности во изведување на практичната настава од предметите општа хирургија со основи на анестезиологија, основи на ветеринарна офталмологија и специјална хирургија со ортопедија, вклучена е во секојдневната работа во Универзитетската ветеринарна болница - Клиника за домашни миленици и копитари при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

3. Научно истражувачки проекти

Во периодот 12. 5. - 16. 5.2008 година, стручно се усовршувала на Ветеринарниот факултет во Загреб, Хрватска, во рамките на билатералниот проект *Имунохистохемиска анализа на тумори на млечна жлезда кај кучки*.

Во периодот 15. 3.-18. 3.2010 година извршила работна посета на Факултетот за ветеринарна медицина во Загреб, на Клиниката за хирургија, ортопедија и офталмологија за изведување ендоскопија на пластиниран препарат во рамките на меѓународниот проект *Western Balkan University Network for Animal Welfare* со учество на универзитетите од Западен Балкан.

4. Пријавени трудови за рецензија

Покрај досегашните објавени трудови, рецензирани во рефератот на Комисијата за избор за помлад асистент по предметот хирургија, ортопедија и офталмологија, во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 957, од 3.11.2008 година и осумте труда рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1001 од 1.2.2011 година, кандидатката м-р Ксенија Илиевска ги има објавено следниве трудови:

1. B. Atanasov, Lj. Mickov, N. Adamov, V. Petkov, P. Trojačanec, K. Ilievsk, M. Nikolovski, T. Dovenski (2010): Possibilities for Early Pregnancy diagnosis in Dairy Cows on Day 21 After Artificial Insemination, *Journal of Animal Science*, Vol. 1, 187-190.

Авторите имале за цел да ја истражат можноста за рана, ултразвучна дијагностика на гравидитет кај млечни крави на 21^{от} ден од вештачкото осеменување. Во истражувањето биле опфатени вкупно 40 млечни крави од холштајн-фризиска раса, со редовен естрален циклус од две краварски фарми. Дијагностиката била постигната со ултразвучен скенер со 5 мегахерцна ендоректална линеарна сонда. Присуство на жолто тело, со добра ехогеност, дијаметар од најмалку 25 мм и присуство на фоликул/и со дијаметар не поголем од 13 мм се сметал за позитивна дијагностика на гравидитет. Негативна дијагностика била прогласена при присуство на жолто тело со слаба ехогеност, дијаметар помал од 21 мм и фоликул со дијаметар поголем од 15 мм. Повторен ултразвучен преглед за дијагностика на гравидитет бил спроведен на 40. ден од вештачкото осеменување. Анализата покажала максимална точност на негативната дијагностика на гравидитет (SE=100%), додека специфичноста (SP) на позитивна дијагностика била 56,56%. Прецизноста на оваа метода за рана дијагностика на гравидитет била

задоволителна (75%), што укажува на нејзина применливост во теренски услови без дополнителни лабораторски анализи за дијагностика.

2. P. Trojačanec, T. Dovenski, V. Petkov, **K. Ilievska**, S. Trojačanec (2011): Transition of a Dairy Farm from Tie-Stall to Free-Stall Housing system and its Implications for Hoof health, 12th Middle European Buiatric Congress, Veterinarska Stanica, 18-22.05.2011, 91-92.

Целта на овој труд е да се истражи влијанието на преминот од врзан во слободен систем на држење на млечни крави врз здравјето на чапунките, појава на кривење и благосостојбата на животните. Истражувањето било спроведено во тек на 4-годишен период (2 години пред и 2 години после преминот од врзан во слободен систем на држење) на вкупно 230 млечни крави од сите производни категории. Во тек на првиот период од истражувањето, просечната месечна застапеност на кривење кај млечните крави изнесувала 29,3%. Врз основа на етиологијата на болести на чапунките, најзастапени биле крварења на солеата (65%), воспалителни промени на кожата (дигитален и интердигитален дерматитс 23,9%), ерозии на пета (19,6%) и чир на солеата (12,5%). Во тек на вториот период бил забележан незначителен пораст на степенот на кривење на годишно ниво (30,5%), како и значително зголемување на воспалителните промени на кожата (38,6%, $p < 0,05$), ерозии на пета (34%), чир на солеа (16,4%), како и крварења на солеата (62,7%). Истражувањето докажало дека во несоодветно редизајнираните фарми, со слободен систем на држење, поради неадекватниот менаџмент на фарма, се зголемува процентуалната застапеност на одделни болести на чапунките, која, пак, негативно влијае на благосостојбата на животните.

3. **Ksenija Ilievska**, Toni Dovenski, Branko Atanasov, Irena Celeska, Plamen Trojačanec (2011): Acute Phase Response in Dairy Cattle with Claw Disorders, 19th International Congress of Mediterranean Federation of health and Production of Ruminants, may 25-28, 2011, Belgrade, Serbia.

Целта на овој труд е да се истражи присуството на одговор на акутна фаза, како ран одбранбен механизам при траума или воспаление, преку следење на концентрацијата на хаптоглобинот и серум амилоидниот протеин А, кај млечни крави со различна патологија на чапунките. Контролната група ја сочинувале 5 негравидни, клинички здрави јуници, додека експерименталната група ја сочинувале 25 негравидни, холштајн-фризиски млечни крави, поделени во 5 подгрупи во зависност од патолошките промени на чапунките: 1. ерозија на пета; 2. акутен ламинитис; 3. чир на солеата; 4. дигитален дерматитис и 5. одвојување на белата линија. Серумската концентрација на протеините на акутна фаза била одредувана со методата ELISA. Статистичко сигнификантно зголемување на концентрациите на хаптоглобинот и серум амилоидниот протеин А биле забележани во групите 2 и 3 ($p < 0,01$) наспроти контролната група и групите 1, 4 и 5. Акутниот ламинитис, и покрај својата етиологија на асептично заболување, предизвикал подеднакво силен одговор како и останатите инфективни заболувања. Од добиените резултати може да се заклучи дека хаптоглобинот и серум амилоидниот

протеин А можат да послужат како биомаркери за детекција на инфектини и неинфективни воспалителни промени на чапунките кај млечните крави.

4. Ksenija Ilievska, Romel Velev, Vasko Bozadjiev, Plamen Trojancanec (2011): Clinical evaluation of the anesthetic effect of Xylazine/Ketamine and Zoletil in dogs, Varna Small Animal veterinary Conference with International participation, 2-5 June, Varna, Bulgaria, 164.

Целта на трудот била да се истражи анестетскиот ефект и времетраењето на анестезијата постигната со комбинација на ксилазин/кетамин и тилетамин/золазепам кај 10 кучиња, на слична возраст, пол и телесна тежина. Премедикацијата кај кучињата од првата група била постигната со интрамускуларна апликација на ацепромазин проследена со интравенозна апликација на мешавина од ксилазин и кетамин. Во втората група, премедикацијата била спроведена со супкутана администрација на атропин, додека општата анестезија била постигната со интравенозна апликација на Золетил. Респирациите, пулсот, телесната температура како и сатурацијата со кислород биле следени пред и во тек на општата анестезија. Просечниот период на индукција во првата група изнесувал 6 минути, по интравенозната апликација на комбинација ксилазин/кетамин, додека, пак, во втората група бил измерен значително пократок период на индукција од само 1,5 минути. Просечното траење на анестетскиот период кај кучињата во првата група бил 43,5 минути, додека во втората група изнесувал 21,5 минути. Добиените резултати покажале дека и двете анестетски комбинации овозможуваат добра аналгезија, мускулна релаксација со минимален пад на респирациите и телесната температура при различно времетраење на периодот на индукција и анестезија.

5. Plamen Trojancanec, Toni Dovenski, Vladimir Petkov, **Ksenija Ilievska**, Snježana Trojancanec (2011): Osnove Menadžmenta perioda zaušenja, *Clinica veterinaria, Subotica*, 16-18 .06. 2011, 12-16.

Во овој труд, акцентот е ставен на менаџментот на млечните крави во период на засушување (период од 6 недели пред телење), таканаречен транзиционен период кој е од особено значење за понатамошната лактација. Погрешно е сфаќањето на овој период од страна на фармерите како период за одмор, бидејќи кравите во тој период не се продуктивни. Во периодот на засушување се зголемуваат потребите на високопродуктивните животни поради што е неопходно да се примени соодветна стратегија и менаџмент во периодот пред и за време на засушувањето.

6. Branko Atanasov, Toni Dovenski, Ljupco Mickov, Martin Nikolovski, Katerina Blagoevska, Nikola Adamov, **Ksenija Ilievska**, Ljupco Angelovski (2011): Uvodjenje Standardnih Anti-mastitis mera u cilju smanjenja učestalosti pojave supkliničkog i kliničkog mastitisa kod Mlečnih Krava – Terenska Ispitivanja, *Clinica veterinaria, Subotica*, 16-18.06. 2011, 181-182.

Маститисот претставува едно од најчестите заболувања на фармите со високо млечни крави и воедно предизвикува големи економски загуби. Целта на овој труд била да се намали зачестеноста на

субклиничката и клиничката форма на маститис кај 231 млечна крава, преку користење на теренски брз тест, испитување на вкупниот број на соматски клетки во индивидуално и збирно млеко, како и утврдување на патогените бактерии како причинители на маститис преку спроведување на соодветни мерки со цел да се зголеми производството и да се подобри квалитетот на млекото. Во тек на првите 3 месеци од примената на превентивните мерки, забележан бил значителен пад на супклинички позитивни млечни крави од 39,82% на 5,51 %, додека, пак, бројот на крави со манифестна, клиничка форма на маститис се намалил од 23,07% на 1,83%. Бројот на соматски клетки во збирното млеко се намалил од 570.000 клетки/мл на 142.000 клетки/мл, додека пак бројот на соматските клетки на индивидуално ниво е намален од 60,17% на 5,51%. Примената на соодветни техники на молзење, терапии на кравите во засушниот период и правилно водење на фармата се најзначајните фактори кои придонесуваат за намалување на интрамамарните инфекции и нискиот број на соматски клетки.

7. Ilievska Ksenija, Trojačanec Plamen, Nikolovski Goran, Atanaskova Elena, Celeska Irena, Ulčar Igor (2011): Modified Toggle-pin technique in Salter Harris Type I Femoral head Fracture Repair: Clinical Case, Macedonian Veterinary Review, 34 (2): 81-82.

Авторите имале за цел да прикажат клинички случај на модифицирана техника на санација на Салтер-Харисовата фрактура тип 1, на главата на феморот кај осумесечна кучка од расата златен ретривер после трауматска повреда. При клиничкиот преглед, пациентот покажал висок степен на кривење и болка при палпација на задниот десен екстремитет. Со примена на стандардна вентро-дорзална и латерална ренгенографија била дијагностицирана фрактура на главата на феморот. Премедикацијата била постигната со интрамускуларна апликација на ацепромазин малеат, додека хируршката анестезија (TIVA) била постигната со интравенозен болус на комбинација на ксилазин и кеталар и одржувана со повремен болус на истата комбинација со половина од дозата на индукција. Предоперативната и постоперативната аналгезија била постигната со апликација на карпрофен. За полесен пристап до фрактурата применета е кранио-латерална инцизија. По отстранување на главата на феморот, фиксацијата на феморот со ацетабулумот е постигната со помош на модифициран toggle-pin од киршнерова жица и хируршки конец, полиестер. Дополнителна имобилизација на екстремитетот била постигната со Емеров повој, во следните 3 недели од хируршката интервенција. Кожните сутури биле отстранети 10 дена по интервенцијата, при што пациентот бил целосно закрепнат и не покажал знаци на кривење и болка.

8. Ulčar Igor, Celeska Irena, Ilievska Ksenija, Atanaskova Elena, Nikolovski Goran, Trojačanec Plamen (2011): Cytological Diagnostic of canine Transmissible Venereal Tumor, Macedonian Veterinary Review, 34 (2): 84.

Авторите прикажале клинички случај на цитолошка дијагностика на трансмисивен венеричен тумор кај машко куче. Трудот е првично презентираан како постер на научниот собир “Денови на ветеринарна

медицина 2011” во Охрид, организиран од фекултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Како целосен труд е објавен во списанието Македонски ветеринарен преглед (Mac. Vet. Rev. 2012, 35 (2): 91-96, в. бр. 13)

9. Atanasov Branko, Mickov Ljupco, Nikolovski Martin, Ilievska Ksenija, Dovenski Toni (2011): Uses of Low Dose GnRH and eCG Treatment of Static Ovaries in the Beginning of the Transition Feeding Period in High Yelding Dairy Cows, *Macedonian Veterinary Review*, 34 (2): 93-94.

Целта на овој труд била да се одреди ефикасноста на оваријалниот одговор по апликација на ниски дози на GnRH и eCG кај млечни крави по 60. ден од телењето самиот почеток од транзициониот период на исхрана. Истражувањето било спроведено на вкупно 15 млечни крави од вкупно 120, кај кои по ултразвучниот преглед биле дијагностицирани нефункционални јајници. Кравите биле поделени на 3 групи (по 5 крави во група) и биле подложни на терапија со апликација на 100 µg GnRH, 750 IU eCG и последната група била контролна група. Ултразвучниот преглед со трансректална линеарна сонда од 7,5 мега херци бил спроведен на секои 3 дена, во вкупно 15 дена. Ефикасноста на терапијата била забележана во сите 3 групи, со несигнификантни статистички разлики помеѓу групите. Добиените резултати укажале дека примената на малите дози на GnRH и eCG не го стимулираат продолжувањето на цикличната активност.

10. Ilievska Ksenija, Trenkoska-Spasovska Pandorce, Trojacanec Plamen (2012): Comparison of the Anesthetic Effects of Xylazine/Ketamine, Propofol and Zoletil in Dogs, *Days of Veterinary medicine, Ohrid 2-4.09.2012*, 40-43.

Анестезијата предизвикува реверзибилна депресија на ЦНС која се постигнува со примена на различни анестетици, самостојно и ли пак во комбинација на 2 или повеќе анестетици. Трудот претставува приказ и споредба на анестетските ефекти при комбинација на ксилазин/кетамин, пропофол и золетил кај 15 кучиња на слична возраст и телесна тежина поделени во 3 групи. За премедикацијата, во првите две групи била применета интрамускуларна апликација на ацепромазин (група 1) односно ксилазин (група 2), додека општата анестезија била постигната со интравенозна апликација на болус ксилазин/кетамин (група 1) и интермитентен болус на пропофол (група 2). Индукцијата и одржувањето на анестезија во група 3, била овозможена со интравенозна апликација на золетил. За да се споредат анестетските ефекти од различните комбинации на анестетици, од самиот почеток биле мерени времето на индукција на анестезија, респирации, пулс и сатурацијата со кислород. Најкраток период на индукција бил забележан во група 2 (1,5 минути), додека најдолг анестетски период бил измерен во група 1, со просечна вредност од 37,8 минути каде што бил забележан и најдолг период на будење.

11. Trenkoska-Spasovska Pandorce, Ilievska Ksenija, Trojacanec Plamen (2012): Unilateral Nephrectomy and Ureterectomy in Dog: clinical case, *Days of Veterinary medicine, Ohrid 2-4.09.2012*, 64-66

Како причина на акутна или хронична слабост на бубрезите често се наведуваат бројни инфекции, траума или опструкција на уринарни патишта. Овој труд претставува опис на клинички случај на нефректомија и уретеректомија кај кучка, раса лабрадор на возраст од 2,5 години поради пионефроза. Вагинален исцедок, намален апетит, полиурија и полидипсија придружени со зголемена телесна температура и абдоминална болка се клиничките симптоми кои биле забележани при клиничкиот преглед. При ултразвучна дијагностика била дијагностицирана издолжена, ехогена структура во близина на мочниот меур и течност во десниот бубрег. Хематолошката и биохемиската анализа укажуваат на воспаление, придружени со зголемена серумска концентрација на креатинин и уреа. Премедикацијата била постигната со ацепромазин малеат, индукција на анестезијата со болус пропофол додека хируршката анестезија е одржувана со изофлуран. При лапаротомијата било забележано енормно зголемување на десниот уретер, почнувајќи од цервиксот и продолжува кранијално до десниот бубрег. По внимателно одвојување на уретерот и бубрегот и нивна лигација, и тие се отстранети, додека раната на кожата е затворена со неапсорптивни сутури. Успешното закрепнување и подобрување на реналната филтрација била потврдена преку следењето на биохемиските параметри и крвната слика во тек на 3 недели од операцијата.

12. Atanaskova Petrov Elena, Nikolovski Goran, **Ilievska Ksenija**, Trojacanec Plamen, Celeska Irena, Velez Romel (2012): Canine Transmissible Veneral Tumor-Surgical treatment and Chemotherapy: case report, Days of Veterinary medicine, Ohrid 2-4.09.2012, 73-76.

Овој труд претставува приказ на клинички случај на трансмисивен венеричен тумор (ТВТ) кај машко куче и успешноста на комбинација на хируршка интервенција и хемотерапија за регресија на истиот. Пациентот бил 3,5-годишен кастриран мажјак, со претходна истроија на присуство на ТВТ. По хирурското отстранување била спроведена хемотерапија со винкристин сулфат (0,025 мг/кг, интравенозна апликација, еднаш седмично) во следните 4 седмици. Пред и во текот на самата терапија е вршена дополнителна хематолошка анализа на крвта. Несакани ефекти, како гастроинтестинални нарушувања, депресија, и намален апетит, биле забележани по 3. терапија. Успешноста на комбинацијата на хируршката интервенција со хемотерапијата била потврдена со 100% регресија.

13. Atanasov Branko, Mickov Ljupco, Esmerov Igor, Trojacanec Plamen, **Ilievska Ksenija**, Adamov Nikola, Dovenski Toni (2012): Ultrasound Observation of Ovarian Dynamic in Dairy Cows with True Postpartum Anoestrus After Treatment With Different Doses of eCG, Days of Veterinary medicine, Ohrid 2-4.09.2012, 282-284.

Целта на ова истражување е да се истражат влијанието и промените на различни дози на eCG кај крави со нефункционални јајници и дијагностициран вистински анеструс. Во студијата се опфатени вкупно 23 молзни крави, поделени во 3 групи, кај кои по ултразвучниот преглед со трансректална 7,5 мегахерцна линеарна сонда е дијагностицирано

присуство на нефункционални јајчници. Група 1 (n=8) е третирана со 750 IU eCG, група 2 (n=8) 1000 IU eCG, додека група 3 (n=7) е контролната група. Од сите крави е земена крв, на 0. и 9. ден по овулацијата заради одредување на серумската концентрација на прогестерон. Секојдневно е вршено мерење на големината на фоликулите и жолтото тело, заради следење на растот на фоликулите, времето на одговор и бројот на овулации по крава. Врз основа на добиените резултати не е забележана значителна разлика помеѓу групите во однос на средната големина на доминантниот фоликул како и на просечниот раст. Мултипната овулација, пак, била најизразена во група 2 (просек $2,1 \pm 0,5$ овулации). Високите дози на eCG кај крави со вистински анеструс предизвикал продолжување на цикличната активност проследена со овулации, но сепак eCG поради мултипната овулација не се препорачува за терапија на нефункционални јајчници.

14. Toni Dovenski, Plamen Trojancanec, Vladimir Petkov, Florina Popovska-Percinic, Monika Dovenska, Branko Atanasov, **Ksenija Ilievska**, Ljupco Mickov, Martin Nikolovski (2012): Laparoscopic Intrauterine Artificial Insemination by Deep-Frozen/Thawed Ram Semen from Ovcepolean Pramenka Breed, Sustainable Production of Traditiona Cheeses from Local Sheep Milk, in the Balkans, NAGREF Campus-Thermal, Thessaloniki, Greece.

Интрацервикалното осеменување на овци со длабоко замрзнато/одмрзнато семе од овни не дава добри резултати поради бројни фактори, меѓу кои се наведува структурната комплексност на цервиксот, несоодветниот транспорт на сперматозоидите низ гениталниот тракт и микроштетувањата настанати во тек на замрзнувањето. Трудот претставува приказ на директно, интраутерино лапароскопско осеменување на овци (раса праменка) со длабоко замрзнато/одмрзнато семе. Во првиот експеримент биле осеменети вкупно 86 овци, од кои кај 42 овци осеменувањето било изведено интрацервикално, 50-52 часа од отстранувањето на вагиналните сунѓери (20 mg FGA), додека кај останатите (n=44) осеменувањето е изведено интраутерино. Дијагностиката на гравидитет била спроведена на 60 дена од осеменувањето. Во вториот експеримент, спроведено е лапароскопско осеменување кај 7 овци со суперовулаторен еструс. Седмиот ден од осеменувањето е изведено хируршко испирање и собирање на ембрионите. Задоволителни резултати биле постигнати по ултразвучниот преглед со успех од 54,54% при интраутерино осеменување, наспроти 42,86% при интрацервикалното осеменување. Во вториот експеримент, добиените резултати покажале слаб суперовулаторен одговор.

15. Ulčar Igor, Celeska Irena, **Ilievska Ksenija**, Atanaskova Elena, Nikolovski Goran, Trojačanec Plamen (2012): Cytological diagnostic of canine transmissible venereal tumors – Case report, *Macedonian Veterinary Review*, 35(2): 91-96.

Целта на трудот е да се прикаже клинички случај на цитолошка дијагностика на трансмисивен венеричен тумор (TVT) кај машко куче, на возраст од 2 години, без видливи промени на здравствената состојба.

Единствен клинички симптом било крварење во вид на капки од препуциумот и присуство на крв во урината. При клиничкиот преглед констатирано е присуство на мултилобуларна маса на коренот на пенисот. Материјалот за цитолошка дијагностика бил земен по пат на имприт метода, од кој биле изработени 4 препарати. Цитолошката дијагностика го потврдила присуството на ТВТ, и воедно ја исклучила диференцијалата дијагноза на останати “тумори со тркалезни клетки” (хистиоцитомии, плазмацитомии, лимфоми, меланоми, лимфосаркоми). Првично трудот бил презентираан како постер на научниот собир “Денови на ветеринарна медицина 2011” во Охрид, организиран од Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во вид на апстракт објавен во списанието „Македонски ветеринарен преглед” (Macedonian Veterinary Review, 34 (2): 84).

б) Податоци за кандидатката Јадранка Аврамовска Тасевска

1. Кратка биографија

Јадранка Аврамовска Тасевска е родена на 13.7.1983 година во Скопје. Во учебната 1998 година се запишала во Државното средно медицинско училиште “Д-р Панче Караџов” во Скопје, кое го завршила во учебната 2002 година. Истата година се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина на кој дипломирала на 23.12.2010 година, со просечна оценка 8,22. Во доставените биографски податоци се наведени и следниве активности:

- стажирање во стационар Вардариште, во периодот од јануари 2011 до јануари 2012. Како примарна активност наведени се хируршки интервенции, овариохистеректомија, орхиектомија, вакцинација и дехелминтизација;
- стажирање во Клинички центар „Мајка Тереза”, како медицинска сестра во периодот 2012-2013 година;
- во периодот од јули 2012 до јуни 2013 година, работно искуство како доктор по ветеринарна медицина во Ветеринарната болница во Скопје.

2. Наставно-научна и апликативна дејност

Кандидатката нема доставено никаква документација за дополнителна наставно-научно или апликативна дејност од областа на ветеринарната медицина, ниту пак пријавени трудови за рецензија.

5. Заклучок и предлог

Врз основа на изнесените податоци за стручната и научна оспособеност и активностите на кандидатите, како и анализа на трудовите на едниот кандидат, Рецензентската комисија според Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и Правилникот за внатрешните односи и работењето на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје смета дека единствено кандидатката **м-р Ксенија Илиевска** ги исполнува сите услови. Таа покажува интерес и резултати во наставно-научната дејност и затоа Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет, кандидатката м-р

Ксенија Илиевска повторно да биде избрана во соработничко звање-асистент од областа хирургија, ортопедија и офталмологија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Пламен Тројачанец, редовен професор с.р.

Проф. д-р Ацо Димов, редовен професор с.р.

Проф. д-р Славчо Мреношки, вонреден професор с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА *ПОСЛОВИЦИ И ПОГОВОРКИ СО АНИМАЛНА КОМПОНЕНТА ВО ГЕРМАНСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК* ОД М-Р ДРАГАНА КУЗМАНОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на продолжението на триесет и осмата редовна седница одржана на 11.9.2013 година, избра Рецензентската комисија за оцена на докторската дисертација под наслов *Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик*, изработена од м-р Драгана Кузмановска, во состав:

1. д-р Силвана Симоска, редовен професор, ментор
2. д-р Емилија Бојковска, редовен професор
3. д-р Емина Авдиќ, доцент
4. д-р Катерина Велјановска, редовен професор
5. д-р Славица Велева, вонреден професор.

Заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов *Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик* од м-р Драгана Кузмановска претставува заокружена научна студија со вкупно 307 страници во компјутерски обработен текст и вообичаен новинарски проред (1,5).

Содржината на дисертацијата е прегледно поделена во **четири главни целини** со понатамошна супкласификација на тематски поднаслови, во кои подетално се обработува централниот предмет на истражувањето. Трудот завршува со **Заклучок** и со список на **Користена литература**.

Поставеноста и начинот на кој е структурирана дисертацијата, вклучително нејзиниот стил и содржината, убедливо укажуваат на постигнатата научна зрелост на кандидатката и на верното ракување со избраниот предмет на проучување.

Мотивот за едно вакво комплексно истражување, како што истакнува кандидатката на самиот почеток од дисертацијата, потекнува од присутноста на пословиците и на поговорките (понатаму: ПП) во секојдневниот говор на човекот. Токму овие умотворби, образложува понатаму Кузмановска, „доста релјефно го отсликуваат целокупниот живот и бит на еден народ, истовремено истакнувајќи ја народната мудрост и народната филозофија“ (стр. 8). Анималната компонента, пак, која се наметнува како дистинктивен и

селективен знак во однос на оформувањето на корпусот за контрастивното проучување на ризницата германски и македонски ПП, внесува дополнителна „метафорична димензија“ во дисертацијата која ќе биде sukcesивно разгатната во панатамошните поглавја. Сепак, уште во воведното поглавје, Кузмановска појаснува дека анимализмите имаат важна улога во отсликувањето на главните човечки карактерни особини. Така, врз основа на Умурова (Umurowa 2005: 67), таа ни разоткрива дека човечкото битие умее „полесно да ја апсорбира вистината со помош на илустративни слики и параболи и, секако, подобро да ја разбере нејзината смисла“ (стр. 9). Илустративните изрази со теми од животинскиот свет се омилени во традиционалните пословици и поговорки (ПП), надополнува овде Драгана Кузмановска.

Така, во **првата глава**, освен што согласно со востановените параметри за научен труд од димензија на докторска дисертација постапно нè воведува во предметот на истражувањето, преку **Образложението на темата, Мотивацијата, Воведот и Предметот на истражувањето**, Кузмановска во **првиот дел**, со поднасловите: **Предмет на фразеологијата и на паремиологијата и Историскиот преглед на пословиците и на поговорките (ПП) како дел од фразеологијата и од паремиологијата**, успешно ги лоцира ПП во матичната научна област. Таа притоа посочува дека со истражувањето на ПП доаѓаме до сознанието дека секој народ, секое поколение, разграничувајќи го суштественото од небитното, преку нишката на фразеолошките изрази им го предава во наследство на идните генерации само она најбитното. Откако, м-р Кузмановска го утврдува главниот аспект за перцепција на поставениот проблем, односно откако се одлучува за анализа на ПП со анимална компонента од лингвистички аспект, таа се стреми да навлезе подлабоко во анализата. Во тие јазични лабиринти потврдува дека ПП се, всушност, дел од фразеологијата и од паремиологијата, па прави напори да ги дефинира нивните гледишта за ПП и воедно да ги прецизира нивните преклопувања или разлики во однос на заемната испреплетеност. Истовремено, прави обид да ги разграничи поимите ПОСЛОВИЦА и ПОГОВОРКА, како и да го одреди заедничкиот признак што ги делимитира овие два вида фразеологизми од преостанатите. Во **Историскиот преглед на пословиците и поговорките (ПП) како дел од фразеологијата и паремиологијата**, Кузмановска дава кус хронолошки преглед на фразеологијата и на паремиологијата поаѓајќи од германски извори, затоа што тие, посочува таа, имаат поголема традиција во однос на научното истражување за разлика од македонското фразеолошко и паремиолошко поле на проучување. Овде кандидатката најпрвин детално ги сопоставува ставовите на голем број истакнати германски научници од релевантните научни области (M. F. Peter, Justus Georg Schottel, J. G. Gotsched, H. Schrader, W. Borchard und A. Richter, K. F. W. Wander, G. Büchmann, C. F. Schnitzer, F. Seiler, W. Mieder, G. Peukes, R. Klappenbach, E. Agricola, U. Fix, A. Rothkegel, Harald Burger, Wolfgang Fleischer), како научници со подолга традиција во истражувањето на посочената проблематика, за потоа да се наврати кон македонските, односно кон домашните истражувачи (Марко Цепенков, браќата Миладиновци, Кузман Шапкарев, Стефан Верковиќ, Харалампие Поленаковиќ, Кирил Пенушлиски, Филип Каварев, Апостол Поп Јовановски, Петко Домазетовски, Катерина

Велјановска, Снежана Велковска, Боне Величковски, Звонко Никодиновски и др.). Во *вториот дел од првата глава*, кандидатката се посветува на *класификацијата на фразеолошките изрази* во германскиот и во македонскиот јазик, потенцирајќи притоа дека оваа проблематика е мошне значајна, но и е една од најкомплексните (стр.37). Кога станува збор за класификацијата на фразеолошките изрази во германскиот јазик, м-р Кузмановска вели дека не може, а да не потенцира дека прашањата за класификација на овие изрази се толку стари колку и самата фразеологија како лингвистичка дисциплина. Во рамките на оваа проблематика, таа нè запознава со класификациите на познатите фразеологисти: Кин, Флајшер, Бургер и Пилц (Kühn, Fleischer, Burger, Pilz), притоа претставувајќи ја подетално поделбата на фразеологизмите во германскиот јазик според Пилц (Pilz 1981), кој разликува елементарни (морфолошки, синтаксички, дијахрониски и стилистички) и комплексни класификации, каде што семантичкиот и функционално-прагматичкиот критериум играат главна улога. Во поглавјето *Класифицирање на фразеолошките изрази во македонскиот јазик*, пак, кандидатката м-р Кузмановска ја посочува Велјановска (2006), која како една од основните класификации на фразеолошките изрази во македонскиот јазик ја истакнува онаа на Паноска (1974), според која постојат следниве видови фразеолошки изрази: а) според структурата на фразеолошките изрази, б) според нивната функција во реченицата, в) според нивното потекло и г) според стилските разновидности.

Втората глава (стр. 60-82) содржи *прв и втор дел*, каде што поопширно се навлегува во истражувањата поврзани со фразеологизмите и нивната делимитација од другите зборовни групи. Во *првиот дел* се сместени насловите *Фразеологизми, Потекло на фразеологизмите, Внатрешна структура на фразеологизмите* и *Обележја на фразеологизмите*. Кузмановска истакнува дека во ова поглавје се обидува да ги анализира фразеологизмите за да може полесно да дојде до нејзината таргет-група, односно до пословиците и поговорките кои како паремски единици се тешко издвојливи од фразеолошките единици. За да укаже на сестраното потекло на фразеологизмите, кандидатката наведува примери од повеќе области како Библијата, морепловството, домаќинството и сл. За анализата на внатрешната структура на фразеологизмите, кандидатката м-р Кузмановска го потенцира името на Флајшер, кој главно се занимава со оваа проблематика. Според Флајшер, основните елементи кои синтаксички доминираат во фразата се означени како „суштински збор“ (Kernwort). Кога суштинскиот збор е изграден од глагол, тогаш станува збор за глаголки фразеологизам. Кога, пак, е именка, тогаш фразеологизмот е именски. За одредување на фразеологизмите значајно е и одредувањето на нивните четири основни обележја: полилексикалноста, идиоматичноста, стабилноста и лексикализацијата, односно репродуктивноста. Како заклучок, кандидатката посочува дека кон лексикализацијата на фразеологизмите водат идиоматичноста и стабилноста, при што фразеологизмот стои паралелно со зборот и е мемориран во лексиконот. Во случајов, фразеологизмот не се создава наново, туку се отповикува како „готов

производ“ од лекиконот - исто како и лексичките единици. Овие единства се стабилни исто како и зборовите и може да се означат како *зборовни состави* (составенки) („Wortgruppenlexeme“), *паралексеми* („Paralexeme“). Флајшер, дури посочува Кузмановска, го презема изразот *фразеолошки лексеми* („Phraseolexeme“) за дел од фразеологизмите кои се карактеризирани преку лексикализацијата и кои го формираат јадрото (Fleischer 1982: 67).

Третата глава (стр. 83-109) е посветена на пословиците и на поговорките (ПП), па преку *првиот и вториот дел* м-р Драгана Кузмановска се обидува да даде одговор на прашањата поставени во врска со овие јазични категории. *Првиот дел* ги содржи поглавјата *Потекло и развој на пословиците и на поговорките (ПП)* и *Распространетост на пословиците и поговорките (ПП)*. Кандидатката м-р Кузмановска, потпирајќи се овде врз Мидер (сп. Mieder 2004: 415), истакнува дека пословичниот јазик се развивал уште од античкото време преку Библијата и средниот век и понатаму сè до поново време. Во пословиците и во поговорките, продолжува таа, документирана е културата низ вековите, каде што станува збор за општите човечки перцепции и искуства кои имаат универзална вредност. Во овој контекст, Кузмановска ни го потенцира 16 век, кој, генерално, се смета за „златното доба“ за пословичниот јазик, и затоа не е чудно што авторите од овој период како Вилијам Шекспир (William Shakespeare) или Франсуа Рабле (François Rabelais) употребувале многу ПП во нивните текстови (Mieder 2004: 418). Денес, пак, вели м-р Кузмановска, ПП се наоѓаат насекаде: во говорниот јазик, медиумите, весниците и во списанијата, на радио и на телевизија, во рекламите, цртаните филмови и во стриповите, во графитите итн. Обновувањето, односно варијабилноста на ПП наспрема нивната традиционална петрифицирана употреба, според неа, денес сè уште не е доволно истражувано. Истакнувајќи го универзалниот карактер на ПП, таа во поглавјето *Распространетоста на ПП* вели дека ПП постојат уште од постоењето на човекот, од најстарите времиња. Како светски книжевен феномен може да се најдат дури и во најзначајните религиозни книги како Библијата, во древната сумерска култура, во старите индиски свети книги, во кинеската, старогрчката и староримската култура. Врз основа на согледбите на светски, но и на домашни автори, како на пр. Икономов, Т. Саздов, Вангелов и др., Кузмановска ПП ни ги предпочува, пред сè, како ризница од непроценливо богатство, од искуства, кои треба да нè поучуваат за животот и за нормите на размислување и однесување. „Тие како да го содржат искуството и мудроста на предците на еден народ кои ни се дадени на користење сè со цел неповторување на грешките и правилно постапување“ (стр. 87). *Вториот дел* од третата глава ги содржи поглавјата *Комплексноста како можен проблем при дефинирањето на пословиците и на поговорките (ПП)*, *Дефинирање на поимите пословица и поговорка (ПП)*, *Формални обележја на пословиците и на поговорките (ПП)*, *Стилските особености на пословиците и на поговорките (ПП)*, *Модификациите кај пословиците и кај поговорките (ПП)* и *Функциите на пословиците и на поговорките (ПП)*. Кога зборува за дефинирањето на ПП, кандидатката м-р Кузмановска укажува на обидите,

направени уште во античко време, за пронаоѓање на сеопфатна дефиниција за поимот пословица (*Sprichwort*) и оној врзан за поговорката (*Redewendung*), но притоа истакнува и дека досега не е дадена апсолутно задоволувачка дефиниција (сп. Mieder 2006: 17). Врз основа на спроведените истражувања кај повеќе автори (Taylor (1962), Mieder/Röhrich (1977), Mieder (2006), Röhrich 1991, Seiler (1922), Umurova 2005 и др.), таа го завршува првото поглавје од вториот дел со една општоприфатлива дефиниција за пословиците, која вели дека „пословиците имаат форма на краток, завршен и стабилен исказ и дека се во општа употреба на народниот говор, покажувајќи стремеж кон ритмичка организација на исказот и фигуративно-емоционална украсеност на содржината, која има за цел моделирање на човековата дејност и однесувањето во однос на етиката на општеството во кое опстојува“ (стр. 93). Како заклучок од наведените гледишта за дефинирање на поимите ПП, таа потенцира дека поговорките се пократки изрази, за разлика од пословиците кои речиси секогаш содржат некоја универзална порака, заокружена мисла со поопшто значење, кои претежно претставуваат споредба и се карактеризираат со локализми. Но, како што едни лингвисти-истражувачи ги истакнуваат разликите меѓу поимите пословица и поговорка, така постојат и лингвисти-истражувачи кои ги доближуваат ваквите поими, како на пр. Никодиновски (1992), кој ги соединува овие два поима во поимот поговорка. За полесна дистинкција на пословиците и на поговорките, м-р Драгана Кузмановска смета дека е неопходно познавање на нивните формални обележја меѓу кои ги наведува и стилските фигури: персонификација, елипса, парадокс, хипербола, алитерација и паралелизам. Во врска со модификациите на ПП, односно настојувањата ПП наместо да се употребуваат во нивните традиционални форми да претрпат извесни модификации, кандидатката како најсоодветни ги посочува истражувањето на Умунова (Umurova) и на Мидер (Mieder). Во ова поглавје, таа исто така ги истакнува функциите на ПП кои ги имаат во говорот. Но, за да може да се дефинираат нивните функции, пред сè треба да се погледнат и функциите на јазикот во кој се остваруваат тие. Во овој контекст, Кузмановска се осврнува на Бугарски (1989), кој како позначајни ги издвојува следниве функции на јазикот: комуникациската, сознајната, културната, симболичката, естетската и др. Кај ПП се разликуваат, пред сè, референцијалната, емотивната, фатичката, метајазичната, когнитивната и поетската функција.

Четвртата глава (стр. 110-268), исто така, содржи два дела, и тоа првиот дел со поднасловите *Видови класификации на пословиците и на поговорките (ПП)*, *Лексичката класификација на пословиците и на поговорките (ПП)* со анимална компонента во германскиот јазик и *Лексичката класификација на пословиците и на поговорките (ПП)* со анимална компонента во македонскиот јазик. Откако ќе ги претстави петте вида класификациски приоди во фразеологијата и во паремиологијата (според Пермјаков: азбучен, лексички, монографски, генетски, тематски), Кузмановска се определува за лексичката класификација на ПП со анимална компонента, гледајќи во неа најсоодветен начин за сопоставување на анимализмите кои се, всушност, круцијалниот сегмент во составот на испитаниот корпус ПП, а служејќи во прв план за метафорично отсликување на човековите карактерни особини, било да се позитивни или негативни.

Материјалот германски и македонски ПП со анимална компонента таа го ексцерпира од релевантни и репрезентативни извори, користејќи ги притоа следниве извори за оформување на германскиот корпус (вкупно 119 ПП): *Wolf Friederich „MODERNE DEUTSCHE IDIOMATIK“* (1976), *Herbert Görner „REDENSARTEN – KLEINE IDIOMATIK DER DEUTSCHEN SPRACHE“* (1979), *DUDEN 11 – Redewendungen* (2002) и интернет-извори, додека македонскиот корпус (вкупно 126 ПП) главно се состои од стандардизирани, но земени се предвид - согласно со стилската и регионалната обоеност на ПП - и дијалектни ексцерпти од следниве извори: (Б. Величковски (2009) *„Македонски пословици и поговорки“*, С. Велковска (2008) *„Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник“*, З. Никодиновски (2007) *„Фигуративните значења на инсектите во францускиот и во македонскиот јазик“*, К. Велјановска (2006) *„Фразеолошките изрази во македонскиот јазик со осврт на соматската фразеологија“*, З. Мургоски (1996) *„Македонско англиски речник на идиоми“*, А. Поп Јовановски (1991) *„Македонски народни пословици“*, како и самата авторка Драгана Кузмановска како изворен говорител на македонскиот јазик (Д.К.). Битно е да се нагласи дека при ексцерпцијата на ПП од наведените извори, Кузмановска заради објективирање на резултатите паралелно ги презема и интерпретаментите, т.е. значењата на ПП. При класификацијата на германските ПП, таа дури наведува и преводни еквиваленти на македонски јазик со цел да му обезбеди на македонскиот читател брз увид во семантиката на посочените ПП. Истражувањето на Кузмановска покажа дека во германските ПП со анимална компонента, пред сè, се реализирани следниве лексеми-животни (40): *Affe, Bär, Bock, Esel, Eule, Fisch, Fliege, Frosch, Fuchs, Gans, Gaul, Hahn, Hase, Hecht, Huhn, Hund, Katze, Krähe, Kuckuck, Kuh, Küken, Löwe, Maus, Mücke, Nachtigall, Ochs, Pferd, Rabe, Ratte, Sau, Schaf, Schwein, Schwalbe, Spatz, Stier, Taube, Vogel, Wolf, Wurm, Ziege*. За разлика од генетски хомогениот состав на анималните компоненти кај германските ПП, во македонскиот корпус, покрај изворните македонски лексеми-животни, застапена е и анималната компонента од турско потекло *ат* (мак. коњ), која сведочи за сè уште живото присуство на турцизмите во ризницата на народниот македонски идиом. Вкупниот број анимални компоненти во македонските ПП, вклучувајќи ја и турската компонента, изнесува (40), при што треба да се нагласи дека некои од овие компоненти алтернативно се појавуваат и во деминутивна форма, карактеристична за народниот јазик: *ат, болва, бумбар, волк (волче), вошка, врана, врапче, гавран, глушец, гулаб, жаба, зајак (зајаче), змија, јagne, кобила, куче, кучка, коза, кокошка, коњ, лисица, ластовица, магаре, мачка (маче), мечка, мува, муле, овца, пајак, петел, пиле, прасе, пчела, риба (рипче), свиња, страчка, ут, хрт, црв (црвче), чавка*. Семантичката анализа на корпусот анимални компоненти во рамките на ПП главно покажа дека тие, пред сè, водат потекло од доменот, односно семантичкото поле „домашни животни“ во двата јазика. Прототип на ПП со анимална компонента во двата јазика, т.е. во германскиот и во македонскиот јазик, согласно со ова истражување, е *кучето*, по него следува во германскиот јазик *мачката*, додека во македонскиот таа позиција ја зазема *коњот*. **Вториот дел од четвртата целина** (стр. 181-268) го содржи насловот *Анализа на пословиците и поговорките (ПП) со анимална*

компонента во германскиот и нивните еквиваленти во македонскиот јазик и поднасловите *Целосна еквиваленција, Делумна еквиваленција, Нулта еквиваленција, Семантичка еквиваленција, Лажна еквиваленција*. Поаѓајќи од германскиот корпус ПП со анимална компонента, потрагата по македонските еквиваленти Кузмановска ја врши врз основа на неколку потточки, како што се: определување на видот на паремиолошката единица: поговорка/пословица, буквален превод, еквивалент во македонскиот јазик, преносно значење, сопоставување на анималната компонента во изворниот јазик со онаа во јазикот-цел. Во врска со определувањето на видот на паремиолошката единица, кандидатката м-р Кузмановска констатира дека во германскиот корпус има многу повеќе поговорки (околу 95) отколку пословици (24) со анимална компонента. Овој податок јасно говори за поговорките како пораспространет вид во споредба со пословиците, барем што се однесува до оние со анимална компонента. Кузмановска смета дека тоа се должи на кратката, недовршена мисла на поговорката која лесно може да се вгради преку преносното значење во дискурсот, пренесувајќи ги пораките, искуствата и поуците од генерации на генерации. Така, поговорките се најзастапени во разговорниот јазик, во секојдневното општење меѓу луѓето. Додека, пак, пословиците како кратки синтаксички оформени реченици, кои се општо познати и прифатени и во литературните творби, ги има во помал број во испитаниот материјал. За класификацијата на детектираните македонски еквиваленти на германските ПП со анимална компонента, Кузмановска се впушта по потрага по модел на степенот на еквивалентноста. Како најблиска до нејзиното гледиште е класификацијата на фразеологизмите според степенот на еквивалентноста на Бергерова (Bergerová 2005: 84), која разликува пет вида на еквивалентност, и тоа: целосна, делумна, нулта и семантичка еквивалентност, како и лажна еквивалентност, односно „лажни парови“. Од вкупниот број на 119 ПП со анимална компонента во германскиот јазик, како најбројни еквиваленти м-р Драгана Кузмановска ги посочува семантичките еквиваленти (52), по нив следуваат делумните еквиваленти (44), целосните еквиваленти (18) и нултите еквиваленти (5). Во составот на посочениот корпус ПП со анимална компонента, според Кузмановска, не се застапени германско-македонски лажни парови. Интересни се сознанијата до кои доаѓа Кузмановска во рамките на фразеолошките еквиваленти каде што анималната компонента може да биде потенцијално реализирана во другиот јазик со друг вид животно (сп. мак. *Hue* за *волкот*, *волкот на врата*; герм. *Wenn man vom Esel spricht, kommt er gerennt*).

Последниот дел од овој научен труд се состои од *Заклучок* и *Користена литература*. Во заклучокот, кандидатката м-р Драгана Кузмановска ги сумира добиените резултати и завршните согледувања (меѓу другото со релевантни статистички податоци за застапеноста на одредена анимална компонента во корпусот германски и македонски ПП), со посебен осврт кон разликите, во однос на паремиолошките категории пословици и поговорки со анимална компонента во двата контрастирани јазика, односно во германскиот и во македонскиот јазик. Во делот на користената литература е приложен список на кирилични и на латинични библиографски единици, како

од домашни, така и од меѓународни извори. Библиографските единици се класификувани врз основа на: научна литература, речници и интернет-извори.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација под наслов *Пословици и поговорки со анимална компонента во германскиот и во македонскиот јазик*, изработена од м-р Драгана Кузмановска, е извонреден научен придонес, пред сè, за германско-македонската контрастивна лингвистика, но и за македонската паремиологија и фразеологија воопшто. Преку методолошки издржаниот пристап, таа сеопфатно ја обработува германско-македонската проблематика врзана за паремиолошко-фразеолошките единици *пословици и поговорки со анимална компонента*, приложувајќи ни научно релевантни сознанија за значителен број сличности во двете контрастирани јазични и култури матрици, како и за нивните разлики. Приложената студија заслужува внимание и во однос на податливоста за понатамошни продлабочувања и анализи во рамките на веќе посочената, но и во нејзе сродни области како што се социолингвистиката и др.

Ценејќи ги вредностите на ова значајно контрастивно проучување, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје да го усвои овој извештај и да ја покани м-р Драгана Кузмановска на усна одбрана на својата докторска дисертација.

Рецензентска комисија

Д-р Силвана Симоска, редовен професор, ментор, с.р.

Д-р Емилија Бојковска, редовен професор, с.р.

Д-р Емина Авдиќ, доцент, с.р.

Д-р Катерина Велјановска, редовен професор, с.р.

Д-р Славица Велева, вонреден професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКИОТ ТРУД ПОД НАСЛОВ: „ЗАСВЕДОЧЕНИТЕ СЛОВА НА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” ОД М-Р АНИТА АНГЕЛЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ” ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески” во Скопје, на својата 39. редовна редовна седница одржана на 30.X.2013 година, не избра за членови на Рецензентската комисија за оценка на докторскиот труд под наслов: *Засведочените слова на св. Климент Охридски*.

Во врска со тоа имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација, под наслов: *Засведочените слова на св. Климент Охридски*, изработена од м-р Анита Ангелевска, има 450 страници и тематски е поделена на осум, различни по обем делови: I. Пролог /Истражување на традицијата (2-47); II. Жанрот слово во книжевното творештво на св. Климент Охридски (47-74); III. Археографски преглед на засведочените слова на св. Климент Охридски (74-316); IV. Похвалните слова на св. Климент Охридски (316-383); V. Поучните слова на св. Климент Охридски (383-409); VI. Стилот на св. Климент Охридски (409-425); VII. Резиме (409-425) и VIII. Библиографија (425-440).

I. Во воведот кон трудот м-р Анита Ангелевска дава дефиниција за тоа кои слова од св. Климент Охридски се сметаат за засведочени. Според кандидатката, за засведочни слова на св. Климент Охридски се сметаат оние слова кои во насловот на самото слово го носат името на св.

Климент Охридски како св. Климент, Климент епископи словенски, Климент епископ Велички и сл.

Во науката се утврдени два критериума според кои се определува неговото авторство на словата. Првиот критериум е присуството на неговото име во насловите на творбите. Има случаи кога едно негово слово се појавува во различни преписи со негово име или како анонимно или, пак, се наведува име на друг автор. Другиот критериум е стилот на словата и употребата на карактеристичната лексика на св. Климент. Истражувањата покажуваат дека и покрај општите места во средновековната реторика, може да се говори и за авторски стил и за авторски потфати и за типичен лексички фонд, како одличја на ораторските творби на св. Климент Охридски. Неговата карактеристична лексика, специфичната богословска терминологија и неговите стилски потфати се присутни и видливи во сите Светиклиментови слова. А, токму заради тоа што се специфични, тие лесно можат да подлежат на имитација од други автори, па така прашањето за Светиклиментовото авторство на голем број негови творби, останува отворено.

М-р Анита Ангелевска ги проследува сите релевантни научни имиња кои се занимавале со испитување на засведочените слова на св. Климент. На прво место, Ангелевска прави *научна* проверка на текстовите на словата на св. Климент и утврдува дека денес се откриени околу 97 засведочени слова на св. Климент.

Имено, м-р Анита Ангелеска сосема точно и прецизно утврдува дека на 28 април 1845 година Ундолски ја открил *Похвалата за св. Кирил Филозоф*. Истовремено, Ундолски ги објавил сите *засведочени* слова, познати дотогаш. По него, интерес за св. Климент, како книжевник, пројавуваат слависти од многу земји. Придонес во откривањето и објавувањето на нови слова и на нови преписи од веќе познатите слова на св. Климент Охридски даваат руските истражувачи: Н. Петров, А. Попов, архимандритот Леонид, Е. Петухов, О. Бодјански и Л. Туницки и особено наследникот на Ундолски-П. Лавров, српскиот истражувач Љ. Стојановиќ, бугарските научници А. Теодоров-Балан, Ј. Иванов, а исто

така и редакторите на трите тома од собраните дела: Събрани съчинения/ (1970-1977) од Кодов, Ангелов, Куев, Климентина Иванова. Науката располага со стотици преписи на Светиклиментовите слова.

Вообичаено, словата на св. Климент Охридски се делат на два вида: поучителни и пофални. Некои од словата, посветени на Христовите празници или на настаните од христијанската историја, можат да им припаднат на двете категории, затоа што во секое Светиклиментово слово има и поучителен, катехичен елемент и торжествен дел, пофалба. Некои истражувачи сметаат дека за некои празници, св. Климент напишал повеќе од едно слово. Постои еден број на слова кои со сигурност се сметаат за Светиклиментови и уште еден број на слова за кои се претпоставува дека тој би можел да биде нивен автор.

II. Во второто поглавје од трудот, м-р Анита Ангелевска го дефинира жанрот *слово* во книжевното творештво на св. Климент Охридски. Во врска со тоа, кандидатката консултирала повеќе меродавни извори во кои се третира ова прашање. Според Ангелевска, *слово* е еден од називите за второто лице на св. Троица, показ дека *Бог се јавува низ делата и учењето на Христос*. *Словото господне* е една реченица во Стариот завет, која значи Божјо откровение.

Во почетокот беше Словото и Словото беше во Бога и Бог беше Слово се возвишените и потресни зборови со кои евангелистот Јован го започнува своето евангелие. Според Ангелевска тој го опишува словото како лично и божествено суштество, самопостојно, кое вечно се раѓа од Отецот, но пак се разликува од него како Син, Творецот на се што е создадено, изворот на животот и светлината на човекот, кој како што се исполнија времињата стана тело Јов. Евангелието од Јован е полно и јасно во врска со божественоста на Христос-Јов. Како слово божјо се именува и Откровението Божјо-Светото писмо и Светото предание.

Во истото поглавје, Анита Ангелевска го проследува развојот на похвалните и поучните слова како две основни форми на словото.

III. Едно од битните прашања, кои во докторскиот труд на м-р Анита Ангелевска се обработени со посебно внимание и компетентност, е прашањето за археографскиот приказ на засведочените слова на св. Климент Охридски. Во овој дел од својот труд, Ангелевска дава исцрпни податоци за сите регистрирани /засведочени поучни и похвални слова. Кандидатката ги претставила словата многу прегледно, во табели во кои прецизно се истакнати бројот на словата /по хронолошки принцип, местото каде што се лоцирани словата, нивниот археографски опис, како и местото на нивното чување денес.

Сметаме дека е особено важно тоа што кандидатката м-р Анита Ангелевска дава опширен коментар по секое слово, било да се работи за слово од поучен или пофален вид. Овој принцип е особено прифатлив, зашто на овој начин прегледно можат да се добијат целосни податоци за словата, кои се однесуваат на познатите преписи на словата на св. Климент Охридски, на нивниот број и на други поединечни проблеми околу секое слово.

IV. Мошне битно е и поглавјето во коешто се третира проблемот околу похвалните слова на св. Климент Охридски. Според м-р Ангелевска, пофаленото слово е еден од ораторските жанри кој е директно упатен во процесот на богослужбата. Пофалното слово украсува, празнува, торжествува. За нас е сосема прифатливо гледиштето на Ангелевска дека пофалните слова на св. Климент Охридски се посветени на големите христијански светци и празници. Тие, како што наведува кандидатката, *се богати со јазични изразни средства и претставуваат одличен пример за умешно користење на ораторските изразни средства*. Според истражувањето на кандидатката, словата имаат петделна структура: вовед, приказна-раскажување (за настанот или за животот на светецот, премин во којшто се прави промена на раскажувањето во трето лице со раскажување во прво лице, преку што авторот се враќа од приказната кон актуелниот

момент во црквата- „похвала” (којашто е реторична кулминација во словото) и заклучок, кој, всушност, е врска со останатиот дел од целокупниот богослужбен комплекс. Како пример за илустрација, Ангелевска ја приложува анализата на: *Похвалното слово напишано од епископ Климент за спомен на блажениот пророк Захарија и за раѓањето на Јован Крстител, Похвалата од епископ Климент на светиот маченик Димитрија, Похвално слово на бестелесните Михаил и Гаврил, сочинето од Климент епископ, Похвала на свети Климент, патријарх римски, напишана од епископ Климент, Похвално слово за свети Јован Крстител, Похвала на светите четириесет маченици, напишана од Климента, Похвално слово за четиридневниот Лазар Слово на свети Јован Златоуст, и Похвала на чудесното житие на пророкот Илија.*

V. Во петтата глава од својата теза, м-р Анита Ангелевска го разработува прашањето за поучителните слова на св. Климент Охридски.

Според кандидатката, поучителните слова имаат статус на најприсутен жанр во средновековната литература, а тоа од своја страна има и практична оправданост и директно е поврзано со развојот на живата христијанска црква. Поаѓајќи од наводите дека св. Климент составил *прости и јасни* слова за сите празници, научниците уште од XIX, XX век, па и во овој век прават напори да востановат еден целосен циклус од Светиклиментови поучителни слова за основните празници во текот на годината (Господски, Богородични, слова за св. Јован Крстител, за т.н. *Дванаесет празници*, кои и во ракописната и во литургиската традиција варираат квантитативно-по обем, а се смета дека св. Климент е и автор на словата за “Великопосниот циклус”.

Докторантката Ангелевска успеала да ги систематизира словата во групи, според нивното потекло, односно според нивниот автограф. Така, во условно првата група, чија матрица е *Општа поука за апостол, маченик или светител*, Ангелевска вклучила: *(Заповеди за празниците од св. Климент, епископ словенски, кога сакате: за сведен на апостол*

или маченик или поука кон луѓето), потоа: Поука за апостол Тома, Поука за свети Георгиј, Поука за претпразненство на раѓањето на Пресвета Богородица, Поука за раѓањето на Пресветата Владичица наша Богородица, Поука за претпразненство на Преображение, Поука од свети Климент на Преображение, Поука за претпразненство на Успение на Пресвета Богородица.

Во втората група со матрица Поука за спомен на апостол или маченик, според Ангелевска влегуваат: Поука за св. Антониј, Поука за св. евангелист Марко, Недела десетта по неделата на сите свети, Поука за спомен на светите апостоли (Петар и Павле). Третата група како општа поука ја претставува Општата поука за недела (неделен ден). Обидот да се формира група поуки, именувана од кандидатката како Христов циклус, резултира со словата: Поука за претпразненство на Рождество Христово, Поука за Рождество Христово, Поука за претпразненство на Сретение, Поука за Сретение Господово, Поука на Богојавление на Господ наш Исус Христос, Слово за Цветници, Поука за Света Пасха-Велигден, Поука за Вознесение на Господ наш Исус Христос, Поука за претпразненство на Преображение, Поука за преображение, а кон овие поуки ги придружила и Поуката за претпразненство на Возвижение на чесниот крст и Поуката за Возвижение на чесниот крст. Кон ова, кандидатката ја претставува и групата на слова (похвални и поучни) од Богородичниот циклус: Поука за претпразненство на Пресвета Владичица наша Богородица, Поука за зачнувањето на Света Богородица, Поука за претпразненството на Благовештение, Поука за благовештение, Поука за претпразненство на Успение на Пресвета Богородица, Похвала за Успение на Пресвета Богородица, Похвала за Успение на Пресвета Богородица, напишана од епископот св. Климент. М-р Анита Ангелевски направила анализа на слични поучни слова на св.Климент Охридски, како што се: Словото за Цветници, Во неделата, слово за света Троица и за судот, создадено од Климента и на Богородичниот циклус.

VI. Следниот дел од дисертацијата го претставува стилот на св. Климент Охридски. М-р Ангелевска ја разгледува проповедта како еден од најзначајните жанрови во делот на сакралното. Прашањата што се разгледуваат се однесуваат на нејзината реализација во усна форма, упатеноста кон колективен адресат, асиметријата меѓу комуникантите (апсолутна доминација на проповедникот над реципиентите), силното присуство на интертекстуалност и лингвистичките одлики, меѓу кои најлесно воочлива е интеракцијата на архаичните и современите јазични единици на лексички, фонетски, морфолошки и синтаксички план. Св. Климент Охридски е проповедник кој ја одбележува оригиналната средновековна словенска проповед. Докторантката м-р Ангелевска сосема точно констатира дека тој е “истовремено и основоположник и прв класик на жанрот.” Забележливо е дека св. Климент Охридски пишувал и поучни и пофалми слова за еден ист празник, како и тоа дека повеќето Светиклиментови слова содржат и пофални и елементи на поука. Најновите истражувања на Ангелевска покажаа дека св. Климент пишувал и по неколку варијанти за еден празник или светец. Ораторството на св. Климент е еден од најсилните примери за тоа како христијанската религија го моделира човечкото мислење и однесување со помош на зборот (словото). Стариот завет содржи примери за профетска (пророчка) проповед. Во поучителните слова се објаснуваат библиски настани, христијански таинства, основни христијански поими. Во нив се соопштуваат морални поуки, упатства за праведен живот, за чување од гревови. Пообемните слова содржат и празничен дел, висока реторика, насочена кон издигнување на духот кон стремежот за богопознание. Според истражувањето на м-р Ангелевска, Светиклиментовите поучителни слова се помонолитни од пофалните, меѓу нивните основни делови нема посебни композициски премини, деловите се тесно меѓусебно поврзани, што е видливо и на вербално рамниште. Кандидатката смета дека композицијата на Светиклиментовите слова на микрорамниште е изградена според

определени модели: триделен или четириделен модел кај поучителните слова и петтоделен модел кај пофалните, така што отстапувањата од моделот се исклучок (иако во науката се правени дводелни, односно троделни поделби на словата).

VII. Во докторскиот труд на м-р Анита Ангелевска, како што стои и во *Заклучокот* на трудот, е направено детално истражување на *засведочените* слова на св. Климент Охридски. Кандидатката ги регистрира сите познати преписи на *засведочените* слова на св. Климент и даде прецизни податоци за нив, истражени од описите на словенските ракописи или во самите ракописни збирки кај нас и во светот. Словата се придружени со соодветни коментари што овозможуваат нивно прегледно користење. Ова потребно, ново и многу детално истражување на *засведочените* слова на св. Климент Охридски м-р Анита Ангелевска го претстави во вид на табели што ни овозможуваат лесно да дојдеме до информации за тоа во кој ракопис се наоѓа бараното слово, која е неговата редакција, каде се чува словото денес и сл.

На овој начин се утврди уште еднаш дека св. Климент Охридски е клучна фигура во развојот на македонската културна историја или, како што запиша м-р Ангелевска, *св. Климент Охридски е личност што го одбележа македонскиот милениум и ја изгради конструкцијата на македонскиот културен и духовен идентитет.*

VIII. На крајот на трудот е даден богат список на посочена и консултирана литература од вкупно 412 единици. Литературата е коректно користена и ги содржи сите трудови, релевантни за предметот на тезата. Приложени се и поголем број на страници со ксерокопии од засведочените слова на св. Климент Охридски.

Сметајќи дека трудот на м-р Анита Ангелевска: *Засведочените слова на св.Климент Охридски* наплно ги задоволува сите критериуми

релевантни за докторски труд, со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ да ја допушти кандидатката кон одбрана.

Комисија

1. Проф. д-р Добрила Миловска, с.р.
2. Проф. д-р Михајло Георгиевски, с.р.
3. Проф. д-р Ратомир Грозданоски, с.р.
4. Проф. д-р Александар Трајановски, с.р.
5. Проф. д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ,

с.р.